



#### Sadržaj

#### II. Nezakonodavni akti

##### MEĐUNARODNI SPORAZUMI

2014/492/EU:

- ★ Odluka Vijeća od 16. lipnja 2014. o potpisivanju, u ime Europske unije, i privremenoj primjeni Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane ..... 1

Sporazum o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane ..... 4

2014/493/Euratom:

- ★ Odluka Vijeća od 16. lipnja 2014. o odobravanju sklapanja od strane Europske komisije, u ime Europske zajednice za atomsku energiju, Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane ..... 739



## II.

(Nezakonodavni akti)

## MEĐUNARODNI SPORAZUMI

## ODLUKA VIJEĆA

od 16. lipnja 2014.

**o potpisivanju, u ime Europske unije, i privremenoj primjeni Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane**

(2014/492/EU)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 37. i članak 31. stavak 1., u vezi s člankom 218. stavkom 5. i člankom 218. stavkom 8. drugim podstavkom Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 217., u vezi s člankom 218. stavkom 5. i člankom 218. stavkom 8. drugim podstavkom, kao i člankom 218. stavkom 7.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Vijeće je 15. lipnja 2009. ovlastilo Komisiju da započne pregovore s Republikom Moldovom za sklapanje novog sporazuma Unije i Republike Moldove kojim se zamjenjuje Sporazum o partnerstvu i suradnji <sup>(1)</sup>.
- (2) Uzimajući u obzir bliski povijesni odnos i sve bliže veze između stranaka, kao i njihovu želju za jačanjem i proširenjem odnosa na ambiciozan i inovativan način, pregovori o Sporazumu o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane („Sporazum”) uspješno su zaključeni parafiranjem Sporazuma 29. studenoga 2013.
- (3) Sporazum bi trebalo potpisati u ime Unije i djelomično ga privremeno primjenjivati prije njegova stupanja na snagu, u skladu s člankom 464. Sporazuma, do dovršetka postupaka potrebnih za njegovo sklapanje.
- (4) Privremena primjena dijelova Sporazuma ne prejudicira raspodjelu nadležnosti između Unije i njezinih država članica u skladu s Ugovorima.
- (5) U skladu s člankom 218. stavkom 7. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, primjereno je da Vijeće ovlasti Komisiju da odobri izmjene Sporazuma koje treba usvojiti Odbor za pridruživanje u svojem sastavu za trgovinu, kako je navedeno u članku 438. stavku 4. Sporazuma, prema prijedlogu Pododbora za oznake zemljopisnog podrijetla u skladu s člankom 306. Sporazuma.

<sup>(1)</sup> Sporazum o partnerstvu i suradnji između Europskih zajednica i njihovih država članica i Republike Moldove (SL L 181, 24.6.1998., str. 3.).

- (6) Primjereno je odrediti odgovarajuće postupke za zaštitu oznaka zemljopisnog podrijetla koje su zaštićene na temelju Sporazuma.
- (7) Sporazum ne bi trebalo tumačiti kao da se njime dodjeljuju prava ili nameću obveze na koje se može izravno pozvati pred sudovima Unije ili država članica,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

#### Članak 1.

1. Odobrava se potpisivanje, u ime Unije, Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane, podložno sklapanju navedenog Sporazuma.
2. Tekst Sporazuma priložen je ovoj Odluci.

#### Članak 2.

Predsjednik Vijeća ovlašćuje se odrediti osobu ovlaštenu (osobe ovlaštene) za potpisivanje Sporazuma u ime Unije.

#### Članak 3.

1. Do njegova stupanja na snagu, u skladu s člankom 464. Sporazuma i podložno u njemu predviđenim obavijestima, sljedeći dijelovi Sporazuma primjenjuju se privremeno između Unije i Republike Moldove, ali samo u mjeri u kojoj oni obuhvaćaju pitanja koja su u nadležnosti Unije, uključujući pitanja u nadležnosti Unije za utvrđivanje i provedbu zajedničke vanjske i sigurnosne politike:
  - (a) glava I.;
  - (b) glava II.: članci 3., 4., 7. i 8.;
  - (c) glava III.: članci 12. i 15.;
  - (d) glava IV.: poglavlja 5., 9. i 12. (uz izuzetak članka 68. točke (h)), poglavlje 13. (uz izuzetak članka 71., u mjeri koja se odnosi na pomorsko upravljanje i uz izuzetak članka 73. točaka (b), (e) i članka 74.), poglavlje 14. (uz izuzetak članka 77. točke (i), poglavlje 15. (uz izuzetak članka 81. točaka (a) i (e) i članka 82. stavka 2.), poglavlje 16. (uz izuzetak članka 87., članka 88. točke (c) i članka 89. točaka (a) i (b), u mjeri koja se točka (b) odnosi na zaštitu tla), poglavlja 26. i 28., kao i članci 30., 37., 46., 57., 97., 102. i 116.;
  - (e) glava V. (uz izuzetak članka 278., u mjeri koja se odnosi na kaznenopravnu zaštitu prava intelektualnog vlasništva, i uz izuzetak članaka 359. i 360., u mjeri u kojoj se primjenjuju na upravne postupke te na preispitivanje i žalbu na razini države članice);
  - (f) glava VI.;
  - (g) glava VII. (uz izuzetak članka 456. stavka 1., u mjeri u kojoj su odredbe te glave ograničene na svrhu osiguravanja privremene primjene Sporazuma kako je utvrđeno u ovom stavku);
  - (h) prilozi od II. do XIII., prilozi od XV. do XXXV., kao i protokoli od I. to IV.
2. Datum od kojeg će se Sporazum privremeno primjenjivati objavit će Glavno tajništvo Vijeća u *Službenom listu Europske unije*.

*Članak 4.*

Za potrebe članka 306. Sporazuma, izmjene Sporazuma putem odluka Pododbora za oznake zemljopisnog podrijetla odobrava Komisija u ime Unije. Kada zainteresirane strane ne mogu postići dogovor nakon prigovora koji se odnose na oznaku zemljopisnog podrijetla, Komisija usvaja stajalište na osnovi postupka utvrđenog u članku 57. stavku 2. Uredbe (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(1)</sup>.

*Članak 5.*

1. Ime zaštićeno na temelju pododjeljka 3. „Oznake zemljopisnog podrijetla” glave V. poglavlja 9. Sporazuma može koristiti bilo koji gospodarski subjekt koji stavlja na tržište poljoprivredne proizvode, prehrambene proizvode, vina, aromatizirana vina ili jaka alkoholna pića koji su u skladu s odgovarajućom specifikacijom.

2. U skladu s člankom 301. Sporazuma, države članice i institucije Unije provode zaštitu predviđenu u člancima od 297. do 300. Sporazuma, uključujući na zahtjev zainteresirane strane.

*Članak 6.*

Ovaj se Sporazum ne tumači kao da se njime dodjeljuju prava ili nameću obveze na koje se može izravno pozvati pred sudovima Unije ili država članica.

*Članak 7.*

Ova Odluka stupa na snagu sljedećeg dana od dana donošenja.

Sastavljeno u Luxembourg 16. lipnja 2014.

Za Vijeće  
Predsjednik  
G. KARASMANIS

---

<sup>(1)</sup> Uredba (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. studenoga 2012. o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode (SL L 343, 14.12.2012., str. 1.).

**SPORAZUM O PRIDRUŽIVANJU**

**između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane**

## PREAMBULA

KRALJEVINA BELGIJA,

REPUBLIKA BUGARSKA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

IRSKA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANJOLSKA,

FRANCUSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA HRVATSKA,

TALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPAR,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

MAĐARSKA,

REPUBLIKA MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AUSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

RUMUNJSKA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAČKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

UJEDINJENA KRALJEVINA VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE,

ugovorne stranke Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije, dalje u tekstu „države članice”,

EUROPSKA UNIJA, dalje u tekstu „Unija” ili „EU” i

EUROPSKA ZAJEDNICA ZA ATOMSKU ENERGIJU, dalje u tekstu „Euratom”

s jedne strane, i

REPUBLIKA MOLDOVA,

s druge strane,

dalje u tekstu zajednički nazvani „stranke”,

RAZMATRAJUĆI zajedničke vrijednosti i snažne veze između stranaka koje su uspostavljene u prošlosti Sporazumom o partnerstvu i suradnji između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane, i koje se razvijaju u okviru Europske politike susjedstva i Istočnog partnerstva te prepoznajući zajedničku želju stranaka za daljnjim razvojem, jačanjem i proširivanjem njihovih odnosa;

POTVRDUJUĆI europske težnje i europsko opredjeljenje Republike Moldove;

PREPOZNAJUĆI da su zajedničke vrijednosti na kojima je izgrađena Europska unija – odnosno demokracija, poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda te vladavina prava – ključni elementi političkog pridruživanja i gospodarske integracije predviđenih ovim Sporazumom;

UZIMAJUĆI u obzir da se ovim Sporazumom neće unaprijed odrediti put budućega postupnog razvoja odnosa između EU-a i Republike Moldove te da se njime taj put ostavlja otvorenim;

POTVRDUJUĆI da Republika Moldova kao europska zemlja dijeli zajedničku povijest i zajedničke vrijednosti s državama članicama te da je predana provedbi i promicanju tih vrijednosti, kojima je u slučaju Republike Moldove nadahnuto njezino europsko opredjeljenje;

PREPOZNAJUĆI važnost Akcijskog plana europske politike susjedstva između EU-a i Republike Moldove iz veljače 2005. za jačanje odnosa između EU-a i Republike Moldove te za unapređenje postupka reformi i približavanja u Republici Moldovi, doprinoseći tako postupnoj gospodarskoj integraciji i dubljem političkom pridruživanju;

OPREDIJELJENE za jačanje poštovanja temeljnih sloboda, ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina, demokratskih načela, vladavine prava i dobrog upravljanja;

PODSJEĆAJUĆI posebno na svoju želju za promicanjem ljudskih prava, demokracije i vladavine prava, uključujući suradnjom u tu svrhu u okviru Vijeća Europe;

SPREMNE doprinijeti političkom i društveno-gospodarskom razvoju Republike Moldove širokom suradnjom u brojnim područjima od zajedničkog interesa, uključujući u području dobrog upravljanja, slobode, sigurnosti i pravde, trgovinske integracije i pojačane gospodarske suradnje, zapošljavanja i socijalne politike, financijskog upravljanja, reforme javne i državne uprave, sudjelovanja civilnog društva, izgradnje institucija, smanjenja siromaštva i održivog razvoja;

OPREDIJELJENE za provedbu svih načela i odredaba Povelje Ujedinjenih naroda, Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS), posebno Helsinškog završnog akta Konferencije za europsku sigurnost i suradnju iz 1975. i zaključnih dokumenata Madridske i Bečke konferencije iz 1991., odnosno 1992. te Pariške povelje za novu Europu iz 1990., kao i Opće deklaracije Ujedinjenih naroda o ljudskim pravima iz 1948. i Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda iz 1950.;

PODSJEĆAJUĆI na svoju spremnost za promicanje međunarodnog mira i sigurnosti, kao i za sudjelovanje u djelotvornom multilateralizmu i mirnom rješavanju sporova, posebno surađujući u tu svrhu u okviru Ujedinjenih naroda (UN) i OESS-a;

PREPOZNAJUĆI važnost aktivnog sudjelovanja Republike Moldove u regionalnim oblicima suradnje;

U ŽELJI za daljnjim razvojem redovitog političkog dijaloga o bilateralnim i međunarodnim pitanjima od zajedničkog interesa, uključujući regionalne aspekte, uzimajući u obzir zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku (ZVSP) EU-a, uključujući zajedničku sigurnosnu i obrambenu politiku (ZSOP);

UZIMAJUĆI U OBZIR spremnost EU-a da podrži međunarodne napore za jačanje suverenosti i teritorijalne cjelovitosti Republike Moldove i da doprinese reintegraciji zemlje;

PREPOZNAJUĆI važnost predanosti Republike Moldove održivom rješenju sukoba u Pridnjestrovlju te predanosti EU-a da podrži rehabilitaciju nakon rješavanja sukoba;

OPREDIJELJENE za sprečavanje i borbu protiv svih oblika organiziranog kriminala, trgovine ljudima i korupcije te za jačanje suradnje u borbi protiv terorizma;

OPREDIJELJENE za produblivanje dijaloga i suradnje u područjima mobilnosti, migracija, azila i upravljanja granicama u duhu okvira vanjske migracijske politike EU-a u cilju suradnje u području zakonitih migracija, uključujući cirkularne migracije i suzbijanje nezakonitih migracija, te osiguranja djelotvorne provedbe Sporazuma između Europske zajednice i Republike Moldove o ponovnom prihvatu osoba bez zakonitog boravka;

PREPOZNAJUĆI postupne korake pravodobno poduzete prema bezviznom režimu za građane Republike Moldove pod uvjetom ispunjavanja uvjeta za dobro upravljanje mobilnošću i sigurnu mobilnost;

POTVRDUJUĆI da odredbe ovog Sporazuma obuhvaćene glavom V. dijela III. Ugovora o funkcioniranju Europske unije obvezuju Ujedinjenu Kraljevinu i Irsku kao posebne ugovorne stranke, a ne kao dio EU-a, osim ako EU zajedno s Ujedinjenom Kraljevinom i/ili Irskom obavijesti Republiku Moldovu o tome da je Ujedinjena Kraljevina ili Irska preuzela obvezu kao dio EU-a u skladu s Protokolom br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske u pogledu područja slobode, sigurnosti i pravde priloženim Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije. Ako Ujedinjena Kraljevina i/ili Irska prestanu(-e) biti obvezane(-a) kao dio EU-a u skladu s člankom 4.a tog Protokola, EU zajedno s Ujedinjenom Kraljevinom i/ili Irskom odmah obavješćuje Republiku Moldovu o svakoj promjeni svog položaja i u tom slučaju ostaju obvezane odredbama ovog Sporazuma kao samostalne ugovorne stranke. Isto vrijedi za Dansku, u skladu s Protokolom br. 22 o stajalištu Danske priloženom tim ugovorima;

OPREDIJELJENE za načela slobodnog tržišnog gospodarstva i potvrđujući spremnost EU-a da doprinese gospodarskim reformama u Republici Moldovi;

OPREDIJELJENE za poštovanje potreba okoliša, uključujući prekograničnu suradnju u pogledu multilateralnih međunarodnih sporazuma i njihove provedbe, te za poštovanje načela održivog razvoja;

U ŽELJI da ostvare postupnu gospodarsku integraciju u unutarnje tržište EU-a kako je utvrđeno u ovom Sporazumu, između ostalog, putem područja produbljene i sveobuhvatne slobodne trgovine (DCFTA) kao sastavnog dijela ovog Sporazuma;

SPREMNE na stvaranje područja produbljene i sveobuhvatne slobodne trgovine kojim će se osigurati dalekosežno regulatorno približavanje i liberalizacija pristupa tržištu u skladu s pravima i obvezama koja proizlaze iz članstva stranaka u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (WTO) i transparentna primjena tih prava i obveza;

VJERUJUĆI da će se ovim Sporazumom stvoriti nova klima za gospodarske odnose između stranaka, a prije svega za razvoj trgovine i ulaganja te poticati konkurencija, što su ključni čimbenici za gospodarsko restrukturiranje i modernizaciju;



OPREDIJELJENE za jačanje sigurnosti opskrbe energijom, olakšavanje razvoja odgovarajuće infrastrukture, jačanje tržišne integracije i regulatornog približavanja prema ključnim elementima pravne stečevine EU-a te promicanje energetske učinkovitosti i upotrebe obnovljivih izvora energije;

POTVRĐUJUĆI potrebu za pojačanom suradnjom u području energije i predanost stranaka provedbi Ugovora o osnivanju energetske zajednice („Ugovor o energetske zajednici”);

SPREMNE podignuti razinu sigurnosti javnog zdravlja i zaštite zdravlja ljudi kao preduvjeta održivog razvoja i gospodarskog rasta;

OPREDIJELJENE za poboljšanje međuljudskih kontakata, uključujući suradnjom i razmjenom u područjima istraživanja i razvoja, obrazovanja i kulture;

OPREDIJELJENE za promicanje prekogranične i međuregionalne suradnje u duhu dobrosusjedskih odnosa;

PREPOZNAJUĆI predanost Republike Moldove postupnom približavanju njezina zakonodavstva u relevantnim sektorima zakonodavstvu EU-a i njegovoj djelotvornoj provedbi;

PREPOZNAJUĆI predanost Republike Moldove razvoju njezine administrativne i institucionalne infrastrukture do mjere potrebne za provedbu ovog Sporazuma;

POŠTUJUĆI spremnost EU-a da pruži potporu provedbi reformi te da u tom nastojanju upotrijebi sve raspoložive instrumente suradnje, kao i tehničku, financijsku i gospodarsku pomoć,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

## Članak 1.

### Ciljevi

1. Uspostavlja se pridruživanje između Unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane.
2. Ciljevi su ovog pridruživanja:
  - (a) promicati političko pridruživanje i gospodarsku integraciju između stranaka na temelju zajedničkih vrijednosti i bliskih veza, uključujući povećavanjem sudjelovanja Republike Moldove u politikama, programima i agencijama EU-a;
  - (b) jačati okvir za pojačani politički dijalog u svim područjima od zajedničkog interesa, čime se osigurava razvoj bliskih političkih odnosa između stranaka;
  - (c) doprinosti jačanju demokracije i političkoj, gospodarskoj i institucionalnoj stabilnosti u Republici Moldovi;
  - (d) promicati, očuvati i jačati mir i stabilnost u regionalnim i međunarodnim razmjerima, uključujući putem zajedničkih napora za uklanjanje izvora napetosti, jačanjem granične sigurnosti, promicanjem prekogranične suradnje i dobrosusjedskih odnosa;
  - (e) podržavati suradnju u području slobode, sigurnosti i pravde i pojačati tu suradnju u cilju jačanja vladavine prava i poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda, kao i u području mobilnosti i međuljudskih kontakata;
  - (f) podržavati napore Republike Moldove u razvoju njezina gospodarskog potencijala kroz međunarodnu suradnju, također putem približavanja njezina zakonodavstva zakonodavstvu EU-a;
  - (g) stvoriti uvjete za pojačane gospodarske i trgovinske odnose koji doprinose postupnoj integraciji Republike Moldove u unutarnje tržište EU-a kako je utvrđeno ovim Sporazumom, uključujući uspostavom područja produbljene i sveobuhvatne slobodne trgovine, kojim će se osigurati dalekosežno regulatorno približavanje i liberalizacija pristupa tržištu u skladu s pravima i obvezama koji proizlaze iz članstva u WTO-u i transparentne primjene tih prava i obveza; te
  - (h) stvoriti uvjete za sve bližu suradnju u ostalim područjima od zajedničkog interesa.

## GLAVA I.

**OPĆA NAČELA**

## Članak 2.

1. Poštovanje demokratskih načela, ljudskih prava i temeljnih sloboda proglašeni Općom deklaracijom o ljudski pravima i definiranih Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, Helsinškim završnim aktom Konferencije za europsku sigurnost i suradnju iz 1975. te Pariškom poveljom za novu Europu iz 1990. čini osnovu unutarnjih i vanjskih politika stranaka i predstavlja ključan element ovog Sporazuma. Suzbijanje širenja oružja za masovno uništenje, povezanih materijala i sredstava za njihovu upotrebu također je ključan element ovog Sporazuma.
2. Stranke potvrđuju svoju predanost načelima slobodnoga tržišnog gospodarstva, održivom razvoju i djelotvornom multilateralizmu.
3. Stranke ponovno potvrđuju svoje poštovanje načelâ vladavine prava i dobrog upravljanja, kao i svoje međunarodne obveze, osobito u okviru UN-a, Vijeća Europe i OESS-a.
4. Stranke se obvezuju razvijati suradnju i dobrosusjedske odnose, uključujući suradnju na razvoju projekata od zajedničkog interesa, osobito projekata povezanih sa sprečavanjem i borbom protiv korupcije, kriminalnih aktivnosti, organiziranih ili ostalih, uključujući aktivnosti transnacionalnog karaktera i terorizma. Ta obveza predstavlja ključan čimbenik u razvoju odnosa i suradnje između stranaka te doprinosi regionalnom miru i stabilnosti.

## GLAVA II.

**POLITIČKI DIJALOG I REFORMA, SURADNJA U PODRUČJU VANJSKE I SIGURNOSNE POLITIKE**

## Članak 3.

**Ciljevi političkog dijaloga**

1. Stranke nastavljaju razvijati i jačati politički dijalog u svim područjima od zajedničkog interesa, uključujući vanjska i sigurnosna pitanja, kao i unutarnje reforme. Toće povećati djelotvornost političke suradnje i promicati konvergenciju u vanjskim i sigurnosnim pitanjima.
2. Ciljevi su političkog dijaloga:
  - (a) produbiti političko pridruživanje i pojačati političku i sigurnosno-političku konvergenciju i djelotvornost;
  - (b) promicati međunarodnu stabilnost i sigurnost na temelju djelotvornog multilateralizma;
  - (c) jačati suradnju i dijalog među strankama u području međunarodne sigurnosti i upravljanja krizama, posebno u svrhu suočavanja s globalnim i regionalnim izazovima i ključnim prijetnjama;
  - (d) poticati praktičnu i na rezultate usmjerenu suradnju među strankama radi postizanja mira, sigurnosti i stabilnosti na europskom kontinentu;
  - (e) jačati poštovanje demokratskih načela, vladavine prava i dobrog upravljanja, ljudskih prava i temeljnih sloboda, uključujući prava pripadnika manjina te doprinijeti učvršćivanju unutarnjopolitičkih reformi;
  - (f) razvijati dijalog i produbljivati suradnju između stranaka u području sigurnosti i obrane; te
  - (g) poštovati i promicati načela suverenosti i teritorijalne cjelovitosti, nepovredivosti granica i neovisnosti.

## Članak 4.

**Unutarnje reforme**

Stranke surađuju u sljedećim područjima:

- (a) razvoj, učvršćivanje i povećanje stabilnosti i djelotvornosti demokratskih institucija i vladavine prava;

- (b) osiguravanje poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda;
- (c) unapređivanje reforme pravosuđa i sudstva kako bi se osigurala neovisnosti pravosuđa, ojačao njegov administrativni kapacitet i zajamčili nepristranost i djelotvornost tijela kaznenog progona;
- (d) nastavak provedbe reforme javne uprave i izgradnji odgovorne, učinkovite, transparentne i stručne državne službe; te
- (e) osiguranje djelotvornosti u borbi protiv korupcije, posebno u cilju jačanja međunarodne suradnje u suzbijanju korupcije te osiguravanja djelotvorne provedbe relevantnih međunarodnih pravnih instrumenata poput Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije iz 2003.

#### Članak 5.

### Vanjska i sigurnosna politika

1. Stranke jačaju dijalog i suradnju te promiču postupno približavanje u području vanjske i sigurnosne politike, uključujući zajedničku sigurnosnu i obrambenu politiku (ZSOP) te posebno razmatraju pitanja sprečavanja sukoba i upravljanja krizama, regionalne stabilnosti, razoružavanja, neširenja oružja, nadzora oružja i nadzora izvoza oružja. Suradnja se temelji na zajedničkim vrijednostima i obostranim interesima u cilju jačanja konvergencije i djelotvornosti politike uz korištenje bilateralnih, međunarodnih i regionalnih foruma.
2. Stranke ponovno potvrđuju svoju opredijeljenost za načela poštovanja suverenosti, teritorijalne cjelovitosti, nepovredivosti granica i neovisnosti, kako je utvrđeno Poveljom Ujedinjenih naroda i Helsinškim završnim aktom Konferencije za europsku sigurnost i suradnju iz 1975. te svoju predanost promicanju tih načela u svojim bilateralnim i multilateralnim odnosima.

#### Članak 6.

### Međunarodni kazneni sud

1. Stranke ponovno potvrđuju da najteža kaznena dijela koja se odnose na međunarodnu zajednicu kao cjelinu ne smiju ostati nekažnjena te da je potrebno osigurati njihov djelotvoran progon poduzimanjem mjera na nacionalnoj i međunarodnoj razini, uključujući Međunarodni kazneni sud (MKS).
2. Stranke smatraju da osnivanje i djelotvorno funkcioniranje MKS-a predstavljaju važno postignuće za međunarodni mir i pravdu. Stranke su suglasne pružati potporu MKS-u provedbom Rimskog statuta Međunarodnog kaznenog suda i s njim povezanih instrumenata, vodeći na odgovarajući način računa o očuvanju njegove cjelovitosti.

#### Članak 7.

### Sprečavanje sukoba i upravljanje krizama

Stranke jačaju praktičnu suradnju u sprečavanju sukoba i upravljanju krizama, posebno radi mogućeg sudjelovanja Republike Moldove u civilnim i vojnim operacijama upravljanja krizama pod vodstvom EU-a, kao i u odgovarajućim vježbama i obuci, od jednog slučaja do drugog, i slijedom mogućeg poziva EU-a.

#### Članak 8.

### Regionalna stabilnost

1. Stranke jačaju zajedničke napore za promicanje stabilnosti, sigurnosti i demokratskog razvoja u regiji, a posebno zajednički rade na mirnom rješavanju regionalnih sukoba.
2. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost održivom rješenju pitanja Pridnjestrovlja, u potpunosti poštujući suverenost i teritorijalnu cjelovitost Republike Moldove, kao i olakšavanje rehabilitacije nakon završetka sukoba. Do rješenja sukoba i ne dovodeći u pitanje uspostavljeni pregovarački oblik, pitanje Pridnjestrovlja predstavljat će jednu od središnjih tema na dnevnom redu političkog dijaloga i suradnje između stranaka, kao i u dijalogu i suradnji s ostalim zainteresiranim međunarodnim subjektima.

3. Ti se napori oslanjaju na zajednička načela za održavanje međunarodnog mira i sigurnosti kako je utvrđeno Poveljom Ujedinjenih naroda, Helsinškim završnim aktom Konferencije za europsku sigurnost i suradnju iz 1975. i ostalim mjerodavnim multilateralnim dokumentima.

#### Članak 9.

### Oružje za masovno uništenje

1. Stranke smatraju da širenje oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke državnim i nedržavnim subjektima predstavlja jednu od najvećih prijetnji međunarodnom miru i stabilnosti. Stranke su stoga suglasne surađivati i doprinosti suzbijanju širenja oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke putem potpunog poštovanja svojih postojećih obveza iz međunarodnih ugovora i sporazuma o razoružavanju i neširenju oružja, kao i ostalih relevantnih međunarodnih obveza te te putem provedbe istih na nacionalnoj razini. Stranke su suglasne da je ova odredba ključan element ovog Sporazuma.
2. Stranke su nadalje suglasne surađivati i doprinosti suzbijanju širenja oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke:
  - (a) poduzimanjem mjera za ratifikaciju ili pristupanje, prema potrebi, kao i potpunu provedbu svih ostalih mjerodavnih međunarodnih instrumenata; te
  - (b) uspostavljanjem djelotvornog sustava nacionalnog nadzora izvoza, kojima se nadziru izvoz i prevoz robe povezane s oružjem za masovno uništenje, uključujući kontrolu krajnjeg korištenja tehnologija dvojne namjene, te koje sadrže djelotvorne sankcije za kršenje nadzora izvoza.
3. Stranke su suglasne uspostaviti redovan politički dijalog za praćenje i učvršćivanje tih elemenata.

#### Članak 10.

### Nadzor izvoza malog i lakog oružja te konvencionalnog oružja

1. Stranke prepoznaju da nezakonita proizvodnja, prijenos i promet malog i lakog oružja, uključujući streljivo za to oružje kao i njihovo pretjerano gomilanje, loše upravljanje, zalihe osigurane na neodgovarajući način i nekontrolirano širenje i dalje predstavljaju znatnu prijetnju miru i međunarodnoj sigurnosti.
2. Stranke su suglasne poštovati i u cijelosti provoditi svoje obveze u pogledu postupanja u odnosu na nezakonitu trgovinu malim i lakim oružjem, uključujući streljivo za to oružje, u okviru postojećih međunarodnih sporazuma i rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a, kao i svoje obveze u okviru ostalih međunarodnih instrumenata koji se primjenjuju u tom području, poput UN-ova Akcijskog programa za sprečavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje protupravne trgovine malim i lakim oružjem u svim njezinim aspektima.
3. Stranke se obvezuju surađivati i osigurati koordinaciju, komplementarnost i sinergiju svojih napora za suzbijanje nezakonite trgovine malim i lakim oružjem, uključujući streljivo za to oružje, kao i uništavanje prekomjernih zaliha na globalnoj, regionalnoj, razini nižoj od regionalne razine i nacionalnoj razini.
4. Osim toga, stranke su suglasne nastaviti suradnju u području nadzora izvoza konvencionalnog oružja u smislu Zajedničkog stajališta Vijeća 2008/944/ZVSP od 8. prosinca 2008. o definiranju zajedničkih pravila kojima se uređuje nadzor izvoza vojne tehnologije i opreme.
5. Stranke su suglasne uspostaviti redovan politički dijalog za praćenje i učvršćivanje tih nastojanja.

#### Članak 11.

### Međunarodna suradnja u borbi protiv terorizma

1. Stranke su suglasne surađivati na bilateralnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini u svrhu sprečavanja terorizma i borbe protiv njega u skladu s međunarodnim pravom, relevantnim rezolucijama UN-a, međunarodnim standardima ljudskih prava te pravom o izbjeglicama i humanitarnim pravom.

2. U tom cilju posebno surađuju na produbljivanju međunarodnog konsenzusa o borbi protiv terorizma, uključujući pravnu definiciju terorističkih djela te na postizanju sporazuma o Sveobuhvatnoj konvenciji o međunarodnom terorizmu.
3. Stranke, u okviru cjelovite provedbe Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1373(2001) i ostalih relevantnih instrumenata UN-a te primjenjivih međunarodnih konvencija i instrumenata, razmjenjuju informacije o terorističkim organizacijama i skupinama i njihovim aktivnostima i mrežama podrške u skladu s međunarodnim pravom i zakonodavstvom stranaka.

### GLAVA III.

## SLOBODA, SIGURNOST I PRAVDA

### Članak 12.

#### Vladavina prava

1. U okviru suradnje u području slobode, sigurnosti i pravde stranke posebnu važnost pridaju promicanju vladavine prava, uključujući neovisnost sudstva, pristup pravosuđu i pravo na pravično suđenje.
2. Stranke će u cijelosti surađivati na djelotvornom funkcioniranju institucija u područjima kaznenog progona i funkcioniranja pravosuđa.
3. Cjelokupna suradnja u području slobode, sigurnosti i pravde odvijat će se uz poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda.

### Članak 13.

#### Zaštita osobnih podataka

1. Stranke su suglasne surađivati kako bi osigurale visoku razinu zaštite osobnih podataka u skladu s pravnim instrumentima i normama EU-a i Vijeća Europe te međunarodnim pravnim instrumentima i normama.
2. Svaka obrada osobnih podataka podliježe pravnim odredbama iz Priloga I. ovom Sporazumu. Prijenos osobnih podataka između stranaka odvija se samo ako je takav prijenos potreban radi provedbe ovog Sporazuma ili ostalih sporazuma sklopljenih između stranaka, od strane nadležnih tijela stranaka.

### Članak 14.

#### Suradnja u području migracija, azila i upravljanja granicama

1. Stranke ponovno potvrđuju važnost zajedničkog upravljanja migracijskim tokovima između svojih područja te jačaju postojeći sveobuhvatni dijalog o svim pitanjima povezanima s migracijama, uključujući zakonite migracije, međunarodnu zaštitu, nezakonite migracije, krijumčarenje ljudi i trgovinu ljudima.
2. Suradnja će se temeljiti na posebnoj procjeni potreba obavljenoj u međusobnom savjetovanju između stranaka i provedenoj u skladu s njihovim relevantnim važećim zakonodavstvom. Ona će posebno biti usmjerena na:
  - (a) temeljne uzroke i posljedice migracija;
  - (b) razvoj i provedbu nacionalnog zakonodavstva i prakse u pogledu međunarodne zaštite u cilju ispunjavanja odredaba Ženevske konvencije o statusu izbjeglica iz 1951. i Protokola o statusu izbjeglica iz 1967. i ostalih relevantnih međunarodnih instrumenata te osiguravanje poštovanja načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja;
  - (c) pravila o prihvatu, prava i status prihvaćenih osoba, pravedno postupanje sa strancima čiji je boravak zakonit i njihovu integraciju, obrazovanje i osposobljavanje te mjere protiv rasizma i ksenofobije;

- (d) uspostavu djelotvorne i preventivne politike protiv nezakonitih migracija, krijumčarenja migranata i trgovine ljudima, uključujući pitanje kako se boriti protiv mreža krijumčara i trgovaca te kako zaštititi žrtave takve trgovine;
  - (e) promicanje i olakšavanje povratka nezakonitih migranata; te
  - (f) u području upravljanja granicama i sigurnosti dokumenata, na organizacijska pitanja, obuku, najbolju praksu i ostale operativne mjere, kao i jačanje suradnje između Europske agencije za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica Europske unije (Frontex) i Službe za nadzor granice Republike Moldove.
3. Suradnjom je također moguće olakšati cirkularne migracije u korist razvoja.

#### Članak 15.

#### **Kretanje osoba**

1. Stranke će osigurati cjelovitu provedbu:
- (a) Sporazuma između Europske zajednice i Republike Moldove o ponovnom prihvatu osoba bez dozvole boravka koji je stupio na snagu 1. siječnja 2008.; te
  - (b) Sporazuma između Europske zajednice i Republike Moldove o pojednostavnjenju izdavanja viza koji je stupio na snagu 1. siječnja 2008. kako je izmijenjen 27. lipnja 2012.
2. Stranke nastoje poboljšati mobilnost građana te pravodobno poduzimaju postupne korake prema zajedničkom cilju bezviznog režima pod uvjetom ispunjavanja uvjeta za dobro upravljanje mobilnošću i sigurnu mobilnost uodređenih u Akcijskom planu za liberalizaciju viznog režima.

#### Članak 16.

#### **Sprečavanje i suzbijanje organiziranog kriminala, korupcije i ostalih nezakonitih aktivnosti**

1. Stranke surađuju na sprečavanju i suzbijanju svih oblika kriminalnih i nezakonitih aktivnosti, organiziranih ili ostalih, uključujući aktivnosti transnacionalnog karaktera poput:
- (a) krijumčarenja ljudi i trgovine ljudima;
  - (b) krijumčarenja robe i trgovine robom, uključujući malo oružje i nedopuštene droge;
  - (c) nezakonitih gospodarskih i financijskih aktivnosti, poput krivotvorenja, poreznih prijevара i prijevара u javnoj nabavi;
  - (d) prijevара kako je navedeno u glavi VI. (Financijska pomoć, odredbe o sprečavanju prijevара i nadzoru) ovog Sporazuma u projektima koje financiraju međunarodni donatori;
  - (e) aktivne i pasivne korupcije kako u privatnom tako i u javnom sektoru, uključujući zloupotrebu položaja i trgovanje utjecajem;
  - (f) krivotvorenja dokumenata i davanja lažnih izjava; te
  - (g) kibernetičkog kriminala.
2. Stranke jačaju bilateralnu, regionalnu i međunarodnu suradnju tijela kaznenog progona, uključujući jačanje suradnje između Europskoga policijskog ureda (Europol) i relevantnih tijela Republike Moldove. Stranke su predane djelotvornoj provedbi relevantnih međunarodnih normi, a posebno onih sadržanih u Konvenciji Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnoga organiziranog kriminaliteta (UNTOC) iz 2000. i njezina tri protokola, Konvenciji Ujedinjenih naroda protiv korupcije iz 2003. te relevantnim instrumentima Vijeća Europe o sprečavanju i suzbijanju korupcije.

## Članak 17.

**Rješavanje pitanja nedopuštenih droga**

1. Stranke surađuju u granicama svojih ovlasti i nadležnosti kako bi osigurale uravnotežen i integriran pristup pitanjima droga. Politike i djelovanja u području droga usmjerene su na učvršćivanje struktura za rješavanje pitanja nedopuštenih droga, smanjenje opskrbe i prometa nedopuštenim drogama te potražnje za njima, na rješavanje zdravstvenih i društvenih posljedica zloupotrebe droga, kao i na djelotvornije sprečavanje zloupotrebe kemijskih prekursora koji se upotrebljavaju za nezakonitu proizvodnju opojnih droga i psihotropnih tvari.
2. Stranke se dogovaraju o potrebnim metodama suradnje za postizanje tih ciljeva. Djelovanja se temelje na zajednički utvrđenim načelima u skladu s relevantnim međunarodnim konvencijama, Strategijom EU-a o drogama za razdoblje 2013. - 2020. i političkom deklaracijom o vodećim načelima za smanjenje potražnje za drogama koja je odobrena na dvadesetom posebnom zasjedanju Opće skupštine Ujedinjenih naroda o drogama održanom u lipnju 1998.

## Članak 18.

**Pranje novca i financiranje terorizma**

1. Stranke surađuju kako bi spriječile upotrebu svojih financijskih i odgovarajućih nefinancijskih sustava za pranje prihoda ostvarenih kriminalnim aktivnostima, kao i za potrebe financiranja terorizma. Ta se suradnja proširuje na povrat imovine ili sredstava koji potječu od prihoda ostvarenih kriminalom.
2. Suradnjom u ovom području omogućavaju se razmjene relevantnih informacija u okviru odnosnih zakonodavstava i donošenje odgovarajućih normi za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma, koje su jednake onima koje donose relevantna međunarodna tijela koja djeluju u ovom području, poput Radne skupine za financijske aktivnosti u području pranja novca (FATF).

## Članak 19.

**Borba protiv terorizma**

Stranke su suglasne surađivati u sprečavanju i suzbijanju terorističkih djela uz potpuno poštovanje vladavine prava, međunarodnih ljudskih prava, prava o izbjeglicama i humanitarnog prava te u skladu s Globalnom antiterorističkom strategijom UN-a iz 2006., kao i svojim zakonima i propisima. To čine posebno u okviru cjelovite provedbe rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a 1267 (1999), 1373 (2001), 1540 (2004) i 1904 (2009) i ostalih relevantnih instrumenata UN-a i primjenjivih međunarodnih konvencija i instrumenata:

- (a) razmjenom informacija o terorističkim skupinama i njihovim mrežama podrške u skladu s međunarodnim i nacionalnim pravom;
- (b) razmjenom stajališta o trendovima u terorizmu te o sredstvima i metodama za borbu protiv terorizma, uključujući u području tehnike i obuke, te razmjenom iskustava u pogledu sprečavanja terorizma; te
- (c) dijeljenjem najbolje prakse u području zaštite ljudskih prava u borbi protiv terorizma.

## Članak 20.

**Pravna suradnja**

1. Stranke su suglasne razvijati pravosudnu suradnju u građanskim i trgovačkim stvarima u pogledu pregovora o multilateralnim konvencijama o pravosudnoj suradnji u građanskim stvarima, a posebno o konvencijama Haške konference o međunarodnom privatnom pravu u području međunarodne pravne suradnje i parničnih sporova te zaštite djece, kao i u pogledu ratifikacije i provedbe tih konvencija.
2. U pogledu pravosudne suradnje u kaznenim stvarima, stranke će nastojati unaprijediti suradnju u području uzajamne pravne pomoći. To bi, prema potrebi, uključivalo pristupanje relevantnim međunarodnim instrumentima UN-a i Vijeća Europe i njihovu provedbu te bližu suradnju s Eurojustom.

## GLAVA IV.

**GOSPODARSKA SURADNJA I SURADNJA U OSTALIM SEKTORIMA**

## POGLAVLJE 1.

**Reforma javne uprave**

## Članak 21.

Suradnja je usmjerena na razvoj učinkovite i odgovorne javne uprave u Republici Moldovi u cilju pružanja potpore ostvarivanju vladavine prava, kako bi se osiguralo da državne institucije rade na dobrobit cjelokupnog stanovništva Republike Moldove i kako bi se promicao neometani razvoj odnosa između Republike Moldove i njezinih partnera. Posebna pažnja posvetit će se modernizaciji i razvoju izvršnih funkcija u cilju pružanja kvalitetnih usluga građanima Republike Moldove.

## Članak 22.

Suradnja uključuje sljedeća područja:

- (a) institucionalni i funkcionalni razvoj tijela javne vlasti radi povećanja učinkovitosti njihova djelovanja i osiguravanja učinkovitog, sudioničkog i transparentnog postupka odlučivanja i strateškog planiranja;
- (b) modernizaciju javnih usluga, uključujući uvođenje i provedbu e-uprave, u cilju povećanja učinkovitosti pružanja usluga građanima i smanjenja troškova poslovanja;
- (c) stvaranje profesionalne državne uprave koja se temelji na načelu upravljačke odgovornosti i djelotvornog delegiranja ovlasti, kao i poštenog zapošljavanja, osposobljavanja, procjene i naknade za rad;
- (d) djelotvorno i stručno upravljanje ljudskim resursima i karijerni razvoj; te
- (e) promicanje etičkih vrijednosti u državnoj upravi.

## Članak 23.

Suradnja obuhvaća sve razine javne uprave, uključujući lokalnu upravu.

## POGLAVLJE 2.

**Gospodarski dijalog**

## Članak 24.

1. EU i Republika Moldova olakšavaju postupak gospodarskih reformi poboljšavajući razumijevanje temelja svojih gospodarstava. Cilj je suradnje između stranaka promicanje gospodarskih politika relevantnih za funkcioniranje tržišnih gospodarstava, kao i oblikovanje i provedba tih gospodarskih politika.
2. Republika Moldova nastoji uspostaviti funkcionalno tržišno gospodarstvo i postupno približiti svoje politike politikama EU-a, u skladu s vodećim načelima dobrih makroekonomskih i fiskalnih politika, uključujući neovisnost središnje banke i stabilnost cijena, zdrave javne financije i održive platne bilance.

## Članak 25.

1. U tom cilju stranke surađuju u sljedećim područjima:
  - (a) razmjeni informacija o makroekonomskim politikama i strukturnim reformama, kao i o makroekonomskim rezultatima i izgledima te o strategijama gospodarskog razvoja;



- (b) zajedničkoj analizi gospodarskih pitanja od zajedničkog interesa, uključujući mjere gospodarske politike i instrumente za njihovu provedbu poput metoda ekonomskih predviđanja i izrade strateških dokumenata politike, u cilju jačanja oblikovanja politike Republike Moldove u skladu s načelima i praksom EU-a; te
  - (c) razmjeni stručnih znanja u makroekonomskoj i makrofinancijskoj sferi, uključujući javne financije, kretanja u financijskom sektoru i njegovu regulaciju, monetarne i tečajne politike i okvire, vanjsku financijsku pomoć i ekonomsku statistiku.
2. Suradnja će uključivati i razmjenu informacija o načelima i funkcioniranju Europske ekonomske i monetarne unije.

#### Članak 26.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

### POGLAVLJE 3.

#### **Pravo društava, računovodstvo i revizija te korporativno upravljanje**

#### Članak 27.

1. Prepoznajući važnost djelotvornog skupa propisa i prakse u područjima prava društava i korporativnog upravljanja te računovodstva i revizije za stvaranje potpuno funkcionalnog tržišnog gospodarstva i unapređenje trgovine, stranke su suglasne surađivati:
- (a) na zaštiti dioničara, vjerovnika i drugih dionika u skladu s propisima EU-a u tom području;
  - (b) na uvođenju relevantnih međunarodnih normi na nacionalnoj razini i postupnom približavanju propisa Republike Moldove propisima EU-a u području računovodstva i revizije; te
  - (c) na daljnjem razvoju politike korporativnog upravljanja u skladu s međunarodnim normama i postupnom približavanju propisa Republike Moldove propisima i preporukama EU-a u tom području.
2. Relevantni propisi i preporuke EU-a navedeni su u Prilogu II. ovom Sporazumu.

#### Članak 28.

Stranke će nastojati razmjenjivati informacije i stručno znanje kako o postojećim sustavima tako i o relevantnim novim kretanjima u tim područjima. Stranke će osim toga nastojati unaprijediti razmjenu informacija između poslovnih registara država članica i nacionalnog registra trgovačkih društava Republike Moldove.

#### Članak 29.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

#### Članak 30.

Republika Moldova približava svoje zakonodavstvo aktima EU-a i međunarodnim instrumentima iz Priloga II. ovom Sporazumu u skladu s odredbama tog priloga.

### POGLAVLJE 4.

#### **Zapošljavanje, socijalna politika i jednake mogućnosti**

#### Članak 31.

Stranke jačaju svoj dijalog i svoju suradnju na promicanju Agende za dostojanstveni rad Međunarodne organizacije rada (MOR), politike zapošljavanja, zdravlja i sigurnosti na radu, socijalnog dijaloga, socijalne zaštite, socijalne uključenosti, ravnopravnosti spolova i borbe protiv diskriminacije te socijalnih prava, čime doprinose promicanju brojnijih i boljih radnih mjesta, smanjenju siromaštva, pojačanoj socijalnoj koheziji, održivom razvoju i poboljšanoj kvaliteti života.

*Članak 32.*

Suradnja na temelju razmjene informacija i najbolje prakse može obuhvaćati određeni broj pitanja koja treba utvrditi između sljedećih područja:

- (a) smanjenje siromaštva i jačanje socijalne kohezije;
- (b) politika zapošljavanja usmjerena na brojnija i bolja radna mjesta s dostojanstvenim uvjetima rada, uključujući u cilju smanjenja sirove ekonomije i neslužbenog zapošljavanja;
- (c) promicanje aktivnih mjera tržišta rada i učinkovitih službi za zapošljavanje radi modernizacije tržišta rada i prilagodbe potrebama tržišta rada;
- (d) poticanje sustava tržišta rada koji su inkluzivniji i sustava socijalne sigurnosti koji uključuju osobe u nepovoljnom položaju, uključujući osobe s invaliditetom i pripadnike manjinskih skupina;
- (e) učinkovito upravljanje radnim migracijama u cilju jačanja njihova pozitivnog utjecaja na razvoj;
- (f) jednake mogućnosti usmjerene na jačanje ravnopravnosti spolova i osiguravanje jednakih mogućnosti za muškarce i žene, kao i borbu protiv diskriminacije u svim područjima;
- (g) socijalna politika usmjerena na podizanje razine socijalne zaštite, uključujući socijalnu pomoć i socijalno osiguranje, te na modernizaciju sustava socijalne zaštite u smislu kvalitete, dostupnosti i financijske održivosti;
- (h) junapređenje sudjelovanja socijalnih partnera i promicanje socijalnog dijaloga, uključujući putem jačanja kapaciteta svih relevantnih dionika; te
- i. promicanje zdravlja i sigurnosti na radu.

*Članak 33.*

Stranke potiču uključivanje svih relevantnih dionika, uključujući organizacije civilnog društva, a posebno socijalne partnere u oblikovanje politike i reforme u Republici Moldovi te u suradnju između stranaka u okviru ovog Sporazuma.

*Članak 34.*

Stranke nastoje ojačati suradnju u pitanjima zapošljavanja i socijalne politike u svim relevantnim regionalnim, multilateralnim i međunarodnim forumima i organizacijama.

*Članak 35.*

Stranke promiču društvenu odgovornost poduzeća i njihovu obvezu snošenja odgovornosti te potiču odgovorne poslovne prakse poput onih koje promiče inicijativa UN-a „Global Compact” i Trostrana deklaracija o načelima za multinacionalna poduzeća i socijalnu politiku Međunarodne organizacije rada.

*Članak 36.*

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

*Članak 37.*

Republika Moldova približava svoje zakonodavstvo aktima EU-a i međunarodnim instrumentima iz Priloga III. ovom Sporazumu u skladu s odredbama tog priloga.

## POGLAVLJE 5.

**Zaštita potrošača**

## Članak 38.

Stranke surađuju kako bi osigurale visoku razinu zaštite potrošača i uskladile svoje sustave zaštite potrošača.

## Članak 39.

Radi ostvarivanja tih ciljeva suradnja, prema potrebi, može uključivati:

- (a) usmjerenost na približavanje zakonodavstva u području zaštite potrošača na temelju prioriteta iz Priloga IV. ovom Sporazumu, uz izbjegavanje prepreka trgovini kako bi se potrošačima osigurala mogućnost stvarnog izbora;
- (b) promicanje razmjene informacija o sustavima zaštite potrošača, uključujući zakonodavstvo u području zaštite potrošača i njegovu provedbu, sigurnosti proizvoda za široku potrošnju, uključujući nadzor tržišta, sustave i alate za informiranje potrošača, obrazovanje potrošača, jačanje uloge potrošača i naknadu štete potrošačima te ugovore o prodaji i pružanju usluga između trgovaca i potrošača;
- (c) promicanje aktivnosti usavršavanja administrativnih službenika i ostalih predstavnika interesa potrošača; te
- (d) poticanje razvoja neovisnih udruženja potrošača, uključujući nevladine organizacije potrošača, i kontakata predstavnika potrošača, kao i suradnje između tijela vlasti i nevladinih organizacija u području zaštite potrošača.

## Članak 40.

Republika Moldova približava svoje zakonodavstvo aktima EU-a i međunarodnim instrumentima iz Priloga IV. ovom Sporazumu u skladu s odredbama tog priloga.

## POGLAVLJE 6.

**Statistički podaci**

## Članak 41.

Stranke razvijaju i jačaju suradnju u statističkim pitanjima, doprinoseći tako dugoročnom cilju pružanja pravodobnih, međunarodno usporedivih i pouzdanih statističkih podataka. Očekuje se da održiv, učinkovit i stručno neovisan nacionalni statistički sustav pruža građanima, poduzećima i donositeljima odluka u EU-u i Republici Moldovi relevantne informacije, omogućujući im donošenje informiranih odluka na toj osnovi. Nacionalni statistički sustav trebao bi poštovati temeljna načela službene statistike UN-a uzimajući u obzir pravnu stečevinu EU-a u području statistike, uključujući Kodeks prakse europske statistike, radi usklađivanja nacionalnog statističkog sustava s europskim normama i standardima.

## Članak 42.

Suradnja je usmjerena na:

- (a) daljnje jačanje kapaciteta nacionalnog statističkog sustava usmjeravanjem na stabilnu pravnu osnovu, proizvodnju odgovarajućih podataka i metapodataka, širenje politike i pristupačnost korisnicima, uzimajući u obzir različite skupine korisnika, uključujući javni i privatni sektor, akademsku zajednicu i druge korisnike;
- (b) postupno usklađivanje statističkog sustava Republike Moldove s europskim statističkim sustavom;
- (c) preciznu prilagodbu pružanja podataka EU-u, uzimajući u obzir primjenu mjerodavnih međunarodnih i europskih metodologija, uključujući klasifikacije;
- (d) povećanje stručnog i upravljačkog kapaciteta nacionalnog statističkog osoblja kako bi se olakšala primjena statističkih normi EU-a i doprinijelo razvoju statističkog sustava Republike Moldove;

- (e) razmjenu iskustava između stranaka o razvoju znanja u području statistike; te
- (f) promicanje cjelovitog upravljanja kvalitetom svih postupaka proizvodnje i širenja u području statistike.

#### Članak 43.

Stranke surađuju u okviru europskog statističkog sustava u kojem je Eurostat europsko statističko tijelo. Ta suradnja uključuje usmjerenost na:

- (a) demografsku statistiku, uključujući popise stanovništva i socijalnu statistiku;
- (b) poljoprivrednu statistiku, uključujući poljoprivredne popise, i statistiku o okolišu;
- (c) poslovnu statistiku, uključujući poslovne registre i upotrebu administrativnih izvora u statističke svrhe;
- (d) makroekonomsku statistiku, uključujući nacionalne račune, vanjskotrgovinsku statistiku i statistiku o izravnim stranim ulaganjima;
- (e) energetska statistiku, uključujući bilance;
- (f) regionalnu statistiku; te
- (g) horizontalne aktivnosti, uključujući statističke klasifikacije, upravljanje kvalitetom, osposobljavanje, širenje i upotrebu modernih informacijskih tehnologija.

#### Članak 44.

Stranke, između ostalog, razmjenjuju informacije i stručna znanja te razvijaju suradnju uzimajući u obzir već stečeno iskustvo u reformi statističkog sustava pokrenutoj u okviru različitih programa pomoći. Napori su usmjereni prema daljnjem usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a u području statistike, na temelju nacionalne strategije razvoja statističkog sustava Republike Moldove i uzimajući u obzir razvoj europskog statističkog sustava. U postupku izrade statističkih podataka naglasak je na daljnjem razvoju anketa na uzorku i upotrebi administrativnih evidencija, uzimajući pritom u obzir potrebu za smanjenjem opterećenja povezanog s odgovaranjem na anketu. Podatci moraju biti relevantni za oblikovanje i praćenje politika u ključnim područjima društvenog i gospodarskog života.

#### Članak 45.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvija se redoviti dijalog. Republika Moldova bi trebala, u mjeri u kojoj je to moguće, imati pristup aktivnostima koje se poduzimaju u okviru europskoga statističkog sustava.

#### Članak 46.

1. Stranke se obvezuju uspostaviti i redovito revidirati program postupnog približavanja zakonodavstva Republike Moldove pravnoj stečevini Europske unije u području statistike.
2. Pravna stečevina EU-a u području statistike određena je u Zbirci statističkih zahtjeva (*Statistical Requirements Compendium*) koja se ažurira svake godine jednom godišnje, a koju stranke smatraju priloženom ovom Sporazumu (Prilog V.).

### POGLAVLJE 7.

#### **Upravljanje javnim financijama: proračunska politika, unutarnja kontrola, financijski nadzor i vanjska revizija**

#### Članak 47.

Suradnja u području obuhvaćenom ovim poglavljem bit će usmjerena na provedbu međunarodnih normi, kao i dobre prakse EU-a u ovom području, čime će se doprinijeti razvoju modernog sustava upravljanja javnim financijama u Republici Moldovi, koji je sukladan temeljnim načelima EU-a i međunarodnim načelima transparentnosti, odgovornosti, ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti.

## Članak 48.

**Proračun i računovodstveni sustavi**

Stranke surađuju u vezi s:

- (a) poboljšavanjem i sistematizacijom regulatornih dokumenata o sustavima proračuna, riznice, računovodstva i izvješćivanja i njihovim usklađivanjem na temelju međunarodnih normi, poštujući pritom i dobru praksu u javnom sektoru EU-a;
- (b) stalnim razvojem višegodišnjega proračunskog planiranja i usklađivanjem s dobrom praksom EU-a;
- (c) proučavanjem prakse europskih zemalja u međuproračunskim odnosima, kako bi se ovo područje poboljšalo u Republici Moldovi;
- (d) potporom približavanju postupaka nabave postojećim praksama u EU-u; te
- (e) razmjenom informacija, iskustava i dobre prakse, uključujući putem razmjene osoblja i zajedničkog osposobljavanja u ovom području.

## Članak 49.

**Unutarnja kontrola, financijski nadzor i vanjska revizija**

Stranke surađuju i u vezi s:

- (a) daljnjim unapređivanjem sustava unutarnje kontrole (uključujući funkcionalno neovisnu funkciju unutarnje revizije) u državnim i lokalnim tijelima usklađivanjem s općeprihvaćenim međunarodnim normama i metodologijama te dobrom praksom EU-a;
- (b) razvojem odgovarajućeg sustava financijskog nadzora koji će nadopuniti, ali neće udvostručiti funkciju unutarnje revizije te će osigurati odgovarajuću kontrolu vladinih prihoda i rashoda tijekom prijelaznog razdoblja i nakon njega;
- (c) djelotvornom suradnjom između subjekata uključenih u financijsko upravljanje i kontrolu, reviziju i nadzor sa subjektima u područjima proračuna, riznice i računovodstva radi poticanja razvoja upravljanja;
- (d) jačanjem nadležnosti Središnje harmonizacijske jedinice za unutarnju financijsku kontrolu u javnom sektoru (PIFC);
- (e) provedbom međunarodno prihvaćenih normi unutarnje revizije Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI); te
- (f) razmjenom informacija, iskustava i dobre prakse putem, između ostalog, razmjene osoblja i zajedničkog osposobljavanja u ovom području.

## Članak 50.

**Borba protiv prijevара i korupcije**

Stranke surađuju i u vezi s:

- (a) razmjenom informacija, iskustava i dobre prakse;
- (b) poboljšavanjem metoda za suzbijanje i sprečavanje prijevара i korupcije u područjima obuhvaćenima ovim poglavljem, uključujući suradnju između relevantnih administrativnih tijela; te
- (c) osiguravanjem djelotvorne suradnje s relevantnim institucijama i tijelima EU-a u slučaju provjera na licu mjesta, nadzora i revizija povezanih s upravljanjem i kontrolom sredstava EU-a, u skladu s relevantnim pravilima i postupcima.

## Članak 51.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

## POGLAVLJE 8.

**Oporezivanje**

## Članak 52.

Stranke surađuju radi promicanja dobrog upravljanja u području poreza radi daljnjeg poboljšavanja gospodarskih odnosa, trgovine, ulaganja i poštenog tržišnog natjecanja.

## Članak 53.

Upućujući na članak 52. ovog Sporazuma, stranke priznaju i obvezuju se provoditi načela dobrog upravljanja u području poreza, odnosno načela transparentnosti, razmjene informacija i poštenog tržišnog natjecanja u području poreza, koja su države članice prihvatile na razini EU-a. U tu svrhu, ne dovodeći u pitanje nadležnosti EU-a i država članica, stranke će poboljšati međunarodnu suradnju u području poreza, olakšati naplatu zakonitih poreznih prihoda i razviti mjere za djelotvornu provedbu prethodno navedenih načela.

## Članak 54.

Stranke unapređuju i jačaju suradnju usmjerenu na poboljšanje i razvoj poreznog sustava i porezne uprave Republike Moldove, uključujući unapređenje kapaciteta za naplatu i kontrolu, s posebnim naglaskom na postupak povrata poreza na dodanu vrijednost (PDV) radi izbjegavanja kumuliranja dugovanja, osiguravanja djelotvorne naplate poreza i jačanja borbe protiv poreznih prijevара i izbjegavanja plaćanja poreza. Stranke nastoje unaprijediti suradnju i razmjenu iskustava u suzbijanju poreznih prijevара, a posebno kružnih prijevара.

## Članak 55.

Stranke razvijaju suradnju i usklađuju politike u sprečavanju prijevара i krijumčarenja proizvoda koji podliježu trošarinama i borbi protiv tih pojava. Tom će se suradnjom, između ostalog, obuhvatiti postupno približavanje stopa trošarina na duhanske proizvode uzimajući u obzir, koliko god je to moguće, ograničenja koja proizlaze iz regionalnog konteksta, uključujući dijalog na regionalnoj razini i usklađenost s Okvirnom konvencijom Svjetske zdravstvene organizacije o nadzoru nad duhanom iz 2003. (WHO FCTC). Stranke u tu svrhu nastoje ojačati svoju suradnju u regionalnom kontekstu.

## Članak 56.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

## Članak 57.

Republika Moldova približava svoje zakonodavstvo aktima EU-a i međunarodnim instrumentima iz Priloga VI. ovom Sporazumu u skladu s odredbama tog priloga.

## POGLAVLJE 9.

**Financijske usluge**

## Članak 58.

Prepoznajući važnost djelotvornog skupa pravila i praksi u područjima financijskih usluga za uspostavu potpuno funkcionalnog tržišnog gospodarstva te kako bi ojačale trgovinsku razmjenu među strankama, stranke su suglasne surađivati u području financijskih usluga u skladu sa sljedećim ciljevima:

- (a) pružanje potpore postupku prilagodbe propisa o financijskim uslugama potrebama otvorenog tržišnog gospodarstva;
- (b) osiguravanje djelotvorne i odgovarajuće zaštite ulagača i drugih korisnika financijskih usluga;

- (c) osiguravanje stabilnosti i cjelovitosti financijskog sustava Republike Moldove u njegovoj potpunosti;
- (d) promicanje suradnje između različitih subjekata financijskog sustava, uključujući regulatore i nadzornike; te
- (e) osiguravanje neovisnog i djelotvornog nadzora.

#### Članak 59.

1. Stranke potiču suradnju između mjerodavnih regulatornih i nadzornih tijela, uključujući razmjenu informacija, dijeljenje stručnog znanja o financijskim tržištima te druge slične mjere.
2. Posebna pozornost posvećuje se razvoju administrativnog kapaciteta tih tijela, uključujući putem razmjene osoblja i zajedničkog osposobljavanja.

#### Članak 60.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

#### Članak 61.

Republika Moldova približava svoje zakonodavstvo aktima EU-a i međunarodnim instrumentima iz Priloga XXVIII.A ovom Sporazumu u skladu s odredbama tog priloga.

### POGLAVLJE 10.

#### **Industrijska i poduzetnička politika**

#### Članak 62.

Stranke razvijaju i jačaju suradnju u području industrijske i poduzetničke politike, poboljšavajući na taj način poslovno okruženje za sve gospodarske subjekte, ali s posebnim naglaskom na mala i srednja poduzeća (MSP-ove). Pojačanom suradnjom koja bi se trebala temeljiti na politikama EU-a u području MSP-ova i industrije, uzimajući pritom u obzir međunarodno priznata načela i praksu u tom području trebao bi se poboljšati administrativni i regulatorni okvir za poduzeća iz EU-a i iz Republike Moldove koja posluju u EU-u i Republici Moldovi.

#### Članak 63.

U tu svrhu, stranke surađuju kako bi:

- (a) provele strategije za razvoj MSP-ova utemeljene na načelima Akta i kako putem redovitog izvješćivanja i dijaloga pratile postupak provedbe. Ta će suradnja također obuhvatiti usmjeravanje na mikropoduzeća koja su iznimno važna za gospodarstva EU-a i Republike Moldove;
- (b) razmjenom informacija i dobre prakse stvorile bolje okvirne uvjete te tako doprinijele povećanju konkurentnosti. Ta će suradnja uključivati upravljanje strukturnim promjenama (restrukturiranje), razvoj javno-privatnih partnerstava te pitanja iz područja okoliša i energetike, poput energetske učinkovitosti i čišće proizvodnje;
- (c) pojednostavnile i racionalizirale propise i regulatornu praksu, s posebnim naglaskom na razmjenu dobre prakse o regulatornim tehnikama, uključujući načela EU-a;
- (d) razmjenom informacija i dobre prakse u području komercijalnog korištenja istraživanja i razvoja (uključujući instrumente podrške za novoosnovana tehnološka poduzeća), razvojem klastera i pristupom financiranju potaknule razvoj politike inovacija;
- (e) potaknule veće kontakte između poduzeća iz EU-a i poduzeća iz Republike Moldove te između tih poduzeća i tijela EU-a i Republike Moldove;
- (f) podržale pokretanje aktivnosti promicanja izvoza u Republici Moldovi; te
- (g) olakšale modernizaciju i restrukturiranje industrije Republike Moldove u određenim sektorima.

**Članak 64.**

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog. U njemu će sudjelovati i predstavnici poduzeća iz EU-a te predstavnici poduzeća iz Republike Moldove.

**POGLAVLJE 11.****Rudarstvo i sirovine****Članak 65.**

Stranke razvijaju i jačaju suradnju koja obuhvaća rudarske industrije i trgovinu sirovinama u cilju promicanja međusobnog razumijevanja, poboljšanja poslovnog okruženja, razmjene informacija i suradnje u pitanjima koja nisu energetska pitanja, a kojasa posebno povezana s rudarenjem metalnih ruda i industrijskih minerala.

**Članak 66.**

U tu svrhu, stranke surađuju u sljedećim područjima:

- (a) razmjena informacija između stranaka o kretanjima u njihovim sektorima rudarstva i sirovina;
- (b) razmjena informacija o pitanjima povezanim s trgovinom sirovinama, u cilju promicanja bilateralnih razmjena;
- (c) razmjena informacija i najbolje prakse u vezi s aspektima održivog razvoja rudarskih industrija; te
- (d) razmjena informacija i najbolje prakse vezi s osposobljavanjem, vještinama i sigurnošću u rudarskim industrijama.

**POGLAVLJE 12.****Poljoprivreda i ruralni razvoj****Članak 67.**

Stranke surađuju radi promicanja poljoprivrednog i ruralnog razvoja, posebno putem postupne konvergencije politika i zakonodavstva.

**Članak 68.**

Suradnja između stranaka u području poljoprivrede i ruralnog razvoja obuhvaća, između ostalog, sljedeća područja:

- (a) olakšavanje međusobnog razumijevanja poljoprivrednih politika i politika ruralnog razvoja;
- (b) jačanje administrativnih kapaciteta na središnjoj i lokalnoj razini za planiranje, vrednovanje i provedbu politika u skladu s propisima i najboljom praksom EU-a;
- (c) promicanje modernizacije i održivosti poljoprivredne proizvodnje;
- (d) dijeljenje znanja i najbolje prakse u politikama ruralnog razvoja radi promicanja gospodarske dobrobiti ruralnih zajednica;
- (e) poboljšavanja konkurentnosti poljoprivrednog sektora te učinkovitosti i transparentnosti tržišta;
- (f) promicanje kvalitetnih politika i njihovih kontrolnih mehanizama, posebno oznaka zemljopisnog podrijetla i ekološkog uzgoja;



- (g) širenje znanja i promicanje proširenih usluga za poljoprivredne proizvođače; te
- (h) jačanje usklađivanja kada je riječ o pitanjima koja se rješavaju u okviru međunarodnih organizacija kojih su stranke članice.

#### Članak 69.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

#### Članak 70.

Republika Moldova približava svoje zakonodavstvo aktima EU-a i međunarodnim instrumentima iz Priloga VII. ovom Sporazumu u skladu s odredbama tog priloga.

### POGLAVLJE 13.

## **Ribarstvena i pomorska politika**

### Odjeljak 1.

## **Ribarstvena politika**

#### Članak 71.

Stranke razvijaju i jačaju suradnju u pitanjima koja su obuhvaćena upravljanjem ribarstvom i pomorstvom, čime razvijaju bliskiju bilateralnu i multilateralnu suradnju u sektoru ribarstva. Stranke potiču i integrirani pristup ribarstvenim pitanjima te promiču održivi razvoj ribarstva.

#### Članak 72.

Stranke poduzimaju zajednička djelovanja, razmjenjuju informacije i jedna drugoj pružaju podršku kako bi promicale:

- (a) dobro upravljanje i najbolju praksu upravljanju u ribarstvu u cilju osiguranja očuvanja ribljeg fonda i održivog upravljanja njime i na temelju modela ekosustava;
- (b) odgovoran ribolov i upravljanja u ribarstvu koje je u skladu s načelima održivog razvoja radi očuvanja zdravog ribljeg fonda i ekosustava; te
- (c) suradnju u okviru odgovarajućih regionalnih organizacija odgovornih za upravljanje živim vodenim resursima i njihovo očuvanje.

#### Članak 73.

Stranke će poduprijeti inicijative, poput uzajamne razmjene iskustava i pružanja podrške, kako bi osigurale provedbu održive ribarstvene politike, uključujući:

- (a) upravljanje ribarstvenim i vodenim resursima;
- (b) nadzor i kontrolu ribolovnih aktivnosti, kao i razvoj odgovarajućih administrativnih i pravosudnih struktura sposobnih za primjenu odgovarajućih mjera;
- (c) prikupljanje podataka o ulovu i iskrcavanju te bioloških i gospodarskih podataka;
- (d) poboljšanje djelotvornosti tržišta, posebno promicanjem organizacija proizvođača, pružanjem informacija potrošačima i putem standarda oglašavanja i sljedivosti; te
- (e) razvoj strukturne politike za sektor ribarstva, s posebnom pažnjom na održivom razvoju ribolovnih područja koja su određena kao područje s obalom jezera ili koje uključuje ribnjake ili ušće rijeke te ima značajnu razinu zapošljavanja u sektoru ribarstva.

## Odjeljak 2.

**Pomorska politika**

## Članak 74.

Uzimajući u obzir suradnju u područjima ribarstva, transporta, okoliša i drugih politika povezanih s morem, stranke jačaju i suradnju i uzajamnu podršku, prema potrebi, u pomorskim pitanjima, a posebno, aktivno podržavajući integrirani pristup pomorskim pitanjima i dobrom upravljanju na Crnom moru u relevantnim međunarodnim pomorskim forumima.

## Članak 75.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

## POGLAVLJE 14.

**Suradnja u području energetike**

## Članak 76.

Stranke su suglasne nastaviti postojeću suradnju u energetske pitanjima na temelju načela partnerstva, uzajamnog interesa, transparentnosti i predvidljivosti. Suradnju treba usmjeriti na energetske učinkovitost, tržišnu integraciju i regulatornu konvergenciju u energetske sektoru uzimajući u obzir potrebu za osiguranjem konkurentnosti i pristupa sigurnoj, okolišno održivoj i cjenovno dostupnoj energiji, uključujući putem odredaba Ugovora o energetske zajednici.

## Članak 77.

Suradnjom su, između ostalog, obuhvaćeni sljedeća područja i ciljevi:

- (a) energetske strategije i politike;
- (b) razvoj konkurentnih, transparentnih i nediskriminirajućih energetske tržišta u skladu s normama EU-a, uključujući obveze na temelju Ugovora o energetske zajednici, putem regulatornih reformi i sudjelovanja u regionalnoj energetske suradnji;
- (c) razvoj privlačne i stabilne investicijske klime rješavanjem institucionalnih, pravnih, poreznih i drugih uvjeta;
- (d) energetske infrastruktura, uključujući projekte od zajedničkog interesa, radi diversifikacije energetske izvora, dobavljača i prijevoznih putova na gospodarski učinkovit i okolišno prihvatljiv način, između ostalog, putem olakšavanja ulaganja koja se financiraju kreditima i bespovratnim sredstvima;
- (e) poboljšanje i jačanje dugoročne stabilnosti i sigurnosti opskrbe i trgovine energijom, provoza i transport na uzajamno korisnoj i nediskriminirajućoj osnovi u skladu s pravilima EU-a i međunarodnim pravilima;
- (f) promicanje energetske učinkovitosti i uštede energije, između ostalog, u pogledu energetske učinka zgrada te razvoj i poticanje obnovljivih energija na gospodarski i okolišno prihvatljiv način;
- (g) smanjenje emisija stakleničkih plinova, uključujući putem energetske učinkovitosti i projekata u području obnovljive energije;
- (h) znanstvena i tehnička suradnja i razmjena informacija radi razvoja i unapređenja tehnologija u proizvodnji energije, transportu, opskrbi i krajnjoj upotrebi, uz obraćanje posebne pozornosti na energetske učinkovite i ekološki prihvatljive tehnologije; te
- i. suradnja koju je moguće ostvariti u područjima nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja u skladu s načelima i normama Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA) i relevantnim međunarodnim ugovorima i konvencijama sklopljenima u okviru IAEA-a, kao i u skladu s Ugovorom o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, ako je to primjenjivo.

*Članak 78.*

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

*Članak 79.*

Republika Moldova približava svoje zakonodavstvo aktima EU-a i međunarodnim instrumentima iz Priloga VIII. ovom Sporazumu u skladu s odredbama tog priloga.

## POGLAVLJE 15.

**Promet***Članak 80.*

Stranke:

- (a) proširuju i jačaju suradnju u području prometa kako bi doprinijele razvoju održivih prometnih sustava;
- (b) promiču učinkovit i sigurno odvijanje prometa, kao i intermodalnost i interoperabilnost prometnih sustava;
- (c) nastoje poboljšati glavne prometne veze između svojih područja.

*Članak 81.*

Ta suradnja, između ostaloga, obuhvaća sljedeća područja:

- (a) razvoj održive nacionalne prometne politike kojom su obuhvaćene sve vrste prometa, posebno u cilju osiguravanja učinkovitih i sigurnih sustava prometa i promicanja integracije razmatranja u području prometa u ostala područja politike;
- (b) razvoj sektorskih strategija s obzirom na nacionalnu prometnu politiku (uključujući pravne zahtjeve za modernizaciju tehničke opreme i voznog parka radi sukladnosti s najvišim međunarodnim normama) cestovnog prometa, željezničkog prometa, prometa unutarnjim plovnim putovima, zračnog prometa i intermodalnosti, uključujući vremenske rasporede provedbe i etape provedbe, administrativne odgovornosti, kao i planove financiranja;
- (c) poboljšanje infrastrukturne politike kako bi se bolje odredili i vrednovali infrastrukturni projekti u različitim vrstama prometa;
- (d) razvoj strategija financiranja usmjerenih na održavanje, ograničenja kapaciteta i infrastrukture za povezivanje koja nedostaje, kao i aktiviranje i promicanje sudjelovanja privatnog sektora u projektima u području prometa;
- (e) pristup relevantnim međunarodnim organizacijama i sporazumima u području prometa, uključujući postupke za osiguranje stroge provedbe i djelotvornog izvršavanja međunarodnih sporazuma i konvencija u području prometa;
- (f) znanstvena i tehnička suradnja i razmjena informacija za razvoj i poboljšanje tehnologija u području prometa, poput inteligentnih prometnih sustava; te
- (g) promicanje upotrebe inteligentnih prometnih sustava i informacijske tehnologije u upravljanju svima vrstama prometa i njihovu odvijanju, kao i pružanje podrške intermodalnosti i suradnji u korištenju svemirskih sustava i komercijalnih aplikacija kojima se olakšava promet.

*Članak 82.*

1. Suradnja je usmjerena i na poboljšanje kretanja putnika i roba, povećanje protočnosti prometnih tokova između Republike Moldove, EU-a i trećih zemalja u regiji uklanjanjem administrativnih, tehničkih i drugih prepreka, poboljšanje prometnih mreža i modernizaciju infrastrukture, posebno na glavnim prometnim pravnicima koji povezuju stranke. Tom su suradnjom obuhvaćena djelovanja za pojednostavnjenje prelazaka granice.

2. Suradnjom su obuhvaćeni razmjena informacija i zajednička djelovanja:
- (a) na regionalnoj razini, posebno uzimajući u obzir i uključujući napredak ostvaren na temelju različitih sporazuma o suradnji u području prometa poput Prometnog koridora Europa-Kavkaz-Azija (TRACECA), suradnju u području prometa u okviru Istočnog partnerstva i drugih inicijativa u području prometa; te
  - (b) na međunarodnoj razini, uključujući u pogledu međunarodnih organizacija u području prometa i međunarodnih sporazuma i konvencija koje su stranke ratificirale, te u okviru različitih agencija EU-a koja se bave pitanjima prometa.

*Članak 83.*

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

*Članak 84.*

Stranke će surađivati na poboljšanju prometnih veza u skladu s odredbama iz Priloga IX. ovom Sporazumu.

*Članak 85.*

Republika Moldova približava svoje zakonodavstvo aktima EU-a i međunarodnim instrumentima iz Priloga X. i Priloga XXVIII.D ovom Sporazumu u skladu s odredbama tih priloga.

*POGLAVLJE 16.*

**Okoliš**

*Članak 86.*

Stranke razvijaju i jačaju suradnju u pitanjima okoliša, čime doprinose dugoročnom cilju održivog razvoja i zelenog gospodarstva. Očekuje se da će pojačana zaštita okoliša donijeti koristi za građane i poduzeća u EU-u i u Republici Moldovi, uključujući putem poboljšanja javnog zdravlja, očuvanja prirodnih resursa, povećane gospodarske i okolišne učinkovitosti, uključivanja okoliša u područja drugih politike, kao i upotrebom modernih, čistih tehnologija koje doprinose održivijim uzorcima proizvodnje. Suradnja se odvija uzimajući u obzir interese stranaka na temelju ravnopravnosti i uzajamne koristi, kao i uzimajući u obzir međuovisnost koja postoji između stranaka u području zaštite okoliša te multilateralne sporazume u tom području.

*Članak 87.*

Suradnja je usmjerena na očuvanje, zaštitu, poboljšanje i obnovu kvalitete okoliša, zaštitu zdravlja ljudi, održivo korištenje prirodnih resursa i promicanje mjera za rješavanje regionalnih ili globalnih okolišnih problema na međunarodnoj razini, uključujući u područjima:

- (a) upravljanja okolišem i horizontalnih pitanja, uključujući procjenu utjecaja na okoliš i stratešku procjenu okoliša, obrazovanje i osposobljavanje, odgovornost za okoliš, suzbijanje kaznenih djela protiv okoliša, prekograničnu suradnju, pristup informacijama o okolišu, postupke donošenja odluka i djelotvorne upravne i pravosudne postupke preispitivanja;
- (b) kvalitete zraka;
- (c) kvalitete vode i upravljanja resursima, uključujući upravljanje rizikom od poplava, nedostatak vode i suše;
- (d) gospodarenja otpadom i upravljanja resursima te otpreme otpada;
- (e) zaštite prirode, uključujući očuvanje i zaštitu biološke raznolikosti i raznolikosti krajobraza;
- (f) industrijskog zagađenja i industrijskih opasnosti;
- (g) kemikalija;

- (h) zagađenja bukom;
- i. zaštite tla;
- (j) urbanog i ruralnog okoliša;
- (k) okolišnih naknada i poreza;
- (l) praćenja i informacijskih sustava o okolišu;
- (m) nadzora i provedbe; te
- (n) ekoloških inovacija, uključujući najbolje dostupne tehnologije.

#### Članak 88.

Stranke, između ostalog:

- (a) razmjenjuju informacije i stručna znanja;
- (b) provode zajedničke istraživačke aktivnosti i razmjenjuju informacije o čistim tehnologijama;
- (c) planiranju postupanje u slučaju industrijskih opasnosti i nesreća;
- (d) provode zajedničke aktivnosti na regionalnoj i međunarodnoj razini, uključujući aktivnosti u pogledu multilateralnih sporazuma o okolišu koje su stranke ratificirale te zajedničke aktivnosti u okviru relevantnih agencija, ovisno o slučaju.

Stranke posvećuju posebnu pozornost prekograničnim pitanjima i regionalnoj suradnji.

#### Članak 89.

Suradnjom su, između ostalog, obuhvaćeni sljedeći ciljevi:

- (a) razvoj cjelovite strategije o okolišu koja obuhvaća planirane institucionalne reforme (uključujući vremenske rasporede) radi osiguravanja provedbe i primjene zakonodavstva u području okoliša; podjelu nadležnosti za upravljanje okolišem na nacionalnoj, regionalnoj i komunalnoj razini; postupke za odlučivanje i provedbu odluka; postupke za promicanje uključivanja okoliša područja drugih politika; promicanje mjera za zeleno gospodarstvo i ekološke inovacije, utvrđivanje potrebnih kadrovskih i financijskih resursa i mehanizma preispitivanja; te
- (b) razvoj sektorskih strategija u području kvalitete zraka; kvalitete vode i upravljanja resursima; gospodarenja otpadom i upravljanja resursima; bioraznolikosti i zaštite prirode; industrijskog onečišćenja i industrijskih opasnosti i kemikalija, zagađenja bukom, zaštite tla, urbanog i ruralnog okoliša, ekoloških inovacija, uključujući jasno određene vremenske rasporede i etape provedbe, administrativne odgovornosti, kao i strategije financiranja za ulaganja u infrastrukturu i tehnologiju.

#### Članak 90.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

#### Članak 91.

Republika Moldova približava svoje zakonodavstvo aktima EU-a i međunarodnim instrumentima iz Priloga XI. ovom Sporazumu u skladu s odredbama tog priloga.

### POGLAVLJE 17.

#### **Djelovanje povezano s klimom**

#### Članak 92.

Stranke razvijaju i jačaju suradnju radi borbe protiv klimatskih promjena. Suradnja se odvija uzimajući u obzir interese stranaka na temelju ravnopravnosti i uzajamne koristi te uzimajući u obzir međuovisnost koja postoji između postojećih bilateralnih i multilateralnih obveza u tom području.

*Članak 93.*

Suradnjom se promiču mjere na nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini, uključujući u područjima:

- (a) ublažavanja klimatskih promjena;
- (b) prilagodbe klimatskim promjenama;
- (c) trgovine ugljikom;
- (d) istraživanja, razvoja, primjene i širenja sigurne i održive tehnologije s niskom razinom emisije ugljika i tehnologije prilagodbe te demonstracijskih aktivnosti povezanih s tim tehnologijama;
- (e) uvrštavanja razmatranja o klimi u sektorske politike; te
- (f) podizanja svijesti, obrazovanja i osposobljavanja.

*Članak 94.*

Stranke, između ostalog:

- (a) razmjenjuju informacije i stručna znanja;
- (b) provode zajedničke istraživačke aktivnosti i razmjenjuju informacije o čistim tehnologijama;
- (c) provode zajedničke aktivnosti na regionalnoj i međunarodnoj razini, uključujući aktivnosti u pogledu multilateralnih sporazuma o okolišu koje su stranke ratificirale te zajedničke aktivnosti u okviru relevantnih agencija, ovisno o slučaju.

Stranke posvećuju posebnu pozornost prekograničnim pitanjima i regionalnoj suradnji.

*Članak 95.*

Suradnja obuhvaća, između ostalog, razvoj i provedbu:

- (a) cjelovite klimatske strategije i akcijskog plana za dugoročno ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu klimatskim promjenama;
- (b) procjena ranjivosti i prilagodbi;
- (c) nacionalne strategije prilagodbe klimatskim promjenama;
- (d) strategije razvoja kojim se emitira niska razina ugljika;
- (e) dugoročnih mjera za smanjenje emisija stakleničkih plinova;
- (f) pripremnih mjera za trgovanje ugljikom;
- (g) mjera za promicanje prijenosa tehnologije na temelju procjene tehnoloških potreba;
- (h) mjera za uvrštavanje razmatranja o klimi u sektorske politike; te
- (i) mjera povezanih s tvarima koje oštećuju ozonski omotač.

*Članak 96.*

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

*Članak 97.*

Republika Moldova približava svoje zakonodavstvo aktima EU-a i međunarodnim instrumentima iz Priloga XII. ovom Sporazumu u skladu s odredbama tog priloga.

## POGLAVLJE 18.

**Informacijsko društvo**

## Članak 98.

Stranke jačaju suradnju na razvoju informacijskog društva kako bi građani i poduzeća imali koristi od široke dostupnosti informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) te bolje kvalitete usluga po pristupačnim cijenama. Ta suradnja za cilj treba imati olakšavanje pristupa tržištima elektroničkih komunikacija, čime se potiču tržišno natjecanje i ulaganja u sektor, te promiče razvoj elektroničkih javnih usluga.

## Članak 99.

Suradnja može obuhvaćati sljedeće:

- (a) razmjenu informacija i najbolje prakse u provedbi strategija nacionalnog informacijskog društva, uključujući, između ostalog, inicijative usmjerene na promicanje širokopojsnog pristupa, povećanje mrežne sigurnosti i razvoj elektroničkih javnih usluga;
- (b) razmjenu informacija, najbolje prakse i iskustava radi promicanja razvoja sveobuhvatnoga regulatornog okvira za elektroničke komunikacije, a posebno radi jačanja administrativnog kapaciteta nacionalne administracije u području informacijskih i komunikacijskih tehnologija, kao i neovisnog regulatora radi poticanja boljeg korištenja spektarskih resursa i promicanja interoperabilnosti mreža u Republici Moldovi i s EU-om;
- (c) poticanje i promicanje provedbe instrumenata IKT-a u svrhu boljeg upravljanja, e-učenja i istraživanja, javne zdravstvene zaštite, digitalizacije kulturne baštine, razvoja e – sadržaja i elektroničke trgovine; te
- (d) podizanje razine sigurnosti osobnih podataka i zaštite privatnosti u elektroničkoj komunikaciji.

## Članak 100.

Stranke promiču suradnju između regulatora iz EU-a i nacionalnih regulatornih tijela Republike Moldove u području elektroničkih komunikacija. Stranke razmatraju i suradnju u drugim relevantnim područjima, uključujući putem regionalnih inicijativa.

## Članak 101.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

## Članak 102.

Republika Moldova približava svoje zakonodavstvo aktima EU-a i međunarodnim instrumentima iz Priloga XXVIII.B ovom Sporazumu u skladu s odredbama tog priloga.

## POGLAVLJE 19.

**Turizam**

## Članak 103.

Stranke surađuju u području turizma u cilju jačanja razvoja konkurentne i održive turističke industrije kao pokretača gospodarskog rasta, osnaživanja, zapošljavanja i deviznog poslovanja.

*Članak 104.*

Suradnja na bilateralnoj, regionalnoj i europskoj razini temeljila bi se na sljedećim načelima:

- (a) poštovanju cjelovitosti i interesa lokalnih zajednica, posebno u ruralnim područjima;
- (b) važnosti kulturne baštine; te
- (c) pozitivnom međudjelovanju između turizma i očuvanja okoliša.

*Članak 105.*

Suradnja je usmjerena na sljedeće aspekte:

- (a) razmjenu informacija, najbolje prakse, iskustva i prijenos praktičnog znanja, uključujući o inovativnim tehnologijama;
- (b) uspostavu strateškog partnerstva između javnih i privatnih interesa i interesa zajednice kako bi se osigurao održivi razvoj turizma;
- (c) promicanje i razvoj turističkih proizvoda i tržišta, infrastrukture, ljudskih resursa i institucionalnih struktura, kao i utvrđivanje i uklanjanje prepreka turističkim uslugama;
- (d) razvoj i provedbu učinkovitih politika i strategija, uključujući odgovarajuće pravne, administrativne i financijske aspekte;
- (e) osposobljavanje u području turizma i izgradnju kapaciteta kako bi se poboljšao standarda usluga; te
- (f) razvoj i promicanje turizma čiji su nositelji lokalne zajednice.

*Članak 106.*

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

## POGLAVLJE 20.

***Regionalni razvoj, suradnja na prekograničnoj i regionalnoj razini****Članak 107.*

1. Stranke promiču međusobno razumijevanje i bilateralnu suradnju u području regionalne politike, uključujući metode oblikovanja i provedbe regionalnih politika, upravljanja i partnerstva na više razina, uz poseban naglasak na razvoj područja u nepovoljnom položaju i teritorijalnu suradnju, u cilju uspostave komunikacijskih kanala i poboljšavanja razmjene informacija i iskustava između nacionalnih, regionalnih i lokalnih tijela, društveno-gospodarskih subjekata i civilnog društva.
2. Stranke posebno surađuju u cilju usklađivanja prakse Republike Moldove sa sljedećim načelima:
  - (a) decentralizacija postupka donošenja odluka sa središnje razine na razinu regionalnih zajednica;
  - (b) učvršćivanje partnerstva između svih stranaka koje sudjeluju u regionalnom razvoju; te
  - (c) sufinanciranje putem financijskog doprinosa stranaka koje sudjeluju u provedbi programa i projekata regionalnog razvoja.

*Članak 108.*

1. Stranke podržavaju i jačaju uključivanje tijela na lokalnoj i regionalnoj razini u prekograničnu i regionalnu suradnju i povezane upravljačke strukture, jačaju suradnju putem uspostave povoljnog zakonodavnog okvira, održavaju i razvijaju mjere za izgradnju kapaciteta te promiču jačanje prekograničnih i regionalnih gospodarskih i poslovnih mreža.



2. Stranke će surađivati radi učvršćivanja institucionalnih i operativnih kapaciteta nacionalnih i regionalnih institucija u područjima regionalnog razvoja i prostornog planiranja, između ostalog:
  - (a) unapređenjem mehanizma vertikalne i horizontalne interakcije središnje javne uprave s lokalnom javnom upravom u postupku razvoja i provedbe regionalnih politika;
  - (b) razvojem kapaciteta lokalnih tijela javne vlasti radi promicanja prekogranične suradnje u skladu s propisima i praksom EU-a; te
  - (c) dijeljenjem znanja, informacija i najbolje prakse u području politika regionalnog razvoja radi promicanja gospodarske dobrobiti lokalnih zajednica i ujednačenog razvoja regija.

#### Članak 109.

1. Stranke jačaju i potiču razvoj prekograničnih i regionalnih elemenata, između ostalog, prometa, energetike, komunikacijskih mreža, kulture, obrazovanja, turizma, zdravlja i drugih područja obuhvaćenih ovim Sporazumom koja utječu na prekograničnu i regionalnu suradnju.
2. Stranke jačaju suradnju između svojih regija u obliku transnacionalnih i prekograničnih programa, čime potiču sudjelovanje regija Republike Moldove u europskim regionalnim strukturama i organizacijama te promiču svoj gospodarski i institucionalni razvoj provedbom projekata od zajedničkog interesa.

Te će se aktivnosti odvijati u kontekstu:

- (a) nastavljanja teritorijalne suradnje s europskim regijama, uključujući suradnju u okviru transnacionalnih i prekograničnih programa suradnje;
- (b) suradnje u okviru Istočnog partnerstva s tijelima EU-a, uključujući Odbor regija, i sudjelovanja u različitim europskim regionalnim projektima i inicijativama; te
- (c) suradnje, između ostalog, s Europskim gospodarskim i socijalnim odborom, Europskim udruženjem razvojnih agencija (EURADA) te Europskom mrežom za praćenje prostornog planiranja (ESPON).

#### Članak 110.

1. Stranke jačaju i osiguravaju bolju koordinaciju i suradnju između zemalja i regija u okviru Strategije EU-a za podunavsku regiju, uz naglasak, između ostalog, na poboljšavanju prometnih i energetske veze, okoliša, gospodarskog i socijalnog razvoja i sigurnosti, što će doprinijeti bržem cestovnom i željezničkom prometu, jeftinijoj i sigurnijoj energiji, boljem okolišu s čistom vodom, zaštićenoj bioraznolikosti i učinkovitijoj prekograničnoj zaštiti od poplava.
2. Stranke jačaju prekograničnu suradnju u cilju obnove plovidbe po rijeci Prut što će dovesti do sprečavanja poplava duž riječnog sliva, veće kvalitete vode i poljoprivrednog navodnjavanja, intenziviranja gospodarskih aktivnosti, promicanja turizma i kulturnih aktivnosti i doprinosa izgradnji kapaciteta.

#### Članak 111.

Stranke olakšavaju kretanje građana EU-a i Republike Moldove koji imaju potrebu prelaziti granicu često i na kratke udaljenosti.

#### Članak 112.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

## POGLAVLJE 21.

**Javno zdravlje**

## Članak 113.

Stranke su suglasne razvijati suradnju u području javnog zdravlja u cilju podizanja razine sigurnosti javnog zdravlja i zaštite zdravlja ljudi kao preduvjeta održivog razvoja i gospodarskog rasta.

## Članak 114.

Suradnja posebno obuhvaća sljedeća područja:

- (a) jačanje sustava javnog zdravlja Republike Moldove, posebno putem provedbe reforme zdravstvenog sektora, čime se osigurava visokokvalitetna primarna zdravstvena zaštita i poboljšava upravljanje zdravstvom i financiranje zdravstvene zaštite;
- (b) epidemiološki nadzor i kontrolu zaraznih bolesti poput HIV-a/AIDS-a, virusnog hepatitisa i tuberkuloze, kao i bolju pripremljenost za prijetnje javnom zdravlju i izvanredne situacije u području javnog zdravlja;
- (c) sprečavanje i kontrolu nezaraznih bolesti, uglavnom putem razmjene informacija i najbolje prakse, čime se promiču zdravi načini života i vodi računa o glavnim odrednicama zdravlja, poput prehrane i ovisnosti o alkoholu, drogama i duhanu;
- (d) kvalitetu i sigurnost stvari ljudskog podrijetla;
- (e) informacije i znanje u području zdravlja; te
- (f) cjelovitu i pravovremenu provedbu međunarodnih sporazuma u području zdravlja, osobito Međunarodnih zdravstvenih propisa i Okvirne konvencije Svjetske zdravstvene organizacije o kontroli duhana iz 2003.

## Članak 115.

Suradnjom se omogućuje:

- (a) postupna integracija Republike Moldove u zdravstvene mreže EU-a; te
- (b) postupno povećanje interakcije između Republike Moldove i Europskog centra za sprečavanje i kontrolu bolesti.

## Članak 116.

Republika Moldova približava svoje zakonodavstvo aktima EU-a i međunarodnim instrumentima iz Priloga XIII. ovom Sporazumu u skladu s odredbama tog priloga.

## POGLAVLJE 22.

**Civilna zaštita**

## Članak 117.

Stranke razvijaju i jačaju suradnju u području prirodnih katastrofa i katastrofa izazvanih ljudskim djelovanjem. Suradnja se odvija uz uvažavanje interesa stranaka na temelju ravnopravnosti i uzajamne koristi, kao i uzimajući u obzir međuo-visnost koja postoji između stranaka te multilateralne aktivnosti u području civilne zaštite.

## Članak 118.

Suradnja je usmjerena na poboljšavanje sprečavanja prirodnih katastrofa i katastrofa izazvanih ljudskim djelovanjem, pripreme za njih i reakcije na njih.

*Članak 119.*

Stranke, između ostalog, razmjenjuju informacije i stručno znanje te provode zajedničke aktivnosti na nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini. Suradnja uključuje provedbu posebnih sporazuma i administrativnih aranžmana u tom području, sklopljenih između stranaka u skladu s odgovarajućim ovlastima i nadležnostima EU-a i njezinih država članica te u skladu s pravnim postupcima stranaka.

*Članak 120.*

Suradnjom su, između ostalog, obuhvaćeni sljedeći ciljevi:

- (a) olakšavanje uzajamne pomoći u slučaju izvanrednih situacija;
- (b) neprestano razmjenjivanje ranih upozorenja i ažuriranih informacija o ozbiljnim izvanrednim situacijama koje utječu na EU i Republiku Moldovu, uključujući zahtjeve i ponude za pomoć;
- (c) procjenu utjecaja katastrofa na okoliš;
- (d) pozivanje stručnjaka na posebne tehničke radionice i simpozije o pitanjima civilne zaštite;
- (e) pozivanje, za svaki slučaj zasebno, promatrača na posebne vježbe i osposobljavanja koje organizira EU i/ili Republika Moldova; te
- (f) jačanje suradnje u pogledu najdjelotvornijeg korištenja dostupnih kapaciteta civilne zaštite.

*Članak 121.*

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

*POGLAVLJE 23.****Suradnja u područjima obrazovanja, osposobljavanja, višejezičnosti, mladih i sporta****Članak 122.*

Stranke surađuju radi promicanja cjeloživotnog učenja i potiču suradnju i transparentnost na svim razinama obrazovanja i osposobljavanja, uz poseban naglasak na visokom obrazovanju.

*Članak 123.*

Suradnja je, između ostalog, usmjerena na sljedeća područja:

- (a) promicanje cjeloživotnog učenja koje je ključno za rast i zapošljavanje i koje građanima može omogućiti potpuno sudjelovanje u društvu;
- (b) modernizacija sustava obrazovanja i osposobljavanja, podizanje kvalitete, relevantnosti i pristupa;
- (c) promicanje konvergencije u visokom obrazovanju koja proizlazi iz Bolonjskog procesa i plana EU-a za modernizaciju visokog obrazovanja;
- (d) jačanje međunarodne akademske suradnje i sudjelovanja u programima suradnje EU-a, čime se povećava mobilnost studenata i profesora;
- (e) uspostava nacionalnog kvalifikacijskog okvira za povećanje transparentnosti i priznavanje kvalifikacija i kompetencija; te
- (f) promicanje ciljeva određenih u Kopenhaskom procesu u pogledu pojačane europske suradnje u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja.

*Članak 124.*

Stranke promiču suradnju i razmjenu u područjima od zajedničkog interesa, poput jezične raznolikosti i cjeloživotnog učenja jezika, putem razmjene informacija i najbolje prakse.

*Članak 125.*

Stranke su suglasne surađivati u području mladih u cilju:

- (a) jačanja suradnje i razmjena u području politike mladih i neformalnog obrazovanja mladih osoba i mladih radnika;
- (b) olakšavanja aktivnog sudjelovanja svih mladih osoba u društvu;
- (c) pružanja podrške mobilnosti mladih osoba i mladih radnika kao sredstva za promicanje međukulturnog dijaloga i stjecanja znanja, vještina i kompetencija izvan formalnih obrazovnih sustava, uključujući putem volontiranja; te
- (d) promicanja suradnje između organizacija mladih radi pružanja potpore civilnom društvu.

*Članak 126.*

Stranke promiču suradnju u području sporta i fizičke aktivnosti putem razmjene informacija i dobre prakse radi promicanja zdravog načina života, društvenih i obrazovnih vrijednosti sporta i dobrog upravljanja u sportu u društvima EU-a i Republike Moldove.

*POGLAVLJE 24.****Suradnja u područjima istraživanja, tehnološkog razvoja i demonstracijskih aktivnosti****Članak 127.*

Stranke promiču suradnju u svim područjima civilnih znanstvenih istraživanja i tehnološkog razvoja i demonstracijskih aktivnosti (RTD) na temelju uzajamne koristi i podložno odgovarajućoj i djelotvornoj zaštiti prava intelektualnog vlasništva.

*Članak 128.*

Suradnja u području RTD-a obuhvaća:

- (a) politički dijalog i razmjenu znanstvenih i tehnoloških informacija;
- (b) olakšavanje odgovarajućeg pristupa odgovarajućim programima stranaka;
- (c) povećanje istraživačkog kapaciteta i sudjelovanja istraživačkih subjekata Republike Moldove u istraživačkim okvirnim programima EU-a;
- (d) promicanje zajedničkih istraživačkih projekata u svim područjima RTD-a;
- (e) aktivnosti u području osposobljavanja i programe mobilnosti za znanstvenike, istraživače i drugo istraživačko osoblje koje sudjeluje u aktivnostima RTD-a na objema stranama;
- (f) olakšavanje, u okviru primjenjivog zakonodavstva, slobodnog kretanja istraživačkih djelatnika koji sudjeluju u aktivnostima obuhvaćenima ovim Sporazumom i prekograničnog kretanja robe namijenjene za upotrebu u takvim aktivnostima; te
- (g) ostale oblike suradnje u području RTD-a (uključujući suradnju putem regionalnih pristupa i inicijativa) na temelju međusobnog sporazuma stranaka.

**Članak 129.**

Pri provedbi aktivnosti suradnje u području RTD-a treba tražiti sinergije s aktivnostima koje financira Znanstveni i tehnološki centar (STCU) i drugim aktivnostima koje se provode u okviru financijske suradnje između EU-a i Republike Moldove.

## POGLAVLJE 25.

**Suradnja u područjima kulture, audiovizualne politike i medija****Članak 130.**

Stranke će promicati kulturnu suradnju u skladu s načelima sadržanima u Konvenciji Organizacije Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (Unesco) o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja iz 2005. Stranke će održavati redoviti dijalog o politikama u područjima od zajedničkog interesa, uključujući razvoj kulturnih industrija u EU-u i Republici Moldovi. Suradnjom između stranaka ojačat će se međukulturni dijalog, uključujući putem sudjelovanja kulturnog sektora i civilnog društva EU-a i Republike Moldove.

**Članak 131.**

1. Stranke razvijaju redoviti dijalog i surađuju na promicanju audiovizualne industrije u Europi te poticanju koprodukcija u području kinematografije i televizije.

2. Suradnja bi, između ostalog, mogla uključivati pitanje osposobljavanja novinara i drugih profesionalaca iz područja medija, kao i podršku medijima, radi jačanja njihove neovisnosti, profesionalnosti i veza s medijima iz EU-a u skladu s europskim normama, uključujući norme Vijeća Europe i Konvencije Unesco-a o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja iz 2005.

**Članak 132.**

Stranke suradnju koncentriraju na nekoliko područja:

- (a) kulturna suradnja i kulturne razmjene, kao i mobilnost umjetnosti i umjetnika;
- (b) međukulturni dijalog;
- (c) politički dijalog o kulturnoj politici i audiovizualnoj politici;
- (d) suradnja u međunarodnim forumima poput Unesco-a i Vijeća Europe, između ostalog, kako bi se razvila kulturna raznolikosti i očuvala te vrednovala kulturna i povijesna baština; te
- (e) suradnju u području medija.

**Članak 133.**

Republika Moldova približava svoje zakonodavstvo aktima EU-a i međunarodnim instrumentima iz Priloga XIV. ovom Sporazumu u skladu s odredbama tog priloga.

## POGLAVLJE 26.

**Suradnja u području civilnog društva****Članak 134.**

Stranke uspostavljaju dijalog o suradnji u području civilnog društva, sa sljedećim ciljevima:

- (a) jačanje kontakata i razmjene informacija i iskustava između svih sektora civilnog društva u EU-u i u Republici Moldovi;

- (b) osiguravanje boljih saznanja o Republici Moldovi i boljeg razumijevanja Republike Moldove, uključujući njezinu povijest i kulturu, u EU-u, a posebno među organizacijama civilnog društva iz država članica, čime se omogućava bolje razumijevanje prilika i izazova u budućim odnosima; te
- (c) recipročno, osiguravanje boljih saznanja o EU-u i boljeg razumijevanja EU-a, njegovih politika i njegovog funkcioniranja u Republici Moldovi, a posebno među organizacijama civilnog društva iz Republike Moldove, bez isključivog naglaska na vrijednostima na kojima je EU osnovan.

#### Članak 135.

Stranke promiču dijalog i suradnju među dionicima civilnog društva na objema stranama kao sastavni dio odnosa između EU-a i Republike Moldove. Ciljevi su tog dijaloga i te suradnje:

- (a) osigurati uključivanja civilnog društva u odnose između EU-a i Republike Moldove, posebno u provedbu ovog Sporazuma;
- (b) ojačati sudjelovanja civilnog društva u postupku javnog donošenja odluka, posebno uspostavom otvorenog, transparentnog i redovitog dijaloga između javnih institucija, predstavničkih udruženja i civilnog društva;
- (c) olakšati postupak izgradnje institucija i konsolidaciju organizacija civilnog društva na različite načine, uključujući zagovaračku podršku, neformalno i formalno umrežavanje, uzajamne posjete i radionice, posebno u cilju poboljšanja pravnog okvira za civilno društvo; te
- (d) omogućiti predstavnicima civilnog društva obiju strana stjecanje saznanja o postupcima savjetovanja i dijaloga između civilnih i socijalnih partnera one druge strane, posebno u cilju daljnje integracije civilnog društva u postupak javnog donošenja odluka u Republici Moldovi.

#### Članak 136.

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog između stranaka.

### POGLAVLJE 27.

#### **Suradnja u zaštiti i promicanju prava djeteta**

#### Članak 137.

Stranke su suglasne surađivati na osiguravanju promicanja prava djeteta u skladu s međunarodnim zakonima i normama, a osobito Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima djeteta iz 1989., uzimajući u obzir prioritete utvrđene u posebnom kontekstu Republike Moldove, posebno za ranjive skupine.

#### Članak 138.

Takva suradnja posebno uključuje:

- (a) sprečavanje i suzbijanje svih oblika iskorištavanja (uključujući rad djece), zlostavljanja, zanemarivanja i nasilja nad djecom, uključujući razvijanjem i jačanjem pravnog i institucionalnog okvira, kao i kampanjama za podizanje svijesti u tom području;
- (b) poboljšavanje sustava prepoznavanja djece i pomoći djeci u ranjivim situacijama, uključujući veće sudjelovanje djece u postupcima odlučivanja te provedbu djelotvornih mehanizama za rješavanje pojedinačnih pritužbi koje iznose djeca;
- (c) razmjenu informacija i najbolje prakse o ublažavanju siromaštva među djecom, uključujući o mjerama za usmjerenje socijalnih politika na dobrobit djece te za promicanje i olakšanje pristupa djece obrazovanju;
- (d) provedbu mjera usmjerenih na promicanje prava djece unutar obitelji i institucija te jačanje kapaciteta roditelja i skrbnika radi osiguranja razvoja djeteta; te

- (e) pristupanje relevantnim međunarodnim dokumentima, njihovu ratifikaciju i provedbu, uključujući dokumente izrađene u okviru Ujedinjenih naroda, Vijeća Europe i Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu, u svrhu promicanja i zaštite prava djece u skladu s najvišim standardima u tom području.

*Članak 139.*

O pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem odvijat će se redoviti dijalog.

POGLAVLJE 28.

***Sudjelovanje u agencijama i programima Unije***

*Članak 140.*

Republici Moldovi dopušteno je sudjelovanje u svim agencijama Unije koje su otvorene za sudjelovanje Republike Moldove u skladu s odgovarajućim odredbama o osnivanju tih agencija. Republika Moldova sklapa zasebne sporazume s EU-om kojima se omogućava njezino sudjelovanje u svakoj takvoj agenciji, uključujući iznos financijskog doprinosa.

*Članak 141.*

Republici Moldovi dopušteno je sudjelovanje u svim postojećim i budućim programima Unije koji su, u skladu s odgovarajućim odredbama o donošenju tih programa, otvoreni za sudjelovanje Republike Moldove. Republika Moldova sudjeluje u programima Unije u skladu je s odredbama utvrđenima u Protokolu I. uz ovaj Sporazum o Okvirnom sporazumu između Europske unije i Republike Moldove o općim načelima sudjelovanja Republike Moldove u programima Unije.

*Članak 142.*

Stranke će održavati redoviti dijalog o sudjelovanju Republike Moldove u programima i agencijama Unije. EU posebno obavještuje Republiku Moldovu o osnivanju novih agencija i donošenju novih programa Unije, kao i o promjenama u pogledu uvjeta sudjelovanja u programima i agencijama Unije iz članaka 140. i 141. ovog Sporazuma.

GLAVA V.

**TRGOVINA I PITANJA POVEZANA S TRGOVINOM**

POGLAVLJE 1.

***Nacionalni tretman i pristup tržištu za robu***

Odjeljak 1.

**Zajedničke odredbe**

*Članak 143.*

**Cilj**

Stranke postupno uspostavljaju područje slobodne trgovine tijekom prijelaznog razdoblja od najviše deset godina počevši od stupanja na snagu ovog Sporazuma, u skladu s odredbama ovog Sporazuma i u skladu s člankom XXIV. Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994. (GATT 1994.).

*Članak 144.***Područje i opseg primjene**

1. Odredbe ovog poglavlja primjenjuju se na trgovinu robom <sup>(1)</sup> između stranaka.
2. Za potrebe ovog poglavlja izraz „s podrijetlom” znači ispunjavanje uvjeta prema pravilima o podrijetlu koja su određena u Protokolu II. uz ovaj Sporazum.

## Odjeljak 2.

**Ukidanje carina, naknada i drugih davanja***Članak 145.***Definicija carina**

Za potrebe ovog poglavlja „carina” uključuje sve carine ili davanja bilo koje vrste koja su uvedena na uvoz ili izvoz robe ili u vezi s uvozom ili izvozom robe, uključujući bilo kakav oblik dodatnog poreza ili dodatnog davanja uvedenog na taj uvoz ili izvoz ili u vezi s njima. „Carina” ne uključuje bilo što od sljedećeg:

- (a) davanje istovjetno unutarnjem porezu uvedeno u skladu s člankom 152. ovog Sporazuma;
- (b) carine uvedene u skladu s glavom V. (Trgovina i trgovinska pitanja) poglavljem 2. (Sredstva zaštite trgovine) ovog Sporazuma; ili
- (c) naknade ili druga davanja uvedena u skladu s člankom 151. ovog Sporazuma.

*Članak 146.***Razvrstavanje robe**

Razvrstavanje robe u trgovini između stranaka bit će razvrstavanje koje je određenu skladu s Harmoniziranim sustavom nazivlja i brojčanog označavanja robe iz 1983 (HS) u tarifnoj nomenklaturi Republike Moldove koja se temelji na HS 2007. i tarifnoj nomenklaturi Unije koja se temelji na HS 2012. te naknadnim izmjenama tih nomenklatura.

*Članak 147.***Ukidanje carina na uvoz**

1. Svaka stranka snižava ili ukida carine na robu s podrijetlom iz druge stranke u skladu s Prilogom XV. ovom Sporazumu.
2. Za svaku robu osnovna stopa carine na koju se trebaju primijeniti postupna sniženja i ukidanja na temelju stavka 1. ovog članka je ona stopa carine koja je navedena u Prilogu XV. ovom Sporazumu.
3. Ako u bilo kojem trenutku nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma stranka snizi svoju stopu carine koju primjenjuje na najpovoljnije nacije (MFN), ta se stopa carine primjenjuje kao osnovna stopa ako je i sve dok je niža od stope carine izračunate u skladu s Prilogom XV. ovom Sporazumu.
4. Nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma stranke se mogu usuglasiti o razmatranju ubrzanja ukidanja carina na međusobnu trgovinu i širenju područja primjene ukidanja. Odluka Odbora za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma, o ubrzanju ukidanja ili ukidanju carine na određenu robu zamjenjuje svaku stopu carine ili kategoriju postupnog ukidanja carine koja je utvrđena na temelju Priloga XV. ovom Sporazumu.
5. Tijekom treće godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma stranke procjenjuju stanje, uzimajući u obzir strukturu trgovine poljoprivrednim proizvodima između stranaka, posebne osjetljivosti takvih proizvoda i razvoj poljoprivredne politike na objema stranama.
6. Stranke u okviru Odbora za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu ispituju, na odgovarajućoj recipročnoj osnovi, mogućnosti uzajamnog odobravanja daljnjih koncesija u cilju unapređenja liberalizacije trgovine poljoprivrednim proizvodima, a posebno onima koji podliježu tarifnim kvotama (TRQ).

<sup>(1)</sup> Za potrebe ovog Sporazuma „roba” znači proizvodi u smislu GATT-a 1994., osim ako je ovim Sporazumom određeno drukčije.



## Članak 148.

**Mehanizam za sprečavanje izbjegavanja mjera za poljoprivredne proizvode i prerađene poljoprivredne proizvode**

1. Proizvodi navedeni u Prilogu XV.C ovom Sporazumu podliježu mehanizmu za sprečavanje izbjegavanja mjera. Prosječan godišnji obujam uvoza iz Republike Moldove u Uniju za svaku kategoriju tih proizvoda naveden je u Prilogu XV.C ovom Sporazumu.
2. Kada obujam uvoza jedne kategorije proizvoda ili više njih iz stavka 1. ovog članka dosegne 70 % obujma navedenog u Prilogu XV.C u bilo kojoj godini koja počinje 1. siječnja, Unija obavješćuje Republiku Moldovu o obujmu uvoza predmetnih proizvoda. Nakon te obavijesti i u roku od 14 kalendarskih dana od dana kada obujam jedne kategorije proizvoda ili više njih iz stavka 1. ovog članka dosegne 80 % obujma navedenog u Prilogu XV.C ovom Sporazumu, Republika Moldova dostavlja Uniji utemeljeno obrazloženje povećanja uvoza. Ako taj uvoz dosegne 100 % obujma navedenog u Prilogu XV.C ovom Sporazumu, te u izostanku utemeljenog obrazloženja Republike Moldove, Unija može privremeno suspendirati povlašteni tretman za predmetne proizvode.

Suspenzija se primjenjuje u razdoblju od šest mjeseci i proizvodi učinke na dan objave odluke o suspenziji povlaštenog tretmana u *Službenom listu Europske unije*.

3. O svim privremenim suspenzijama donesenima na temelju stavka 2. Unija obavješćuje Republiku Moldovu bez neopravdanog odgađanja.
4. Unija može ukinuti privremenu suspenziju prije isteka šest mjeseci od njezina stupanja na snagu ako Republika Moldova u okviru Odbora za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu pruži dokaze, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma, da je obujam odgovarajuće kategorije uvezenih proizvoda premašio obujam iz Priloga XV.C ovom Sporazumu kao posljedica promjene u razini proizvodnje i izvoznog kapaciteta Republike Moldove kada je riječ o predmetnom(-im) proizvodu(-ima).
5. Prilog XV.C i obujam moguće je izmijeniti zajedničkom suglasnošću Unije i Republike Moldove u okviru Odbora za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu na zahtjev Republike Moldove, kako bi se uzele u obzir promjene u razini proizvodnje i izvoznog kapaciteta Republike Moldove kada je riječ o predmetnom(-im) proizvodu(-ima).

## Članak 149.

**Mirovanje**

Nijedna od stranaka ne smije povećati postojeće carine ili donijeti novu carinu na robu s podrijetlom iz druge stranke. To nijednu stranku ne sprečava da:

- (a) nakon jednostranog sniženja poveća carinu na razinu utvrđenu Prilogom XV., ili
- (b) zadrži ili povisi carinu u skladu s odobrenjem Tijela za rješavanje sporova (DSB) WTO-a.

## Članak 150.

**Carine na izvoz**

Nijedna stranka ne smije donijeti ili zadržati bilo kakvu carinu ili porez, osim unutarnjih davanja koja se primjenjuju u skladu s člankom 152. ovog Sporazuma, na izvoz robe na područje druge stranke ili u vezi s njim.

## Članak 151.

**Naknade i druga davanja**

Svaka stranka osigurava, u skladu s člankom VIII. GATT-a 1994. i njegovim napomenama za tumačenje, da se sve naknade i davanja bilo koje naravi, osim carina ili drugih mjera iz članka 147. ovog Sporazuma, koji se uvode na uvoz ili izvoz ili u vezi s uvozom ili izvozom robe, što se njihovog iznosa tiče ograniče na približni trošak pruženih usluga i da te naknade i davanja ne predstavljaju ni posrednu zaštitu domaće robe ni oporezivanje uvoza ili izvoza u fiskalne svrhe.

## Odjeljak 3.

**Necarinske mjere**

## Članak 152.

**Nacionalni tretman**

Svaka stranka odobrava za robu druge stranke nacionalni tretman u skladu s člankom III. GATT-a 1994., uključujući njegove napomene za tumačenje. U tu su svrhu članak III. GATT-a 1994. i njegove napomene za tumačenje obuhvaćeni ovim Sporazumom i čine njegov sastavni dio.

## Članak 153.

**Uvozna i izvozna ograničenja**

Nijedna stranka ne donosi niti zadržava zabrane ili ograničenja na uvoz robe druge stranke ili na izvoz ili prodaju za izvoz robe s određenim području druge stranke, osim ako je ovim Sporazumom ili u skladu s člankom XI. GATT-a 1994. i njegovim napomenama za tumačenje drukčije određeno. U tu su svrhu članak XI. GATT-a 1994. i njegove napomene za tumačenje obuhvaćeni ovim Sporazumom i čine njegov sastavni dio.

## Odjeljak 4.

**Posebne odredbe u vezi s robom**

## Članak 154.

**Opće iznimke**

1. Ništa u ovom poglavlju ne tumači se kao da sprečava bilo koju stranku u donošenju ili provedbi mjera u skladu s člancima XX. i XXI. GATT-a 1994. i bilo kakvim relevantnim napomenama za tumačenje tih članaka na temelju GATT-a 1994., koji su obuhvaćeni ovim Sporazumom i čine njegov sastavni dio.
2. Stranke razumiju da prije poduzimanja bilo kakvih mjera čije je obrazloženje moguće tražiti u članku XX. podstavcima i. i (j) GATT-a 1994., stranka koja namjerava poduzeti mjere dostavlja drugoj stranci sve relevantne informacije i traži rješenje prihvatljivo objema strankama. Ako se dogovor ne postigne u roku od 30 dana od dostave takvih informacija, stranka može na predmetnu robu primijeniti mjere na temelju ovog stavka. Ako iznimne i kritične okolnosti zahtijevaju hitno djelovanje te zbog tih okolnosti nisu mogući prethodno obavješćivanje i ispitivanje, stranka koja namjerava poduzeti mjere može odmah primijeniti mjere opreza koje su potrebne za rješavanje situacije i o tome odmah obavješćuje drugu stranku.

## Odjeljak 5.

**Administrativna suradnja i koordinacija s drugim zemljama**

## Članak 155.

**Posebne odredbe o administrativnoj suradnji**

1. Stranke su suglasne da su administrativna suradnja i pomoć ključne za provedbu i nadzor povlaštenog tretmana odobrenog na temelju ovog poglavlja i naglašavaju svoju predanost borbi protiv nepravilnosti i prijevара u carinskim i povezanim stvarima.
2. Ako stranka, na temelju objektivnih informacija, utvrdi da joj je druga stranka uskratila administrativnu suradnju ili pomoć i/ili na temelju ovog poglavlja utvrdi postojanje nepravilnosti ili prijevара, ta stranka može, u skladu s ovim člankom, a osobito postupkom predviđenim stavkom 5., privremeno suspendirati odgovarajući povlaštenu tretman predmetnog ili predmetnih proizvoda.

3. Za potrebe ovog članka uskraćivanje administrativne suradnje ili pomoći, između ostalog, znači:
  - (a) višekratno nepoštovanje obveza provjere statusa podrijetla predmetne robe ili predmetnih roba;
  - (b) višekratno odbijanje ili bezrazložno odgađanje provedbe naknadne provjere dokaza o podrijetlu i/ili dostave rezultata te provjere;
  - (c) višekratno odbijanje ili bezrazložno odgađanje odobravanja provedbe posjeta radi ispitivanja u cilju utvrđivanja vjerodostojnosti dokumenata ili točnosti informacija relevantnih za dodjelu povlaštenog tretmana o kojem je riječ.
4. Za potrebe ovog članka nepravilnosti ili prijevaru moguće je, između ostalog, utvrditi ako je bez zadovoljavajućeg objašnjenja došlo do naglog povećanja obujma uvoza robe koji premašuje uobičajenu razinu proizvodnih i izvoznih kapaciteta druge stranke što je povezano s objektivnim informacijama o nepravilnostima ili prijevari.
5. Primjena privremene suspenzije podliježe sljedećim uvjetima:
  - (a) stranka koja je na temelju objektivnih informacija utvrdila uskraćivanje administrativne suradnje ili pomoći i/ili nepravilnosti ili prijevaru, bez nepotrebnog odgađanja dostavlja Odboru za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma, svoj nalaz zajedno s objektivnim informacijama i započinje savjetovanja s tim Odborom na temelju svih relevantnih informacija i objektivnih nalaza u cilju postizanja rješenja prihvatljivog za obje stranke;
  - (b) ako se stranke koje su započele savjetovanja u okviru prethodno navedenog Odbora u roku od tri mjeseca od obavijesti ne usuglase o prihvatljivom rješenju, predmetna stranka može privremeno suspendirati odgovarajući povlašteni tretman predmetne robe ili predmetnih roba. O privremenoj suspenziji se bez nepotrebnog odgađanja obavješćuje Odboru za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu;
  - (c) privremene suspenzije na temelju ovog članka ograničene su na mjeru potrebnu za zaštitu financijskih interesa predmetne stranke. One ne smiju trajati dulje od šest mjeseci i moguće ih je obnoviti ako se na dan isteka ništa nije promijenilo u pogledu uvjeta koji su bili povod za početnu suspenziju. One su predmet redovitih savjetovanja u okviru Odbora za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma, posebno u cilju njihova ukidanja čim uvjeti za njihovu primjenu prestanu postojati.
6. Svaka stranka objavljuje sve obavijesti uvoznicima o svim obavijestima iz stavka 5. točke (a), svim odlukama iz stavka 5. točke (b) i svim produljenjima ili ukidanjima iz stavka 5. točke (c) u skladu sa svojim unutarnjim postupcima.

#### Članak 156.

### Upravljanje administrativnim pogreškama

U slučaju pogreške nadležnih tijela pri pravilnom upravljanju povlaštenim sustavom izvoza, a posebno pri primjeni odredaba Protokola II. uz ovaj Sporazum o definiciji proizvoda s podrijetlom i načinima administrativne suradnje, i ako zbog te pogreške nastanu posljedice u pogledu uvoznih carina, stranka koja je suočena s takvim posljedicama može zatražiti od Odbora za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma, da ispita mogućnost donošenja svih odgovarajućih mjera radi rješavanja te situacije.

#### Članak 157.

### Sporazumi s drugim zemljama

1. Ovim se Sporazumom ne sprečava održavanje ili uspostava carinskih unija, drugih područja slobodne trgovine ili aranžmana o pograničnom prometu, osim u mjeri u kojoj su oni u sukobu s trgovinskim aranžmanima predviđenima u ovom Sporazumu.

2. U okviru Odbora za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4., održavaju se savjetovanja među strankama u vezi sa sporazumima o uspostavi carinskih unija, drugih područja slobodne trgovine ili aranžmana za pogranični promet i, u se to zahtijeva, u vezi s ostalim važnim pitanjima povezanim s njihovim trgovinskim politikama prema trećim zemljama. Ta se savjetovanja posebno održavaju u slučaju pristupanja treće zemlje EU-u kako bi se osiguralo uzimanje u obzir zajedničkih interesa Unije i Republike Moldove kako je navedeno u ovom Sporazumu.

## POGLAVLJE 2.

### **Sredstva zaštite trgovine**

#### Odjeljak 1.

### **Globalne zaštitne mjere**

#### Članak 158.

#### **Opće odredbe**

1. Stranke potvrđuju svoja prava i obveze prema članku XIX. GATT-a 1994. i Sporazuma o zaštitnim mjerama sadržanog u Prilogu 1.A Sporazumu o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije („Sporazum o WTO-u”) („Sporazum o zaštitnim mjerama”) i članka 5. Sporazuma o poljoprivredi, sadržanog u Prilogu 1.A Sporazumu o WTO-u („Sporazum o poljoprivredi”).
2. Povlaštena pravila o podrijetlu utvrđena u poglavlju 1. (Nacionalni tretman i pristup tržištu za robu) glave V. (Trgovina i trgovinska pitanja) ovog Sporazuma ne primjenjuju se na ovaj odjeljak.
3. Odredbe ovog odjeljka ne podliježu poglavlju 14. (Rješavanje sporova) glave V. (Trgovina i trgovinska pitanja) ovog Sporazuma.

#### Članak 159.

#### **Transparentnost**

1. Stranka koja pokreće istragu u vezi sa zaštitnim mjerama obavješćuje drugu stranku o tome, pod uvjetom da potonja ima znatan gospodarski interes.
2. Neovisno o članku 158. ovog Sporazuma, na zahtjev druge stranke, stranka koja pokreće istragu u vezi sa zaštitnim mjerama i namjerava primijeniti zaštitne mjere odmah dostavlja *ad hoc* pisanu obavijest sa svim relevantnim informacijama koje su dovele do pokretanja istrage u vezi sa zaštitnim mjerama i do uvođenja zaštitnih mjera, uključujući, kada je to relevantno, i informacije o pokretanju istrage u vezi sa zaštitnim mjerama, o privremenim i konačnim nalazima istrage te nudi drugoj stranci mogućnost savjetovanja.
3. Za potrebe ovog članka smatra se da stranka ima znatan gospodarski interes ako je tijekom posljednjega trogodišnjeg razdoblja, mjereno u smislu apsolutnog obujma ili vrijednosti, bila jedan od pet najvećih dobavljača uvođenog proizvoda.

#### Članak 160.

#### **Primjena mjera**

1. Kada uvode zaštitne mjere, stranke ih nastoje uvesti na način koji u najmanjoj mjeri utječe na njihovu bilateralnu trgovinu.
2. Ako stranka, za potrebe stavka 1., smatra da su ispunjene pravne pretpostavke za uvođenje konačnih zaštitnih mjera, stranka koja namjerava primijeniti te mjere obavješćuje o tome drugu stranku i daje joj mogućnost održavanja bilateralnih savjetovanja. Ako u roku od 30 dana od obavijesti ne bude postignuto zadovoljavajuće rješenje, stranka uvoznica može poduzeti odgovarajuće mjere radi rješavanja problema.

## Odjeljak 2.

**Antidampinške i kompenzacijske mjere**

## Članak 161.

**Opće odredbe**

1. Stranke potvrđuju svoja prava i obveze u skladu s člankom VI. GATT-a 1994., Sporazumom o provedbi članka VI. GATT-a 1994. sadržanim u Prilogu 1.A Sporazumu o WTO-u („Sporazum o antidampingu”) i Sporazumom o subvencijama i kompenzacijskim mjerama sadržanim u Prilogu 1.A Sporazumu o WTO-u („Sporazum o subvencijama i kompenzacijskim mjerama”).
2. Povlaštena pravila o podrijetlu utvrđena u poglavlju 1. (Nacionalni tretman i pristup tržištu za robu) glave V. (Trgovina i trgovinska pitanja) ovog Sporazuma ne primjenjuju se na ovaj odjeljak.
3. Odredbe ovog odjeljka ne podliježu poglavlju 14. (Rješavanje sporova) glave V. (Trgovina i trgovinska pitanja) ovog Sporazuma.

## Članak 162.

**Transparentnost**

1. Stranke su suglasne da bi se antidampinške i kompenzacijske mjere trebale primjenjivati u potpunosti u skladu sa zahtjevima u okviru Sporazuma o antidampingu i Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama te da bi trebale biti utemeljene na poštenom i transparentnom sustavu.
2. Stranke neposredno nakon uvođenja privremenih mjera i prije konačnog utvrđenja osiguravaju cjelovitu i smislenu objavu svih bitnih činjenica i razmatranja na kojima se temelji odluka o primjeni mjera, ne dovodeći u pitanje članak 6. stavak 5. Sporazuma o antidampingu i članak 12. stavak 4. Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama. Objave se sastavljaju u pisanom obliku, a zainteresiranim strankama ostavlja se dovoljno vremena za iznošenje njihovih primjedbi.
3. Pod uvjetom da to nepotrebno ne odgađa provođenje istrage, svakoj zainteresiranoj stranci daje se mogućnost da bude saslušana kako bi izrazila svoja stajališta tijekom istrage u vezi s antidampinškim i antisubvencijskim mjerama.

## Članak 163.

**Uzimanje u obzir javnog interesa**

Stranka ne može primjenjivati antidampinške i kompenzacijske mjere ako se, na temelju informacija stavljenih na raspolaganje tijekom istrage, može jasno zaključiti da primjena tih mjera nije u javnom interesu. Utvrđivanje javnog interesa temelji se na procjeni svih različitih interesa kao cjeline, uključujući interese domaće industrije, korisnika, potrošača i uvoznika u mjeri u kojoj su oni istražnim tijelima dostavili relevantne informacije.

## Članak 164.

**Pravilo niže carine**

Ako stranka odluči uvesti privremenu ili konačnu antidampinšku ili kompenzacijsku carinu, iznos te carine ne smije premašiti stupanj dampa ili ukupni iznos subvencije protiv koje se može uvesti kompenzacijska mjera, ali bi trebao biti niži od stupnja dampa ili ukupnog iznosa subvencije protiv koje se može uvesti kompenzacijska mjera ako bi takva niža carina bila dostatna za otklanjanje štete domaćoj industriji.

## Odjeljak 3.

**Bilateralne zaštitne mjere**

## Članak 165.

**Primjena bilateralne zaštitne mjere**

1. Ako se roba podrijetlom iz stranke zbog sniženja ili ukidanja carine na temelju ovog Sporazuma uvozi na područje druge stranke u toliko povećanim količinama, u apsolutnom smislu ili u odnosu na domaću proizvodnju, te pod takvim uvjetima da to prouzrokuje ili bi moglo prouzročiti znatnu štetu domaćoj industriji koja proizvodi sličnu ili izravno konkurentsku robu, stranka uvoznica može donijeti mjere predviđene stavkom 2. u skladu s uvjetima i postupcima utvrđenima u ovom odjeljku.
2. Stranka uvoznica može poduzeti bilateralnu zaštitnu mjeru kojom se:
  - (a) suspendira daljnje sniženje stope carine na predmetnu robu predviđene ovim Sporazumom; ili
  - (b) povećava stopa carine na tu robu do razine koja ne premašuje niže od sljedećeg:
    - i. stope carine utvrđene prema načelu najpovlaštenije nacije koja se na robu primjenjuje u trenutku poduzimanja mjere; ili
    - ii. osnovne stope carine utvrđene u rasporedima iz Priloga XV. na temelju članka 147. ovog Sporazuma.

## Članak 166.

**Uvjeti i ograničenja**

1. Stranka u pisanom obliku obavješćuje drugu stranku o pokretanju istrage opisane u stavku 2. te se s drugom strankom savjetuje, i to što je ranije moguće prije same primjene bilateralne zaštitne mjere, u cilju preispitivanja informacija koje proizlaze iz istrage i razmjene stajališta o mjeri.
2. Stranka primjenjuje bilateralnu zaštitnu mjeru isključivo nakon istrage njezinih nadležnih tijela u skladu s člankom 3. i člankom 4. stavkom 2. točkom (c) Sporazuma o zaštitnim mjerama. U tu svrhu članak 3. i članak 4. stavak 2. točka (c) Sporazuma o zaštitnim mjerama obuhvaćeni su ovim Sporazumom i čine njegov sastavni dio *mutatis mutandis*.
3. Kod provođenja istrage opisane u stavku 2. ovog članka stranka postupa u skladu sa zahtjevima članka 4. stavka 2. točke (a) Sporazuma o zaštitnim mjerama. U tu je svrhu članak 4. stavak 2. točka (a) Sporazuma o zaštitnim mjerama obuhvaćen ovim Sporazumom i čini njegov sastavni dio *mutatis mutandis*.
4. Svaka stranka osigurava da njezina nadležna tijela istrage iz stavka 2. završe u roku od godinu dana od dana njihova pokretanja.
5. Nijedna stranka ne smije primijeniti bilateralnu zaštitnu mjeru:
  - (a) osim u mjeri i tako dugo koliko je potrebno za sprečavanje ili otklanjanje znatne štete i olakšavanje prilagodbe domaće industrije;
  - (b) tijekom razdoblja duljeg od dvije godine. Međutim, to je razdoblje moguće produljiti za najviše dvije godine ako nadležna tijela stranke uvoznice utvrde, u skladu s postupcima navedenima u ovom članku, da je mjera i dalje potrebna za sprečavanje ili otklanjanje znatne štete i olakšavanje prilagodbe domaće industrije te ako postoji dokaz da se industrija prilagođava, pod uvjetom da ukupno razdoblje primjene zaštitne mjere, uključujući razdoblje početne primjene i svako njegovo produljenje, ne premašuje četiri godine;
  - (c) nakon isteka prijelaznog razdoblja; ili
  - (d) u odnosu na isti proizvod kada se u isto vrijeme primjenjuje mjera na temelju članka XIX. GATT-a 1994. i Sporazuma o zaštitnim mjerama.
6. Ako stranka ukine bilateralnu zaštitnu mjeru, stopa carine je ona stopa koja bi se, prema njezinu rasporedu iz Priloga XV. ovom Sporazumu, primjenjivala da nije bilo te mjere.

## Članak 167.

**Privremene mjere**

U kritičnim okolnostima u kojima bi odgoda prouzročila teško popravljivu štetu, stranka može privremeno primijeniti bilateralnu zaštitnu mjeru na temelju prethodnog utvrđenja da postoji jasan dokaz da se uvoz robe s podrijetlom iz druge stranke povećao zbog sniženja ili ukidanja carine na temelju ovog Sporazuma te da takav uvoz prouzročava ili bi mogao prouzročiti znatnu štetu domaćoj industriji. Trajanje bilo kakve privremene mjere ne smije premašiti 200 dana, a tijekom tog razdoblja stranka postupa u skladu sa zahtjevima članka 166. stavaka 2. i 3. ovog Sporazuma. Stranka bez odgađanja vraća bilo koji iznos carine koji je plaćen iznad carina određenih u Prilogu XV. ovom Sporazumu ako se istragom opisanom u članku 166. stavku 2. ovog Sporazuma ne utvrdi da nisu bili ispunjeni uvjeti iz članka 165. ovog Sporazuma. Trajanje bilo kakve privremene mjere računa se kao dio razdoblja propisanog u članku 166. stavku 5. točki (b) ovog Sporazuma.

## Članak 168.

**Naknada**

1. Stranka koja primjenjuje bilateralnu zaštitnu mjeru savjetuje se s drugom strankom kako bi se zajednički usuglasile o odgovarajućoj naknadi za liberalizaciju trgovine u obliku koncesija s bitno jednakim učincima na trgovinu ili koncesija koje su jednake vrijednosti dodatnih carina koje se očekuju kao rezultat zaštitne mjere. Stranka pruža priliku za takva savjetovanja najkasnije 30 dana od početka primjene bilateralne zaštitne mjere.
2. Ako savjetovanja na temelju stavka 1. u roku od 30 dana od njihova početka ne rezultiraju dogovorom o naknadi za liberalizaciju trgovine, stranka čija roba podliježe zaštitnoj mjeri može suspendirati primjenu bitno jednakih koncesija za stranku koja primjenjuje zaštitnu mjeru.
3. Pravo na suspenziju iz stavka 2. ne smije se ostvarivati u prva 24 mjeseca tijekom kojih se bilateralna zaštitna mjera primjenjuje, pod uvjetom da je zaštitna mjera u skladu s odredbama ovog Sporazuma.

## Članak 169.

**Definicije**

Za potrebe ovog odjeljka:

- (a) „znatna šteta” ili „moguće prouzročenje znatne štete” tumači se u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkama (a) i (b) Sporazuma o zaštitnim mjerama. U tu je svrhu članak 4. stavak 1. točke (a) i (b) Sporazuma o zaštitnim mjerama obuhvaćen ovim Sporazumom i čini njegov sastavni dio *mutatis mutandis*; te
- (b) prijelazno razdoblje znači razdoblje od deset godina od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

## POGLAVLJE 3.

**Tehničke prepreke u trgovini, normizacija, mjeriteljstvo, akreditiranje i ocjena sukladnosti**

## Članak 170.

**Područje primjene i definicije**

1. Ovo se poglavlje primjenjuje na pripremu, donošenje i primjenu normi, tehničkih propisa i postupaka ocjene sukladnosti kako su definirani u Sporazumu o tehničkim preprekama u trgovini sadržanom u Prilogu 1.A Sporazumu o WTO-u („Sporazum o TBT-u”), koji mogu utjecati na trgovinu robom među stranaka.

2. Ovo se poglavlje, neovisno o stavku 1. ovog članka, ne primjenjuje na sanitarne i fitosanitarne mjere kako su definirane u Prilogu A. Sporazumu o primjeni sanitarnih i fitosanitarnih mjera sadržanom u Prilog 1.A Sporazumu o WTO-u („Sporazum o SPS-u”) niti na specifikacije za kupnju koje javna tijela sastavljaju za potrebe vlastite proizvodnje ili potrošnje.
3. Za potrebe ovog poglavlja primjenjuju se definicije iz Priloga 1. Sporazumu o TBT-u.

#### Članak 171.

### Potvrda Sporazuma o TBT-u

Stranke potvrđuju svoja postojeća međusobna prava i obveze na temelju Sporazuma o TBT-u, koji je obuhvaćen ovim Sporazumom i čini njegov sastavni dio.

#### Članak 172.

### Tehnička suradnja

1. Stranke jačaju suradnju u području normi, tehničkih propisa, mjeriteljstva, nadzora tržišta, akreditiranja i sustava ocjene sukladnosti u cilju poboljšavanja uzajamnog razumijevanja njihovih sustava i olakšavanja pristupa njihovim tržištima. U tu svrhu stranke mogu uspostaviti dijaloge o regulatornim pitanjima kako na horizontalnoj tako i na sektorskoj razini.
2. U okviru suradnje stranke nastoje utvrditi, razviti i promicati inicijative za olakšavanje trgovine koje, između ostalog, mogu uključivati:
  - (a) učvršćivanje regulatorne suradnje putem razmjene podataka i iskustava te putem znanstvene i tehničke suradnje u cilju podizanja kvalitete njihovih tehničkih propisa, normi, nadzora tržišta, ocjene sukladnosti i akreditiranja te učinkovite upotrebe regulatornih resursa;
  - (b) promicanje i poticanje suradnje između njihovih javnih ili privatnih organizacija nadležnih za mjeriteljstvo, normizaciju, nadzor tržišta, ocjenu sukladnosti i akreditiranje;
  - (c) podupiranje razvoja kvalitetne infrastrukture za normizaciju, mjeriteljstvo, akreditiranje, ocjenu sukladnosti i sustav nadzora tržišta u Republici Moldovi;
  - (d) promicanje sudjelovanja Republike Moldove u radu povezanih europskih organizacija;
  - (e) traženje rješenja za tehničke prepreke u trgovini koje se mogu pojaviti; te
  - (f) usklađivanje njihovih stajališta u međunarodnoj trgovini i regulatornim organizacijama poput WTO-a i Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu (UNECE).

#### Članak 173.

### Približavanje tehničkih propisa, normi i ocjene sukladnosti

1. Republika Moldova poduzima potrebne mjere kako bi postupno ostvarivla sukladnost s tehničkim propisima, normama, mjeriteljstvom, akreditiranjem, ocjenom sukladnosti, odgovarajućim sustavima i sustavom za nadzor tržišta Unije te se obvezuje poštovati načela i praksu utvrđene u odgovarajućoj pravnoj stečevini Unije.
2. U svrhu postizanja ciljeva navedenih u stavku 1. Republika Moldova:
  - (a) postupno uključuje odgovarajuću pravnu stečevinu Unije u svoje zakonodavstvo u skladu s odredbama Priloga XVI. ovom Sporazumu; te
  - (b) provodi administrativne i institucionalne reforme nužne za osiguravanje djelotvornog i transparentnog sustava koji je potreban za provedbu ovog poglavlja.
3. Republika Moldova suzdržava se od izmjene svojeg horizontalnog i sektorskog zakonodavstva, osim radi postupnog usklađivanja tog zakonodavstva s odgovarajućom pravnom stečevinom Unije i održavanja te sukladnosti, te obavješćuje Uniju o promjenama svojeg nacionalnog zakonodavstva.



4. Republika Moldova osigurava sudjelovanje svojih mjerodavnih nacionalnih tijela u europskim i međunarodnim organizacijama za normizaciju, pravno i temeljno mjeriteljstvo te ocjenjivanje sukladnosti, uključujući akreditiranje, u skladu s njihovim područjem djelovanja i članskim statusom koji im je dostupan.
5. U cilju integracije svojeg sustava normizacije Republika Moldova:
  - (a) postupno prenosi korpus europskih normi (EN) u nacionalne norme, uključujući harmonizirane europske norme, za čiju se dobrovoljnu primjenu pretpostavlja da je u skladu sa zakonodavstvom Unije koje je preneseno u zakonodavstvo Republike Moldove;
  - (b) istodobno s takvim prenošenjem, povlači protivne nacionalne norme; te
  - (c) postupno ispunjava ostale uvjete za punopravno članstvo u europskim organizacijama za normizaciju.
6. Nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma Republika Moldova dostavlja Uniji jednom godišnje izvješća o mjerama poduzetima u skladu s Prilogom XVI. ovom Sporazumu. Ako djelovanja navedena u Prilogu XVI. ovom Sporazumu nisu provedena u roku utvrđenom tim prilogom, Republika Moldova navodi novi vremenski raspored za provedbu tih djelovanja. Stranke mogu prilagoditi Prilog XVI. ovom Sporazumu.

#### Članak 174.

### **Sporazum o ocjeni sukladnosti i prihvaćanju industrijskih proizvoda (ACAA)**

1. Stranke su u konačnici suglasne dodati Sporazum o ocjeni sukladnosti i prihvaćanju industrijskih proizvoda (ACAA) kao protokol uz ovaj Sporazum kojim su obuhvaćeni sektori s popisa iz Priloga XVI. ovom Sporazumu koji se smatraju usklađenima nakon što su usuglašeni, nakon provjere od strane Unije da su relevantno sektorsko i horizontalno zakonodavstvo, institucije i norme Republike Moldove u cijelosti usklađeni sa sektorskim i horizontalnim zakonodavstvom, institucijama i normama Unije. Namjera je u konačnici proširiti ACAA na sve sektore navedene u Prilogu XVI. ovom Sporazumu.
2. ACAA-om će se propisati da se trgovima proizvodima među strankama u sektorima koji su njime obuhvaćeni odvija pod uvjetima koji su jednakim onim uvjetima koji se primjenjuju na trgovinu tim proizvodima među državama članicama.

#### Članak 175.

### **Označavanje i etiketiranje**

1. Ne dovodeći u pitanje članke 173. i 174. ovog Sporazuma, a u vezi s tehničkim propisima koji se odnose na zahtjeve u pogledu etiketiranja ili označavanja, stranke ponovno potvrđuju načela poglavlja 2.2. Sporazuma o TBT-u prema kojima se takvi zahtjevi ne pripremaju, ne donose niti primjenjuju radi stvaranja ili izazivanja nepotrebnih prepreka u međunarodnoj trgovini. U tu svrhu takvi zahtjevi u pogledu etiketiranja ili označavanja ne ograničavaju trgovinu više nego što je to potrebno za ispunjenje legitimnog cilja, uzimajući u obzir rizike koji bi nastali neispunjenjem tog cilja.
2. Stranke su u pogledu obveznog označavanja ili etiketiranja osobito suglasne:
  - (a) da će nastojati svesti na najmanju moguću mjeru svoje potrebe za označavanje ili etiketiranje, osim kako se zahtijeva za donošenje pravne stečevine Unije u tom području i za potrebe označavanja i etiketiranja radi zaštite zdravlja, sigurnosti ili okoliša, odnosno zbog drugih opravdanih ciljeva javnog poretka; te
  - (b) da će zadržati pravo zahtijevati da informacije na etiketi ili oznakama budu na određenom jeziku.

#### POGLAVLJE 4.

### **Sanitarne i fitosanitarne mjere**

#### Članak 176.

### **Cilj**

1. Cilj je ovog poglavlja olakšati trgovinu među strankama robom obuhvaćenom sanitarnim i fitosanitarnim mjerama (mjere SPS), uz istodobnu zaštitu života ili zdravlja ljudi, životinja ili biljaka:
  - (a) osiguravanjem potpune transparentnosti u pogledu mjera koje se primjenjuju na trgovinu navedenih u Prilogu XVII. ovom Sporazumu;

- (b) približavanjem regulatornog sustava Republike Moldove regulatornom sustavu Unije;
  - (c) priznavanjem zdravstvenog statusa životinja i biljaka stranaka te primjenom načela regionalizacije;
  - (d) uspostavom mehanizma za priznavanje jednakovrijednosti mjera koje stranka primjenjuje i koje su navedene u Prilogu XVII. ovom Sporazumu;
  - (e) nastavkom primjene Sporazuma o SPS-u;
  - (f) uspostavom mehanizama i postupaka za olakšavanje trgovine; te
  - (g) poboljšanjem komunikacije i suradnje između stranaka u području mjera navedenih u Prilogu XVII. ovom Sporazumu.
2. Cilj je ovog poglavlja postizanje zajedničkog stajališta stranaka o normama za dobrobit životinja.

#### Članak 177.

### Multilateralne obveze

Stranke ponovno potvrđuju svoja prava i obveze u okviru sporazuma WTO-a, a posebno Sporazuma o SPS-u.

#### Članak 178.

### Područje primjene

Ovo poglavlje primjenjuje se na sve sanitarne i fitosanitarne mjere stranaka koje mogu, izravno ili neizravno, utjecati na trgovinu među strankama, uključujući sve mjere navedene u Prilogu XVII. ovom Sporazumu.

#### Članak 179.

### Definicije

Za potrebe ovog poglavlja primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „sanitarne i fitosanitarne mjere” (mjere SPS) znači mjere kako su definirane u stavku 1. Priloga A Sporazumu o SPS-u;
2. „životinje” znači životinje kako su definirane Kodeksom o zdravlju kopnenih životinja, odnosno Kodeksom o zdravlju vodenih životinja Svjetske organizacije za zdravlje životinja (OIE);
3. „životinjski proizvodi” znači proizvodi životinjskog podrijetla, uključujući proizvode od vodenih životinja, kako su definirani Kodeksom o zdravlju vodenih životinja OIE-a;
4. „nusproizvodi životinjskog podrijetla koji nisu namijenjeni prehrani ljudi” znači proizvodi životinjskog podrijetla navedeni u dijelu 2. (II.) Priloga XVII.A ovom Sporazumu;
5. „bilje” znači živo bilje i njegovi određeni živi dijelovi, uključujući sjeme:
  - (a) voće, u botaničkom smislu, osim voća koje se čuva dubokim zamrzavanjem;
  - (b) povrće, osim onoga koje se čuva dubokim zamrzavanjem;
  - (c) gomolji, podanci, lukovice, rizomi;
  - (d) rezano cvijeće;
  - (e) grane s lišćem;
  - (f) rezana stabla s lišćem;
  - (g) kulture biljnog tkiva;
  - (h) listovi, lišće;
  - (i) živi pelud; i
  - (j) pupovi, sadnice, cjepike;

6. „biljni proizvodi” znači proizvodi biljnog podrijetla, neprerađeni ili jednostavno pripremljeni, ako nisu biljke, utvrđeni dijelom 3. Priloga XVII.A ovom Sporazumu;
7. „sjeme” znači sjeme u botaničkom smislu, namijenjeno sadnji;
8. „štetnici” ili „štetni organizmi” znači svaka vrsta, soj ili biotip biljke, životinje ili patogenog uzročnika štetnog za bilje ili biljne proizvode;
9. „zaštićeno područje” za određeni regulirani štetni organizam znači službeno određeno područje u Uniji na kojem taj organizam nije prisutan unatoč povoljnim uvjetima i njegovoj prisutnosti u ostalim dijelovima Unije;
10. „bolest životinja” znači klinička ili patološka manifestacija infekcije u životinja;
11. „bolest akvakulture” znači klinička ili neklinička infekcija etiološkim uzročnikom ili uzročnicima bolesti iz Kodeksa o zdravlju vodenih životinja OIE-a;
12. „infekcija životinja” znači situacija u kojoj su životinje nositelji uzročnika infekcije, bez obzira na to imaju li kliničku ili patološku manifestaciju infekcije ili ne;
13. „norme za dobrobit životinja” znači norme za zaštitu životinja koje su stranke izradile te ih primjenjuju, prema potrebi, u skladu s normama OIE-a;
14. „odgovarajuća razina” sanitarne i fitosanitarne zaštite znači odgovarajuća razina sanitarne i fitosanitarne zaštite kako je definirana u stavku 5. Priloga A Sporazumu o SPS-u;
15. „regija” u pogledu zdravlja životinja znači područje ili regija kako su definirani u Kodeksu o zdravlju kopnenih životinja OIE-a, odnosno u pogledu akvakulture, područje kako je definirano u Kodeksu o zdravlju vodenih životinja OIE-a. Kada je riječ o Uniji, pojam „područje” ili „zemlja” znači područje Unije;
16. „nezaraženo područje” (PFA) znači područje na kojem se određeni štetnik ne pojavljuje, što potvrđuju znanstveni dokazi i na kojem se to stanje prema potrebi službeno održava;
17. „regionalizacija” znači pojam regionalizacije kako je opisan u članku 6. Sporazuma o SPS-u;
18. „pošiljka” znači broj živih životinja ili količina životinjskih proizvoda iste vrste obuhvaćena istim certifikatom ili dokumentom, poslana istim prometnim sredstvom, otpremljena od jednog pošiljatelja i s podrijetlom iz iste zemlje izvoznice, odnosno regije ili regija te stranke. Pošiljka životinja može se sastojati od jedne partije ili više njih. Pošiljka proizvoda životinjskog podrijetla može se sastojati od jedne vrste robe ili partije ili više njih;
19. „pošiljka bilja ili biljnih proizvoda” znači količina bilja, biljnih proizvoda i/ili drugih predmeta koja se prenosi iz jedne stranke u drugu i obuhvaćena je, prema potrebi, jedinstvenim fitosanitarnim certifikatom. Pošiljka se može sastojati od jedne vrste robe ili partije ili više njih;
20. „partija” znači broj ili jedinice određene robe koja se može utvrditi na temelju homogenosti sastava i podrijetla i dio je pošiljke;
21. „jednakovrijednost za potrebe trgovine” (jednakovrijednost) znači situacija u kojoj stranka uvoznica prihvaća mjere navedene u Prilogu XVII. ovom Sporazumu stranke izvoznice kao jednakovrijedne, čak i ako se te mjere razlikuju od njezinih, ako stranka izvoznica objektivno dokaže stranci uvoznici da njezine mjere dosežu odgovarajuću razinu sanitarne i fitosanitarne zaštite stranke uvoznice ili prihvatljivu razinu rizika;
22. „sektor” znači proizvodna i trgovinska struktura proizvoda ili kategorije proizvoda stranke;
23. „podsektor” znači jasno određeni i kontrolirani dio sektora;
24. „roba” znači proizvodi ili predmeti koji se prenose za potrebe trgovine, uključujući proizvode ili predmete iz točaka 2. do 7.;
25. „posebno odobrenje za uvoz” znači službeno prethodno odobrenje nadležnih tijela stranke uvoznice upućeno pojedinačnom uvozniku kao uvjet za uvoz pojedinačne pošiljke robe ili više njih iz stranke izvoznice, u okviru područja primjene ovog poglavlja;

26. „radni dani” znači dani u tjednu, osim subote, nedjelje i blagdana u jednoj od stranaka;
27. „inspekcija” znači ispitivanje svih aspekata povezanih s hranom za životinje, hranom, zdravljem i dobrobiti životinja kako bi se utvrdilo je li takav aspekt/jesu li takvi aspekti usklađen i sa zahtjevima zakona iz područja hrane za životinje i hrane te s pravilima o zdravlju i dobrobiti životinja;
28. „inspekcija zdravlja bilja” znači službeni vizualni pregled bilja, biljnih proizvoda ili drugih reguliranih predmeta radi utvrđivanja prisutnosti štetnika i/ili utvrđivanja sukladnosti s fitosanitarnim propisima;
29. „provjera” znači kontrola na temelju pregleda i razmatranja objektivnih dokaza o tome jesu li ispunjeni utvrđeni zahtjevi.

#### Članak 180.

#### Nadležna tijela

Stranke se međusobno obavješćuju o strukturi, organizaciji i podjeli nadležnosti svojih nadležnih tijela na prvom sastanku Sanitarnog i fitosanitarnog pododbora (Pododbor za SPS) iz članka 191. ovog Sporazuma. Stranke se međusobno obavješćuju o svim promjenama u strukturi, organizaciji i podjeli nadležnosti, uključujući kontaktne točke, tih nadležnih tijela.

#### Članak 181.

#### Postupno približavanje

1. Republika Moldova postupno približava svoje zakonodavstvo u području sanitarnih i fitosanitarnih mjera te dobrobiti životinja zakonodavstvu Unije kako je određeno u Prilogu XXIV. ovom Sporazumu.
2. Stranke surađuju na postupnom približavanju i izgradnji kapaciteta.
3. Pododbor za SPS redovito prati provedbu postupka približavanja koji je određen u Prilogu XXIV. ovom Sporazumu kako bi dao potrebne preporuke o približavanju.
4. Najkasnije tri mjeseca nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, Republika Moldova podnosi popis sanitarnih i fitosanitarnih mjera, mjera za dobrobit životinja i ostalih zakonodavnih mjera EU u odnosu na koje će Republika Moldova provesti približavanje. Popis je podijeljen na prioritetna područja koja se odnose na mjere utvrđene u Prilogu XVII. ovom Sporazumu, uz navođenje robe ili skupine roba obuhvaćenih mjerama za provedbu približavanja. Taj popis za provedbu približavanja predstavlja referentni dokument za provedbu ovog poglavlja.
5. Popis za provedbu približavanja i načela za vrednovanje napretka u postupku približavanja dodat će se u Prilog XXIV. ovom Sporazumu te će se temeljiti na tehničkim i financijskim resursima Republike Moldove.

#### Članak 182.

#### Priznavanje zdravstvenog statusa životinja, statusa u pogledu štetnika i regionalnih uvjeta za potrebe trgovine

Priznavanje statusa u pogledu bolesti životinja, infekcija među životinjama i štetnika

1. U pogledu bolesti životinja i infekcija među životinjama (uključujući zoonozu) primjenjuje se sljedeće:
  - (a) stranka uvoznica za potrebe trgovine priznaje zdravstveni status životinja stranke izvoznice ili njezinih regija određen u skladu s postupkom određenim u dijelu A Priloga XIX. ovom Sporazumu u pogledu bolesti životinja navedenih u Prilogu XVIII.A ovom Sporazumu;
  - (b) ako stranka smatra da njezino područje ili regija unutar njega imaju poseban status u pogledu specifičnih bolesti životinja koje nisu navedene u Prilogu XVIII.A ovom Sporazumu, može zahtijevati priznavanje tog statusa u skladu s postupkom utvrđenim u dijelu C Priloga XIX. ovom Sporazumu. Stranka uvoznica može zahtijevati jamstva u pogledu uvoza živih životinja ili životinjskih proizvoda koja su usklađena s usuglašenim statusom stranaka;

- (c) stranke kao temelj za međusobnu trgovinu priznaju status područja ili regija, ili status sektora ili podsektora stranaka u pogledu prisutnosti ili pojavljivanja bolesti životinja koje nisu navedene u Prilogu XVIII.A ovom Sporazumu, ili infekcija među životinjama i/ili s tim može bitno povezanih rizika kao ih je utvrdio OIE. Stranka uvoznica može zahtijevati jamstva u pogledu uvoza živih životinja ili proizvoda životinjskog podrijetla koja su usklađena sa statusom utvrđenim u skladu s preporukama OIE-a; te
- (d) ne dovodeći u pitanje članke 184., 186. i 190. ovog Sporazuma, i osim ako stranka uvoznica uputi izričiti prigovor i zahtijeva popratne ili dodatne informacije, savjetovanje i/ili provjeru, svaka stranka bez nepotrebnog odgađanja poduzima potrebne zakonodavne i upravne mjere kako bi omogućila trgovinu na temelju točaka (a), (b) i (c) ovog stavka.

2. U pogledu štetnika primjenjuje se sljedeće:

- (a) stranke za potrebe trgovine priznaju statuse u pogledu štetnika navedenih u Prilogu XVIII.B ovom Sporazumu, kako je određeno u Prilogu XIX.B ovom Sporazumu; te
- (b) ne dovodeći u pitanje članke 184., 186. i 190. ovog Sporazuma, i osim ako stranka uvoznica uputi izričiti prigovor i zahtijeva popratne ili dodatne informacije, savjetovanje i/ili provjeru, svaka stranka bez nepotrebnog odgađanja poduzima potrebne zakonodavne i upravne mjere kako bi omogućila trgovinu na temelju točke (a) ovog stavka.

Priznavanje regionalizacije/zoniranja, nezaraženih područja (nezaražena područja) i zaštićenih područja (zaštićena područja)

3. Stranke priznaju pojmove regionalizacije i nezaraženog područja kako su utvrđeni u Međunarodnoj konvenciji o zaštiti bilja (IPPC) iz 1997. i Međunarodnim normama za fitosanitarne mjere (ISPM-ovi) Organizacije za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih naroda (FAO) te pojam zaštićenog područja kako je utvrđen u Direktivi Vijeća 2000/29/EZ od 8. svibnja 2000. o zaštitnim mjerama protiv unošenja u Zajednicu organizama štetnih za bilje ili biljne proizvode i protiv njihova širenja unutar Zajednice te su suglasne primjenjivati ih u međusobnoj trgovini.

4. Stranke su suglasne da se odluke o regionalizaciji u vezi s bolestima životinja i riba navedenima u Prilogu XVIII.A ovom Sporazumu i u vezi sa štetnicima navedenima u Prilogu XVIII.B ovom Sporazumu donose u skladu s odredbama dijelova A i B Priloga XIX. ovom Sporazumu.

5. U pogledu bolesti životinja u skladu s odredbama članka 184. ovog Sporazuma stranka izvoznica koja traži da stranka uvoznica prizna njezinu odluku o regionalizaciji dostavlja obavijest o svojim mjerama uz cjelovito objašnjenje i popratne podatke na kojima temelji svoja utvrđenja i odluke. Ne dovodeći u pitanje članak 185. ovog Sporazuma, i osim ako stranka uvoznica uputi izričit prigovor i u roku od 15 radnih dana od primitka obavijesti zahtijeva dodatne informacije, savjetovanja i/ili provjeru, dostavljena odluka o regionalizaciji smatra se prihvaćenom.

Savjetovanja iz prvog podstavka ovog stavka održavaju se u skladu s člankom 185. stavkom 3. ovog Sporazuma. Stranka uvoznica ocjenjuje dodatne informacije u roku od 15 radnih dana od primitka dodatnih informacija. Provjera iz prvog podstavka ovog stavka provodi se u skladu s člankom 188. ovog Sporazuma i u roku od 25 radnih dana od primitka zahtjeva za provjeru.

6. U pogledu štetnika svaka stranka osigurava da se pri trgovini biljem, biljnim proizvodima i drugim predmetima prema potrebi uzima u obzir status u pogledu štetnika na području koje je druga stranka priznala kao zaštićeno ili nezaraženo područje. Stranka koja traži da druga stranka prizna njezina nezaražena područja dostavlja obavijest o svojim mjerama i, na zahtjev, cjelovito objašnjenje i popratne podatke u vezi sa svojom uspostavom i održavanjem takvog područja, pri čemu se vodi smjernicama Organizacije za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih naroda (FAO) ili Međunarodnom konvencijom o zaštiti bilja (IPPC), uključujući Međunarodne norme za fitosanitarne mjere (ISPM-ovi). Ne dovodeći u pitanje članak 190. ovog Sporazuma, i osim ako stranka uputi izričit prigovor i u roku od tri mjeseca od primitka obavijesti zahtijeva dodatne informacije, savjetovanja i/ili provjeru, dostavljena odluka o regionalizaciji u vezi s nezaraženim područjem smatra se prihvaćenom.

Savjetovanja iz prvog podstavka ovog stavka održavaju se u skladu s člankom 185. stavkom 3. ovog Sporazuma. Stranka uvoznica ocjenjuje dodatne informacije u roku od tri mjeseca od primitka dodatnih informacija. Provjera iz prvog podstavka ovog stavka provodi se u skladu s člankom 188. ovog Sporazuma i u roku od 12 mjeseci od primitka zahtjeva za provjeru, uzimajući u obzir biologiju štetnika i zaražene kulture.

7. Nakon okončanja postupaka iz stavaka 4. do 6. ovog članka, i ne dovodeći u pitanje članak 190. ovog Sporazuma, svaka stranka bez nepotrebnog odgađanja poduzima potrebne zakonodavne i upravne mjere kako bi omogućila trgovinu na toj osnovi.

Kompartimentalizacija

8. Stranke se obvezuju nastaviti raspravu u cilju primjene načela kompartimentalizacije.

### Članak 183.

#### Priznavanje jednakovrijednosti

1. Jednakovrijednost se može priznati u odnosu na:

- (a) pojedinačnu mjeru;
- (b) skupinu mjera; ili
- (c) sustav koji se primjenjuje na sektor, podsektor, robu ili skupinu robe.

2. Kada je riječ o priznavanju jednakovrijednosti, stranke primjenjuju postupak naveden u stavku 3. Taj se postupak sastoji od objektivnog dokazivanja jednakovrijednosti od strane stranke izvoznice i objektivnog ocjenjivanja zahtjeva od strane stranke uvoznice. To ocjenjivanje može uključivati inspekcije ili provjere.

3. Na zahtjev stranke izvoznice u vezi s priznavanjem jednakovrijednosti, kako je određeno u stavku 1. ovog članka, stranke bez odgađanja i najkasnije tri mjeseca od primitka takvog zahtjeva od strane uvoznice pokreću postupak savjetovanja koji se sastoji od koraka određenih u Prilogu XXI. ovom Sporazumu. Ako stranka izvoznica podnese više zahtjeva, stranke se na zahtjev stranke uvoznice usuglašavaju u okviru Pododbora za SPS iz članka 191. ovog Sporazuma o vremenskom rasporedu za pokretanje i provedbu postupka iz ovog stavka.

4. Republika Moldova obavješćuje Uniju čim ostvari približavanje kao rezultat praćenja predviđenog u članku 181. stavku 3. ovog Sporazuma. Obavijest se smatra zahtjevom Republike Moldove za pokretanje postupka priznavanja jednakovrijednosti predmetnih mjera, kako je određeno u stavku 3. ovog članka.

5. Osim u slučaju drukčijeg dogovora, stranka uvoznica dovršava postupak priznavanja jednakovrijednosti iz stavka 3. ovog članka u roku od 12 mjeseci od primitka zahtjeva stranke izvoznice, uključujući dokumentaciju kojom se dokazuje jednakovrijednost. Taj se rok može produljiti u pogledu sezonskih kultura kada je odgađanje ocjenjivanja opravdano kako bi se omogućila provjera tijekom odgovarajućeg razdoblja rasta kulture.

6. Stranka uvoznica utvrđuje jednakovrijednost u vezi s biljem, biljnim proizvodima i drugim predmetima u skladu s odgovarajućim ISPM-ovima.

7. Stranka uvoznica može povući ili suspendirati jednakovrijednost ako jedna od stranaka izmijeni mjere koje utječu na jednakovrijednost, pod uvjetom da se primijeni sljedeći postupak:

- (a) u skladu s odredbama članka 184. stavka 2. ovog Sporazuma, stranka izvoznica obavješćuje stranku uvoznicu o svim prijedlozima izmjene svojih mjera za koje je priznata jednakovrijednost i o vjerojatnom učinku predloženih mjera na priznatu jednakovrijednost. U roku od mjesec dana od primitka tih informacija stranka uvoznica obavješćuje stranku izvoznicu o tome hoće li ili neće nastaviti priznavati jednakovrijednost na temelju predloženih mjera;
- (b) u skladu s odredbama članka 184. stavka 2. ovog Sporazuma, stranka uvoznica obavješćuje stranku izvoznicu o svim prijedlozima izmjene svojih mjera na kojima se temelji priznavanje jednakovrijednosti i o vjerojatnom učinku predloženih mjera na priznatu jednakovrijednost. Ako stranka uvoznica prestane priznavati jednakovrijednost, stranke se mogu usuglasiti o uvjetima za ponovno pokretanje postupka iz stavka 3. ovog članka na temelju predloženih mjera.

8. Priznavanje, suspenzija ili povlačenje jednakovrijednosti u isključivoj su nadležnosti stranke uvoznice koja postupaju u skladu sa svojim upravnim i zakonodavnim okvirom. Ta stranka dostavlja stranci izvoznici u pisanom obliku cjelovito objašnjenje i popratne podatke na kojima se temelje utvrđenja i odluke obuhvaćeni ovim člankom. U slučaju nepriznavanja, suspenzije ili povlačenja jednakovrijednosti, stranka uvoznica obavješćuje stranku izvoznicu o uvjetima koje treba ispuniti za ponovno pokretanje postupka iz stavka 3.

9. Ne dovodeći u pitanje članak 190. ovog Sporazuma, stranka uvoznica ne smije povući ili ukinuti jednakovrijednost prije nego što predložene nove mjere bilo koje stranke stupe na snagu.

10. Ako stranka uvoznica na temelju postupka savjetovanja, kako je određeno u Prilogu XXI. ovom Sporazumu, službeno prizna jednakovrijednost, Pododbor za SPS potvrđuje priznavanje jednakovrijednosti u okviru trgovine između stranaka, u skladu s postupkom određenim u članku 191. stavku 5. ovog Sporazuma. Tom se odlukom o potvrđivanju prema potrebi predviđa i smanjivanje fizičkih pregleda na granicama, pojednostavnjenje certifikata i postupaka sastavljanja prethodnih popisa poslovnih jedinica.

Status jednakovrijednosti navodi se u Prilogu XXV. ovom Sporazumu.

#### Članak 184.

### Transparentnost i razmjena informacija

1. Ne dovodeći u pitanje članak 185. ovog Sporazuma, stranke surađuju kako bi povećale međusobno razumijevanje svojih struktura službenog nadzora i mehanizama za primjenu mjera navedenih u Prilogu XVII. ovom Sporazumu i njihove djelotvornosti. To se, između ostalog, može ostvariti putem izvješća o međunarodnim revizijama nakon što ih stranke objave. Stranke, prema potrebi, mogu razmjenjivati informacije o rezultatima tih revizija ili druge informacije.

2. U okviru približavanja zakonodavstva iz članka 181. ovog Sporazuma odnosno priznavanja jednakovrijednosti iz članka 183. ovog Sporazuma, stranke se međusobno redovito obavješćuju o zakonodavnim i postupovnim izmjenama donesenima u predmetnim područjima.

3. U tom smislu Unija unaprijed obavješćuje Republiku Moldovu o izmjenama svojeg zakonodavstva kako bi Republici Moldovi omogućila da razmotri odgovarajuće izmjene njezinog zakonodavstva.

Treba postići potrebnu razinu suradnje kako bi se olakšao prijenos zakonodavnih dokumenata na zahtjev jedne od stranaka.

U tu svrhu svaka stranka bez odgađanja obavješćuje drugu stranku o svojim kontaktnim točkama, uključujući i sve izmjene u vezi s njima.

#### Članak 185.

### Obavješćivanje, savjetovanje i olakšavanje komunikacije

1. Svaka stranka u pisanom obliku obavješćuje drugu stranku u roku od dva radna dana o svakom ozbiljnom ili znatnom riziku za zdravlje ljudi, životinja ili bilja, uključujući hitne slučajeve povezane s nadzorom hrane ili situacije u kojima postoji jasno utvrđen rizik od ozbiljnih posljedica za zdravlje povezanih s konzumacijom životinjskih ili biljnih proizvoda, a posebno:

- (a) o svim mjerama koje utječu na odluke o regionalizaciji iz članka 182. ovog Sporazuma;
- (b) o prisutnosti ili razvoju bolesti životinje navedene u Prilogu XVIII.A ovom Sporazumu ili reguliranih štetnika navedenih u Prilogu XVIII.B ovom Sporazumu;
- (c) o epidemiološki značajnim nalazima ili o znatnim rizicima povezanim s bolestima životinja i štetnicima koji nisu navedeni u prilogima XVIII.A i XVIII.B ovom Sporazumu ili o novim bolestima životinja i štetnicima; te
- (d) o bilo kojim dodatnim mjerama koje nadilaze osnovne zahtjeve koji se primjenjuju na mjere koje stranke poduzmu radi nadzora ili iskorjenjivanja bolesti životinja ili štetnika, odnosno radi zaštite javnog zdravlja ili zdravlja bilja te o bilo kojim promjenama u preventivnim politikama, uključujući politiku cijepljenja.

2. Obavijesti se u pisanom obliku dostavljaju kontaktnim točkama iz članka 184. stavka 3. ovog Sporazuma.

Obavijest u pisanom obliku znači obavijest upućena poštom, telefaksom ili elektroničkom poštom. Obavijesti se dostavljaju isključivo između kontaktnih točaka iz članka 184. stavka 3. ovog Sporazuma.

3. U slučaju ozbiljne zabrinutosti stranke u pogledu rizika za zdravlje ljudi, životinja ili bilja, o toj se situaciji na zahtjev te stranke održava savjetovanje u najkraćem mogućem roku, ali u svakom slučaju u roku od 15 radnih dana od tog zahtjeva. U takvim situacijama svaka stranka nastoji osigurati sve potrebne informacije kako bi se izbjeglo narušavanje trgovine i kako bi se postiglo rješenje u skladu s ciljem zaštite zdravlja ljudi, životinja i bilja koje je prihvatljivo objema strankama.

4. Savjetovanja u vezi s dobrobiti životinja održavaju se na zahtjev stranke u najkraćem mogućem roku, ali u svakom slučaju u roku od 20 radnih dana od datuma obavijesti. U takvim situacijama svaka stranka nastoji dostaviti sve zatražene informacije.

5. Na zahtjev stranke savjetovanja iz stavaka 3. i 4. ovog članka održavaju se kao videokonferencije ili audiokonferencije. Stranka koja je podnijela zahtjev za savjetovanje osigurava sastavljanje zapisnika savjetovanja, koji stranke službeno odobravaju. Za potrebe tog odobravanja primjenjuju se odredbe članka 184. stavka 3. ovog Sporazuma.

6. Republika Moldova razvit će i implementirati nacionalni Sustav brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje (NRASFF) i Nacionalni sustav ranog upozoravanja (NEWM) koji su usklađeni s takvim sustavima EU-a. Nakon što Republika Moldova implementira potrebno zakonodavstvo u ovom području i stvori uvjete za pravilno funkcioniranje NRASFF-a i NEWM-a na licu mjesta i u primjerenom vremenskom razdoblju koje stranke trebaju usuglasiti, NRASFF i NEWM povezat će se s odgovarajućim sustavima EU-a.

#### Članak 186.

### Uvjeti trgovine

1. Opći uvjeti uvoza:

- (a) Stranke su suglasne primijeniti opće uvjete uvoza na svu robu obuhvaćenu Prilogom XVII.A i Prilogom XVII.C točkama 2. i 3. ovom Sporazumu. Ne dovodeći u pitanje odluke donesene u skladu s člankom 182. ovog Sporazuma, uvjeti uvoza stranke uvoznice primjenjuju se na cjelokupnom području stranke izvoznice. Nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma i u skladu s odredbama članka 184. ovog Sporazuma, stranka uvoznica obavješćuje stranku izvoznicu o svojim sanitarnim i/ili fitosanitarnim zahtjevima uvoza u odnosu na robu iz priloga XVII.A i XVII.C ovom Sporazumu. Te informacije prema potrebi uključuju predloške službenih certifikata ili izjava ili trgovinskih isprava koje propisuje stranka uvoznica.
- (b) i. Sve izmjene ili predložene izmjene uvjeta iz stavka 1. točke (a) ovog članka u skladu su s relevantnim postupcima obavješćivanja iz Sporazuma o SPS-u bez obzira na to odnose li se na mjere obuhvaćene Sporazumom o SPS-u ili ne.
  - ii. ne dovodeći u pitanje odredbe članka 190. ovog Sporazuma, stranka uvoznica pri određivanju datuma stupanja na snagu izmijenjenih uvjeta iz stavka 1. točke (a) ovog članka uzima u obzir vrijeme prijevoza između stranaka; te
  - iii. ako stranka uvoznica ne ispuni te zahtjeve u pogledu obavješćivanja, dužna je tijekom 30 dana od stupanja na snagu izmijenjenih uvjeta uvoza nastaviti prihvaćati certifikate ili potvrde kojima se jamče prethodno važeći uvjeti.

2. Uvjeti uvoza nakon priznavanja jednakovrijednosti:

- (a) U roku od 90 dana od donošenja odluke o priznavanju jednakovrijednosti stranke poduzimaju potrebne zakonodavne i upravne mjere za provedbu priznavanja jednakovrijednosti kako bi na toj osnovi omogućile međusobnu trgovinu robom iz Priloga XVII.A i Priloga XVII.C točaka 2. i 3. ovom Sporazumu. Predložak službenog certifikata ili službenog dokumenta koji stranka uvoznica zahtijeva za tu robu moguće je tada zamijeniti certifikatom sastavljenim kako je predviđeno Prilogom XXIII.B ovom Sporazumu.
- (b) Za robu u sektorima i podsektorima, u kojima su neke, ali ne i sve mjere priznate kao jednakovrijedne, trgovina se nastavlja na temelju sukladnosti s uvjetima iz stavka 1. točke (a) ovog članka. Na zahtjev stranke izvoznice primjenjuju se odredbe stavka 5. ovog članka.



3. Od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma roba iz Priloga XVII.A i Priloga XVII.C točke 2. ovom Sporazumu ne podliježe posebnom odobrenju za uvoz.

4. O uvjetima koji utječu na trgovinu robom iz stavka 1. točke (a) ovog članka, na zahtjev stranke izvoznice, stranke pokreću savjetovanja u okviru Pododbora za SPS u skladu s odredbama članka 191. ovog Sporazuma kako bi se usuglasile oko alternativnih ili dodatnih uvjeta uvoza stranke uvoznice. Ti alternativni ili dodatni uvjeti uvoza mogu se, prema potrebi, temeljiti na mjerama stranke izvoznice koje je stranka uvoznica priznala kao jednakovrijedne. Ako se postigne suglasnost, stranka uvoznica u roku od 90 dana poduzima potrebne zakonodavne i/ili upravne mjere kako bi omogućila uvoz na temelju dogovorenih uvjeta uvoza.

5. Popis poslovnih jedinica, uvjetno odobrenje:

(a) za uvoz životinjskih proizvoda iz dijela 2. Priloga XVII.A ovom Sporazumu i na zahtjev stranke izvoznice uz koji su priložena odgovarajuća jamstva, stranka uvoznica bez prethodne inspekcije pojedinačnih poslovnih jedinica privremeno odobrava poslovne jedinice za preradu iz stavka 2. Priloga XX. ovom Sporazumu koje se nalaze na području stranke izvoznice. Takvo je odobrenje u skladu s uvjetima i odredbama određenima u Prilogu XX. ovom Sporazumu. Osim u slučaju zahtjeva za dodatne informacije, stranka uvoznica u roku od mjesec dana od primitka zahtjeva i odgovarajućih jamstava poduzima potrebne zakonodavne i/ili upravne mjere kako bi omogućila uvoz na toj osnovi.

Početni popis poslovnih jedinica odobrava se u skladu s odredbama Priloga XX. ovom Sporazumu.

(b) za uvoz životinjskih proizvoda iz stavka 2. točke (a) ovog članka stranka izvoznica obavješćuje stranku uvoznicu o popisu poslovnih jedinica koje ispunjavaju uvjete stranke uvoznice.

6. Stranka, na zahtjev druge stranke, dostavlja objašnjenje i popratne podatke za utvrđenja i odluke obuhvaćene ovim člankom.

#### Članak 187.

### Postupak certificiranja

1. Za potrebe postupka certificiranja i izdavanja certifikata i službenih dokumenata stranke su suglasne oko načela određenih u Prilogu XXIII. ovom Sporazumu.

2. Pododbor za SPS iz članka 191. ovog Sporazuma može usuglasiti pravila koja se trebaju primjenjivati u slučaju elektroničkog certificiranja, opoziva ili zamjene certifikata.

3. U okviru zakonodavstva kod kojeg je postignuto približavanje iz članka 181. ovog Sporazuma stranke se, kada je to primjenjivo, usuglašavaju oko zajedničkih predložaka certifikata.

#### Članak 188.

### Provjera

1. Kako bi se održalo povjerenje u djelotvornu provedbu odredaba ovog poglavlja, svaka stranka ima pravo:

(a) obaviti provjeru cjelokupnog ili dijela sustava inspekcije i certificiranja tijelâ druge stranke i/ili ostalih mjera, ako je to primjenjivo, u skladu s relevantnim međunarodnim normama, smjernicama i preporukama Codexa Alimentarius, OIE-a i IPPC-a; te

(b) primiti informacije od druge stranke o njezinom sustavu kontrole i biti obaviještena o rezultatima kontrola koje su provedene u okviru tog sustava.

2. Svaka stranka može trećim osobama priopćiti rezultate provjera iz stavka 1. točke (a) i objaviti ih ako je to potrebno prema propisima bilo koje od stranaka. Pri priopćavanju i/ili objavi rezultata stranke, prema potrebi, poštuju odredbe o povjerljivosti koje se primjenjuju na bilo koju stranku.

3. Ako stranka uvoznica odluči obaviti posjet radi provjere stranci izvoznici, ona o tom posjetu obavješćuje stranku izvoznicu najmanje tri mjeseca prije nego što posjet radi provjere treba biti obavljen, osim u hitnim slučajevima ili ako se stranke drukčije usuglase. Stranke usuglašavaju sve izmjene u pogledu tog posjeta.
4. Troškove nastale pri obavljanju provjere cjelokupnog ili dijela sustava inspekcije i certifikacije nadležnih tijela druge stranke ili ostalih mjera, ako je to primjenjivo, snosi stranka koja obavlja provjeru ili inspekciju.
5. Nacrt pisanog izvješća o provjeri prosljeđuje se stranci izvoznici u roku od tri mjeseca od završetka provjere. Stranka izvoznica ima 45 radnih dana za iznošenje primjedbi na nacrt pisanog izvješća. Primjedbe stranke izvoznice prilažu se završnom ishodu i, prema potrebi, uključuju u njega. Međutim, u slučaju utvrđivanja ozbiljnog rizika za zdravlje ljudi, životinja ili bilja tijekom provjere, stranka izvoznica dobiva informacije u najkraćem mogućem roku, a u svakom slučaju u roku deset radnih dana od završetka provjere.
6. Radi jasnoće rezultati provjere mogu doprinijeti postupcima iz članaka 181., 183. i 189. ovog Sporazuma koje provode stranke ili jedna od stranaka.

#### Članak 189.

### Uvozne kontrole i inspekcijske naknade

1. Stranke su suglasne da se pri uvoznim kontrolama pošiljaka iz stranke izvoznice, koje provodi stranka uvoznica, poštuju načela utvrđena u dijelu A Priloga XXII. ovom Sporazumu. Rezultati tih kontrola mogu doprinijeti postupku provjere iz članka 188. ovog Sporazuma.
2. Učestalosti fizičkih uvoznih kontrola koje provodi svaka stranka utvrđene su u dijelu B Priloga XXII. ovom Sporazumu. Stranka, u okviru svoje nadležnosti i u skladu sa svojim unutarnjim zakonodavstvom, može izmijeniti te učestalosti kao rezultat napretka ostvarenog u skladu s člancima 181., 183. i 186. ovog Sporazuma, odnosno kao rezultat provjera, savjetovanja i ostalih mjera predviđenih ovim Sporazumom. Pododbor za SPS iz članka 191. ovog Sporazuma u skladu s time odlukom mijenja dio B. Priloga XXII. ovom Sporazumu.
3. Inspekcijskim naknadama mogu se obuhvatiti samo troškovi koji nadležnim tijelima nastanu pri provođenju uvoznih kontrola. Naknada se izračunava na istoj osnovi kao i naknade za inspekciju sličnih domaćih proizvoda.
4. Stranka uvoznica obavješćuje stranku izvoznicu, na njezin zahtjev, o svim izmjenama, uključujući razloge za te izmjene, u pogledu mjera koje utječu na uvozne kontrole i inspekcijske naknade te o svim bitnim promjenama administrativne prakse za takve kontrole.
5. Stranke se, od datuma koji treba utvrditi Pododbor za SPS iz članka 191. ovog Sporazuma, mogu usuglasiti oko uvjeta za međusobno odobravanje nadzora iz članka 188. stavka 1. točke (b) ovog Sporazuma u cilju prilagodbe i, ako je to primjenjivo, recipročnog smanjivanja učestalosti fizičkih uvoznih kontrola robe iz članka 186. stavka 2. točke (a) ovog Sporazuma.

Stranke od tog datuma mogu jedna drugoj recipročno odobravati nadzore za određenu robu i slijedom toga smanjiti ili zamijeniti uvozne kontrole za tu robu.

#### Članak 190.

### Zaštitne mjere

1. Ako stranka izvoznica na svojem području poduzme mjere za nadzor uzroka koji bi mogao predstavljati ozbiljnu opasnost ili rizik za zdravlje ljudi, životinja ili bilja, stranka izvoznica poduzima, ne dovodeći u pitanje odredbe stavka 2., jednakovrijedne mjere radi sprečavanja unosa opasnosti ili rizika na područje stranke uvoznice.
2. Stranka uvoznica može zbog ozbiljnih razloga povezanih sa zdravljem ljudi, životinja ili bilja poduzeti privremene mjere potrebne za zaštitu zdravlja ljudi, životinja ili bilja. Za pošiljke koje se nalaze u prijevozu između stranaka, stranka uvoznica razmatra najprikladnije i razmjerno rješenje kako bi izbjegla nepotrebna narušavanja trgovine.

3. Stranka koja donosi mjere na temelju stavka 2. ovog članka obavješćuje drugu stranku najkasnije jedan radni dan nakon dana donošenja tih mjera. Na zahtjev bilo koje stranke, i u skladu s odredbama članka 185. stavka 3. ovog Sporazuma, stranke u roku od 15 radnih dana od obavijesti održavaju savjetovanje o situaciji. Stranke na odgovarajući način uzimaju u obzir sve informacije dostavljene u okviru tog savjetovanja i nastoje izbjeći nepotrebno narušavanje trgovine, uzimajući u obzir, kada je to primjenjivo, ishod savjetovanja predviđenog u članku 185. stavku 3. ovog Sporazuma.

#### Članak 191.

### Pododbor za sanitarne i fitosanitarne mjere

1. Uspostavlja se Pododbor za sanitarne i fitosanitarne mjere („Pododbor za SPS“). Pododbor za SPS sastaje se unutar tri mjeseca od stupanja na snagu ovog Sporazuma na zahtjev bilo koje stranke, odnosno najmanje jedanput godišnje. Ako se stranke usuglase, sastanak Pododbora za SPS može se održati kao videokonferencija ili audiokonferencija. Pododbor za SPS može pitanja rješavati i izvan sjednice, pisanim putem.

2. Pododbor za SPS ima sljedeće funkcije:

- (a) razmatrati sva pitanja povezana s ovim poglavljem;
- (b) pratiti provedbu ovog poglavlja i ispitivati sva pitanja koja se mogu pojaviti u vezi s njegovom provedbom;
- (c) preispitivati priloge XVII. do XXV. ovom Sporazumu, osobito s obzirom na napredak postignutog u okviru savjetovanja i postupaka predviđenih ovim poglavljem;
- (d) izmijeniti priloge XVII. do XXV. ovom Sporazumu s obzirom na preispitivanje predviđeno u točki (c) ovog stavka putem odluke ili na drugi način predviđen u ovom poglavlju; te
- (e) davati mišljenja i preporuke drugim tijelima kako je utvrđeno u glavi VII. (Institucionalne, opće i završne odredbe) ovog Sporazuma s obzirom na preispitivanje predviđeno u točki (c) ovog stavka.

3. Stranke su suglasne uspostaviti, prema potrebi, tehničke radne skupine sastavljene od predstavnika stranaka na stručnoj razini, koje utvrđuju i rješavaju tehnička i znanstvena pitanja koja proizlaze iz primjene ovog poglavlja. Kada su potrebna dodatna stručna znanja, stranke mogu uspostaviti *ad hoc* skupine, uključujući znanstvene i stručne skupine. Članstvo u takvim *ad hoc* skupinama ne mora biti ograničeno na predstavnike stranaka.

4. Pododbor za SPS putem izvješća redovito obavješćuje Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma, o svojim aktivnostima i odlukama koje je donio u okviru svoje nadležnosti.

5. Pododbor za SPS na prvom sastanku donosi svoj pravilnik.

6. Sve odluke, preporuke, izvješća ili druga djelovanja Pododbora za SPS ili bilo koje skupine koju je uspostavio Pododbor za SPS stranke donose konsenzusom.

#### POGLAVLJE 5.

### Carinski režim i olakšavanje trgovine

#### Članak 192.

### Ciljevi

1. Stranke potvrđuju važnost carina i olakšavanja trgovine u bilateralnom trgovinskom okruženju koje se razvija. Stranke su suglasne jačati suradnju u tom području u cilju osiguravanja da mjerodavno zakonodavstvo i postupci te administrativni kapaciteti mjerodavnih upravnih tijela ispunjavaju ciljeve djelotvornog nadzora zakonite trgovine i poticanja načela olakšanja zakonite trgovine.

2. Stranke prepoznaju iznimnu važnost koju imaju zakoniti ciljevi javne politike, uključujući olakšavanje trgovine, sigurnost i sprečavanje prijevara te uravnotežen pristup njima.

### Članak 193.

#### Zakonodavstvo i postupci

1. Stranke su suglasne da je njihovo zakonodavstvo u području trgovine i carina u načelu stabilno i sveobuhvatno, da su odredbe i postupci razmjerni, transparentni, predvidljivi, nediskriminirajući, nepristrani kao i primijenjeni jednoobrazno i djelotvorno te su, između ostalog, suglasne:

- (a) djelotvornim ostvarivanjem zakonodavnih zahtjeva i poštovanjem istih štititi i olakšavati zakonitu trgovinu;
- (b) izbjegavati nepotrebna ili diskriminirajuća opterećenja gospodarskih subjekata, sprečavati prijevare i osigurati daljnje olakšice gospodarskim subjektima koji postignu visoku razinu usklađenosti s propisima;
- (c) za potrebe carinskog deklariranja primjenjivati jedinstvenu carinsku deklaraciju (JCD);
- (d) poduzimati mjere koje vode k povećanju učinkovitosti, transparentnosti i pojednostavnjivanju carinskih postupaka i prakse na granici;
- (e) primjenjivati suvremene carinske tehnike, uključujući procjenu rizika, kontrolu nakon carinjenja i metode poslovne revizije kako bi se pojednostavnili i olakšali unos i puštanje robe u promet;
- (f) težiti smanjenju troškova i povećanju predvidljivosti za gospodarske subjekte, uključujući mala i srednja poduzeća;
- (g) ne dovodeći u pitanje primjenu kriterija objektivne procjene rizika, osigurati nediskriminirajuću primjenu zahtjeva i postupaka koji se odnose na uvoz, izvoz i provoz robe;
- (h) primjenjivati međunarodne instrumente koji vrijede u području carina i trgovine, uključujući instrumente koje su razvili Svjetska carinska organizacija (WCO) (Okvir normi za osiguravanje i olakšavanje globalne trgovine), WTO (Sporazum o određivanju carinske vrijednosti), Istambulska konvencija o privremenom uvozu iz 1990., Međunarodna konvencija o harmoniziranom sustavu nazivlja i brojevanog označivanja robe iz 1983., UN (Konvencija TIR iz 1975., Konvencija o usklađivanju graničnih kontrola robe iz 1982.) te smjernice Europske komisije kao što su praktične carinske sheme (*Customs Blueprints*);
- (i) poduzeti potrebne mjere radi odražavanja i provedbe odredaba Revidirane konvencije iz Kyota o pojednostavnjenju i usklađivanju carinskih postupaka iz 1973.;
- (j) osigurati prethodne obvezujuće odluke o razvrstavanju u carinsku tarifu i pravilima o podrijetlu. Stranke osiguravaju da se odluke mogu opozvati ili poništiti tek nakon što se obavijesti subjekt na kojega se to odnosi i bez retroaktivnog učinka, osim ako je odluka donesena na temelju netočnih ili nepotpunih informacija;
- (k) uvesti i primjenjivati pojednostavnjene postupke za ovlaštene trgovce u skladu s objektivnim i nediskriminirajućim kriterijima;
- (l) odrediti pravila kojima se osiguravaju razmjerne i nediskriminirajuće kazne u slučaju povreda carinskih propisa ili postupovnih zahtjeva čija primjena neće izazvati neosnovana i neopravdana kašnjenja; te
- (m) primjenjivati transparentna, nediskriminirajuća i razmjerna pravila u odnosu na izdavanje dozvola carinskim posrednicima.

2. Radi poboljšanja radnih metoda i osiguravanja nediskriminacije, transparentnosti, učinkovitosti, integriteta operacija te odgovornosti za njih, stranke:

- (a) poduzimaju daljnje mjere za smanjivanje, pojednostavnjivanje i standardizaciju podataka i dokumentacije koji su potrebni carinskim i drugim tijelima;
- (b) pojednostavnjuju zahtjeve i formalnosti, kad god je to moguće, s obzirom na brzo puštanje robe u promet i carinjenje robe;

- (c) osiguravaju djelotvorne, brze i nediskriminirajuće postupke u kojima se jamči pravo na žalbu protiv upravnih akata, rješenja i odluka carinskih i drugih tijela koji se odnose na robu predanu carinskoj službi. Ti su žalbeni postupci lako dostupni, što se odnosi i na mala i srednja poduzeća, a troškovi postupka primjereni su i odgovaraju troškovima koji tijelima nastaju zbog osiguravanja prava na žalbu;
- (d) u slučaju osporavanja upravnog akta, rješenja ili odluke poduzimaju mjere kako bi osigurale normalno puštanje robe u promet bez obzira na to što su carinske pristojbe ostale nepodmirene, pri čemu mogu primijeniti sve zaštitne mjere koje smatraju potrebnima. Puštanje robe u promet trebalo bi, kada se to zahtijeva, podlijevati obvezi pružanja garancije, poput jamstva ili pologa; te
- (e) osiguravaju održavanje najviših standarda u pogledu integriteta, posebno na granici, primjenjujući mjere koje su odraz načela iz relevantnih međunarodnih konvencija i instrumenata u tom području, posebno Revidirane deklaracije WCO-a iz Arushe iz 2003. i Sheme Europske komisije iz 2007.

### 3. Stranke ne primjenjuju:

- (a) nikakve zahtjeve za obvezan angažman carinskih posrednika; te
- (b) nikakve zahtjeve za obveznu provedbu inspekcijskih pregleda prije otpreme ili inspekcija na određitu.

4. Za potrebe ovog Sporazuma primjenjuju se pravila o provozi i definicije iz odredaba WTO-a, posebno članak V. GATT-a 1994., i povezane odredbe, uključujući sva objašnjenja i izmjene na temelju kruga pregovora iz Dohe o olakšavanju trgovine. Te se odredbe primjenjuju i kada provoz robe počinje ili završava na području stranke (unutarnji provoz).

Stranke provode postupno međusobno povezivanje sustava carinskog provoza u cilju pristupanja Republike Moldove Konvenciji o zajedničkom provoznom postupku iz 1987.

Stranke osiguravaju suradnju i koordinaciju između svih dotičnih tijela na svojim područjima radi olakšavanja prometa u provozu. Stranke promiču i suradnju između tijela i privatnog sektora u vezi s provozom.

## Članak 194.

### Odnosi s poslovnim subjektima

Stranke su suglasne:

- (a) osigurati transparentnost i javnu dostupnost, po mogućnosti u elektroničkom obliku, svojih zakonodavstava i postupaka te osigurati da isti sadrže obrazloženje za njihovo donošenje. Treba osigurati primjereno vremensko razdoblje između objave novih ili izmijenjenih odredaba i njihova stupanja na snagu;
- (b) da su potrebna pravodobna i redovita savjetovanja s predstavnicima trgovine o zakonodavnim prijedlozima i postupcima povezanima s carinskim i trgovinskim pitanjima. U tu svrhu svaka stranka uspostavlja odgovarajuće i redovite mehanizme za savjetovanje između upravnih tijela i poslovnih subjekata;
- (c) objavljivati, po mogućnosti u elektroničkom obliku, relevantne obavijesti administrativne naravi, uključujući zahtjeve službi i postupke za ulazak ili izlazak, radno vrijeme i operativne postupke carinskih ureda u lukama i na graničnim prijelazima te kontaktne točke za informiranje;
- (d) poticati suradnju između subjekata i mjerodavnih upravnih tijela primjenom nearbitrarnih i javno dostupnih postupaka, poput memoranduma o razumijevanju koji se posebno oslanjaju na one koje je objavio WCO; te
- (e) osigurati da njihovi carinski i povezani zahtjevi i postupci nastave ispunjavati zakonite potrebe trgovinske zajednice, poštovati najbolju praksu i u najmanjoj mogućoj mjeri ograničavaju trgovinu.

## Članak 195.

### Naknade i davanja

1. Od 1. siječnja godine koja slijedi nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma stranke zabranjuju administrativne naknade s učinkom koji je istovrstan uvoznim ili izvoznim carinama i davanjima.

2. U pogledu svih naknada i davanja za uvoz ili izvoz ili u vezi s uvozom ili izvozom, bez obzira na njihovu narav, koje uvode carinska tijela stranaka, uključujući naknade i davanja za poslove koje u ime navedenih tijela obavlja drugo tijelo te ne dovodeći u pitanje odgovarajuće članke iz poglavlja 1. (Nacionalni tretman i pristup tržištu za robu) glave V. (Trgovina i trgovinska pitanja) ovog Sporazuma, stranke su suglasne da:

- (a) se naknade i davanja mogu uvesti samo za usluge pružene, na zahtjev deklaranta, izvan uobičajenih radnih uvjeta, radnog vremena i na mjestima različitim od onih koja su navedena u carinskim propisima, kao i za bilo koje formalnosti povezane s tim uslugama i potrebne za obavljanje tog uvoza ili izvoza;
- (b) naknade i davanja ne smiju premašiti trošak pružene usluge;
- (c) se naknade i davanja ne smiju obračunavati na *ad valorem* osnovi;
- (d) se informacije o naknadama i davanjima objavljuju putem službeno određenog medija i, u skladu s mogućnostima, na službenoj internetskoj stranici. Te informacije uključuju razlog za naknadu ili davanje za pruženu uslugu, odgovorno tijelo, naknade i davanja koji će se primijeniti te vrijeme i način izvršenja plaćanja; te
- (e) se nove ili izmijenjene naknade i davanja ne uvode prije nego što se informacije o njima objave i stave na raspolaganje.

#### Članak 196.

### Određivanje carinske vrijednosti

1. Određivanje carinske vrijednosti robe kojom se trguje između stranaka uređeno je odredbama Sporazuma o provedbi članka VII. GATT-a 1994. sadržanog u Prilogu 1.A Sporazumu o WTO-u, uključujući sve naknadne izmjene. Te su odredbe obuhvaćene ovim Sporazumom i čine njegov sastavni dio. Najmanje carinske vrijednosti se ne primjenjuju.

2. Stranke surađuju u cilju postizanja zajedničkog pristupa pitanjima povezanim s određivanjem carinske vrijednosti.

#### Članak 197.

### Carinska suradnja

Stranke jačaju suradnju u području carina kako bi osigurale provedbu ciljeva ovog poglavlja radi unapređivanja olakšavanja trgovine, uz osiguravanje djelotvornog nadzora, sigurnosti i sprečavanja prijevara. U tu svrhu stranke kao mjerilo, prema potrebi, primjenjuju sheme Europske komisije o carinama (*Customs Blueprints*) iz 2007.

Kako bi osigurale usklađenost s odredbama ovog poglavlja, stranke, između ostalog:

- (a) razmjenjuju informacije o carinskom zakonodavstvu i postupcima;
- (b) razvijaju zajedničke inicijative koje se odnose na postupke uvoza, izvoza i provoza te rade na osiguravanju pružanja djelotvorne usluge poslovnim subjektima;
- (c) surađuju u automatizaciji carinskih i ostalih trgovinskih postupaka;
- (d) razmjenjuju, prema potrebi, informacije i podatke uz obvezu poštovanja povjerljivosti podataka te normi i propisa u području zaštite osobnih podataka;
- (e) surađuju u sprečavanju i suzbijanju nezakonite prekogranične trgovine robom, uključujući duhanske proizvode;
- (f) razmjenjuju informacije ili pokreću savjetovanja u cilju uspostavljanja, prema mogućnostima, zajedničkih stajališta u međunarodnim organizacijama u području carina kao što su WTO, WCO, UN, Konferencija Ujedinjenih naroda o trgovini i razvoju (UNCTAD) te UNECE-a;
- (g) surađuju u planiranju i provedbi tehničke pomoći, posebno radi olakšavanja carinskih reformi i reformi za olakšavanje trgovine u skladu s odgovarajućim odredbama ovog Sporazuma;
- (h) razmjenjuju najbolju praksu u carinskim operacijama, posebno o ostvarivanju prava intelektualnog vlasništva, a osobito u vezi s krivotvorenim proizvodima;

- (i) promiču koordinaciju između svih graničnih službi stranaka radi olakšavanja postupka prelaska granice i jačanja nadzora, uzimajući u obzir zajednički nadzor granica kada je to moguće i primjereno; te
- (j) uspostavljaju, kada je to moguće i primjereno, uzajamno priznavanje programa trgovinskog partnerstva i carinskih kontrola, uključujući jednakovrijedne mjere za olakšavanje trgovine.

*Članak 198.*

**Uzajamna administrativna pomoć u carinskim pitanjima**

Ne dovodeći u pitanje druge oblike suradnje predviđene ovim Sporazumom, a posebno člankom 197. ovog Sporazuma, stranke jedna drugoj pružaju uzajamnu administrativnu pomoć u carinskim pitanjima u skladu s odredbama Protokola III. o uzajamnoj administrativnoj pomoći u carinskim pitanjima uz ovaj Sporazum.

*Članak 199.*

**Tehnička pomoć i izgradnja kapaciteta**

Stranke surađuju u cilju pružanja tehničke pomoći i izgradnje kapaciteta za provedbu olakšavanja trgovine i carinskih reformi.

*Članak 200.*

**Carinski pododbor**

1. Uspostavlja se Carinski pododbor. On podnosi izvješća Odboru za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma.
2. Zadaće Carinskog pododbora uključuju redovita savjetovanja te praćenje provedbe i primjene ovog poglavlja, uključujući pitanja carinske suradnje, prekogranične carinske suradnje i upravljanja, tehničke pomoći, pravila o podrijetlu, olakšavanja trgovine te uzajamne administrativne pomoći u carinskim pitanjima.
3. Carinski pododbor, između ostalog:
  - (a) nadzire pravilno funkcioniranje ovog poglavlja i protokola II. i III. uz ovaj Sporazum;
  - (b) donosi praktične aranžmane, mjere i odluke za provedbu ovog poglavlja i protokola II. i III. uz ovaj Sporazum, uključujući o razmjeni informacija i podataka, uzajamnom priznavanju carinskih provjera i programa trgovinskog partnerstva te uzajamno dogovorenim povlasticama;
  - (c) razmjenjuje stajališta o svim temama od zajedničkog interesa, uključujući buduće mjere i resurse potrebne za njihovu provedbu i primjenu;
  - (d) daje preporuke, prema potrebi; te
  - (e) donosi svoj interni poslovnik.

*Članak 201.*

**Približavanje carinskog zakonodavstva**

Postupno približavanje carinskom zakonodavstvu Unije i određenom međunarodnom pravu provodi se kako je određeno u Prilogu XXVI. ovom Sporazumu.

## POGLAVLJE 6.

**Poslovni nastan, trgovina uslugama i elektronička trgovina**

## Odjeljak 1.

**Opće odredbe**

## Članak 202.

**Cilj, područje primjene i opseg**

1. Stranke, ponovno potvrđujući svoje obveze na temelju Sporazuma o WTO-u, utvrđuju potrebne aranžmane za postupnu recipročnu liberalizaciju poslovnog nastana i trgovine uslugama te za suradnju u području elektroničke trgovine.
2. Javna nabava obuhvaćena je poglavljem 8. (Javna nabava) glave V. (Trgovina i trgovinska pitanja) ovog Sporazuma. Ništa se u ovom poglavlju ne tumači kao uvođenje bilo kakve obveze u odnosu na javnu nabavu.
3. Subvencije su obuhvaćene poglavljem 10. (Tržišno natjecanje) glave V. (Trgovina i trgovinska pitanja) ovog Sporazuma. Odredbe ovog poglavlja ne primjenjuju se na subvencije koje dodjeljuju stranke.
4. U skladu s odredbama ovog poglavlja, svaka stranka zadržava pravo uređivanja propisima i pravo donošenja novih propisa kako bi ostvarila legitimne ciljeve politike.
5. Ovo se poglavlje ne primjenjuje na mjere koje utječu na fizičke osobe koje traže pristup tržištu rada stranke niti se primjenjuje na mjere koje se odnose na državljanstvo, boravište ili trajno zapošljavanje.
6. Ništa u ovom poglavlju ne sprečava stranku da primijeni mjere kako bi uredila ulazak fizičkih osoba na svoje područje, ili njihov privremeni boravak na svojem području, uključujući mjere koje su potrebne za zaštitu nepovredivosti njezinih granica i osiguranje uređenog prelaska fizičkih osoba preko tih granica, pod uvjetom da se te mjere ne primjenjuju na način kojim se poništavaju ili umanjuju koristi koje bilo koja stranka ima prema posebnim obvezama u ovom poglavlju i prilogima XXVII. i XXVIII. ovom Sporazumu <sup>(1)</sup>.

## Članak 203.

**Definicije**

Za potrebe ovog poglavlja:

1. „mjera” znači svaka mjera stranke u obliku zakona, propisa, pravila, postupka, odluke, administrativne mjere ili u bilo kojem drugom obliku;
2. „mjere koje stranka donosi ili provodi” znači mjere koje poduzimaju:
  - (a) središnje, regionalne ili lokalne vlade i tijela; i
  - (b) nevladina tijela pri izvršavanju ovlasti koje su na njih prenijeli središnje, regionalne ili lokalne vlade ili tijela;
3. „fizička osoba stranke” znači državljanin države članice EU-a ili Republike Moldove u skladu s njihovim zakonodavstvom;
4. „pravna osoba” znači svaki pravni subjekt propisno osnovan ili na nekih drugi način organiziran u skladu s primjenjivim pravom, radi stjecanja dobiti ili radi nekog drugog razloga, neovisno o tome je li u privatnom ili državnom vlasništvu, uključujući bilo koje društvo kapitala, zakladu, društvo osoba, zajednički pothvat, trgovca pojedinca ili udruženje;

<sup>(1)</sup> Sama činjenica da se za fizičke osobe određenih zemalja zahtijeva viza, a za druge ne, ne smatra se poništavanjem ili umanjivanjem koristi na temelju određene obveze.



5. „pravna osoba iz Unije” ili „pravna osoba iz Republike Moldove” znači pravna osoba prema definiciji iz točke 4. osnovana u skladu s pravom države članice, odnosno Republike Moldove, sa sjedištem, središnjom upravom ili glavnim mjestom poslovanja na području na koje se primjenjuje Ugovor o funkcioniranju Europske unije <sup>(1)</sup>, odnosno na području Republike Moldove.

Ako ta pravna osoba na području na kojem se primjenjuje Ugovor o funkcioniranju Europske unije, odnosno na području Republike Moldove ima samo sjedište ili središnju upravu, ne smatra se pravnom osobom iz Unije, odnosno pravnom osobom iz Republike Moldove, osim ako njezino poslovanje ima jaku i stalnu vezu s gospodarstvom Unije, odnosno Republike Moldove.

Neovisno o prethodnom stavku, na broderska društva s poslovnim nastanom izvan Unije ili Republike Moldove koja su pod kontrolom državljana države članice odnosno Republike Moldove primjenjuju se odredbe ovog Sporazuma ako su njihova plovila registrirana u skladu sa zakonodavstvom njihove države članice ili Republike Moldove i plove pod zastavom države članice ili Republike Moldove;

6. „društvo kći” pravne osobe stranke znači pravna osoba koja je pod stvarnom kontrolom druge pravne osobe te stranke <sup>(2)</sup>;
7. „podružnica” pravne osobe znači mjesto poslovanja koje nema pravnu osobnost, ima trajni karakter kao produžetak matičnog društva, ima upravljačku strukturu i materijalnu opremu za poslovanje s trećim osobama tako da one, iako znaju da će se, bude li to potrebno, uspostaviti pravna veza s matičnim društvom koje ima sjedište u inozemstvu, ne moraju obraćati izravno tom matičnom društvu, nego mogu poslovati na mjestu poslovanja koje predstavlja njegov produžetak;
8. „poslovni nastan” znači:
- (a) za pravne osobe iz Unije ili Republike Moldove, pravo pokretanja i obavljanja gospodarskih djelatnosti osnivanjem, uključujući stjecanjem, pravne osobe i/ili otvaranjem podružnice ili predstavništva u Uniji, odnosno u Republici Moldovi;
  - (b) za fizičke osobe, pravo fizičkih osoba iz Unije ili iz Republike Moldove da pokrenu ili obavljaju gospodarske djelatnosti kao samozaposlene osobe i da osnivaju poduzeća, posebno trgovačka društva, nad kojima imaju stvarnu kontrolu;
9. „gospodarske djelatnosti” uključuju djelatnosti industrijske, trgovinske, stručne i obrtničke naravi, a ne uključuju djelatnosti koje se obavljaju u okviru obnašanja javne vlasti;
10. „poslovi” znači obavljanje gospodarskih djelatnosti;
11. „usluge” uključuju sve usluge u svim sektorima, osim usluga koje se pružaju u okviru obnašanja javne vlasti;
12. „usluge i druge djelatnosti koje se obavljaju u okviru obnašanja javne vlasti” znači usluge ili djelatnosti koje se ne obavljaju na komercijalnoj osnovi niti u tržišnom natjecanju s jednim gospodarskim subjektom ili više njih;
13. „prekogranično pružanje usluga” znači pružanje usluga:
- (a) iz područja jedne stranke na područje druge stranke (1. način); ili
  - (b) na području jedne stranke korisniku usluge druge stranke (2. način);
14. „pružatelj usluge” stranke znači fizička ili pravna osoba stranke koja želi pružati ili pruža uslugu;
15. „poduzetnik” znači bilo koja fizička ili pravna osoba stranke koja želi obavljati ili obavlja gospodarsku djelatnost osnivanjem poslovne jedinice.

<sup>(1)</sup> Radi veće jasnoće, to područje uključuje isključivi gospodarski pojas i epikontinentalni pojas, kako je predviđeno Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora (UNCLOS).

<sup>(2)</sup> Pravna osoba kontrolira drugu pravnu osobu ako ima ovlast imenovati većinu njezinih direktora ili na drugi način zakonito upravljati njezinim djelovanjem.

## Odjeljak 2.

**Poslovni nastan**

## Članak 204.

**Područje primjene**

Ovaj se odjeljak primjenjuje na mjere koje stranke donesu ili provode u odnosu na poslovni nastan povezan sa svim gospodarskim djelatnostima, osim:

- (a) rudarstva, proizvodnje i prerade <sup>(1)</sup> nuklearnih materijala;
- (b) proizvodnje oružja, streljiva i ratnog materijala ili trgovine njima;
- (c) audiovizualnih usluga;
- (d) nacionalne pomorske kabotaže <sup>(2)</sup>; i
- (e) domaćih i međunarodnih usluga zračnog prometa <sup>(3)</sup>, neovisno o tome radi li se o linijskom ili izvanlinijskom prometu te usluga koje su neposredno povezane s ostvarivanjem prometnih prava, osim:
  - i. usluga popravaka i održavanja zrakoplova tijekom kojih je zrakoplov izvan pogona;
  - ii. usluga prodaje i stavljanja na tržište usluga zračnog prometa;
  - iii. usluga računalnog sustava rezervacija (CRS);
  - iv. zemaljskih usluga;
  - v. usluga poslovanja zračne luke.

## Članak 205.

**Nacionalni tretman i tretman prema načelu najpovlaštenije nacije**

1. Podložno rezervama navedenima u Prilogu XXVII.E ovom Sporazumu, Republika Moldova nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma odobrava:

- (a) u pogledu poslovnog nastana društava kćeri, podružnica i predstavništava pravnih osoba iz Unije, tretman koji nije nepovoljniji od tretmana koji je Republika Moldova predvidjela za vlastite pravne osobe, njihove podružnice i predstavništva, odnosno za društva kćeri, podružnice i predstavništva pravnih osoba bilo koje treće zemlje, ovisno o tome koji je tretman povoljniji;
- (b) u pogledu poslovanja društava kćeri, podružnica i predstavništava pravnih osoba iz Unije u Republici Moldovi nakon uspostave poslovnog nastana, tretman koji nije nepovoljniji od tretmana koji je Republika Moldova predvidjela za vlastite pravne osobe, njihove podružnice i predstavništva, odnosno za društva kćeri, podružnice i predstavništva pravnih osoba bilo koje treće zemlje, ovisno o tome koji je tretman povoljniji. <sup>(4)</sup>

2. Podložno rezervama navedenima u Prilogu XXVII.A ovom Sporazumu, Unija nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma odobrava:

- (a) u pogledu poslovnog nastana društava kćeri, podružnica i predstavništava pravnih osoba iz Republike Moldove tretman koji nije nepovoljniji od tretmana koji je Unija predvidjela za vlastite pravne osobe, njihove podružnice i predstavništva, odnosno za društva kćeri, podružnice i predstavništva pravnih osoba bilo koje treće zemlje, ovisno o tome koji je tretman povoljniji;

<sup>(1)</sup> Radi veće jasnoće, prerada nuklearnih materijala obuhvaća sve djelatnosti iz UN ISIC-a Rev.3.1, šifra 2330.

<sup>(2)</sup> Ne dovodeći u pitanje opseg djelatnosti koje se u skladu s mjerodavnim nacionalnim zakonodavstvom mogu smatrati kabotažom, nacionalna pomorska kabotaža u okviru ovog poglavlja obuhvaća prijevoz putnika ili robe između luke ili mjesta u državi članici ili u Republici Moldovi i druge luke ili mjesta u državi članici ili u Republici Moldovi, uključujući njihove epikontinentalne pojaseve, kako je predviđeno UNCLOS-om, te promet koji započinje i završava u istoj luci ili mjestu u državi članici ili u Republici Moldovi.

<sup>(3)</sup> Uvjeti uzajamnog pristupa tržištu u zračnom prometu uređuju se Sporazumom između EU-a i njegovih država članica i Republike Moldove o uspostavi zajedničkog zračnog prostora.

<sup>(4)</sup> Ova obveza ne vrijedi u odnosu na odredbe o zaštiti ulaganja koje nisu obuhvaćene ovim poglavljem, uključujući odredbe koje se odnose na postupak za rješavanje sporova između ulagača i države, koje se nalaze u drugim sporazumima.

(b) u pogledu poslovanja društava kćeri, podružnica i predstavništava pravnih osoba iz Republike Moldove u Uniji, nakon uspostave poslovnog nastana, tretman koji nije nepovoljniji od tretmana koji je Unija predvidjela za vlastite pravne osobe, njihove podružnice i predstavništva, odnosno za društva kćeri, podružnice i predstavništva pravnih osoba bilo koje treće zemlje, ovisno o tome koji je tretman povoljniji. <sup>(1)</sup>

3. Podložno rezervama navedenima u prilogima XXVII.A i XXVII.E ovom Sporazumu, stranke ne donose nove propise niti mjere kojima se, u usporedbi s njihovim vlastitim pravnim osobama, na njihovu području uvodi diskriminacija u pogledu poslovnog nastana pravnih osoba iz Unije ili iz Republike Moldove u vezi s njihovim poslovanjem nakon što su te osobe uspostavile poslovni nastan.

#### Članak 206.

### Preispitivanje

1. U cilju postupne liberalizacije uvjeta poslovnog nastana, stranke redovito, u skladu sa svojim obvezama u okviru međunarodnih sporazuma, preispituju pravni okvir <sup>(2)</sup> i druge okolnosti u pogledu poslovnog nastana.

2. U kontekstu preispitivanja iz stavka 1. stranke procjenjuju sve prepreke osnivanju poslovnog nastana do kojih je došlo. U cilju proširenja odredaba ovog poglavlja stranke nalaze odgovarajuće načine za otklanjanje takvih prepreka, što može uključivati daljnje pregovore, uključujući u pogledu zaštite ulaganja i postupaka rješavanja sporova između ulagača i države.

#### Članak 207.

### Drugi sporazumi

Ništa u ovom poglavlju ne tumači se kao ograničenje prava poduzetnika stranaka da iskoriste povoljniji tretman predviđen bilo kojim postojećim ili budućim međunarodnim sporazumom o ulaganjima čije su stranke države članice i Republika Moldova.

#### Članak 208.

### Standard tretmana podružnica i predstavništava

1. Odredbama članka 205. ovog Sporazuma ne isključuje se mogućnost da stranka primijeni posebne propise o poslovnom nastanu i poslovanju na njezinu području onih podružnica i predstavništava pravnih osoba druge stranke koji nisu osnovani na području prve stranke, a što je opravdano zbog pravnih ili tehničkih razlika između takvih podružnica i predstavništava u odnosu na podružnice i predstavništva pravnih osoba koji su osnovani na njezinu području ili, u slučaju financijskih usluga, zbog razloga bonitetnog nadzora.

2. Razlika u tretmanu ne nadilazi ono što je nužno potrebno zbog takvih pravnih ili tehničkih razlika ili, u slučaju financijskih usluga, zbog razloga bonitetnog nadzora.

#### Odjeljak 3.

### Prekogranično pružanje usluga

#### Članak 209.

### Područje primjene

Ovaj se odjeljak primjenjuje na mjere stranaka koje utječu na prekogranično pružanje usluga u svim sektorima, osim:

(a) audiovizualnih usluga;

<sup>(1)</sup> Ova obveza ne vrijedi u odnosu na odredbe o zaštiti ulaganja koje nisu obuhvaćene ovim poglavljem, uključujući odredbe koje se odnose na postupak rješavanja sporova između ulagača i države, koje se nalaze u drugim sporazumima.

<sup>(2)</sup> To uključuje ovo poglavlje i priloge XXVII.A i XXVII.E ovom Sporazumu.

- (b) nacionalne pomorske kabotaže <sup>(1)</sup>; te
- (c) domaćih i međunarodnih usluga zračnog prometa <sup>(2)</sup>, neovisno o tome radi li se o linijskom ili izvanlinijskom prometu, te usluga koje su neposredno povezane s ostvarivanjem prometnih prava, osim:
  - i. usluga popravaka i održavanja zrakoplova tijekom kojih je zrakoplov izvan pogona;
  - ii. usluga prodaje i stavljanja na tržište usluga zračnog prometa;
  - iii. usluga računalnog sustava rezervacija (CRS);
  - iv. zemaljskih usluga;
  - v. usluga poslovanja zračne luke.

#### Članak 210.

##### **Pristup tržištu**

1. U pogledu pristupa tržištu prekograničnim pružanjem usluga, svaka stranka odobrava uslugama i pružateljima usluga druge stranke tretman koji nije nepovoljniji od tretmana predviđenog posebnim obvezama iz priloga XXVII.B i XXVII.F ovom Sporazumu.
2. Osim ako je u prilogima XXVII.B i XXVII.F navedeno drukčije, stranke u sektorima u kojima su preuzete obveze u pogledu pristupa tržištu ne smiju, za određenu regiju ili cjelokupno područje, održavati niti donositi sljedeće mjere:
  - (a) ograničenja broja pružatelja usluga, u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih pružatelja usluga ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
  - (b) ograničenja ukupne vrijednosti uslužnih transakcija ili imovine u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
  - (c) ograničenja ukupnog broja usluga ili ukupne količine pruženih usluga utvrđivanjem određenih brojčanih jedinica u obliku kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba.

#### Članak 211.

##### **Nacionalni tretman**

1. U sektorima u kojima su obveze povezane s pristupom tržištu upisane u priloge XXVII.B i XXVII.F ovom Sporazumu te podložno svim u njemu utvrđenim uvjetima i kvalifikacijama, svaka stranka odobrava uslugama i pružateljima usluga druge stranke, u odnosu na sve mjere koje utječu na prekogranično pružanje usluga, tretman koji nije nepovoljniji od onog koji odobrava vlastitim istovrsnim uslugama i pružateljima usluga.
2. Stranka može ispuniti zahtjev iz stavka 1. tako da uslugama i pružateljima usluga druge stranke odobri formalno jednak tretman ili formalno različit tretman od onoga koji odobrava vlastitim istovrsnim uslugama i pružateljima usluga.
3. Formalno jednak tretman ili formalno različit tretman smatraju se manje povoljnim ako mijenjaju uvjete tržišnog natjecanja u korist usluga ili pružatelja usluga stranke u usporedbi s istovrsnim uslugama ili pružateljima usluga druge stranke.
4. Posebne obveze preuzete na temelju ovog članka ne tumače se na način da se od stranke zahtijeva naknada za inherentno podređeni tržišni položaj koji proizlazi iz činjenice da su predmetne usluge ili pružatelji usluga stranog podrijetla.

<sup>(1)</sup> Ne dovodeći u pitanje opseg djelatnosti koje se u skladu s mjerodavnim nacionalnim zakonodavstvom mogu smatrati kabotažom, nacionalna pomorska kabotaža u okviru ovog poglavlja obuhvaća prijevoz putnika ili robe između luke ili mjesta u državi članici ili u Republici Moldovi i druge luke ili mjesta u državi članici ili u Republici Moldovi, uključujući njihove epikontinentalne pojaseve, kako je predviđeno UNCLOS-om, te promet koji započinje i završava u istoj luci ili mjestu u državi članici ili u Republici Moldovi.

<sup>(2)</sup> Uvjeti uzajamnog pristupa tržištu u zračnom prometu uređuju se Sporazumom između EU-a i njegovih država članica i Republike Moldove o uspostavi zajedničkog zračnog prostora.

## Članak 212.

**Popisi obveza**

1. Sektori koje svaka stranka liberalizira na temelju ovog odjeljka i ograničenja pristupa tržištu te ograničenja nacionalnog tretmana koja se primjenjuju na usluge i pružatelje usluga druge stranke u tim sektorima i koja su formulirana u obliku rezervi navedeni su u popisima obveza iz priloga XXVII.B i XXVII.F ovom Sporazumu.
2. Ne dovodeći u pitanje prava i obveze koje stranke imaju ili mogu imati na temelju Europske konvencije o prekograničnoj televiziji i Europske konvencije o filmskoj koprodukciji, popisima obveza iz priloga XXVII.B i XXVII.F ovom Sporazumu nisu obuhvaćene obveze povezane s audiovizualnim uslugama.

## Članak 213.

**Preispitivanje**

U cilju postupne liberalizacije prekograničnog pružanja usluga između stranaka, Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma, redovito preispituje popis obveza iz članka 212. ovog Sporazuma. Pri tom preispitivanju uzima se u obzir, između ostalog, postupak postupnog približavanja iz članaka 230., 240., 249. i 253. ovog Sporazuma te njegov utjecaj na otklanjanje preostalih prepreka za prekogranično pružanje usluga između stranaka.

## Odjeljak 4.

**Privremena prisutnost fizičkih osoba iz poslovnih razloga**

## Članak 214.

**Područje primjene i definicije**

1. Ovaj se odjeljak primjenjuje na mjere stranaka koje se odnose na ulazak na njihova područja i privremeni boravak na njima ključnog osoblja, diplomiranih vježbenika i prodavatelja roba i usluga, ugovornih pružatelja usluga i neovisnih stručnjaka, ne dovodeći u pitanje članak 202. stavak 5. ovog Sporazuma.
2. Za potrebe ovog odjeljka:
  - (a) „ključno osoblje” znači fizičke osobe zaposlene u pravnoj osobi stranke koja nije neprofitna organizacija <sup>(1)</sup>, koje su odgovorne za osnivanje ili propisnu kontrolu, poslovanje poslovne jedinice i upravljanje njome. „Ključno osoblje” uključuje „poslovne posjetitelje” za potrebe poslovne jedinice i „osobe premještene unutar društva”:
    - i. „poslovni posjetitelji” znači fizičke osobe koje rade na vodećem položaju i odgovorne su za osnivanje poslovne jedinice. One ne nude i pružaju usluge niti sudjeluju u gospodarskim djelatnostima osim djelatnosti potrebnih za osnivanje poslovne jedinice. One ne primaju naknadu iz izvora koji se nalazi na području stranke domaćina;
    - ii. „osobe premještene unutar društva” znači fizičke osobe zaposlene u pravnoj osobi stranke ili su barem godinu dana bile partneri u toj pravnoj osobi i koje su privremeno premještene u poslovnu jedinicu koja može biti društvo kći, podružnica ili glavno društvo poduzeća/pravne osobe na području druge stranke. Predmetna fizička osoba pripada jednoj od sljedećih kategorija:
      - (1.) rukovoditelji: osobe na vodećem položaju u pravnoj osobi koje primarno usmjeravaju upravljanje poslovnom jedinicom, pod općim nadzorom u prvom redu upravnog odbora ili dioničara društva ili drugog jednakovrijednog tijela koje im daje upute, uključujući najmanje:
        - vođenje poslovne jedinice ili njezina odjela ili pododjela;

<sup>(1)</sup> Upućivanje na „pravnu osobu koja nije neprofitna organizacija” primjenjuje se samo za Belgiju, Češku, Dansku, Njemačku, Estoniju, Irsku, Grčku, Španjolsku, Francusku, Italiju, Cipar, Latviju, Litvu, Luksemburg, Maltu, Nizozemsku, Austriju, Poljsku, Sloveniju, Finsku i Ujedinjenu Kraljevinu.

- nadziranje i kontrolu rada drugog nadzornog, stručnog ili rukovodećeg osoblja; te
  - ovlasti da osobno zapošljavaju i otpuštaju ili da preporučuju zapošljavanje, otpuštanje ili druge kadrovske mjere;
- (2.) stručnjaci: osobe koje rade u pravnoj osobi i posjeduju neuobičajena znanja bitna za proizvodnju, istraživačku opremu, tehnike, postupke ili vođenje poslovne jedinice. Pri procjeni tog znanja u obzir se uzimaju ne samo znanje specifično za poslovnu jedinicu nego i to ima li osoba visok stupanj stručne osposobljenosti za određenu vrstu posla ili trgovine koji zahtijevaju specifično tehničko znanje, uključujući članstvo u ovlaštenoj strukovnoj udruzi;
- (b) „diplomirani vježbenici” znači fizičke osobe koje su najmanje godinu dana zaposlene u pravnoj osobi stranke ili njezinoj podružnici, imaju sveučilišnu diplomu i privremeno su premještene u poslovnu jedinicu pravne osobe na području druge stranke, za potrebe razvoja karijere ili osposobljavanja za poslovne tehnike ili metode <sup>(1)</sup>;
- (c) „prodavatelji roba i usluga” <sup>(2)</sup> znači fizičke osobe koje su predstavnici pružatelja usluga ili dobavljača robe stranke koji traže ulazak i privremeni boravak na području druge stranke radi pregovora o prodaji usluga ili robe ili sklapanja sporazuma o prodaji usluga ili robe za tog pružatelja usluga ili dobavljača robe. Ne sudjeluju u izravnim prodajama široj javnosti niti primaju naknadu iz izvora koji se nalazi na području stranke domaćina, niti djeluju kao posrednici;
- (d) „ugovorni pružatelji usluga” znači fizičke osobe koje su zaposlene u pravnoj osobi stranke koja nije agencija za privremeno zapošljavanje i usluge ustupanja radnika niti djeluje kao takva agencija, koja nema poslovni nastan na području druge stranke i koja je s krajnjim potrošačem u drugoj stranci u dobroj vjeri sklopila ugovor o pružanju usluga kojim se zahtijeva privremena prisutnost njezinih zaposlenika u toj stranci radi ispunjavanja ugovora o pružanju usluga <sup>(3)</sup>;
- (e) „neovisni stručnjaci” znači fizičke osobe koje sudjeluju u pružanju usluga i imaju poslovni nastan kao samozaposleni na području stranke, a nemaju poslovni nastan na području druge stranke i koje su s krajnjim potrošačem u drugoj stranci u dobroj vjeri sklopile ugovor o pružanju usluga (osim ugovora preko agencije za privremeno zapošljavanje i usluge ustupanja radnika), kojim se zahtijeva njihova privremena prisutnost u toj stranci radi ispunjavanja ugovora o pružanju usluga <sup>(4)</sup>;
- (f) „kvalifikacije” znači diplome, svjedodžbe i drugi dokazi (o formalnoj stručnoj osposobljenosti) koje je izdalo tijelo određeno na temelju zakonodavnih, regulatornih ili administrativnih odredaba i kojima se potvrđuje uspješni završetak stručnog osposobljavanja.

#### Članak 215.

### Ključno osoblje i diplomirani vježbenici

1. Za svaki sektor za koji su obveze preuzete u skladu s odjeljkom 2. (Poslovni nastan) ovog poglavlja i podložno bilo kakvim rezervama navedenim u prilogima XXVII.A i XXVII.E ili prilogima XXVII.C i XXVII.G ovom Sporazumu svaka stranka dopušta poduzetnicima druge stranke da u svojim poslovnim jedinicama zapošljavaju fizičke osobe te druge stranke pod uvjetom da su ti zaposlenici ključno osoblje ili diplomirani vježbenici, kako je definirano u članku 214. ovog Sporazuma. Privremeni ulazak i privremeni boravak ključnog osoblja i diplomiranih vježbenika traje najdulje tri godine za osobe premještene unutar društava, 90 dana u bilo kojem razdoblju od 12 mjeseci za poslovne posjetitelje za potrebe poslovne jedinice te godinu dana za diplomirane vježbenike.

2. Za svaki sektor za koji su obveze preuzete u skladu s odjeljkom 2. (Poslovni nastan) ovog poglavlja mjere koje stranka ne zadržava niti donosi bilo na temelju regionalne potpodjele ili na temelju svojeg cjelokupnog područja, osim ako je drukčije utvrđeno u prilogima XXVII.C i XXVII.G ovom Sporazumu, određuju se kao ograničenja ukupnog broja fizičkih osoba koje određeni poduzetnik može zaposliti kao ključno osoblje i diplomirane vježbenike u konkretnom sektoru, u obliku brojčanih kvota ili ispitivanja gospodarskih potreba, i kao diskriminacijska ograničenja.

<sup>(1)</sup> Od poslovne jedinice primatelja može se zahtijevati da dostavi na prethodno odobrenje program osposobljavanja kojim je obuhvaćeno trajanje boravka kako bi se dokazalo da je svrha boravka osposobljavanje. U slučaju Češke, Njemačke, Španjolske, Francuske, Mađarske i Austrije osposobljavanje mora biti povezano sa stečenom sveučilišnom diplomom.

<sup>(2)</sup> Ujedinjena Kraljevina: kategorija prodavatelja roba i usluga priznata je isključivo za prodavatelje usluga.

<sup>(3)</sup> Ugovor o pružanju usluga iz točaka (d) i (e) mora biti u skladu sa zahtjevima zakona, propisima i zahtjevima stranke u kojoj se ugovor izvršava.

<sup>(4)</sup> Ugovor o pružanju usluga iz točaka (d) i (e) mora biti u skladu sa zahtjevima zakona, propisima i zahtjevima stranke u kojoj se ugovor izvršava.

## Članak 216.

**Prodavatelji roba i usluga**

Za svaki sektor za koji su obveze preuzete u skladu s odjeljkom 2. (Poslovni nastan) ili odjeljkom 3. (Prekogranično pružanje usluga) ovog poglavlja i koji podliježe bilo kakvim rezervama navedenima u prilogima XXVII.A i XXVII.E te prilogima XXVII.B i XXVII.F ovom Sporazumu, svaka stranka dopušta ulazak i privremeni boravak prodavatelja roba i usluga do najviše 90 dana tijekom razdoblja od 12 mjeseci.

## Članak 217.

**Ugovorni pružatelji usluga**

1. U pogledu ulaska i privremenog boravka ugovornih pružatelja usluga, stranke ponovno potvrđuju svoje obveze koje proizlaze iz Općeg sporazuma o trgovini uslugama (GATS).

U skladu s prilogima XXVII.D i XXVII.H ovom Sporazumu, svaka stranka dopušta ugovornim pružateljima usluga druge stranke pružanje usluga na svojem području, podložno uvjetima utvrđenima u stavku 3. ovog članka.

2. Obveze koje su stranke preuzele podliježu sljedećim uvjetima:

- (a) fizičke osobe moraju pružati uslugu privremeno kao zaposlenici pravne osobe koja je sklopila ugovor o pružanju usluga za razdoblje koje nije dulje od 12 mjeseci;
- (b) fizičke osobe koje ulaze u drugu stranku trebale bi takve usluge nuditi kao zaposlenici pravne osobe koja te usluge pruža najmanje godinu dana neposredno prije dana podnošenja zahtjeva za ulazak u drugu stranku. Osim toga, fizičke osobe na dan podnošenja zahtjeva za ulazak u drugu stranku moraju imati najmanje tri godine radnog iskustva <sup>(1)</sup> u sektoru djelatnosti koja je predmet ugovora;
- (c) fizičke osobe koje ulaze u drugu stranku moraju imati:
  - i. sveučilišnu diplomu ili dokaz o kvalifikaciji kojim se potvrđuje znanje na jednakovrijednoj razini <sup>(2)</sup>; te
  - ii. dokaz stručne kvalifikacije ako se to zahtijeva za obavljanje djelatnosti na temelju zakonâ, propisa ili pravnih zahtjeva stranke u kojoj se pruža usluga;
- (d) fizička osoba ne prima nikakvu drugu naknadu za pružanje usluga na području druge stranke osim naknade koju joj plaća pravna osoba koja je zapošljava;
- (e) ulazak i privremeni boravak fizičkih osoba u dotičnoj stranci ukupno traje najviše šest mjeseci ili, u slučaju Luksemburga, 25 tjedana, u bilo kojem razdoblju od 12 mjeseci, ili odgovara trajanju ugovora, ovisno o tome koje je razdoblje kraće;
- (f) pristup odobren prema odredbama ovog članka odnosi se samo na uslužnu djelatnost koja je predmet ugovora i ne daje pravo na korištenje stručnog naziva stranke u kojoj se usluga pruža; te
- (g) broj osoba obuhvaćenih ugovorom o pružanju usluga nije veći od broja koji je potreban za ispunjenje ugovora, kao što može biti propisano zakonima, propisima ili drugim pravnim zahtjevima stranke u kojoj se usluga pruža.

## Članak 218.

**Neovisni stručnjaci**

1. U skladu s prilogima XXVII.D i XXVII.H ovom Sporazumu stranke dopuštaju neovisnim stručnjacima druge stranke pružanje usluga na njihovu području, podložno uvjetima utvrđenima u stavku 2. ovog članka.

<sup>(1)</sup> Stečeno nakon punoljetnosti.

<sup>(2)</sup> Ako diploma ili dokaz o kvalifikaciji nisu stečeni u stranci u kojoj se pruža usluga, ta stranka može ocijeniti jesu li ta diploma ili dokaz o kvalifikaciji jednakovrijedni sveučilišnoj diplomi koja se zahtijeva na njezinu području.

2. Obveze koje su stranke preuzele podliježu sljedećim uvjetima:
  - (a) fizičke osobe moraju pružati uslugu privremeno kao samozaposlene osobe s poslovnim nastanom u drugoj stranci i moraju imati sklopljen ugovor o pružanju usluga za razdoblje koji nije dulje od 12 mjeseci;
  - (b) fizičke osobe koje ulaze u drugu stranku moraju na dan podnošenja zahtjeva za ulazak u drugu stranku imati najmanje šest godina radnog iskustva u sektoru djelatnosti koja je predmet ugovora;
  - (c) fizičke osobe koje ulaze u drugu stranku moraju imati:
    - i. sveučilišnu diplomu ili dokaz o kvalifikaciji kojim se potvrđuje znanje na jednakovrijednoj razini <sup>(1)</sup>; i
    - ii. dokaz stručne kvalifikacije ako se to zahtijeva za obavljanje djelatnosti na temelju zakona, propisa ili drugih pravnih zahtjeva stranke u kojoj se pruža usluga;
  - (d) ulazak i privremeni boravak fizičkih osoba u dotičnoj stranci ukupno traje najdulje šest mjeseci ili, u slučaju Luksemburga, 25 tjedana, u bilo kojem razdoblju od 12 mjeseci, ili odgovara trajanju ugovora, ovisno o tome koje je razdoblje kraće; te
  - (e) pristup odobren na temelju odredaba ovog članka odnosi se samo na uslužnu djelatnost koja je predmet ugovora i ne daje pravo na korištenje stručnog naziva stranke u kojoj se usluga pruža.

## Odjeljak 5.

### Regulatorni okvir

#### Pododjeljak 1.

#### Domaći propisi

#### Članak 219.

### Područje primjene i definicije

1. Na mjere stranaka povezane sa zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola te zahtjevima i postupcima za kvalifikacije primjenjuju se sljedeća pravila koje utječu na:
  - (a) prekogranično pružanje usluga;
  - (b) poslovni nastan fizičkih i pravnih osoba prema definiciji iz članka 203. stavka 8. ovog Sporazuma na njihovu području;
  - (c) privremeni boravak kategorija fizičkih osoba kako je utvrđeno člankom 214. stavkom 2. točkama (a) do (e) ovog Sporazuma na njihovu području.
2. U slučaju prekograničnog pružanja usluga, ta se pravila primjenjuju samo u sektorima u kojima je stranka preuzela posebne obveze i u mjeri u kojoj se te posebne obveze primjenjuju. U slučaju poslovnog nastana, ta se pravila ne primjenjuju u sektorima u mjeri u kojoj je rezerva navedena u skladu s prilogima XXVII.A i XXVII.E ovom Sporazumu. U slučaju privremenog boravka fizičkih osoba, ta se pravila ne primjenjuju u sektorima u mjeri u kojoj je rezerva navedena u skladu s prilogima XXVII.C i XXVII.H ovom Sporazumu.
3. Ta se pravila ne primjenjuju na mjere u mjeri u kojoj predstavljaju ograničenja podložna uvrštavanju u raspored.
4. Za potrebe ovog odjeljka:
  - (a) „zahtjevi za izdavanje dozvola” znači bitni zahtjevi, osim zahtjeva u odnosu na kvalifikacije, koje fizička ili pravna osoba treba ispuniti kako bi dobila, izmijenila ili obnovila dozvolu za obavljanje djelatnosti kako su određene u stavku 1. točkama od (a) do (c);
  - (b) „postupci izdavanja dozvola” znači administrativna ili postupovna pravila kojih se fizička ili pravna osoba koja traži dozvolu za obavljanje djelatnosti kako su određene u stavku 1. točkama od (a) do (c), uključujući izmjenu ili obnovu dozvole, treba pridržavati kako bi dokazala ispunjavanje zahtjeva za izdavanje dozvola;

<sup>(1)</sup> Ako diploma ili dokaz o kvalifikaciji nisu stečeni u stranci u kojoj se pruža usluga, ta stranka može ocijeniti jesu li ta diploma ili dokaz o kvalifikaciji jednakovrijedni sveučilišnoj diplomi koja se zahtijeva na njezinu području.



- (c) „zahtjevi u odnosu na kvalifikacije” znači bitni zahtjevi koji se odnose na sposobnost fizičke osobe za pružanje usluge te koje treba dokazati u svrhu dobivanja dozvole za pružanje usluge;
- (d) „postupci dokazivanja kvalifikacija” znači administrativna ili postupovna pravila kojih se fizička osoba treba pridržavati kako bi dokazala ispunjavanje zahtjeva u odnosu na kvalifikacije u svrhu dobivanja dozvole za pružanje usluge; te
- (e) „nadležno tijelo” znači svaka središnja, regionalna ili lokalna vlada ili tijelo vlasti ili nevladino tijelo koje izvršava ovlasti koje su na njega prenijeli središnje, regionalne ili lokalne vlade ili tijela vlasti, koje odlučuje o izdavanju dozvole za pružanje usluge, uključujući putem poslovnog nastana, ili o dozvoli za pokretanje poslovne djelatnosti osim usluga.

#### Članak 220.

### Uvjeti za izdavanje dozvola i kvalifikacije

1. Svaka stranka osigurava da se mjere u pogledu zahtjeva za izdavanje dozvola i postupaka izdavanja dozvola te zahtjeva u odnosu na kvalifikacije i postupaka dokazivanja kvalifikacija temelje na kriterijima kojima se isključuje mogućnost nadležnih tijela da ovlast ocjenjivanja izvršavaju na arbitraran način.
2. Kriteriji iz stavka 1. moraju biti:
  - (a) razmjerni cilju javne politike;
  - (b) jasni i nedvosmisleni;
  - (c) objektivni;
  - (d) prethodno utvrđeni;
  - (e) unaprijed objavljeni; te
  - (f) transparentni i pristupačni.
3. Odobrenje ili dozvola izdaje se čim se utvrdi, na temelju primjerenog ispitivanja, da su ispunjeni uvjeti za izdavanje odobrenja ili dozvole.
4. Svaka stranka održava ili osniva pravosudna, arbitražna ili upravna tijela ili postupke koji, na zahtjev pogođenog poduzetnika ili pružatelja usluge, omogućuju hitno preispitivanje administrativnih odluka koje utječu na poslovni nastan, prekogranično pružanje usluga ili privremenu prisutnost fizičkih osoba zbog poslovnih razloga te, u slučajevima u kojima je to opravdano, odgovarajuća pravna sredstva protiv tih odluka. Ako takvi postupci ovise o agenciji nadležnoj za donošenje predmetne upravne odluke, svaka stranka osigurava da postupci doista jamče objektivno i nepristrano preispitivanje.
5. Ako je broj dozvola dostupnih za određenu djelatnost ograničen zbog nestašice dostupnih prirodnih resursa ili tehničkog kapaciteta, svaka stranka primjenjuje postupak odabira potencijalnih kandidata kojim se u potpunosti jamče nepristranost i transparentnost, posebno uključujući primjereno obavješćivanje javnosti o pokretanju, provedbi i ishodu postupka.
6. Podložno odredbama ovog članka, svaka stranka pri utvrđivanju pravila za postupak odabira može uzeti u obzir ciljeve javne politike, uključujući pitanja zdravlja, sigurnosti, zaštite okoliša i očuvanja kulturne baštine.

#### Članak 221.

### Postupci izdavanja dozvola i dokazivanja kvalifikacija

1. Postupci izdavanja dozvola i dokazivanja kvalifikacija moraju biti jasni, unaprijed javno objavljeni i uređeni na način da se podnositeljima zahtjeva jamči objektivna i nepristrana obrada njihova zahtjeva.

2. Postupci i formalnosti izdavanja dozvola i dokazivanja kvalifikacija moraju biti što jednostavniji i ne smiju neopravdano otežavati niti odgađati pružanje usluge. Bilo kakve naknade za izdavanje dozvola <sup>(1)</sup> koje podnositelji zahtjeva mogu biti dužni platiti u vezi sa svojim zahtjevom trebale bi biti primjerene i razmjerne trošku predmetnih postupaka izdavanja dozvola.
3. Svaka stranka osigurava da su odluke i postupci nadležnih tijela u postupku izdavanja dozvola ili odobrenja nepristrani u odnosu na sve podnositelje zahtjeva. Nadležno bi tijelo svoju odluku trebalo donijeti na nepristran način i ne bi trebalo biti odgovorno pružateljima usluga za koje se traži dozvola ili odobrenje.
4. Ako za podnošenje zahtjeva postoje određeni rokovi, podnositelju zahtjeva osigurava se razuman rok za podnošenje zahtjeva. Nadležno tijelo pokreće obradu zahtjeva bez nepotrebnog odgađanja. Zahtjeve prema mogućnosti treba prihvaćati u elektroničkom obliku pod istim uvjetima u odnosu na vjerodostojnost kao u slučaju podnošenja dokumentacije u papirnatom obliku.
5. Svaka stranka osigurava dovršetak obrade zahtjeva, uključujući donošenje konačne odluke, u razumnom roku od podnošenja potpunog zahtjeva. Svaka stranka nastoji odrediti uobičajeni rok za obradu zahtjeva.
6. Nadležno tijelo, u razumnom roku od primitka zahtjeva koji smatra nepotpunim, obavješćuje o tome podnositelja zahtjeva te, u mjeri u kojoj je to moguće, utvrđuje dodatne informacije potrebne za dopunu zahtjeva i pruža priliku za ispravljanje nedostataka.
7. Ovjerene preslike treba prihvatiti, ako je to moguće, umjesto originalnih dokumenata.
8. Ako nadležno tijelo odbije zahtjev, podnositelja zahtjeva obavješćuje se u pisanom obliku i bez nepotrebnog odgađanja. Podnositelja zahtjeva u načelu se, na zahtjev, obavješćuje i o razlozima odbijanja zahtjeva te o roku za podnošenje žalbe protiv te odluke.
9. Svaka stranka osigurava da dozvola ili odobrenje nakon dodjele počne proizvoditi učinke bez nepotrebnog odgađanja u skladu s uvjetima koji su u njima određeni.

#### Pododjeljak 2.

### Odredbe opće primjene

#### Članak 222.

### Uzajamno priznavanje

1. Ništa u ovom poglavlju ne sprečava stranku da od fizičkih osoba zahtjeva potrebni dokaz o kvalifikaciji i/ili radno iskustvo koji su predviđeni za predmetno područje djelatnosti na području na kojem se usluga pruža.
2. Svaka stranka potiče mjerodavna stručna tijela da Odboru za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu kako je određeno u članku 438. stavku 4. dostave preporuke o uzajamnom priznavanju, kako bi poduzetnici i pružatelji usluga ispunili, u cijelosti ili djelomično, kriterije stranaka za izdavanje odobrenja i dozvola poduzetnicima i pružateljima usluga, a posebno pružateljima profesionalnih usluga, te za njihov rad i certificiranje.
3. Po primitku preporuke iz stavka 2. Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu u razumnom roku preispituje tu preporuku u cilju utvrđivanja je li ona u skladu s ovim Sporazumom te, na temelju informacija iz preporuke, procjenjuje posebno:
  - (a) mjeru u kojoj su norme i kriteriji koje svaka stranka primjenjuje na izdavanje odobrenja i dozvola pružateljima usluga i poduzetnicima te za njihov rad i certificiranje konvergentni; te
  - (b) moguću gospodarsku vrijednost Sporazuma o uzajamnom priznavanju.

<sup>(1)</sup> Naknade za izdavanje dozvole ne uključuju plaćanja za dražbu, javni natječaj ili druga nediskriminirajuća sredstva za dodjelu koncesija ili obvezni doprinosi za pružanje univerzalne usluge.

4. Ako su ti zahtjevi ispunjeni Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu utvrđuje nužne korake za pregovaranje. Zatim stranke putem svojih nadležnih tijela započinju pregovore o Sporazumu o uzajamnom priznavanju.

5. Svaki Sporazum o uzajamnom priznavanju iz stavka 4. ovog članka mora biti u skladu s relevantnim odredbama Sporazuma o WTO-u, a posebno s člankom VII. GATS-a.

#### Članak 223.

### Transparentnost i objava povjerljivih informacija

1. Svaka stranka bez odgađanja odgovara na sve zahtjeve druge stranke za određenim informacijama o svim njezinim mjerama opće primjene ili međunarodnim sporazumima koji se odnose na ovaj Sporazum ili na njega utječu. Svaka stranka uspostavlja i najmanje jednu točku za upite preko koje se poduzetnicima i pružateljima usluga druge stranke, na zahtjev, pružaju pojedinačne informacije o svim takvim pitanjima. Stranke obavješćuju jedna drugu o točkama za upite u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovog Sporazuma. Točke za upite ne moraju biti depozitari zakona i propisa.

2. Ničim u ovom Sporazumu ne zahtijeva se od stranaka da pružaju povjerljive informacije čija bi objava ometala provedbu zakona ili bi na drugi način bila suprotna javnom interesu ili bi nanijela štetu zakonitim trgovinskim interesima određenih poduzeća, bilo javnih ili privatnih.

#### Pododjeljak 3.

### Računalne usluge

#### Članak 224.

### Dogovor o računalnim uslugama

1. Stranke postupaju u skladu s odredbama ovog članka u mjeri u kojoj je trgovina računalnim uslugama liberalizirana u skladu s odjeljkom 2. (Poslovni nastan), odjeljkom 3. (Prekogranično pružanje usluga) i odjeljkom 4. (Privremena prisutnost fizičkih osoba zbog poslovnih razloga) ovog poglavlja.

2. SKP <sup>(1)</sup> 84, šifra UN-a koja se koristi za opisivanje računalnih i povezanih usluga, obuhvaća osnovne funkcije koje se koriste za pružanje svih računalnih i povezanih usluga:

- (a) računalni programi određeni kao nizovi naredbi koji su potrebni kako bi računala radila i komunicirala (uključujući njihov razvoj i provedbu);
- (b) obrada i pohrana podataka; te
- (c) povezane usluge poput usluga savjetovanja i osposobljavanja osoblja klijenata.

Razvojem tehnologije došlo je do povećane ponude tih usluga u obliku grupe ili paketa povezanih usluga koji može uključivati neke ili sve navedene osnovne funkcije. Na primjer, kod usluga poput iznajmljivanja diskovnog prostora na poslužitelju internetskih stranica ili domene, usluge potrage za podacima (*data mining*) i umreženih računalnih sustava svaka se sastoji od kombinacije osnovnih funkcija računalnih usluga.

3. Računalne i povezane usluge, bez obzira na to pružaju li se preko mreže, uključujući internet, uključuju sve usluge koje pružaju:

- (a) savjetovanje, strategiju, analizu, planiranje, specifikaciju, dizajn, razvoj, instalaciju, provedbu, integraciju, ispitivanje, uklanjanje grešaka (*bugova*), ažuriranje, podršku, tehničku pomoć ili upravljanje računalima ili računalnim programima ili za računala ili računalne programe;

<sup>(1)</sup> SKO znači Središnja klasifikacija proizvoda kako je utvrđena u Statističkom uredu UN-a, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, CPC prov, 1991.

- (b) računalne programe utvrđene kao nizove naredbi koji su potrebni za rad i komuniciranje računala (njih samih ili u njima), kao i savjetovanje, strategiju, analizu, planiranje, specifikaciju, dizajn, razvoj, instalaciju, provedbu, integraciju, ispitivanje, uklanjanje grešaka (*bugova*), ažuriranje, prilagodbu, održavanje, podršku, tehničku pomoć, upravljanje računalima ili računalnim programima ili za računala ili računalne programe;
  - (c) obradu podataka, pohranu podataka, iznajmljivanje diskovnog prostora na poslužitelju ili usluge baze podataka;
  - (d) održavanje i popravak uredskih strojeva i opreme, uključujući računala; ili
  - (e) usluge osposobljavanja osoblja klijenata povezane s računalnim programima, računalima ili računalnim sustavima koje nisu razvrstane u drugu skupinu usluga.
4. Računalne i povezane usluge omogućuju pružanje drugih usluga (npr. bankarskih usluga) kako elektroničkim, tako i drugim sredstavima. Međutim, postoji bitna razlika između usluge omogućivanja (npr. iznajmljivanja diskovnog prostora na poslužitelju internetskih stranica ili aplikacije) i sadržaja ili osnovne usluge koja se pruža elektronički (npr. bankarske usluge). U takvim slučajevima sadržaj ili osnovna usluga nije uključena u CPC 84.

#### Pododjeljak 4.

### Poštanske i kurirske usluge

#### Članak 225.

### Područje primjene i definicije

1. Ovim se pododjeljkom utvrđuju načela regulatornog okvira za sve poštanske i kurirske usluge liberalizirane u skladu s odjeljkom 2. (Poslovni nastan), odjeljkom 3. (Prekogrančno pružanje usluga) i odjeljkom 4. (Privremena prisutnost fizičkih osoba zbog poslovnih razloga) ovog poglavlja.
2. Za potrebe ovog pododjeljka i odjeljka 2. (Poslovni nastan), odjeljka 3. (Prekogrančno pružanje usluga) i odjeljka 4. (Privremena prisutnost fizičkih osoba zbog poslovnih razloga) ovog poglavlja:
  - (a) „dozvola” znači odobrenje koje je pojedinačnom pružatelju dalo regulatorno tijelo, a koje se zahtijeva prije pružanja određene usluge;
  - (b) „univerzalna usluga” znači trajno pružanje poštanske usluge određene kvalitete na cjelokupnom području stranke po cijenama koje su pristupačne svim korisnicima.

#### Članak 226.

### Sprečavanje prakse protivne tržišnom natjecanju u sektoru poštanskih i kurirskih usluga

Odgovarajuće mjere održavaju se ili uvode kako bi se spriječilo sudjelovanje u praksi protivnoj tržišnom natjecanju ili nastavak takve prakse od strane pružatelja usluga koji, zbog korištenja svojeg položaja na tržištu, imaju sposobnost pojedinačno ili zajednički bitno utjecati na uvjete sudjelovanja (s obzirom na cijenu i ponudu) na relevantnom tržištu poštanskih i kurirskih usluga.

#### Članak 227.

### Univerzalna usluga

Svaka stranka ima pravo utvrditi vrstu obveze univerzalne usluge koju želi zadržati. Takve se obveze neće same po sebi smatrati protivnima tržišnom natjecanju, pod uvjetom da se njima upravlja na transparentan, nediskriminirajući i konkurentski neutralan način te da one ne predstavljaju veće opterećenje nego što je potrebno za vrstu univerzalne usluge koju određuje stranka.

**Članak 228.****Dozvole**

1. Dozvola se može zahtijevati samo za usluge iz područja primjene univerzalne usluge.
2. Ako je dozvola potrebna, javno je dostupno sljedeće:
  - (a) svi kriteriji za izdavanje dozvole i uobičajeni rok potreban za donošenje odluke o zahtjevu za izdavanje dozvole; i
  - (b) načini i uvjeti za izdavanje dozvole.
3. Podnositelja zahtjeva se, na njegov zahtjev, obavješćuje o razlozima za uskraćivanje dozvole. Svaka će stranka uspostaviti žalbeni postupak putem neovisnog tijela. Taj će postupak bit transparentan, nediskriminirajući i utemeljen na objektivnim kriterijima.

**Članak 229.****Neovisnost regulatornog tijela**

Regulatorno tijelo pravno je odvojeno od svih pružatelja poštanskih i kurirskih usluga i nije im odgovorno. Odluke i postupci regulatornog tijela nepristrani su u odnosu na sve sudionike na tržištu.

**Članak 230.****Postupno približavanje**

Svaka stranka prepoznaje važnost postupnog približavanja postojećeg i budućeg zakonodavstva Republike Moldove popisu pravne stečevine Unije određenom u Prilogu XXVIII.C ovom Sporazumu.

**Pododjeljak 5.****Elektroničke komunikacijske mreže i usluge****Članak 231.****Područje primjene i definicije**

1. Ovim se pododjeljkom utvrđuju načela regulatornog okvira za sve elektroničke komunikacijske usluge liberalizirane na temelju odjeljka 2. (Poslovni nastan), odjeljka 3. (Prekogranično pružanje usluga) i odjeljka 4. (Privremena prisutnost fizičkih osoba zbog poslovnih razloga) ovog poglavlja.
2. Za potrebe ovog pododjeljka i odjeljka 2. (Poslovni nastan), odjeljka 3. (Prekogranično pružanje usluga) i odjeljka 4. (Privremena prisutnost fizičkih osoba zbog poslovnih razloga) ovog poglavlja:
  - (a) „elektroničke komunikacijske usluge” znači sve usluge koje se sastoje, u potpunosti ili uglavnom, od prijenosa signala na elektroničkim komunikacijskim mrežama, uključujući telekomunikacijske usluge i usluge prijenosa u mrežama za emitiranje. Te usluge ne uključuju usluge pružanja ili izvršavanja uredničke kontrole nad prenesenim sadržajem, uz upotrebu elektroničkih komunikacijskih mreža i usluge;
  - (b) „javna komunikacijska mreža” znači elektronička komunikacijska mreža koja u potpunosti ili uglavnom služi za pružanje javno dostupnih usluga elektroničke komunikacije;
  - (c) „elektronička komunikacijska mreža” znači sustavi prijenosa i, kada je to primjenjivo, oprema za komutiranje i usmjeravanje i druga sredstva koja dopuštaju prijenos signala žičanim, radijskim, optičkim ili drugim elektromagnetskim sredstvima, uključujući satelitske mreže, nepokretne (fiksna mreža s komutacijom kanala i paketa, uključujući internet) i pokretne zemaljske mreže te sustavi električnih kabela, u mjeri u kojoj se upotrebljavaju u svrhu prijenosa signala, mreže za radijsko i televizijsko emitiranje te mreže kabelaške televizije, bez obzira na vrstu odaslane informacije;

- (d) „regulatorno tijelo” u sektoru elektroničke komunikacije znači tijelo ili tijela zadužena za uređivanje elektroničke komunikacije iz ovog poglavlja;
- (e) smatra se da pružatelj usluga ima „znatnu tržišnu snagu” ako, pojedinačno ili zajedno s drugima, zauzima položaj jednakovrijedan vladajućem položaju, odnosno položaj gospodarske snage koji mu omogućuje da se u znatnoj mjeri ponaša neovisno u odnosu na konkurente, klijente i naposljetku potrošače;
- (f) „međusobno povezivanje” znači fizičko i/ili logičko povezivanje javnih komunikacijskih mreža kojima se koristi isti ili neki drugi pružatelj usluga kako bi se korisnicima jednog pružatelja usluga omogućila komunikacija s korisnicima tog istog ili drugog pružatelja usluga ili kako bi se ostvario pristup uslugama drugog pružatelja usluga. Usluge mogu pružati uključene stranke ili druge stranke koje imaju pristup mreži. Međusobno povezivanje posebna je vrsta pristupa koja se primjenjuje između operatera javnih mreža;
- (g) „univerzalna usluga” znači niz usluga određene kvalitete koje su dostupne svim korisnicima na području stranke, bez obzira na njihov zemljopisni položaj i po pristupačnoj cijeni. O njezinu opsegu i provedbi odlučuje svaka stranka;
- (h) „pristup” znači ostvarivanje dostupnosti opreme i/ili usluga drugom pružatelju usluga, pod određenim uvjetima, na isključivoj ili neisključivoj osnovi, radi pružanja usluga elektroničke komunikacije. Time je, između ostalog, obuhvaćen pristup elementima mreže i povezanoj opremi, što može obuhvaćati priključenje opreme s pomoću nepokretnih ili pokretnih veza (to posebno uključuje pristup lokalnoj petlji, opremi i uslugama potrebnima za pružanje usluga preko lokalne petlje), pristup fizičkoj infrastrukturi, uključujući zgrade, kabelsku kanalizaciju i antenske stupove; pristup odgovarajućim programskim sustavima, uključujući sustave za operativnu potporu; pristup sustavima za pretvaranje brojeva ili sustavima istovjetne funkcionalnosti; pristup nepokretnim i pokretnim mrežama, posebno za *roaming*; pristup sustavima uvjetovanog pristupa za usluge digitalne televizije; pristup uslugama virtualne mreže;
- i. „krajnji korisnik” znači korisnik koji ne stavlja na raspolaganje javne komunikacijske mreže niti pruža javno dostupne usluge elektroničke komunikacije;
- (j) „lokalna petlja” znači fizički vod koji povezuje priključnu točku mreže u prostoru pretplatnika s glavnim razdjelnikom ili drugom odgovarajućom opremom u nepokretnoj javnoj komunikacijskoj mreži.

#### Članak 232.

### Regulatorno tijelo

1. Svaka stranka osigurava pravnu odvojenost regulatornih tijela za usluge elektroničke komunikacije od svih pružatelja usluga elektroničke komunikacije i funkcionalnu neovisnost o njima. Ako stranka zadrži vlasništvo ili nadzor nad pružateljem usluga koji stavlja na raspolaganje elektroničke komunikacijske mreže ili pruža usluge javne komunikacije, ta stranka osigurava djelotvorno strukturno razdvajanje regulatorne funkcije od djelatnosti povezanih s vlasništvom ili nadzorom.
2. Svaka stranka osigurava da regulatorno tijelo ima dovoljne ovlasti za uređivanje sektora. Zadaće regulatornog tijela objavljuju se javno, u lako dostupnom i jasnom obliku, a posebno ako su te zadaće dodijeljene najmanje dvama tijelima.
3. Svaka stranka osigurava da odluke i postupci regulatornih tijela budu nepristrani u odnosu na sve sudionike na tržištu i transparentni.
4. Regulatorno tijelo ovlašteno je analizirati relevantna tržišta proizvoda i usluga koja podliježu *ex ante* regulaciji. Ako regulatorno tijelo prema članku 234. ovog Sporazuma mora odlučiti o uvođenju, održavanju, izmjeni ili povlačenju obveze, ono to čini na temelju analize tržišta kojom se utvrđuje postoji li na relevantnom tržištu djelotvorno tržišno natjecanje.
5. Ako utvrdi da na relevantnom tržištu ne postoji djelotvorno tržišno natjecanje, regulatorno tijelo utvrđuje i određuje pružatelje usluga sa znatnom tržišnom snagom na tom tržištu i prema potrebi uvodi, održava ili mijenja određene regulatorne obveze iz članka 234. ovog Sporazuma. Ako zaključi da na tržištu postoji djelotvorno tržišno natjecanje, regulatorno tijelo ne uvodi niti održava regulatorne obveze iz članka 234. ovog Sporazuma.
6. Svaka stranka osigurava da pružatelj usluga na kojeg se odnosi odluka regulatornog tijela ima pravo žalbe protiv te odluke žalbenom tijelu koje je neovisno od stranaka uključenih u donošenje odluke. Svaka stranka osigurava da se na

odgovarajući način u obzir uzme meritum predmeta. Odluka regulatornog tijela ostaje na snazi do ishoda žalbe, osim ako žalbeno tijelo odluči drukčije. Ako žalbeno tijelo nije tijelo sudbene naravi, njegove se odluke uvijek obrazlažu u pisanom obliku i podliježu preispitivanju od strane nepristranog i neovisnog sudbenog tijela. Odluke koje donesu žalbena tijela djelotvorno se izvršavaju.

7. Ako regulatorna tijela namjeravaju poduzeti mjere u vezi s odredbama ovog pododjeljka koje znatno utječu na određeno tržište, svaka stranka osigurava da regulatorna tijela u razumnom roku omoguće zainteresiranim stranama očitovanje o predloženim mjerama. Regulatorna tijela objavljuju svoje postupke savjetovanja. Rezultati postupka savjetovanja stavljaju se na raspolaganje javnosti, osim u slučaju povjerljivih informacija.

8. Svaka stranka osigurava da pružatelji usluga koji stavljaju na raspolaganje elektroničke komunikacijske mreže i pružaju elektroničke komunikacijske usluge dostave sve informacije, uključujući financijske informacije, koje su potrebne regulatornim tijelima kako bi osigurala usklađenost s odredbama ovog pododjeljka ili odlukama donesenima na temelju ovog pododjeljka. Ti pružatelji usluga dostavljaju informacije bez odgađanja, na zahtjev i u skladu s rokovima i razinom detaljnosti koju zahtijeva regulatorno tijelo. Informacije koje zahtijeva regulatorno tijelo moraju biti razmjernje izvršavanju te zadaće. Regulatorno tijelo mora obrazložiti zahtjev za dostavu informacija.

#### Članak 233.

### Odobrenje za pružanje usluga elektroničke komunikacije

1. Svaka stranka osigurava da se pružanje usluga, koliko god je to moguće, odobrava na temelju same obavijesti.
2. Svaka stranka osigurava da se za rješavanje pitanja dodjele brojeva i frekvencija može zahtijevati dozvola. Načini i uvjeti izdavanja tih dozvola se objavljuju.
3. Ako je dozvola potrebna, svaka stranka osigurava:
  - (a) objavu svih kriterija za izdavanje dozvole i uobičajen rok za donošenje odluke o zahtjevu za izdavanje dozvole;
  - (b) da se podnositelja zahtjeva, na njegov zahtjev, u pisanom obliku obavijesti o razlozima uskraćivanja dozvole;
  - (c) da se podnositelj zahtjeva može obratiti žalbenom tijelu ako mu je dozvola neopravdano uskraćena; te
  - (d) da naknade za izdavanje dozvole <sup>(1)</sup> koje stranka zahtijeva za izdavanje dozvole ne premašuju administrativne troškove koji obično nastaju pri upravljanju dozvolama koje se već primjenjuju, nadzoru nad njima i njihovoj provedbi. Naknade za izdavanje dozvole za uporabu radijskog spektra i resursa za dodjelu brojeva ne podliježu zahtjevima ovog stavka.

#### Članak 234.

### Pristup i međusobno povezivanje

1. Svaka stranka osigurava da svi pružatelji usluga s odobrenjem za pružanje usluga elektroničke komunikacije imaju pravo i obvezu pregovarati o pristupu i međusobnom povezivanju s pružateljima javno dostupnih elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga. Pristup i međusobno povezivanje u načelu treba dogovoriti na temelju poslovnih pregovora između dotičnih pružatelja usluga.
2. Svaka stranka osigurava da se pružatelji usluga koji tijekom postupka pregovora o aranžmanima međusobnog povezivanja dobiju informacije od drugog pružatelja usluga tim informacijama koriste isključivo u svrhu u koju su im one dostavljene te da u svakom trenutku poštuju povjerljivost prenesenih ili pohranjenih informacija.
3. Ako se u skladu s člankom 232. ovog Sporazuma utvrdi da na relevantnom tržištu ne postoji djelotvorno tržišno natjecanje, svaka stranka osigurava da regulatorno tijelo ima ovlast pružatelju usluga koji je određen kao pružatelj usluga sa znatnom tržišnom snagom odrediti jednu od sljedećih obveza, ili više njih, u odnosu na međusobno povezivanje i/ili pristup:
  - (a) obvezu nediskriminacije kako bi se osiguralo da operater u istovjetnim okolnostima primijeni istovjetne uvjete na druge pružatelje usluga koji pružaju istovjetne usluge te da drugima pruži usluge i informacije pod jednakim uvjetima i uz jednaku razinu kvalitete koje primjenjuje kada pruža vlastite usluge, odnosno usluge vlastitih društava kćeri ili partnera;

<sup>(1)</sup> U naknade za izdavanje dozvole nisu uključena plaćanja za dražbu, javni natječaj ili druga nediskriminirajuća sredstva za dodjelu koncesija ili obvezni doprinosi za pružanje univerzalne usluge.

- (b) obvezu vertikalno integriranog poduzeća da ima transparentne veleprodajne cijene i interne transferne cijene kada vrijedi obveza nediskriminacije ili preventivna zabrana nepoštenog subvencioniranja između cjenovnih zona. Regulatorno tijelo može odrediti format i računovodstvenu metodologiju koje treba primijeniti;
- (c) obveze ispunjavanja opravdanih zahtjeva za pristup određenim mrežnim elementima i povezanoj opremi te njihovu upotrebu, uključujući pristup izdvojenoj lokalnoj petlji, između ostalog, u situacijama u kojima regulatorno tijelo smatra da bi uskraćivanje pristupa ili određivanje neopravdanih načina postupanja i uvjeta sa sličnim učinkom spriječilo razvoj održivog konkurentnog tržišta na maloprodajnoj razini ili da to ne bi bilo u interesu krajnjeg korisnika.

Regulatorna tijela mogu obveze iz ove točke povezati s uvjetima koji uključuju poštenje, opravdanost i pravodobnost;

- (d) obvezu osiguranja posebnih usluga na veleprodajnoj osnovi za distribuciju putem trećih osoba; obvezu omogućivanja otvorenog pristupa tehničkim sučeljima, protokolima ili drugim ključnim tehnologijama koje su nužne za interoperabilnost usluga ili usluge virtualne mreže; obvezu osiguravanja zajedničkog korištenja opreme ili drugog oblika zajedničkog korištenja opreme, uključujući kanalizaciju, zgrade ili antenske stupove; obvezu osiguravanja određenih usluga potrebnih da se korisnicima osigura interoperabilnost usluga s kraja na kraj, uključujući opremu za usluge inteligentne mreže; obvezu osiguravanja pristupa sustavima za operativnu potporu ili sličnim programskim sustavima potrebnima da se osigura pošteno tržišno natjecanje u pružanju usluga; te obvezu međusobnog povezivanja mreža ili mrežne opreme.

Regulatorna tijela mogu obveze iz ove točke povezati s uvjetima koji uključuju poštenje, opravdanost i pravodobnost;

- (e) obveze koje se odnose na povrat troškova i nadzor cijena, uključujući obveze za troškovnu usmjerenost cijena i obveze koje se odnose na sustave obračuna troškova, za pružanje određenih vrsta međusobnog povezivanja i/ili pristupa, u situacijama u kojima analiza tržišta ukaže na to da nedostatak djelotvornog tržišnog natjecanja znači da bi određeni operater mogao na štetu krajnjih korisnika zadržati pretjerano visoke cijene ili primijeniti rezanje cijena protivno tržišnom natjecanju (*price squeeze*).

Regulatorna tijela uzimaju u obzir ulaganje operatera i omogućuju mu prihvatljivu stopu povrata uloženog adekvatnog kapitala, uzimajući u obzir postojeće rizike;

- (f) obvezu objavljivanja određenih obveza koje je regulatorno tijelo odredilo pružateljima usluga utvrđivanjem određenih tržišta proizvoda/usluga i zemljopisnih tržišta. Ažurirane informacije, pod uvjetom da nisu povjerljive i ne ugoržavaju poslovne tajne, objavljuju se na način koji svim zainteresiranim stranama jamči jednostavan pristup tim informacijama;
- (g) obveze transparentnosti prema kojima se od operatera zahtijeva da objave određene informacije, a posebno ako operater ima obvezu nediskriminacije, regulatorno tijelo može tražiti od tog operatera da objavi referentnu ponudu koja je dovoljno izdvojena kako bi se osiguralo da pružatelji usluga ne plaćaju za opremu koja nije potrebna za traženu uslugu, navodeći pritom opis relevantnih ponuda raščlanjenih na komponente u skladu s potrebama tržišta te navodeći povezane načine i uvjete, uključujući cijene.

4. Svaka stranka osigurava da se pružatelj usluga koji zahtijeva međusobno povezivanje s pružateljem usluga koji je označen kao pružatelj usluga sa znatnom tržišnom snagom može, u bilo kojem trenutku ili nakon primjerenog razdoblja koje se javno objavljuje, obratiti neovisnom nacionalnom tijelu, koje može biti regulatorno tijelo iz članka 231. stavka 2. točke (d) ovog Sporazuma, radi rješavanja sporova povezanih s načinima i uvjetima međusobnog povezivanja i/ili pristupa.

#### Članak 235.

### Ograničeni resursi

1. Svaka stranka osigurava da se svi postupci za dodjelu ograničenih resursa i njihovu upotrebu, uključujući frekvencije, brojeve i pravo puta, provode na objektivan, razmjeran, pravodoban, transparentan i nediskriminirajući način. Objavljuje se trenutačno stanje dodijeljenih frekvencijskih pojaseva, ali nije potrebno detaljno utvrđivanje frekvencija koje su dodijeljene za posebnu državnu svrhu.

2. Svaka stranka osiguravaju djelotvorno upravljanje radijskim frekvencijama za elektroničke komunikacijske usluge na svojim područjima u cilju osiguravanja djelotvorne i učinkovite upotrebe spektra. Ako potražnja za određenim frekvencijama premaši njihovu dostupnost, odgovarajući i transparentni postupci primjenjuju se pri dodjeli tih frekvencija kako bi se optimizirala njihova upotreba i olakšao razvoj tržišnog natjecanja.



3. Svaka stranka osigurava da se regulatornom tijelu povjeri dodjela nacionalnih resursa za dodjelu brojeva i upravljanje nacionalnim planovima za dodjelu brojeva.

4. Ako lokalna tijela zadrže vlasništvo ili kontrolu nad pružateljima usluga koji upravljaju javnim komunikacijskim mrežama i/ili uslugama, potrebno je osigurati djelotvorno strukturno razdvajanje funkcije odgovorne za dodjelu prava puta od djelatnosti povezanih s vlasništvom ili kontrolom.

#### Članak 236.

### Univerzalna usluga

1. Svaka stranka ima pravo utvrditi vrstu obveza univerzalne usluge koje želi zadržati.
2. Takve se obveze neće same po sebi smatrati protivnima tržišnom natjecanju, pod uvjetom da se s njima postupa na transparentan, objektivan i nediskriminirajući način. Postupanje s tim obvezama mora biti neutralno i u pogledu tržišnog natjecanja te ne smije predstavljati veće opterećenje nego što je potrebno za vrstu univerzalne usluge koju određuje stranka.
3. Svaka stranka osiguravaju da su svi pružatelji usluga prihvatljivi za pružanje univerzalne usluge i da ni jedan pružatelj usluga nije unaprijed isključen. Određivanje se obavlja pomoću učinkovitog, transparentnog, objektivnog i nediskriminirajućeg mehanizma. Svaka stranka prema potrebi procjenjuje predstavlja li pružanje univerzalne usluge nepošteno opterećenje za organizaciju ili organizacije određene za pružanje univerzalne usluge. Ako je na temelju tog izračuna opravdano i uzimajući u obzir tržišnu korist koja bi pripala organizaciji koja nudi univerzalnu uslugu, regulatorno tijelo odlučuje o tome je li potreban mehanizam za naknadu štete dotičnom pružatelju ili dotičnim pružateljima usluga ili za podjelu neto troškova povezanih s obvezom pružanja univerzalne usluge.
4. Svaka stranka osigurava:
  - (a) dostupnost korisnicima imenika svih pretplatnika u tiskanom ili elektroničkom obliku, ili u oba oblika, i njihovo redovito ažuriranje, najmanje jedanput godišnje; te
  - (b) primjenu načela nediskriminacije od strane organizacija koje pružaju usluge iz točke (a) pri postupanju s informacijama koje su im pružile druge organizacije.

#### Članak 237.

### Prekogranično pružanje usluga elektroničke komunikacije

Nijedna stranka ne može od pružatelja usluge druge stranke kao uvjet za prekogranično pružanje usluge zahtijevati osnivanje poslovnog nastana, uspostavu bilo kojeg oblika prisutnosti niti da ima boravište na njezinom području.

#### Članak 238.

### Povjerljivost informacija

Svaka stranka osigurava povjerljivost elektroničkih komunikacija i povezanih podataka o prometu putem javne elektroničke komunikacijske mreže i pomoću javno dostupnih elektroničkih komunikacijskih usluga, bez ograničavanja trgovine uslugama.

#### Članak 239.

### Sporovi između pružatelja usluga

1. Svaka stranka osigurava da u slučaju spora između pružatelja usluga elektroničkih komunikacijskih mreža ili usluga u vezi s pravima i obvezama iz ovog poglavlja, predmetno regulatorno tijelo, na zahtjev bilo koje od stranaka, donese obvezujuću odluku o rješanju spora u najkraćem mogućem roku, a svakako u roku od četiri mjeseca.

2. Odluka regulatornog tijela se objavljuje uzimajući u obzir zahtjeve za povjerljivost poslovanja. Predmetni pružatelji usluga dobivaju cjelovito obrazloženje na kojemu se odluka temelji.
3. Ako se spor odnosi na prekogranično pružanje usluga, predmetna regulatorna tijela koordiniraju svoje napore kako bi došla do rješenja spora.

#### Članak 240.

### Postupno približavanje

Svaka stranka prepoznaje važnost postupnog približavanja postojećeg i budućeg zakonodavstva Republike Moldove popisu pravne stečevine Unije određenom u Prilogu XXVIII.B ovom Sporazumu.

#### Pododjeljak 6.

### Financijske usluge

#### Članak 241.

### Područje primjene i definicija

1. U ovom se odjeljku navode načela regulatornog okvira za sve financijske usluge liberalizirane u skladu s odjeljkom 2. (Poslovni nastan), odjeljkom 3. (Prekogranično pružanje usluga) i odjeljkom 4. (Privremena prisutnost fizičkih osoba za potrebe poslovanja) ovog poglavlja.
2. Za potrebe ovog pododjeljka i odjeljka 2. (Poslovni nastan), odjeljka 3. (Prekogranično pružanje usluga) i odjeljka 4. (Privremena prisutnost fizičkih osoba za potrebe poslovanja) ovog poglavlja:
  - (a) „financijska usluga” znači svaka usluga financijske naravi koju nudi pružatelj financijske usluge stranke. Financijskim uslugama obuhvaćene su sljedeće djelatnosti:
    - i. osiguranje i usluge povezane s osiguranjem:
      1. izravno osiguranje (uključujući suosiguranje):
        - (a) životno;
        - (b) neživotno;
      2. reosiguranje i retrocesija;
      3. posredovanje u osiguranju, kao što su brokери i agencije; i
      4. pomoćne usluge povezane s osiguranjem, kao što su usluge savjetovanja, aktuarske usluge, usluge procjene rizika i usluge obrade odštetnih zahtjeva;
    - ii. bankarske i druge financijske usluge (osim osiguranja):
      1. primanje pologa i drugih povratnih sredstava od javnosti;
      2. davanje zajmova svih vrsta, uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, faktoring i financiranje komercijalnih transakcija;
      3. financijski *leasing*;
      4. sve usluge plaćanja i prijenosa novca, uključujući kreditne kartice, kartice s odgođenom naplatom (*charge cards*) i debitne kartice, putničke čekove te bankovne mjenice;
      5. jamstva i obveznice;

6. trgovanje za vlastiti račun ili za račun klijenta, na burzi, vanburzovnom tržištu ili na neki drugi način:
    - (a) instrumentima tržišta novca (uključujući čekove, mjenice, certifikate o depozitu);
    - (b) deviznim sredstvima;
    - (c) izvedenicama koje uključuju, između ostalog, budućnosnice (*futures*) i opcije (*options*);
    - (d) instrumentima tečaja i kamatnim instrumentima, uključujući proizvode kao što su zamjene (*swap*) i ugovori s terminskim tečajem (*forward rate agreements*);
    - (e) prenosivim vrijednosnim papirima; i
    - (f) drugim prenosivim instrumentima i financijskom imovinom, uključujući monetarno zlato;
  7. sudjelovanje u izdavanju svih vrsta vrijednosnih papira, uključujući prvotno izdavanje i plasiranje u svojstvu financijskog posrednika (javnog ili privatnog) te pružanje usluga povezanih s takvim izdavanjima;
  8. brokerski novčani poslovi;
  9. upravljanje imovinom, na primjer upravljanje gotovinom ili portfeljem, svi oblici zajedničkog upravljanja ulaganjima, upravljanje mirovinskim fondovima, usluge skrbništva, usluge polaganja i fiducijarne usluge;
  10. usluge namire i klirinške usluge za financijsku imovinu, uključujući vrijednosne papire, izvedenice i druge prenosive instrumente;
  11. pružanje i prijenos financijskih informacija te obrada financijskih podataka i s njima povezanih računalnih programa;
  12. savjetodavne, posredničke i druge pomoćne financijske usluge za sve djelatnosti navedene u točkama od (1.) do (11.), uključujući procjenu boniteta i analizu, istraživanja i savjetovanje u vezi s ulaganjem i portfeljima, savjetovanje o stjecanju i restrukturiranju te strategiji trgovačkih društava;
- (b) „pružatelj financijske usluge” znači bilo koja fizička ili pravna osoba stranke koja želi pružati ili pruža financijske usluge. Izraz „pružatelj financijske usluge” ne uključuje javne subjekte;
- (c) „javni subjekt” znači:
- i. vlada, središnja banka ili monetarno i financijsko tijelo stranke ili subjekt u vlasništvu ili pod kontrolom stranke, koji se pretežno bavi obavljanjem javnih funkcija ili djelatnosti u javne svrhe, što ne obuhvaća subjekte koji se pretežno bave pružanjem financijskih usluga uz tržišne uvjete; ili
  - ii. privatni subjekt, koji obavlja funkcije koje inače obavlja središnja banka ili monetarno i financijsko tijelo kada obavlja te funkcije;
- (d) „nova financijska usluga” znači usluga financijske naravi, uključujući usluge povezane s postojećim i novim proizvodima ili načinom dostave proizvoda, koju ne pruža ni jedan pružatelj financijske usluge na području stranke, nego se ona pruža na području druge stranke.

#### Članak 242.

#### Bonitetno izuzeće

1. Svaka stranka može donijeti ili održati mjere zbog bonitetnih razloga, kao što su:
  - (a) zaštita ulagača, deponenata, osiguranika ili osoba prema kojima pružatelj financijskih usluga ima fiducijarnu obvezu;  
i
  - (b) osiguravanje integriteta i stabilnosti financijskog sustava stranke.
2. Te mjere ne smiju predstavljati veće opterećenje od onog koje je potrebno radi postizanja njihova cilja te se njima ne smiju diskriminirati pružatelji financijskih usluga druge stranke u odnosu na istovjetne vlastite pružatelje financijskih usluga.
3. Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao zahtjev stranci da otkrije informacije koje se odnose na poslove i račune pojedinačnih klijenata ili bilo kakve povjerljive ili zaštićene informacije koje su u posjedu javnih subjekata.

## Članak 243.

**Djelotvorno i transparentno uređenje**

1. Svaka stranka čini sve što je u njezinoj moći da bi sve zainteresirane osobe unaprijed obavijestila o bilo kakvoj mjeri opće primjene koju namjerava donijeti kako bi tim osobama omogućila da se očituju o mjeri. O toj se mjeri obavješćuje:

- (a) službenom objavom; ili
- (b) u drugom pisanom ili elektroničkom obliku.

2. Svaka stranka zainteresiranim osobama stavlja na raspolaganje svoje uvjete za ispunjavanje zahtjeva koji se odnose na pružanje financijskih usluga.

Na njegovo traženje, predmetna stranka obavješćuje podnositelja zahtjeva o statusu njegova zahtjeva. Ako predmetna stranka želi da joj podnositelj zahtjeva dostavi dodatne informacije, o tome ga obavješćuje bez nepotrebnog odgađanja.

3. Svaka stranka čini sve što je u njezinoj moći da na svojem području osigura provedbu i primjenu međunarodno usuglašanih normi za uređenje sektora financijskih usluga i nadzor nad njim te za borbu protiv utaje i izbjegavanja poreza. Te međunarodno usuglašene norme su, između ostlog, Osnovna načela učinkovitoga bankarskog nadzora (*Core Principle for Effective Banking Supervision*) Baselskog odbora, Temeljna načela osiguranja (*Insurance Core Principles*) Međunarodnog udruženja osigurateljskih nadzornih tijela, Ciljevi i načela uređenja vrijednosnih papira (*Objectives and Principles of Securities Regulation*) Međunarodne organizacije nadzornih tijela za vrijednosne papire, Sporazum o razmjeni informacija o poreznim pitanjima (*Agreement on exchange of information on tax matters*) OECD-a, Izjava o transparentnosti i razmjeni informacija u porezne svrhe (*Statement on Transparency and exchange of information for tax purposes*) skupine G20 te Četrdeset preporuka o pranju novca (*Forty Recommendations on Money Laundering*) i Devet posebnih preporuka o financiranju terorizma (*Nine Special Recommendations on Terrorist Financing*) Radne skupine za financijske aktivnosti.

Stranke primaju na znanje i Deset ključnih načela razmjene informacija (*Ten Key Principles for Information Exchange*) koja su proglasili ministri financija skupine zemalja G7 te će poduzeti sve korake potrebne kako bi pokušale primijeniti ta načela u svojim bilateralnim kontaktima.

## Članak 244.

**Novi financijske usluge**

Svaka stranka pružatelju financijskih usluga druge stranke dopušta pružanje svih novih financijskih usluga koje su slične onoj vrsti usluga čije bi pružanje ta stranka, prema domaćem pravu i u istovjetnim okolnostima, dopustila svojim pružateljima financijskih usluga. Stranka može odrediti pravni oblik putem kojeg se usluga može pružati i može zahtijevati ishodenje odobrenja za pružanje te usluge. Ako se zahtijeva ishodenje takvog odobrenje, odluka se donosi u razumnom roku, a odobrenje može biti uskraćeno samo zbog bonitetnih razloga.

## Članak 245.

**Obrada podataka**

1. Svaka stranka dopušta pružatelju financijskih usluga druge stranke prijenos informacija u elektroničkom ili drugom obliku, na njezino područje i iz njega, radi obrade podataka, ako je ta obrada potrebna za redovito poslovanje tog pružatelja financijskih usluga.

2. Svaka stranka donosi odgovarajuće zaštitne mjere za zaštitu privatnosti, temeljnih prava i slobode pojedinaca, posebno u pogledu prijenosa osobnih podataka.

## Članak 246.

**Posebne iznimke**

1. Ništa u ovom poglavlju ne tumači se na način da sprečava stranku, uključujući njezine javne subjekte, da na svojem području isključivo ona obavlja djelatnosti ili pruža usluge koje su dio javnih mirovinskih planova ili zakonom ustanovljenih sustava socijalne sigurnosti, osim ako te djelatnosti mogu obavljati, kako je predviđeno domaćim propisima stranke, pružatelji financijskih usluga u konkurenciji s javnim subjektima ili privatnim institucijama.

2. Ništa u ovom Sporazumu ne primjenjuje se na djelatnosti koje središnja banka ili monetarno tijelo ili bilo koji drugi javni subjekt obavljaju u provođenju monetarne ili tečajne politike.
3. Ništa u ovom poglavlju ne tumači se na način da sprečava stranku, uključujući njezine javne subjekte, da na svojem području isključivo ona obavlja djelatnosti ili pruža usluge za račun stranke ili za račun svojih javnih subjekata, ili uz njihovo jamstvo, ili uz uporabu financijskih sredstava.

#### Članak 247.

### Samoregulatorne organizacije

Ako stranka zahtijeva članstvo ili sudjelovanje u samoregulatornoj organizaciji, burzi ili tržištu vrijednosnih papira ili budućnosnica, klirinškoj agenciji ili bilo kakvoj drugoj organizaciji ili udruženju, ili pristup njima za pružatelje financijskih usluga druge stranke, a da bi oni mogli pružati financijske usluge na jednakoj osnovi kao i pružatelji financijskih usluga te stranke, ili ako stranka tim subjektima izravno ili neizravno pruža povlastice ili pogodnosti u pružanju financijskih usluga, stranka osigurava poštovanje obveza iz članka 205. stavka 1. i članka 211. ovog Sporazuma.

#### Članak 248.

### Klirinški i platni sustavi

Svaka stranka, pod uvjetima prema kojima se odobrava nacionalni tretman, pružateljima financijskih usluga druge stranke s poslovnim nastanom na njezinu području odobrava pristup platnim i klirinškim sustavima kojima upravljaju javni subjekti te službenim sustavima financiranja i refinanciranja koji su dostupni u uobičajenom tijeku redovitog poslovanja. Namjera ovog članka nije omogućiti pristup sredstvima stranke namijenjenima za financiranje u krajnjoj nuždi.

#### Članak 249.

### Postupno približavanje

Svaka stranka prepoznaje važnost postupnog približavanja postojećeg i budućeg zakonodavstva Republike Moldove međunarodnim normama najbolje prakse navedenima u članku 243. stavku 3. ovog Sporazuma kao i popisu pravne stečevine Unije određenom u Prilogu XXVIII.A ovom Sporazumu.

#### Pododjeljak 7.

### Prometne usluge

#### Članak 250.

### Područje primjene

U ovom se odjeljku navode načela povezana s liberalizacijom međunarodnih prometnih usluga u skladu s odjeljkom 2. (Poslovni nastan), odjeljkom 3. (Preko-granično pružanje usluga) i odjeljkom 4. (Privremena prisutnost fizičkih osoba za potrebe poslovanja) ovog poglavlja.

#### Članak 251.

### Međunarodni pomorski promet

1. Za potrebe ovog pododjeljka i odjeljka 2. (Poslovni nastan), odjeljka 3. (Prekogranično pružanje usluga) i odjeljka 4. (Privremena prisutnost fizičkih osoba za potrebe poslovanja) ovog poglavlja:
  - (a) „međunarodni pomorski promet” uključuje operacije prijevoza od vrata do vrata i multimodalne operacije prijevoza, koje znače prijevoz robe uz korištenje više od jednog načina prijevoza i uključuju pomorsku dionicu, koje se obavljaju na temelju jedinstvene prijevozne isprave i u tu svrhu uključuje pravo na neposredno sklapanje ugovora s pružateljima drugih načina prijevoza;

- (b) „usluge pretovara tereta u pomorstvu” znači djelatnosti koje obavljaju trgovačka društva za utovar i istovar plovila, uključujući poduzeća koja upravljaju terminalima, ali isključujući neposrednu djelatnost lučkih radnika, ako je ta radna snaga organizirana neovisno o trgovačkim društvima za utovar i istovar plovila ili trgovačkim društvima za upravljanje terminalima. Obuhvaćene djelatnosti uključuju organizaciju i nadzor:
- i. utovara/istovara tereta na brod/s broda;
  - ii. privezivanja/odvezivanja tereta; i
  - iii. prijema/ispоруke i pohrane tereta prije otpreme ili nakon istovara;
- (c) „usluge carinjenja” (ili „usluge carinskog posredovanja”) znači djelatnosti koje se sastoje od obavljanja carinskih formalnosti u vezi s uvozom, izvozom ili provoženjem tereta za treću osobu, bez obzira na to predstavlja li ta usluga temeljnu djelatnost pružatelja usluga ili uobičajenu nadopunu njegove temeljne djelatnosti;
- (d) „usluge stanica za kontejnere i privremenog skladištenja kontejnera” znači djelatnosti koje se sastoje od skladištenja kontejnera, na području luke ili u unutrašnjosti zemlje, radi njihova punjenja/praznjenja, popravka ili pripreme za otpremu;
- (e) „usluge pomorskih agencija” znači djelatnosti koje se sastoje od zastupanja u svojstvu agenta, na određenom zemljopisnom području, poslovnih interesa jednog ili više brodara ili brodarskih društava radi:
- i. stavljanja na tržište i prodaje usluga u pomorskom prometu i povezanih usluga, od izrade ponuda do izdavanja računa i teretnica u ime trgovačkih društava, dobavljanja i preprodaje potrebnih srodnih usluga, pripreme dokumentacije i pružanja poslovnih informacija;
  - ii. organiziranja, u ime trgovačkih društava, pristajanja brodova ili preuzimanja tereta kada je to potrebno;
- (f) „usluge otpreme tereta” znači djelatnosti koje se sastoje od organiziranja i praćenja operacija otpreme u ime krcateljâ, dobavljanjem usluga prijevoza i povezanih usluga, pripremom dokumentacije i pružanjem poslovnih informacija;
- (g) „usluge *feeder*-servisa” znači prethodni i daljnji prijevoz međunarodnog tereta morskim putem, a posebno prijevoz robe u kontejnerima, između luka koje se nalaze u stranci.

2. Kada je riječ o međunarodnom pomorskom prometu, svaka stranka je suglasna osigurati djelotvornu primjenu načela neograničenog pristupa teretu na komercijalnoj osnovi, slobodu pružanja međunarodnih pomorskih usluga, kao i nacionalni tretman u okviru pružanja takvih usluga.

S obzirom na postojeće razine liberalizacije između stranaka u međunarodnom pomorskom prometu:

- (a) svaka stranka djelotvorno primjenjuju načelo neograničenog pristupa međunarodnim pomorskim tržištima i trgovini na komercijalnoj i nediskriminirajućoj osnovi;
  - (b) svaka stranka brodovima koji plove pod zastavom druge stranke ili kojima upravljaju pružatelji usluga druge stranke odobrava tretman koji nije nepovoljniji od onoga koji odobrava svojim brodovima ili brodovima trećih zemalja, ovisno o tome koji je tretman povoljniji, s obzirom na, između ostalog, pristup lukama, korištenje infrastrukture i lučkih usluga te pomoćnih pomorskih usluga kao i s tim povezane naknade i davanja, carinske objekte i određivanje pristaništa i uređaja za utovar i istovar.
3. Stranke pri primjeni tih načela:
- (a) ne uključuju dogovore o raspodjeli tereta u buduće sporazume s trećim zemljama o uslugama u pomorskom prometu, uključujući prijevoz suhog i tekućeg rasutog tereta i linijski promet, a ako takvi dogovori o raspodjeli tereta postoje u ranijim sporazumima, otkazuju ih u razumnom roku; i
  - (b) nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, ukidaju sve i suzdržavaju se od uvođenja bilo kakvih jednostranih mjera i upravnih, tehničkih i drugih prepreka koje bi mogle predstavljati prikriveno ograničenje ili imati diskriminirajuće učinke na slobodno pružanje usluga u međunarodnom pomorskom prometu.

4. Svaka stranka pružateljima usluga u međunarodnom pomorskom prometu druge stranke dopušta da imaju poslovne jedinice na njezinu području pod uvjetima poslovnog nastana i poslovanja koji nisu nepovoljniji od onih koje odobravaju vlastitim pružateljima usluga ili onima iz trećih zemalja, ovisno o tome koji su povoljniji.
5. Svaka stranka pružateljima usluga u pomorskom prometu druge stranke pod razumnim i nediskriminirajućim uvjetima u luci osigurava sljedeće usluge: peljarenje, tegljenje i pomoć pri tegljenju, opskrbu hranom, gorivom i vodom, prikupljanje otpada i zbrinjavanje balastnih voda, usluge lučke kapetanije, pomoć pri navigaciji, operativne obalne usluge nužne za operativnost broda, uključujući komunikacije, opskrbu vodom i električnom energijom, usluge hitnih popravaka, sidrenje, privez i privezivačke usluge.
6. Svaka stranka dopušta prijevoz opreme poput praznih kontejnera, koji se ne prevoze kao teret uz plaćanje, između luka države članice ili između luka Republike Moldove.
7. Svaka stranka, uz odobrenje nadležnog tijela, dopušta pružateljima usluga u međunarodnom pomorskom prometu druge stranke pružanje usluga *feeder*-servisa između njihovih nacionalnih luka.

#### Članak 252.

### Zračni promet

Postupna liberalizacija zračnog prometa između stranaka, prilagođena njihovim uzajamnim komercijalnim potrebama i uvjetima uzajamnog pristupa tržištu, uređuje se u skladu sa Sporazumom o zajedničkom zračnom prostoru između Europske unije i njezinih država članica i Republike Moldove.

#### Članak 253.

### Postupno približavanje

Svaka stranka prepoznaje važnost postupnog približavanja postojećeg i budućeg zakonodavstva Republike Moldove popisu pravne stečevine Unije određenom u Prilogu XXVIII.D ovom Sporazumu.

#### Odjeljak 6.

### Elektronička trgovina

#### Pododjeljak 1.

### Opće odredbe

#### Članak 254.

### Cilj i načela

1. Prepoznajući da elektronička trgovina otvara nove poslovne mogućnosti u brojnim sektorima, stranke su suglasne međusobno promicati razvoj elektroničke trgovine, posebno suradnjom u pogledu pitanja koja proizlaze iz elektroničke trgovine na temelju odredaba ovog poglavlja.
2. Stranke su suglasne da razvoj elektroničke trgovine mora u potpunosti biti usklađen s najvišim međunarodnim normama zaštite podataka kako bi se osiguralo povjerenje korisnika elektroničke trgovine.
3. Stranke su suglasne da se elektronički prijenosi smatraju pružanjem usluga, u smislu odjeljka 3. (Prekogrančno pružanje usluga) ovog poglavlja, koje ne može biti podložno carini.

## Članak 255.

**Suradnja u području elektroničke trgovine**

1. Stranke održavaju dijalog o regulatornim pitanjima povezanim s elektroničkom trgovinom, koji će se, između ostalog, baviti sljedećim pitanjima:
  - (a) priznavanjem certifikata za elektroničke potpise koji su izdani javnosti i olakšavanjem usluga prekograničnog certificiranja;
  - (b) odgovornošću pružatelja usluga posredovanja pri prijenosu ili pohrani informacija;
  - (c) postupanjem s neželjenom elektroničkom komercijalnom komunikacijom;
  - (d) zaštitom potrošača u području elektroničke trgovine; te
  - (e) svim drugim pitanjima relevantnima za razvoj elektroničke trgovine.
2. Ta suradnja može biti u obliku razmjene informacija o zakonodavstvu stranaka o tim pitanjima kao i o provedbi tog zakonodavstva.

## Pododjeljak 2.

**Odgovornost posrednih pružatelja usluga**

## Članak 256.

**Korištenje uslugama posrednika**

1. Stranke prepoznaju da se treće osobe mogu koristiti uslugama posrednika za djelatnosti kojima se čini povreda prava i osiguravaju mjere određene u ovom pododjeljku u odnosu na posredne pružatelje usluga.
2. Za potrebe članka 257. ovog Sporazuma „pružatelj usluga” znači pružatelj prijenosa, usmjeravanja ili povezivanja za potrebe digitalne internetske komunikacije između točaka koje je naveo korisnik te materijala koji je odabrao korisnik bez izmjene njegova sadržaja. Za potrebe članka 258. i 259. ovog Sporazuma „pružatelj usluga” znači pružatelj ili operater infrastrukture za internetske usluge ili pristup mreži.

## Članak 257.

**Odgovornost posrednih pružatelja usluga: „obični prijenos”**

1. Ako se pružena usluga informacijskog društva sastoji od prijenosa informacija koje je pružio primatelj usluge u komunikacijskoj mreži, ili od osiguravanja pristupa komunikacijskoj mreži, svaka stranka osigurava da pružatelj usluge nije odgovoran za prenesene informacije pod uvjetom da pružatelj:
  - (a) ne započne prijenos;
  - (b) ne odabere primatelja prijenosa; i
  - (c) ne odabere ili promijeni informacije koje prijenos sadržava.
2. Prijenos i osiguranje pristupa iz stavka 1. ovog članka uključuju automatsku, privremenu i prijelaznu pohranu prenesenih informacija u mjeri u kojoj se takav prijenos odvija isključivo radi izvršavanja prijenosa u komunikacijskoj mreži i pod uvjetom da te informacije nisu pohranjene dulje nego što je to opravdano potrebno za prijenos.
3. Ovaj članak ne utječe na mogućnost da, u skladu s pravnim sustavima stranaka, sud ili upravno tijelo od pružatelja usluge zatraži da prestane s povredom prava ili da je spriječi.



## Članak 258.

**Odgovornost posrednih pružatelja usluga: „privremena pohrana (caching)”**

1. Ako se pružena usluga informacijskog društva sastoji od prijenosa informacija koje je pružio primatelj usluge u komunikacijskoj mreži, svaka stranka osigurava da pružatelj usluge nije odgovoran za automatsku, privremenu i prijelaznu pohranu tih informacija, obavljenu isključivo radi učinkovitijega daljnjeg prijenosa informacija drugim primateljima usluge na njihov zahtjev, pod uvjetom da:
  - (a) pružatelj ne izmijeni informacije;
  - (b) pružatelj poštuje uvjete pristupa informacijama;
  - (c) pružatelj poštuje pravila o ažuriranju informacija koja su navedena na način koji je opće priznat i koristi se u industriji;
  - (d) pružatelj ne ugrožava dopuštenu upotrebu tehnologije za prikupljanje podataka o korištenju informacija koja je opće priznata i koristi se u industriji; i
  - (e) pružatelj žurno djeluje kako bi uklonio ili kako bi onemogućio pristup informacijama koje je pohranio i to odmah nakon što sazna da su informacije na početnom izvoru prijenosa uklonjene iz mreže ili je pristup tim informacijama onemogućen ili da je sudsko ili upravno tijelo naložilo takvo uklanjanje ili onemogućivanje.
2. Ovaj članak ne utječe na mogućnost da, u skladu s pravnim sustavima stranaka, sud ili upravno tijelo od pružatelja usluge zatraži da prestane s povredom prava ili da je spriječi.

## Članak 259.

**Odgovornost posrednih pružatelja usluga: „iznajmljivanje diskovnog prostora (hosting)”**

1. Ako se pružena usluga informacijskog društva sastoji od pohranjivanja informacija koje je pružio primatelj usluge, svaka stranka osigurava da pružatelj usluge nije odgovoran za informacije pohranjene na zahtjev primatelja usluge, pod uvjetom da:
  - (a) pružatelj nema stvarnih saznanja o nezakonitim radnjama ili informacijama te da mu, u vezi s odštetnim zahtjevima, nisu poznate činjenice ili okolnosti iz kojih je očito da je riječ o nezakonitim radnjama ili informacijama; ili
  - (b) pružatelj, nakon što dozna za to ili postane svjestan toga, žurno djeluje kako bi uklonio informacije ili onemogućio pristup informacijama.
2. Stavak 1. ovog članka ne primjenjuje se ako primatelj usluge postupa na temelju ovlasti ili pod nadzorom pružatelja.
3. Ovaj članak ne utječe na mogućnost da, u skladu s pravnim sustavima stranaka, sud ili upravno tijelo od pružatelja usluge zatraži da prestane s povredom prava ili da je spriječi, niti utječe na mogućnost da stranke utvrde postupke kojima se uređuju uklanjanje informacija ili onemogućivanje pristupa informacijama.

## Članak 260.

**Nepostojanje opće obveze praćenja**

1. Stranke pružateljima u vezi s pružanjem usluga obuhvaćenih člancima 257., 258. i 259. ovog Sporazuma ne nameću opću obvezu praćenja informacija koje prenose ili pohranjuju, kao ni opću obvezu aktivnog traženja činjenica ili okolnosti koje ukazuju na nezakonite radnje.
2. Stranke mogu utvrditi obveze pružatelja usluga informacijskog društva da hitno obavijeste nadležna javna tijela o poduzetim navodnim nezakonitim radnjama ili informacijama koje su pružili primatelji njihove usluge, ili obveze da nadležnim tijelima na njihov zahtjev dostave informacije koje omogućuju identifikaciju primatelja njihove usluge s kojima su sklopili sporazume o pohrani.

## Odjeljak 7.

**Iznimke**

## Članak 261.

**Opće iznimke**

1. Ne dovodeći u pitanje opće iznimke određene u članku 466. ovog Sporazuma, odredbe ovog poglavlja i priloga XXVII.A i XXVII.E, XXVII.B i XXVII.F, XXVII.C i XXVII.G, XXVII.D i XXVII.H ovom Sporazumu podliježu iznimkama predviđenima ovim člankom.
2. Podložno zahtjevu da se takve mjere ne primjenjuju na način koji bi predstavljao sredstvo proizvoljne ili neopravdane diskriminacije između zemalja u kojima prevladavaju slični uvjeti ili prikriveno ograničavanje poslovnog nastana ili prekograničnog pružanja usluga, ništa se u ovom poglavlju ne tumači na način da sprečava bilo koju stranku da donese ili izvrši mjere:
  - (a) potrebne radi zaštite javne sigurnosti ili javnog morala ili održavanja javnog reda;
  - (b) potrebne radi zaštite života ili zdravlja ljudi, životinja ili bilja;
  - (c) koje se odnose na zaštitu neobnovljivih prirodnih resursa ako se te mjere primjenjuju zajedno s ograničenjima za domaće ulagače ili domaće pružanje ili korištenje usluga;
  - (d) potrebne za zaštitu nacionalnog blaga umjetničke, povijesne ili arheološke vrijednosti;
  - (e) potrebne za osiguravanje usklađenosti sa zakonima ili propisima koji su u skladu s odredbama ovog poglavlja, uključujući one koje se odnose na:
    - i. sprečavanje obmanjujuće i prijevarne prakse ili rješavanje posljedica neispunjavanja ugovornih obveza;
    - ii. zaštitu privatnosti osoba u vezi s obradom i širenjem osobnih podataka i zaštitu povjerljivosti osobnih evidencija i računa;
    - iii. sigurnost;
  - (f) koje nisu u skladu s člankom 205. stavkom 1. i člankom 211. ovog Sporazuma, pod uvjetom da je razlika u tretmanu namijenjena osiguravanju djelotvornog ili pravičnog uvođenja ili naplate neposrednih poreza u odnosu na gospodarske djelatnosti, ulagače ili pružatelje usluga druge stranke <sup>(1)</sup>.
3. Odredbe ovog poglavlja i priloga XXVII.A i XXVII.E, XXVII.B i XXVII.F, XXVII.C i XXVII.G, XXVII.D i XXVII.H ovom Sporazumu ne primjenjuju se na sustave socijalne sigurnosti stranaka ili djelatnosti na području stranaka koje su, čak i povremeno, povezane s izvršavanjem službenih ovlasti.

## Članak 262.

**Mjere oporezivanja**

Tretman prema načelu najpovlaštenije nacije odobren u skladu s odredbama ovog poglavlja ne primjenjuje se na oporezivanje koje stranke provode ili će u budućnosti provoditi na temelju sporazuma između stranaka osmišljenog radi izbjegavanja dvostrukog oporezivanja.

<sup>(1)</sup> Mjere namijenjene osiguranju pravičnog ili djelotvornog uvođenja ili naplate neposrednih poreza uključuju mjere koje stranka poduzima u okviru svojeg poreznog sustava koje:

- (a) se primjenjuju na nerezidentne poduzetnike i pružatelje usluga na temelju priznanja činjenice da se porezna obveza nerezidenata određuje prema oporezivim stavkama koje potječu ili se nalaze na području stranke;
- (b) se primjenjuju na nerezidente kako bi se osiguralo uvođenje ili naplata poreza na području stranke;
- (c) se primjenjuju na nerezidente ili rezidente kako bi se spriječilo izbjegavanje ili utaja poreza, uključujući mjere za postizanje sukladnosti;
- (d) se primjenjuju na korisnike usluga koje se pružaju na području ili iz područja druge stranke kako bi se za takve korisnike usluga osiguralo uvođenje ili naplata poreza koji potječu iz izvora na području stranke;
- (e) razlikuju poduzetnike i pružatelje usluga koji podliježu porezu na temelju stavaka oporezivih širom svijeta od drugih poduzetnika i pružatelja usluga, na temelju priznanja razlikovanja naravi porezne osnovice između njih; ili
- (f) služe određivanju, dodjeli ili raspoređivanju prihoda, dobiti, zarade, gubitka, odbitka ili knjiženja koji se odnose na rezidentne osobe ili podružnice ili između povezanih osoba ili podružnica iste osobe, kako bi se održala porezna osnovica stranke.

Porezni izrazi ili pojmovi u točki (f) ovog stavka i u ovoj bilješci određeni su prema poreznim definicijama i pojmovima, ili jednakovrijednim ili sličnim definicijama i pojmovima iz nacionalnog prava stranke koja poduzima mjeru.

## Članak 263.

**Sigurnosne iznimke**

Ništa se u ovom Sporazumu ne tumači na način da:

- (a) se od bilo koje stranke zahtijeva pružanje bilo kakvih informacija za čije otkrivanje ona smatra da je suprotno njezinim bitnim sigurnosnim interesima;
- (b) bilo koju stranku sprečava u poduzimanju bilo kakvog djelovanja koje smatra potrebnim za zaštitu svojih bitnih sigurnosnih interesa:
  - i. povezanih s proizvodnjom oružja, streljiva ili ratnog materijala ili trgovine njima;
  - ii. povezanih s gospodarskim djelatnostima koje se izravno ili neizravno obavljaju za potrebe opskrbe vojnih objekata;
  - iii. povezanih s materijalima pogodnima za fisiju i fuziju ili materijalima iz kojih se takvi materijali dobivaju; ili
  - iv. poduzetih u vrijeme rata ili drugog izvanrednog stanja u međunarodnim odnosima; ili
- (c) bilo koju stranku sprečava u poduzimanju bilo kakvog djelovanja radi ispunjavanja obveza koje je ona preuzela u svrhu održavanja međunarodnog mira i sigurnosti.

## POGLAVLJE 7.

**Tekuća plaćanja i kretanje kapitala**

## Članak 264.

**Tekuća plaćanja**

Stranke se obvezuju odobravati sva plaćanja i transfere među strankama na tekući račun platne bilance, u slobodno zamjenjivoj valuti i u skladu s odredbama članka VIII. Sporazuma o o međunarodnom monetarnom fondu.

## Članak 265.

**Kretanje kapitala**

1. U vezi s transakcijama na kapitalnom i financijskom računu platne bilance, od stupanja na snagu ovog Sporazuma stranke osiguravaju slobodno kretanje kapitala povezanog s izravnim ulaganjima, uključujući stjecanje nekretnina, ostvarenima u skladu s pravnim propisima zemlje domaćina, s ulaganjima ostvarenima u skladu s odredbama poglavlja 6. (Poslovni nastan, Trgovina uslugama i elektronička trgovina) glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma te s likvidacijom ili povratom tako uloženog kapitala i svake dobiti koja iz njega proizlazi.
2. U vezi s transakcijama na kapitalnom i financijskom računu platne bilance osim transakcija iz stavka 1., od stupanja na snagu ovog Sporazuma i ne dovodeći u pitanje ostale odredbe ovog Sporazuma, svaka stranka osigurava:
  - (a) slobodno kretanje kapitala u vezi s kreditima povezanim s trgovačkim transakcijama ili pružanjem usluga u kojima sudjeluje rezident jedne od stranaka; i
  - (b) slobodno kretanje kapitala u vezi s portfeljskim ulaganjima i financijskim zajmovima i kreditima ulagača druge stranke.

## Članak 266.

**Zaštitne mjere**

Ako u izvanrednim okolnostima plaćanja ili kretanje kapitala uzrokuju ili prijete uzrokovati ozbiljne poteškoće u provedbi tečajne ili monetarne politike, uključujući ozbiljne poteškoće u vezi s platnim bilancama, u jednoj ili više država

članica ili u Republici Moldovi, dotične stranke mogu poduzeti zaštitne mjere tijekom razdoblja koje ne premašuje šest mjeseci ako su takve mjere nužno potrebne. Stranka koja donosi zaštitnu mjeru odmah obavješćuje drugu stranku o donošenju te mjere te, što je prije moguće, predstavlja vremenski raspored za njezino ukidanje.

#### Članak 267.

### Odredbe o olakšavanju i razvoju

1. Stranke se međusobno savjetuju u cilju olakšavanja kretanja kapitala između stranaka kako bi se promicali ciljevi ovog Sporazuma.
2. Tijekom prve četiri godine od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma stranke poduzimaju mjere kojima se omogućuje stvaranje potrebnih pretpostavki za daljnju postupnu primjenu propisa Unije o slobodnom kretanju kapitala.
3. Do kraja pete godine od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma, preispituje poduzete mjere i utvrđuje načine za daljnju liberalizaciju.

#### POGLAVLJE 8.

### Javna nabava

#### Članak 268.

### Ciljevi

1. Stranke prepoznaju doprinos transparentnog, nediskriminirajućeg, konkurentnog i otvorenog javnog nadmetanja održivom gospodarskom razvoju te kao cilj utvrđuju djelotvorno, recipročno i postupno otvaranje svojih tržišta javne nabave.
2. Ovim je poglavljem za ugovore o javnoj nabavi i koncesije predviđen uzajamni pristup tržištima javne nabave u javnom sektoru i sektoru komunalnih usluga na temelju načela nacionalnog tretmana na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Njime je predviđeno postupno približavanje zakonodavstva u području javne nabave u Republici Moldovi pravnoj stečevini Unije u području javne nabave, koji prate institucionalna reforma i stvaranje učinkovitog sustava javne nabave utemeljenog na načelima kojima je uređena javna nabava u Uniji te na uvjetima i definicijama iz Direktive 2004/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o usklađivanju postupaka za sklapanje ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavi robe te ugovora o javnim uslugama i Direktive 2004/17/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o usklađivanju postupaka nabave subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga.

#### Članak 269.

### Područje primjene

1. Ovo poglavlje primjenjuje se na ugovore o javnoj nabavi za radove, robu i usluge, ugovore o radovima, robi i uslugama u sektoru komunalnih usluga i na koncesije za radove i usluge.
2. Ovo poglavlje primjenjuje se na sve javne i druge naručitelje (dalje u tekstu „naručitelji”) koji odgovaraju definicijama iz pravne stečevine Unije u području javne nabave. Njime su obuhvaćene i pravne osobe javnog prava i javna poduzeća u sektoru komunalnih usluga, kao što se državna poduzeća koja obavljaju odgovarajuće djelatnosti i privatna poduzeća koja djeluju na temelju posebnih i isključivih prava u sektoru komunalnih usluga.
3. Ovo se poglavlje primjenjuje na ugovore čija vrijednost premašuje pragove određene u Prilogu XXIX.A ovom Sporazumu.

4. Izračun procijenjene vrijednosti ugovora o javnoj nabavi temelji se na ukupnom plativom iznosu bez poreza na dodanu vrijednost. Pri primjeni tih pragova Republika Moldova izračunan će i pretvoriti te vrijednosti u svoju nacionalnu valutu koristeći se deviznim tečajem svoje narodne banke.

5. Vrijednosni pragovi redovito se revidiraju svake dvije godine, počevši od godine stupanja na snagu ovog Sporazuma, i to na temelju prosječne dnevne vrijednosti eura, izražene u posebnim pravima vučenja, tijekom 24 mjeseca sa završetkom na zadnji dan mjeseca kolovoza prije revizije, s učinkom od 1. siječnja. Vrijednost pragova koji se na taj način revidiraju po potrebi se zaokružuje na najbližu tisuću eura. Revizija pragova donosi se odlukom Odbora za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma.

#### Članak 270.

### Institucionalna pozadina

1. Svaka stranka uspostavlja ili održava odgovarajući institucionalni okvir i mehanizme potrebne za pravilno funkcioniranje sustava javne nabave i provedbu odredaba ovog poglavlja.
2. U okviru institucionalne reforme Republika Moldova posebno određuje:
  - (a) izvršno tijelo odgovorno za gospodarsku politiku na razini središnje države koje ima zadaću jamčiti dosljednost politike u svim područjima povezanim s javnom nabavom. To tijelo olakšava i usklađuje provedbu ovog poglavlja i vodi postupak postupnog približavanja pravnoj stečevini Unije; i
  - (b) nepristrano i neovisno tijelo koje ima zadaću preispitivati odluke naručitelja ili subjekata tijekom dodjele ugovora. U tom kontekstu izraz „neovisno” znači da je riječ o javnom tijelu koje je odvojeno od svih naručitelja i gospodarskih subjekata. Mora postojati mogućnost podvrgavanja odluka tog tijela sudskom preispitivanju.
3. Svaka stranka osigurava djelotvorno izvršavanje odluka koje donose tijela nadležna za preispitivanje žalbi gospodarskih subjekata u vezi s povredama domaćeg prava.

#### Članak 271.

### Osnovne norme kojima se uređuje dodjela ugovora

1. Najkasnije devet mjeseci od stupanja na snagu ovog Sporazuma stranke se usklađuju s paketom osnovnih normi za dodjelu svih ugovora kako je utvrđeno u stavcima od 2. do 15. Te osnovne norme proizlaze iz pravila i načela javne nabave kako su uređena u pravnoj stečevini Unije u području javne nabave, uključujući načela nediskriminacije, jednakog postupanja, transparentnosti i razmjernosti.

#### Objava

2. Svaka stranka osigurava objavu svih planiranih nabava u odgovarajućem mediju na način koji u dovoljnoj mjeri:
  - (a) omogućuje otvorenost tržišta za tržišno natjecanje; i
  - (b) dopušta zainteresiranim gospodarskim subjektima odgovarajući pristup informacijama o planiranim nabavama prije dodjele ugovora te iskazivanje interesa za dobivanje ugovora.
3. Objava odgovara gospodarskom interesu koji ugovor ima za gospodarskog subjekta.
4. Objava sadržava barem nužne pojedinosti o ugovoru koji se dodjeljuje, kriterije za kvalitativni odabir, metodu dodjele, kriterije za dodjelu ugovora i sve druge dodatne informacije koje su gospodarskim subjektima opravdano potrebne kako bi odlučili hoće li iskazati interes za dobivanje ugovora.

#### Dodjela ugovora

5. Ugovori se dodjeljuju na temelju transparentnih i nepristranih postupaka dodjele kojima se sprečava koruptivna praksa. Nepristranost se posebno osigurava nediskriminirajućim opisom predmeta ugovora, jednakim pristupom za sve gospodarske subjekte, odgovarajućim rokovima te transparentnim i objektivnim pristupom.

6. Pri opisivanju značajki traženog rada, robe ili usluge, naručitelji se koriste općim opisima izvedbe i funkcija te međunarodnim, europskim i nacionalnim normama.

7. Opis traženih značajki rada, robe ili usluge ne bi trebao upućivati na poseban način izrade ili izvor, ili neki poseban postupak, ili žigove, patente, vrste ili posebno podrijetlo ili poseban proizvod, osim ako je takvo upućivanje opravdano predmetom ugovora i popraćeno riječima „ili jednakovrijedno”. Prednost ima upotreba općih opisa izvedbe ili funkcija.

8. Naručitelji ne nameću uvjete koji dovode do izravne ili neizravne diskriminacije gospodarskih subjekata druge stranke, kao što je na primjer zahtjev da gospodarski subjekt koji je zainteresiran za ugovor mora imati poslovni nastan u istoj zemlji, regiji ili na istom području kao i naručitelj.

Neovisno o gore navedenom, u slučajevima u kojima je to opravdano posebnim okolnostima ugovora, od uspješnog se ponuditelja može zahtijevati da određenu poslovnu infrastrukturu uspostavi na mjestu ispunjenja ugovora.

9. Rokovi za iskazivanje interesa i podnošenje ponuda moraju biti dovoljno dugi da se gospodarskim subjektima druge stranke omogući konstruktivna procjena natječaja i priprema ponude.

10. Svi sudionici moraju biti u mogućnosti unaprijed se upoznati s primjenjivim pravilima, kriterijima za odabir i dodjelu. Ta se pravila moraju jednako primjenjivati na sve sudionike.

11. Naručitelji mogu pozvati ograničen broj ponuditelja da dostave ponude pod uvjetom:

(a) da se to učini na transparentan i nediskriminirajući način; i

(b) da se odabir temelji isključivo na objektivnim čimbenicima, kao što su iskustvo ponuditelja u predmetnom sektoru, veličina njihovih poduzeća i poslovna infrastruktura ili njihove tehničke i stručne sposobnosti.

Pri pozivanju ograničenog broja ponuditelja da dostave ponude trebalo bi uzeti u obzir potrebu osiguravanja primjerenoga tržišnog natjecanja.

12. Naručitelji mogu primijeniti pregovaračke postupke samo u precizno utvrđenim iznimnim slučajevima ako primjena tog postupka ne narušava tržišno natjecanje.

13. Naručitelji mogu primijeniti sustave kvalifikacija samo pod uvjetom da je popis kvalificiranih subjekata sastavljen u okviru dostatno oglašenog, transparentnog i otvorenog postupka. Ugovori unutar područja primjene takvih sustava također se dodjeljuju na nediskriminirajućoj osnovi.

14. Na temelju natječajnih kriterija i postupovnih pravila koja su utvrđena i priopćena unaprijed, svaka stranka osigurava transparentan način dodjele ugovora ponuditelju koji je podnio gospodarski najpovoljniju ponudu ili ponudu s najnižom cijenom. Konačna odluka priopćuje se svim ponuditeljima bez nepotrebnog odgađanja. Neuspješnom se ponuditelju na njegov zahtjev mora dostaviti obrazloženje koje je dovoljno detaljno da omogućuje preispitivanje odluke.

#### Sudska zaštita

15. Svaka stranka osigurava da svaka osoba koja ima ili je imala interes za dobivanje određenog ugovora i kojoj je nanesena šteta ili joj prijeto nanošenje štete zbog navodne povrede ima pravo na djelotvornu i nepristranu sudsku zaštitu protiv svih odluka naručitelja koje su povezane s dodjelom tog ugovora. Odluke donesene tijekom i na kraju takvog postupka preispitivanja objavljuju se na način koji je dostatan za obavješćivanje svih zainteresiranih gospodarskih subjekata.

## Članak 272.

**Planiranje postupnog približavanja**

1. Prije nego što započne postupno približavanje Republika Moldova Odboru za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma, podnosi sveobuhvatan hodogram provedbe ovog poglavlja u kojem su sadržani vremenski rasporedi i ciljevi prema pojedinim fazama te kojim se obuhvaćaju sve reforme u smislu približavanja pravnoj stečevini Unije i jačanja institucionalnih kapaciteta. Taj hodogram usklađuje se s fazama i vremenskim rasporedima određenima u Prilogu XXIX.B ovom Sporazumu.
2. Hodogramom su obuhvaćeni svi aspekti reforme i opći pravni okvir za provedbu aktivnosti javne nabave, posebno približavanje propisa o ugovorima o javnoj nabavi, ugovorima u sektoru komunalnih usluga, koncesijama za radove i o postupcima preispitivanja te jačanje administrativnog kapaciteta na svim razinama, uključujući tijela za preispitivanje i mehanizme izvršavanja.
3. Nakon što Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu donese pozitivno mišljenje, taj se hodogram smatra referentnim dokumentom za provedbu ovog poglavlja. Unija ulaže najveće napore u pomaganju Republici Moldovi pri provedbi hodograma.

## Članak 273.

**Postupno približavanje**

1. Republika Moldova osigurava postupno usklađivanje njezinog postojećeg i buduće zakonodavstva u području javne nabave s pravnom stečevinom Unije u području javne nabave.
2. Približavanje pravnoj stečevini Unije provodi se u uzastopnim fazama kako je određeno u rasporedu iz Priloga XXIX.B ovom Sporazumu te dalje navedeno u prilogima od XXIX.C do XXIX.F, XXIX.H, XXIX.I, i XXIX.K ovom Sporazumu. Prilogima XXIX.G i XXIX.I ovom Sporazumu utvrđeni su neobvezni elementi u odnosu na koje se mora provesti približavanje, dok su prilogima od XXIX.L do XXIX.O ovom Sporazumu utvrđeni elementi pravne stečevine Unije koji nisu obuhvaćeni približavanjem. Tijekom tog postupka u obzir se uzimaju odgovarajuća sudska praksa Suda Europske unije i provedbene mjere koje je donijela Europska komisija te, u slučaju potrebe, sve izmjene pravne stečevine Unije koje se u međuvremenu dogode. Provedbu svake faze ocjenjuje Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma, a ona se nakon pozitivne ocjene odbora povezuje s recipročnim odobravanjem pristupa tržištu kako je određeno u Prilogu XXIX.B ovom Sporazumu. Europska komisija bez nepotrebnog odgađanja obavješćuje Republiku Moldovu o svim izmjenama pravne stečevine Unije. U svrhu provedbe tih izmjena Komisija pruža odgovarajuće savjete i tehničku pomoć.
3. Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu pristupa ocjeni sljedeće faze tek nakon što su poduzete i odobrene mjere za provedbu prethodne faze u skladu s načinima određenim u stavku 2.
4. Svaka stranka osigurava da se oni aspekti i područja javne nabave koji nisu obuhvaćeni ovim člankom usklade s načelima transparentnosti, nediskriminacije i jednakog postupanja kako je određeno u članku 271. ovog Sporazuma.

## Članak 274.

**Pristup tržištu**

1. Stranke su suglasne da se djelotvorno i recipročno otvaranje njihovih tržišta provede postupno i istodobno. Razmjer uzajamno odobrenog pristupa tržištu tijekom postupka približavanja povezan je s napretkom ostvarenim u tom postupku kako je utvrđeno u Prilogu XXIX.B ovom Sporazumu.
2. Odluka o prelasku na sljedeću fazu otvaranja tržišta donosi se na temelju ocjene kvalitete donesenog zakonodavstva i njegove praktične primjene. Tu ocjenu redovito provodi Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma.

3. U mjeri u kojoj stranka, u skladu s Prilogom XXIX.B ovom Sporazumu, otvori svoje tržište javne nabave drugoj stranci:
  - (a) Unija odobrava trgovačkim društvima Republike Moldove pristup postupcima dodjele ugovora – neovisno o tome imaju li poslovni nastan u Uniji ili ne – na temelju propisa Unije o javnoj nabavi, uz tretman koji nije nepovoljniji od onoga koji je odobren trgovačkim društvima Unije;
  - (b) Republika Moldova odobrava trgovačkim društvima Unije pristup postupcima dodjele ugovora – neovisno o tome imaju li poslovni nastan u Republici Moldovi ili ne – na temelju nacionalnih propisa o javnoj nabavi, uz tretman koji nije nepovoljniji od onoga koji je odobren trgovačkim društvima Republike Moldove.
4. Nakon provedbe posljednja faza u postupku približavanja, stranke ispituju mogućnost uzajamnog odobravanja pristupa tržištu javnih nabava i ispod vrijednosnih pragova određenih u Prilogu XXIX.A ovom Sporazumu.
5. Finska zadržava svoje stajalište u pogledu Ålandskih otoka.

#### Članak 275.

#### **Obavješćivanje**

1. Svaka stranka osigurava dobru obaviještenost naručitelja i gospodarskih subjekata o postupcima javne nabave, uključujući i putem objavljivanja svojeg mjerodavnog zakonodavstva i upravnih odluka.
2. Svaka stranka osigurava djelotvorno širenje informacija o mogućnostima nadmetanja.

#### Članak 276.

#### **Suradnja**

1. Stranke jačaju suradnju razmjenom iskustava i informacija u vezi s njihovom najboljom praksom i regulatornim okvirima.
2. Unija olakšava provedbu ovog poglavlja, što prema potrebi uključuje i pružanje tehničke pomoći. U skladu s odredbama iz glave VI. (Financijska pomoć, uključujući odredbe o sprečavanju prijevara i nadzoru) ovog Sporazuma, pojedinačne odluke o financijskoj pomoći donose se u okviru odgovarajućih mehanizama i instrumenata za financiranje Unije.
3. Okvirni popis područja za suradnju uvršten je u Prilog XXIX.P ovom Sporazumu.

#### POGLAVLJE 9.

#### **Prava intelektualnog vlasništva**

#### Odjeljak 1.

#### **Opće odredbe i načela**

#### Članak 277.

#### **Ciljevi**

Ciljevi su ovog poglavlja:

- (a) olakšati proizvodnju i komercijalizaciju inovativnih i kreativnih proizvoda između stranaka; i
- (b) postići odgovarajuću i djelotvornu razinu zaštite i izvršavanja prava intelektualnog vlasništva.



## Članak 278.

**Narav i područje primjene obveza**

1. Stranke osiguravaju odgovarajuću i djelotvornu provedbu međunarodnih ugovora u području intelektualnog vlasništva kojih su stranke, uključujući Sporazum WTO-a o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva („Sporazum o TRIPS-u“). Odredbama ovog poglavlja dopunjuju se i dodatno preciziraju prava i obveze između stranaka u okviru Sporazuma o TRIPS-u i drugih međunarodnih sporazuma u području intelektualnog vlasništva.
2. Za potrebe ovog Sporazuma izraz „intelektualno vlasništvo“ odnosi se barem na sve kategorije intelektualnog vlasništva koje su obuhvaćene člancima od 280. do 317. ovog Sporazuma.
3. Zaštita intelektualnog vlasništva uključuje zaštitu od nepoštenoga tržišnog natjecanja iz članka 10.a Pariške konvencije za zaštitu industrijskog vlasništva iz 1967. (dalje u tekstu: „Pariška konvencija“).

## Članak 279.

**Iscrpljenje**

Svaka stranka uspostavlja režim za domaće ili regionalno iscrpljenje prava intelektualnog vlasništva.

## Odjeljak 2.

**Norme koje se odnose na prava intelektualnog vlasništva**

## Pododjeljak 1.

**Autorsko pravo i srodna prava**

## Članak 280.

**Odobrena zaštita**

Stranke postupaju u skladu s pravima i obvezama određenima u sljedećim međunarodnim sporazumima:

- (a) Bernska konvencija za zaštitu književnih i umjetničkih djela („Bernska konvencija“);
- (b) Međunarodna konvencija za zaštitu umjetnika izvođača, proizvođača fonograma i organizacija za radiodifuziju iz 1961.;
- (c) Sporazum o TRIPS-u;
- (d) Ugovor o autorskom pravu Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo (WIPO); te
- (e) Ugovor o izvedbama i fonogramima WIPO-a.

## Članak 281.

**Autori**

Svaka stranka autorima osigurava isključivo pravo odobravanja ili zabrane:

- (a) izravnog ili neizravnog, privremenog ili trajnog reproduciranja njihovih djela bilo kojim sredstvom i u bilo kojem obliku, u cijelosti ili djelomično;
- (b) svakog oblika javne distribucije izvornika njihovih djela ili njegovih umnoženih primjeraka, prodajom ili na drugi način; i
- (c) svakog priopćavanja njihovih djela javnosti, žično ili bežično, uključujući stavljanje njihovih djela na raspolaganje javnosti na takav način da im svatko može pristupiti s mjesta i u vrijeme koje sam odabere.

**Članak 282.****Izvođači**

Svaka stranka izvođačima osigurava isključivo pravo:

- (a) odobravanja ili zabrane snimanja <sup>(1)</sup> njihovih izvedbi;
- (b) odobravanja ili zabrane izravnog ili neizravnog, privremenog ili trajnog reproduciranja njihovih izvedbi bilo kojim sredstvom i u bilo kojem obliku, u cijelosti ili djelomično;
- (c) stavljanja snimki njihovih izvedbi na raspolaganje javnosti, prodajom ili na drugi način;
- (d) odobravanja ili zabrane stavljanja snimki njihovih izvedbi na raspolaganje javnosti, žično ili bežično, na način da im svatko može pristupiti s mjesta i u vrijeme koje sam odabere;
- (e) odobravanja ili zabrane bežičnoga radiodifuzijskog emitiranja i priopćavanja javnosti njihovih izvedbi, osim ako već sama izvedba predstavlja radiodifuzijsko emitiranje ili se izvedba reproducira sa snimke.

**Članak 283.****Proizvođači fonograma**

Svaka stranka osigurava proizvođačima fonograma isključivo pravo:

- (a) odobravanja ili zabrane izravnog ili neizravnog, privremenog ili trajnog reproduciranja njihovih fonograma bilo kojim sredstvom i u bilo kojem obliku, u cijelosti ili djelomično;
- (b) stavljanja njihovih fonograma na raspolaganje javnosti, prodajom ili na drugi način, uključujući njihove umnožene primjerke; i
- (d) odobravanja ili zabrane stavljanja njihovih fonograma na raspolaganje javnosti, žično ili bežično, na način da im svatko može pristupiti s mjesta i u vrijeme koje sam odabere.

**Članak 284.****Organizacije za radiodifuziju**

Svaka stranka organizacijama za radiodifuziju osigurava isključivo pravo odobravanja ili zabrane:

- (a) snimanja vlastitih programa;
- (b) reproduciranja snimki vlastitih programa;
- (c) stavljanja snimki vlastitih programa na raspolaganje javnosti, žično ili bežično; i
- (d) ponovnoga bežičnog radiodifuzijskog emitiranja svojih programa i priopćavanja njihovih programa javnosti ako se to priopćavanje odvija na javno dostupnim mjestima uz plaćanje ulaznice.

**Članak 285.****Radiodifuzijsko emitiranje i priopćavanje javnosti**

1. Svaka stranka propisuje pravo kako bi se osiguralo da korisnik plaća jedinstvenu primjerenu naknadu ako se fonogram, objavljen u komercijalne svrhe ili umnoženi primjerak takva fonograma, koristi za bežično radiodifuzijsko emitiranje ili za bilo kakvo priopćavanje javnosti, te kako bi se osigurala raspodjela takve naknade između relevantnih izvođača i proizvođača fonograma.

2. U nedostatku sporazuma između izvođača i proizvođača fonograma, svaka stranka može utvrditi uvjete pod kojima oni dijele tu naknadu.

<sup>(1)</sup> Za potrebe ovog poglavlja „snimanje” znači bilježenje zvukova ili slika ili njihovih prikaza, koje omogućuje njihovo doživljavanje, reproduciranje ili priopćavanje pomoću uređaja.

## Članak 286.

**Rok trajanja zaštite**

1. Prava autora književnog ili umjetničkog djela u smislu članka 2. Bernske konvencije traju za života autora i 70 godina nakon njegove smrti, bez obzira na datum na koji je djelo zakonito stavljeno na raspolaganje javnosti.
2. Trajanje zaštite glazbene kompozicije s riječima istječe 70 godina nakon smrti posljednje, dole navedene, žive osobe, bez obzira na to jesu li te osobe određene kao suautori ili nisu; autora stihova i skladatelja glazbene kompozicije pod uvjetom da su oba doprinosa stvorena posebno za predmetnu glazbenu kompoziciju s riječima.
3. Prava izvođača istječu najranije 50 godina nakon datuma izvedbe. Međutim:
  - (a) ako je snimka izvedbe, osim fonograma, zakonito objavljena ili zakonito priopćena javnosti unutar tog razdoblja, prava istječu najranije 50 godina nakon datuma prve takve objave ili prvog takvog priopćavanja javnosti, ovisno o tome što je bilo ranije;
  - (b) ako je snimka izvedbe u fonogramu zakonito objavljena ili zakonito priopćena javnosti unutar tog razdoblja, prava istječu 70 godina nakon datuma prve takve objave ili prvog takvog priopćavanja javnosti, ovisno o tome što je bilo ranije.
4. Prava proizvođača fonograma istječu najranije 50 godina nakon izrade snimke fonograma. Međutim:
  - (a) ako je fonogram zakonito objavljen unutar tog razdoblja, ta prava istječu najranije 70 godina nakon datuma prve zakonite objave. Ako fonogram nije zakonito objavljen unutar razdoblja navedenog u prvoj rečenici i ako je unutar tog razdoblja on zakonito priopćen javnosti, navedena prava istječu najranije 70 godina nakon datuma prvog zakonitog priopćavanja javnosti;
  - (b) ako 50 godina nakon zakonite objave ili priopćavanja javnosti fonograma proizvođač fonograma ne ponudi umnožene primjerke fonograma na prodaju u dovoljnoj količini ili ga ne stavi na raspolaganje javnosti, izvođač može raskinuti ugovor kojim je prenio ili dodijelio svoja prava na snimke svoje izvedbe proizvođaču fonograma.
5. Prava organizacija za radiodifuziju istječu najranije 50 godina nakon prvog emitiranja programa, neovisno o tome emitira li se taj program žično ili bežično, uključujući i putem kabela ili satelita.
6. Rokovi utvrđeni u ovom članku računaju se od prvog dana siječnja one godine koja slijedi nakon godine u kojoj se dogodio događaj koji je doveo do njihova nastanka.

## Članak 287.

**Zaštita tehnoloških mjera**

1. Svaka stranka osigurava odgovarajuću pravnu zaštitu protiv izbjegavanja bilo kakvih djelotvornih tehnoloških mjera poduzetih od strane osobe koja izbjegavanje mjera provodi svjesno ili uz postojanje opravdanih razloga za svijest o tome da ona nastoji ostvariti taj cilj.
2. Svaka stranka osigurava odgovarajuću pravnu zaštitu protiv proizvodnje, uvoza, distribucije, prodaje, iznajmljivanja, oglašavanja u svrhu prodaje ili iznajmljivanja, ili posjedovanja uređaja, proizvoda ili komponenata u komercijalne svrhe, ili pružanja usluga koje:
  - (a) se promiču, oglašavaju ili stavljaju na tržište u svrhu izbjegavanja djelotvornih tehnoloških mjera;
  - (b) osim izbjegavanja djelotvornih tehnoloških mjera imaju samo ograničenu komercijalnu svrhu ili upotrebu; ili
  - (c) su ponajprije osmišljene, proizvedene, prilagođene ili se izvode u svrhu omogućavanja ili olakšavanja izbjegavanja bilo kakvih djelotvornih tehnoloških mjera.

3. Za potrebe ovog Sporazuma izraz „tehnološke mjere” znači svaka tehnologija, uređaj ili komponenta koja je, u uobičajenom okviru njezina rada, osmišljena za sprečavanje ili ograničavanje radnji, u vezi s djelima ili drugim sadržajem, koje nije odobrio nositelj autorskog prava ili autorskom pravu srodnog prava kako je predviđeno domaćim pravom. Tehnološke mjere smatraju se „djelotvornima” ako nositelji prava upotrebu djela ili drugog zaštićenog sadržaja kontroliraju putem primjene postupka nadzora pristupa ili postupka zaštite, poput kodiranja, premetanja ili druge transformacije djela ili drugog sadržaja ili primjenom mehanizma nadzora umnožavanja kojim se ostvaruje cilj zaštite.

#### Članak 288.

### Zaštita informacija o upravljanju pravima

1. Svaka stranka osigurava odgovarajuću pravnu zaštitu protiv svake osobe koja svjesno i neovlašteno obavlja jednu od sljedećih radnji:

- (a) uklanjanje ili izmjena bilo kakvih elektroničkih informacija o upravljanju pravima;
- (b) distribucija, uvoz za distribuciju, radiodifuzijsko emitiranje, priopćavanje javnosti i stavljanje na raspolaganje javnosti djela ili drugog sadržaja zaštićenog prema ovom Sporazumu s kojeg su neovlašteno uklonjene ili izmijenjene elektroničke informacije o upravljanju pravima,

ako je ta osoba svjesna ili ima opravdane razloge biti svjesna da takvim djelovanjem potiče, omogućava, olakšava ili prikriva povredu autorskog prava ili autorskom pravu srodnog prava propisanog domaćim pravom.

2. Za potrebe ovog poglavlja izraz „informacije o upravljanju pravima” znači sve informacije koje je pružio nositelj prava i koje pobliže označavaju djelo ili drugi sadržaj koji je predmet zaštite u okviru ovog poglavlja, autora ili bilo kojeg drugog nositelja prava, ili informacije o uvjetima korištenja djela ili drugog sadržaja te svi brojevi ili kodovi koji predstavljaju takve informacije. Stavak 1. primjenjuje se ako je bilo koja od navedenih informacija povezana s umnoženim primjerkom djela ili se pojavljuje u vezi s priopćavanjem djela javnosti ili drugog sadržaja koji je predmet zaštite u okviru ovog poglavlja.

#### Članak 289.

### Iznimke i ograničenja

1. U skladu s konvencijama i međunarodnim sporazumima kojih su stranke, svaka stranka može propisati iznimke od ili ograničenja prava određenih u člancima od 281. do 286. ovog Sporazuma samo u određenim posebnim slučajevima u kojima se ne ometa uobičajeno korištenje zaštićenog sadržaja i u kojima se neopravdano ne nanosi šteta legitimnim interesima nositelja prava.

2. Svaka stranka osigurava da privremene radnje reproduciranja iz članaka od 282. do 285. ovog Sporazuma, koje su prolazne ili popratne i koje čine sastavni i bitan dio tehnološkog postupka i čija je jedina svrha omogućiti:

- (a) prijenos u mreži između trećih osoba putem posrednika; ili
- (b) zakonitu upotrebu djela ili drugog zaštićenog sadržaja, a koje nemaju samostalan gospodarski značaj, budu izuzete iz prava reproduciranja predviđenog u člancima od 282. do 285. ovog Sporazuma.

#### Članak 290.

### Pravo slijeđenja umjetnika u pogledu umjetničkih djela

1. Svaka stranka u korist autora izvornog umjetničkog djela predviđa pravo slijeđenja, koje se definira kao neotuđivo pravo, kojeg se nije moguće odreći, čak ni unaprijed, na udio u prodajnoj cijeni ostvarenoj svakom preprodajom tog djela koja uslijedi nakon što ga autor proda prvi put.

2. Pravo iz stavka 1. primjenjuje se na sve radnje preprodaje u koje su kao prodavatelji, kupci ili posrednici uključene osobe koje se profesionalno bave trgovinom umjetninama, kao što su javne dražbe, umjetničke galerije i, općenito, svi trgovci umjetninama.

3. Svaka stranka može predvidjeti da se pravo iz stavka 1. ne primjenjuje na radnje preprodaje ako je prodavatelj stekao djelo izravno od autora u razdoblju kraćem od tri godine prije te preprodaje i ako prodajna cijena nije veća od određenog najnižeg iznosa.
4. Autorov udio u prodajnoj cijeni plaća prodavatelj. Stranke mogu propisati da je fizička ili pravna osoba iz stavka 2., koja nije prodavatelj, samostalno ili solidarno s prodavateljem odgovorna za plaćanje autorova udjela u prodajnoj cijeni.
5. Osigurana zaštita može se zahtijevati u mjeri koju dopušta stranka u kojoj se zahtijeva zaštita. Postupak naplate i iznosi utvrđuju se u skladu s domaćim pravom.

#### Članak 291.

### Suradnja u području kolektivnog ostvarivanja prava

Stranke nastoje promicati dijalog i suradnju između svojih društava za kolektivno ostvarivanje u svrhu promicanja dostupnosti djela i drugih zaštićenih sadržaja i prijenos autorova udjela za korištenje takvih djela ili drugih zaštićenih sadržaja.

#### Pododjeljak 2.

### Žigovi

#### Članak 292.

### Međunarodni sporazumi

Stranke:

- (a) postupaju u skladu s Protokolom koji se odnosi na Madridski sporazum o međunarodnoj registraciji žigova, Ugovorom o pravu žiga WIPO-a i Sporazumom iz Nice o međunarodnoj klasifikaciji proizvoda i usluga za registraciju žigova; i
- (b) ulažu sve razumne napore kako bi pristupile Singapurskom ugovoru o pravu žiga.

#### Članak 293.

### Postupak registracije

1. Svaka stranka osigurava sustav registracije žigova u kojem se svaka konačna negativna odluka koju donese upravno tijelo nadležno za žigove priopćuje podnositelju zahtjeva u pisanom obliku te je se obrazlaže na odgovarajući način.
2. Svaka stranka osigurava mogućnost ulaganja prigovora protiv zahtjeva za registraciju žiga. Postupci povodom prigovora su kontradiktorni.
3. Stranke osiguravaju javno dostupne elektroničke baze podataka o zahtjevima i registracijama žigova.

#### Članak 294.

### Dobro poznati žigovi

Za potrebe provedbe članka 6.a Pariške konvencije i članka 16. stavaka 2. i 3. Sporazuma o TRIPS-u o zaštiti dobro poznatih žigova, stranke primjenjuju Zajedničku preporuku glede odredaba o zaštiti dobro poznatih žigova koju je donijela Skupština Pariške unije za zaštitu industrijskog vlasništva i Opća skupština WIPO-a na 34. seriji zasjedanja skupština država članica WIPO-a (rujan 1999.).

#### Članak 295.

### Iznimke od prava koja proizlaze iz žiga

Svaka stranka osigurava ograničene iznimke od prava koja proizlaze iz žiga, poput pravednog korištenja opisnih izraza, zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla kako je predviđeno u članku 303. ovog Sporazuma, ili druge ograničene iznimke kojima se u obzir uzimaju legitimni interesi vlasnika žiga i trećih osoba.

Pododjeljak 3.

### Oznake zemljopisnog podrijetla

Članak 296.

#### Područje primjene

1. Ovaj se pododjeljak primjenjuje na priznavanje i zaštitu oznaka zemljopisnog podrijetla koje potječu iz područja stranaka.
2. Da bi oznaka zemljopisnog podrijetla stranke bila pod zaštitom druge stranke, ista obuhvaća proizvode unutar područja primjene zakonodavstva te stranke iz članka 297. ovog Sporazuma.
3. „Oznaka zemljopisnog podrijetla” znači oznaka prema definiciji iz članka 22. stavka 1. Sporazuma o TRIPS-u, koja uključuje i „oznake izvornosti”.

Članak 297.

#### Utvrđene oznake zemljopisnog podrijetla

1. Nakon što je proučila zakonodavstvo Republike Moldove u vezi sa zaštitom oznaka zemljopisnog podrijetla navedeno u dijelu A Priloga XXX.A ovom Sporazumu, Unija zaključuje da ono ispunjava elemente utvrđene u dijelu C Priloga XXX.A ovom Sporazumu.
2. Nakon što je proučila zakonodavstvo Unije u vezi sa zaštitom oznaka zemljopisnog podrijetla navedeno u dijelu B Priloga XXX.A ovom Sporazumu, Republika Moldova zaključuje da ono ispunjava elemente utvrđene u dijelu C Priloga XXX.A ovom Sporazumu.
3. Vlada Republike Moldove, nakon što je završila postupak prigovora u skladu s kriterijima određenima u Prilogu XXX.B ovom Sporazumu i nakon što je proučila oznake zemljopisnog podrijetla poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda Unije koje su navedene u Prilogu XXX.C ovom Sporazumu te oznake zemljopisnog podrijetla vina, aromatiziranih vina i jakih alkoholnih pića Unije koje su navedene u Prilogu XXX.D ovom Sporazumu, a koje je Unija registrirala u skladu sa zakonodavstvom iz stavka 2. ovog članka, zaštićuje te oznake zemljopisnog podrijetla u skladu s razinom zaštite utvrđene ovim pododjeljkom.
4. Unija, nakon što je završila postupak prigovora u skladu s kriterijima određenima u Prilogu XXX.B ovom Sporazumu i nakon što je proučila oznake zemljopisnog podrijetla poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda Republike Moldove koje su navedene u Prilogu XXX.C ovom Sporazumu te oznake zemljopisnog podrijetla vina, aromatiziranih vina i jakih alkoholnih pića Republike Moldove koje su navedene u Prilogu XXX.D ovom Sporazumu, a koje je Republika Moldova registrirala u skladu sa zakonodavstvom iz stavka 1. ovog članka, zaštićuje te oznake zemljopisnog podrijetla u skladu s razinom zaštite utvrđene ovim pododjeljkom.
5. Odluke Zajedničkog odbora uspostavljenog člankom 11. Sporazuma između Europske unije i Republike Moldove o zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda o izmjeni priloga III. i IV. tom Sporazumu, koje su donesene prije stupanja na snagu ovog Sporazuma, smatraju se odlukama Pododbora za oznake zemljopisnog podrijetla, a oznake zemljopisnog podrijetla dodane u priloge III. i IV. tom Sporazumu smatraju se dijelom priloga XXX. C i XXX. D ovom Sporazumu. Stranke u skladu s time zaštićuju te oznake zemljopisnog podrijetla kao utvrđene oznake zemljopisnog podrijetla u okviru ovog Sporazuma.

Članak 298.

#### Dodavanje novih oznaka zemljopisnog podrijetla

1. Stranke su suglasne oko mogućnosti da se u skladu s postupkom utvrđenim člankom 306. stavkom 3. ovog Sporazuma, nakon završetka postupka prigovora i proučavanja oznaka zemljopisnog podrijetla kako je propisano člankom 297. stavcima 3. i 4. ovog Sporazuma, u priloge XXX.C i XXX.D ovom Sporazumu, na zadovoljstvo obiju stranaka, dodaju nove oznake zemljopisnog podrijetla koje treba zaštititi.

2. Stranka nije dužna kao oznaku zemljopisnog podrijetla zaštititi ime koje je u koliziji s nazivom neke biljne sorte, uključujući sortu vinove loze, ili životinjske pasmine te je stoga pogodno za dovođenje potrošača u zabludu o pravom podrijetlu proizvoda.

#### Članak 299.

#### Područje primjene zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla

1. Oznake zemljopisnog podrijetla koje su navedene u prilogima XXX.C i XXX.D ovom Sporazumu, uključujući one dodane na temelju članka 298. ovog Sporazuma, zaštićuju se od:

(a) svake izravne ili neizravne upotrebe zaštićenog imena:

i. za usporedive proizvode koji nisu u skladu sa specifikacijama proizvoda zaštićenog imena; ili

ii. u mjeri u kojoj se takvom upotrebom iskorištava ugled oznake zemljopisnog podrijetla;

(b) svake zloupotrebe, oponašanja ili podsjećanja<sup>(1)</sup>, čak i ako je naznačeno pravo podrijetlo proizvoda, ili ako je naziv proizvoda preveden, transkribiran ili transliteriran, ili ako mu je dodan izraz poput „stil”, „tip”, „metoda”, „kako se proizvodi u”, „imitacija”, „aroma”, „kao” ili slično;

(c) svake druge lažne oznake ili oznaka koja dovodi u zabludu u pogledu izvora, podrijetla, prirode ili bitnih svojstava proizvoda na unutarnjoj ili vanjskoj ambalaži, na promidžbenim materijalima, dokumentima koji se odnose na predmetni proizvod ili pakiranja proizvoda u ambalažu koja može stvoriti pogrešnu predodžbu o njegovu podrijetlu; i

(d) svake druge prakse koja može potrošača dovesti u zabludu u pogledu pravog podrijetla proizvoda.

2. Ako su oznake zemljopisnog podrijetla u cijelosti ili djelomično homonimi, zaštita se odobrava svakoj oznaci, pod uvjetom da se rabi u dobroj vjeri i uz odgovarajuće uzimanje u obzir lokalne i tradicionalne uporabe te stvarnog rizika od stvaranja zabune. Ne dovodeći u pitanje članak 23. Sporazuma o TRIPS-u, stranke zajedno utvrđuju praktične uvjete upotrebe u okviru kojih će razlikovati homonimne oznake zemljopisnog podrijetla, uzimajući u obzir potrebu da se osigura ravnopravan tretman predmetnih proizvođača te da se potrošači ne dovode u zabludu. Neće se registrirati homonimi koji potrošača dovode u zabludu o tome da proizvodi dolaze s nekog drugog područja, čak i ako je to ime točno s obzirom na stvarno područje, regiju ili mjesto podrijetla predmetnog proizvoda.

3. Kada stranka, u kontekstu pregovora s trećom zemljom, predloži zaštitu oznake zemljopisnog podrijetla treće zemlje, a to je ime homonim oznake zemljopisnog podrijetla druge stranke, potonja se o tome obavješćuje i daje joj se mogućnost očitovanja prije nego što se ime zaštititi.

4. Ništa u ovom pododjeljku ne obvezuje stranku da zaštititi oznaku zemljopisnog podrijetla druge stranke koja nije zaštićena ili je prestala biti zaštićena u svojoj zemlji podrijetla. Stranke se međusobno obavješćuju o prestanku zaštite oznake zemljopisnog podrijetla u njezinoj zemlji podrijetla.

5. Ništa u ovom pododjeljku ne dovodi u pitanje pravo bilo koje osobe da u trgovačkom prometu rabi svoje ime ili ime svojeg prethodnika u poslovanju, osim ako se to ime rabi na način da se potrošači dovode u zabludu.

#### Članak 300.

#### Pravo uporabe oznakâ zemljopisnog podrijetla

1. Naziv koji je zaštićen prema ovom pododjeljku može koristiti bilo koji gospodarski subjekt koji stavlja na tržište, proizvodi, obrađuje ili priprema poljoprivredne proizvode, prehrambene proizvode, vina, aromatizirana vina ili jaka alkoholna pića koja su u skladu s odgovarajućom specifikacijom proizvoda.

2. Čim se oznaka zemljopisnog podrijetla zaštititi prema ovom pododjeljku, upotreba tog zaštićenog imena ne podliježe ni registraciji korisnikâ ni dodatnim troškovima.

<sup>(1)</sup> Izraz „podsjećanje” posebno znači upotreba, na bilo koji način za proizvode pod tarifnim brojem 20.09 Harmoniziranog sustava (HS), iako samo u onoj mjeri u kojoj su ti proizvodi navedeni kao vina pod tarifnim brojem 22.04, aromatizirana vina pod tarifnim brojem 22.05 i jaka alkoholna pića pod tarifnim brojem 22.08 tog sustava.

### Članak 301.

#### Izvršavanje zaštite

Stranke izvršavaju zaštitu predviđenu u člancima od 297. do 300. ovog Sporazuma odgovarajućim administrativnim djelovanjima ili pravnim postupcima, prema potrebi, uključujući na carinskoj granici (izvoz i uvoz), kako bi se spriječila i zaustavila nezakonita upotreba zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla. Stranke izvršavaju takvu zaštitu i na zahtjev zainteresirane stranke.

### Članak 302.

#### Provedba dopunskih djelovanja

Ne dovodeći u pitanje prethodne obveze Republike Moldove u vezi s odobravanjem zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla Unije koje proizlaze iz međunarodnih sporazuma o zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla i njihovo izvršavanje, uključujući obveze preuzete Lisabonskim ugovorom za zaštitu oznaka podrijetla i njihovu međunarodnu registraciju, i u skladu s člankom 301. ovog Sporazuma, Republika Moldova ostvaruje korist od prijelaznog razdoblja od pet godina koje počinje od 1. travnja 2013. radi uvođenja svih dopunskih djelovanja potrebnih za zaustavljanje nezakonite upotrebe zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla, a posebno mjera na carinskoj granici.

### Članak 303.

#### Odnos sa žigovima

1. Stranke odbijaju registraciju žiga ili proglašavaju žig ništavim, po službenoj dužnosti ili na zahtjev zainteresirane stranke u skladu sa zakonodavstvom svake stranke, u situaciji koja odgovara bilo kojoj situaciji iz članka 299. stavka 1. ovog Sporazuma u vezi sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla za istovrsne proizvode, pod uvjetom da je prijava za registraciju žiga podnesena nakon datuma zahtjeva za zaštitu oznake zemljopisnog podrijetla na dotičnom području.
2. Za oznake zemljopisnog podrijetla iz članka 297. ovog Sporazuma kao datum zahtjeva za zaštitu uzima se 1. travnja 2013.
3. Za oznake zemljopisnog podrijetla iz članka 298. ovog Sporazuma kao datum zahtjeva za zaštitu uzima se datum na koji je drugoj stranci prosljeđen zahtjev za zaštitu oznake zemljopisnog podrijetla.
4. Za oznake zemljopisnog podrijetla iz članka 298. ovog Sporazuma stranke nemaju obvezu zaštititi oznaku zemljopisnog podrijetla ako zaštita, zbog ugleda ili dobre poznatosti žiga, može potrošače dovesti u zabludu u pogledu stvarnog identiteta proizvoda.
5. Ne dovodeći u pitanje stavak 4. ovog članka, stranke zaštićuju oznake zemljopisnog podrijetla i u slučaju postojanja ranijeg žiga. Raniji žig znači žig čija upotreba odgovara nekoj od situacija iz članka 299. stavka 1. ovog Sporazuma i koji je, ako je ta mogućnost predviđena predmetnim zakonodavstvom, bio prijavljen za registraciju, registriran ili utvrđen upotrebom na području jedne od stranaka prije datuma kada je druga stranka podnijela zahtjev za zaštitu oznake zemljopisnog podrijetla prema ovom pododjeljku. Takav žig može se nastaviti rabiti i produljivati neovisno o zaštiti oznake zemljopisnog podrijetla, pod uvjetom da u zakonodavstvu stranaka u području žigova ne postoje osnove za proglašavanje žiga ništavim ili njegov opoziv.

### Članak 304.

#### Opća pravila

1. Ovaj pododjeljak primjenjuje se ne dovodeći u pitanje prava i obveze stranaka prema Sporazumu o WTO-u.
2. Neovisno o članku 302. ovog Sporazuma, uvoz, izvoz i stavljanje na tržište proizvoda iz članka 297. i 298. ovog Sporazuma provodi se u skladu sa zakonima i propisima koji se primjenjuju na području stranke uvoznice.



3. Sva pitanja koja proizlaze iz tehničkih specifikacija registriranih imena rješava Pododbor za oznake zemljopisnog podrijetla uspostavljen na temelju članka 306. ovog Sporazuma.
4. Oznake zemljopisnog podrijetla zaštićene prema ovom pododjeljku može poništiti samo stranka iz koje proizvod potječe.
5. Specifikacijom proizvoda iz ovog pododjeljka smatra se ona specifikacija, uključujući sve njezine odobrene izmjene, koju su odobrila tijela stranke s čijeg područja proizvod potječe.

#### Članak 305.

### Suradnja i transparentnost

1. Stranke održavaju kontakt, izravno ili putem Pododbora za oznake zemljopisnog podrijetla uspostavljenog na temelju članka 306. ovog Sporazuma, u vezi sa svim pitanjima koja se odnose na provedbu i funkcioniranje ovog pododjeljka. Stranka posebno može zahtijevati od druge stranke informacije u vezi sa specifikacijama proizvoda i njihovim izmjenama te kontaktnim točkama za odredbe o nadzoru.
2. Svaka stranka može objaviti specifikacije proizvoda ili njihov sažetak i kontaktne točke za odredbe o nadzoru u vezi s oznakama zemljopisnog podrijetla druge stranke koje su zaštićene na temelju ovog članka.

#### Članak 306.

### Pododbor za oznake zemljopisnog podrijetla

1. Osniva se Pododbor za oznake zemljopisnog podrijetla.
2. Pododbor za oznake zemljopisnog podrijetla sastoji se od predstavnika stranaka i njegov cilj je pratiti razvoj ovog pododjeljka te jačati njihovu suradnju u vezi s oznakama zemljopisnog podrijetla i dijalog o njima. Pododbor o svojim aktivnostima izvješćuje Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma.
3. Pododbor za oznake zemljopisnog podrijetla odluke donosi konsenzusom. Pododbor utvrđuje svoj poslovnik. Pododbor se sastaje na zahtjev jedne od stranaka najmanje jednom godišnje, izmjenično u Europskoj uniji i Republici Moldovi, u vrijeme i na mjestu te na način (koji može uključivati i videokonferenciju) koji stranke zajednički utvrđuju, najkasnije 90 dana od zahtjeva.
4. Pododbor za oznake zemljopisnog podrijetla nadzire i pravilno funkcioniranje ovog pododjeljka i može uzeti u razmatranje svako pitanje koje se odnosi na njegovu provedbu i djelovanje. Pododbor je posebno nadležan za:
  - (a) izmjenu dijela A i dijela B Priloga XXX.A ovom Sporazumu u pogledu upućivanja na pravne propise koji se primjenjuju u strankama;
  - (b) izmjenu Priloga XXX.C i XXX.D ovom Sporazumu u pogledu oznaka zemljopisnog podrijetla;
  - (c) razmjenu informacija o razvoju zakonodavstva i politike u području oznaka zemljopisnog podrijetla te svim drugim pitanjima od zajedničkog interesa u vezi s oznakama zemljopisnog podrijetla;
  - (d) razmjenu informacija o oznakama zemljopisnog podrijetla u svrhu razmatranja njihove zaštite u skladu s ovim pododjeljkom; te
  - (e) praćenje najnovijih razvoja u vezi s izvršavanjem zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla navedenih u prilogima XXX.C i XXX.D ovom Sporazumu.

Pododjeljak 4.

### **Dizajni**

Članak 307.

#### **Međunarodni sporazumi**

Stranke postupaju u skladu sa Ženevskim aktom Haškog sporazuma o međunarodnoj registraciji industrijskog dizajna iz 1999.

Članak 308.

#### **Zaštita registriranih dizajna**

1. Svaka stranka osigurava zaštitu neovisno stvorenih dizajna koji su novi i originalni <sup>(1)</sup>. Ta se zaštita osigurava registracijom kojom se nositeljima registriranog dizajna dodjeljuje isključivo pravo u skladu s odredbama ovog članka.
2. Smatra se da je dizajn koji je primijenjen na proizvod ili ugrađen u proizvod koji predstavlja sastavni dio složenog proizvoda, nov i originalan samo:
  - (a) ako sastavni dio, nakon što je ugrađen u složeni proizvod, ostaje vidljiv pri uobičajenoj upotrebi proizvoda; i
  - (b) u mjeri u kojoj ta vidljiva obilježja sastavnog dijela sama po sebi ispunjavaju pretpostavke novosti i originalnosti.
3. Izraz „uobičajena upotreba” u stavku 2. točki (a) znači upotreba od strane krajnjeg korisnika, koja ne uključuje održavanje, servisiranje ili popravak.
4. Nositelj registriranog dizajna ima pravo spriječiti treće osobe koje nemaju suglasnost vlasnika barem da proizvode, nude za prodaju, prodaju, uvoze, izvoze, skladište ili koriste predmete koji nose ili sadržavaju zaštićeni dizajn, ako su takve radnje poduzete u komercijalnu svrhu, nepropisno nanose štetu uobičajenom iskorištavanju dizajna ili nisu u skladu s poštenom trgovinskom praksom.
5. Trajanje dostupne zaštite iznosi 25 godina od dana podnošenja zahtjeva za registraciju.

Članak 309.

#### **Zaštita dodijeljena neregistriranim dizajnima**

1. Svaka stranka osigurava pravna sredstva za sprečavanje upotrebe neregistriranih dizajna samo ako pobijana upotreba proizlazi iz kopiranja neregistriranog izgleda proizvoda. Za potrebe ovog članka izraz „upotreba” uključuje nuđenje na prodaju, stavljanje na tržište, uvoz ili izvoz proizvoda.
2. Trajanje zaštite dostupne za neregistrirane dizajne iznosi najmanje tri godine od dana kada je dizajn bio učinjen dostupnim javnosti u jednoj od stranaka.

Članak 310.

#### **Iznimke i isključenja**

1. Svaka stranka može odobriti ograničene iznimke u vezi sa zaštitom dizajna, pod uvjetom da takve iznimke nisu neopravdano u suprotnosti s uobičajenim iskorištavanjem zaštićenih dizajna i da neopravdano ne dovode u pitanje legitimne interese vlasnika zaštićenog dizajna, uzimajući u obzir legitimne interese trećih osoba.

<sup>(1)</sup> Za potrebe ovog članka stranka može smatrati da je dizajn koji ima individualni karakter originalan.

2. Zaštita dizajna ne proširuje se na dizajn koji u bitnom određuju tehnički ili funkcionalni uvjeti. Pravom dizajna ne štite se obilježja izgleda proizvoda koja je nužno reproducirati u potpuno istom obliku i dimenzijama da bi se proizvod u koji je dizajn ugrađen ili na koji je dizajn primijenjen mogao mehanički spojiti s drugim proizvodom, biti ugrađen u drugih proizvod ili oko njega ili na njega, kako bi svaki od tih proizvoda mogao obavljati svoju funkciju.

*Članak 311.*

### **Odnos prema autorskom pravu**

Dizajn je prikladan i za zaštitu prema autorskom pravu stranke od dana na koji je dizajn stvoren ili utvrđen u bilo kojem obliku. Svaka stranka određuje opseg takve zaštite i uvjete pod kojima se ona pruža, uključujući stupanj zahtijevane originalnosti.

Pododjeljak 5.

### **Patenti**

*Članak 312.*

### **Međunarodni sporazumi**

Stranke se pridržavaju odredaba Ugovora o suradnji na području patenata WIPO-a i ulažu sve razumne napore kako bi postupale u skladu s Ugovorom o patentnom pravu WIPO-a.

*Članak 313.*

### **Patenti i javno zdravlje**

1. Stranke prepoznaju važnost Deklaracije ministarske konferencije WTO-a o Sporazumu o TRIPS-u i javnom zdravlju, donesene 14. studenoga 2001. Stranke pri tumačenju i provedbi prava i obveza iz ovog poglavlja osiguravaju usklađenost s tom deklaracijom.
2. Stranke poštuju Odluku Općeg vijeća WTO-a od 30. kolovoza 2003. o stavku 6. deklaracije iz stavka 1. ovog članka i daju doprinos njezinoj provedbi.

*Članak 314.*

### **Svjedodžba o dodatnoj zaštiti**

1. Stranke prepoznaju da lijekovi i sredstva za zaštitu bilja zaštićeni patentom mogu biti podložni upravnom postupku odobravanja prije stavljanja istih na njihovo tržište. Stranke prepoznaju da razdoblje koje protekne između podnošenja prijave za patent i prvog odobrenja za stavljanje proizvoda na njihovo tržište, kako je u tu svrhu utvrđeno domaćim pravom, može skratiti razdoblje djelotvorne patentne zaštite.
2. Svaka stranka predviđa daljnje razdoblje zaštite za lijekove ili sredstva za zaštitu bilja koji su zaštićeni patentom i koji su podložni upravnom postupku odobravanja, koje je razdoblje jednako razdoblju iz druge rečenice stavka 1., umanjeno za pet godina.
3. Neovisno o stavku 2. trajanje daljnjeg razdoblja zaštite ne smije biti dulje od pet godina.
4. U slučaju lijekova za koje su provedene pedijatrijske studije, a rezultati tih studija izraženi su u informacijama o proizvodu, stranke predviđaju dodatno šestomjesečno produljenje razdoblja zaštite iz stavka 2.

## Članak 315.

**Zaštita podataka dostavljenih radi pribavljanja odobrenja za stavljanje lijeka na tržište**

1. Svaka stranka primjenjuje sveobuhvatan sustav radi osiguravanja tajnosti, neotkrivanja i nekorištenja podataka dostavljenih u svrhu pribavljanja odobrenja za stavljanje lijeka na tržište. <sup>(1)</sup>
2. Svaka stranka osigurava da se sve tražene informacije dostavljene radi dobivanja odobrenja za stavljanje lijeka na tržišta ne otkrivaju trećim osobama i ostvaruje korist od zaštite od nepoštene komercijalne upotrebe.

U tu svrhu,

- (a) tijekom razdoblja od najmanje pet godina, počevši od datuma dodjele odobrenja za stavljanje na tržište u dotičnoj stranci, ni jedna osoba ili subjekt, javna ili privatna, osim osobe ili subjekta koji je dostavio takve neobjavljene podatke, nema dopuštenje koristiti se takvim podacima, bilo izravno ili neizravno, bez izričitog dopuštenja osobe ili subjekta koji je dostavio te podatke, radi pružanja podrške zahtjevu za odobrenje za stavljanje lijeka na tržište;
  - (b) tijekom razdoblja od najmanje sedam godina, počevši od datuma dodjele odobrenja za stavljanje na tržište u predmetnoj stranci, ne daje se odobrenje za stavljanje na tržište za svaki naknadni zahtjev, osim ako naknadni podnositelj dostavi svoje podatke, ili podatke korištene uz odobrenje nositelja prvog odobrenja, koji ispunjavaju iste zahtjeve kao u slučaju prvog odobrenja. Proizvodi registrirani bez dostave takvih podataka uklanjaju se s tržišta do ispunjenja zahtjeva.
3. Sedmogodišnje razdoblje iz stavka 2. točke (b) produljuje se na najviše osam godina ako, tijekom prvih pet godina nakon dobivanja početnog odobrenja, nositelj dobije odobrenje za jednu ili više novih terapijskih indikacija za koje se smatra da imaju znatnu kliničku korist u usporedbi s postojećim terapijama.
  4. Odredbe ovog članka nemaju retroaktivni učinak. One ne utječu na stavljanje na tržište lijekova koji su odobreni prije stupanja na snagu ovog Sporazuma.
  5. Republika Moldova obvezuje se uskladiti svoje zakonodavstvo o zaštiti podataka za lijekove sa zakonodavstvom Unije na datum o kojem treba odlučiti Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma.

## Članak 316.

**Zaštita podataka o sredstvima za zaštitu bilja**

1. Prije nego što odobre stavljanje na tržište sredstava za zaštitu bilja, svaka stranka utvrđuje zahtjeve u vezi sa sigurnošću i djelotvornošću.
2. Svaka stranka priznaje vremenski ograničeno pravo na zaštitu podataka vlasniku izvješća o ispitivanju ili studiji koje je prvi put dostavljeno radi ishođenja odobrenja za stavljanje na tržište sredstva za zaštitu bilja.

Tijekom razdoblja valjanosti prava na zaštitu podataka, izvješće o ispitivanju ili studiji ne upotrebljava se u korist druge osobe koja namjerava pribaviti odobrenje za stavljanje na tržište sredstva za zaštitu bilja, osim ako je vlasnik dao svoju izričitu suglasnost.

3. Izvješće o ispitivanju ili studiji mora ispunjavati sljedeće uvjete:
  - (a) mora biti potrebno za odobrenje ili izmjenu odobrenja kako bi se dopustila upotreba na drugim usjevima; i
  - (b) mora biti certificirano kao usklađeno s načelima dobre laboratorijske prakse ili dobre eksperimentalne prakse.

<sup>(1)</sup> Za potrebe ovog članka „lijekovi” znači:

- i. svaka tvar ili mješavina tvari za liječenje ili sprečavanje bolesti ljudi; ili
- ii. svaka tvar ili mješavina tvari koja se može dati ljudima radi postavljanja medicinske dijagnoze, obnavljanja, ispravljanja ili prilagodbe fizioloških funkcija ili struktura kod ljudi.

Lijekovi uključuju, na primjer, kemijske lijekove, biološke lijekove (npr. cjepiva, (protu)otrovi), uključujući lijekove dobivene iz ljudske krvi ili ljudske plazme, lijekove za naprednu terapiju (npr. lijekovi za gensku terapiju i lijekovi za terapiju stanicama), biljne lijekove i radiofarmaceutске pripravke.

4. Razdoblje zaštite podataka traje najmanje deset godina počevši od dana prvog odobrenja u predmetnoj stranci. U slučaju sredstava za zaštitu bilja niske razine rizika, razdoblje se može produljiti na 13 godina.
5. Razdoblja iz stavka 4. produljuju se za tri mjeseca za svako produljenje odobrenja za neznatnu upotrebu <sup>(1)</sup> ako nositelj odobrenja podnese zahtjev za takva odobrenja najkasnije pet godina od dana prvog odobrenja. Ukupno razdoblje zaštite podataka ni u kom slučaju ne smije biti dulje od 13 godina. Ukupno razdoblje zaštite podataka za sredstva za zaštitu bilja niske razine rizika ni u kom slučaju ne smije biti dulje od 15 godina.
6. Izvješće o ispitivanju ili studiji štiti se i ako je ono bilo potrebno za obnavljanje ili preispitivanje odobrenja. U tim slučajevima, razdoblje zaštite podataka traje 30 mjeseci.

#### Članak 317.

#### Biljne sorte

Stranke štite prava biljnih sorti, u skladu s Međunarodnom konvencijom za zaštitu novih biljnih sorti, uključujući mogući izuzetak od oplemenjivačkog prava iz članka 15. stavka 2. navedene Konvencije, te surađuju u promicanju i izvršavanju tih prava.

#### Odjeljak 3.

#### Izvršavanje prava intelektualnog vlasništva

#### Članak 318.

#### Opće obveze

1. Stranke ponovno potvrđuju svoje obveze prema Sporazumu o TRIPS-u, a posebno prema njegovu dijelu III., i osiguravaju sljedeće dopunske mjere, postupke i pravna sredstva navedene u ovom odjeljku i potrebne za osiguravanje izvršavanja prava intelektualnog vlasništva <sup>(2)</sup>.
2. Te su dopunske mjere, postupci i pravna sredstva poštene i pravični, nisu nepotrebno složeni ili skupi niti za posljedicu imaju nerazumne rokove ili neopravdana kašnjenja.
3. Te su dopunske mjere i pravna sredstva djelotvorni, razmjerni i odvrćajući te se primjenjuju na način da se izbjegne stvaranje prepreka u zakonitoj trgovini te da se osiguraju zaštitne mjere protiv njihove zloupotrebe.

#### Članak 319.

#### Ovlašteni podnositelji zahtjeva

Svaka stranka priznaje sljedeće osobe kao osobe koje su ovlaštene zatražiti primjenu mjera, postupaka i pravnih sredstava iz ovog odjeljka i dijela III. Sporazuma o TRIPS-u:

- (a) nositelje prava intelektualnog vlasništva u skladu s odredbama primjenjivog prava;
- (b) sve druge osobe koje su ovlaštene koristiti ta prava, a posebno imatelje licencije, u onoj mjeri u kojoj je to dopušteno i u skladu s odredbama primjenjivog prava;

<sup>(1)</sup> Za potrebe ovog članka izraz „neznatna upotreba” znači upotreba sredstva za zaštitu bilja u stranci na bilju ili biljnim proizvodima koji u toj stranci nisu široko rasprostranjeni ili su široko rasprostranjeni, ako postoji izvanredna potreba za zaštitom bilja.

<sup>(2)</sup> Za potrebe ovog pododjeljka pojam „prava intelektualnog vlasništva” obuhvaća barem sljedeća prava: autorsko pravo; prava srodna autorskom pravu; pravo *sui generis* proizvođača baze podataka; pravo stvaratelja topografija za poluvodičke proizvode; prava žiga; prava dizajna; patentna prava, uključujući prava koja proizlaze iz svjedodžaba o dodatnoj zaštiti; oznake zemljopisnog podrijetla; prava iz korisnih modela; prava zaštite biljnih sorti; i trgovačka imena ako su ona prema predmetnom domaćem pravu zaštićena kao isključiva prava.

- (c) tijela za kolektivno ostvarivanje prava intelektualnog vlasništva kojima se redovito priznaje pravo zastupanja nositelja prava intelektualnog vlasništva, u mjeri u kojoj je to dopušteno i u skladu s odredbama primjenjivog prava; te
- (d) strukovna tijela za obranu prava kojima se redovito priznaje pravo zastupanja nositelja prava intelektualnog vlasništva, u mjeri u kojoj je to dopušteno i u skladu s odredbama primjenjivog prava.

#### Pododjeljak 1.

### Izvršavanje u okviru građanskog prava

#### Članak 320.

#### Mjere osiguranja dokaza

1. Svaka stranka osigurava da, čak i prije početka postupka o meritumu slučaja, nadležna pravosudna tijela mogu, na zahtjev stranke koja je podnijela razumno raspoložive dokaze koji podupiru zahtjev prema kojem je njezino pravo intelektualnog vlasništva povrijeđeno ili će biti povrijeđeno, naložiti hitne i djelotvorne privremene mjere radi osiguranja relevantnih dokaza u vezi s navodnom povredom, podložno zaštiti povjerljivih informacija.
2. Te mjere mogu uključivati detaljan opis, uz uzimanje uzoraka ili bez njega, ili fizičku zapljenu robe kojom je navodno počinjena povreda te, u odgovarajućim slučajevima, materijala i sredstava upotrijebljenih za proizvodnju i/ili distribuciju te robe i pripadajuće dokumentacije. Te se mjere poduzimaju, ako je potrebno i bez saslušanja druge stranke, posebno ako bi bilo kakva odgoda vjerojatno prouzročila nepopravljivu štetu nositelju prava ili ako postoji očiti rizik uništenja dokaza.

#### Članak 321.

#### Pravo na informacije

1. Svaka stranka osigurava da, u kontekstu postupka zbog povrede prava intelektualnog vlasništva te kao odgovor na opravdani i razmjerni zahtjev tužitelja, nadležna pravosudna tijela mogu naložiti da informacije o podrijetlu i distribucijskim mrežama robe ili usluga kojima je počinjena povreda prava intelektualnog vlasništva pruži počinitelj povrede i/ili bilo koja druga osoba:
  - (a) za koju se utvrdi da u komercijalno relevantnom opsegu posjeduje robu kojom se čini povreda;
  - (b) za koju se utvrdi da se u komercijalno relevantnom opsegu koristi uslugama kojima se čini povreda;
  - (c) za koju se utvrdi da u komercijalno relevantnom opsegu pruža usluge koje se koriste u djelatnostima kojima se čini povreda;
  - (d) koju je osoba iz točaka (a), (b) ili (c) ovog stavka navela kao osobu koja je sudjelovala u proizvodnji, izradi ili distribuciji robe ili pružanju usluga.
2. Informacije iz stavka 1., prema potrebi, sadržavaju:
  - (a) imena ili nazive te adrese proizvođača, izrađivača, distributera, dobavljača i drugih prethodnih posjednika robe ili usluga, kao i trgovaca na veliko i malo kojima su bile namijenjene;
  - (b) informacije o proizvedenim, izrađenim, dostavljenim, primljenim ili naručenim količinama, kao i o cijeni koja je postignuta za predmetnu robu ili usluge.
3. Stavci 1. i 2. primjenjuju se ne dovodeći u pitanje druge zakonske odredbe kojima se:
  - (a) nositelju prava dodjeljuje pravo na primanje potpunijih informacija;
  - (b) uređuje korištenje informacija dostavljenih na temelju ovog članka u građanskom ili kaznenom postupku;
  - (c) uređuje odgovornost za zloupotrebu prava na informacije;

- (d) omogućuje odbijanje pružanja informacija koje bi osobu iz stavka 1. prisililo da prizna vlastito sudjelovanje ili sudjelovanje svojih bliskih srodnika u povredi prava intelektualnog vlasništva; ili
- (e) kojima se uređuje zaštita povjerljivosti izvora informacija ili obrade osobnih podataka.

#### Članak 322.

### Privremene i mjere opreza

1. Svaka stranka osigurava da pravosudna tijela mogu, na zahtjev podnositelja, protiv navodnog počinitelja odrediti prethodnu zabranu radi sprečavanja predstojeće povrede prava intelektualnog vlasništva ili privremeno i, prema potrebi, ako je to predviđeno domaćim pravom, u odgovarajućim slučajevima uz plaćanje novčane kazne zabraniti nastavljanje povrede tog prava ili za slučaj takvog nastavljanja propisati obvezu pružanja jamstava čija je namjena osigurati naknadu štete nositelju prava. Prethodna se zabrana može pod istim uvjetima odrediti i protiv posrednika čijim se uslugama koristi treća osoba u cilju povrede prava intelektualnog vlasništva.
2. Prethodna se zabrana može odrediti i radi zapljene ili predaje robe za koju postoji sumnja da se njome čini povreda prava intelektualnog vlasništva, a kako bi se spriječio njezin ulazak u trgovinske kanale ili kretanje njima.
3. U slučaju povrede koja je počinjena u komercijalno relevantnom opsegu, stranke osiguravaju da, ako podnositelj zahtjeva dokaže postojanje okolnosti koje bi mogle ugroziti naknadu štete, pravosudna tijela mogu naložiti preventivnu zapljenu pokretne i nepokretne imovine navodnog počinitelja povrede, uključujući blokadu bankovnih računa i druge imovine te osobe. Nadležna tijela mogu u tu svrhu naložiti priopćavanje bankarskih, financijskih ili komercijalnih dokumenata ili odgovarajući pristup relevantnim informacijama.

#### Članak 323.

### Korektivne mjere

1. Svaka stranka osigurava da nadležna pravosudna tijela mogu naložiti, na zahtjev podnositelja i ne dovodeći u pitanje bilo kakvu naknadu štete nositelju prava zbog povrede te bez bilo kakve vrste naknade, barem konačno uklanjanje iz trgovačkih kanala ili uništenje robe za koju utvrde da se njome čini povreda prava intelektualnog vlasništva. Prema potrebi, nadležna pravosudna tijela mogu naložiti i uništenje materijala i sredstava koji se uglavnom upotrebljavaju pri stvaranju ili izradi te robe.
2. Pravosudna tijela stranaka ovlaštena su naložiti provedbu tih mjera o trošku počinitelja povrede, osim u slučaju pozivanja na posebne razloge da se to ne učini.

#### Članak 324.

### Sudske zabrane

Svaka stranka osigurava da, u slučaju donošenja sudske odluke kojom je utvrđena povreda prava intelektualnog vlasništva, pravosudna tijela mogu protiv počinitelja povrede, kao i protiv posrednika čijim se uslugama u svrhu povrede prava intelektualnog vlasništva koristila treća osoba, odrediti sudsku zabranu kojom se zabranjuje nastavljanje povrede.

#### Članak 325.

### Alternativne mjere

Stranke mogu predvidjeti da, u odgovarajućim slučajevima i na zahtjev osobe protiv koje se mogu odrediti mjere predviđene u članku 323. i/ili članku 324. ovog Sporazuma, nadležna pravosudna tijela mogu umjesto primjene mjera predviđenih u navedenim člancima ovog Sporazuma naložiti plaćanje novčane naknade oštećenoj stranci, ako predmetna osoba nije postupala ni s namjerom ni s nehajem, ako bi izvršenje predmetnih mjera toj osobi prouzročilo nesrazmjernu štetu i ako se plaćanje novčane naknade oštećenoj stranci čini primjerenim.

**Članak 326.****Naknada štete**

1. Svaka stranka osigurava da pravosudna tijela, na zahtjev oštećene stranke, počinitelju povrede koji je znao ili za kojeg se može osnovano pretpostaviti da je morao znati da sudjeluje u aktivnosti koja predstavlja povredu, nalože da nositelju prava plati naknadu koja odgovara stvarnoj šteti koju je pretrpio kao posljedicu povrede. Pri određivanju naknade štete pravosudna tijela:

- (a) uzimaju u obzir sve odgovarajuće aspekte, kao što su negativne gospodarske posljedice, uključujući izgubljeni dobit, koje je oštećena stranka pretrpjela, bilo kakvu nepošteno stečenu dobit počinitelja povrede i, u odgovarajućim slučajevima, elemente koji nisu gospodarski čimbenici, poput nematerijalne štete koja je nositelju prava prouzročena povredom; ili
- (b) kao alternativu točki (a), mogu, u odgovarajućim slučajevima, odrediti naknadu štete kao paušalni iznos na temelju elemenata kao što je najmanji iznos tantijema ili naknada koje bi počinitelj povrede bio morao platiti da je zatražio odobrenje za korištenje predmetnog prava intelektualnog vlasništva.

2. Ako počinitelj povrede nije znao ili nije imao opravdanih razloga znati da je sudjelovao u aktivnosti koja predstavlja povredu, stranke mogu predvidjeti da pravosudna tijela mogu u korist oštećene stranke naložiti povrat dobiti ili plaćanje naknade štete čija se visina može unaprijed utvrditi.

**Članak 327.****Sudski troškovi**

Svaka stranka osigurava da opravdane i razmjerne sudske troškove i druge izdatke stranke koja je uspjela u sporu, kao opće pravilo, snosi stranka koja je izgubila spor, osim ako bi to bilo protivno načelu pravičnosti.

**Članak 328.****Objava odluka pravosudnih tijela**

U postupcima koji su pokrenuti zbog povrede prava intelektualnog vlasništva, svaka stranka osigurava da pravosudna tijela mogu naložiti, na zahtjev podnositelja i o trošku počinitelja povrede, primjerene mjere za širenje informacija o odluci, uključujući izlaganje odluke i njezinu objavu u cijelosti ili djelomično.

**Članak 329.****Pretpostavka svojstva autora ili svojstva nositelja prava**

Za potrebe primjene mjera, postupaka i pravnih sredstava predviđenih u ovom odjeljku:

- (a) kako bi se autor književnog ili umjetničkog djela, u nedostatku suprotnih dokaza, takvim smatrao i kako bi, slijedom toga, bio ovlašten pokrenuti postupak zbog povrede, dostatno je da je njegovo ime navedeno na djelu na uobičajeni način;
- (b) točka (a) primjenjuje se *mutatis mutandis* na nositelje prava srodnih autorskom pravu u odnosu na njihov zaštićeni sadržaj.

**Pododjeljak 2.****Ostale odredbe****Članak 330.****Mjere na granicama**

1. Svaka stranka, osim ako je u ovom pododjeljku drukčije propisano, utvrđuje postupke kojima se nositelju prava, koji ima osnovane razloge za sumnju da bi se mogao izvršiti uvoz, izvoz, ponovni izvoz, ulazak u carinsko područje ili



izlazak iz njega, stavljanje u postupak suspenzije ili u slobodnu zonu ili slobodno skladište robe kojom se čini povreda prava intelektualnog vlasništva <sup>(1)</sup>, omogućuje da nadležnim upravnim ili pravosudnim tijelima podnese pisani zahtjev u kojem traži da carinska tijela suspendiraju puštanje te robe u slobodni promet ili da je zadrže.

2. Svaka stranka osigurava da, ako carinska tijela u svojem postupanju, a prije nego što nositelj prava podnese zahtjev ili mu zahtjev bude odobren, imaju dovoljno razloga za sumnju da se robom čini povreda prava intelektualnog vlasništva, ta tijela mogu suspendirati puštanje te robe ili je zadržati kako bi se nositelju prava omogućilo podnošenje zahtjeva za postupanje u skladu sa stavkom 1.

3. Sva prava i obveze u vezi s uvoznikom koja su uspostavljena u domaćem pravu za provedbu ovog članka i odjeljka 4. dijela III. Sporazuma o TRIPS-u isto su tako primjenjiva na izvoznika ili posjednika robe.

4. Svaka stranka osigurava da njezina nadležna tijela od nositelja prava koji zatraži postupke opisane u stavku 1. zahtijevaju da osigura odgovarajuće dokaze kojima će nadležnim tijelima dokazati da, u okviru prava stranke koja osigurava postupke, postoji *prima facie* povreda prava intelektualnog vlasništva nositelja prava, i da osigura dostatne informacije, za koje je opravdano očekivati da je nositelj prava upoznat s njima, kako bi nadležna tijela mogla u razumnoj mjeri prepoznati robu za koju se sumnja da je roba kojom se čini povreda prava intelektualnog vlasništva. Zahtjevom za osiguranje dostatnih informacija neopravdano se ne sprečava primjena postupaka opisanih u stavku 1.

5. U cilju utvrđivanja je li došlo do počinjenja povrede prava intelektualnog vlasništva, carinski ured obavješćuje nositelja prava, na njegov zahtjev i ako je poznato, o imenima i adresama primatelja, pošiljatelja ili posjednika robe te o podrijetlu i izvoru robe za koju se sumnja da se njome čini povreda prava intelektualnog vlasništva.

Carinski ured podnositelju zahtjeva pruža i mogućnost pregleda robe čije je puštanje suspendirano ili koja je zadržana. Pri pregledu robe carinski ured može uzeti uzorke i predati ih ili poslati nositelju prava, na njegov zahtjev, isključivo za potrebe analize i olakšavanja naknadnog postupka.

6. Carinska tijela aktivno sudjeluju u određivanju i utvrđivanju pošiljki koje sadržavaju robu u odnosu na koju se sumnja da se njome čini povreda prava intelektualnog vlasništva na temelju tehnika analize rizika. Ona uspostavljaju sustave za blisku suradnju s nositeljima prava, uključujući djelotvorne mehanizme za prikupljanje informacija za analizu rizika.

7. Stranke su suglasne da će surađivati u cilju suzbijanja međunarodne trgovine robom kojom se čini povreda prava intelektualnog vlasništva. One posebno u tu svrhu, prema potrebi razmjenjuju informacije i dogovaraju suradnju svojih nadležnih tijela u odnosu na trgovinu robom kojom se čini povreda prava intelektualnog vlasništva.

8. Za robu u provozu kroz područje stranke koja je namijenjena za područje druge stranke prvonavedena stranka osigurava informacije drugonavedenoj stranci kako bi se omogućilo djelotvorno izvršavanje u odnosu na pošiljke robe za koje se sumnja da se njima čini povreda prava intelektualnog vlasništva.

9. Ne dovodeći u pitanje ostale oblike suradnje, Protokol III. o uzajamnoj administrativnoj pomoći u carinskim pitanjima primjenjivat će se u odnosu na stavke 7. i 8. ovog članka u pogledu kršenja carinskog zakonodavstva povezanog s pravima intelektualnog vlasništva.

<sup>(1)</sup> Za potrebe ovog članka „roba kojom se čini povreda prava intelektualnog vlasništva” znači:

- (a) „krivotvorena roba”, odnosno:
  - i. roba, uključujući pakiranja, koja je bez odobrenja označena žigom koji je istovjetan žigu valjano registriranom za istu vrstu robe, ili koja se u svojim bitnim obilježjima ne može razlikovati od takvog žiga, i koja time čini povredu prava nositelja tog žiga;
  - ii. svaki zaštitni znak žiga (logotip, etiketa, naljepnica, brošura, upute za uporabu ili jamstveni list), čak i ako je predstavljen odvojeno, pod istim uvjetima kao i roba iz točke i.;
  - iii. materijali za pakiranje obilježeni žigovima krivotvorene robe, predstavljeni odvojeno, uz jednake uvjete kao i roba iz točke i.;
- (b) „piratska roba”, odnosno roba koja je kopija ili sadržava kopije koje su izrađene bez suglasnosti nositelja prava ili osobe koju je nositelj na odgovarajući način ovlastio u zemlji proizvodnje, a koja je izravno ili neizravno izrađena iz predmeta, pri čemu bi izrada te kopija predstavljala povredu autorskog prava ili srodnog prava ili prava dizajna u okviru prava zemlje uvoza, neovisno o tome je li registrirana prema nacionalnom pravu;
- (c) roba kojom se, prema pravu stranke u kojoj je podnesen zahtjev za postupanje carinskih tijela, čini povreda patenta, prava na zaštićenu biljnu sortu ili oznake zemljopisnog podrijetla.

10. Carinski pododbor iz članka 200. ovog Sporazuma djeluje kao odbor koji je odgovoran za osiguravanje ispravnog funkcioniranja i provedbe ovog članka.

#### Članak 331.

### Kodeksi ponašanja

Stranke potiču:

- (a) trgovinska ili strukovna udruženja ili organizacije da razviju kodekse ponašanja u cilju doprinošenja izvršavanju prava intelektualnog vlasništva; i
- (b) podnošenje nacрта kodeksa ponašanja i bilo kakvih ocjena primjene tih kodeksa ponašanja nadležnim tijelima stranaka.

#### Članak 332.

### Suradnja

1. Stranke su suglasne surađivati u cilju pružanja potpore provedbi obveza preuzetih na temelju ovog poglavlja.
2. Podložno odredbama glave VI. (Financijska suradnja i odredbe o sprečavanju prijevara i nadzoru) ovog Sporazuma područja suradnje uključuju, između ostalog, sljedeće aktivnosti:
  - (a) razmjenu informacija o pravnom okviru u vezi s pravima intelektualnog vlasništva i relevantnim propisima o zaštiti i izvršavanju; razmjenu iskustava o napretku zakonodavstva u tim područjima;
  - (b) razmjenu iskustava i informacija o izvršavanju prava intelektualnog vlasništva;
  - (c) razmjenu iskustava carinskih, policijskih, upravnih i pravosudnih tijela u izvršavanju na središnjoj razini i razini ispod središnje; koordinaciju, uključujući s drugim zemljama, radi sprečavanja izvoza krivotvorene robe;
  - (d) jačanje kapaciteta; razmjenu i obuku osoblja;
  - (e) promicanje i širenje informacija o pravima intelektualnog vlasništva u, između ostalog, poslovnim krugovima i civilnom društvu; jačanje javne svijesti potrošača i nositelja prava;
  - (f) jačanje suradnje između institucija, primjerice između ureda za intelektualno vlasništvo;
  - (g) aktivno promicanje osviještenosti i obrazovanja široke javnosti o politikama u području prava intelektualnog vlasništva; formuliranje djelotvornih strategija za utvrđivanje ključnih ciljnih skupina i sastavljanje komunikacijskih programa za jačanje svijesti potrošača i medija o učincima povreda intelektualnog vlasništva, uključujući zdravstvene i sigurnosne rizike te vezu s organiziranim kriminalom.

#### POGLAVLJE 10.

### Tržišno natjecanje

#### Odjeljak 1.

### Protumonopolna politika i spajanja

#### Članak 333.

### Definicije

Za potrebe ovog odjeljka:

1. „tijelo nadležno za tržišno natjecanje” znači za Uniju, Europska komisija i za Republiku Moldovu, Vijeće za tržišno natjecanje;

2. „propisi o tržišnom natjecanju” znači:

- (a) za Uniju, članci 101., 102. i 106. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Uredba Vijeća (EZ) br. 139/2004 od 20. siječnja 2004. o kontroli koncentracija između poduzetnika (Uredba EZ-a o koncentracijama) te njihove provedbene uredbe ili izmjene;
- (b) za Republiku Moldovu, Zakon o tržišnom natjecanju br. 183. od 11. srpnja 2012. te njegove provedbeni propisi ili izmjene; i
- (c) bilo kakve promjene instrumenata iz točaka (a) i (b) nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.

*Članak 334.*

#### **Načela**

Stranke prepoznaju važnost slobodnog i neometanog tržišnog natjecanja u njihovim trgovinskim odnosima. Stranke potvrđuju da poslovna praksa protivna tržišnom natjecanju može poremetiti pravilno funkcioniranje tržišta i potkopati koristi liberalizacije trgovine.

*Članak 335.*

#### **Provedba**

1. Svaka stranka na svojem području održava sveobuhvatne propise o tržišnom natjecanju kojima se učinkovito rješavaju sporazumi protivni tržišnom natjecanju, usklađeno djelovanje i jednostrano djelovanje poduzeća s prevladavajućom tržišnog snagom protivno tržišnom natjecanju i osigurava djelotvorni nadzor koncentracija.
2. Svaka stranka održava operativno neovisno tijelo opremljeno odgovarajućim kadrovskim potencijalima i izvorima financijskih sredstava u cilju djelotvornog izvršavanja propisa o tržišnom natjecanju iz članka 333. stavka 2.
3. Stranke prepoznaju važnost primjene propisa o tržišnom natjecanju na transparentan i nediskriminirajući način, uz poštovanje načela poštenog postupka i prava na obranu predmetnih poduzeća.

*Članak 336.*

#### **Državni monopoli, javna poduzeća poduzeća kojima su prenesena posebna ili isključiva prava**

1. Ništa u ovom poglavlju ne sprečava stranku da određuje ili održava državne monopole ili javna poduzeća ili poduzeća kojima su prenesena posebna ili isključiva prava u skladu s njihovim zakonima.
2. Što se tiče državnih monopola komercijalnog karaktera, javnih poduzeća i poduzeća kojima su prenesena posebna ili isključiva prava, svaka stranka osigurava da takva poduzeća podliježu propisima o tržišnom natjecanju iz članka 333. stavka 2., ako primjena tih zakona ne sprečava, pravno ili činjenično, obavljanje određenih zadaća od javnog interesa dodijeljenih predmetnim poduzećima.

*Članak 337.*

#### **Suradnja i razmjena informacija**

1. Stranke prepoznaju važnost suradnje i koordinacije između tijela nadležnih za tržišno natjecanje u svrhu daljnjeg jačanja djelotvornog izvršavanja propisa o tržišnom natjecanju i ispunjavanja ciljeva ovog Sporazuma putem promicanja tržišnog natjecanja i ograničavanja poslovnog ponašanja protivnog tržišnom natjecanju ili transakcija protivnih tržišnom natjecanju.

2. U tu svrhu tijelo stranke nadležno za tržišno natjecanje može obavijestiti tijelo druge stranke nadležno za tržišno natjecanje o spremnosti na suradnju u vezi s aktivnostima izvršavanja. Ni jedna stranka nije spriječena u donošenju samostalnih odluka o pitanjima suradnje.

3. U cilju olakšavanja djelotvornog izvršavanja svojih odgovarajućih propisa o tržišnom natjecanju tijela nadležna za tržišno natjecanje mogu razmjenjivati informacije koje nisu povjerljive naravi. Sva razmjena informacija podliježe normama povjerljivosti koji su primjenjive u svakoj stranci. Kad god razmjenjuju informacije u okviru ovog članka, stranke uzimaju u obzir ograničenja koja postavljaju zahtjevi profesionalne i poslovne tajnosti u njihovim nadležnostima.

#### Članak 338.

### Rješavanje sporova

Odredbe o mehanizmu za rješavanje sporova iz poglavlja 14. (Rješavanje sporova) glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma ne primjenjuju se na ovaj odjeljak.

#### Odjeljak 2.

### Državne potpore

#### Članak 339.

### Opća načela i područje primjene

1. Državne potpore koje dodjeljuju Unija ili Republika Moldova, ili koje se dodjeljuju putem resursa jedne od stranaka, u bilo kojem obliku, koje narušavaju ili prijete narušavanjem tržišnog natjecanja stavljanjem u povlašteni položaj određenog poduzeća ili proizvodnje određene robe i usluga te utječu na trgovinu između stranaka nisu u skladu s ovim Sporazumom.
2. Ovo se poglavlje ne primjenjuje na državne potpore povezane s ribarstvom, proizvodima obuhvaćenima Prilogom I. Sporazumu o poljoprivredi ili na ostale državne potpore obuhvaćene Sporazumom o poljoprivredi.

#### Članak 340.

### Procjena državnih potpora

1. Državne potpore procjenjuju se na temelju kriterija koji proizlaze iz primjene pravila o tržišnom natjecanju primjenjivih u EU-u, a posebno članka 107. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i instrumenata za tumačenje koje su donijele institucije EU-a, uključujući relevantnu sudsku praksu Suda Europske unije.
2. Obveze koje proizlaze iz ovog članka primjenjuju se u roku od pet godina od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma.

#### Članak 341.

### Zakonodavstvo o državnim potporama i tijelo za nadzor državnih potpora

1. Stranke donose ili održavaju, prema potrebi, zakonodavstvo za nadzor državnih potpora. Isto tako, uspostavljaju ili održavaju, prema potrebi, operativno neovisno tijelo kojem su povjerene ovlasti potrebne za nadzor državnih potpora. Navedeno tijelo ima, između ostalog, ovlasti odobravanja programa državnih potpora i mjera pojedinačnih državnih potpora, kao i ovlasti da naloži povrat državnih potpora koje su nezakonito dodijeljene.
2. Obveze koje proizlaze iz ovog članka ispunjavaju se u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma.

3. Programi državnih potpora pokrenuti prije uspostave tijela za nadzor državnih potpora usklađuju se unutar razdoblja od osam godina od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma. Ne dovodeći u pitanje ostala poglavlja ovog Sporazuma, razdoblje usklađivanja produljuje se za najviše deset godina od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma u odnosu na programe državnih potpora pokrenute u okviru Zakona Republike Moldove o slobodnim gospodarskim zonama br. 440.-XV od 27. srpnja 2001.

#### Članak 342.

### Transparentnost

1. Svaka stranka osigurava transparentnost u području državnih potpora. U tu svrhu, od 1. siječnja 2016., svaka stranka svake dvije godine izvješćuje drugu stranku, pridržavajući se metodologije i predstavljanja godišnje ankete EU-a o državnim potporama. Izvješće se smatra osiguranim ako su stranke na raspolaganje stavile relevantne informacije ili su iste u njihovo ime objavljene na javno dostupom internetskom mjestu.

2. Kad god stranka smatra da pojedinačni slučaj državnih potpora koje je dodijelila druga stranka utječe na njezine trgovinske odnose, dotična stranka može od druge stranke zatražiti da osigura informacije o pojedinačnom slučaju državnih potpora.

#### Članak 343.

### Povjerljivost

Pri razmjeni informacija u okviru ovog poglavlja, stranke uzimaju u obzir ograničenja koja postavljaju zahtjevi profesionalne i poslovne tajnosti.

#### Članak 344.

### Klauzula o preispitivanju

Stranke stalno preispituju pitanja na koja se upućuje u ovom poglavlju. Svaka stranka može uputiti takva pitanja Odboru za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma. Stranke su suglasne svake dvije godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma preispitati napredak u provedbi ovog poglavlja, osim ako se obje stranke usuglase drukčije.

#### POGLAVLJE 11.

### Energetika povezana s trgovinom

#### Članak 345.

### Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

1. „energetski proizvodi” znači sirova nafta (HS oznaka 27.09), prirodni plin (HS oznaka 27.11) i električna energija (HS oznaka 27.16);
2. „fiksna infrastruktura” znači bilo koja prijenosna ili distribucijska mreža, terminal ili skladište za ukapljeni prirodni plin, kako je utvrđeno Direktivom 2003/55/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2003. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i Direktivom 2003/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2003. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije;
3. „promet” znači prijenos i distribucija, kako je utvrđeno Direktivom 2003/54/EZ i Direktivom 2003/55/EZ, i otprema ili transport nafte cjevovodima;
4. „neovlašteno prisvajanje” znači svaka radnja koja se sastoji od nezakonitog prisvajanja energetskih proizvoda iz fiksne infrastrukture.

#### Članak 346.

### Regulirane domaće cijene

1. U skladu s Protokolom o pristupanju Republike Moldove energetskoj zajednici, cijena opskrbe plinom i električnom energijom za klijente koji nisu kućanstva utvrđuje se isključivo na temelju ponude i potražnje.

2. Odstupajući od stavka 1., stranka može u općem gospodarskom interesu <sup>(1)</sup> uvesti poduzećima obvezu koja se odnosi na cijenu opskrbe prirodnim plinom i električnom energijom (dalje u tekstu „regulirana cijena”). U slučaju da klijenti koji nisu kućanstva ne mogu s pružateljem usluga postići dogovor o cijeni električne energije ili prirodnog plina koja je niža ili jednaka reguliranoj cijeni prirodnog plina ili električne energije, klijenti koji nisu kućanstva imaju pravo s dobavljačem sklopiti ugovor o opskrbi električnom energijom ili prirodnim plinom suprotno primjenjivoj reguliranoj cijeni. Klijenti koji nisu kućanstva su u svakom slučaju slobodni u pregovorima dogovoriti i potpisati ugovor s bilo kojim alternativnim pružateljem usluga.

3. Stranka koja uvodi obvezu u skladu sa stavkom 2. osigurava da obveza bude jasno definirana, transparentna, razmjerna, nediskriminirajuća, provjerljiva i ograničenog trajanja. Pri uvođenju takve obveze stranka jamči i jednakost pristupa ostalih poduzeća potrošačima.

4. Ako stranka regulira cijenu po kojoj se prirodni plin i električna energija prodaju na domaćem tržištu, dotična stranka osigurava da se metodologija na kojoj se temelji izračun regulirane cijene objavi prije nego što regulirana cijena stupi na snagu.

#### Članak 347.

### Zabrana sustava dvojnih cijena

1. Ne dovodeći u pitanje mogućnost uvođenja reguliranih cijena u skladu s člankom 346. stavcima 2. i 3. ovog Sporazuma, ni jedna stranka ili njezino regulatorno tijelo ne donose niti održavaju mjeru koja dovodi do toga da su cijene za izvoz energetske robe u drugu stranku veće od cijena takve robe u slučaju domaće potrošnje.

2. Stranka izvoznica na zahtjev druge stranke pruža dokaze o tome da različite cijene energetske robe za domaće tržište i za izvoz nisu rezultat mjere zabranjene stavkom 1.

#### Članak 348.

### Provoz

Stranke poduzimaju sve potrebne mjere za olakšavanje provoza, u skladu s načelom slobodnog provoza i u skladu s člancima V.1., V.2., V.4. i V.5. GATT-a 1994. i člancima 7.1. i 7.3. Ugovora o energetskej povelji, koji su obuhvaćeni ovim Sporazumom i čine njegov sastavni dio.

#### Članak 349.

### Promet

U pogledu prometa električne energije i plina, a posebno pristupa trećih strana fiksnoj infrastrukturi, stranke prilagođavaju svoja zakonodavstva, kao je navedeno u Prilogu VIII. ovom Sporazumu te u Ugovoru o energetskej zajednici, kako bi se osiguralo da tarife, koje se objavljuju prije njihova stupanja na snagu te postupci za dodjelu kapaciteta i svi ostali uvjeti budu objektivni, opravdani i transparentni te da ne budu diskriminirajući na temelju podrijetla, vlasništva ili određišta električne energije ili plina.

#### Članak 350.

### Neovlašteno prisvajanje robe u provozu

Svaka stranka poduzima sve potrebne mjere kako bi zabranila i riješila pitanje svakog neovlaštenog prisvajanja energetske robe u provozu kroz njezino područje od strane svakog subjekta koji se nalazi pod kontrolom ili jurisdikcijom te stranke.

<sup>(1)</sup> Izraz „opći gospodarski interes” tumači se na isti način kao u članku 106. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, a posebno u skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije.

**Članak 351.****Neprekinut provoz**

1. Stranka ne ometa provoz energetske robe kroz svoje područje, osim ako takvo ometanje nije posebno predviđeno ugovorom ili drugim sporazumom kojim se takav provoz regulira.
2. U slučaju spora o bilo kojem pitanju povezanom sa strankama odnosno jednim ili više subjekata koji se nalaze pod kontrolom ili jurisdikcijom jedne od stranaka, stranka kroz čije se područje obavlja provoz energetske robe, prije zaključivanja postupka rješavanja spora u okviru relevantnog ugovora ili sporazuma ili postupka u hitnom slučaju u okviru Priloga XXXI. ovom Sporazumu ili u okviru poglavlja 14. (Rješavanje sporova) glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma, ne prekida ni smanjuje takav provoz niti dopušta bilo kojem subjektu koji se nalazi pod njenom kontrolom ili jurisdikcijom, uključujući državna trgovačka poduzeća, da prekine ili smanji takav provoz, osim pod okolnostima predviđenima u stavku 1. ovog članka.
3. Stranka se ne smatra odgovornom za prekid ili smanjenje provoza na temelju ovog članka ako ista ne može obavljati opskrbu ili provoz energetske robe zbog djelovanja koja se mogu pripisati trećim zemljama ili subjektu koji se nalazi pod kontrolom ili jurisdikcijom treće zemlje.

**Članak 352.****Obveza provoza za operatere**

Svaka stranka osigurava da operateri fiksne infrastrukture poduzmu potrebne mjere kako bi:

- (a) umanjili rizik slučajnog prekida ili smanjenja provoza; i
- (b) žurno ponovno uspostavili normalan provoz koji je slučajno prekinut ili smanjen.

**Članak 353.****Regulatorno tijelo za električnu energiju i prirodni plin**

1. U skladu s Direktivom 2003/55/EZ i Direktivom 2003/54/EZ, regulatorno tijelo u području prirodnog plina i električne energije pravno je odvojeno od bilo kojeg drugog javnog ili privatnog subjekta i neovisno je o njemu te raspolaže ovlastima koje su dostatne za osiguravanje djelotvornog tržišnog natjecanja i učinkovitog funkcioniranje tržišta.
2. Odluke regulatornog tijela i postupci kojima se ono koristi nepristrani su u odnosu na sve sudionike na tržištu.
3. Operater na kojeg utječe odluka regulatornog tijela ima pravo podnijeti žalbu protiv te odluke žalbenom tijelu koje je neovisno o uključenim strankama. Ako žalbeno tijelo nije pravosudne naravi, njegove se odluke uvijek moraju obrazložiti u pisanom obliku i podliježu preispitivanju od strane nepristranog i neovisnog pravosudnog tijela. Odluke koje donesu žalbena tijela djelotvorno se izvršavaju.

**Članak 354.****Odnos s Ugovorom o energetske zajednici**

1. U slučaju sukoba između odredaba ovog poglavlja i odredaba Ugovora o energetske zajednici odnosno odredaba zakonodavstva Unije koje se primjenjuje prema Ugovoru o energetske zajednici, prednost imaju, u mjeri u kojoj su one u sukobu, odredbe Ugovora o energetske zajednici, odnosno odredbe zakonodavstva Unije koje se primjenjuje prema Ugovoru o energetske zajednici.
2. Pri provedbi ovog poglavlja prednost se daje donošenju zakonodavnih ili drugih akata koji su u skladu s Ugovorom o energetske zajednici ili se temelje na zakonodavstvu koje se primjenjuje u Uniji. U slučaju spora u pogledu ovog poglavlja, zakonodavni ili drugi akti koji ispunjavaju te kriterije smatraju se usklađenima s ovim poglavljem. Pri procjeni toga ispunjavaju li zakonodavni ili drugi akti te kriterije u obzir se uzima svaka relevantna odluka donesena na temelju članka 91. Ugovora o energetske zajednici.

3. Ni jedna stranka ne koristi se odredbama ovog Sporazuma o rješavanju sporova kako bi se pozvala na povredu odredaba Ugovora o energetskej zajednici.

#### POGLAVLJE 12.

### **Transparentnost**

Članak 355.

#### **Definicije**

Za potrebe ovog poglavlja:

1. „mjere opće primjene” obuhvaćaju zakone, propise, sudske odluke, postupke i upravne odluke opće primjene te sve druge opće ili apstraktne akte, tumačenje ili druge zahtjeve koji bi mogli utjecati na bilo koje pitanje obuhvaćeno glavom V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma. To ne obuhvaća odluke koje se primjenjuju na pojedinačnu osobu;
2. „zainteresirana osoba” znači svaka fizička ili pravna osoba koja može biti predmet svih prava ili obveza na temelju mjera opće primjene u smislu glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma.

Članak 356.

#### **Cilj i područje primjene**

Prepoznajući utjecaj koji regulatorno okruženje može imati na trgovinu i ulaganja između stranaka, stranke osiguravaju predvidljivo regulatorno okruženje za gospodarske subjekte i učinkovite postupke, na odgovarajući način uzimajući u obzir zahtjeve pravne sigurnosti i razmjernosti.

Članak 357.

#### **Objava**

1. Svaka stranka osigurava da mjere opće primjene:
  - (a) budu objavljene bez odgađanja ili na drugi način učinjene dostupnima putem službeno određenog medija te, ako je izvedivo, elektroničkim sredstvima, na takav način da se svakoj osobi omogući upoznavanje s njima;
  - (b) sadržavaju obrazloženje cilja takvih mjera i njihovih razloga; i
  - (c) ostavljaju dovoljno vremena između njihove objave i stupanja na snagu tih mjera, osim u odgovarajuće obrazloženim slučajevima.
2. Svaka stranka:
  - (a) nastoji u primjereno ranoj fazi objaviti svaki prijedlog za donošenje ili izmjenu mjera opće primjene, uključujući obrazloženje cilja tog prijedloga i njegovih razloga;
  - (b) pruža zainteresiranim osobama primjerene mogućnosti za iznošenje primjedbi u vezi s takvim prijedlogom, posebno ostavljajući dovoljno vremena za takve mogućnosti; i
  - (c) nastoji uzeti u obzir primjedbe koje je primila od zainteresiranih osoba u vezi s takvim prijedlogom.

Članak 358.

#### **Upiti i kontaktne točke**

1. Kako bi olakšale komunikaciju između stranaka u vezi s bilo kojim pitanjem obuhvaćenim glavom V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma, svaka stranka određuje kontaktnu točku koja djeluje kao koordinator.
2. Svaka stranka održava ili uspostavlja odgovarajuće mehanizme za odgovaranje na upite svih zainteresiranih osoba u vezi sa svim mjerama opće primjene, predloženima ili na snazi, te načinom njihove primjene. Upiti se mogu uputiti putem kontaktnih točaka uspostavljenih prema stavku 1. ili, prema potrebi, putem bilo kakvog drugog mehanizma.



3. Stranke prepoznaju da svaki odgovor predviđen u stavku 2. ne mora biti konačan ili pravno obvezujući, već mora služiti samo u informativne svrhe, osim ako nije drukčije predviđeno odgovarajućim zakonima i propisima.

4. Na zahtjev stranke, druga stranka bez odgađanja pruža informacije i odgovara na pitanja koja se odnose na svaku mjeru opće primjene ili prijedlog za donošenje ili izmjenu mjere opće primjene za koju stranka koja je uputila zahtjev smatra da bi mogla utjecati na provedbu glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma, bez obzira na to je li stranka koja je uputila zahtjev prethodno obaviještena o toj mjeri.

#### Članak 359.

### Upravljanje mjerama opće primjene

Svaka stranka objektivno, nepristrano i primjereno uprava svim mjerama opće primjene. U tu svrhu, svaka stranka pri primjeni tih mjera na određene osobe, robu ili usluge druge stranke u posebnim slučajevima:

- (a) nastoji zainteresiranim osobama koje su izravno pogođene postupkom, u skladu sa svojim postupcima, pružiti razumnu obavijest o pokretanju postupka, uključujući opis vrste postupka, izjavu pravnog tijela u okviru kojeg se postupak pokreće i opći opis svih spornih pitanja;
- (b) takvim zainteresiranim osobama, prije poduzimanja bilo kakve konačne upravne mjere, pruža primjerenu mogućnost za iznošenje činjenica i argumenata u prilog njihovim stajalištima, ako rokovi, vrsta postupka i javni interes to dopuštaju; i
- (c) osigurava da se njezini postupci temelje na njezinom pravu te da se provode u skladu s njim.

#### Članak 360.

### Preispitivanje i žalba

1. Svaka stranka osniva ili održava pravosudna, arbitražna ili upravna tijela ili postupke za potrebe žurnog preispitivanja i, ako je to opravdano, ispravljanja upravne mjere koja se odnosi na pitanja obuhvaćena glavom V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma. Takva su sudska tijela ili postupci nepristrani i neovisni o uredu ili tijelu kojemu je povjereno izvršavanje upravnih mjera, a oni koji su odgovorni za njih nemaju nikakav bitan interes za rješenje pitanja.
2. Svaka stranka osigurava da se u okviru takvih sudskih tijela ili postupaka strankama u postupku osigura pravo na:
  - (a) primjerenu mogućnost da podupru ili obrane svoja stajališta; i
  - (b) odluku koja se temelji na dokazima i podnescima u spisu predmeta ili, ako to zahtijeva pravo stranke, na spisu koji priprema upravno tijelo.
3. Svaka stranka osigurava, podložno žalbi ili dodatnom preispitivanju kako je predviđeno njezinim pravom, da ured ili tijelo koji su nadležni za predmetnu upravnu mjeru provedu tu odluku i da svoje djelovanje usklade s njom.

#### Članak 361.

### Kvaliteta i izvršavanje regulatornog okvira i dobro upravno postupanje

1. Stranke su suglasne surađivati u promicanju kvalitete i izvršavanja regulatornog okvira, između ostalog i razmjenom informacija i najbolje prakse u području njihovih regulatornih politika i procjenjivanju učinka regulatornog okvira.
2. Stranke podržavaju načela dobrog upravnog postupanja <sup>(1)</sup> i suglasne su surađivati u njihovom promicanju, između ostalog i razmjenom informacija i najbolje prakse.

<sup>(1)</sup> Prema Preporuci Odbora ministara državama članicama o dobrom upravljanju Vijeća Europe, CM/Rec(2007)7 od 20. lipnja 2007.

*Članak 362.***Posebna pravila**

Odredbe ovog poglavlja primjenjuju se ne dovodeći u pitanje posebna pravila o transparentnosti utvrđena u drugim poglavljima glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma.

*POGLAVLJE 13.***Trgovina i održivi razvoj***Članak 363.***Kontekst i ciljevi**

1. Stranke podsjećaju na Agendu 21 Konferencije Ujedinjenih naroda o okolišu i razvoju iz 1992., Deklaraciju Međunarodne organizacije rada (ILO) o temeljnim načelima i pravima na radu iz 1998., Johanesburški plan provedbe održivog razvoja iz 2002., Ministarsku izjavu Gospodarskog i socijalnog vijeća UN-a o punoj zaposlenosti i dostojanstvenom radu iz 2006. i Deklaraciju Međunarodne organizacije rada (ILO) o socijalnoj pravdi za poštenu globalizaciju iz 2008. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost promicanju razvoja međunarodne trgovine na takav način da se doprinosi postizanju cilja održivog razvoja, za dobrobit sadašnje i budućih generacija, i osigurava da se taj cilj uključi u i odražava na svakoj razini njihova trgovinskog odnosa.

2. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost postizanju održivog razvoja i prepoznaju da su gospodarski razvoj, socijalni razvoj i zaštita okoliša stupovi održivog razvoja koji su međusobno i uzajamno se jačaju. Ističu korist razmatranja rada povezanog s trgovinom <sup>(1)</sup> i pitanja zaštite okoliša kao dijela globalnog pristupa trgovini i održivom razvoju.

*Članak 364.***Pravo na pravno uređivanje i razine zaštite**

1. Stranke prepoznaju pravo svake stranke da utvrdi svoje politike i prioritete održivog razvoja, da uspostavi vlastite razine domaćeg zaštite u području okoliša i rada, te da u skladu s time donese ili izmijeni svoje relevantne zakone i politike, u skladu s njihovim obvezama prema međunarodno priznatim normama i sporazumima iz članaka 365. i 366. ovog Sporazuma.

2. U tom kontekstu svaka stranka nastoji osigurati da njezini zakoni i politike osiguravaju i potiču visoke razine zaštite okoliša i rada te nastoji nastaviti poboljšavati te zakone i politike i povezane razine zaštite.

*Članak 365.***Multilateralne norme i sporazumi u području rada**

1. Stranke prepoznaju punu i produktivnu zaposlenost i dostojanstven rad za sve kao ključne elemente upravljanja globalizacijom i ponovno potvrđuju svoju obvezu promicanja razvoja međunarodne trgovine na način kojim se pogoduje punoj i produktivnoj zaposlenosti i dostojanstvenom radu za sve. U tom se kontekstu stranke obvezuju na savjetovanje i suradnju, prema potrebi, u vezi s pitanjima iz područja rada povezanih s trgovinom koja su od zajedničkog interesa.

2. U skladu s njihovim obvezama kao članica Međunarodne organizacije rada i obvezama iz Deklaracije Međunarodne organizacije rada o temeljnim načelima i pravima na radu i njezine primjene i praćenja (1998.), stranke se obvezuju poštovati, promicati i ostvarivati u svojim pravima i praksi i na njihovom cijelom području međunarodno priznate temeljne standarde rada, kako su predviđeni temeljnim konvencijama Međunarodne organizacije rada, a posebno:

- (a) slobodu udruživanja i djelotvorno priznanje prava na kolektivno pregovaranje;
- (b) uklanjanje svih oblika prisilnog ili obveznog rada;

<sup>(1)</sup> Izraz „rad” naveden u ovom poglavlju uključuje pitanja relevantna za strateške ciljeve Međunarodne organizacije rada (ILO), pomoću kojih se izražava Program dostojanstvenog rada, kako je utvrđeno Deklaracijom Međunarodne organizacije rada o socijalnoj pravdi za poštenu globalizaciju iz 2008.

- (c) djelotvorno ukidanje rada djece; i
  - (d) uklanjanje diskriminacije u pogledu zapošljavanja i izbora zanimanja.
3. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost djelotvornoj provedbi, u svojem pravu i praksi, temeljnih, prioritarnih i ostalih konvencija Međunarodne organizacije rada koje su ratificirale države članice i Republika Moldova.
  4. Stranke će razmotriti i ratifikaciju preostalih prioritarnih i ostalih konvencija koje je Međunarodna organizacija rada klasificirala kao ažurirane. U tom smislu, stranke redovito razmjenjuju informacije o svojoj situaciji i napretku u postupku ratifikacije.
  5. Stranke prepoznaju da nije moguće pozivati se na kršenje temeljnih načela i prava rada ili ih na drugi način koristiti kao legitimnu komparativnu prednost i da se standardima rada ne bi trebalo koristiti za potrebe protekcionizma u trgovini.

#### Članak 366.

### Multilateralno upravljanje u području okoliša i sporazumi u području okoliša

1. Stranke prepoznaju vrijednost međunarodnog upravljanja u području okoliša i sporazuma u području okoliša kao odgovora međunarodne zajednice na globalne ili regionalne okolišne probleme te naglašavaju potrebu za jačanjem međusobnog podupiranja između trgovinske politike i okolišne politike. U tom se smislu stranke obvezuju na savjetovanje i suradnju, prema potrebi, u odnosu na pregovore o okolišnim pitanjima koja su povezana s trgovinom i u odnosu na ostala okolišne teme koje su povezane s trgovinom, a koje su od zajedničkog interesa.
2. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost djelotvornoj provedbi u svojim pravima i praksi multilateralnih sporazuma o okolišu kojih su one stranke.
3. Stranke redovito razmjenjuju informacije o svojoj situaciji i napretku u vezi s ratifikacijom multilateralnih o okolišu ili izmjenama takvih sporazuma.
4. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost postizanju konačnog cilja Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (UNFCCC) i njezina Protokola iz Kyota. Obvezuju se surađivati u razvoju budućega međunarodnog okvira za klimatske promjene u skladu s Okvirnom konvencijom Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama i njezinim povezanim sporazumima i odlukama.
5. Ništa u ovom Sporazumu ne sprečava stranke da donose ili održavaju mjere za provedbu multilateralnih sporazuma o okolišu kojih su one stranke, pod uvjetom da se takve mjere ne primjenjuju na način koji bi predstavljao sredstvo arbitrarne ili neopravdane diskriminacije između stranaka ili prikriveno ograničavanje trgovine.

#### Članak 367.

### Trgovina i ulaganja kojima se promiče održivi razvoj

Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost jačanju doprinosa trgovine cilju održivog razvoja u njegovoj gospodarskoj, socijalnoj i ekološkoj dimenziji. U skladu s time, stranke:

- (a) prepoznaju korisnu ulogu koju temeljni standardi rada i dostojanstven rad mogu imati za gospodarsku učinkovitost, inovacije i produktivnost te naglašavaju vrijednost veće političke usklađenosti između trgovinskih politika, s jedne strane, i politika zapošljavanja, s druge strane;
- (b) nastoje olakšati i promicati trgovinu i ulaganja u robu i usluge u području okoliša, uključujući putem rješavanja povezanih netarifnih prepreka;
- (c) nastoje olakšati uklanjanje prepreka trgovini ili ulaganjima u vezi s robom i uslugama od posebne važnosti za smanjivanje klimatskih promjena, kao što su održiva, obnovljiva energija i energetski učinkoviti proizvodi i usluge, uključujući putem donošenja političkih okvira koji vode do korištenja najdostupnijih tehnologija i promicanjem standarda koji odgovaraju potrebama zaštite okoliša i gospodarstva i smanjuju na najnižu moguću mjeru tehničke prepreke trgovini;
- (d) suglasne su promicati trgovinu robom koja doprinosi poboljšanim društvenim uvjetima i dobroj okolišnoj praksi, uključujući robu koja je podložna dobrovoljnim programima osiguravanja održivosti kao što su pravedni i etički trgovinski programi, ekološke oznake i programi certifikacije za proizvode nastale na temelju prirodnih bogatstava;

- (e) suglasne su promicati društvenu odgovornost poduzeća, uključujući razmjenu informacija i najbolje prakse. U tom se pogledu stranke pozivaju na relevantna međunarodno priznata načela i smjernice, poput Smjernica OECD-a za multinacionalna poduzeća, inicijative Ujedinjenih naroda „Global Compact” i Trostrane deklaracije o načelima za multinacionalna poduzeća i socijalnu politiku Međunarodne organizacije rada.

#### Članak 368.

### **Biološka raznolikost**

1. Stranke prepoznaju važnost osiguravanja očuvanja i održive upotrebe biološke raznolikosti kao ključnog elementa za ostvarivanje održivog razvoja i ponovno potvrđuju svoju predanost očuvanju i održivoj upotrebi biološke raznolikosti, u skladu s Konvencijom o biološkoj raznolikosti i ostalim relevantnim instrumentima kojih su stranke.
2. U tu se svrhu stranke obvezuju:
  - (a) promicati trgovinu proizvodima koji se temelje na prirodnim resursima putem održive upotrebe bioloških resursa i davati doprinos očuvanju biološke raznolikosti;
  - (b) razmjenjivati informacije o djelovanjima povezanim s trgovinom proizvodima koji se temelje na prirodnim resursima usmjerenima prema zaustavljanju gubitka biološke raznolikosti i smanjivati pritisak na biološku raznolikost te, ako je to relevantno, surađivati kako bi povećale utjecaj i osigurale međusobno podupiranje svojih politika;
  - (c) promicati vođenje popisa vrsta u okviru Konvencije o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divlje faune i flore (CITES) ako se status očuvanja tih vrsta smatra ugroženim; i
  - (d) surađivati na regionalnoj i globalnoj razini u cilju promicanja očuvanja i održive upotrebe biološke raznolikosti u prirodnim ili poljoprivrednim ekosustavima, uključujući ugrožene vrste, njihovo stanište, posebno zaštićena prirodna područja i genetsku raznolikost, obnovu ekosustava i uklanjanje ili smanjenje negativnih utjecaja na okoliš koji proizlaze iz upotrebe živih i neživih prirodnih resursa ili ekosustava.

#### Članak 369.

### **Održivo upravljanje šumama i trgovina šumskim proizvodima**

1. Stranke prepoznaju važnost osiguravanja očuvanja i održivog upravljanja šumama i doprinosa šuma gospodarskim, ekološkim i socijalnim ciljevima stranaka.
2. U tu se svrhu stranke obvezuju:
  - (a) promicati trgovinu šumskim proizvodima s podrijetlom iz šuma kojima se upravlja na održivi način, posječenima u skladu s domaćim zakonodavstvom zemlje sječe. U tom smislu mjere mogu uključivati sklapanje Dobrovoljnoga partnerskog sporazuma o trgovini i upravljanju izvršavanjem zakona u području šumarstva;
  - (b) razmjenjivati informacije o mjerama za promicanje potrošnje drvne sirovine i proizvoda dobivenih iz drvne sirovine s podrijetlom iz šuma kojima se upravlja na održivi način i, ako je to relevantno, surađivati u razvoju takvih mjera;
  - (c) donositi mjere za promicanje očuvanja šumskih površina i borbu protiv nezakonite sječe i s njom povezane trgovine uključujući, prema potrebi, u odnosu na treće zemlje;
  - (d) razmjenjivati informacije o djelovanjima za poboljšanje upravljanja šumama i, ako je to relevantno, surađivati na povećanju utjecaja i osiguravanju uzajamnog podupiranja svojih politika koje su usmjerene na isključivanje nezakonito posječene drvne sirovine i od nje dobivenih proizvoda iz trgovinskih tokova;
  - (e) promicati vođenje popisa vrsta drvne sirovine u okviru CITES-a ako se status očuvanja tih vrsta smatra ugroženim; i
  - (f) surađivati na regionalnoj i globalnoj razini u cilju promicanja očuvanja šumskih površina i održivog upravljanja svim vrstama šuma, certificiranjem kojim se promiče odgovorno upravljanje šumama.

*Članak 370.***Trgovina ribljim proizvodima**

Uzimajući u obzir važnost osiguravanja odgovornog i održivog upravljanja ribljim fondovima te promicanje dobrog upravljanja u trgovini, stranke se obvezuju:

- (a) promicati najbolju praksu upravljanja ribarstvom u cilju osiguravanja očuvanja ribljih fondova i upravljanja ribljim fondovima na održiv način te na temelju pristupa ekosustava;
- (b) poduzimati djelotvorne mjere praćenja i nadzora aktivnosti ribolova;
- (c) osiguravati potpunu usklađenost s primjenjivim mjerama očuvanja i nadzora koje donose regionalne organizacije za upravljanje ribarstvom te što sveobuhvatniju suradnju s tim organizacijama, odnosno u okviru tih organizacija; i
- (d) surađivati u borbi protiv nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog (IUU) ribolova i aktivnosti povezanih s ribolovom s pomoću sveobuhvatnih, djelotvornih i transparentnih mjera. Stranke isto tako provode politike i mjere za isključivanje proizvoda koji potječu od nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova iz trgovinskih tokova i sa svojih tržišta.

*Članak 371.***Održavanje razina zaštite**

1. Stranke prepoznaju da je neprimjereno poticati trgovinu ili ulaganja snižavanjem razina zaštite određenih u domaćem pravu u području okoliša ili rada.
2. Stranke se ne odriču niti odstupaju od, te ne nude odricanje ili odstupanje, od svojeg prava u području okoliša ili rada kao poticaj trgovini ili uspostavi, stjecanju, širenju ili zadržavanju ulaganja ulagača na njihovom području.
3. Stranke djelotvorno provode svoje pravo u području zaštite okoliša i rada putem trajnog ili ponavljajućeg djelovanja ili propuštanja, kao poticaj trgovini ili ulaganjima.

*Članak 372.***Znanstvene informacije**

Pri pripremi i provedbi mjera usmjerenih na zaštitu okoliša ili uvjeta rada koje mogu utjecati na trgovinu ili ulaganja stranke uzimaju u obzir dostupne znanstvene i tehničke informacije te relevantne međunarodne norme, smjernice ili preporuke, ako iste postoje, uključujući načelo predostrožnosti.

*Članak 373.***Transparentnost**

Svaka stranka, u skladu sa svojim domaćim pravom i poglavljem 12. (Transparentnost) glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma, osigurava da se bilo kakva mjera usmjerena na zaštitu okoliša i uvjeta rada koja može utjecati na trgovinu ili ulaganja razvija, uvodi i provodi na transparentan način, uz odgovarajuću pozornost i javnu raspravu te odgovarajuće i pravovremeno obavješćivanje nedržavnih aktera i savjetovanje s njima.

*Članak 374.***Preispitivanje utjecaja na održivost**

Stranke se obvezuju preispitivati, pratiti i procjenjivati utjecaj provedbe glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma na održivi razvoj pomoću vlastitih participativnih postupaka i institucija, kao i pomoću onih uspostavljenih u okviru ovog Sporazuma, primjerice pomoću procjena utjecaja na održivost povezanih s trgovinom.

## Članak 375.

**Suradnja u trgovini i održivom razvoju**

Stranke prepoznaju važnost suradnje u aspektima politika iz područja zaštite okoliša i rada povezanim s trgovinom kako bi se ostvarili ciljevi glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma. One mogu surađivati, između ostalog, u sljedećim područjima:

- (a) aspekti iz područja rada ili zaštite okoliša povezani s trgovinom i održivim razvojem u međunarodnim forumima, posebno uključujući WTO, Međunarodnu organizaciju rada, Program Ujedinjenih naroda za okoliš (UNEP) i multilateralne sporazume o okolišu;
- (b) metodologija i pokazatelji za procjene utjecaja trgovine na održivost;
- (c) utjecaj propisa, normi i standarda iz područja rada i zaštite okoliša na trgovinu i ulaganja, kao i utjecaj propisa iz područja trgovine i ulaganja na pravo iz područja rada i okoliša, uključujući razvoj propisa i politike iz područja rada i okoliša;
- (d) pozitivni i negativni utjecaji glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma na održivi razvoj i načini jačanja, sprečavanja ili ublažavanja istih, uzimajući u obzir i procjene utjecaja na održivost koje su provele obje ili jedna od stranaka;
- (e) promicanje ratifikacije i djelotvorne provedbe temeljnih, prioritarnih i ostalih ažuriranih konvencija Međunarodne organizacije rada i multilateralnih sporazuma u području okoliša važnih u kontekstu trgovine;
- (f) promicanje programa privatnog i javnog certificiranja, sljedivosti i označavanja, uključujući ekološke oznake;
- (g) promicanje društvene odgovornosti poduzeća, na primjer putem djelovanja koja se odnose na podizanje osviještenosti, pridržavanje, provedbu i praćenje međunarodno priznatih smjernica i načela;
- (h) aspekti Agende za dostojanstveni rad Međunarodne organizacije rada povezani s trgovinom, uključujući o međusobnim vezama između trgovine i pune i produktivne zaposlenosti, prilagodbi na tržištu rada, temeljnim standardima rada, radnoj statistici, razvoju ljudskih potencijala i cjeloživotnom učenju, socijalnoj zaštiti i socijalnoj uključenosti, socijalnom dijalogu i jednakosti spolova;
- (i) aspekti multilateralnih sporazuma o okolišu povezani s trgovinom, uključujući carinsku suradnju;
- (j) aspekti trenutnog i budućeg međunarodnog režima o klimatskim promjenama povezani s trgovinom, uključujući sredstva za promicanje tehnologija s niskim udjelom ugljika i energetske učinkovitosti;
- (k) mjere za promicanje očuvanja i održive uporabe biološke raznolikosti povezane s trgovinom;
- (l) mjere za rješavanje problema deforestacije povezane s trgovinom, uključujući rješavanje problema u pogledu nezakonite sječe; i
- (m) mjere za promicanje održivih ribolovnih praksi i trgovine ribljim proizvodima kojima se upravlja na održiv način povezane s trgovinom.

## Članak 376.

**Institucionalni mehanizam i mehanizam nadzora**

1. Svaka stranka u okviru svoje uprave određuje ured koji će služiti kao kontaktna točka s drugom strankom za potrebe provedbe ovog poglavlja.
2. Uspostavlja se Pododbor za trgovinu i održivi razvoj. Pododbor o svojim aktivnostima izvješćuje Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma. Pododbor je sastavljen od visokih dužnosnika iz upravnih tijela svake stranke.
3. Pododbor za trgovinu i održivi razvoj sastaje se u prvoj godini nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, a nakon toga prema potrebi, kako bi nadgledao provedbu ovog poglavlja, uključujući aktivnosti suradnje u skladu s člankom 375. ovog Sporazuma. Pododbor utvrđuje vlastiti poslovnik.
4. Svaka stranka saziva novu domaću savjetodavnu skupinu ili skupine za održivi razvoj ili se pak savjetuje s postojećom skupinom odnosno skupinama čija je zadaća pružati savjete o pitanjima povezanim s ovim poglavljem. Takva skupina ili skupine može/mogu iznijeti stajališta ili dati preporuke o provedbi ovog poglavlja, uključujući na vlastitu inicijativu.

5. Domaću savjetodavnu skupinu ili skupine čine neovisne reprezentativne organizacije civilnog društva s uravnoteženom zastupljenošću gospodarskih, socijalnih i dionika iz područja okoliša, uključujući, između ostalog, organizacije poslodavaca i radnika, nevladine organizacije, poslovne skupine i druge relevantne dionike.

#### Članak 377.

### Zajednički forum za dijalog civilnog društva

1. Stranke olakšavaju zajednički forum s organizacijama civilnog društva uspostavljenim na njihovim područjima, uključujući članove njihove domaće savjetodavne skupine ili skupina i šire javnosti, u cilju vođenja dijaloga o aspektima održivog razvoja iz ovog Sporazuma. Stranke promiču jednakomjernu zastupljenost relevantnih interesa, uključujući neovisne reprezentativne organizacije poslodavaca, radnika, interesa iz područja zaštite okoliša i poslovnih skupina, kao i ostalih relevantnih dionika, prema potrebi.

2. Zajednički forum za dijalog civilnog društva sastajat će se jednom godišnje, osim ako se stranke ne usuglase drukčije. Stranke su suglasne o funkcioniranju zajedničkog foruma za dijalog civilnog društva najkasnije godinu dana nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.

3. Stranke zajedničkom forumu za dijalog civilnog društva predstavljaju ažurirane podatke o provedbi ovog poglavlja. Stajališta i mišljenja zajedničkog foruma za dijalog civilnog društva dostavljaju se strankama te se objavljuju.

#### Članak 378.

### Savjetovanja na razini vlada

1. Za bilo koje pitanje koje se pojavi u okviru ovog poglavlja stranke isključivo primjenjuju postupke uspostavljene ovim člankom i člankom 379. ovog Sporazuma.

2. Stranka može zahtijevati savjetovanje s drugom strankom o svim pitanjima koja se pojave u okviru ovog poglavlja tako da kontaktnoj točki te stranke dostavi zahtjev u pisanom obliku. U zahtjevu se jasno iznosi pitanje, utvrđuje problem o kojem je riječ i navodi kratak sažetak tvrdnji u okviru ovog poglavlja. Savjetovanja počinju odmah nakon što stranka dostavi zahtjev za savjetovanje.

3. Stranke ulažu sve napore kako bi riješile pitanje na obostrano zadovoljstvo. Stranke uzimaju u obzir aktivnosti Međunarodne organizacije rada ili odgovarajućih multilateralnih organizacija ili tijela za okoliš radi promicanja veće suradnje i usklađenosti između rada stranaka i tih organizacija. Ako je potrebno, stranke mogu zatražiti savjet od tih organizacija ili tijela, ili bilo koje odgovarajuće osobe ili tijela, kako bi u potpunosti ispitalo predmetno pitanje.

4. Ako stranka smatra da je pitanje potrebno dodatno raspraviti, ta stranka može dostavljanjem pisanog zahtjeva kontaktnoj točki druge stranke zahtijevati sazivanje Pododbora za trgovinu i održivi razvoj radi razmatranja tog pitanja. Pododbor se sastaje žurno i nastoji se usuglasiti u vezi s rješenjem tog pitanja.

5. Pododbor, prema potrebi, može zatražiti savjet domaće savjetodavne skupine ili skupina bilo koje stranke ili obiju stranaka ili drugu stručnu pomoć.

6. Objavljuje se svako rješenje pitanja do kojeg stranke dođu savjetovanjem.

#### Članak 379.

### Skupina stručnjaka

1. Svaka stranka može zahtijevati, u roku od 90 dana od dostave zahtjeva za savjetovanje prema članku 378. stavku 2. ovog Sporazuma, sazivanje skupine stručnjaka kako bi ta skupina ispitala pitanje koje nije na zadovoljavajući način riješeno savjetovanjem na razini vlada.

2. Odredbe pododjeljka 1. i pododjeljka 3. odjeljka 3. i članka 406. poglavlja 14. (Rješavanje sporova) glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma, kao i Poslovnik iz Priloga XXXIII. ovom Sporazumu i Kodeks ponašanja arbitara i posrednika („Kodeks ponašanja”) utvrđeni u Prilogu XXXIV. ovom Sporazumu, primjenjuju se osim ako nije drukčije predviđeno ovim člankom.
3. Na prvom sastanku nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma Pododbor za trgovinu i održivi razvoj sastavlja popis koji sadržava najmanje 15 osoba koje žele i mogu obavljati dužnost stručnjaka u postupku skupine stručnjaka. Svaka stranka predlaže najmanje pet osoba koje će obavljati funkciju stručnjaka. Stranke biraju i najmanje pet osoba koje nisu državljani ni jedne stranke za predsjedanje skupinom stručnjaka. Pododbor za trgovinu i održivi razvoj osigurava da se taj popis uvijek održava na toj razini.
4. Popisom iz stavka 3. obuhvaćene su osobe sa specijaliziranim znanjem ili stručnim znanjima iz područja prava, rada ili okoliša o kojima je riječ u ovom poglavlju, ili iz područja rješavanja sporova koji proizlaze iz međunarodnih sporazuma. One moraju biti neovisne, obavljati funkciju u svojstvu pojedinca i ne smiju primati napatke od bilo kakve organizacije ili vlade u pogledu pitanja povezanih sa sporom o kojem je riječ niti biti povezani s vladom bilo koje stranke te su dužni postupati u skladu s Kodeksom ponašanja određenim u Prilogu XXXIV. ovom Sporazumu.
5. Za pitanja koja proizlaze iz ovog poglavlja skupina stručnjaka sastojat će se od stručnjaka iz popisa iz stavka 3. ovog članka, u skladu s člankom 385. ovog Sporazuma i pravilom 8. Poslovnika određenog u Prilogu XXXIII. ovom Sporazumu.
6. Skupina stručnjaka može zatražiti informacije i savjete od stranaka, domaće savjetodavne skupine ili skupina ili bilo kojeg drugog izvora koji smatra prikladnim. Kada je riječ o pitanjima povezanim s poštovanjem multilateralnih sporazuma kako je utvrđeno u člancima 365. i 366. ovog Sporazuma, skupina stručnjaka trebala bi tražiti informacije i savjete od Međunarodne organizacije rada i tijela multilateralnih sporazuma o okolišu.
7. Skupina stručnjaka izdaje svoje izvješće strankama, u skladu s relevantnim postupcima određenima u poglavlju 14. (Rješavanje sporova) glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma. U izvješću se navode utvrđenja činjeničnog stanja, primjenjivost relevantnih odredaba i temeljni razlozi svih utvrđenja i preporuka koje ono iznosi. Stranke objavljuju izvješće u roku od 15 dana od njegova izdavanja.
8. Stranke raspravljaju o odgovarajućim mjerama koje treba provesti, uzimajući u obzir izvješće i preporuke skupine stručnjaka. Predmetna stranka obavješćuje svoju savjetodavnu skupinu ili skupine i drugu stranku o svojim odlukama o bilo kojem djelovanju ili mjeri koje treba provesti najkasnije tri mjeseca od objave izvješća. Nastavak izvješća i preporuka skupine stručnjaka prati Pododbor za trgovinu i održivi razvoj. Savjetodavna tijela i zajednički forum za dijalog civilnog društva mogu, u tom pogledu, dostaviti zapažanja Pododboru za trgovinu i održivi razvoj.

#### POGLAVLJE 14.

### **Rješavanje sporova**

#### Odjeljak 1.

### **Cilj i područje primjene**

#### Članak 380.

#### **Cilj**

Cilj je ovog poglavlja utvrditi djelotvoran i učinkovit mehanizam za izbjegavanje i rješavanje svih sporova između stranaka o tumačenju i primjeni glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma u cilju postizanja sporazumnog rješenja, kad god je to moguće.

#### Članak 381.

### **Područje primjene**

Ovo se poglavlje primjenjuje u odnosu na svaki spor o tumačenju i primjeni odredaba glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma, osim ako nije drukčije predviđeno.



## Odjeljak 2.

**Savjetovanja i posredovanje**

## Članak 382.

**Savjetovanja**

1. Stranke nastoje svaki spor iz članka 381. ovog Sporazuma riješiti tako da započnu savjetovanje u dobroj vjeri u cilju postizanja sporazumnog rješenja.
2. Stranka traži savjetovanje pisanim zahtjevom drugoj stranci u kojem navodi spornu mjeru i odredbe iz članka 381. ovog Sporazuma koje smatra primjenjivima; primjerak pisanog zahtjeva dostavlja se i Odboru za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma.
3. Savjetovanje se održava u roku od 30 dana od dana primitka zahtjeva i odvija se, osim ako se stranke usuglase drukčije, na području stranke kojoj je dostavljen zahtjev. Savjetovanje se smatra zaključenim u roku od 30 dana od dana primitka zahtjeva, osim ako se stranke usuglase nastaviti savjetovanje. Savjetovanje, posebno sve objavljene informacije i stajališta koja su stranke zauzele tijekom savjetovanja, povjerljive su naravi i ne dovode u pitanje prava bilo koje stranke u bilo kojem drugom postupku.
4. Savjetovanja o hitnim pitanjima, uključujući pitanja o kvarljivoj ili sezonskoj robi ili uslugama, održavaju se u roku od 15 dana od dana primitka zahtjeva od strane stranke kojoj se upućuje zahtjev, a smatraju se zaključenima u roku od 15 dana osim ako se stranke usuglase nastaviti savjetovanje.
5. Ako stranka kojoj se upućuje zahtjev ne odgovori na zahtjev za savjetovanje u roku od deset dana od dana primitka zahtjeva, ili ako se savjetovanje ne održi unutar roka utvrđenog u stavku 3. ili stavku 4. ovog članka, ovisno o slučaju, ili ako se stranke usuglase da se savjetovanje neće održati, ili ako je savjetovanje zaključeno bez da je postignuto sporazumno rješenje, stranka koja je zatražila savjetovanje može primijeniti članak 384. ovog Sporazuma.
6. Tijekom savjetovanja svaka stranka dostavlja dostatne činjenične informacije kako bi se omogućilo cjelovito ispitivanje načina na koji je sporna mjera mogla utjecati na funkcioniranje i primjenu ovog Sporazuma.
7. Ako se savjetovanje odnosi na promet energetske robe mrežama, a jedna stranka smatra rješavanje spora hitnim zbog prekida, djelomično ili u cijelosti, prometa prirodnog plina, nafte ili električne energije između stranaka, savjetovanje se održava u roku od tri dana od dana podnošenja zahtjeva i smatra se zaključenim tri dana od dana podnošenja zahtjeva, osim ako se stranke usuglase nastaviti savjetovanje.

## Članak 383.

**Posredovanje**

Svaka stranka može zahtijevati da druga stranka stupi u postupak posredovanja u odnosu na bilo koju mjeru koja nepovoljno utječe na trgovinu ili ulaganja između stranaka na temelju Priloga XXXII. ovom Sporazumu.

## Odjeljak 3.

**Postupci za rješavanje sporova**

## Pododjeljak 1.

**Arbitražni postupak**

## Članak 384.

**Pokretanje arbitražnog postupka**

1. Ako stranke ne uspiju riješiti spor savjetovanjem kako je predviđeno u članku 382. ovog Sporazuma, stranka koja je zatražila savjetovanje može zahtijevati osnivanje arbitražnog vijeća u skladu s ovim člankom.

2. Zahtjev za osnivanje arbitražnog vijeća podnosi u pisanom obliku drugoj stranci i Odboru za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma. Stranka koja je uložila prigovor u svojem zahtjevu navodi konkretnu spornu mjeru i objašnjava na koji je način ta mjera neusklađena s odredbama iz članka 381. ovog Sporazuma, na način dostatan za jasno iznošenje pravne osnove za prigovor.

#### Članak 385.

##### Osnivanje arbitražnog vijeća

1. Arbitražno vijeće sastoji se od tri arbitra.
2. U roku od deset dana od primitka zahtjeva za osnivanje arbitražnog vijeća od strane stranke protiv koje je uloženi prigovor, stranke se savjetuju kako bi postigle dogovor o sastavu arbitražnog vijeća.
3. Ako se stranke ne mogu usuglasiti o sastavu arbitražnog vijeća u roku utvrđenom u stavku 2. ovog članka, svaka stranka može imenovati arbitra sa svojeg potpopisa utvrđenog prema članku 404. ovog Sporazuma u roku od pet dana od isteka roka utvrđenog u stavku 2. ovog članka. Ako bilo koja od stranaka ne imenuje arbitra, arbitra, na zahtjev druge stranke, ždrijebom odabire predsjednik Odbora za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma, ili osoba koju on ovlasti, s potpopisa te stranke sadržanog na popisu utvrđenom prema članku 404. ovog Sporazuma.
4. Osim ako stranke ne postignu dogovor u vezi s predsjednikom arbitražnog vijeća u roku utvrđenom u stavku 2. ovog članka, predsjednik Odbora za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu ili osoba koju on ovlasti, na zahtjev bilo koje od stranaka, ždrijebom odabire predsjednika arbitražnog vijeća s potpopisa osoba koje mogu obavljati dužnost predsjednika sadržanog na popisu utvrđenom prema članku 404. ovog Sporazuma.
5. Predsjednik Odbora za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu ili osoba koju on ovlasti odabire arbitre u roku od pet dana od zahtjeva bilo koje od stranaka iz stavaka 3. i 4.
6. Datum osnivanja arbitražnog vijeća datum je na koji posljednji od tri odabrana arbitra prihvati imenovanje u skladu s Poslovníkom iz Priloga XXXIII. ovom Sporazumu.
7. Ako bilo koji od popisa predviđenih člankom 404. ovog Sporazuma ne bude sastavljen ili ne bude sadržavao dostatna imena u trenutku podnošenja zahtjeva na temelju stavaka 3. i 4. ovog članka, arbitri se biraju ždrijebom među osobama koje su jedna ili obje stranke službeno predložile.
8. Osim ako se stranke ne usuglase drukčije, u pogledu spora o poglavlju 11. (Energetika povezana s trgovinom) glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma koji stranka smatra hitnim zbog prekida ili prijetnje prekidom, djelomično ili u cijelosti, prometa prirodnog plina, nafte ili električne energije između stranaka, druga rečenica stavka 3. i stavka 4. primjenjuje se bez primjene stavka 2., a razdoblje iz stavka 5. iznosi dva dana.

#### Članak 386.

##### Privremena odluka o hitnosti

Ako stranka to zatraži, arbitražno vijeće, u roku od deset dana od njegova osnivanja, donosi privremenu odluku o hitnosti slučaja.

#### Članak 387.

##### Izvjješće arbitražnog vijeća

1. Arbitražno vijeće strankama izdaje privremeno izvješće u kojem navodi utvrđenja činjeničnog stanja, primjenjivost odgovarajućih odredaba i temeljne razloge svih utvrđenja i preporuka koje ono iznosi, najkasnije u roku od 90 dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća. Ako smatra da taj rok nije moguće ispuniti, predsjednik arbitražnog vijeća mora o tome u pisanom obliku obavijestiti stranke i Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma, navodeći razloge za odgodu i datum kada arbitražno vijeće namjerava izdati svoje privremeno izvješće. Privremeno se izvješće ni pod kojim okolnostima ne smije izdati kasnije od 120 dana nakon dana osnivanja arbitražnog vijeća.

2. Stranka može arbitražnom vijeću podnijeti pisani zahtjev da preispita određene aspekte privremenog izvješća u roku od 14 dana od njegova izdavanja.
3. U hitnim slučajevima, uključujući one o kvarljivoj ili sezonskoj robi ili uslugama, arbitražno vijeće ulaže sve napore kako bi izdalo svoje privremeno izvješće u roku od 45 dana i, u svakom slučaju, najkasnije 60 dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća. Svaka stranka može arbitražnom vijeću podnijeti pisani zahtjev da preispita određene aspekte privremenog izvješća u roku od sedam dana od izdavanja privremenog izvješća.
4. Nakon razmatranja pisanih zapažanja stranaka na privremeno izvješće arbitražno vijeće može izmijeniti svoje izvješće i provesti dodatna razmatranja koja smatra primjerenima. Nalazi konačne odluke vijeća uključuju dostatnu raspravu o argumentima iznesenim u fazi privremenog preispitivanja i pružaju jasan odgovor na pitanja i primjedbi stranaka.
5. U pogledu spora o poglavlju 11. (Energetika povezana s trgovinom) glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma koji stranka smatra hitnim zbog prekida ili prijetnje prekidom, djelomično ili u cijelosti, prometa prirodnog plina, nafte ili električne energije između stranaka, privremeno izvješće izdaje se 20 dana nakon dana osnivanja arbitražnog vijeća, a svi zahtjevi na temelju stavka 2. ovog članka podnose se u roku od pet dana od izdavanja pisanog izvješća. Arbitražno vijeće također može odlučiti izostaviti privremeno izvješće.

#### Članak 388.

### Mirenje u hitnim sporovima u vezi s energetikom

1. U pogledu spora o poglavlju 11. (Energetika povezana s trgovinom) glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma koji stranka smatra hitnim zbog prekida ili prijetnje prekidom, djelomično ili u cijelosti, prometa prirodnog plina, nafte ili električne energije između stranaka, svaka stranka može upućivanjem zahtjeva arbitražnom vijeću od predsjednika vijeća zahtijevati da bude miritelj u bilo kojem pitanju koje se odnosi na spor.
2. Miritelj nastoji postići sporazumno rješenje spora ili nastoji postići suglasnost u vezi s postupkom kojim se takvo rješenje može postići. Ako u roku od 15 dana od svojeg imenovanja ne uspije osigurati takav dogovor, miritelj preporučuje rješenje spora ili postupak kojim se takvo rješenje može postići te odlučuje o uvjetima i aranžmanima kojih se treba pridržavati od datuma koji odredi miritelj do rješavanja spora.
3. Stranke i subjekti pod njihovom kontrolom ili jurisdikcijom poštuju preporuke o uvjetima i aranžmanima određene prema stavku 2. tijekom tri mjeseca od miriteljeve odluke ili do rješavanja spora, ovisno o tome što je ranije.
4. Miritelj poštuje Kodeks ponašanja određen u Prilogu XXXIV. ovom Sporazumu.

#### Članak 389.

### Obavijest o odluci arbitražnog vijeća

1. Arbitražno vijeće obavješćuje stranke i Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma, o svojoj konačnoj odluci u roku od 120 dana od dana osnivanja arbitražnog vijeća. Ako ono smatra da taj rok nije moguće ispuniti, predsjednik arbitražnog vijeća mora o tome u pisanom obliku obavijestiti stranke i Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, navodeći razloge za odgodu i datum kada arbitražno vijeće namjerava dostaviti svoju odluku. Odluka se ni pod kojim okolnostima ne smije dostaviti kasnije od 150 dana nakon dana osnivanja arbitražnog vijeća.
2. U hitnim slučajevima, uključujući one u vezi s kvarljivom ili sezonskom robom ili uslugama, arbitražno vijeće ulaže sve napore kako bi svoju odluku dostavilo u roku od 60 dana od dana svojeg osnivanja. Odluka se ni pod kojim okolnostima ne smije dostaviti kasnije od 75 dana nakon dana njegova osnivanja.

3. U pogledu spora o poglavlju 11. (Energetika povezana s trgovinom) glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma koji stranka smatra hitnim zbog prekida ili prijetnje prekidom, djelomično ili u cijelosti, prometa prirodnog plina, nafte ili električne energije između stranaka, arbitražno vijeće dostavlja svoju odluku u roku od 40 dana od dana svojeg osnivanja.

Pododjeljak 2.

### **Postupanje u skladu s odlukom**

Članak 390.

#### **Postupanje u skladu s odlukom arbitražnog vijeća**

Stranka protiv koje je uložen prigovor poduzima sve potrebne mjere kako bi bez odgađanja i u dobroj vjeri postupila u skladu s odlukom arbitražnog vijeća.

Članak 391.

#### **Primjereni rok za postupanje u skladu s odlukom**

1. Ako postupanje u skladu s odlukom nije moguće odmah, stranke se nastoje usuglasiti o roku za postupanje u skladu s odlukom. U takvom slučaju, stranka protiv koje je uložen prigovor, najkasnije 30 dana od primitka obavijesti o odluci arbitražnog vijeća strankama, obavješćuje stranku koja je uložila prigovor i Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma, o vremenu koje će biti potrebno za postupanje u skladu s odlukom („primjereni rok“) te pruža razloge za predloženi primjereni rok.

2. U slučaju neslaganja između stranaka u vezi s primjerenim rokom za postupanje u skladu s odlukom arbitražnog vijeća, stranka koja je uložila prigovor, u roku od 20 dana od primitka obavijesti iz stavka 1. od strane stranke protiv koje je uložen prigovor, u pisanom obliku od izvornoga arbitražnog vijeća zahtijeva da odredi trajanje primjerenog roka. O tom se zahtjevu istodobno obavješćuju druga stranka i Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu. Izvorno arbitražno vijeće svoju odluku dostavlja strankama i Odboru za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu u roku od 20 dana od dana podnošenja zahtjeva.

3. Stranka protiv koje je uložen prigovor u pisanom obliku obavješćuje stranku koja je uložila prigovor o napretku koji je postigla u vezi s postupanjem u skladu s odlukom arbitražnog vijeća najkasnije 30 dana prije isteka primjerenog roka.

4. Stranke mogu sporazumno produljiti primjereni rok.

Članak 392.

#### **Preispitivanje mjera poduzetih radi postupanja u skladu s odlukom arbitražnog vijeća**

1. Stranka protiv koje je uložen prigovor obavješćuje stranku koja je uložila prigovor i Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma, prije isteka primjerenog roka, o svakoj mjeri koju je poduzela kako bi postupila u skladu s odlukom arbitražnog vijeća.

2. U slučaju neslaganja između stranaka u vezi s postojanjem mjere ili sukladnošću bilo koje mjere koja je poduzeta da bi se, kako je navedeno u stavku 1., postupilo u skladu odredbama iz članka 381. ovog Sporazuma, stranka koja je uložila prigovor može u pisanom obliku od izvornog arbitražnog vijeća zatražiti da odluči o tom pitanju. U takvom se zahtjevu navodi konkretna sporna mjera o kojoj se radi i objašnjava na koji je način ona neusklađena s odredbama iz članka 381. ovog Sporazuma, na način dostatan za jasno iznošenje pravne osnove za prigovor. Izvorno arbitražno vijeće svoju odluku dostavlja strankama i Odboru za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu u roku od 45 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Članak 393.

#### **Privremena pravna sredstva u slučaju nepostupanja u skladu s odlukom**

1. Ako stranka protiv koje je uložen prigovor ne uputi obavijest o bilo kojoj mjeri poduzetoj kako bi postupila u skladu s odlukom arbitražnog vijeća prije isteka primjerenog roka, ili ako arbitražno vijeće odluči da ne postoji mjera

poduzeta kako bi se postupilo u skladu s odlukom ili da mjera o kojoj je provedeno obavješćivanje prema članku 392. stavku 1. ovog Sporazuma nije usklađena s obvezama te stranke prema odredbama iz članka 381. ovog Sporazuma, stranka protiv koje je uložen prigovor dužna je, ako to od nje zatraži stranka koja je uložila prigovor, dati ponudu za privremenu kompenzaciju.

2. Ako stranka koja je uložila prigovor odluči ne zatražiti ponudu za privremenu kompenzaciju prema stavku 1. ovog članka ili, ako takav zahtjev bude podnesen, ali ne bude postignut dogovor o kompenzaciji u roku od 30 dana od isteka primjerenog roka ili obavijesti o odluci arbitražnog vijeća prema članku 392. ovog Sporazuma da ne postoji mjera poduzeta kako bi se postupilo u skladu s odlukom ili da mjera poduzeta kako bi se postupilo s odlukom nije usklađena s odredbama iz članka 381. ovog Sporazuma, stranka koja je uložila prigovor ima pravo, nakon obavješćivanja druge stranke i Odbora za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma, suspendirati obveze koje proizlaze iz odredaba iz članka 381. ovog Sporazuma u opsegu koji je jednak poništenju ili umanjenju koristi prouzročenih povredom. U obavijesti se navodi opseg suspenzije obveza. Stranka koja je uložila prigovor može provesti suspenziju u bilo kojem trenutku nakon isteka razdoblja od deset dana od dana primitka obavijesti od stranke protiv koje je uložen prigovor, osim ako stranka protiv koje je uložen prigovor podnese zahtjev za arbitražu na temelju stavka 3. ovog članka.

3. Ako stranka protiv koje je uložen prigovor smatra da opseg suspenzije nije jednak vrijednosti poništenja ili umanjenja koristi prouzročenih povredom, ona može u pisanom obliku od izvornog arbitražnog vijeća zatražiti da odluči o tom pitanju. O tom se zahtjevu obavješćuje stranku koja je uložila prigovor i Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu prije isteka razdoblja od deset dana iz stavka 2. Izvorno arbitražno vijeće svoju odluku o opsegu suspenzije obveza dostavlja strankama i Odboru za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva. Obveze se ne suspendiraju sve dok izvorno arbitražno vijeće ne dostavi svoju odluku, a svaka suspenzija mora biti usklađena s odlukom arbitražnog vijeća.

4. Suspenzija obveza i kompenzacija predviđena u ovom članku privremena je i ne primjenjuje se nakon što:

- (a) stranke postignu sporazumno rješenje u skladu s člankom 398. ovog Sporazuma;
- (b) se stranke usuglase da se mjerom o kojoj je dostavljena obavijest prema članku 392. stavku 1. ovog Sporazuma stranka protiv koje je uložen prigovor usklađuje s odredbama iz članka 381. ovog Sporazuma; ili
- (c) se povuče ili izmijeni svaka mjera za koju je utvrđeno da nije usklađena s odredbama iz članka 381. ovog Sporazuma kako bi je se uskladilo s tim odredbama, prema članku 392. stavku 1. ovog Sporazuma.

#### Članak 394.

### Pravna sredstva u hitnim sporovima u vezi s energetikom

1. U pogledu spora o poglavlju 11. (Energetika povezana s trgovinom) glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma koji stranka smatra hitnim zbog prekida ili prijetnje prekidom, djelomično ili u cijelosti, prometa prirodnog plina, nafte ili električne energije između stranaka, primjenjuju se odredbe ovog članka o pravnim sredstvima.

2. Odstupajući od članaka 391., 392. i 393. ovog Sporazuma, stranka koja je uložila prigovor može suspendirati obveze koje proizlaze iz glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma u opsegu koji je jednak vrijednosti koristi koja je poništena ili umanjena zbog nepostupanja stranke u skladu s odlukom arbitražnog vijeća u roku od 15 dana od njezine dostave. Ta suspenzija može odmah proizvesti učinke. Takva se suspenzija može održavati sve dok stranka protiv koje je uložen prigovor ne stupi u skladu s odlukom arbitražnog vijeća.

3. Ako stranka protiv koje je uložen prigovor ospori postojanje neusklađenosti ili opseg suspenzije do koje je došlo zbog neusklađenosti, ona može na temelju članka 393. stavka 3. i članka 395. ovog Sporazuma pokrenuti postupak koji će se žurno ispitati. Stranka koja je uložila prigovor mora ukinuti ili prilagoditi suspenziju tek nakon što arbitražno vijeće odluči o tom pitanju i može održavati suspenziju tijekom postupka.

#### Članak 395.

### Preispitivanje mjera poduzetih za postupanje u skladu s odlukom nakon donošenja privremenih pravnih sredstava za neusklađenost

1. Stranka protiv koje je uložen prigovor obavješćuje stranku koja je uložila prigovor i Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma, o mjeri koju je poduzela

kako bi postupila u skladu s odlukom arbitražnog vijeća nakon suspenzije koncesija ili nakon primjene privremene kompenzacije, ovisno o slučaju. Uz iznimku slučaja iz stavka 2. ovog članka, stranka koja je uložila prigovor ukida suspenziju koncesija u roku od 30 dana od primitka obavijesti. U slučajevima primjene kompenzacije, i uz iznimku slučaja iz stavka 2., stranka protiv koje je uložena prigovor može ukinuti primjenu takve kompenzacije u roku od 30 dana od njezine obavijesti da je postupila u skladu s odlukom arbitražnog vijeća.

2. Ako stranke u roku od 30 dana od datuma primitka obavijesti ne postignu dogovor o tome postiže li se mjerom u vezi s kojom je poslana ta obavijest usklađenost stranke protiv koje je uložena prigovor s odredbama iz članka 381. ovog Sporazuma, stranka koja je uložila prigovor u pisanom obliku zahtijeva od izvornog arbitražnog vijeća da odluči o tom pitanju. O tom se zahtjevu istodobno obavješćuju druga stranka i Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu. Stranke i Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu obavješćuju se o odluci arbitražnog vijeća u roku od 45 dana od datuma podnošenja zahtjeva. Ako arbitražno vijeće odluči da je mjera koja je poduzeta kako bi se postupilo u skladu s odlukom u skladu s odredbama iz članka 381., ukida se suspenzija obveza ili kompenzacije, ovisno o slučaju. Stranka koja je uložila prigovor prema potrebi prilagođava opseg suspenzije koncesija opsegu koji je utvrdilo arbitražno vijeće.

Pododjeljak 3.

#### **Zajedničke odredbe**

Članak 396.

#### **Zamjena arbitara**

Ako tijekom arbitražnog postupka u okviru ovog poglavlja izvorno arbitražno vijeće, ili neki od njegovih članova, nisu u mogućnosti sudjelovati, povuku se ili ih je potrebno zamijeniti jer ne ispunjavaju zahtjeve iz Kodeksa ponašanja određenog u Prilogu XXXIV. ovom Sporazumu, primjenjuje se postupak određen u članku 385. ovog Sporazuma. Rok za obavješćivanje o odluci arbitražnog vijeća produljuje se za vrijeme potrebno za imenovanje novog arbitara, ali ne za više od 20 dana.

Članak 397.

#### **Suspenzija i prestanak arbitražnog postupka i postupka u skladu s odlukom**

Arbitražno vijeće, na pisani zahtjev stranaka, suspendira svoj rad u bilo kojem trenutku na razdoblje o kojem se stranke sporazume, a koje ne premašuje 12 uzastopnih mjeseci. Arbitražno vijeće nastavlja sa svojim radom prije isteka tog razdoblja na pisani zahtjev stranaka ili krajem tog razdoblja na pisani zahtjev bilo koje od stranaka. Stranka podnositeljica zahtjeva u skladu s time obavješćuje predsjednika Odbora za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma, i drugu stranku. Ako stranka ne zahtijeva nastavak rada arbitražnog vijeća pri isteku dogovorenog razdoblja suspenzije, postupak prestaje. Suspenzija i prestanak rada arbitražnog vijeća ne dovode u pitanje prava bilo koje stranke u drugom postupku koji podliježe članku 405. ovog Sporazuma.

Članak 398.

#### **Sporazumno rješenje**

Stranke mogu u bilo kojem trenutku postići sporazumno rješenje spora u okviru ovog poglavlja. O svakoj takvoj odluci zajednički obavješćuju Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma, i predsjednika arbitražnog vijeća, ako je to primjenjivo. Ako rješenje iziskuje odobravanje u skladu s relevantnim domaćim postupcima bilo koje od stranaka, u obavijesti se upućuje na taj zahtjev, a postupak za rješavanje spora se suspendira. Ako takvo odobravanje nije potrebno ili ako se dostavi obavijest o završetku bilo kojih takvih domaćih postupaka, postupak za rješavanje spora prestaje.

Članak 399.

#### **Poslovnik**

1. Postupci za rješavanje sporova u okviru ovog poglavlja uređeni su Poslovníkom određenim u Prilogu XXXIII. ovom Sporazumu i Kodeksom ponašanja određenim u Prilogu XXXIV. ovom Sporazumu.
2. Svako saslušanje arbitražnog vijeća otvoreno je za javnost, osim ako nije drukčije predviđeno u Poslovníku.

## Članak 400.

**Informacije i tehnički savjeti**

Na zahtjev stranke, ili na njezinu inicijativu, arbitražno vijeće može dobiti informacije koje smatra prikladnima za postupak arbitražnog vijeća od bilo kojeg izvora, uključujući stranke uključene u spor. Arbitražno vijeće isto tako ima pravo zatražiti mišljenje stručnjaka kada to smatra prikladnim. Arbitražno vijeće savjetuje se sa strankama prije odabira takvih stručnjaka. Fizičke ili pravne osobe s poslovnim nastanom na području stranke mogu arbitražnom vijeću podnijeti podneske *amicus curiae* u skladu s Poslovníkom. Sve tako dobivene informacije u okviru ovog članka moraju biti otkrivene svakoj od stranaka i otvorene za iznošenje primjedbi.

## Članak 401.

**Pravila tumačenja**

Arbitražno vijeće tumači odredbe iz članka 381. ovog Sporazuma u skladu s uobičajenim pravilima tumačenja međunarodnog javnog prava, uključujući pravila kodificirana u Bečkoj konvenciji o pravu međunarodnih ugovora iz 1969. Arbitražno vijeće uzima u obzir i relevantna tumačenja utvrđena u izvješćima vijeća i žalbenog tijela koja je usvojilo Tijelo Svjetske trgovinske organizacije za rješavanje sporova (DSB). Odlukama arbitražnog vijeća ne mogu se povećavati ni umanjivati prava i obveze stranaka predviđene ovim Sporazumom.

## Članak 402.

**Rješenja i odluke arbitražnog vijeća**

1. Arbitražno vijeće poduzima sve napore kako bi sve odluke donijelo jednoglasno. Ako se odluka ipak ne može donijeti jednoglasno, o spornom pitanju odlučuje se većinom glasova. Međutim, izdvojena mišljenja arbitara ne objavljuju se ni u kojem slučaju.
2. Stranke bezuvjetno prihvaćaju odluke arbitražnog vijeća. Odlukama se ne stvaraju ni prava ni obveze za fizičke ili pravne osobe. U odlukama se navode utvrđenja činjeničnog stanja, primjenjivost relevantnih odredaba iz članka 381. ovog Sporazuma i temeljni razlozi svih utvrđenja i zaključaka koji se u njima iznose. Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma, objavljuje odluke arbitražnog vijeća u njihovoj cijelosti u roku od deset dana od njihove dostave, osim ako odluči ne učiniti to kako bi se osigurala povjerljivost poslovnih povjerljivih informacija.

## Članak 403.

**Upućivanja na Sud Europske unije**

1. Postupci navedeni u ovom članku primjenjuju se na sporove o tumačenju i primjeni odredbe ovog Sporazuma koja se odnosi na postupno približavanje sadržano u poglavlju 3. (Tehničke prepreke u trgovini), poglavlju 4. (Sanitarne i fitosanitarne mjere), poglavlju 5. (Carinski režim i olakšavanje trgovine), poglavlju 6. (Poslovni nastan, trgovina uslugama i elektronička trgovina), poglavlju 8. (Javna nabava) ili poglavlju 10. (Tržišno natjecanje) glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma, ili koja na drugi način stranci nameće obvezu utvrđenu upućivanjem na odredbu prava Unije.
2. Ako se sporom otvara pitanje tumačenja odredbe prava Unije iz stavka 1., arbitražno vijeće ne odlučuje o tom pitanju nego upućuje zahtjev Sudu Europske unije da odluči o tom pitanju. U tom se slučaju rokovi koji se primjenjuju na odluke arbitražnog vijeća suspendiraju dok Sud Europske unije ne donese odluku. Odluka Suda Europske unije obvezujuća je za arbitražno vijeće.

## Odjeljak 4.

### Opće odredbe

#### Članak 404.

#### Popisi arbitara

1. Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma, najkasnije šest mjeseci nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma uspostavlja popis od najmanje 15 osoba koje žele i mogu obavljati funkciju arbitra. Popis se sastoji od tri potpopisa: jednog potpopisa za svaku stranku i jednog potpopisa pojedinaca koji nisu državljani ni jedne stranke i koju mogu obavljati funkciju predsjednika arbitražnog vijeća. Svaki potpopis uključuje najmanje pet osoba. Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu osigurava da se taj popis uvijek održava na toj razini.
2. Arbitri moraju imati stručno znanje i iskustvo u području prava i međunarodne trgovine. Moraju biti neovisni, obavljati dužnost arbitra u osobnom svojstvu i ne smiju primati naputke od bilo koje organizacije ili vlade ili biti povezani s vladom bilo koje od stranaka te su dužni postupati u skladu s Kodeksom ponašanja određenim u Prilogu XXXIV. ovom Sporazumu.
3. Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, može uspostaviti dodatne popise od 12 osoba sa znanjem i iskustvom u posebnim sektorima obuhvaćenim ovim Sporazumom. Podložno sporazumu stranaka, takvi se dodatni popisi upotrebljavaju za sastavljanje arbitražnog vijeća u skladu s postupkom određenim u članku 385. ovog Sporazuma.

#### Članak 405.

#### Odnos prema obvezama u okviru WTO-a

1. Primjena odredaba ovog poglavlja o rješavanju sporova ne dovodi u pitanje bilo koje djelovanje u okviru WTO-a, uključujući postupak za rješavanje sporova.
2. Međutim, stranka ni za jednu pojedinačnu mjeru, ne traži ispravljanje povrede bitno jednake obveze u okviru ovog Sporazuma i u okviru Sporazuma o WTO-u pred oba foruma. U takvom slučaju, nakon pokretanja postupka za rješavanje spora, stranka drugom forumu ne podnosi zahtjev za ispravljanje povrede bitno jednake obveze iz drugog sporazuma, osim ako forum kojem se najprije obratila zbog postupovnih razloga ili razloga povezanih s nadležnošću ne donese odluku o zahtjevu za ispravljanje povrede te obveze.
3. Za potrebe stavka 2. ovog članka:
  - (a) smatra se da je postupak za rješavanje spora u okviru Sporazuma o WTO-u pokrenut zahtjevom stranke za osnivanje vijeća prema članku 6. Dogovora o pravilima i postupcima za rješavanje sporova WTO-a; i
  - (b) smatra se da je postupak za rješavanje spora u okviru ovog poglavlja pokrenut zahtjevom stranke za osnivanje arbitražnog vijeća prema članku 384. ovog Sporazuma.
4. Ništa u ovom Sporazumu ne sprečava stranku da provede suspenziju obveza koju je odobrio DSB. Nije moguće pozivati se na Sporazum o WTO-u kako bi se stranku spriječilo u suspendiranju obveza na temelju ovog poglavlja.

#### Članak 406.

#### Rokovi

1. Svi rokovi utvrđeni u ovom poglavlju, uključujući rokove za obavijesti arbitražnih vijeća o njihovim odlukama, računaju se u kalendarskim danima od dana koji slijedi nakon radnje ili činjenice na koju upućuju, osim ako nije drukčije navedeno.
2. Stranke u sporu mogu sporazumno izmijeniti sve rokove iz ovog poglavlja. Arbitražno vijeće može u bilo kojem trenutku predložiti strankama da izmijene bilo koji rok iz ovog poglavlja, navodeći razloge prijedloga.



## POGLAVLJE 15.

**Opće odredbe o približavanju u okviru glave V.**

## Članak 407.

**Napredak u približavanju u područjima povezanim s trgovinom**

1. Za potrebe olakšavanja ocjenjivanja približavanja iz članka 451. i 452. ovog Sporazuma, prava Republike Moldove pravu Unije u područjima povezanim s trgovinom iz glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom), stranke redovito, i najmanje jedanput godišnje, raspravljaju o napretku u približavanju u skladu s dogovorenim rokovima predviđenima poglavljima 3., 4., 5., 6., 8. i 10. glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma u okviru Odbora za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma, ili jednog od njegovih pododbora osnovanih u okviru ovog Sporazuma.
2. Na zahtjev Unije, i za potrebe takve rasprave, Republika Moldova Odboru za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu ili jednom od njegovih pododbora, prema potrebi, u pisanom obliku dostavlja informacije o napretku u približavanju i djelotvornoj provedbi i izvršavanju domaćeg prava kod kojeg je postignuto približavanje, u odnosu na relevantna poglavlja glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma.
3. Republika Moldova obavješćuje Uniju kada smatra da je postigla približavanje predviđeno u poglavljima iz stavka 1.

## Članak 408.

**Stavljanje neusklađenoga domaćeg prava izvan snage**

Kao dio približavanja Republika Moldova povlači odredbe svojeg domaćeg prava ili ukida domaću praksu koja nije usklađena s pravom Unije ili s njezinim domaćim pravom kod kojeg je postignuto približavanje pravu Unije u područjima povezanim s trgovinom iz glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma.

## Članak 409.

**Ocjenjivanje približavanja u područjima povezanim s trgovinom**

1. Ocjenjivanje približavanja od strane Unije iz glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma započinje nakon što Republika Moldova obavijesti Uniju u skladu s člankom 407. stavkom 3. ovog Sporazuma, osim ako nije drukčije predviđeno poglavljima 4. i 8. glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma.
2. Unija procjenjuje je li zakonodavstvo Republike Moldove približeno pravu Unije i provodi li se i izvršava na djelotvoran način. Republika Moldova Uniji dostavlja, na jeziku o kojem se treba zajednički dogovoriti, sve potrebne informacije kako bi omogućila takvo ocjenjivanje.
3. U okviru ocjenjivanja od strane Unije na temelju stavka 2. uzimaju se u obzir postojanje i rad relevantne infrastrukture, tijela i postupaka u Republici Moldovi potrebnih za djelotvornu provedbu i izvršavanje zakonodavstva Republike Moldove.
4. U okviru ocjenjivanja od strane Unije na temelju stavka 2. uzima se u obzir postojanje svih domaćih odredaba ili prakse koje nisu usklađene s pravom Unije ili s domaćim pravom kod kojeg je postignuto približavanje pravu Unije u područjima povezanim s trgovinom iz glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma.
5. Unija obavješćuje Republiku Moldovu o rezultatima svog ocjenjivanja u roku od 12 mjeseci od početka ocjenjivanja iz stavka 1., osim ako nije drukčije predviđeno. Stranke raspravljaju o ocjenjivanju u okviru Odbora za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma, ili njegovih relevantnih pododbora, u skladu s člankom 452. ovog Sporazuma, osim ako nije drukčije predviđeno.

## Članak 410.

**Razvoji relevantni za približavanje**

1. Republika Moldova osigurava djelotvornu provedbu domaćeg prava kod kojeg je postignuto približavanje i poduzima sva potrebna djelovanja kako bi se u njezinu domaćem pravu u područjima povezanima s trgovinom iz glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma odrazili razvoji u pravu Unije.
2. Republika Moldova suzdržava se od svakog djelovanja kojim bi se potkopao cilj ili ishod približavanja u okviru glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma.
3. Unija obavješćuje Republiku Moldovu o svakom konačnom prijedlogu Europske komisije za donošenje ili izmjenu prava Unije relevantnog za obveze približavanja Republike Moldove u okviru glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma.
4. Republika Moldova obavješćuje Uniju o zakonodavnim prijedlozima i mjerama, uključujući domaću praksu, koji mogu utjecati na ispunjavanje njezinih obveza u okviru glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma.
5. Na zahtjev, stranke raspravljaju o utjecaju svih prijedloga ili djelovanja iz stavaka 3. i 4. ovog članka na zakonodavstvo Republike Moldove ili na postupanje u skladu s obvezama u okviru glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma.
6. Ako nakon provođenja ocjenjivanja u okviru članka 409. ovog Sporazuma Republika Moldova izmijeni svoje domaće pravo kako bi u obzir uzela promjene poglavlja 3., 4., 5., 6., 8. i 10. glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma, novo ocjenjivanje Unije provodi se u skladu s člankom 409. ovog Sporazuma. U slučaju bilo kojeg drugog djelovanja Republike Moldove kojim bi se moglo utjecati na provedbu i izvršavanje domaćeg prava kod kojeg je postignuto približavanje, novo ocjenjivanje Unije može se provesti u skladu s člankom 409. ovog Sporazuma.
7. Ako okolnosti tako nalažu, posebne koristi, koje Unija odobrava na temelju ocjene da je zakonodavstvo Republike Moldove približeno pravu Unije te da se isto provodi i izvršava na djelotvoran način, mogu privremeno biti suspendirane u skladu sa stavkom 8. ako Republika Moldova ne ostvari približavanje svojeg domaćeg prava kako bi uzela u obzir promjene glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma, ako se ocjenjivanjem iz stavka 6. pokaže da zakonodavstvo Republike Moldove više nije približeno pravu Unije ili ako Vijeće za pridruživanje uspostavljeno člankom 434. ovog Sporazuma ne donese odluku o ažuriranju glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma u skladu s razvojem u pravu Unije.
8. Ako Unija namjerava provesti takvu suspenziju, o tome bez odgađanja obavješćuje Republiku Moldovu. Republika Moldova može uputiti pitanje Odboru za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma, u roku od jednog mjeseca od obavijesti, uz navođenje obrazloženja u pisanom obliku. Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu raspravlja o pitanju u roku od tri mjeseca od upućivanja. Ako pitanje ne bude upućeno Odboru za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu ili ako ga taj odbor ne može riješiti u roku od tri mjeseca od upućivanja, Unija može provesti suspenziju koristi. Suspenzija se ukida bez odgađanja ako Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu naknadno riješi pitanje.

## Članak 411.

**Razmjena informacija**

Razmjena informacija u vezi s približavanjem u okviru glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) odvija se putem kontaktnih točaka utvrđenih u članku 358. stavku 1. ovog Sporazuma.

## Članak 412.

**Opća odredba**

1. Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma, donosi postupke kako bi se olakšalo približavanje i osigurala djelotvorna razmjena informacija u vezi s približavanjem, uključujući oblik, sadržaj i jezik razmijenjenih informacija.

2. Svakim upućivanjem na određeni akt Unije u glavi V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma obuhvaćene su izmjene, dodaci i zamjenske mjere objavljene u *Službenom listu Europske unije* prije 29. studenoga 2013.
3. Odredbe u poglavljima 3., 4., 5., 6., 8. i 10. glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma imaju prednost u odnosu na odredbe navedene u ovom poglavlju u mjeri u kojoj postoji sukob.
4. Na temelju tvrdnji o kršenju odredaba ovog poglavlja ne postupa se u okviru poglavlja 14. (Rješavanje sporova) glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma.

## GLAVA VI.

**FINANCIJSKA POMOĆ I ODREDBE O SPREČAVANJU PRIJEVARA I NADZORU**

## POGLAVLJE 1.

**Financijska pomoć**

## Članak 413.

Republika Moldova koristi financijsku pomoć u okviru relevantnih mehanizama i instrumenata za financiranje EU-a. Republika Moldova može koristiti i zajmove Europske investicijske banke (EIB), Europske banke za obnovu i razvoj (EBRD) i ostalih međunarodnih financijskih institucija. Financijska pomoć doprinit će ostvarivanju ciljeva ovog Sporazuma i bit će osigurana u skladu s ovim poglavljem.

## Članak 414.

Glavna načela financijske pomoći navode se u relevantnim uredbama o financijskim instrumentima EU-a.

## Članak 415.

Prioritetna područja financijske pomoći EU-a o kojima su se stranke sporazumjele utvrđuju se u godišnjim programima djelovanja utemeljenima na višegodišnjim okvirima koji odražavaju dogovorene prioritete politike. Unutar iznosa pomoći utvrđenih u okviru tih programa uzimaju se u obzir potrebe Republike Moldove, kapaciteti sektora i napredak u reformama, posebno u područjima obuhvaćenima ovim Sporazumom.

## Članak 416.

Kako bi se dopustila optimalna upotreba dostupnih resursa, stranke nastoje osigurati da se pomoć EU-a provodi u bliskoj suradnji i koordinaciji s drugim zemljama donatorima, organizacijama donatorima i međunarodnim financijskim institucijama, i u skladu s međunarodnim načelima djelotvornosti pomoći.

## Članak 417.

Temeljna pravna, upravna i tehnička osnova financijske pomoći utvrđuje se unutar okvira relevantnih sporazuma između stranaka.

## Članak 418.

Vijeće za pridruživanje obavješćuje se o napretku i provedbi financijske pomoći i njezinu utjecaju na ostvarivanje ciljeva ovog Sporazuma. U tu svrhu relevantna tijela stranaka osiguravaju odgovarajuće informacije u vezi s praćenjem i evaluacijom na zajedničkoj i trajnoj osnovi.

**Članak 419.**

Stranke provode pomoć u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja i surađuju pri zaštiti financijskih interesa EU-a i Republike Moldove u skladu s poglavljem 2. (Odredbe o sprečavanju prijevара i nadzoru) ove glave.

**POGLAVLJE 2.****Odredbe o sprečavanju prijevара i nadzoru****Članak 420.****Definicije**

Za potrebe ovog poglavlja primjenjuju se definicije određene u Protokolu IV. ovog Sporazuma.

**Članak 421.****Područje primjene**

Ovo se poglavlje primjenjuje na svaki daljnji sporazum ili instrument financiranja koji će biti sklopljen između stranaka i na svaki drugi instrument financiranja EU-a kojem Republika Moldova može biti pridružena, ne dovodeći u pitanje ni jednu drugu dodatnu klauzulu kojom su obuhvaćene revizije, provjere na terenu, inspekcije, nadzor i mjere za borbu protiv prijevара, uključujući one koje provode Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) i Europski revizorski sud (ECA).

**Članak 422.****Mjere sprečavanja i borbe protiv prijevара, korupcije i ostalih nezakonitih radnji**

Stranke poduzimaju djelotvorne mjere sprečavanja i borbe protiv prijevара, korupcije i ostalih nezakonitih radnji, između ostalog, u okviru zajedničke upravne pomoći i zajedničke pravne pomoći u područjima obuhvaćenima ovim Sporazumom.

**Članak 423.****Razmjena informacija i daljnja suradnja na operativnoj razini**

1. Za potrebe pravilne provedbe ovog poglavlja nadležna tijela EU-a i nadležna tijela Republike Moldove redovito razmjenjuju informacije i, na zahtjev jedne od stranaka, provode savjetovanja.
2. OLAF se s odgovarajućim istovrsnim tijelima Republike Moldove može dogovoriti o daljnjoj suradnji u području sprečavanja prijevара, uključujući operativne aranžmane s tijelima Republike Moldove.
3. Za prijenos i obradu osobnih podataka primjenjuje se članak 13. glave III. (Sloboda, sigurnost i pravda) ovog Sporazuma.

**Članak 424.****Sprečavanje nepravilnosti, prijevара i korupcije**

1. Tijela Republike Moldove redovito provjeravaju pravilnu provedbu operacija financiranih u okviru fondova EU-a. Poduzimaju sve odgovarajuće mjere za sprečavanje i ispravljanje nepravilnosti i prijevара.
2. Tijela Republike Moldove poduzimaju sve odgovarajuće mjere za sprečavanje i ispravljanje svih aktivnih ili pasivnih korupcijskih praksi i isključivanje sukoba interesa u bilo kojoj fazi postupaka povezanih s provedbom fondova EU-a.

3. Tijela Republike Moldove obavješćuju Europsku komisiju o svim poduzetim zaštitnim mjerama.
4. Europska komisija ima pravo prikupljati dokaze u skladu s člankom 56. Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 od 25. lipnja 2002. o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na opći proračun Europskih zajednica.
5. Europska komisija ima pravo i prikupljati dokaze o tome da se postupcima nabave i dodjele bespovratnih sredstava zadovoljavaju načela transparentnosti, jednakog postupanja i nediskriminacije, sprečavaju bilo kakvi sukobi interesa, nude jamstva jednaka međunarodno prihvaćenim standardima i osigurava postupanje u skladu s odredbama dobrog financijskog upravljanja.
6. U tu svrhu nadležna tijela Republike Moldove dostavljaju Europskoj komisiji sve informacije povezane s provedbom fondova EU-a i bez odgađanja je obavješćuju o bilo kakvim znatnim promjenama njihovih postupaka ili sustava.

#### Članak 425.

### Istraga i progon

Tijela Republike Moldove osiguravaju istragu i progon stvarnih slučajeva prijave, korupcije ili drugih nepravilnosti, uključujući sukob interesa, ili slučajeva u odnosu na koje postoji sumnja, nakon nacionalnog nadzora ili nadzora EU-a. OLAF prema potrebi može nadležnim tijelima Republike Moldove pomoći u toj zadaći.

#### Članak 426.

### Priopćavanje prijave, korupcije i nepravilnosti

1. Tijela Republike Moldove bez odgađanja dostavljaju Europskoj komisiji sve informacije koje su zamijetila, a koje se odnose na stvarne slučajeve prijave, korupcije ili drugih nepravilnosti, uključujući sukob interesa, ili slučajeve u odnosu na koje postoji sumnja, u vezi s provedbom fondova EU-a. U slučaju sumnje na prijavaru ili korupciju, obavješćuje se i OLAF.
2. Tijela Republike Moldove izvješćuju i o svim mjerama poduzetima u vezi sa činjenicama priopćenima u okviru ovog članka. Ne bude li stvarnih slučajeva prijave, korupcije ili drugih nepravilnosti, uključujući sukob interesa, ili slučajeva u odnosu na koje postoji sumnja, tijela Republike Moldove o tome obavješćuju Europsku komisiju nakon kraja svake kalendarske godine.

#### Članak 427.

### Revizije

1. Europska komisija i ECA imaju pravo preispitati je li ukupan rashod povezan s provedbom fondova EU-a nastao na zakonit i redovit način i je li financijsko upravljanje bilo dobro.
2. Revizije se obavljaju na temelju preuzetih obveza i izvršenih plaćanja. One se temelje na evidencijama i, ako je potrebno, provode na terenu u prostorima subjekta koji upravlja ili sudjeluje u provedbi fondova EU-a. Takve se revizije mogu obavljati prije zaključivanja izvještaja za predmetnu financijsku godinu i tijekom razdoblja od pet godina od dana plaćanja ostatka financijske potpore.
3. Inspektori Europske komisije i druge osobe koje su ovlastile Europska komisija ili ECA mogu provoditi kontrolu dokumentacije ili provjere na terenu i revizije u prostorima bilo kojeg subjekta koji upravlja ili sudjeluje u provedbi fondova EU-a i njihovih podizvođače u Republici Moldovi.
4. Europska komisija ili druge osobe koje su ovlastile Europska komisija ili ECA imaju odgovarajući pristup lokacijama, radovima i dokumentima te svim informacijama potrebnima za obavljanje takvih revizija, uključujući one u elektroničkom obliku. Sve javne institucije Republike Moldove obavješćuju se o tom pravu pristupa te se ono izričito navodi u ugovorima sklopljenima radi provedbe instrumenata iz ovog Sporazuma.

5. Provjere i revizije iz ovog članka primjenjive su na sve izvođače i podizvođače koji su, izravno ili neizravno, primili sredstva iz fondova EU-a. Pri izvršavanju svojih zadaća ECA i revizorska tijela Republike Moldove surađuju u duhu povjerenja, zadržavajući pritom svoju neovisnost.

#### Članak 428.

##### **Provjere na terenu**

1. Unutar okvira ovog Sporazuma OLAF je ovlašten izvršavati provjere i inspekcije na terenu kako bi se zaštitili financijski interesi EU-a od prijevara i ostalih nepravilnosti u skladu s odredbama Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevara i ostalih nepravilnosti.
2. OLAF priprema i provodi provjere i inspekcije na terenu u bliskoj suradnji s nadležnim tijelima Republike Moldove.
3. Tijela Republike Moldove pravodobno se obavješćuju o predmetu, namjeni i pravnoj osnovi provjera i inspekcija kako bi mogla osigurati svu potrebnu pomoć. U tu svrhu službenici nadležnih tijela Republike Moldove mogu sudjelovati u provjerama i inspekcijama na terenu.
4. Ako predmetna tijela Republike Moldove izraze interes, mogu zajednički s OLAF-om provoditi provjere i inspekcije na terenu.
5. Ako gospodarski subjekt odbija provjeru ili inspekciju na terenu, tijela Republike Moldove pružaju OLAF-u potrebnu pomoć kako bi obavio svoju dužnost u provedbi provjere ili inspekcije na terenu.

#### Članak 429.

##### **Upravne mjere i sankcije**

Europska komisija može odrediti upravne mjere i sankcije u skladu s uredbama (EZ, Euratom) br. 1605/2002 i (EZ, Euratom) br. 2342/2002 od 23. prosinca 2002. te u skladu s Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica.

#### Članak 430.

##### **Povrat**

1. Tijela Republike Moldove poduzimaju sve odgovarajuće mjere za povrat nepropisno isplaćenih sredstava iz fondova EU-a.
2. Ako je tijelima Republike Moldove povjerena provedba fondova EU-a, Europska komisija ima pravo povrata nepropisno isplaćenih sredstava iz fondova EU-a, posebno u okviru financijskih korekcija. Europska komisija u obzir uzima mjere koje su poduzela tijela Republike Moldove radi sprečavanja gubitka predmetnih sredstava iz fondova EU-a.
3. Europska komisija savjetuje se s Republikom Moldovom o pitanju prije donošenja odluke o povratu. O sporovima u vezi s povratom raspravljat će se u okviru Vijeća za pridruživanje.
4. Ako Europska komisija izravno provodi fondove EU-a ili ih provodi neizravno povjeravanjem zadaća provedbe proračuna trećim stranama, odluka Europske komisije donesena u okviru područja primjene ove glave ovog Sporazuma kojom se određuje novčana obveza osobama osim državama, izvršiva je u Republici Moldovi u skladu sa sljedećim načelima:
  - (a) izvršavanje se provodi prema pravilima građanskog postupka na snazi u Republici Moldovi. Nalog za izvršenje odluke prilaže se odluci, bez ikakvih drugih formalnosti osim provjere vjerodostojnosti odluke od strane nacionalnog tijela koje u tu svrhu odredi vlada Republike Moldove i o kojem obavješćuje Europsku komisiju i Sud Europske unije;

- (b) kada su na temelju zahtjeva predmetne stranke ispunjene formalnosti iz točke (a), ta stranka može nastaviti s izvršenjem u skladu sa zakonodavstvom Republike Moldove, iznoseći predmet izravno pred nadležno tijelo;
- (c) izvršenje se može suspendirati samo odlukom Suda Europske unije. Međutim, sudovi Republike Moldove imaju jurisdikciju nad prigovorima da je izvršenje provedeno na nepropisan način.

5. Nalog za izvršenje donosi se bez ikakvog daljnjeg nadzora osim provjere vjerodostojnosti akta od strane tijela koja je odredila vlada Republike Moldove. Zakonitost odluke o izvršenju podliježe nadzoru Suda Europske unije.

6. Presude koje Sud Europske unije donese na temelju arbitražne klauzule iz ugovora u području primjene ovog poglavlja izvršive su pod istim uvjetima.

*Članak 431.*

### **Povjerljivost**

Informacije prenesene ili pribavljene u bilo kojem obliku na temelju ovog poglavlja obuhvaćene su poslovnom tajnom i zaštićene na isti način na koji su slične informacije zaštićene pravom Republike Moldove te odgovarajućim odredbama primjenjivima na institucije EU-a. Takve se informacije ne smiju prenositi osobama, osim onima u institucijama EU-a, država članica ili Republike Moldove, čije funkcije iziskuju da ih one znaju, niti se smiju koristiti u druge svrhe osim osiguravanja djelotvorne zaštita financijskih interesa stranaka.

*Članak 432.*

### **Približavanje zakonodavstva**

Republika Moldova približava svoje zakonodavstvo aktima EU-a i međunarodnim instrumentima iz Priloga XXXV. ovom Sporazumu u skladu s odredbama tog priloga.

GLAVA VII.

## **INSTITUCIONALNE, OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE**

POGLAVLJE 1.

### **Institucionalni okvir**

*Članak 433.*

Politički dijalog i dijalog o politikama, uključujući o pitanjima povezanim sa sektorskom suradnjom između stranaka, mogu se voditi na bilo kojoj razini. Povremeni dijalog o politikama na visokoj razini vodi se prema dogovoru u okviru Vijeća za pridruživanje uspostavljenog člankom 434. ovog Sporazuma i u okviru redovitih sastanaka predstavnika stranaka na ministarskoj razini.

*Članak 434.*

1. Osniva se Vijeće za pridruživanje. Vijeće nadzire i prati primjenu i provedbu ovog Sporazuma te povremeno preispituje funkcioniranje ovog Sporazuma s obzirom na njegove ciljeve.
2. Vijeće za pridruživanje sastaje se na ministarskoj razini i u redovitim razmacima, najmanje jedanput godišnje, i kada okolnosti to iziskuju. Vijeće za pridruživanje može se prema dogovoru sastajati u bilo kojem obliku.

3. Uz nadzor i praćenje primjene i provedbe ovog Sporazuma, Vijeće za pridruživanje preispituje sva važna pitanja koja proizlaze iz okvira ovog Sporazuma i sva ostala bilateralna ili međunarodna pitanja od zajedničkog interesa.

#### Članak 435.

1. Vijeće za pridruživanje sastoji se od članova Vijeća Europske unije i članova Europske Komisije, s jedne strane, i članova Vlade Republike Moldove, s druge strane.
2. Vijeće za pridruživanje donosi svoj poslovnik.
3. Vijećem za pridruživanje naizmjenice predsjedaju predstavnik Unije i predstavnik Republike Moldove.
4. Prema potrebi i dogovoru, predstavnici drugih tijela mogu sudjelovati u radu Vijeća za pridruživanje kao promatrači.

#### Članak 436.

1. U svrhu postizanja ciljeva ovog Sporazuma Vijeće za pridruživanje ovlašteno je odlučivati u okviru područja primjene ovog Sporazuma. Takve su odluke obvezujuće za stranke, koje radi provedbe tih odluka poduzimaju odgovarajuće mjere, uključujući, prema potrebi, djelovanje tijela osnovanih u okviru ovog Sporazuma. Vijeće za pridruživanje također može davati preporuke. Ono donosi svoje odluke i preporuke sporazumom između stranaka nakon završetka odgovarajućih unutarnjih postupaka.
2. U skladu s ciljem postupnog približavanja zakonodavstva Republike Moldove zakonodavstvu Unije, kako je utvrđeno ovim Sporazumom, Vijeće za pridruživanje bit će forum za razmjenu informacija o zakonodavstvima EU-a i Republike Moldove, koje se priprema ili je na snazi, te o mjerama provedbe, izvršavanja i usklađivanja.
3. U skladu sa stavkom 1. ovog članka Vijeće za pridruživanje ovlašteno je ažurirati ili izmijeniti priloge ovom Sporazumu ne dovodeći u pitanje posebne odredbe u okviru glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma.

#### Članak 437.

1. Osniva se Odbor za pridruživanje. Odbor pomaže Vijeću za pridruživanje u obavljanju njegovih dužnosti.
2. Odbor za pridruživanje sastoji se od predstavnika stranaka, u načelu, na razini viših državnih službenika.
3. Odborom za pridruživanje naizmjenice predsjedaju predstavnik Unije i predstavnik Republike Moldove.

#### Članak 438.

1. Vijeće za pridruživanje u svojem poslovniku utvrđuje dužnosti i funkcioniranje Odbora za pridruživanje čije odgovornosti uključuju pripremanje sastanaka Vijeća za pridruživanje. Odbor za pridruživanje sastaje se najmanje jedanput godišnje.
2. Vijeće za pridruživanje može prenijeti Odboru za pridruživanje bilo koju od svojih ovlasti, uključujući ovlast donošenja obvezujućih odluka.
3. Odbor za pridruživanje ovlašten je donositi odluke u slučajevima predviđenima ovim Sporazumom i u područjima za koja mu je Vijeće za pridruživanje prenijelo svoje ovlasti. Te su odluke obvezujuće za stranke, koje poduzimaju odgovarajuće mjere za njihovu provedbu. Odbor za pridruživanje donosi svoje odluke sporazumom između stranaka.



4. Odbor za pridruživanje sastaje se u posebnom sastavu u cilju rješavanja svih pitanja povezanih s glavom V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma. Odbor za pridruživanje sastaje se u tom sastavu najmanje jedanput godišnje.

#### Članak 439.

1. Odboru za pridruživanje pomažu pododbori osnovani u okviru ovog Sporazuma.
2. Vijeće za pridruživanje može odlučiti u određenim područjima uspostaviti poseban odbor ili tijelo koje je potrebno za provedbu ovog sporazuma te utvrđuje sastav, dužnosti i funkcioniranje takvih posebnih odbora ili tijela. Osim toga, takvi posebni odbori ili tijela mogu voditi rasprave o bilo kojem pitanju koje smatraju relevantnim ne dovodeći u pitanje posebne odredbe glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma.
3. Odbor za pridruživanje također može osnovati pododbore, uključujući za praćenje napretka postignutog u okviru redovitih dijaloga iz ovog Sporazuma.
4. Pododbori su ovlašteni donositi odluke u slučajevima predviđenima ovim Sporazumom. O svojim aktivnostima redovito izvješćuju Odbor za pridruživanje, prema potrebi.
5. Pododbori osnovani u okviru glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma pravovremeno prije svojih sastanaka obavješćuju Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma, o datumu i dnevnom redu svojih sastanaka. Oni o svojim aktivnostima na svakom redovnom sastanku izvješćuju Odbor za pridruživanje u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma.
6. Postojanje bilo kojeg od pododbora ne sprečava ni jednu stranku da bilo koje pitanje iznese izravno pred Odbor za pridruživanje, uključujući u sastavu zaduženom za trgovinu, kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma.

#### Članak 440.

1. Osniva se Parlamentarni odbor za pridruživanje. Sastoji se od članova Europskog parlamenta, s jedne strane, i članova Parlamenta Republike Moldove, s druge strane, te predstavlja forum u okviru kojeg se članovi sastaju i razmjenjuju stajališta. Sastaje se u razmacima koje sam odredi.
2. Parlamentarni odbor za pridruživanje donosi svoj poslovnik.
3. Parlamentarnim odborom za pridruživanje naizmjenice predsjedaju predstavnik Europskog parlamenta i predstavnik Parlamenta Republike Moldove, u skladu s odredbama koje se trebaju utvrditi u njegovom poslovniku.

#### Članak 441.

1. Parlamentarni odbor za pridruživanje može od Vijeća za pridruživanje zatražiti relevantne informacije o provedbi ovog Sporazuma, koji će tražene informacije dostaviti Parlamentarnom odboru za pridruživanje.
2. Parlamentarni odbor za pridruživanje obavješćuje se o odlukama i preporukama Vijeća za pridruživanje.
3. Parlamentarni odbor za pridruživanje može davati preporuke Vijeću za pridruživanje.
4. Parlamentarni odbor za pridruživanje može osnovati Parlamentarne pododbore za pridruživanje.

#### Članak 442.

1. Stranke promiču i redovite sastanke predstavnika svojih civilnih društava kako bi ih obavjestile o provedbi ovog Sporazuma i prikupile njihov *input* za provedbu ovog Sporazuma.

2. Osnova se Platforma civilnog društva. Sastoji se od predstavnika civilnog društva EU-a, uključujući članove Europskog gospodarskog i socijalnog odbora, i predstavnika civilnog društva Republike Moldove te predstavlja forum u okviru kojeg se oni sastaju i razmjenjuju stajališta. Sastaje se u razmacima koje sama odredi.
3. Platforma civilnog društva donosi svoj poslovnik.
4. Platformom civilnog društva naizmjenice predsjedaju predstavnik Europskog gospodarskog i socijalnog odbora i predstavnici civilnog društva Republike Moldove, u skladu s odredbama koje se trebaju utvrditi u njezinom poslovniku.

#### Članak 443.

1. Platforma civilnog društva obavješćuje se o odlukama i preporukama Vijeća za pridruživanje.
2. Platforma civilnog društva može davati preporuke Vijeću za pridruživanje.
3. Odbor za pridruživanje i Parlamentarni odbor za pridruživanje organiziraju redovite kontakte s predstavnicima Platforme civilnog društva kako bi pribavili njihova stajališta o postizanju ciljeva ovog Sporazuma.

#### POGLAVLJE 2.

#### **Opće i završne odredbe**

#### Članak 444.

#### **Pristup sudovima i upravnim tijelima**

Svaka se stranka u području primjene ovog Sporazuma obvezuje osigurati da fizičke i pravne osobe druge stranke, bez diskriminacije u odnosu na vlastite državljane, imaju pristup nadležnim sudovima i upravnim tijelima stranaka radi zaštite svojih osobnih i imovinskih prava.

#### Članak 445.

#### **Pristup službenim dokumentima**

Odredbe ovog Sporazuma ne dovode u pitanje primjenu relevantnih unutarnjih zakona i propisa stranaka u vezi s javnim pristupom službenim dokumentima.

#### Članak 446.

#### **Sigurnosne iznimke**

Ništa u ovom Sporazumu ne sprečava stranku da poduzme bilo koje mjere:

- (a) koje smatra potrebnima kako bi spriječila otkrivanje informacija koje su u suprotnosti s njezinim bitnim sigurnosnim interesima;
- (b) koje se odnose na proizvodnju ili trgovinu oružjem, streljivom ili ratnim materijalom ili na istraživanje, razvoj ili proizvodnju neophodnu za obrambene svrhe, pod uvjetom da takve mjere ne narušavaju uvjete tržišnog natjecanja u pogledu proizvoda čija namjena nije isključivo vojna; i
- (c) koje smatra bitnim za vlastitu sigurnost u slučaju ozbiljnih unutarnjih poremećaja koji utječu na održavanje zakona i reda u doba rata ili ozbiljnih međunarodnih napetosti koje predstavljaju prijetnju ratom, ili u cilju ispunjavanja obveza koje je ona preuzela u svrhu održavanja mira i međunarodne sigurnosti.

*Članak 447.***Nediskriminacija**

1. U područjima obuhvaćenim ovim Sporazumom i ne dovodeći u pitanje posebne odredbe koje on sadrži:
  - (a) aranžmani koje Republika Moldova primjenjuje u odnosu na Uniju ili države članice ne smije prouzročiti diskriminaciju između država članica, njihovih državljana, trgovačkih društava ili poduzeća; i
  - (b) aranžmani koje Unija ili države članice primjenjuju u odnosu na Republiku Moldovu ne smiju prouzročiti diskriminaciju između državljana, trgovačkih društava ili poduzeća Republike Moldove.
2. Odredbe stavka 1. ne dovode u pitanje pravo stranaka da primijene relevantne odredbe svojeg poreznog zakonodavstva na porezne obveznike koji nisu u istovjetnoj situaciji s obzirom na svoje mjesto boravišta.

*Članak 448.***Postupno približavanje**

Republika Moldova provodi postupno približavanje svojeg zakonodavstva pravu EU-a i međunarodnim instrumentima iz priloga ovom Sporazumu na temelju obveza utvrđenih u ovom Sporazumu i u skladu s odredbama tih priloga. Ovom odredbom ne dovode se u pitanje bilo kakve posebne odredbe i obveze povezane s približavanjem u okviru glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma.

*Članak 449.***Dinamično približavanje**

U skladu s ciljem postupnog približavanja zakonodavstva Republike Moldove pravu EU-a, a posebno u odnosu na obveze utvrđene u glavama III., IV., V. i VI. ovog Sporazuma, i u skladu s odredbama priloga ovom Sporazumu, Vijeće za pridruživanje povremeno preispituje i ažurira te priloge, uključujući radi uzimanja u obzir razvoj prava EU-a, kako je utvrđeno u ovom Sporazumu. Ovom odredbom ne dovode se u pitanje posebne odredbe u okviru glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma.

*Članak 450.***Praćenje**

Praćenje znači kontinuirano procjenjivanje napretka u provedbi i izvršavanju mjera obuhvaćenih ovim Sporazumom. Stranke će surađivati kako bi olakšale postupak praćenja u okviru institucionalnih tijela osnovanih ovim Sporazumom.

*Članak 451.***Ocjenjivanje približavanja**

1. EU ocjenjuje približavanje prava Republike Moldove pravu EU-a, kako je utvrđeno u ovom Sporazumu. To uključuje aspekte provedbe i izvršavanja. Navedene ocjene EU može provoditi samostalno ili u dogovoru s Republikom Moldovom ili ih zajednički mogu provoditi stranke. Kako bi olakšala postupak ocjenjivanja, Republika Moldova izvješćuje EU o napretku u približavanju prema potrebi prije kraja prijelaznih razdoblja određenih u ovom Sporazumu u odnosu na pravne akte EU-a. U okviru postupka izvješćivanja i ocjenjivanja, uključujući modalitete i učestalost ocjena, uzet će se u obzir posebni modaliteti utvrđeni ovim Sporazumom ili odlukama institucionalnih tijela osnovanih ovim Sporazumom.
2. Ocjenjivanje približavanja može uključivati misije na terenu, uz sudjelovanje institucija, tijela i agencija EU-a, nevladinih tijela, nadzornih tijela, neovisnih stručnjaka i ostalih, prema potrebi.

## Članak 452.

**Rezultati praćenja, uključujući ocjenjivanje približavanja**

1. Sva relevantna tijela osnovana u okviru ovog Sporazuma raspravljaju o rezultatima aktivnosti praćenja, uključujući ocjenjivanje približavanja kako je određeno u članku 451. ovog Sporazuma. Takva tijela mogu donijeti zajedničke preporuke, donesene jednoglasno, koje se podnose Vijeću za pridruživanje.
2. Ako su stranke suglasne da su potrebne mjere obuhvaćene glavom V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma provedene te da se te mjere izvršavaju, Vijeće za pridruživanje, u okviru ovlasti koje su mu dodijeljene na temelju članka 436. ovog Sporazuma, slaže se s daljnjim otvaranjem tržišta kako je utvrđeno u glavi V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma.
3. Zajednička preporuka iz stavka 1. ovog članka, podnesena Vijeću za pridruživanje, ili nemogućnost postizanja dogovora o takvoj preporuci, ne podliježu rješavanju sporova kako je utvrđeno u glavi V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma. Odluka koju je donijelo relevantno tijelo osnovano u okviru ovog Sporazuma ili nedonošenje takve odluke ne podliježe rješavanju sporova kako je utvrđeno u glavi V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma.

## Članak 453.

**Ispunjavanje obveza**

1. Stranke poduzimaju sve opće ili posebne mjere potrebne za ispunjavanje njihovih obveza prema ovom Sporazumu. Stranke osiguravaju postizanje ciljeva utvrđenih u ovom Sporazumu.
2. Stranke su suglasne da će se, na zahtjev bilo koje od stranaka, odmah savjetovati putem odgovarajućih kanala radi raspravljanja bilo kojeg pitanja koje se tiče tumačenja, provedbe ili primjene ovog Sporazuma u dobroj vjeri i drugih relevantnih aspekata odnosa između stranaka.
3. Stranke Vijeću za pridruživanje upućuju sve sporove povezane s tumačenjem, provedbom ili primjenom ovog Sporazuma u dobroj vjeri u skladu s člankom 454. ovog Sporazuma. Vijeće za pridruživanje može riješiti spor obvezujućom odlukom.

## Članak 454.

**Rješavanje sporova**

1. Ako se između stranaka pojavi spor o tumačenju, provedbi ili primjeni ovog Sporazuma u dobroj vjeri, bilo koja stranka podnosi drugoj stranci i Vijeću za pridruživanje službeni zahtjev za rješavanje spornog pitanja. Odstupajući od navedenog, sporovi o tumačenju, provedbi ili primjeni u dobroj vjeri glave V. (Trgovina i pitanje povezana s trgovinom) uređuju se isključivo poglavljem 14. (Rješavanje sporova) te glave.
2. Stranke nastoje riješiti spor savjetovanjem u dobroj vjeri u okviru Vijeća za pridruživanje i drugih relevantnih tijela iz članaka 437. i 439. ovog Sporazuma u cilju postizanja obostrano prihvatljivog rješenja u najkraćem mogućem roku.
3. Stranke osiguravaju Vijeću za pridruživanje i drugim relevantnim tijelima sve informacije potrebne za temeljito preispitivanje situacije.
4. Sve dok spor nije riješen, o njemu se raspravlja na svakom sastanku Vijeća za pridruživanje. Spor se smatra riješenim kada Vijeće za pridruživanje donese obvezujuću odluku o rješavanju pitanja kako je predviđeno u članku 453. stavku 3. ovog Sporazuma ili kada objavi da je spor završen. Savjetovanja o sporu mogu se održati i na bilo kojem sastanku Odbora za pridruživanje ili bilo kojeg drugog relevantnog tijela iz članka 439. ovog Sporazuma, prema dogovoru između stranaka ili na zahtjev bilo koje od stranaka. Savjetovanja se mogu održati i u pisanom obliku.
5. Sve informacije otkrivene tijekom savjetovanja ostaju povjerljive.

## Članak 455.

**Odgovarajuće mjere u slučaju neispunjenja obveza**

1. Stranka može poduzeti odgovarajuće mjere ako sporno pitanje nije riješeno u roku od tri mjeseca od dana obavijesti o službenom zahtjevu za rješavanje spora u skladu s člankom 454. ovog Sporazuma i ako stranka koja je uložila prigovor i dalje smatra da druga stranka nije ispunila obvezu u okviru ovog Sporazuma. Zahtjev za tromjesečno razdoblje savjetovanja ne primjenjuje se na iznimne slučajeve određene u stavku 3. ovog članka.
2. Prilikom odabira odgovarajućih mjera prednost imaju one koje u najmanjoj mjeri ometaju funkcioniranje ovog Sporazuma. Osim u slučajevima opisanima u stavku 3. ovog članka, takve mjere ne uključuju suspenziju bilo kakvih prava ili obveza predviđenih odredbama ovog Sporazuma određenih u glavi V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom). Vijeće za pridruživanje se bez odgađanja obavještuje o mjerama poduzetima u okviru stavka 1. ovog članka te one podliježu savjetovanju u skladu s člankom 453. stavkom 2. i rješavanju spora u skladu s člankom 453. stavkom 3. i člankom 454. ovog Sporazuma.
3. Iznimke iz stavaka 1. i 2. odnose se na:
  - (a) otkazivanje ovog Sporazuma koje nije dopušteno prema općim pravilima međunarodnog prava; ili
  - (b) kršenje bilo kojeg od bitnih elemenata ovog Sporazuma, iz članka 2. glave I. (Opća načela) ovog Sporazuma od strane druge stranke.

## Članak 456.

**Odnos prema drugim sporazumima**

1. Stavlja se izvan snage Sporazum o partnerstvu i suradnji između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane, potpisan u Luxembourg 28. studenoga 1994. i koji je stupio na snagu 1. srpnja 1998.
2. Ovaj Sporazum zamjenjuje sporazum iz stavka 1. Upućivanja na taj sporazum u svim ostalim sporazumima između stranka tumače se kao upućivanja na ovaj Sporazum.
3. Ovaj Sporazum zamjenjuje Sporazum između Europske unije i Republike Moldove o zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda potpisan 26. lipnja 2012. u Bruxellesu i koji je stupio na snagu 1. travnja 2013.

## Članak 457.

1. Sve dok se ne ostvare jednaka prava pojedinaca i gospodarskih subjekata na temelju ovog Sporazuma, ovaj Sporazum ne utječe na prava koja su im osigurana postojećim sporazumima koji obvezuju jednu ili više država članica, s jedne strane, i Republiku Moldovu, s druge strane.
2. Postojeći sporazumi povezani s posebnim područjima suradnje obuhvaćenima područjem primjene ovog Sporazuma smatraju se dijelom sveobuhvatnih bilateralnih odnosa kako su uređeni ovim Sporazumom i čine dio zajedničkog institucionalnog okvira.

## Članak 458.

1. Stranke mogu nadopuniti ovaj Sporazum sklapanjem posebnih sporazuma u bilo kojem području obuhvaćenim njegovim područjem primjene. Takvi su sporazumi sastavni dio sveobuhvatnih bilateralnih odnosa kako su uređeni ovim Sporazumom i čine dio zajedničkog institucionalnog okvira.
2. Ne dovodeći u pitanje relevantne odredbe Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije, ni ovaj Sporazum ni djelovanja poduzeta u skladu s njim ni na koji način ne utječu na ovlasti država članica da poduzimaju bilateralne aktivnosti suradnje s Republikom Moldovom ili da, prema potrebi, sklapaju nove sporazume o suradnji s Republikom Moldovom.

*Članak 459.***Prilozi i protokoli**

Prilozi ovom Sporazumu i protokoli uz ovaj Sporazum njegov su sastavni dio.

*Članak 460.***Trajanje**

1. Ovaj se Sporazum sklapa na neodređeno vrijeme.
2. Svaka stranka može otkazati ovaj Sporazum uz obavijest o tome drugoj stranci. Ovaj Sporazum prestaje šest mjeseci od datuma primitka takve obavijesti.

*Članak 461.***Definicija stranaka**

Za potrebe ovog Sporazuma izraz „stranke” znači EU, ili njegove države članice, ili EU i njegove države članice, u skladu s njihovim ovlastima koje proizlaze iz Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije i, ako je to relevantno, znači i Euratom, u skladu s njegovim ovlastima u okviru Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Republika Moldova, s druge strane.

*Članak 462.***Teritorijalna primjena**

1. Ovaj se Sporazum primjenjuje na područja na kojima se primjenjuju Ugovor o Europskoj uniji, Ugovor o funkcioniranju Europske unije i Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju te u skladu s uvjetima koji su utvrđeni u tim ugovorima i, ne dovodeći u pitanje stavak 2. ovog članka, s jedne strane te na državno područje Republike Moldove, s druge strane.
2. Primjena ovog Sporazuma ili njegove glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) počinje u odnosu na ona područja Republike Moldove nad kojima Vlada Republike Moldove nema stvarnu kontrolu nakon što Republika Moldova osigura potpunu provedbu i izvršavanje ovog Sporazuma ili njegove glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) na svojem cjelokupnom državnom području.
3. Vijeće za pridruživanje donosi odluku o tome kada su osigurane potpuna provedba i izvršavanje ovog Sporazuma, ili njegove glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom), na cjelokupnom državnom području Republike Moldove.
4. Ako stranka smatra da potpuna provedba i izvršavanje ovog Sporazuma ili njegove glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) više nisu osigurane na područjima Republike Moldove iz stavka 2. ovog članka, ta stranka može zahtijevati od Vijeća za pridruživanje da ponovno razmotri nastavak primjene ovog Sporazuma ili njegove glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom), u odnosu na predmetna područja. Vijeće za pridruživanje preispituje situaciju i donosi odluku o nastavku primjene ovog Sporazuma ili njegove glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom), u roku od tri mjeseca od zahtjeva. Ako Vijeće za pridruživanje ne donese odluku u roku od tri mjeseca od zahtjeva, primjena ovog Sporazuma ili njegove glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) suspendira se u odnosu na predmetna područja sve dok Vijeće za pridruživanje ne donese odluku.
5. Odluke Vijeća za pridruživanje u okviru ovog članka o primjeni glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma obuhvaćaju tu glavu u cijelosti i ne mogu obuhvaćati samo pojedine njezine dijelove.

## Članak 463.

**Depozitar ovog Sporazuma**

Glavno tajništvo Vijeća Europske unije depozitar je ovog Sporazuma.

## Članak 464.

**Stupanje na snagu i privremena primjena**

1. Stranke ratificiraju ili odobravaju ovaj Sporazum u skladu sa svojim unutarnjim postupcima. Isprave o ratifikaciji ili odobrenju polažu se kod Glavnog tajništva Vijeća Europske unije.
2. Ovaj Sporazum stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca koji slijedi nakon datuma polaganja posljednje isprave o ratifikaciji ili odobrenju.
3. Neovisno o stavku 2. ovog članka, Unija i Republika Moldova suglasne su djelomično privremeno primjenjivati ovaj Sporazum, prema navodima Unije, kako je određeno u stavku 4. ovog članka, i u skladu s njihovim unutarnjim postupcima i zakonodavstvom, kako je primjenjivo.
4. Privremena primjena proizvodi učinke od prvog dana drugog mjeseca koji slijedi nakon datuma na koji depozitar ovog Sporazuma primi sljedeće:
  - (a) obavijest Unije o dovršetku postupaka potrebnih u tu svrhu, uz navođenje dijelova Sporazuma koji se privremeno primjenjuju; i
  - (b) obavijest Republike Moldove o dovršetku postupaka potrebnih za privremenu primjenu ovog Sporazuma.
5. Za potrebe relevantnih odredaba ovog Sporazuma, uključujući njegove priloge i protokole, kako je utvrđeno u članku 459., svako upućivanje u takvim odredbama na „dan stupanja na snagu ovog Sporazuma” smatra se „danom od kojeg se ovaj Sporazum privremeno primjenjuje” u skladu sa stavkom 3. ovog članka.
6. Tijekom razdoblja privremene primjene, ako odredbe Sporazuma o partnerstvu i suradnji između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane potpisanog u Luxembourggu 28. studenoga 1994. i koji je stupio na snagu 1. srpnja 1998., nisu obuhvaćene privremenom primjenom ovog Sporazuma, te se odredbe i dalje primjenjuju.
7. Svaka stranka može depozitaru ovog Sporazuma dostaviti pisanu obavijest o svojoj namjeri prestanka privremene primjene ovog Sporazuma. Prestanak privremene primjene stupa na snagu šest mjeseci nakon što depozitar ovog Sporazuma primi obavijest.

## Članak 465.

**Vjerodostojni tekstovi**

Ovaj je Sporazum sastavljen u dva primjerka, na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom i talijanskom, jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan.

U POTVRDU TOGA, niže potpisani opunomoćenci, u tu svrhu propisno ovlašteni, potpisali su ovaj Sporazum.

Voor het Koninkrijk België  
Pour le Royaume de Belgique  
Für das Königreich Belgien



Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България



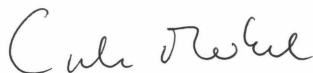
Za Českou republiku



For Kongeriget Danmark



Für die Bundesrepublik Deutschland

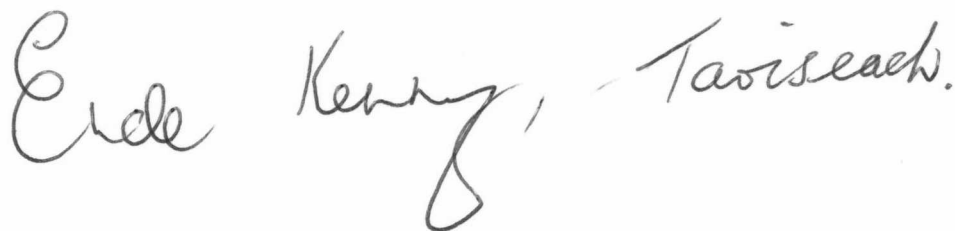


Eesti Vabariigi nimel





Thar cheann Na hÉireann  
For Ireland



Enda Kenny, Taoiseach.

Για την Ελληνική Δημοκρατία



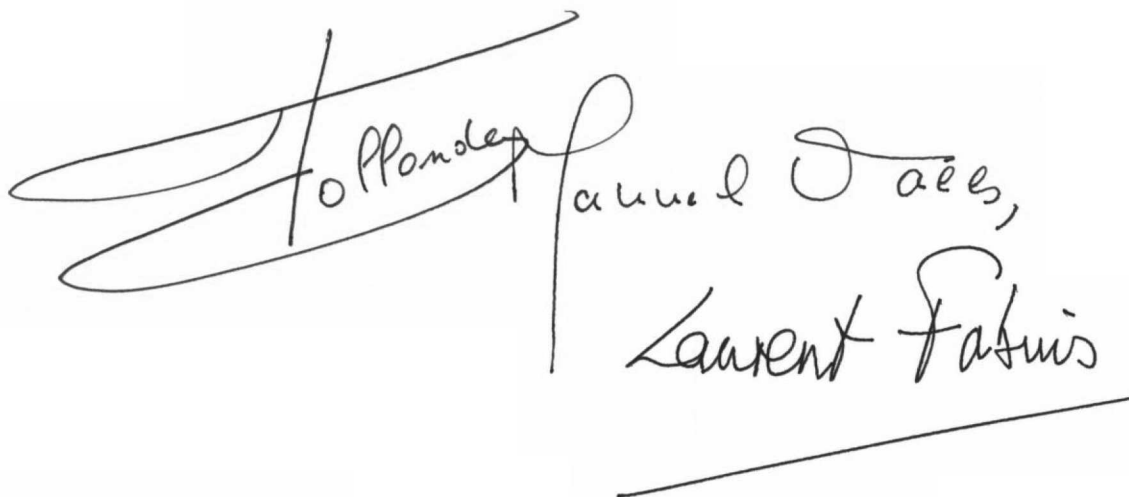
Anninos K. Efstathiou.

Por el Reino de España



Mariano Rajoy

Pour la République française



Laurent Fabius

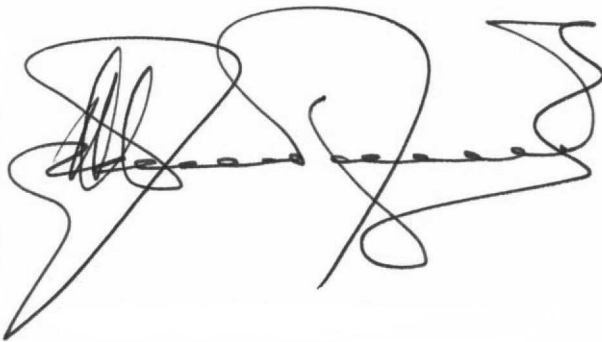
Za Republiku Hrvatsku

A stylized handwritten signature in black ink, consisting of a large, sweeping initial 'H' followed by a horizontal line.


Per la Repubblica italiana

A handwritten signature in black ink that reads 'Matteo Renzi' in a cursive script.

Για την Κυπριακή Δημοκρατία

A highly stylized and abstract handwritten signature in black ink, featuring large loops and a horizontal line.

Latvijas Republikas vārdā –

A handwritten signature in black ink that reads 'Māris Kučinskis' in a cursive script.


Lietuvos Respublikos vardu

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'L' followed by several loops and a long horizontal stroke.

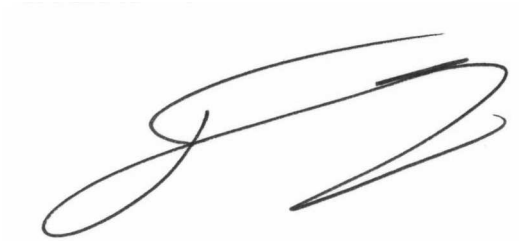
Pour le Grand-Duché de Luxembourg

A handwritten signature in black ink, starting with a large 'L' and followed by several loops and a long horizontal stroke.

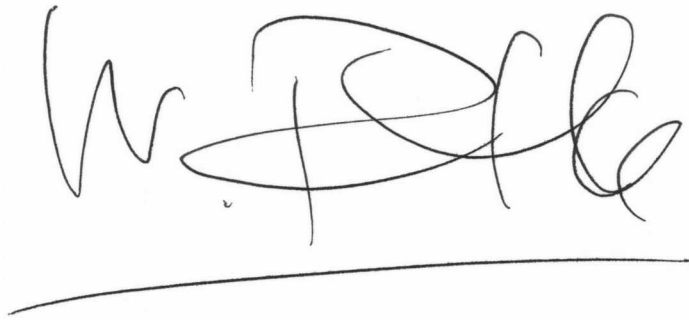
Magyarország részéről

A handwritten signature in black ink, featuring a large, stylized initial 'M' followed by several loops and a long horizontal stroke.

Għar-Repubblika ta' Malta

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'M' followed by several loops and a long horizontal stroke.

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the bottom.


Für die Republik Österreich

A handwritten signature in black ink, featuring a large, sweeping initial and a long horizontal stroke.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

A handwritten signature in black ink, with a large, stylized initial and a long horizontal stroke.

Pela República Portuguesa

A handwritten signature in black ink, with a large, stylized initial and a long horizontal stroke.

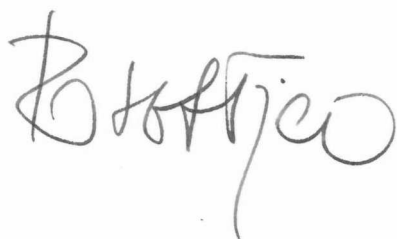
Pentru România

A handwritten signature in black ink, with a large, stylized initial and a long horizontal stroke.

Za Republiko Slovenijo



Za Slovenskú republiku



Suomen tasavallan puolesta

För Republiken Finland



För Konungariket Sverige



For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland



За Европейския съюз  
 Por la Unión Europea  
 Za Evropskou unii  
 For Den Europæiske Union  
 Für die Europäische Union  
 Euroopa Liidu nimel  
 Για την Ευρωπαϊκή Ένωση  
 For the European Union  
 Pour l'Union européenne  
 Za Europejską uniję  
 Per l'Unione europea  
 Eiropas Savienības vārdā –  
 Europos Sąjungos vardu  
 Az Európai Unió részéről  
 Ghall-Unjoni Ewropea  
 Voor de Europese Unie  
 W imieniu Unii Europejskiej  
 Pela União Europeia  
 Pentru Uniunea Europeană  
 Za Európsku úniu  
 Za Evropsko unijo  
 Euroopan unionin puolesta  
 För Europeiska unionen

За Европейската общност за атомна енергия  
 Por la Comunidad Europea de la Energía Atómica  
 Za Evropské společenství pro atomovou energii  
 For Det Europæiske Atomenergifællesskab  
 Für die Europäische Atomgemeinschaft  
 Euroopa Aatomienergiaühenduse nimel  
 Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας  
 For the European Atomic Energy Community  
 Pour la Communauté européenne de l'énergie atomique  
 Za Europejską zajednicę za atomską energję  
 Per la Comunità europea dell'energia atomica  
 Eiropas Atomenerģijas Kopienas vārdā –  
 Europos atominės energijos bendrijos vardu  
 Az Európai Atomenergia-közösség részéről  
 Fisem il-Komunità Ewropea tal-Energija Atomika  
 Voor de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie  
 W imieniu Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej  
 Pela Comunidade Europeia da Energia Atómica  
 Pentru Comunitatea Europeană a Energiei Atomice  
 Za Európske spoločenstvo pre atómovú energiu  
 Za Evropsko skupnost za atomsko energtjo  
 Euroopan atomienergiajärjestön puolesta  
 För Europeiska atomenergigemenskapen

Pentru Republica Moldova

## PRILOG I.

**GLAVI III. (SLOBODA, SIGURNOST I PRAVDA)**

Direktiva 2006/24/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o zadržavanju podataka dobivenih ili obrađenih u vezi s pružanjem javno dostupnih elektroničkih komunikacijskih usluga ili javnih komunikacijskih mreža

**Obveze i načela u pogledu zaštite osobnih podataka**

1. U kontekstu provedbe ovog ili drugih Sporazuma stranke osiguravaju pravnu razinu zaštite podataka koja barem odgovara onoj iz Direktive 95/46/EZ od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka, Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP od 27. studenoga 2008. o zaštiti osobnih podataka obrađenih u okviru policijske i pravosudne suradnje u kaznenim stvarima te Konvencije za zaštitu pojedinaca s obzirom na automatsku obradu osobnih podataka potpisane 28. siječnja 1981. (ETS br. 108) i njezina dodatnog protokola o nadzornim tijelima i prekograničnom protoku podataka potpisanog 8. studenoga 2001. (ETS br. 181). Prema relevantnosti stranke u obzir uzimaju Preporuku br. R (87) 15 od 17. studenoga 1987. Odbora ministara Vijeća Europe o upotrebi osobnih podataka u policijskom sektoru.
2. Osim toga, primjenjuju se sljedeća načela:
  - (a) tijelo koje podatke prenosi i tijelo koje ih prima poduzimaju sve potrebne korake kako bi se osiguralo, prema potrebi, ispravljanje, brisanje ili blokiranje osobnih podataka u slučaju kada obrada podataka nije u skladu s odredbama članka 13. ovog Sporazuma, a posebno kada ti podaci nisu primjereni, relevantni ili točni ili kada su preopsežni s obzirom na svrhu obrade. To uključuje obavješćivanje druge stranke o svakom ispravljanju, brisanju ili blokiranju;
  - (b) tijelo koje prima podatke obavješćuje, na zahtjev, tijelo koje prenosi podatke o upotrebi prenesenih podataka i o tako dobivenim rezultatima;
  - (c) osobni podaci smiju se prenositi samo nadležnim tijelima. Za daljnje prenošenje tih podataka drugim tijelima potrebno je prethodno odobrenje tijela koje je prenijelo podatke;
  - (d) tijela koja prenose i tijela koja primaju podatke imaju obvezu vođenja pisane evidencije o priopćivanju i primanju osobnih podataka.

## PRILOG II.

POGLAVLJU 3. (PRAVO DRUŠTAVA, RAČUNOVODSTVO I REVIZIJA TE KORPORATIVNO UPRAVLJANJE)  
GLAVE IV.

Republika Moldova obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu EU-a i međunarodnim instrumentima u utvrđenim rokovima.

**Pravo trgovačkih društava**

Direktiva 2009/101/EZ od 16. rujna 2009. o usklađivanju zaštitnih mjera koje, radi zaštite interesa članova i trećih strana, države članice zahtijevaju za trgovačka društva u smislu članka 48. stavka 2. Ugovora, s ciljem izjednačavanja takvih zaštitnih mjera

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Druga direktiva Vijeća 77/91/EEZ od 13. prosinca 1976. o koordinaciji zaštitnih mehanizama koje, radi zaštite interesa članica i ostalih, države članice zahtijevaju od trgovačkih društava u smislu članka 58. stavka 2. Ugovora, s obzirom na osnivanje dioničkih društava i održavanje i promjenu njihovog kapitala, a s ciljem ujednačavanja tih zaštitnih mehanizama, kako je izmijenjena direktivama 92/101/EEZ, 2006/68/EZ i 2009/109/EZ

Vremenski raspored: odredbe Direktive 77/91/EEZ provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Treća direktiva Vijeća 78/855/EEZ od 9. listopada 1978. na temelju članka 54. stavka 3. točke (g) Ugovora o spajanjima dioničkih društava kako je izmijenjena direktivama 2007/63/EZ i 2009/109/EZ

Vremenski raspored: odredbe Direktive 78/855/EEZ provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Šesta direktiva Vijeća 82/891/EEZ od 17. prosinca 1982. na temelju članka 54. stavka 3. točke (g) Ugovora, koja se odnosi na podjelu dioničkih društava, kako je izmijenjena direktivama 2007/63/EZ i 2009/109/EZ

Vremenski raspored: odredbe Direktive 82/891/EEZ provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Jedanaesta direktiva Vijeća 89/666/EEZ od 21. prosinca 1989. o zahtjevima objavljivanja podataka u vezi s podružnicama koje su u nekoj državi članici otvorile određene vrste trgovačkih društava na koje se primjenjuje pravo druge države

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2009/102/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. iz područja prava trgovačkih društava o društvima s ograničenom odgovornošću s jednim članom

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2004/25/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o ponudama za preuzimanje

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.



Direktiva 2007/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o izvršavanju pojedinih prava dioničara trgovačkih društava uvrštenih na burzu

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

### **Računovodstvo i revizija**

Četvrta direktiva Vijeća 78/660/EEZ od 25. srpnja 1978. na temelju članka 54. stavka 3. točke (g) Ugovora o godišnjim financijskim izvještajima za određene vrste trgovačkih društava

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Sedma direktiva Vijeća 83/349/EEZ od 13. lipnja 1983. na temelju članka 54. stavka 3. točke (g) Ugovora o konsolidiranim financijskim izvještajima

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 1606/2002 Europskog Parlamenta i Vijeća od 19. srpnja 2002. o primjeni međunarodnih računovodstvenih standarda

Vremenski raspored: odredbe te uredbe provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o zakonskim revizijama godišnjih financijskih izvještaja i konsolidiranih financijskih izvještaja

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Preporuka Komisije od 6. svibnja 2008. o vanjskom osiguranju kvalitete za zakonom određene revizore i revizorske tvrtke koji revidiraju subjekte od javnog interesa (2008/362/EZ)

Vremenski raspored: nije primjenjivo

Preporuka Komisije od 5. lipnja 2008. u vezi s ograničenjem od građanske odgovornosti zakonom propisanih revizora i revizorskih tvrtki (2008/473/EZ)

Vremenski raspored: nije primjenjivo

### **Korporativno upravljanje**

Načela korporativnog upravljanja OECD-a

Vremenski raspored: nije primjenjivo

Preporuka Komisije od 14. prosinca 2004. o uvođenju primjerenog sustava naknada za direktore uvrštenih trgovačkih društava (2004/913/EZ)

Vremenski raspored: nije primjenjivo

Preporuka Komisije od 15. veljače 2005. o ulozi neizvršnih direktora ili članova nadzornih odbora uvrštenih dioničkih društava i o komisijama upravnog ili nadzornog odbora (2005/162/EZ)

Vremenski raspored: nije primjenjivo

Preporuka Komisije od 30. travnja 2009. o naknadama u sektoru financijskih usluga (2009/384/EZ)

Vremenski raspored: nije primjenjivo

Preporuka Komisije od 30. travnja 2009. kojom se nadopunjuju Preporuke 2004/913/EZ i 2005/162/EZ u pogledu režima za naknade direktorima uvrštenih društava (2009/385/EZ)

Vremenski raspored: nije primjenjivo

## PRILOG III.

## POGLAVLJU 4. (ZAPOŠLJAVANJE, SOCIJALNA POLITIKA I JEDNAKE MOGUĆNOSTI) GLAVE IV.

Republika Moldova obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu EU-a i međunarodnim instrumentima u utvrđenim rokovima.

**Radno pravo**

Direktiva Vijeća 91/533/EEZ od 14. listopada 1991. o obvezi poslodavca da obavijesti radnike o uvjetima koji se primjenjuju na ugovor o radu ili radni odnos

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 1999/70/EZ od 28. lipnja 1999. o Okvirnom sporazumu o radu na određeno vrijeme koji su sklopili ETUC, UNICE i CEEP

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 97/81/EZ od 15. prosinca 1997. o Okvirnom sporazumu o radu s nepunim radnim vremenom koji su sklopili UNICE, CEEP i ETUC – Prilog: Okvirni sporazum o radu s nepunim radnim vremenom

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 91/383/EEZ od 25. lipnja 1991. o dopunama mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja na radu radnika u radnom odnosu na određeno vrijeme ili privremenom radnom odnosu

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 98/59/EZ od 20. srpnja 1998. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na kolektivno otkazivanje

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2001/23/EZ od 12. ožujka 2001. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na zaštitu prava zaposlenika kod prijenosa poduzeća, pogona ili dijelova poduzeća ili pogona

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2002/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2002. o uspostavljanju općeg okvira za obavješćivanje i savjetovanje s radnicima u Europskoj zajednici – Zajednička izjava Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o zastupanju radnika

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2003/88/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. studenoga 2003. o određenim vidovima organizacije radnog vremena

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

**Zabrana diskriminacije i ravnopravnost spolova**

Direktiva Vijeća 2000/43/EZ od 29. lipnja 2000. o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2006/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2004/113/EZ od 13. prosinca 2004. o provedbi načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pristupu i nabavi robe, odnosno pružanju usluga

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 92/85/EEZ od 19. listopada 1992. o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja na radu trudnih radnica te radnica koje su nedavno rodile ili doje (deseta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Vremenski raspored: odredbe Direktive 92/85/EEZ provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 79/7/EEZ od 19. prosinca 1978. o postupnoj provedbi načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima socijalne sigurnosti

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

**Zdravlje i sigurnost na radu**

Direktiva Vijeća 89/391/EEZ od 12. lipnja 1989. o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 89/654/EEZ od 30. studenoga 1989. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima na gradilištima (prva pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Vremenski raspored: Za nova radna mjesta, odredbe Direktive 89/654/EEZ provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma, uključujući minimalne sigurnosne i zdravstvene zahtjeve utvrđene u Prilogu II. toj direktivi.

Za radna mjesta koja se već upotrebljavaju u trenutku stupanja na snagu ovog Sporazuma, odredbe te direktive provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma, uključujući minimalne sigurnosne i zdravstvene zahtjeve utvrđene u Prilogu II. toj direktivi.

Direktiva 2009/104/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za sigurnost i zdravlje radnika pri uporabi radne opreme na radu (druga pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Vremenski raspored: Za novu radnu opremu provedbe Direktive 2009/104/EZ provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma, uključujući minimalne zahtjeve utvrđene u Prilogu I. toj direktivi.

Za radnu opremu koja se već upotrebljava u trenutku stupanja na snagu ovog Sporazuma, odredbe te direktive provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog sporazuma, uključujući minimalne zahtjeve utvrđene u Prilogu I. toj direktivi.

Direktiva Vijeća 89/656/EEZ od 30. studenoga 1989. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za uporabu osobne zaštitne opreme na radnom mjestu (treća pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Vremenski raspored: odredbe Direktive 89/656/EEZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 92/57/EEZ od 24. lipnja 1992. o primjeni minimalnih sigurnosnih i zdravstvenih uvjeta na privremenim ili pokretnim gradilištima (osma pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Vremenski raspored: odredbe Direktive 92/57/EEZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2009/148/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o zaštiti radnika od rizika povezanih s izlaganjem azbestu na radu

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2004/37/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu (šesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive Vijeća 89/391/EEZ)

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2004/37/EZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2000/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. rujna 2000. o zaštiti radnika od rizika povezanih s izlaganjem biološkim agensima na radu (sedma pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2000/54/EZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 90/270/EEZ od 29. svibnja 1990. o minimalnim zahtjevima u pogledu sigurnosti i zaštite zdravlja pri radu sa zaslonima (peta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Vremenski raspored: odredbe Direktive 90/270/EEZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 92/58/EEZ od 24. lipnja 1992. o minimalnim zahtjevima za postavljanje sigurnosnih znakova i/ili znakova za zaštitu zdravlja na radu (deveta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Vremenski raspored: odredbe Direktive 92/58/EEZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 92/91/EEZ od 3. studenoga 1992. o minimalnim zahtjevima za poboljšanje zaštite sigurnosti i zdravlja radnika u industriji vađenja minerala bušenjem (jedanaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Vremenski raspored: Za nova radna mjesta, odredbe Direktive 92/91/EEZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Za radna mjesta koja se već upotrebljavaju u trenutku stupanja na snagu ovog Sporazuma, odredbe te Direktive provode se u roku od dvanaest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma, uključujući minimalne sigurnosne i zdravstvene zahtjeve utvrđene u Prilogu toj direktivi.

Direktiva Vijeća 92/104/EEZ od 3. studenoga 1992. o minimalnim zahtjevima za poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika u industrijama vađenja minerala iz površinskih i podzemnih kopova (dvanaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Vremenski raspored: Za nova radna mjesta, odredbe Direktive 92/104/EEZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Za radna mjesta koja se već upotrebljavaju u trenutku stupanja na snagu ovog Sporazuma, odredbe te Direktive provode se u roku od šesnaest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma, uključujući minimalne sigurnosne i zdravstvene zahtjeve utvrđene u Prilogu toj direktivi.

Direktiva Vijeća 98/24/EZ od 7. travnja 1998. o zaštiti zdravlja i sigurnosti radnika na radu od rizika povezanih s kemijskim sredstvima (četnaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Vremenski raspored: odredbe Direktive 98/24/EZ provode se u roku od deset godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 1999/92/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 1999. o minimalnim zahtjevima za poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika potencijalno izloženih riziku od eksplozivnih atmosfera (15. pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Vremenski raspored: odredbe Direktive 1999/92/EZ provode se u roku od deset godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2002/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. lipnja 2002. o minimalnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima u odnosu na izloženost radnika rizicima uzrokovanim fizikalnim čimbenicima (vibracije) (šesnaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2002/44/EZ provode se u roku od deset godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2003/10/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. veljače 2003. o minimalnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima u odnosu na izloženost radnika rizicima koji proizlaze iz fizičkih čimbenika (buke) (sedamnaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2003/10/EZ provode se u roku od deset godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2004/40/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o minimalnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima u odnosu na izloženost radnika rizicima uzrokovanim fizikalnim čimbenicima (elektromagnetska polja) (osamnaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2004/40/EZ provode se u roku od deset godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2006/25/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2006. o minimalnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima s obzirom na izloženost radnika rizicima uzrokovanim fizikalnim čimbenicima (umjetno optičko zračenje) (devetnaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2006/25/EEZ provode se u roku od deset godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 93/103/EZ od 23. studenoga 1993. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima pri radu na ribarskim brodovima (trinaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Vremenski raspored: odredbe Direktive 93/103/EZ provode se u roku od deset godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 92/29/EEZ od 31. ožujka 1992. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za poboljšanje medicinske skrbi na brodovima

Vremenski raspored: odredbe te Direktive provode se u roku od deset godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 90/269/EEZ od 29. svibnja 1990. o minimumu zdravstvenih i sigurnosnih uvjeta pri ručnom prenošenju tereta u slučajevima kad postoji opasnost osobito od ozljeda leđa radnika (četvrta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)

Vremenski raspored: odredbe Direktive 90/269/EEZ provode se u roku od deset godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Komisije 91/322/EEZ od 29. svibnja 1991. o utvrđivanju indikativnih graničnih vrijednosti primjenom Direktive Vijeća 80/1107/EEZ o zaštiti radnika od rizika povezanih s izlaganjem kemijskim, fizikalnim i biološkim sredstvima na radu

Vremenski raspored: odredbe Direktive 91/322/EEZ provode se u roku od deset godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Komisije 2000/39/EZ od 8. lipnja 2000. o utvrđivanju prvog popisa indikativnih graničnih vrijednosti profesionalne izloženosti u provedbi Direktive Vijeća 98/24/EZ o zaštiti zdravlja i sigurnosti radnika na radu od rizika povezanih s kemijskim sredstvima

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2000/39/EZ provode se u roku od deset godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Komisije 2006/15/EZ od 7. veljače 2006. o utvrđivanju drugog popisa indikativnih graničnih vrijednosti profesionalne izloženosti u provedbi Direktive Vijeća 98/24/EZ

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2006/15/EZ provode se u roku od deset godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Komisije 2009/161/EU od 17. prosinca 2009. o utvrđivanju trećeg popisa indikativnih graničnih vrijednosti profesionalne izloženosti u provedbi Direktive Vijeća 98/24/EZ

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2009/161/EU provode se u roku od deset godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

## PRILOG IV.

## POGLAVLJU 5. (ZAŠTITA POTROŠAČA) GLAVE IV.

Republika Moldova obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu EU-a i međunarodnim instrumentima u utvrđenim rokovima.

**Sigurnost proizvoda**

Direktiva 2001/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. prosinca 2001. o općoj sigurnosti proizvoda

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 87/357/EEZ od 25. lipnja 1987. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na proizvode koji, zbog toga što nisu onakvi kakvim se prikazuju, ugrožavaju zdravlje ili sigurnost potrošača

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Odluka Komisije 2009/251/EZ od 17. ožujka 2009. kojom se od država članica zahtijeva da osiguraju da se proizvodi koji sadrže biocid dimetil fumarat ne stavljaju na tržište niti su na tržištu dostupni

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Odluka Komisije 2006/502/EZ od 11. svibnja 2006. kojom se od država članica zahtijeva poduzimanje mjera kojima se osigurava stavljanje na tržište isključivo upaljača koji su sigurni za djecu i zabranjuje stavljanje na tržište upaljača-noviteta

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

**Stavljanje na tržište**

Direktiva 98/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 1998. o zaštiti potrošača prilikom isticanja cijena proizvoda ponuđenih potrošačima

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od jedne godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu („Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi”)

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

**Ugovorno pravo**

Direktiva 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 1999. o određenim aspektima prodaje robe široke potrošnje i o jamstvima za takvu robu

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.



Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 97/7/EZ Europskog Parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 1997. o zaštiti potrošača s obzirom na sklapanje ugovora na daljinu

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 85/577/EEZ od 20. prosinca 1985. za zaštitu potrošača u pogledu ugovora sklopljenih izvan poslovnih prostorija

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 90/314/EEZ od 13. lipnja 1990. o putovanjima, odmorima i kružnim putovanjima u paket aranžmanima

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2008/122/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. siječnja 2009. o zaštiti potrošača u odnosu na određene aspekte ugovora o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine, o dugoročnim proizvodima za odmor, preprodaji i razmjeni

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

### **Financijske usluge**

Direktiva 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2002. o trgovanju na daljinu financijskim uslugama koje su namijenjene potrošačima

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

### **Potrošački krediti**

Direktiva 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o ugovorima o potrošačkim kreditima

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

### **Pravni lijekovi**

Preporuka Komisije od 30. ožujka 1998. o načelima koja se primjenjuju na tijela odgovorna za izvansudsko rješavanje potrošačkih sporova (98/257/EZ)

Vremenski raspored: nije primjenjivo

Preporuka Komisije od 4. travnja 2001. o načelima za izvansudska tijela koja su uključena u sporazumno rješavanje potrošačkih sporova (2001/310/EZ)

Vremenski raspored: nije primjenjivo

**Provedba**

Direktiva 98/27/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 1998. o sudskim nalogima za zaštitu interesa potrošača

Vremenski raspored: odredbe te Direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

**Suradnja u zaštiti potrošača (uredba)**

Uredba (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. listopada 2004. o suradnji između nacionalnih tijela odgovornih za provedbu zakona o zaštiti potrošača (Uredba o suradnji u zaštiti potrošača)

Vremenski raspored: odredbe te uredbe provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

*PRILOG V.***POGLAVLJU 6. (STATISTIKA) GLAVE IV.**

Pravna stečevina EU-a u području statistike, kako je navedeno u članku 46. poglavlja 6. (Statistika) glave IV. (Gospodarska suradnja i suradnja u ostalim sektorima) ovog Sporazuma, određena je u Zbirci statističkih zahtjeva koja se ažurira svake godine i koju stranke smatraju priloženom ovom Sporazumu.

Najnovija dostupna inačica Zbirke statističkih zahtjeva može se pronaći na internetskom mjestu Statističkog ureda Europske unije (Eurostat) u elektroničkom obliku, na poveznici <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

---

## PRILOG VI.

## POGLAVLJU 8. (OPOREZIVANJE) GLAVE IV.

Republika Moldova obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu EU-a i međunarodnim instrumentima u utvrđenim rokovima.

**Neizravno oporezivanje**

Direktiva Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- Predmet i područje primjene (glava I., članak 1., članak 2. stavak 1. točke (a), (c) i (d))
- Porezni obveznici (glava III., članak 9. stavak 1. i članci 10. do 13.)
- Oporezive transakcije (glava IV., članci 14. do 16., 18., 19. i 24. do 30.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Mjesto oporezivih transakcija (glava V., članci 31. i 32.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Mjesto oporezivih transakcija (glava V., članak 36. stavak 1., članci 38., 39., 43. do 49., 53. do 56. i 58. do 61.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Oporezivi događaj i obveza obračuna PDV-a (glava VI., članci 62. do 66., 70., 71.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Oporezivi iznos (glava VII., članci 72. do 82. i 85. do 92.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Stope (glava VIII., članci 93. do 99., 102. i 103.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- Izuzeća (glava IX., članci 131. do 137., 143., 144., članak 146. stavak 1. točke (a), (c), (d) i (e), članak 146. stavak 2., članak 147., 148., članak 150. stavak 2., članci 151. do 161. i 163.)

Vremenski raspored: Ne dovodeći u pitanje ostala poglavlja ovog Sporazuma, za sva izuzeća u području primjene Direktive Vijeća 2006/112 u pogledu robe i usluga u slobodnim zonama, odredbe te Direktive provode se u roku od deset godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Za sva ostala izuzeća te odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

— Odbici (glava X., članci 167. do 169. i 173. do 192.)

Vremenski raspored: Za sve odbitke za porezne obveznike koji se odnose na pravne osobe, odredbe te Direktive provode se u roku o tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Za sve ostale odbitke, odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

— Obveze poreznih obveznika i određenih osoba koje nisu porezni obveznici (glava XI., članci 193., 194., 198., 199., 201. do 208., 211., 212., članak 213. stavak 1., članak 214. stavak 1. točka (a) i stavak 2., članak 215., članci 217. do 236., 238. do 242., članak 244., članci 246. do 248., 250. do 252., 255., 256., 260., 261. i 271. do 273.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

— Posebne odredbe (glava XII., članci 281. do 292., 295. do 344., 346. do 356.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

— Ostale odredbe (glava XIV., članak 401.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2007/74/EZ od 20. prosinca 2007. o oslobođenju od poreza na dodanu vrijednost i trošarina na uvoz robe za osobe koje putuju iz trećih zemalja

Primjenjuju se sljedeće odredbe te direktive:

— odjeljak 3. o količinskim ograničenjima

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

## Duhan

Direktiva Vijeća 2011/64/EU od 21. lipnja 2011. o strukturi i stopama trošarine koje se primjenjuju na prerađeni duhan

Vremenski raspored: odredbe te Direktive provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma, osim članka 7. stavka 2., članka 8., 9., 10., 11. 12., članka 14. stavaka 1., 2. i 4. te članka 18. i 19. te direktive koji se provode do 2025. Vijeće za pridruživanje odlučit će o drukčijem vremenskom slijedu za provedbu ako to zbog regionalnog konteksta bude potrebno.

## Alkohol

Direktiva Vijeća 92/83/EEZ od 19. listopada 1992. o usklađivanju struktura trošarina na alkohol i alkoholna pića

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

## Energetika

Direktiva Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije

Vremenski raspored: za sve odredbe koje se odnose na stope ta se direktiva provodi u roku od deset godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Sve ostale odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2008/118/EZ od 16. prosinca 2008. o općim aranžmanima za trošarine

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

— članak 1. te Direktive

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

— Trinaesta direktiva Vijeća 86/560/EEZ od 17. studenoga 1986. o usklađivanju zakonodavstava država članica o porezu na promet – Postupci za povrat poreza na dodanu vrijednost poreznim obveznicima koji nemaju poslovni nastan na području Zajednice

Vremenski raspored: za porezne obveznike koji se odnose na pravne osobe, odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Sve ostale odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

## PRILOG VII.

## POGLAVLJU 12. (POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ) GLAVE IV.

Republika Moldova obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu EU-a i međunarodnim instrumentima u utvrđenim rokovima.

**Politika kvalitete**

Uredba Vijeća (EZ) br. 510/2006 od 20. ožujka 2006. o zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda

Vremenski raspored: odredbe te uredbe provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EZ) br. 1898/2006 od 14. prosinca 2006. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 510/2006 o zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda

Vremenski raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 1898/2006 provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 110/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2008. o definiciji, opisivanju, prezentiranju, označavanju i zaštiti zemljopisnih oznaka jakih alkoholnih pića

Vremenski raspored: odredbe te uredbe provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Vijeća (EZ) br. 1234/2007 od 22. listopada 2007. o uspostavljanju zajedničke organizacije poljoprivrednih tržišta i o posebnim odredbama za određene poljoprivredne proizvode (Uredba o jedinstvenom ZOT-u), dio koji se odnosi na oznaku zemljopisnog podrijetla vina u dijelu I. glavi II. dijelu II.

Vremenski raspored: odredbe te uredbe provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EZ) br. 555/2008 od 27. lipnja 2008. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008 o zajedničkoj organizaciji tržišta vina u vezi s programima potpore, trgovinom s trećim zemljama, proizvodnim potencijalom i o nadzoru u sektoru vina, odnosno glava V. „Kontrola u sektoru vina”

Vremenski raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 555/2008 provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Vijeća (EZ) br. 509/2006 od 20. ožujka 2006. o poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima kao garantirano tradicionalnim specijalitetima

Vremenski raspored: odredbe te uredbe provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EZ) br. 1216/2007 od 18. listopada 2007. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 509/2006 o poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima kao garantirano tradicionalnim specijalitetima

Vremenski raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 1216/2007 provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

**Ekološka poljoprivreda**

Uredba Vijeća (EZ) br. 834/2007 od 28. lipnja 2007. o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda

Vremenski raspored: odredbe te uredbe provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EZ) br. 889/2008 od 5. rujna 2008. o detaljnim pravilima za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda s obzirom na ekološku proizvodnju, označivanje i kontrolu

Vremenski raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 889/2008 provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EZ) br. 1235/2008 od 8. prosinca 2008. o detaljnim pravilima za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 s obzirom na režime za uvoz ekoloških proizvoda iz trećih zemalja

Vremenske odredbe: odredbe Direktive (EZ) br. 1235/2008 provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

**Tržišni standardi za bilje, biljno sjeme, biljne proizvode, voće i povrće**

Uredba Vijeća (EZ) br. 1234/2007 od 22. listopada 2007. o uspostavljanju zajedničke organizacije poljoprivrednih tržišta i o posebnim odredbama za određene poljoprivredne proizvode (Uredba o jedinstvenom ZOT-u)

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Uredbe:

- za horizontalna pitanja: članak 113., Prilog I., Prilog III. i Prilog IV.;
- za sjeme namijenjeno sjetvi: članak 157.;
- za šećer: Prilog IV. točka B;
- za žitarice/rižu: Prilog IV. točka A;
- za sirovi duhan: članci 123., 124., 126.; treba napomenuti da članak 104. nije primjenjiv za ovaj Sporazum;
- za hmelj: članak 117., članak 121. prvi podstavak točka (g), članak 158.; treba napomenuti da članak 185. nije primjenjiv za ovaj Sporazum;
- za jestiva ulja/maslinovo ulje: članak 118., Prilog XVI.;
- za živo bilje, svježe rezano cvijeće i svježe ukrasno lišće: Prilog I. dio 13.;
- za voće i povrće: članak 113.a

Vremenski raspored: te odredbe te Uredbe provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EZ) br. 1295/2008 od 18. prosinca 2008. o uvozu hmelja iz trećih zemalja (kodificirana verzija)

Vremenski raspored: odredbe te uredbe provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 66/401/EEZ od 14. lipnja 1966. o stavljanju na tržište sjemena krmnog bilja

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.



Direktiva Vijeća 66/402/EEZ od 14. lipnja 1966. o stavljanju na tržište sjemena žitarica

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 68/193/EEZ od 9. travnja 1968. o stavljanju na tržište materijala za vegetativno umnažanje vinove loze

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2008/72/EZ od 15. srpnja 2008. o stavljanju na tržište reprodukcijskog sadnog materijala povrća, osim sjemena

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 92/34/EEZ od 28. travnja 1992. o stavljanju voćnog reprodukcijskog materijala i voćnih sadnica namijenjenih za proizvodnju voća na tržište

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 98/56/EZ od 20. srpnja 1998. o stavljanju poljoprivrednog reprodukcijskog materijala ukrasnog bilja na tržište

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 1999/105/EZ od 22. prosinca 1999. o stavljanju na tržište šumskog reprodukcijskog materijala

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2001/111/EZ od 20. prosinca 2001. o određenim šećerima namijenjenim prehrani ljudi

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EEZ) br. 2568/91 od 11. srpnja 1991. o karakteristikama maslinovog ulja i ulja komine maslina te o odgovarajućim metodama analize

Vremenski raspored: odredbe te uredbe provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 76/621/EEZ od 20. srpnja 1976. o utvrđivanju maksimalne razine eruka kiseline u uljima i mastima namijenjenim kao takvima prehrani ljudi te u hrani koja sadrži dodana ulja ili masti

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2002/53/EZ od 13. lipnja 2002. o zajedničkom katalogu sorata poljoprivrednih biljnih vrsta

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2002/54/EZ od 13. lipnja 2002. o stavljanju na tržište sjemena repe

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2002/55/EZ od 13. lipnja 2002. o stavljanju na tržište sjemena povrća

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2002/56/EZ od 13. lipnja 2002. o stavljanju na tržište sjemenskog krumpira

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2002/57/EZ od 13. lipnja 2002. o stavljanju na tržište sjemena uljarica i predivog bilja

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EZ) br. 1019/2002 od 13. lipnja 2002. o tržišnim standardima za maslinovo ulje

Vremenski raspored: odredbe te uredbe provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EEZ) br. 2568/91 od 11. srpnja 1991. o karakteristikama maslinovog ulja i ulja komine maslina te o odgovarajućim metodama analize

Vremenski raspored: odredbe te uredbe provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2000/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. lipnja 2000. o kakau i čokoladnim proizvodima namijenjenim prehrani ljudi

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2001/113/EZ od 20. prosinca 2001. o voćnim džemovima, želeima i marmeladama te zaslađenom kesten pireu namijenjenim prehrani ljudi

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 1999/4/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. veljače 1999. o ekstraktima kave i ekstraktima cikorije

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2001/112/EZ od 20. prosinca 2001. o voćnim sokovima i određenim sličnim proizvodima namijenjenim prehrani ljudi

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EZ) br. 1580/2007 od 21. prosinca 2007. o utvrđivanju provedbenih pravila Uredbe Vijeća (EZ) br. 2200/96, (EZ) br. 2201/96 i (EZ) br. 1182/2007 za sektor voća i povrća

Odredbe Uredbe (EZ) br. 1580/2007 primjenjuju se, uključujući priloge, osim glave III. i glave IV. te Uredbe

Vremenski raspored: odredbe te uredbe provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

**Tržišni standardi za žive životinje i proizvode životinjskog podrijetla**

Uredba (EZ) br. 1760/2000 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. srpnja 2000. o uvođenju sustava označivanja i registracije životinja vrste goveda, označivanju govedeg mesa i proizvoda od govedeg mesa

Vremenski raspored: odredbe te uredbe provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EZ) br. 1825/2000 od 25. kolovoza 2000. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu Uredbe (EZ) br. 1760/2000 Europskog parlamenta i Vijeća o označivanju govedeg mesa i proizvoda od govedeg mesa

Vremenski raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 1825/2000 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Vijeća (EZ) br. 1234/2007 od 22. listopada 2007. o uspostavljanju zajedničke organizacije poljoprivrednih tržišta i o posebnim odredbama za određene poljoprivredne proizvode (Uredba o jedinstvenom ZOT-u)

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Uredbe:

- za horizontalna pitanja: članak 113., Prilog I., Prilog III. i Prilog IV.;
- za perad i jaja: Prilog XIV. dijelovi A,B i C: svi članci;
- za teletinu: članak 113.b, Prilog XI.a: svi članci;
- za odrasla goveda, svinje i ovce: Prilog V.;
- za mlijeko i mliječne proizvode: članci 114. i 115. s prilogima, Prilog XII.: svi članci, Prilog XIII.: svi članci, Prilog XV.: svi članci

Vremenski raspored: te odredbe te uredbe provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EZ) br. 566/2008 od 18. lipnja 2008. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007 u pogledu stavljanja na tržište mesa od životinja vrste goveda starih 12 mjeseci ili manje

Vremenski raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 566/2008 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EZ) br. 589/2008 od 23. lipnja 2008. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007 u pogledu tržišnih standarda za jaja

Sve odredbe Uredbe (EZ) br. 589/2008 primjenjuju se, osim članaka 33. do 35., Priloga III. i Priloga V. te Uredbe

Vremenski raspored: odredbe te uredbe provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EZ) br. 1249/2008 od 10. prosinca 2008. o utvrđivanju detaljnih pravila primjene ljestvice Zajednice za klasifikaciju govedih, svinjskih i ovčjih trupova i izvješćivanja o njihovim cijenama

Primjenjuju se sve odredbe te Uredbe osim članaka 18., 26., 35. i 37. te Uredbe.

Vremenski raspored: odredbe te uredbe provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EZ) br. 617/2008 od 27. lipnja 2008. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu Uredbe (EZ) br. 1234/2007 u pogledu tržišnih standarda za jaja za valenje i pilića domaće peradi

Vremenski raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 617/2008 provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EZ) br. 445/2007 od 23. travnja 2007. o utvrđivanju određenih detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 2991/94 o utvrđivanju standarda za mazive masti i Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1898/87 o zaštiti oznaka koje se upotrebljavaju pri stavljanju mlijeka i mliječnih proizvoda na tržište

Vremenski raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 445/2007 provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2001/114/EZ od 20. prosinca 2001. o određenim vrstama ugušćenog (kondenziranog) mlijeka i mlijeka u prahu za prehranu ljudi

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EZ) br. 273/2008 od 5. ožujka 2008. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1255/1999 o metodama analize i ocjenjivanja kvalitete mlijeka i mliječnih proizvoda

Vremenski raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 273/2008 provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EZ) br. 543/2008 od 16. lipnja 2008. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007 u pogledu tržišnih standarada za meso peradi

Vremenski raspored: odredbe Uredbe (EZ) br. 543/2008 provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 2001/110/EZ od 20. prosinca 2001. o medu

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

## PRILOG VIII.

## POGLAVLJU 14. (SURADNJA U PODRUČJU ENERGETIKE) GLAVE IV.

Republika Moldova obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu EU-a i međunarodnim instrumentima u utvrđenim rokovima.

Vremenski slijedovi koji se odnose na odredbe ovog Priloga., a stranke su ih već utvrdile u okviru drugih sporazuma primjenjivat će se kako je utvrđeno odgovarajućim sporazumima.

**Električna energija**

Direktiva 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u skladu s vremenskim slijedom dogovorenim u okviru Ugovora o energetske zajednici.

Uredba (EZ) br. 714/2009 Europskog parlamenta i vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mreži za prekograničnu razmjenu električne energije

Vremenski raspored: odredbe te uredbe provode se u skladu s vremenskim slijedom dogovorenim u okviru Ugovora o energetske zajednici.

Direktiva 2005/89/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. siječnja 2006. o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe električnom energijom i ulaganja u infrastrukturu

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u skladu s vremenskim slijedom dogovorenim u okviru Ugovora o energetske zajednici.

**Plin**

Direktiva 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u skladu s vremenskim slijedom dogovorenim u okviru Ugovora o energetske zajednici.

Uredba (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina

Vremenski raspored: odredbe te uredbe provode se u skladu s vremenskim slijedom dogovorenim u okviru Ugovora o energetske zajednici.

Uredba (EU) br. 994/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom

Vremenski raspored: odredbe te uredbe provode se u skladu s vremenskim slijedom dogovorenim u okviru Ugovora o energetske zajednici.

**Nafta**

Direktiva Vijeća 2009/119/EZ od 14. rujna 2009. o obvezi država članica da održavaju minimalne zalihe sirove nafte i/ili naftnih derivata

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u skladu s vremenskim slijedom dogovorenim u okviru Ugovora o energetske zajednici.

**Infrastruktura**

Uredba Vijeća (EU, Euratom) br. 617/2010 od 24. lipnja 2010. o obavješćivanju Komisije o investicijskim projektima u području energetske infrastrukture u Europskoj uniji

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

**Traženje i istraživanje ugljikovodika**

Direktiva 94/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 1994. o uvjetima za davanje i korištenje odobrenja za traženje, istraživanje i proizvodnju ugljikovodika

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

**Energetska učinkovitost**

Direktiva 2004/8/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o promicanju kogeneracije na temelju potražnje korisne topline na unutarnjem tržištu energije

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Odluka Komisije od 19. studenoga 2008. o uspostavljanju detaljnih smjernica za provedbu i primjenu Priloga II. Direktivi 2004/8/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (2008/952/EZ)

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Odluka Komisije od 21. prosinca 2006. o uspostavi usklađenih referentnih vrijednosti učinkovitosti za odvojenu proizvodnju električne i toplinske energije pri primjeni Direktive 2004/8/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (2007/74/EZ)

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetske učinkovitosti zgrada

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u skladu s vremenskim slijedom dogovorenim u okviru Ugovora o energetske zajednici.

Direktiva 2009/33/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o promicanju čistih i energetski učinkovitih vozila u cestovnom prijevozu

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Provedbene direktive/uredbe:

- Uredba Komisije (EZ) br. 278/2009 od 6. travnja 2009. o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na zahtjeve za ekološki dizajn za korištenje električne energije u uvjetima bez opterećenja i prosječnu učinkovitost pod opterećenjem vanjskih izvora dobave električne energije
- Uredba Komisije (EU) br. 347/2010 od 21. travnja 2010. o izmjeni Uredbe Komisije (EZ) br. 245/2009 s obzirom na zahtjeve za ekološki dizajn za fluorescentne svjetiljke bez ugrađenih prigušnica, izbojne svjetiljke visokog intenziteta te prigušnice i rasvjetna tijela koja mogu upravljati takvim svjetilkama
- Uredba Komisije (EZ) br. 245/2009 od 18. ožujka 2009. o primjeni Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na zahtjeve za ekološki dizajn za fluorescentne cijevi bez ugrađenih prigušnica, visokoučinkovite žarulje s izbojem te prigušnice i svjetiljke koje mogu upravljati takvim žaruljama
- Uredba Komisije (EZ) br. 244/2009 od 18. ožujka 2009. o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na zahtjeve za ekološki dizajn neusmjerenih svjetiljki za kućanstva
- Uredba Komisije (EZ) br. 107/2009 od 4. veljače 2009. o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na zahtjeve ekodizajna za dodatne prijamnike za pretvorbu signala iz digitalnog u analogni
- Uredba Komisije (EZ) br. 1275/2008 od 17. prosinca 2008. o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn za uporabu električne energije u električnoj i elektroničkoj kućanskoj i uredskoj opremi u stanju pripravnosti ili isključenosti
- Uredba Komisije (EZ) br. 641/2009 od 22. srpnja 2009. o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na zahtjeve za ekološki dizajn samostalnih cirkulacijskih sisaljki bez brtvenice i cirkulacijskih sisaljki bez brtvenice integriranih u proizvode
- Uredba Komisije (EZ) br. 640/2009 od 22. srpnja 2009. o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na zahtjeve za ekološki dizajn za elektromotore
- Uredba Komisije (EZ) br. 643/2009 od 22. srpnja 2009. o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na zahtjeve za ekološki dizajn kućanskih rashladnih uređaja
- Uredba Komisije (EZ) br. 642/2009 od 22. srpnja 2009. o provedbi Direktive 2005/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na zahtjeve za ekološki dizajn televizora
- Direktiva Vijeća 92/42/EEZ od 21. svibnja 1992. o zahtjevima za stupanj djelovanja novih toplovodnih kotlova na tekuća ili plinovita goriva

Vremenski raspored: odredbe iz okvirne direktive te iz njezinih postojećih relevantnih provedbenih mjera provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2010/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o označivanju potrošnje energije i ostalih resursa proizvoda povezanih s energijom uz pomoć oznaka i standardiziranih informacija o proizvodu

Vremenski raspored: treba se provoditi u skladu s vremenskim slijedom dogovorenim u okviru Ugovora o energetske zajednici.

Provedbene direktive/uredbe:

- Direktiva Komisije 2003/66/EZ od 3. srpnja 2003. kojom se izmjenjuje i dopunjuje Direktiva 94/2/EZ kojom se provodi Direktiva Vijeća 92/75/EEZ u odnosu na energetske označavanje kućanskih električnih hladnjaka, zamrzivača i njihovih kombinacija
- Direktiva Komisije 2002/40/EZ od 8. svibnja 2002. o provedbi Direktive Vijeća 92/75/EEZ u odnosu na označavanje energetske učinkovitosti kućanskih električnih pećnica

- Direktiva Komisije 2002/31/EZ od 22. ožujka 2002. o provedbi Direktive Vijeća 92/75/EEZ u vezi s označivanjem energetske učinkovitosti kućanskih klimatskih uređaja
- Direktiva Komisije 1999/9/EZ od 26. veljače 1999. o izmjeni Direktive 97/17/EZ o provedbi Direktive Vijeća 92/75/EEZ u vezi s energetske označivanjem strojeva za pranje posuđa u kućanstvu
- Direktiva Komisije 98/11/EZ od 27. siječnja 1998. o provedbi Direktive Vijeća 92/75/EEZ u vezi s energetske označivanjem kućanskih svjetiljki
- Direktiva Komisije 97/17/EZ od 16. travnja 1997. kojom se provodi Direktiva Vijeća 92/75/EEZ u vezi s energetske označavanjem kućanskih perilica posuđa
- Direktiva Komisije 96/89/EZ od 17. prosinca 1996. o izmjenama i dopunama Direktive 95/12/EZ o provedbi Direktive Vijeća 92/75/EEZ u vezi s energetske označavanjem strojeva za pranje rublja u kućanstvu
- Direktiva Komisije 96/60/EZ od 19. rujna 1996. o provedbi Direktive Vijeća 92/75/EEZ u vezi s energetske označivanjem kombiniranih perilica-sušilica rublja
- Direktiva Komisije 95/13/EZ od 23. svibnja 1995. o provođenju Direktive Vijeća 92/75/EEZ u odnosu na označivanje energetske učinkovitosti električnih bubnjastih sušilica rublja
- Direktiva Komisije 95/12/EZ od 23. svibnja 1995. o provođenju Direktive Vijeća 92/75/EEZ u vezi s označavanjem energetske učinkovitosti kućanskih perilica rublja
- Direktiva Komisije 94/2/EZ od 21. siječnja 1994. kojom se provodi Direktiva Vijeća 92/75/EEZ u vezi s označavanjem energije kućanskih električnih hladnjaka, zamrzivača i njihovih kombinacija
- Direktiva Vijeća 92/75/EEZ od 22. rujna 1992. o označavanju potrošnje energije i ostalih resursa kućanskih uređaja uz pomoć etiketa i standardnih informacija o proizvodu

Vremenski raspored: odredbe iz okvirne direktive te iz relevantnih postojećih provedbenih mjera provode se u skladu s vremenskim slijedom dogovorenim u okviru Ugovora o energetske zajednici.

Uredba (EZ) br. 106/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2008. o programu Zajednice za označivanje energetske učinkovitosti za uredsku opremu

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Odluka Vijeća br. 2006/1005/EZ od 18. prosinca 2006. o sklapanju Sporazuma između Vlade Sjedinjenih Američkih Država i Europske zajednice o usklađivanju programa za označivanje energetske učinkovitosti uredske opreme

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 1222/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o označivanju guma s obzirom na učinkovitost potrošnje goriva i druge bitne parametre

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

### **Obnovljiva energija**

Direktiva 2009/28/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u skladu s vremenskim slijedom dogovorenim u okviru Ugovora o energetske zajednici.



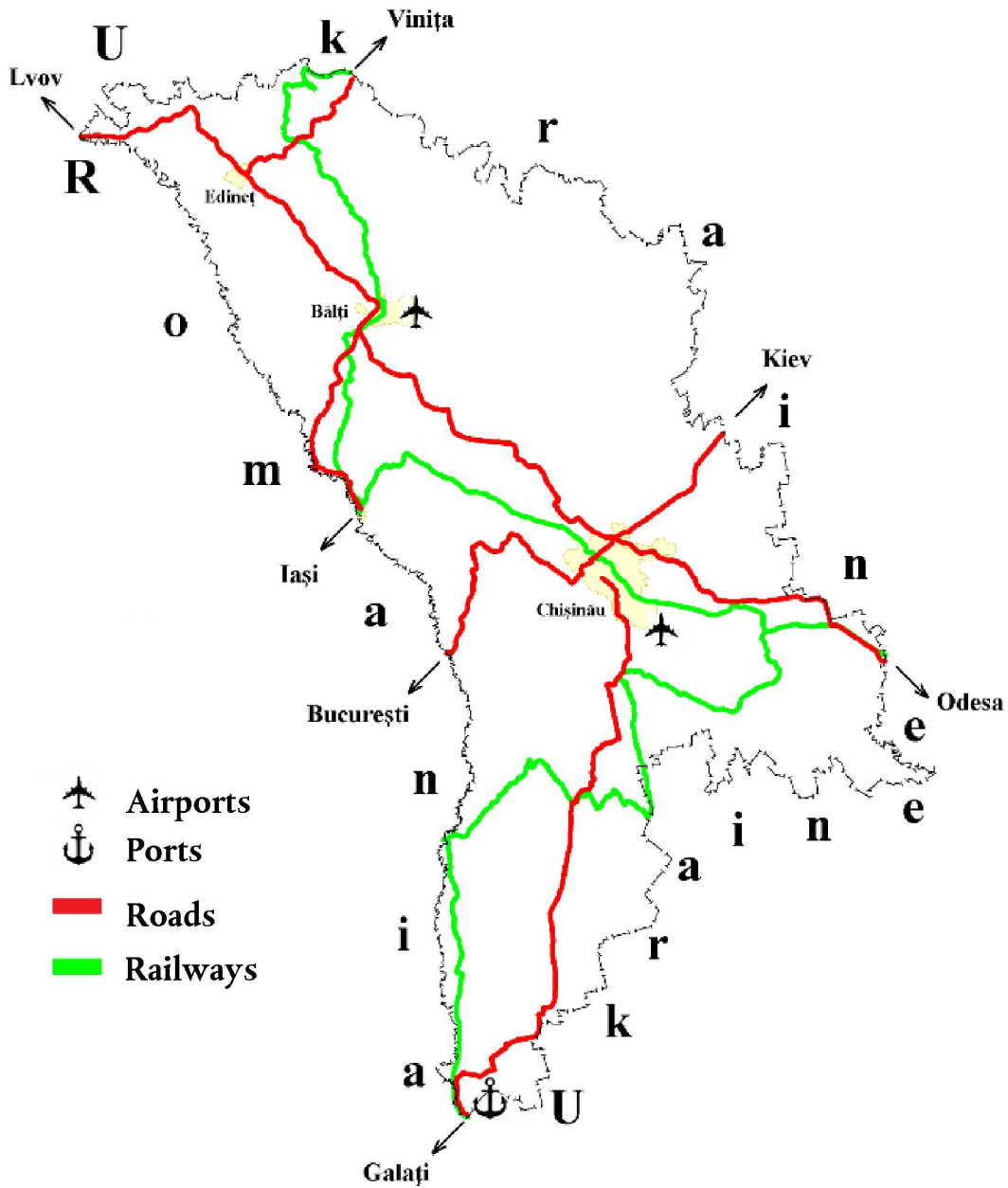
## PRILOG IX.

## POGLAVLJU 15. (PROMET) GLAVE IV.

1. Stranke su odlučile surađivati na razvoju strateške prometne mreže za državno područje Republike Moldove. Okvirni zemljovid strateške prometne mreže koji je predložila Republika Moldova dio je ovog priloga (vidjeti točku 6. ovog priloga).
2. U tom kontekstu stranke prepoznaju važnost provedbe glavnih prioritarnih mjera strategije ulaganja u prometnu infrastrukturu u Republici Moldovi kojima se nastoji pomoći u oporavku i proširenju međunarodno važnih željezničkih i cestovnih poveznica koje prolaze državnim područjem Republike Moldove, počevši od državnih cesta M3 Kišinjev – Giurgiulesti i M14 Brest – Briceni – Tiraspol – Odessa, te u unapređenju i modernizaciji željezničkih veza sa susjednim zemljama koje se upotrebljavaju za međunarodni promet i provoz.
3. Stranke potvrđuju važnost poboljšanja prometnih veza povećanjem njihove protočnosti, sigurnosti i pouzdanosti. To je od obostrane koristi za EU i Republiku Moldovu. Stranke će surađivati u svrhu daljnjeg razvijanja prometnih veza, posebno:
  - (a) suradnjom u politikama, poboljšanjem administrativnih postupaka na graničnim prijelazima i uklanjanjem uskih grla u infrastrukturi;
  - (b) suradnje u pogledu prometa u okviru Istočnog partnerstva;
  - (c) suradnjom s međunarodnim financijskim institucijama koje mogu doprinijeti poboljšanom prometu;
  - (d) daljnjim razvojem mehanizma koordinacije i sustava obavješćivanja unutar Republike Moldove kako bi se osigurala učinkovitost i transparentnost infrastrukturnog planiranja, uključujući sustave upravljanja prometom, naplatu i financiranje;
  - (e) donošenjem mjera za olakšavanje prelaska granice u skladu s odredbama poglavlja 5. (Carinski režim i olakšavanje trgovine) Glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma, kojim se nastoji poboljšati rad prometne mreže kako bi se povećala protočnost prometnih tokova među EU-om, Republikom Moldovom i regionalnim partnerima;
  - (f) razmjenom najbolje prakse u pogledu mogućnosti financiranja projekata (infrastrukturne i horizontalne mjere), uključujući javno-privatna partnerstva, mjerodavno zakonodavstvo i naplatu upotrebe;
  - (g) uzimajući u obzir, prema potrebi, propise o okolišu utvrđene u poglavlju 16. (Okoliš) glave IV. (Gospodarska suradnja i suradnja u drugim sektorima) ovog Sporazuma, posebno strateška procjena utjecaja i procjena utjecaja na okoliš te zakonodavstvo EU-a koje se odnosi na prirodu i kakvoću zraka;
  - (h) razvijanjem na regionalnoj razini učinkovitih sustava upravljanja prometom, kao što je Europski sustav upravljanja željezničkim prometom (ERTMS), kojima se osiguravaju ekonomičnost, interoperabilnost i visoka razina kvalitete.
4. Stranke će surađivati u cilju povezivanja strateške prometne mreže Republike Moldove s mrežom TEN-T i mrežama te regije.
5. Stranke će nastojati utvrditi projekte od zajedničkog interesa usmjerene na stratešku prometnu mrežu Republike Moldove.

6. Zemljovid (Zemljovid strateških prometnih mreža za državno područje Republike Moldove)

# Map of Strategic transport networks for the territory of the Republic of Moldova



## PRILOG X.

## POGLAVLJU 15. (PROMET) GLAVE IV.

Republika Moldova obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu EU-a i međunarodnim instrumentima u utvrđenim rokovima.

## Cestovni promet

## Tehnički uvjeti

Direktiva Vijeća 92/6/EEZ od 10. veljače 1992. o ugradnji i uporabi uređaja za ograničenje brzine za određene kategorije motornih vozila u Zajednici

Vremenski raspored: za sva ostala vozila uključena u međunarodni promet, odredbe te direktive provode se u roku od jedne godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Za sva vozila uključena u nacionalni promet koja su već registrirana u trenutku stupanja na snagu ovog Sporazuma, odredbe te direktive provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Za sva vozila koja se registriraju prvi put, odredbe te direktive provode se u roku od jedne godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 96/53/EZ od 25. srpnja 1996. o utvrđivanju najvećih dopuštenih dimenzija u unutarnjem i međunarodnom prometu te najveće dopuštene mase u međunarodnom prometu za određena cestovna vozila koja prometuju unutar Zajednice

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2009/40/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o tehničkim pregledima motornih vozila i njihovih prikolica

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

## Sigurnosni uvjeti

Direktiva Vijeća 91/439/EEZ od 29. srpnja 1991. o vozačkim dozvolama

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- uvođenje kategorija vozačke dozvole (članak 3.);
- uvjeti za izdavanje vozačke dozvole (članci 4., 5., 6. i 7.);
- zahtjevi za vozačke ispite (Prilozi II. i III.)

koje najkasnije do 19. siječnja 2013. treba zamijeniti relevantnim odredbama Direktive 2006/126/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o vozačkim dozvolama

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2008/68/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o kopnenom prijevozu opasnih tvari

Vremenski raspored: za sva vozila uključena u međunarodni promet, odredbe te direktive provode se od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Za sva vozila uključena u nacionalni promet koja su već registrirana u trenutku stupanja na snagu ovog Sporazuma, odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

**Socijalni uvjeti**

Uredba (EZ) br. 561/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o usklađivanju određenog socijalnog zakonodavstva koje se odnosi na cestovni promet

Vremenski raspored: za sva vozila uključena u međunarodni promet, odredbe te uredbe provode se od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Za sva vozila uključena u nacionalni promet koja su već registrirana u trenutku stupanja na snagu ovog Sporazuma, odredbe te uredbe, osim članka 27. koji se odnosi na digitalne tahografe, provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Odredbe iz članka 27. koji se odnosi na digitalne tahografe provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2006/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o minimalnim uvjetima za provedbu Uredbi Vijeća (EEZ) br. 3820/85 i (EEZ) br. 3821/85 o socijalnom zakonodavstvu koje se odnosi na aktivnosti cestovnog prijevoza

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 1071/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavljanju zajedničkih pravila koja se tiču uvjeta za obavljanje djelatnosti cestovnog prijevoznika

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Uredbe:

— članci 3., 4., 5., 6., 7. (bez novčane vrijednosti za financijski položaj), 8., 10., 11., 12., 13., 14., 15. i Prilog I. toj Uredbi

Vremenski raspored: te odredbe te uredbe provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2002/15/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2002. o organizaciji radnog vremena osoba koje obavljaju mobilne djelatnosti cestovnog prijevoza

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2003/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2003. o početnim kvalifikacijama i periodičnom osposobljavanju vozača određenih cestovnih vozila za prijevoz robe ili putnika

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

**Fiskalni uvjeti**

Direktiva 1999/62/EZ Europskog Parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 1999. o naknadama koje se naplaćuju za korištenje određenih infrastruktura za teška teretna vozila

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

**Željeznički promet****Pristup tržištu i infrastrukturi**

Direktiva Vijeća 91/440/EEZ od 29. srpnja 1991. o razvoju željeznica Zajednice

Primjenjuju se sljedeće odredbe te direktive:

- uvođenje upravljačke neovisnosti i poboljšanje financijske situacije (članci 2., 3., 4., 5. i 9.)
- odvajanje djelatnosti upravljanja infrastrukturom od obavljanja usluga prijevoza (članci 6., 7. i 8.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 95/18/EZ od 19. lipnja 1995. o izdavanju dozvola željezničkim prijevoznicima

Primjenjuju se sljedeće odredbe te direktive:

- uvođenje dozvola u skladu s uvjetima iz članaka 1., 2., 3., 4. (osim članka 4. stavka 5.), 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13. i 15. te direktive

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2001/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2001. o dodjeli željezničkog infrastrukturnog kapaciteta i ubiranju pristojbi za korištenje željezničke infrastrukture i dodjeli rješenja o sigurnosti

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EU) br. 913/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2010. o europskoj željezničkoj mreži za konkurentni prijevoz robe

Vremenski raspored: odredbe te uredbe provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

### **Tehnički i sigurnosni uvjeti, interoperabilnost**

Direktiva 2004/49/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o sigurnosti željeznica Zajednice (Direktiva o sigurnosti željeznica)

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2007/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o davanju ovlaštenja strojovođama koji upravljaju lokomotivama i vlakovima na željezničkom sustavu Zajednice

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2008/57/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o interoperabilnosti željezničkog sustava unutar Zajednice

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2008/68/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o kopnenom prijevozu opasnih tvari

Vremenski raspored: za sva vozila uključena u međunarodni promet, odredbe te direktive provode se od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Za sva vozila uključena u nacionalni promet koja su već registrirana u trenutku stupanja na snagu ovog Sporazuma, odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

**Kombinirani prijevoz**

Direktiva Vijeća 92/106/EEZ od 7. prosinca 1992. o utvrđivanju zajedničkih pravila za određene vrste kombiniranog prijevoza robe između država članica

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

**Ostali aspekti**

Uredba (EZ) br. 1370/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o uslugama javnog željezničkog i cestovnog prijevoza putnika

Vremenski raspored: odredbe te uredbe provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 1371/2007 Europskog Parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o pravima i obvezama putnika u željezničkom prometu

Vremenski raspored: odredbe te uredbe provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

**Zračni promet**

Sveobuhvatni sporazum o zajedničkom zračnom prostoru između Europske unije i njezinih država članica i Republike Moldove, potpisan u Bruxellesu 26. lipnja 2012., koji sadržava popis i vremenski raspored za provedbu relevantne pravne stečevine EU-a u području zračnog prometa.

**Promet unutarnjim vodama****Funkcioniranje tržišta**

Direktiva Vijeća 96/75/EZ od 19. studenoga 1996. o sustavima iznajmljivanja plovila i određivanja cijena u domaćem i međunarodnom prijevozu unutarnjim vodnim putovima u Zajednici

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

**Pristup profesiji**

Direktiva Vijeća 87/540/EEZ od 9. studenoga 1987. o pristupu obavljanju djelatnosti prijevoznika robe po plovitim putovima u domaćem i međunarodnom prijevozu te o uzajamnom priznavanju diploma, potvrda i drugih dokaza o formalnim kvalifikacijama za tu djelatnost

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 96/50/EZ od 23. srpnja 1996. o usklađivanju uvjeta za dobivanje nacionalnih svjedodžbi zapovjednika za prijevoz robe i putnika unutarnjim vodnim putovima u Zajednici

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

**Sigurnost**

Direktiva 2006/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o utvrđivanju tehničkih pravila za plovila unutarnje plovidbe

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2008/68/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o kopnenom prijevozu opasnih tvari

Vremenski raspored: za sva vozila uključena u međunarodni promet, odredbe te Direktive provode se od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Za sva vozila uključena u nacionalni promet koja su već registrirana u trenutku stupanja na snagu ovog Sporazuma, odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

### **Riječni informacijski servisi**

Direktiva 2005/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o usklađenim riječnim informacijskim servisima (RIS) na unutarnjim vodnim putovima u Zajednici

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

## PRILOG XI.

## POGLAVLJU 16. (OKOLIŠ)

Republika Moldova obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu EU-a i međunarodnim instrumentima u utvrđenim rokovima.

Vremenski slijedovi koji se odnose na odredbe ovog Priloga, a stranke su ih već utvrdile u okviru drugih sporazuma primjenjivat će se kako je utvrđeno odgovarajućim sporazumima.

**Upravljanje okolišem i uključivanje okoliša u područja drugih politika**

Direktiva 2011/92/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš

Primjenjuju se sljedeće odredbe te direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje zahtjeva da će projekti iz Priloga I. podlijegati procjeni utjecaja na okoliš te utvrđivanje postupka za donošenje odluke za koje je projekte iz Priloga II. potrebna procjena utjecaja na okoliš (članak 4.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje opsega informacija koje mora dostaviti investitor (članak 5.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje postupka za savjetovanje s tijelima nadležnima za okoliš i postupka javnog savjetovanja (članak 6.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje postupaka za razmjenu informacija i savjetovanje sa susjednim zemljama (članak 7.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje mjera za obavješćivanje javnosti o sadržaju odluka o zahtjevima za davanje suglasnosti za izvođenje radova (članak 9.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava učinkovitih, ne pretjerano skupih i dugotrajnih postupaka preispitivanja na administrativnoj i na pravosudnoj razini koji uključuju javnost i nevladine organizacije (članak 11.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.



Direktiva 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2001. o procjeni učinaka određenih planova i programa na okoliš

Primjenjuju se sljedeće odredbe te direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje postupka za donošenje odluke o tome za koje je planove i programe potrebna strateška procjena u pogledu okoliša te utvrđivanje zahtjeva da planovi i programi za koje je obvezna strateška procjena u pogledu okoliša podliježu toj procjeni (članak 3.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje postupka za savjetovanje s tijelima nadležnima za okoliš i postupka javnog savjetovanja (članak 6.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje postupaka za razmjenu informacija i savjetovanje sa susjednim zemljama (članak 7.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2003/4/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2003. o javnom pristupu informacijama o okolišu

Primjenjuju se sljedeće odredbe te direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava praktičnih postupaka u okviru kojih se informacije o okolišu čine dostupnima javnosti i primjenjivih iznimaka (članci 3. i 4.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- osiguravanje da tijela javne vlasti učine informacije o okolišu dostupnima javnosti (članak 3. stavak 1.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje postupaka za preispitivanje odluka o odbijanju pružanja informacija ili pružanju nepotpunih informacija o okolišu (članak 6.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava sustava za širenje informacija o okolišu javnosti (članak 7.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2003/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. o osiguravanju sudjelovanja javnosti u izradi određenih planova i programa koji se odnose na okoliš.

Primjenjuju se sljedeće odredbe te direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava mehanizma za pružanje informacija javnosti (članak 2. stavak 2. točke (a) i (d))

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava mehanizma za pružanje informacija javnosti (članak 2. stavak 2. točka (b) i stavak 3.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava mehanizma za iznošenje primjedaba i mišljenja javnosti koji se trebaju uzeti u obzir pri donošenju odluka (članak 2. stavak 2. točka (c))

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- osiguravanje učinkovitog, pravovremenog i ne preskupog pristupa pravosuđu na administrativnoj i pravosudnoj razini u pogledu materijalne ili postupovne zakonitosti odluka, radnji ili propusta javnih nadležnih tijela u tim postupcima za predmetnu javnost, uključujući nevladine organizacije (članak 3. stavak 7. i članak 4. stavak 4., procjena utjecaja na okoliš i ISPM-ovi (IED))

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

### **Kakvoća zraka**

Direktiva 2008/50/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2008. o kvaliteti zraka i čistom zraku za Europu

Primjenjuju se sljedeće odredbe te direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela (članak 3.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava i klasifikacija zona i aglomeracija (članak 4.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava režima za procjenu s odgovarajućim kriterijima za procjenu kakvoće zraka s obzirom na onečišćujuće tvari u zraku (članci 5., 6. i 9.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od devet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje planova kakvoće zraka za zone i aglomeracije u kojima razine onečišćujućih tvari prelaze graničnu vrijednost/ciljnu vrijednost (članak 23.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od devet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje kratkoročnih akcijskih planova za zone i aglomeracije u kojima postoji opasnost da će pragovi upozorenja biti prekoračeni (članak 24.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od devet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava sustava za pružanje informacija javnosti (članak 26.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2004/107/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2004. o arsenu, kadmiju, živi, niklu i polikličkim aromatskim ugljikovodicima u zraku

Primjenjuju se sljedeće odredbe te direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava i klasifikacija zona i aglomeracija (članak 3.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava režima za procjenu s odgovarajućim kriterijima za procjenu kakvoće zraka s obzirom na onečišćujuće tvari u zraku (članak 4.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od devet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- poduzimanje mjera za održavanje/poboljšanje kakvoće zraka s obzirom na odgovarajuće onečišćujuće tvari (članak 3.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od devet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava sustava za pružanje informacija javnosti (članak 7.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 1999/32/EZ od 26. travnja 1999. o smanjenju sadržaja sumpora u određenim tekućim gorivima

Primjenjuju se sljedeće odredbe te direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela
- uspostava djelotvornog sustava uzorkovanja i odgovarajućih analitičkih metoda (članak 6.)

- zabrana uporabe teškog loživog ulja i plinskog ulja sa sadržajem sumpora iznad utvrđenih graničnih vrijednosti (članak 3. stavak 1. i članak 4. stavak 1.)
- primjena graničnih vrijednosti za sadržaj sumpora u brodskim gorivima (članak 4. točke (a) i (b))

Vremenski raspored: treba se provoditi u skladu s vremenskim slijedom dogovorenim u okviru Ugovora o energetske zajednici.

Direktiva Vijeća 94/63/EZ od 20. prosinca 1994. o kontroli emisija hlapivih organskih spojeva (HOS-a) koje proizlaze iz skladištenja benzina i njegove distribucije od terminala do benzinskih postaja kako je izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1882/2003

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje svih terminala za skladištenje i punjenje benzina (članak 2.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje tehničkih mjera za smanjenje gubitaka benzina iz uređaja za skladištenje na terminalima i benzinskim postajama te tijekom punjenja/praznjenja pokretnih spremnika na terminalima (članci 3., 4. i 6. te Prilog III.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- propisivanje da sve utovarne ruke vozila cisterni i pokretni spremnici moraju biti u skladu sa zahtjevima (članci 4. i 5.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2004/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o ograničavanju emisija hlapivih organskih spojeva nastalih upotrebom organskih otapala u određenim bojama i lakovima i proizvodima za završnu obradu vozila

Primjenjuju se sljedeće odredbe te Direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje najviših graničnih vrijednosti za sadržaj HOS-ova u bojama i lakovima (članak 3. i Prilog II., faza II.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od deset godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje zahtjeva kako bi se osiguralo da označavanje proizvoda koji se stavljaju na tržište i stavljanje proizvoda na tržište ispunjavaju mjerodavne zahtjeve (članci 3. i 4.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od deset godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2001/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2001. o nacionalnim gornjim granicama emisije za određene onečišćujuće tvari

Primjenjuju se sljedeće odredbe te direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i imenovanje nadležnih tijela radi ispunjenja zahtjeva za izvješćivanje o inventarima emisija i izvješćivanje u okviru Direktive

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- razvoj nacionalnih programa radi postizanja nacionalnih gornjih granica

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- ispunjivanje svih ostalih obveza, uključujući nacionalne gornje granice emisija

U roku od deset godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma, nacionalne gornje granice emisija primjenjuju se kako je utvrđeno izvornim Protokolom iz Göteborga iz 1999. o suzbijanju zakiseljavanja, eutrofikacije i prizemnog ozona. Nadalje, u tom će razdoblju Republika Moldova nastojati ratificirati Protokol iz Göteborga, uključujući izmjene donezene 2012.

### **Kakvoća vode i upravljanje vodnim resursima**

Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike kako je izmijenjena Odlukom br. 2455/2001/EZ

Primjenjuju se sljedeće odredbe te direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje područja riječnih slivova i uspostava administrativnih postupaka za međunarodne rijeke, jezera i obalne vode (članak 3.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- analiza značajki riječnih vodnih područja (članak 5.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje programa praćenja kakvoće vode (članak 8.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- izrada planova upravljanja riječnim slivovima, savjetovanje s javnošću i objavljivanje tih planova (članci 13. i 14.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2007/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o procjeni i upravljanju rizicima od poplava

Primjenjuju se sljedeće odredbe te direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- provođenje preliminarne procjene rizika od poplava (članci 4. i 5.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- izrada karata opasnosti od poplava i karata rizika od poplava (članak 6.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje planova upravljanja rizicima od poplava (članak 7.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 91/271/EEZ od 21. svibnja 1991. o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda kako je izmijenjena Direktivom 98/15/EZ i Uredbom (EZ) br. 1882/2003

Primjenjuju se sljedeće odredbe Direktive 91/271/EEZ:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- procjena stanja prikupljanja i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje osjetljivih područja i aglomeracija (članak 5. i Prilog II.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- izrada programa tehničkih i financijskih mjera za provođenje zahtjeva pročišćavanja komunalnih otpadnih voda (članak 17.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 98/83/EZ od 3. studenoga 1998. o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju kako je izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1882/2003

Primjenjuju se sljedeće odredbe te direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje standarda za vodu za piće (članci 4. i 5.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava sustava za praćenje (članci 6. i 7.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava mehanizma za pružanje informacija potrošačima (članak 13.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima iz poljoprivrednih izvora kako je izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1882/2003

Primjenjuju se sljedeće odredbe te direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

uspostava programa praćenja (članak 6.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

utvrđivanje onečišćenih i ugroženih voda i određivanje „ranjivih zona” za nitrate (članak 3.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje akcijskih planova i određivanje kodeksa dobre poljoprivredne prakse za zone ranjive na nitrate (članci 4. i 5.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

### **Gospodarenje otpadom i resursima**

Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu

Primjenjuju se sljedeće odredbe te direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- izrada planova gospodarenja otpadom u skladu s petodjelnom hijerarhijom otpada i programa sprečavanja nastanka otpada (poglavlje V.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava mehanizma potpunog povrata troškova u skladu s načelom „onečišćivač plaća” i načelom proširene odgovornosti proizvođača (članak 14.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava sustava dozvola za ustanove/poduzeća koji obavljaju postupke zbrinjavanja ili oporabe, uključujući posebne obveze za gospodarenje opasnim otpadom (poglavlje IV.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje očevidnika ustanova i poduzeća koje se bave skupljanjem i prijevozom otpada (poglavlje IV.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 1999/31/EZ od 26. travnja 1999. odlagalištima otpada kako je izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1882/2003

Primjenjuju se sljedeće odredbe te direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- razvrstavanje odlagališta (članak 4.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- izrada nacionalne strategije za smanjenje količine biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagališta (članak 5.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava sustava zahtjeva i dozvola te utvrđivanje postupaka prihvata otpada (članci 5. do 7., 11., 12. i 14.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje postupaka kontrole i praćenja za vrijeme aktivnog korištenja odlagališta te postupaka zatvaranja i naknadnog održavanja odlagališta koja se prestaju koristiti (članci 12. i 13.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje planova sanacije postojećih odlagališta (članak 14.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.



- uspostava mehanizma za troškove (članak 10.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- osiguravanje obrade odgovarajućeg otpada prije odlaganja na odlagalište (članak 6.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2006/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o gospodarenju otpadom od istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina

Primjenjuju se sljedeće odredbe te direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava sustava kojim se osigurava da operateri izrađuju planove gospodarenja otpadom (utvrđivanje i razvrstavanje građevina/postrojenja za gospodarenje otpadom; karakterizacija otpada) (članci 4. i 9.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava sustava dozvola, financijskih jamstava i inspekcijskog nadzora (članci 7., 14. i 17.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje postupaka za upravljanje iskorištenim eksploatacijskim poljima i praćenja tih polja (članak 10.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje postupaka za zatvaranje i upravljanje nakon zatvaranja građevine/postrojenja za gospodarenje otpadom iz rudarstva (članak 12.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- sastavljanje popisa zatvorenih građevina/postrojenja za gospodarenje otpadom iz rudarstva (članak 20.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

### Zaštita prirode

Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica

Primjenjuju se sljedeće odredbe te direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- procjena ptičjih vrsta na koje je potrebno primijeniti posebne mjere očuvanja i migracijskih vrsta koje se redovito pojavljuju

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje i određenje posebnih zaštićenih područja za ptičje vrste (članak 4. stavak 1.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje posebnih mjera očuvanja za zaštitu migracijskih vrsta koje se redovito pojavljuju (članak 4. stavak 2.)

Vremenski raspored: treba se provoditi u skladu s vremenskim slijedom dogovorenim u okviru Ugovora o energetske zajednici.

- uspostava općeg sustava zaštite svih divljih ptičjih vrsta, među kojima posebnu skupinu čine vrste koje se izlovljavaju, te zabrana određenih oblika hvatanja/ubijanja (članci 5., 6., 7. i 8., članak 9. stavci 1. i 2.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore kako je izmijenjena direktivama 97/62/EZ i 2006/105/EZ te Uredbom (EZ) br. 1882/2003

Primjenjuju se sljedeće odredbe irektive 92/43/EEZ:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- izrada popisa područja, njihovo određivanje te utvrđivanje prioriteta za upravljanje njima (uključujući dovršenje popisa mogućih smaragdnih područja i utvrđivanje mjera zaštite i upravljanja za ta područja) (članak 4.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje mjera potrebnih za zaštitu tih područja (članak 6.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava sustava za praćenje stanja očuvanosti staništa i vrsta (članak 11.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava sustava stroge zaštite vrsta za vrste iz Priloga IV. te Direktive kako je relevantno za Republiku Moldovu (članak 12.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava mehanizma za promicanje obrazovanja i općeg informiranja javnosti (članak 22.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

### **Industrijsko zagađenje i opasnosti povezane s industrijom**

Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja)

Primjenjuju se sljedeće odredbe te direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje postrojenja za koje je potrebna dozvola (Prilog I.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- provođenje NRT-a uzimajući u obzir zaključke referentnih dokumenata o NRT-u (članak 14. stavci 3 – 6. i članak 15. stavci 2 – 4.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od deset godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava integriranog sustava dozvola (članci 4. do 6., 12., 21. i 24. te Prilog IV.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava i provedba mehanizma za praćenje ispunjavanja uvjeta dozvola (članak 8., članak 14. stavak 1. točka (d) i članak 23. stavak 1.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- utvrđivanje graničnih vrijednosti emisija za uređaje za loženje (članak 30. i Prilog V.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- izrada prijelaznog nacionalnog plana za smanjenje ukupnih godišnjih emisija postojećih uređaja (fakultativno, umjesto utvrđivanja graničnih vrijednosti emisije za postojeće uređaje) (članak 32.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od šest godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 96/82/EZ od 9. prosinca 1996. o kontroli opasnosti od teških nesreća koje uključuju opasne tvari kako je izmijenjena Direktivom 2003/105/EZ i Uredbom (EZ) br. 1882/2003

Primjenjuju se sljedeće odredbe Direktive 96/82/EZ:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava učinkovitog mehanizma koordinacije između nadležnih tijela

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava sustava za primanje obavijesti s informacijama o relevantnim postrojenjima u skladu s Direktivom o Sevesu i izvješćivanje o velikim nesrećama (članci 6., 14. i 15.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

### **Kemikalije**

Uredba (EZ) br. 689/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o izvozu i uvozu opasnih kemikalija

Primjenjuju se sljedeće odredbe te uredbe:

- provedba postupka obavješćivanja o izvozu (članak 7.)

Vremenski raspored: te odredbe te uredbe provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- provedba postupaka za postupanje s obavijestima o izvozu primljenima od drugih zemalja (članak 8.)

Vremenski raspored: te odredbe te uredbe provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava postupaka za izradu nacrtu i podnošenje obavijesti o konačnim regulatornim mjerama (članak 10.)

Vremenski raspored: te odredbe te uredbe provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- uspostava postupaka za izradu nacrtu i podnošenje odluka o uvozu (članak 12.)

Vremenski raspored: te odredbe te uredbe provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- provedba postupka PIC za izvoz određenih kemikalija, posebno onih iz Priloga III. Roterdamske konvencije o postupku prethodnog informiranog pristanka za određene opasne kemikalije i pesticide u međunarodnoj trgovini (članak 13.)

Vremenski raspored: te odredbe te uredbe provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- provedba zahtjeva označivanja i pakiranja za kemikalije koje se izvoze (članak 16.)

Vremenski raspored: te odredbe te uredbe provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- određivanje nacionalnih nadležnih tijela koja nadziru uvoz i izvoz kemikalija (članak 17.)

Vremenski raspored: te odredbe te uredbe provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa

Primjenjuju se sljedeće odredbe te uredbe:

- određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela (članak 43.)

Vremenski raspored: te odredbe te uredbe provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- provedba razvrstavanja, označivanja i pakiranja tvari i smjesa (članak 4.)

Vremenski raspored: te odredbe te uredbe provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) i osnivanju Europske agencije za kemikalije

Primjenjuju se sljedeće odredbe te uredbe:

- određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela, tijela za provođenje zakona i uspostava službenog sustava praćenja i nadzora (članci 121. i 125.)

Vremenski raspored: te odredbe te uredbe provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- donošenje nacionalnih odredaba o sankcijama koje se primjenjuju u slučaju kršenja nacionalnih zakona o kemikalijama (članak 126.)

Vremenski raspored: te odredbe te uredbe provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- donošenje nacionalnih odredaba o uspostavi nacionalnog sustava za registraciju kemijskih tvari i smjesa (glava II., članci 5., 6., 7. i 14.)

Vremenski raspored: te odredbe te uredbe provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- donošenje nacionalnih odredaba o obavješćivanju unutar lanca opskrbe o kemijskim tvarima i smjesama i obvezama daljnjih korisnika (glave IV. i V., članci 31. i 37.)

Vremenski raspored: te odredbe te uredbe provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

- donošenje nacionalnih odredaba kojima se donosi popis ograničenja kako je određeno u Prilogu XVII. Uredbi o REACH-u (glava VIII. članak 67.)

Vremenski raspored: te odredbe te uredbe provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

## PRILOG XII.

## POGLAVLJU 17. (DJELOVANJE POVEZANO S KLIMOM) GLAVE IV.

Republika Moldova obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu EU-a i međunarodnim instrumentima u utvrđenim rokovima.

**Klimatske promjene i zaštita ozonskog sloja**

Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice

Primjenjuju se sljedeće odredbe te direktive:

- uspostava sustava za utvrđivanje relevantnih postrojenja i za utvrđivanje stakleničkih plinova (Prilozi I. i II.)
- uspostava sustava za praćenje, izvješćivanje, verifikaciju i provedbu te uspostava postupaka javnog savjetovanja (članak 9., članci 14. do 17. te članci 19. i 21.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od osam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 842/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o određenim fluoriranim stakleničkim plinovima

Primjenjuju se sljedeće odredbe te uredbe:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela
- utvrđivanje/prilagođavanje nacionalnih zahtjeva osposobljavanja i certifikacije za relevantno osoblje i poduzeća (članak 5.)
- uspostava sustava izvješćivanja za dobivanje podataka o emisijama od relevantnih sektora (članak 6.)
- uspostava sustava za provođenje (članak 13.)

Vremenski raspored: te odredbe te uredbe provode se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 1005/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o tvarima koje oštećuju ozonski sloj

Primjenjuju se sljedeće odredbe te uredbe:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela
- uspostava zabrane proizvodnje kontroliranih tvari, osim za specifičnu upotrebu te, do 2019., klorofluorouglikovodika (HCFC) (članak 4.)
- uspostava zabrane stavljanja na tržište i upotrebe kontroliranih tvari, osim oporabljenih klorofluorouglikovodika koji se mogu upotrebljavati za rashlađivanje, do 2015. (članci 5. i 11.)
- definiranje uvjeta za proizvodnju, stavljanje na tržište i upotrebu kontroliranih tvari za izuzetu upotrebu (kao sirovina, procesni agensi, za neophodnu laboratorijsku i analitičku primjenu, kritička primjena halona) i pojedinačna odstupanja, uključujući primjenu metil bromida u izvanrednim okolnostima (poglavlje III.)
- uspostava sustava dozvola za uvoz i izvoz kontroliranih tvari za izuzetu upotrebu (poglavlje IV.) i obveza izvješćivanja za države članice i poduzeća (članci 26. i 27.)

- utvrđivanje obveza prikupljanja, recikliranja, oporabe i uništavanja kontroliranih tvari (članak 22.)
- utvrđivanje postupaka za praćenje i inspekcijske preglede propuštanja kontroliranih tvari (članak 23.)

Vremenski raspored: te odredbe te uredbe provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 1998. o kakvoći benzinskih i dizelskih goriva

Primjenjuju se sljedeće odredbe te direktive:

- donošenje nacionalnog zakonodavstva i određivanje nadležnog tijela/nadležnih tijela
- provođenje procjene nacionalne potrošnje goriva
- uspostava sustava praćenja kakvoće goriva (članak 8.)
- zabrana prodaje olovnog benzina (članak 3. stavak 1.)
- dopuštanje prodaje bezolovnog benzina, dizelskog goriva i plinskih ulja namijenjenih uporabi u izvancestovnim pokretnim strojevima te poljoprivrednim i šumarskim traktorima samo ako ispunjavaju mjerodavne zahtjeve (članci 3. i 4.)
- uspostava regulatornog sustava za slučaj izvanrednih okolnosti i sustava za prikupljanje nacionalnih podataka o kakvoći goriva (članci 7. i 8.)

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

## PRILOG XIII.

## POGLAVLJU 21. (JAVNO ZDRAVLJE) GLAVE IV.

Republika Moldova obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu EU-a i međunarodnim instrumentima u utvrđenim rokovima.

**Duhan**

Direktiva 2001/37/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2001. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica o proizvodnji, predstavljanju i prodaji duhanskih proizvoda

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2003/33/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica o oglašavanju i sponzorstvu duhanskih proizvoda

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Preporuka Vijeća 2003/54/EZ od 2. prosinca 2002. o sprečavanju pušenja i inicijativama za poboljšanje duhanske kontrole

Vremenski raspored: nije primjenjivo

Preporuka Vijeća od 30. studenoga 2009. o okolišu bez duhanskog dima (2009/C 296/02)

Vremenski raspored: nije primjenjivo

**Zarazne bolesti**

Odluka br. 2119/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 1998. o uspostavi mreže za epidemiološki nadzor i kontrolu zaraznih bolesti u Zajednici

Vremenski raspored: odredbe te odluke provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Odluka Komisije br. 2000/96/EZ od 22. prosinca 1999. o zaraznim bolestima koje treba postupno obuhvatiti mrežom Zajednice prema Odluci br. 2119/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća

Vremenski raspored: odredbe Odluke 2000/96/EZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Odluka Komisije 2002/253/EZ od 19. ožujka 2002. o utvrđivanju definicija slučajeva zaraznih bolesti koje se prijavljuju u mrežu Zajednice na temelju Odluke Europskog parlamenta i Vijeća br. 2119/98/EZ

Vremenski raspored: odredbe Odluke 2002/253/EZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Odluka Komisije 2000/57/EZ od 22. prosinca 1999. o sustavu ranog upozorenja i odgovora za sprečavanje i kontrolu zaraznih bolesti na temelju Odluke br. 2119/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća

Vremenski raspored: odredbe Odluke 2000/57/EZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.



**Krv**

Direktiva 2002/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. siječnja 2003. o utvrđivanju standarda kvalitete i sigurnosti za prikupljanje, ispitivanje, preradu, čuvanje i promet ljudske krvi i krvnih sastojaka

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Komisije 2004/33/EZ od 22. ožujka 2004. o provedbi Direktive 2002/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na određene tehničke zahtjeve za krv i krvne sastojke

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2004/33/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Komisije 2005/62/EZ od 30. rujna 2005. o provedbi Direktive 2002/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi sa standardima i specifikacijama Zajednice u odnosu na sustav kvalitete krvnih ustanova

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2005/62/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Komisije 2005/61/EZ od 30. rujna 2005. o provedbi Direktive 2002/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na zahtjeve sljedivosti i obavješćivanje o ozbiljnim štetnim reakcijama i događajima

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2005/61/EZ provode se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

**Organi, tkiva i stanice**

Direktiva 2004/23/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o utvrđivanju standarda kvalitete i sigurnosti za postupke darivanja, prikupljanja, testiranja, obrade, čuvanja, skladištenja i distribucije tkiva i stanica

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Komisije 2006/17/EZ od 8. veljače 2006. o provedbi Direktive 2004/23/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu određenih tehničkih zahtjeva za darivanje, prikupljanje i testiranje ljudskih tkiva i stanica

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2006/17/EZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Komisije 2006/86/EZ od 24. listopada 2006. o provedbi Direktive 2004/23/EZ Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na zahtjeve za sljedivost, prijavu ozbiljnih štetnih reakcija i događaja te određene tehničke zahtjeve za označavanje, obradu, čuvanje, skladištenje i distribuciju ljudskih tkiva i stanica

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2006/86/EZ provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2010/53/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2010. o standardima kvalitete i sigurnosti ljudskih organa namijenjenih transplantaciji

Vremenski raspored: odredbe te direktive provode se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

**Mentalno zdravlje – ovisnost o drogama**

Preporuka Vijeća 2003/488/EZ od 18. lipnja 2003. o sprečavanju i smanjenju štete za zdravlje povezane s ovisnošću o drogama

Vremenski raspored: nije primjenjivo

**Alkohol**

Preporuka Vijeća 2001/458/EZ od 5. lipnja 2001. o konzumaciji alkohola među mladima, a posebno među djecom i adolescentima

Vremenski raspored: nije primjenjivo

**Rak**

Preporuka Vijeća 2003/878/EZ od 2. prosinca 2003. o probiru raka

Vremenski raspored: nije primjenjivo

**Sprečavanje ozljeda i promicanje sigurnosti**

Preporuka Vijeća (2007/C 164/01) od 31. svibnja 2007. o sprečavanju ozljeda i promicanju sigurnosti

Vremenski raspored: nije primjenjivo

## PRILOG XIV.

**POGLAVLJU 25. (SURADNJA U PODRUČJIMA KULTURE, AUDIOVIZUALNE POLITIKE I MEDIJA) GLAVE IV.**

Republika Moldova obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu EU-a i međunarodnim instrumentima u utvrđenim rokovima.

Direktiva 2007/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2007. o izmjeni Direktive Vijeća 89/552/EEZ o usklađivanju određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama u odnosu na obavljanje djelatnosti televizijskog emitiranja

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2007/65/EZ provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Unesco-ova Konvencija iz 2005. o zaštiti i promicanju različitosti kulturnih izričaja

Vremenski raspored: nije primjenjivo

## PRILOG XV.

## UKIDANJE CARINA

1. Stranke ukidaju sve carine za robu podrijetlom iz druge stranke od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma, osim kako je predviđeno u stavcima 2., 3, i 4. te ne dovodeći u pitanje stavak 5. ovog Priloga.
2. Proizvodi navedeni u Prilogu XV.A uvoze se u Uniju bez carina u okviru ograničenja carinskih kvota utvrđenih u tom Prilogu. Carinska kvota utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije (MFN) primjenjuje se na uvoz koji premašuje ograničenje carinske kvote.
3. Proizvodi navedeni u Prilogu XV.B pri uvozu u EU podliježu uvozdnoj carini, uz izuzetak komponente *ad valorem* te uvozne carine.
4. Ukidanje određenih carina od strane Republike Moldove kako je određeno u Prilogu XV.D provodi se na sljedeći način:
  - (a) carine na proizvode kategorije postupnog snižavanja „5” rasporeda Republike Moldove ukidaju se u šest jednakih faza počevši od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma, s daljnjim sniženjima svakog 1. siječnja sljedećih pet godina nakon dana stupanja na snagu ovog Sporazuma;
  - (b) carine na proizvode kategorije postupnog snižavanja „3” rasporeda Republike Moldove ukidaju se u četiri jednake faze počevši od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma, s daljnjim sniženjima svakog 1. siječnja sljedeće tri godine nakon dana stupanja na snagu ovog Sporazuma;
  - (c) carine na proizvode kategorije postupnog snižavanja „10-A” rasporeda Republike Moldove ukidaju se u deset jednakih faza počevši od 1. siječnja godine koja slijedi nakon dana stupanja na snagu ovog Sporazuma;
  - (d) carine na proizvode kategorije postupnog snižavanja „5-A” rasporeda Republike Moldove ukidaju se u pet jednakih faza počevši od 1. siječnja godine koja slijedi nakon dana stupanja na snagu ovog Sporazuma;
  - (e) carine na proizvode kategorije postupnog snižavanja „3-A” rasporeda Republike Moldove ukidaju se u tri jednake faze počevši od 1. siječnja godine koja slijedi nakon dana stupanja na snagu ovog Sporazuma;
  - (f) ukidanje carina na proizvode kategorije postupnog snižavanja „10-S” (proizvodi koji podliježu petogodišnjem roku mirovanju) počinje 1. siječnja pete godine koja slijedi nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.
5. Uvoz proizvoda podrijetlom iz Republike Moldove navedenih u Prilogu XV.C podliježe Unijinom mehanizmu za sprečavanje izbjegavanja određenog u članku 148. ovog Sporazuma.

---

## PRILOG XV.A

## PROIZVODI KOJI PODLIJEŽU GODIŠNJIM CARINSKIM KVOTAMA OSLOBOĐENIMA OD CARINE (UNIJA)

Redni br.	Oznaka KN 2012	Opis proizvoda	Obujam (u tonama)	Stopa carine
1	0702 00 00	Rajčica, svježa ili rashlađena	2 000	oslobođeno
2	0703 20 00	Češnjak, svjež ili rashlađen	220	oslobođeno
3	0806 10 10	Stolno grožđe, svježe	10 000	oslobođeno
4	0808 10 80	Jabuke, svježe (osim jabuka za preradu, u rasutom stanju, od 16. rujna do 15. prosinca)	40 000	oslobođeno
5	0809 40 05	Šljive, svježe	10 000	oslobođeno
6	2009 61 10	Sok od grožđa, uključujući mošt od grožđa, nefermentiran, Brix vrijednosti ne veće od 30 na 20 °C, vrijednosti veće od 18 EUR za 100 kg, sa ili bez dodanog šećera ili ostalih sladila (bez alkohola)	500	oslobođeno
	2009 69 19	Sok od grožđa, uključujući mošt od grožđa, nefermentiran, Brix vrijednosti veće od 67 na 20 °C, vrijednosti veće od 22 EUR za 100 kg, sa ili bez dodanog šećera ili ostalih sladila (bez alkohola)		
	2009 69 51	Koncentriran sok od grožđa, uključujući mošt od grožđa, nefermentiran, Brix vrijednosti veće od 30, ali ne veće od 67 na 20 °C, vrijednosti veće od 18 EUR za 100 kg, sa ili bez dodanog šećera ili ostalih sladila (bez alkohola)		
	2009 69 59	Sok od grožđa, uključujući mošt od grožđa, nefermentiran, Brix vrijednosti veće od 30, ali ne veće od 67 na 20 °C, vrijednosti veće od 18 EUR za 100 kg, sa ili bez dodanog šećera ili ostalih sladila (osim koncentriranog ili onog s alkoholom)		

## PRILOG XV.B

**PROIZVODI KOJI PODLIJEŽU ULAZNOJ CIJENI <sup>(1)</sup>  
oslobođeni od komponente *ad valorem* uvozne carine (UNIJA)**

Oznaka KN 2012	Opis proizvoda
0707 00 05	Krastavci, svježi ili rashlađeni
0709 91 00	Okrugle artičoke, svježe ili rashlađene
0709 93 10	Tikvice, svježe ili rashlađene
0805 10 20	Slatke naranče, svježe
0805 20 10	Klementine
0805 20 30	Monrealke i satsuma mandarine
0805 20 50	Mandarine i wilking mandarine
0805 20 70	Tangerine
0805 20 90	Soret tangelo, ortanique, malaquina i slični hibridi agruma (osim klementina, monrealke, satsuma mandarina, mandarina, wilking mandarina i tangerina)
0805 50 10	Limuni ( <i>Citrus limon</i> , <i>Citrus limonum</i> )
0808 30 90	Kruške (osim krušaka za preradu, u rasutom stanju, od 1. kolovoza do 31. prosinca)
0809 10 00	Marelice, svježe
0809 21 00	Višnje ( <i>Prunus cerasus</i> ), svježe
0809 29 00	Trešnje (osim višanja), svježe
0809 30 10	Nektarine, svježe
0809 30 90	Breskve (osim nektarina), svježe
2204 30 92	Mošt od grožđa, nefermentiran, koncentriran u smislu Dodatne napomene 7. poglavlju 22., gustoće ne veće od 1,33 g/cm <sup>3</sup> na 20 °C i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 1 % vol., ali veće od 0,5 % vol. (osim mošta od grožđa čija je fermentacija zaustavljena dodavanjem alkohola)
2204 30 94	Mošt od grožđa, nefermentiran, nekoncentriran, gustoće 1,33 g/cm <sup>3</sup> ili manje na 20 °C i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 1 % vol., ali veće od 0,5 % vol. (osim mošta od grožđa čija je fermentacija zaustavljena dodavanjem alkohola)
2204 30 96	Mošt od grožđa, nefermentiran, koncentriran u smislu Dodatne napomene 7. poglavlju 22., gustoće ne veće od 1,33 g/cm <sup>3</sup> na 20 °C i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 1 % vol., ali veće od 0,5 % vol. (osim mošta od grožđa čija je fermentacija zaustavljena dodavanjem alkohola)
2204 30 98	Mošt od grožđa, nefermentiran, nekoncentriran, gustoće veće od 1,33 g/cm <sup>3</sup> na 20 °C i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 1 % vol., ali veće od 0,5 % vol. (osim mošta od grožđa čija je fermentacija zaustavljena dodavanjem alkohola)

<sup>(1)</sup> Vidjeti Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 927/2012 od 9. listopada 2012. o izmjeni Priloga I. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87 o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi.

## PRILOG XV.C

## PROIZVODI KOJI PODLIJEŽU MEHANIZMU ZA SPRJEČAVANJE IZBJEGAVANJA (UNIJA)

Kategorija proizvoda	Oznaka KN 2012	Opis proizvoda	Granični obujam (u tonama)
<b>Poljoprivredni proizvodi</b>			
<b>1 Svinjsko meso</b>	0203 11 10	Svježi ili rashlađeni trupovi i polovice domaćih svinja	<b>4 500</b>
	0203 12 11	Svježe ili rashlađene šunke i komadi od njih, od domaćih svinja, s kostima	
	0203 12 19	Svježe ili rashlađene plečke i komadi od njih, od domaćih svinja, s kostima	
	0203 19 11	Svježi ili rashlađeni prednji dijelovi i komadi od njih, od domaćih svinja	
	0203 19 13	Svježa ili rashlađena leđa i komadi od njih, od domaćih svinja	
	0203 19 15	Svježa ili rashlađena prsa s potrbušinom (potrbušina) i komadi od njih, od domaćih svinja	
	0203 19 55	Svježe ili rashlađeno meso, bez kostiju, od domaćih svinja (osim prsa s potrbušinom i komada od njih)	
	0203 19 59	Svježe ili rashlađeno meso domaćih svinja, s kostima (osim trupova i polovica, šunke, plečki i komada od njih i prednjih dijelova, leđa, prsa s potrbušinom i komada od njih)	
	0203 21 10	Smrznuti trupovi i polovice domaćih svinja	
	0203 22 11	Smrznute šunke i komadi od njih, od domaćih svinja, s kostima	
	0203 22 19	Smrznute plečke i komadi od njih, od domaćih svinja, s kostima	
	0203 29 11	Smrznuti prednji dijelovi i komadi od njih, od domaćih svinja	
	0203 29 13	Smrznuta leđa i komadi od njih, od domaćih svinja, s kostima	
	0203 29 15	Smrznuta prsa s potrbušinom (potrbušina) i komadi od njih, od domaćih svinja	
0203 29 55	Smrznuto meso domaćih svinja, bez kostiju (osim prsa s potrbušinom i komada od njih)		
0203 29 59	Smrznuto meso domaćih svinja, s kostima (osim prednjih dijelova, leđa, prsa s potrbušinom i komada od njih)		
<b>2 Meso peradi</b>	0207 11 30	Svježe ili rashlađeno meso kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i> , očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu, ali s vratovima, srcima, jetrima i želucima, poznato kao „70 % pilići”	<b>600</b>

Kategorija proizvoda	Oznaka KN 2012	Opis proizvoda	Granični obujam (u tonama)
	0207 11 90	Svježe ili rashlađeno meso kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i> , očišćeno od perja i utrobe, bez glava, nogu, vratova, srca, jetre i želuca, poznato kao „65 % pilići”, i drugi oblici svježeg ili rashlađenoga kokošnjeg mesa, neizrezanog na komade (osim „83 % i 70 % pilića”)	
	0207 12 10	Smrznuto meso kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i> , očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu, ali s vratovima, srcima, jetrima i želucima, poznato kao „70 % pilići”	
	0207 12 90	Smrznuto meso kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i> , očišćeno od perja i utrobe, bez glava, nogu, vratova, srca, jetre i želuca, poznato kao „65 % pilići” i drugi oblici kokošnjeg mesa, neizrezanog na komade (osim „70 % pilića”)	
	0207 13 10	Svježi ili rashlađeni komadi mesa kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i> , bez kostiju	
	0207 13 20	Svježe ili rashlađene polovice ili četvrtine kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i>	
	0207 13 30	Svježa ili rashlađena cijela krila, sa ili bez vrhova, kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i>	
	0207 13 50	Svježa ili rashlađena prsa i komadi od njih, kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i> , s kostima	
	0207 13 60	Svježe ili rashlađene noge i komadi od njih, kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i> , s kostima	
	0207 13 99	Svježi ili rashlađeni jestivi klaonički proizvodi, kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i> (osim jetre)	
	0207 14 10	Smrznuto meso, kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i> , u komadima, bez kostiju	
	0207 14 20	Smrznute polovice ili četvrtine, kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i>	
	0207 14 30	Smrznuta cijela krila, sa ili bez vrhova, kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i>	
	0207 14 50	Smrznuta prsa i komadi od njih, kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i> , s kostima	
	0207 14 60	Smrznute noge i komadi od njih, kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i> , s kostima	
	0207 14 99	Smrznuti jestivi klaonički proizvodi, kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i> (osim jetre)	
	0207 24 10	Svježa ili rashlađena puretina vrste <i>domesticus</i> , očišćena od perja i utrobe, bez glava i nogu, ali s vratovima, srcima, jetrom i želucima, poznata kao „80 % pure”	



Kategorija proizvoda	Oznaka KN 2012	Opis proizvoda	Granični obujam (u tonama)
	0207 24 90	Svježa ili rashlađena puretina vrste <i>domesticus</i> , očišćena od perja i utrobe, bez glava, nogu, vratova, srca, jetre i želudaca, poznata kao „73 % pure”, i ostali oblici svježe ili rashlađene puretine, neizrezane na komade (osim „80 % pure”)	
	0207 25 10	Smrznuta puretina vrste <i>domesticus</i> , očišćena od perja i utrobe, bez glava i nogu, ali s vratovima, srcima, jetrom i želucima, poznata kao „80 % pure”	
	0207 25 90	Smrznuta puretina vrste <i>domesticus</i> , očišćena od perja i utrobe bez glava, nogu, vratova, srca, jetre i želudaca, poznata kao „73 % pure”, i ostali oblici puretine, neizrezane na komade (osim „80 % pure”)	
	0207 26 10	Svježi ili rashlađeni komadi puretine vrste <i>domesticus</i> , bez kostiju	
	0207 26 20	Svježe ili rashlađene polovice ili četvrtine pure vrste <i>domesticus</i>	
	0207 26 30	Svježa ili rashlađena cijela krila, sa ili bez vrhova, pure vrste <i>domesticus</i>	
	0207 26 50	Svježa ili rashlađena prsa i komadi od njih, puretine vrste <i>domesticus</i> , s kostima	
	0207 26 60	Svježi ili rashlađeni bataci i komadi od njih, puretine vrste <i>domesticus</i> , s kostima	
	0207 26 70	Svježe ili rashlađene noge i komadi od njih, puretine vrste <i>domesticus</i> , s kostima (osim bataka)	
	0207 26 80	Svježi ili rashlađeni komadi puretine vrste <i>domesticus</i> , s kostima (osim polovica i četvrtina, cijelih krila, sa ili bez vrhova, hrptova, vratova, hrptova s vratovima, zabataka i vrhova krila, prsa, nogu i njihovih dijelova)	
	0207 26 99	Svježi ili rashlađeni jestivi klaonički proizvodi pure vrste <i>domesticus</i> (osim jetre)	
	0207 27 10	Smrznuti komadi puretine vrste <i>domesticus</i> , bez kostiju	
	0207 27 20	Smrznute polovice i četvrtine puretine vrste <i>domesticus</i>	
	0207 27 30	Smrznuta cijela krila, sa ili bez vrhova, puretine vrste <i>domesticus</i>	
	0207 27 50	Smrznuta prsa i komadi od njih, puretine vrste <i>domesticus</i> , s kostima	

Kategorija proizvoda	Oznaka KN 2012	Opis proizvoda	Granični obujam (u tonama)
	0207 27 60	Smrznuti bataci i komadi od njih, puretine vrste <i>domesticus</i> , s kostima	
	0207 27 70	Smrznute noge i komadi od njih, puretine vrste <i>domesticus</i> , s kostima (osim bataka)	
	0207 27 80	Smrznuti komadi puretine vrste <i>domesticus</i> , s kostima (osim polovica i četvrtina, cijelih krila, sa ili bez vrhova, hrptova, vratova, hrptova s vratovima, zabataka i vrhova krila, prsa, nogu i njihovih dijelova)	
	0207 27 99	Smrznuti jestivi klaonički proizvodi pure vrste <i>domesticus</i> (osim jetre)	
	0207 41 30	Svježe ili rashlađeno meso domaćih pataka, neizrezano na komade, očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu ali s vratovima, srcima, jetrima i želucima, poznato kao „70 % patke”	
	0207 41 80	Svježe ili rashlađeno meso domaćih pataka, neizrezano na komade, očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu i bez vratova, srca, jetara i želudaca, poznato kao „63 % patke”, ili drukčije podneseno	
	0207 42 30	Smrznuto meso domaćih pataka, neizrezano na komade, očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu, ali s vratovima, srcima, jetrima i želucima, poznato kao „70 % patke”	
	0207 42 80	Smrznuto meso domaćih pataka, neizrezano na komade, očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu i bez vratova, srca, jetara i želudaca, poznato kao „63 % patke”, ili drukčije podneseno	
	0207 44 10	Svježe ili rashlađeno meso domaćih pataka, u komadima, bez kostiju	
	0207 44 21	Svježe ili rashlađene polovice ili četvrtine domaćih pataka	
	0207 44 31	Svježa ili rashlađena cijela krila domaćih pataka	
	0207 44 41	Svježi ili rashlađeni hrptovi, vratovi, hrptovi s vratovima, bataci i vrhovi krila domaćih pataka	
	0207 44 51	Svježa ili rashlađena prsa i komadi od njih, od domaćih pataka, s kostima	
	0207 44 61	Svježe ili rashlađene noge i komadi od njih, od domaćih pataka, s kostima	
	0207 44 71	Svježi ili rashlađeni paltoi, od domaćih pataka, s kostima	
	0207 44 81	Svježi ili rashlađeni komadi mesa domaćih pataka, s kostima, d. n.	
	0207 44 99	Svježi ili rashlađeni jestivi klaonički proizvodi, od domaćih pataka (osim jetre)	

Kategorija proizvoda	Oznaka KN 2012	Opis proizvoda	Granični obujam (u tonama)
	0207 45 10	Smrznuti komadi mesa domaćih pataka, bez kostiju	
	0207 45 21	Smrznute polovice ili četvrtine, od domaćih pataka	
	0207 45 31	Smrznuta cijela krila domaćih od pataka	
	0207 45 41	Smrznuti hrptovi, vratovi, hrptovi s vratovima, bataci i vrhovi krila, od domaćih pataka	
	0207 45 51	Smrznuta prsa i komadi od njih, od domaćih pataka, s kostima	
	0207 45 61	Smrznute noge i komadi od njih, od domaćih pataka, s kostima	
	0207 45 81	Smrznuti komadi mesa domaćih pataka, s kostima, d. n.	
	0207 45 99	Smrznuti jestivi klaonički proizvodi, od domaćih pataka (osim jetre)	
	0207 51 10	Svježi ili rashlađeni komadi mesa domaćih gusaka, neizrezano na komade, očišćeno od perja, iskrvavljeno, neočišćeno, s glavama i nogama, poznato kao „82 % guske”	
	0207 51 90	Svježe ili rashlađeno meso domaćih gusaka, neizrezano na komade, očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu, sa ili bez srca i želuca, „75 % guske”, ili drukčije podneseno	
	0207 52 90	Smrznuto meso domaćih gusaka, neizrezano na komade, očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu, sa ili bez srca i želuca, „75 % guske”, ili drukčije podneseno	
	0207 54 10	Svježe ili rashlađeno meso domaćih gusaka, u komadima, bez kostiju	
	0207 54 21	Svježe ili rashlađene polovice ili četvrtine domaćih gusaka	
	0207 54 31	Svježa ili rashlađena cijela krila domaćih gusaka	
	0207 54 41	Svježi ili rashlađeni hrptovi, vratovi, hrptovi s vratovima, bataci i vrhovi krila domaćih gusaka	
	0207 54 51	Svježa ili rashlađena prsa i komadi od njih, od domaćih gusaka, s kostima	
	0207 54 61	Svježa ili rashlađena prsa i komadi od njih, od domaćih gusaka, s kostima	
	0207 54 71	Svježi ili rashlađeni paltoi domaćih gusaka, s kostima	
	0207 54 81	Svježi ili rashlađeni komadi mesa domaćih gusaka, s kostima, d. n.	

Kategorija proizvoda	Oznaka KN 2012	Opis proizvoda	Granični obujam (u tonama)
	0207 54 99	Svježi ili rashlađeni jestivi klaonički proizvodi domaćih gusaka (osim jetre)	
	0207 55 10	Smrznuti komadi mesa domaćih gusaka, bez kostiju	
	0207 55 21	Smrznute polovice ili četvrtine domaćih gusaka	
	0207 55 31	Smrznuta cijela krila domaćih od gusaka	
	0207 55 41	Smrznuti hrptovi, vratovi, hrptovi s vratovima, bataci i vrhovi krila, od domaćih gusaka	
	0207 55 51	Smrznuta prsa i komadi od njih, od domaćih gusaka, s kostima	
	0207 55 61	Smrznute noge i komadi od njih, od domaćih gusaka, s kostima	
	0207 55 81	Smrznuti komadi mesa domaćih gusaka, s kostima, d. n.	
	0207 55 99	Smrznuti jestivi klaonički proizvodi, od domaćih gusaka (osim jetre)	
	0207 60 05	Svježe, rashlađeno ili smrznuto meso domaćih biserki, neizrezano na komade	
	0207 60 10	Svježe, rashlađeno ili smrznuto meso domaćih biserki, u komadima, bez kostiju	
	0207 60 31	Svježa, rashlađena ili smrznuta cijela krila domaćih biserki	
	0207 60 41	Svježi, rashlađeni ili smrznuti hrptovi, vratovi, hrptovi s vratovima, bataci i vrhovi krila domaćih biserki	
	0207 60 51	Svježa, rashlađena ili smrznuta prsa i komadi od njih, od domaćih biserki, s kostima	
	0207 60 61	Svježe, rashlađene ili smrznute noge i komadi od njih, od domaćih biserki, s kostima	
	0207 60 81	Svježe, rashlađeno ili smrznuto meso domaćih biserki, u komadima, s kostima, d. n.	
	0207 60 99	Svježi, rashlađeni ili smrznuti jestivi klaonički proizvodi, od domaćih biserki (osim jetre)	
	1602 32 11	Nekuhano, pripremljeno ili konzervirano meso ili mesni klaonički proizvodi, od kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i> , s udjelom mesa i klaoničkih proizvoda peradi od 57 % i većim (osim kobasica i sličnih proizvoda i proizvoda od jetre)	

Kategorija proizvoda	Oznaka KN 2012	Opis proizvoda	Granični obujam (u tonama)
	1602 32 30	Pripremljeno ili konzervirano meso ili mesni klaonički proizvodi, od kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i> , s masenim udjelom mesa peradi ili klaoničkih proizvoda od 25 % ili većim, ali manjim od 57 % (osim kobasica i sličnih proizvoda, fino homogeniziranih proizvoda spremljenih za maloprodaju kao dječja ili kao dijetetska hrana, u ambalaži neto težine ne veće od 250 g, proizvoda od jetre i mesnih ekstrakata)	
	1602 32 90	Pripremljeno ili konzervirano meso ili mesni klaonički proizvodi, od kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i> (osim onog s udjelom mesa i klaoničkih proizvoda od 25 % i više, mesa ili klaoničkih proizvoda pura ili biserki, kobasica i sličnih proizvoda, fino homogeniziranih proizvoda spremljenih za maloprodaju kao dječja ili kao dijetetska hrana, u ambalaži neto težine ne veće od 250 g, proizvoda od jetre i mesnih ekstrakata i sokova)	
<b>3 Mliječni proizvodi</b>	0402 10 11	Mlijeko i vrhnje, u krutim oblicima, s masenim udjelom masti ne većim od 1,5 %, nezaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 2,5 kg	<b>1 700</b>
	0402 10 19	Mlijeko i vrhnje, u krutim oblicima, s masenim udjelom masti ne većim od 1,5 %, nezaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja većeg od 2,5 kg	
	0402 10 91	Mlijeko i vrhnje, u krutim oblicima, s masenim udjelom masti ne većim 1,5 %, zaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 2,5 kg	
	0402 10 99	Mlijeko i vrhnje, u krutim oblicima, s masenim udjelom masti ne većim 1,5 %, zaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja većeg od 2,5 kg	
	0405 10 11	Prirodni maslac, s masenim udjelom masti od 80 % ili većim, ali ne većim od 85 %, u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 1 kg (osim dehidriranog maslaca i otopljenoga bivoljeg maslaca)	
	0405 10 19	Prirodni maslac, s masenim udjelom masti od 80 % ili većim, ali ne većim od 85 % (osim onog u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 1 kg i dehidriranog maslaca i otopljenoga bivoljeg maslaca)	
	0405 10 30	Rekombinirani maslac, s masenim udjelom masti od 80 % ili većim, ali ne većim od 85 % (osim dehidriranog maslaca i otopljenoga bivoljeg maslaca)	
	0405 10 50	Surutkin maslac, s masenim udjelom masti od 80 % ili većim, ali ne većim od 85 % (osim dehidriranog maslaca i otopljenoga bivoljeg maslaca)	
	0405 10 90	Maslac, s masenim udjelom masti većim od 85 %, ali ne većim od 95 % (osim dehidriranog maslaca i otopljenoga bivoljeg maslaca)	
<b>4 Jaja u ljusci</b>	0407 21 00	Svježa jaja od domaćih kokoši, u ljusci (osim oplođenih jaja za liježenje)	<b>7 000</b> <sup>(1)</sup>
	0407 29 10	Svježa jaja od peradi, u ljusci (osim od kokoši i oplođenih jaja za liježenje)	

Kategorija proizvoda	Oznaka KN 2012	Opis proizvoda	Granični obujam (u tonama)
	0407 29 90	Svježa ptičja jaja, u ljusci (osim od peradi i oplodjenih jaja za liježenje)	
	0407 90 10	Jaja od peradi, u ljusci, konzervirana ili kuhana	
<b>5 Jaja i albumini</b>	0408 91 80	Sušena ptičja jaja, bez ljuske, sa ili bez dodanog šećera ili ostalih sladila, prikladna za prehranu ljudi (osim žumanjaka jaja)	<b>400</b>
	0408 99 80	Ptičja jaja, bez ljuske, svježa, kuhana na pari ili u vodi, oblikovana, smrznuta ili drugačije konzervirana, sa ili bez dodanog šećera ili ostalih sladila, prikladna za prehranu ljudi (osim sušenih i žumanjaka jaja)	
<b>6 Pšenica, brašno i palete</b>	1001 91 90	Pšenica, za sjetvu (osim tvrde pšenice, obične pšenice i pira)	<b>75 000</b>
	1001 99 00	Pšenica i suražica (osim za sjetvu i tvrde pšenice)	
<b>7 Ječam, brašno i palete</b>	1003 90 00	Ječam (osim za sjetvu)	<b>70 000</b>
<b>8 Kukuruz, brašno i palete</b>	1005 90 00	Kukuruz (osim za sjetvu)	<b>130 000</b>
<b>9 Šećeri</b>	1701 99 10	Bijeli šećer, s masenim udjelom saharoze u suhom stanju od 99,5 % ili većim (osim šećera koji sadržava dodane arome ili tvari za bojenje)	<b>37 400</b>

**Prerađeni poljoprivredni proizvodi**

<b>10 Prerađene žitarice</b>	1904 30 00	Bulgur pšenica u obliku obrađenih zrna, dobivenih kuhanjem pšeničnih zrna	<b>2 500</b>
	2207 10 00	Nedenaturirani etilni alkohol, stvarne alkoholne jakosti od 80 % ili veće	
	2207 20 00	Denaturirani etilni alkohol i ostali alkoholi bilo koje jačine	
	2208 90 91	Nedenaturalizirani etilni alkohol, alkoholne jakosti manje od 80 %, u posudama zapremnine ne veće od 2 l	
	2208 90 99	Nedenaturalizirani etilni alkohol, alkoholne jakosti manje od 80 %, u posudama zapremnine veće od 2 l	
	2905 43 00	Manitol	
	2905 44 11	D-glucitol „sorbitol“, u vodenoj otopini, masenog udjela d-manitola ne većeg od 2 %, računano na sadržaj d-glucitola	
	2905 44 19	D-glucitol „sorbitol“ u vodenoj otopini (osim sa sadržajem masenog udjela d-manitola ne većeg od 2 %, računano na sadržaj d-glucitola)	

Kategorija proizvoda	Oznaka KN 2012	Opis proizvoda	Granični obujam (u tonama)
	2905 44 91	D-glucitol „sorbitol“ masenog udjela d-manitola ne većeg od 2 %, računano na sadržaj d-glucitola (osim u vodenoj otopini)	
	2905 44 99	D-glucitol „sorbitol“ (osim u vodenoj otopini i s masenim udjelom d-manitola ne većim od 2 %, računano na sadržaj d-glucitola)	
	3505 10 10	Dekstrini	
	3505 10 50	Eterificirani i esterificirani škrobovi (osim dekstrina)	
	3505 10 90	Modificirani škrobovi (osim eterificiranih škrobova, esterificiranih škrobova i dekstrina)	
	3505 20 30	Ljepila s masenim udjelom škroba, dekstrina ili drugih modificiranih škrobova od 25 % ili većim, ali manjim od 55 % (osim onih pripremljenih u pakiranja za pojedinačnu prodaju neto mase ne veće od 1 kg)	
	3505 20 50	Ljepila s masenim udjelom škroba, dekstrina ili drugih modificiranih škrobova od 55 % ili većim, ali manjim od 80 % (osim onih pripremljenih u pakiranja za pojedinačnu prodaju neto mase ne veće od 1 kg)	
	3505 20 90	Ljepila s masenim udjelom škroba, dekstrina ili drugih modificiranih škrobova od 80 % ili većim (osim onih pripremljenih u pakiranja za pojedinačnu prodaju neto mase ne veće od 1 kg)	
	3809 10 10	Sredstva za doradu, nosači bojila, sredstva za ubrzavanje bojenja ili fiksiranje bojila te drugi proizvodi i pripravci poput sredstava za apreturu i nagrivanje vrste koja se koristi u tekstilnoj, papirnoj, kožarskoj ili sličnim industrijama, d. n., na osnovi škrobnih tvari, s masenim udjelom tih tvari manjim od 55 %	
	3809 10 30	Sredstva za doradu, nosači bojila, sredstva za ubrzavanje bojenja ili fiksiranje bojila te drugi proizvodi i pripravci poput sredstava za apreturu i nagrivanje vrste koja se koristi u tekstilnoj, papirnoj, kožarskoj ili sličnim industrijama, d. n., na osnovi škrobnih tvari, s masenim udjelom tih tvari od 55 % ili većim, ali manjim od 70 %	
	3809 10 50	Sredstva za doradu, nosači bojila, sredstva za ubrzavanje bojenja ili fiksiranje bojila te drugi proizvodi i pripravci poput sredstava za apreturu i nagrivanje vrste koja se koristi u tekstilnoj, papirnoj, kožarskoj ili sličnim industrijama, d. n., na osnovi škrobnih tvari, s masenim udjelom tih tvari od 70 % ili većim, ali manjim od 83 %	
	3809 10 90	Sredstva za doradu, nosači bojila, sredstva za ubrzavanje bojenja ili fiksiranje bojila te drugi proizvodi i pripravci poput sredstava za apreturu i nagrivanje vrste koja se koristi u tekstilnoj, papirnoj, kožarskoj ili sličnim industrijama, d. n., na osnovi škrobnih tvari, s masenim udjelom tih tvari od 83 % ili većim	

Kategorija proizvoda	Oznaka KN 2012	Opis proizvoda	Granični obujam (u tonama)
	3824 60 11	Sorbitol u vodenoj otopini, s masenim udjelom d-manitola ne većim od 2 %, računano na sadržaj d-glucitola (osim d-glucitola [sorbitola])	
	3824 60 19	Sorbitol u vodenoj otopini, s masenim udjelom d-manitola većim od 2 %, računano na sadržaj d-glucitola (osim d-glucitola [sorbitola])	
	3824 60 91	Sorbitol s masenim udjelom d-manitola ne većim od 2 %, računano na sadržaj d-glucitola (osim sorbitola u vodenoj otopini i d-glucitola [sorbitola])	
	3824 60 99	Sorbitol s masenim udjelom d-manitola većim od 2 %, računano na sadržaj d-glucitola (osim sorbitola u vodenoj otopini i d-glucitola [sorbitola])	
11 Cigarete	2402 10 00	Cigare, cheroots i cigarilos koji sadržavaju duhan	1 000 ili 1 milijarda komada <sup>(2)</sup>
	2402 20 90	Cigarete koje sadržavaju duhan (osim onih sa sadržajem klinčića)	
12 Prerađeni mliječni proizvodi	0405 20 10	Mliječni namazi s masenim udjelom masti od 39 % ili više, ali manjim od 60 %	500
	0405 20 30	Mliječni namazi s masenim udjelom masti od 60 % ili većim, ali ne većim od 75 %	
	1806 20 70	Proizvodi od čokoladnih mliječnih mrvica („crumb”), u posudama ili u izvornim pakiranjima sadržaja većeg od 2 kg	
	2106 10 80	Koncentrati bjelančevina i teksturirane bjelančevinaste tvari, koji sadržavaju 1,5 % ili više mliječne masti, 5 % ili više saharoze ili izoglukoze, 5 % ili više glukoze ili ili škroba	
	2202 90 99	Ostala bezalkoholna pića, osim soka od voća ili povrća iz tarifnog broja 2009, s masenim udjelom masnoće dobivene od proizvoda iz tarifnih brojeva 0401 do 0404 od 2 % ili većim	
13 Prerađeni šećer	1302 20 10	Suhe pektinske tvari, pektinati i pektati u prahu	4 200
	1302 20 90	Tekuće pektinske tvari, pektinati i pektati	
	1702 50 00	Kemijski čista fruktoza u krutom stanju	
	1702 90 10	Kemijski čista maltoza u krutom stanju	
	1704 90 99	Paste, marcipan, lješnjak i ostali pripravci proizvoda od šećera, koji ne sadržavaju kakao (osim žvakaćih guma, bijele čokolade, pastila za grlo i bombona protiv kašlja, gumenih i žele proizvoda, uključujući voćne paste u obliku proizvoda od šećera, bombona, karamela i sličnih slatkiša, komprimata i pasti, uključujući marcipan, u originalnom pakiranju od 1 kg ili većem)	



Kategorija proizvoda	Oznaka KN 2012	Opis proizvoda	Granični obujam (u tonama)
	1806 10 30	Zaslađeni kakao prah, s masenim udjelom saharoze (uključujući invertni šećer izražen kao saharoza) ili izoglukoze izražene kao saharoza 65 % ili većim, ali manjim od 80 %	
	1806 10 90	Zaslađeni kakao prah, s masenim udjelom saharoze (uključujući invertni šećer izražen kao saharoza) ili izoglukoze izražene kao saharoza 80 % ili većim	
	1806 20 95	Čokolada i ostali proizvodi koji sadržavaju kakao, u blokovima, pločama ili rebrima mase veće od 2 kg ili u tekućem stanju, pasti, prahu, granulama ili u drugim oblicima u rasutom stanju, u posudama ili u izvornim pakiranjima sadržaja većeg od 2 kg, s ukupnim masenim udjelom kakao maslaca manjim od 18 %	
	1901 90 99	Prehrambeni proizvodi od brašna, prekrupe, krupice, škroba ili sladnog ekstrakta koji ne sadržavaju kakao ili s masenim udjelom kaka a manjim od 40 % računano na potpuno odmašćenu osnovu, i prehrambeni proizvodi od mlijeka, vrhnja, mlaćenice, kiselog mlijeka, kiselog vrhnja	
	2101 12 98	Proizvodi na osnovi kave	
	2101 20 98	Proizvodi na osnovi čaja ili mate-čaja	
	2106 90 98	Prehrambeni proizvodi, d. n., koji sadržavaju 1,5 % ili više mliječne masti, 5 % ili više saharoze ili izoglukoze, 5 % ili više glukoze ili 5 % ili više škroba	
	3302 10 29	Proizvodi na osnovi mirisnih tvari, koji sadržavaju sve mirisne tvari svojstvene za određenu vrstu pića, s masenim udjelom mliječne masti od 1,5 % ili većim, saharoze ili izoglukoze od 5 % ili većim, glukoze od 5 % ili većim ili škroba od 5 % ili većim, za uporabu u industriji pića (osim onih stvarne alkoholne jakosti veće od 0,5 vol. %)	
<b>14 Kukuruz šećerac</b>	0710 40 00	Kukuruz šećerac, nekuhan ili kuhan na pari ili u vodi, smrznut	<b>1 500</b>
	0711 90 30	Kukuruz šećerac, privremeno konzerviran, npr. sumpornim dioksidom, u salamuri, u sumpornoj vodi ili drugim otopinama za konzerviranje, ali u stanju neprikladnom za neposrednu konzumaciju	
	2001 90 30	Kukuruz šećerac <i>Zea mays var. saccharata</i> , pripremljen ili konzerviran u octu ili octenoj kiselini	
	2004 90 10	Kukuruz šećerac <i>Zea mays var. saccharata</i> , pripremljen ili konzerviran na drugi način osim u octu ili octenoj kiselini, smrznut	
	2005 80 00	Slatki kukuruz <i>Zea mays var. saccharata</i> , pripremljen ili konzerviran na drugi način osim u octu ili octenoj kiselini (osim smrznutog)	

(1) 140 mln × 50 gr = 7 000 t

(2) Pod uvjetom da 1 komad teži približno 1 g.

## PRILOG XV.D

## POPIS KONCESIJA (REPUBLIKA MOLDOVA)

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovoljnije nacije	Kategorija
0203 11 10	Svježi ili rashlađeni trupovi i polovice domaćih svinja	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 12 11	Svježe ili rashlađene šunke i komadi od njih, od domaćih svinja, s kostima	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 12 19	Svježe ili rashlađene plečke i komadi od njih, od domaćih svinja, s kostima	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 19 11	Svježi ili rashlađeni prednji dijelovi i komadi od njih, od domaćih svinja	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 19 13	Svježa ili rashlađena leđa i komadi od njih, od domaćih svinja	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 19 15	Svježa ili rashlađena prsa s potrbušinom (potrbušina) i komadi od njih, od domaćih svinja	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 19 55	Svježe ili rashlađeno meso, bez kostiju, od domaćih svinja (osim prsa s potrbušinom i komada od njih)	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 19 59	Svježe ili rashlađeno meso domaćih svinja, s kostima (osim trupova i polovica, šunke, plečki i komada od njih, prednjih dijelova, leđa, prsa s potrbušinom i komada od njih)	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 21 10	Smrznuti trupovi i polovice domaćih svinja	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 22 11	Smrznute šunke i komadi od njih, od domaćih svinja, s kostima	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 22 19	Smrznute plečke i komadi od njih, od domaćih svinja, s kostima	20 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 29 11	Smrznuti prednji dijelovi i komadi od njih, od domaćih svinja	10 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 29 13	Smrznuta leđa i komadi od njih, od domaćih svinja, s kostima	10 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 29 15	Smrznuta prsa s potrbušinom (potrbušina) i komadi od njih, od domaćih svinja	10 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 29 55	Smrznuto meso domaćih svinja, bez kostiju (osim prsa s potrbušinom i komada od njih)	10 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)
0203 29 59	Smrznuto meso domaćih svinja, s kostima (osim trupova i polovica, šunke, plečki i komada od njih i prednjih dijelova, leđa, prsa s potrbušinom i komada od njih)	10 % + 200 EUR/t	TRQ 1 (4 000 t)

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
0206 30 00	Svježi ili rashlađeni ostali klaonički proizvodi od svinja	15	10-S
0206 41 00	Smrznuta jestiva jetra od svinje	15	10-S
0206 49 20	Smrznuti jestivi klaonički proizvodi, od domaćih svinja (osim jetre)	15	10-S
0207 11 10	Svježe ili rashlađeno meso kokoši vrste Gallus domesticus, očišćeno od perja i utrobe, s glavama i nogama, poznato kao „83 % pilići”	20 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 11 30	Svježe ili rashlađeno meso kokoši vrste Gallus domesticus, očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu, ali s vratovima, srcima, jetrima i želucima, poznato kao „70 % pilići”	20 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 11 90	Svježe ili rashlađeno meso kokoši vrste Gallus domesticus, očišćeno od perja i utrobe, bez glava, nogu, vratova, srca, jetre i želudaca, poznato kao „65 % pilići”, i drugi oblici svježeg ili rashlađenoga kokošnjeg mesa, neizrezanog na komade (osim „83 % i 70 % pilića”)	20 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 12 10	Smrznuto meso kokoši vrste Gallus domesticus, očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu, ali s vratovima, srcima, jetrima i želucima, poznato kao „70 % pilići”	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 12 90	Smrznuto meso kokoši vrste Gallus domesticus, očišćeno od perja i utrobe, bez glava, nogu, vratova, srca, jetre i želudaca, poznato kao „65 % pilići” i drugi oblici kokošnjeg mesa, neizrezanog na komade (osim „70 % pilića”)	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 13 10	Svježi ili rashlađeni komadi mesa kokoši vrste Gallus domesticus, bez kostiju	20 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 13 20	Svježe ili rashlađene polovice ili četvrtine kokoši vrste Gallus domesticus	20 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 13 30	Svježa ili rashlađena cijela krila, sa ili bez vrhova, kokoši vrste Gallus domesticus	20 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 13 50	Svježa ili rashlađena prsa i komadi od njih, kokoši vrste Gallus domesticus, s kostima	20 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 13 60	Svježe ili rashlađene noge i komadi od njih, kokoši vrste Gallus domesticus, s kostima	20 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 13 99	Svježi ili rashlađeni jestivi klaonički proizvodi, kokoši vrste Gallus domesticus (osim jetre)	20 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 14 10	Smrznuto meso, kokoši vrste Gallus domesticus, u komadima, bez kostiju	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 14 20	Smrznute polovice ili četvrtine, kokoši vrste Gallus domesticus	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
0207 14 30	Smrznuta cijela krila, sa ili bez vrhova, kokoši vrste Gallus domesticus	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 14 40	Smrznuti hrptovi, vratovi, hrptovi s vratovima, zabaci i vrhovi krila, s kostima, kokoši vrste Gallus domesticus	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 14 50	Smrznuta prsa i komadi od njih, kokoši vrste Gallus domesticus, s kostima	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 14 60	Smrznute noge i komadi od njih, kokoši vrste Gallus domesticus, s kostima	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 14 70	Smrznuti komadi kokoši vrste Gallus domesticus, s kostima (osim polovica i četvrtina, cijelih krila, sa ili bez vrhova, hrptova, vratova, hrptova s vratovima, zabataka i vrhova krila, prsa, nogu i njihovih dijelova)	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 14 91	Smrznuta jestiva jetra od kokoši vrste Gallus domesticus	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0207 14 99	Smrznuti jestivi klaonički proizvodi, kokoši vrste Gallus domesticus (osim jetre)	15 % + 100 EUR/t	TRQ 2 (4 000 t)
0210 99 41	Jestiva jetra domaće svinje, soljena, u salamuri, sušena ili dimljena	15	10-A
0210 99 49	Jestivi klaonički proizvodi domaće svinje, soljeni, u salamuri, sušeni ili dimljeni (osim jetre)	15	10-A
0401 10 10	Mlijeko i vrhnje, s masenim udjelom masti ne većim od 1 %, u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 2 l, nekoncentrirani i bez dodanog šećera ili drugih sladila	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 10 90	Mlijeko i vrhnje, s masenim udjelom masti ne većim od 1 %, nekoncentrirani i bez dodanog šećera ili drugih sladila (osim onih u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 2 l)	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 20 11	Mlijeko i vrhnje, s masenim udjelom masti ne većim od 3 %, ali većim od 1 %, u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 2 l, nekoncentrirani i bez dodanog šećera ili drugih sladila	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 20 19	Mlijeko i vrhnje, s masenim udjelom masti ne većim od 3 %, ali većim od 1 %, nekoncentrirani i bez dodanog šećera ili drugih sladila (osim onih u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 2 l)	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 20 91	Mlijeko i vrhnje, s masenim udjelom masti većim od 3 %, ali ne većim od 6 %, u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 2 l, nekoncentrirani i bez dodanog šećera ili drugih sladila	15	TRQ 3 (1 000 t)

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovoljnije nacije	Kategorija
0401 20 99	Mlijeko i vrhnje, s masenim udjelom masti većim od 3 %, ali ne većim od 6 %, nekoncentrirani i bez dodanog šećera ili drugih sladila (osim onih u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 2 l)	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 30 11	Mlijeko i vrhnje, s masenim udjelom masti ne većim od 21 %, ali većim od 6 %, u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 2 l, nekoncentrirani i bez dodanog šećera ili drugih sladila	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 30 19	Mlijeko i vrhnje, s masenim udjelom masti ne većim od 21 %, ali većim od 6 %, nekoncentrirani i bez dodanog šećera ili drugih sladila (osim onih u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 2 l)	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 30 31	Mlijeko i vrhnje, s masenim udjelom masti većim od 21 %, ali ne većim od 45 %, u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 2 l, nekoncentrirani i bez dodanog šećera ili drugih sladila	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 30 39	Mlijeko i vrhnje, s masenim udjelom masti većim od 21 %, ali ne većim od 45 %, nekoncentrirani i bez dodanog šećera ili drugih sladila (osim onih u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 2 l)	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 30 91	Mlijeko i vrhnje, s masenim udjelom masti većim od 45 %, u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 2 l, nekoncentrirani i bez dodanog šećera ili drugih sladila	15	TRQ 3 (1 000 t)
0401 30 99	Mlijeko i vrhnje, s masenim udjelom masti većim od 45 %, nekoncentrirani i bez dodanog šećera ili drugih sladila (osim onih u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 2 l)	15	TRQ 3 (1 000 t)
0402 10 11	Mlijeko i vrhnje, u krutim oblicima, s masenim udjelom masti ne većim od 1,5 %, nezaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 2,5 kg	10	10-A
0402 10 19	Mlijeko i vrhnje, u krutim oblicima, s masenim udjelom masti ne većim od 1,5 %, nezaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja većeg od 2,5 kg	10	10-A
0402 10 91	Mlijeko i vrhnje, u krutim oblicima, s masenim udjelom masti ne većim 1,5 %, zaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 2,5 kg	10	10-A

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovoljnije nacije	Kategorija
0402 10 99	Mlijeko i vrhnje, u krutim oblicima, s masenim udjelom masti ne većim 1,5 %, zaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja većeg od 2,5 kg	10	10-A
0402 21 11	Mlijeko i vrhnje, u krutim oblicima, s masenim udjelom masti većim od 1,5 %, nezaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 2,5 kg	10	10-A
0402 21 17	Mlijeko i vrhnje, u krutim oblicima, s masenim udjelom masti ne većim od 11 %, ali većim od 1,5 %, nezaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja većeg od 2,5 kg ili pakirani drugačije	10	10-A
0402 21 19	Mlijeko i vrhnje, u krutim oblicima, s masenim udjelom masti većim od 11 %, ali ne većim od 27 %, nezaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja većeg od 2,5 kg ili pakirani drugačije	10	10-A
0402 21 91	Mlijeko i vrhnje, u krutim oblicima, s masenim udjelom masti većim od 27 %, nezaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 2,5 kg	10	10-A
0402 21 99	Mlijeko i vrhnje, u krutim oblicima, s masenim udjelom masti većim od 27 %, nezaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja većeg od 2,5 kg	10	10-A
0402 29 15	Mlijeko i vrhnje, u krutim oblicima, s masenim udjelom masti ne većim od 27 %, ali većim od 1,5 %, zaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 2,5 kg (osim onih za dojenčad u hermetički zatvorenoj ambalaži neto sadržaja ne većeg od 500 g)	10	10-A
0402 29 19	Mlijeko i vrhnje, u krutim oblicima, s masenim udjelom masti ne većim od 27 %, ali većim od 1,5 %, zaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja većeg od 2,5 kg	10	10-A
0402 29 91	Mlijeko i vrhnje, u krutim oblicima, s masenim udjelom masti većim od 27 %, zaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 2,5 kg	10	10-A

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovoljnije nacije	Kategorija
0402 29 99	Mlijeko i vrhnje, u krutim oblicima, s masenim udjelom masti ne većim 27 %, zaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja većeg od 2,5 kg	10	10-A
0402 91 11	Mlijeko i vrhnje, koncentrirani, s masenim udjelom masti ne većim od 8 %, nezaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 2,5 kg (osim onih u krutim oblicima)	10	10-A
0402 91 19	Mlijeko i vrhnje, koncentrirani, s masenim udjelom masti ne većim od 8 %, nezaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja većeg od 2,5 kg (osim onih u krutim oblicima)	10	10-A
0402 91 31	Mlijeko i vrhnje, koncentrirani, s masenim udjelom masti većim od 8 %, ali ne većim od 10 %, nezaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 2,5 kg (osim onih u krutim oblicima)	10	10-A
0402 91 39	Mlijeko i vrhnje, koncentrirani, s masenim udjelom masti većim od 8 %, ali ne većim od 10 %, nezaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja većeg od 2,5 kg (osim onih u krutim oblicima)	10	10-A
0402 91 51	Mlijeko i vrhnje, koncentrirani, s masenim udjelom masti većim od 10 %, ali ne većim od 45 %, nezaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 2,5 kg (osim onih u krutim oblicima)	10	10-A
0402 91 59	Mlijeko i vrhnje, koncentrirani, s masenim udjelom masti većim od 10 %, ali ne većim od 45 %, nezaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja većeg od 2,5 kg (osim onih u krutim oblicima)	10	10-A
0402 91 91	Mlijeko i vrhnje, koncentrirani, s masenim udjelom masti većim od 45 %, nezaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 2,5 kg (osim u krutim oblicima)	10	10-A
0402 91 99	Mlijeko i vrhnje, koncentrirani, s masenim udjelom masti većim od 45 %, nezaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja većeg od 2,5 kg (osim onih u krutim oblicima)	10	10-A

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
0402 99 11	Mlijeko i vrhnje, koncentrirani, s masenim udjelom masti ne većim od 9,5 %, zaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 2,5 kg (osim onih u krutim oblicima)	10	10-A
0402 99 19	Mlijeko i vrhnje, koncentrirani, s masenim udjelom masti ne većim od 9,5 %, zaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja većeg od 2,5 kg (osim onih u krutim oblicima)	10	10-A
0402 99 31	Mlijeko i vrhnje, koncentrirani, s masenim udjelom masti većim od 9,5 %, ali ne većim od 45 %, zaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 2,5 kg (osim onih u krutim oblicima)	10	10-A
0402 99 39	Mlijeko i vrhnje, koncentrirani, s masenim udjelom masti većim od 9,5 %, ali ne većim od 45 %, zaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja većeg od 2,5 kg (osim onih u krutim oblicima)	10	10-A
0402 99 91	Mlijeko i vrhnje, koncentrirani, s masenim udjelom masti većim od 45 %, zaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 2,5 kg (osim onih u krutim oblicima)	10	10-A
0402 99 99	Mlijeko i vrhnje, koncentrirani, s masenim udjelom masti većim od 45 %, zaslađeni, u izvornom pakiranju neto sadržaja većeg od 2,5 kg (osim onih u krutim oblicima)	10	10-A
0405 10 11	Prirodni maslac, s masenim udjelom masti od 80 % ili većim, ali ne većim od 85 %, u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 1 kg (osim dehidriranog maslaca i otopljenoga bivoljeg maslaca)	15 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)
0405 10 19	Prirodni maslac, s masenim udjelom masti od 80 % ili većim, ali ne većim od 85 % (osim onog u izvornom pakiranju neto sadržaja ne većeg od 1 kg i dehidriranog maslaca i otopljenoga bivoljeg maslaca)	15 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)
0405 10 30	Rekombinirani maslac, s masenim udjelom masti od 80 % ili većim, ali ne većim od 85 % (osim dehidriranog maslaca i otopljenoga bivoljeg maslaca)	15 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)
0405 10 50	Surutkin maslac, s masenim udjelom masti od 80 % ili većim, ali ne većim od 85 % (osim dehidriranog maslaca i otopljenoga bivoljeg maslaca)	15 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)
0405 10 90	Maslac, s masenim udjelom masti većim od 85 %, ali ne većim od 95 % (osim dehidriranog maslaca i otopljenoga bivoljeg maslaca)	15 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)



Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
0405 20 10	Mliječni namazi s masenim udjelom masti od 39 % ili većim, ali manjim od 60 %	20 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)
0405 20 30	Mliječni namazi s masenim udjelom masti od 60 % ili većim, ali ne većim od 75 %	20 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)
0405 20 90	Mliječni namazi s masenim udjelom masti većim od 75 %, ali manjim od 80 %	20 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)
0405 90 10	Masnoće i ulja dobiveni iz mlijeka, s masenim udjelom masti od 99,3 % ili većim i s masenim udjelom vode ne većim od 0,5 %	20 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)
0405 90 90	Masnoće i ulja dobiveni iz mlijeka, dehidriranog maslaca i otopljenoga bivoljeg maslaca (osim onih s masenim udjelom masti od 99,3 % ili većim i s masenim udjelom vode ne većim od 0,5 % i prirodnog, rekombiniranog i surutkinog maslaca)	20 % + 500 EUR/t	TRQ 3 (1 000 t)
0406 10 20	Svježi sir (nefermentirani ili neusoljeni), uključujući sir od surutke i skutu, s masenim udjelom masti one većim od 40 %	10	5-A
0406 10 80	Svježi sir (nefermentirani ili neusoljeni), uključujući sir od surutke i skutu, s masenim udjelom masti većim od 40 %	10	5-A
0406 20 90	Sir, riban ili u prahu (osim biljnog sira glarus, poznatog kao schabziger)	10	5-A
0406 30 10	Topljeni sir, osim ribanog ili u prahu, za čiju proizvodnju nisu upotrebljavani drugi sirevi osim ementalera, grojera i appenzella i koji može sadržavati, kao dodatak, glarus biljni sir poznat kao schabziger; pripremljen u pakiranja za pojedinačnu prodaju, s masenim udjelom masti ne većim od 56 % u suhoj tvari	10	3-A
0406 30 31	Topljeni sir, osim ribanog ili u prahu, s masenim udjelom masti ne većim od 36 % i s masenim udjelom masti ne većim od 48 % u suhoj tvari (osim onoga koji je mješavina ementalera, grojera i appenzella, sa ili bez dodatka glarus biljnog sira poznat kao schabziger, pakiranog za maloprodaju)	10	3-A
0406 30 39	Topljeni sir, osim ribanog ili u prahu, s masenim udjelom masti ne većim od 36 % i s masenim udjelom masti većim od 48 % u suhoj tvari (osim onoga koji je mješavina ementalera, grojera i appenzella, sa ili bez dodatka glarus biljnog sira poznat kao schabziger, pakiranog za maloprodaju, s masenim udjelom masti u suhoj tvari ne većim od 56 %)	10	3-A

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
0406 30 90	Topljeni sir, osim ribanog ili u prahu, s masenim udjelom masti većim od 36 % (osim onoga koji je mješavina ementalera, grojera i appenzella, sa ili bez dodatka glarus biljnog sira poznat kao schabziger, pakiranog za maloprodaju, s masenim udjelom masti u suhoj tvari ne većim od 56 %)	10	3-A
0406 90 01	Sir za preradu (osim svježeg sira, uključujući sir od sirutke, skutu, topljeni sir, prošaran plavom plijesni i drugi sir koji sadržava plijesni dobivene pomoću Penicillium roquefortii te sir ribani ili u prahu)	10	5-A
0406 90 13	Ementaler (osim ribanog ili u prahu i onog za preradu)	10	5-A
0406 90 21	Cheddar (osim ribanog ili u prahu i onog za preradu)	10	5-A
0406 90 23	Edamer (osim ribanog ili u prahu i onog za preradu)	10	5-A
0406 90 25	Tilsit (osim ribanog ili u prahu i onog za preradu)	10	5-A
0406 90 27	Butterkase (osim ribanog ili u prahu i onog za preradu)	10	5-A
0406 90 29	Kačkavalj (osim ribanog ili u prahu i onog za preradu)	10	5-A
0406 90 50	Sir od ovčjeg ili bivoljeg mlijeka, u posudama sa salamurom ili u spremnicima od ovčje ili kozje kože (osim fete)	10	5-A
0406 90 69	Sir s masenim udjelom masti ne većim od 40 % i s masenim udjelom vode u nemasnoj tvari ne većim od 47 %, d.n.	10	5-A
0406 90 78	Gauda s masenim udjelom masti ne većim od 40 % i s masenim udjelom vode u nemasnoj tvari većim od 47 %, ali ne većim od 72 % (osim ribanog ili u prahu i onog za preradu)	10	5-A
0406 90 86	Sir s masenim udjelom masti ne većim od 40 % i s masenim udjelom vode u nemasnoj tvari većim od 47 %, ali ne većim od 72 %, d.n.	10	5-A
0406 90 87	Sir s masenim udjelom masti ne većim od 40 % i s masenim udjelom vode u nemasnoj tvari većim od 52 %, ali ne većim od 62 %, d.n.	10	5-A
0406 90 88	Sir s masenim udjelom masti ne većim od 40 % i s masenim udjelom vode u nemasnoj tvari većim od 62 %, ali ne većim od 72 %, d.n.	10	5-A
0406 90 93	Sir s masenim udjelom masti ne većim od 40 % i s masenim udjelom vode u nemasnoj tvari većim od 72 %, d.n.	10	5-A

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovoljnije nacije	Kategorija
0406 90 99	Sir s masenim udjelom masti većim od 40 %, d.n.	10	5-A
0702 00 00	Rajčica, svježa ili rashlađena	Od 1. siječnja do 15. ožujka: 10; od 1. travnja do 31. listopada: 20; od 16. studenog do 31. prosinca: 10	5-A
0703 10 19	Crveni luk, svjež ili rashlađen (osim lučica za sadnju)	15	5-A
0704 10 00	Cvjetača i brokula, svježe ili rashlađene	15	5-A
0704 90 10	Bijeli i crveni kupus, svježi ili rashlađeni	15	5-A
0706 10 00	Mrkva i postrna repa, svježe ili rashlađene	15	5-A
0706 90 10	Celer korjenaš „korjenasti dio celera ili njemački celer”, svjež ili rashlađen	15	5-A
0706 90 90	Cikla, turovac, bijeli korijen, rotkvica i slično jestivo korjenasto povrće, svježe ili rashlađeno (osim mrkve, postrne repe, celera korjenaša i hrena)	15	5-A
0707 00 05	Krastavci, svježi ili rashlađeni	Od 1. siječnja do 15. ožujka: 10; od 1. travnja do 31. listopada: 15; od 16. studenog do 31. prosinca: 10	5-A
0708 10 00	Grašak <i>Pisum sativum</i> , svjež ili rashlađen, u mahunama ili zrnju	15	5-A
0708 20 00	Grah <i>Vigna spp.</i> , <i>Phaseolus spp.</i> , svjež ili rashlađen, u mahunama ili zrnju	15	5-A
0708 90 00	Mahunasto povrće, u mahunama ili zrnju, svježe ili rashlađeno (osim graška <i>Pisum sativum</i> i graha <i>Vigna spp.</i> , <i>Phaseolus spp.</i> )	15	5-A
0709 30 00	Patlidžani, svježi ili rashlađeni	15	5-A
0709 51 00	Gljive roda <i>Agaricus</i> , svježe ili rashlađene	15	5-A
0709 60 10	Slatke paprike, svježe ili rashlađene	15	5-A
0709 90 70	Tikvice, svježe ili rashlađene	15	5-A
0806 10 10	Stolno grožđe, svježe	Od 1. siječnja do 14. srpnja: 10; od 15. srpnja do 20. studenog: 15; od 21. studenog do 31. prosinca: 10	10-S

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovoljnije nacije	Kategorija
0808 10 80	Svježe jabuke (osim jabuka za preradu, u rasutom stanju, od 16. rujna do 15. prosinca)	Od 1. siječnja do 30. lipnja: 10; od 1. srpnja do 31. srpnja: 20; od 1. kolovoza do 31. prosinca: 10	10-S
0809 20 05	Višnje <i>Prunus cerasus</i> , svježe	Od 1. siječnja do 20. svibnja: 10; od 21. svibnja do 10. kolovoza: 20; od 11. kolovoza do 31. prosinca: 10	5-A
0809 20 95	Trešnje, svježe (osim višanja <i>Prunus cerasus</i> )	Od 1. siječnja do 20. svibnja: 10; od 21. svibnja do 10. kolovoza: 20; od 11. kolovoza do 31. prosinca: 10	10-A
0809 30 10	Nektarine, svježe	Od 1. siječnja do 10. lipnja: 10; od 11. lipnja do 30. rujna: 20; od 1. listopada do 31. prosinca: 10	5-A
0809 30 90	Breskve, svježe (osim nektarina)	Od 1. siječnja do 10. lipnja: 10; od 11. lipnja do 30. rujna: 20; od 1. listopada do 31. prosinca: 10	10-S
0809 40 05	Šljive, svježe	Od 1. siječnja do 10. lipnja: 10; od 11. lipnja do 30. rujna: 20; od 1. listopada do 31. prosinca: 10	10-S
0810 10 00	Jagode, svježe	Od 1. siječnja do 30. travnja: 10; od 1. svibnja do 31. srpnja: 20; od 1. kolovoza do 31. prosinca: 10	5-A
0810 90 50	Crni ribiz, svjež	10	5-A
0810 90 60	Crveni ribiz, svjež	10	5-A
0810 90 70	Bijeli ribiz i ogrozd, svježi	10	5-A

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovoljnije nacije	Kategorija
0811 10 90	Jagode, nekuhane ili kuhane na pari ili u vodi, nezaslađene, smrznute	15	5-A
0811 20 31	Maline, nekuhane ili kuhane na pari ili u vodi, smrznute, nezaslađene	15	5-A
0811 20 39	Crni ribiz, nekuhan ili kuhan na pari ili u vodi, smrznut, nezaslađen	15	5-A
0811 20 51	Crveni ribiz, nekuhan ili kuhan na pari ili u vodi, smrznut, nezaslađen	15	5-A
0811 20 59	Kupine i dud (murva), nekuhani ili kuhani na pari ili u vodi, smrznuti, nezaslađeni	15	5-A
0811 20 90	Loganove bobice, bijeli ribiz i ogrozd, nekuhani ili kuhani na pari ili u vodi, smrznuti, nezaslađeni	15	5-A
0811 90 75	Višnje <i>Prunus cerasus</i> , nekuhane ili kuhane u vodi ili na pari, smrznute, bez dodanog šećera ili drugih sladila	15	5-A
1601 00 10	Kobasice od jetre i slični proizvodi te prehrambeni proizvodi na osnovi tih proizvoda	15	TRQ 4 (1 700 t)
1601 00 91	Nekuhane kobasice od mesa, mesnih klaoničkih proizvoda ili krvi (osim od jetre)	15	TRQ 4 (1 700 t)
1601 00 99	Kobasice i slični proizvodi od mesa, mesnih klaoničkih proizvoda ili krvi i prehrambenih proizvoda na osnovi tih proizvoda (osim jetrenih i nekuhanih kobasica)	15	TRQ 4 (1 700 t)
1602 31 11	Pripravci koji sadržavaju isključivo nekuhano pureće meso (osim kobasica i sličnih proizvoda)	20	10-A
1602 31 19	Meso ili klaonički proizvodi od „mesa peradi“ pura, pripremljeni ili konzervirani, s masenim udjelom mesa ili drugih klaoničkih proizvoda od peradi od 57 % ili većim (osim onih koji sadržavaju isključivo nekuhano pureće meso, kobasica i sličnih proizvoda, fino homogeniziranih proizvoda spremljenih za maloprodaju kao dječja ili kao dijetetska hrana, u ambalaži neto težine ne veće od 250 g, proizvoda od jetre i mesnih ekstrakata)	20	10-A

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovoljnije nacije	Kategorija
1602 31 30	Meso ili klaonički proizvodi od „mesa peradi” pura, pripremljeni ili konzervirani, s masenim udjelom mesa ili klaoničkih proizvoda od peradi od 25 % ili većim, ali manjim od 57 % (osim kobasica i sličnih proizvoda, fino homogeniziranih proizvoda spremljenih za maloprodaju kao dječja ili kao dijetetska hrana, u ambalaži neto težine ne veće od 250 g, proizvoda od jetre i mesnih ekstrakata)	20	10-A
1602 31 90	Meso ili klaonički proizvodi od „mesa peradi” pura, pripremljeni ili konzervirani (osim s masenim udjelom mesa ili klaoničkih proizvoda od peradi od 25 % ili većim, kobasica i sličnih proizvoda, fino homogeniziranih proizvoda spremljenih za maloprodaju kao dječja ili kao dijetetska hrana, u ambalaži neto težine ne veće od 250 g, proizvoda od jetre i mesnih ekstrakata i sokova)	20	10-A
1602 32 11	Nekuhano, pripremljeno ili konzervirano meso ili mesni klaonički proizvodi, od kokoši vrste Gallus domesticus, s udjelom mesa i klaoničkih proizvoda peradi od 57 % i većim (osim kobasica i sličnih proizvoda od jetre)	20	TRQ 4 (1 700 t)
1602 32 19	Kuhano, pripremljeno ili konzervirano meso ili mesni klaonički proizvodi, od kokoši vrste Gallus domesticus, s udjelom mesa ili klaoničkih proizvoda peradi od 57 % i većim (osim kobasica i sličnih proizvoda, fino homogeniziranih proizvoda spremljenih za maloprodaju kao dječja ili kao dijetetska hrana, u ambalaži neto težine ne veće od 250 g, proizvoda od jetre i mesnih ekstrakata)	20	TRQ 4 (1 700 t)
1602 32 30	Pripremljeno ili konzervirano meso ili mesni klaonički proizvodi, od kokoši vrste Gallus domesticus, s masenim udjelom mesa ili klaoničkih proizvoda od 25 % ili većim, ali manjim od 57 % (osim od pura i biserki, kobasica i sličnih proizvoda, fino homogeniziranih proizvoda spremljenih za maloprodaju kao dječja ili kao dijetetska hrana, u ambalaži neto težine ne veće od 250 g, proizvoda od jetre i mesnih ekstrakata)	20	TRQ 4 (1 700 t)
1602 32 90	Pripremljeno ili konzervirano meso ili mesni klaonički proizvodi, od kokoši vrste Gallus domesticus (osim onog s udjelom mesa i klaoničkih proizvoda od 25 % i većim, mesa ili klaoničkih proizvoda pura ili biserki, kobasica i sličnih proizvoda, fino homogeniziranih proizvoda spremljenih za maloprodaju kao dječja ili kao dijetetska hrana, u ambalaži neto težine ne veće od 250 g, proizvoda od jetre i mesnih ekstrakata i sokova)	20	TRQ 4 (1 700 t)

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovoljnije nacije	Kategorija
1602 39 21	Nekuhano, pripremljeno ili konzervirano meso ili mesni klaonički proizvodi, od pataka, gusaka, gvinejske kokoši vrste domesticus, koji sadržavaju 57 % ili više mesa ili mesnih klaoničkih proizvoda peradi (osim kobasica i sličnih proizvoda i pripravaka od jetre)	20	10-A
1602 39 29	Kuhano, pripremljeno ili konzervirano meso ili mesni klaonički proizvodi, od pataka, gusaka i biserki vrste domesticus, koji sadržavaju 57 % ili više mesa ili klaoničkih proizvoda peradi (osim kobasica i sličnih proizvoda, fino homogeniziranih proizvoda spremljenih za maloprodaju kao dječja ili kao dijetetska hrana, u ambalaži neto težine ne veće od 250 g, proizvoda od jetre i mesnih ekstrakata)	20	10-A
1602 39 40	Pripremljeno ili konzervirano meso ili mesni klaonički proizvodi, od pataka, gusaka i biserki vrste domesticus, koji sadržavaju 25 % ili više, ali manje od 57 % mesa ili klaoničkih proizvoda peradi (osim kobasica i sličnih proizvoda, fino homogeniziranih proizvoda spremljenih za maloprodaju kao dječja ili kao dijetetska hrana, u ambalaži neto težine ne veće od 250 g, proizvoda od jetre i mesnih ekstrakata)	20	10-A
1602 39 80	Pripremljeno ili konzervirano meso ili mesni klaonički proizvodi, od pataka, gusaka i biserki vrste domesticus (osim onih koji sadržavaju 25 % ili više mesa ili klaoničkih proizvoda peradi, kobasica i sličnih proizvoda, homogeniziranih proizvoda spremljenih za maloprodaju kao dječja ili kao dijetetska hrana, u ambalaži neto težine ne veće od 250 g, proizvoda od jetre i mesnih ekstrakata i sokova)	20	10-A
1602 41 10	Šunke i komadi od njih, od domaćih svinja, pripremljene ili konzervirane	20	TRQ 4 (1 700 t)
1602 42 10	Pripremljene ili konzervirane plečke i komadi od njih, od domaćih svinja	20	TRQ 4 (1 700 t)
1602 49 11	Pripremljena ili konzervirana leđa i komadi od njih, od domaćih svinja, uključujući mješavine leđa i šunki (osim vrata)	15	TRQ 4 (1 700 t)
1602 49 13	Pripremljeni ili konzervirani vratovi i komadi od njih, od domaćih svinja, uključujući mješavine vratova i plečki	15	TRQ 4 (1 700 t)
1602 49 15	Pripremljene ili konzervirane mješavine šunki, plečki, leđa, vratova i komada od njih, od domaćih svinja (osim mješavina samih leđa i šunki ili samih vratova i plečki)	15	TRQ 4 (1 700 t)

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
1602 49 19	Meso ili klaonički proizvodi, uključujući mješavine, od domaće svinje, pripremljeni ili konzervirani, s masenim udjelom mesa ili klaoničkih proizvoda svih vrsta, uključujući svinjsku mast i masnoće bilo koje vrste i podrijetla od 80 % ili većim (osim šunke, plečki, leđa, vratova i komada od njih, kobasica i sličnih proizvoda, fino homogeniziranih proizvoda spremljenih za maloprodaju kao dječja ili kao dijetetska hrana, u ambalaži neto težine ne veće od 250 g, proizvoda od jetre i mesnih ekstrakata)	15	TRQ 4 (1 700 t)
1602 49 30	Pripremljeno ili konzervirano meso, klaonički proizvodi i mješavine, od domaćih svinja, s masenim udjelom mesa ili klaoničkih proizvoda svih vrsta te masnoća bilo koje vrste od 40 % ili većim, ali manjim od 80 % (osim kobasica i sličnih proizvoda, fino homogenizirani proizvodi spremljeni za maloprodaju kao dječja ili kao dijetetska hrana, u ambalaži neto težine ne veće od 250 g, proizvoda od jetre i mesnih ekstrakata)	15	TRQ 4 (1 700 t)
1602 49 50	Pripremljeno ili konzervirano meso, klaonički proizvodi i mješavine, od domaćih svinja, s masenim udjelom mesa ili klaoničkih proizvoda svih vrsta te masnoća bilo koje vrste manjim od 40 % (osim kobasica i sličnih proizvoda, homogeniziranih proizvoda spremljenih za maloprodaju kao dječja ili kao dijetetska hrana, u ambalaži neto težine ne veće od 250 g, proizvoda od jetre i mesnih ekstrakata i sokova)	15	TRQ 4 (1 700 t)
1602 50 10	Pripremljeno ili konzervirano meso ili klaonički proizvodi od goveda, nekuhani; uključujući mješavine kuhanog i nekuhanog mesa ili drugih klaoničkih proizvoda (osim kobasica i sličnih proizvoda i proizvoda od jetre)	15	10-S
1602 50 31	Konzervirana govedina, u hermetički zatvorenim spremnicima	15	10-A
1602 50 39	Pripremljeno ili konzervirano meso ili klaonički proizvodi od goveda (osim konzervirane govedine), u hermetički zatvorenim spremnicima (osim onih nekuhanih, mješavina kuhanog mesa ili klaoničkih proizvoda i nekuhanog mesa ili klaoničkih proizvoda)	15	10-S
1602 50 80	Pripremljeno ili konzervirano meso ili klaonički proizvodi od goveda (osim konzervirane govedine), koji nisu u hermetički zatvorenim spremnicima (osim onih nekuhanih, mješavina kuhanog mesa ili klaoničkih proizvoda i nekuhanog mesa ili klaoničkih proizvoda)	15	10-S



Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
1602 90 51	Pripremljeno ili konzervirano meso ili mesni klaonički proizvodi koji sadržavaju meso ili klaoničke proizvode od domaćih svinja (osim od peradi, goveda, sobova, divljači ili kunića, kobasica i sličnih proizvoda, fino homogeniziranih proizvoda spremljenih za maloprodaju kao dječja ili kao dijetetska hrana, u ambalaži neto težine ne veće od 250 g, proizvoda od jetre i mesnih ekstrakata)	15	TRQ 4 (1 700 t)
1602 90 61	Pripremljeno ili konzervirano meso ili mesni klaonički proizvodi, nekuhani, koji sadržavaju meso ili klaoničke proizvode od goveda, uključujući mješavine kuhanog ili nekuhanog mesa ili klaoničkih proizvoda (osim od peradi, domaćih svinja, sobova, divljači ili kunića, kobasica i sličnih proizvoda, fino homogeniziranih proizvoda spremljenih za maloprodaju kao dječja ili kao dijetetska hrana, u ambalaži neto težine ne veće od 250 g i proizvoda od jetre)	15	10-A
1602 90 69	Pripremljeno ili konzervirano meso ili mesni klaonički proizvodi, kuhani, koji sadržavaju meso ili klaoničke proizvode od goveda (osim od peradi, domaćih svinja, divljači ili kunića, kobasica i sličnih proizvoda, fino homogeniziranih proizvoda spremljenih za maloprodaju kao dječja ili kao dijetetska hrana, u ambalaži neto težine ne veće od 250 g, proizvoda od jetre i mesnih ekstrakata i sokova)	15	10-A
1701 11 10	Sirovi šećer od šećerne trske, za rafiniranje (osim s dodanim aromama ili tvarima za bojenje)	75	TRQ 5 (5 400 t)
1701 11 90	Sirovi šećer od šećerne trske (osim za rafiniranje i s dodanim aromama ili tvarima za bojenje)	75	TRQ 5 (5 400 t)
1701 12 10	Sirovi šećer od šećerne repe, za rafiniranje (osim s dodanim aromama ili tvarima za bojenje)	75	TRQ 5 (5 400 t)
1701 12 90	Sirovi šećer od šećerne repe (osim za rafiniranje i s dodanim aromama ili tvarima za bojenje)	75	TRQ 5 (5 400 t)
1701 91 00	Rafinirani šećer od šećerne trske ili šećerne repe, s dodanim aromama ili tvarima za bojenje, u krutom stanju	75	TRQ 5 (5 400 t)
1701 99 10	Bijeli šećer, s masenim udjelom saharoze u suhom stanju od 99,5 % ili većim (osim šećera koji sadržava dodane arome ili tvari za bojenje)	75	TRQ 5 (5 400 t)
1701 99 90	Šećer od šećerne trske ili šećerne repe i kemijski čista saharoza, u krutom stanju (osim šećera od šećerne trske ili šećerne repe, koji sadržava dodane arome ili tvari za bojenje i sirovog i bijelog šećera)	75	TRQ 5 (5 400 t)

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovoljnije nacije	Kategorija
1702 30 10	Izoglukoza u krutom stanju, bez fruktoze ili s masenim udjelom fruktoze manjim od 20 % u suhom stanju	75	TRQ 6 (640 t)
1702 30 51	Glukoza i glukozni sirup u obliku bijelog kristalnog praha, aglomerirana ili neaglomerirana, bez fruktoze ili s masenim udjelom fruktoze manjim od 20 % u suhom stanju i s masenim udjelom glukoze od 99 % ili većim u suhom stanju (osim izoglukoze)	75	TRQ 6 (640 t)
1702 30 59	Glukoza i glukozni sirup, bez fruktoze ili s masenim udjelom fruktoze manjim od 20 % u suhom stanju i s masenim udjelom glukoze od 99 % ili većim u suhom stanju (osim izoglukoze i glukoze i glukoznog sirupa u obliku bijelog kristalnog praha, aglomerirane ili neaglomerirane)	75	TRQ 6 (640 t)
1702 30 91	Glukoza i glukozni sirup u obliku bijelog kristalnog praha, aglomerirana ili neaglomerirana, bez fruktoze ili s masenim udjelom fruktoze manjim od 20 % u suhom stanju i s masenim udjelom glukoze manjim od 99 % u suhom stanju (osim izoglukoze)	75	TRQ 6 (640 t)
1702 30 99	Glukoza u krutom stanju i glukozni sirup, bez dodanih aroma ili tvari za bojenje i bez fruktoze ili s masenim udjelom fruktoze manjim od 20 % u suhom stanju i glukoze manjim od 99 % u suhom stanju (osim izoglukoze i glukoze „dekstroze” u obliku bijelog kristalnog praha, aglomerirane ili neaglomerirane)	75	TRQ 6 (640 t)
1702 40 10	Izoglukoza u krutom stanju, s masenim udjelom fruktoze u suhom stanju od 20 % ili većim, ali manjim od 50 % (osim invertnog šećera)	75	TRQ 6 (640 t)
1702 40 90	Glukoza u krutom stanju i glukozni sirup, bez dodanih aroma ili tvari za bojenje, s masenim udjelom fruktoze u suhom stanju od 20 % ili većim, ali manjim od 50 % (osim izoglukoze i invertnog šećera)	75	TRQ 6 (640 t)
1702 50 00	Kemijski čista fruktoza u krutom stanju	75	TRQ 6 (640 t)
1702 60 10	Izoglukoza u krutom stanju, s masenim udjelom fruktoze u suhom stanju većim od 50 % (osim kemijski čiste fruktoze i invertnog šećera)	75	TRQ 6 (640 t)
1702 60 95	Fruktoza u krutom stanju i fruktozni sirup, bez dodanih aroma ili tvari za bojenje, s masenim udjelom fruktoze većim od 50 % u suhom stanju (osim izoglukoze, inulinskog sirupa, kemijski čiste fruktoze i invertnog šećera)	75	TRQ 6 (640 t)
1702 90 10	Kemijski čista maltoza u krutom stanju	75	TRQ 6 (640 t)
1702 90 30	Izoglukoza u krutom stanju, s masenim udjelom fruktoze 50 % u suhom stanju, dobivena od polimera glukoze	75	TRQ 6 (640 t)

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovoljnije nacije	Kategorija
1702 90 60	Umjetni med, miješan ili ne s prirodnim medom	75	TRQ 6 (640 t)
1702 90 71	Šećer i melasa, karamelizirani, s masenim udjelom saharoze od 50 % ili većim u suhoj tvari	75	TRQ 6 (640 t)
1702 90 75	Šećer i melasa, karamelizirani, s masenim udjelom saharoze manjim od 50 % u suhoj tvari, u prahu, aglomerirani ili neaglomerirani	75	TRQ 6 (640 t)
1702 90 79	Šećer i melasa, karamelizirani, s masenim udjelom saharoze manjim od 50 % u suhoj tvari (osim šećera i melase u prahu, aglomeriranih ili neaglomeriranih)	75	TRQ 6 (640 t)
1702 90 99	Šećeri u krutom stanju, uključujući invertni šećer, šećer i šećerne sirupe s masenim udjelom fruktoze 50 % u suhom stanju, bez arome ili umjetnih tvari za bojanje (osim šećera od trske ili repe, kemijski čiste saharoze i maltoze, laktoze, javorovog šećera, glukoze, fruktoze, maltodekstrina i maltodekstrinskog sirupa, izoglukeze, inulinskog sirupa, umjetnog meda i karamela)	75	TRQ 6 (640 t)
1902 11 00	Nekuhana tjestenina, koja nije punjena niti drukčije pripremljena, koja sadržava jaja	10	3-A
1902 19 90	Nekuhana tjestenina, koja nije punjena niti drukčije pripremljena, koja sadržava brašno ili krupicu od obične pšenice, ali ne sadržava jaja	10	5-A
1904 10 10	Prehrambeni proizvodi dobiveni buprenjem ili prženjem žitarica ili proizvoda od žitarica dobivenih od kukuruza	15	5-A
1904 10 90	Prehrambeni proizvodi dobiveni buprenjem ili prženjem žitarica ili proizvoda od žitarica (osim dobivenih od kukuruza ili riže)	15	3-A
1904 20 10	Proizvodi tipa müsli na osnovi neprženih pahuljica žitarica	15	3-A
1904 20 91	Prehrambeni proizvodi, dobiveni od neprženih pahuljica žitarica ili mješavina neprženih i prženih pahuljica žitarica ili nabubrenih žitarica dobivenih od kukuruza (osim proizvoda tipa müsli na osnovi neprženih pahuljica žitarica)	15	3-A
1904 20 99	Prehrambeni proizvodi, dobiveni od neprženih pahuljica žitarica ili mješavina neprženih i prženih pahuljica žitarica ili nabubrenih žitarica (osim dobivenih od kukuruza ili riže i proizvoda tipa müsli na osnovi neprženih pahuljica žitarica)	15	3-A
1905 10 00	Hrskavi kruh	15	5-A

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
1905 31 99	Slatki keksi, sa ili bez kakaa, s udjelom mliječnih masti manjim od 8 % (osim onih potpuno ili djelomično prekrivenih čokoladom ili drugim proizvodima od kakaa i sendvič kekisa)	15	5-A
1905 32 11	Vafli i oblate, sa ili bez kakaa, potpuno ili djelomično prekriveni čokoladom ili drugim proizvodima od kakaa, u izvornim pakiranjima neto sadržaja ne većeg od 85 g (osim onih s masenim udjelom vode većim od 10 %)	15	3-A
1905 32 99	Vafli i oblate, sa ili bez kakaa, punjeni ili nepunjeni (osim onih potpuno ili djelomično prekrivenih čokoladom ili drugim proizvodima od kakaa, soljenih i onih s masenim udjelom vode većim od 10 %)	15	5-A
1905 40 10	Dvopek	15	5-A
1905 90 30	Kruh bez meda, jaja, sira ili voća, s masenim udjelom šećera ili masti ne većim od 5 % u suhom stanju	10	5-A
1905 90 45	Keksi (osim slatkih kekisa)	10	5-A
1905 90 55	Ekstrudirani ili ekspanzirani proizvodi, začinjani ili soljeni (osim hrskavoga kruha, dvopeka, tostiranog kruha, sličnih prepečenih proizvoda te vafli i oblata)	10	5-A
1905 90 60	Voćne pite, kruh s grožđicama, panettone, puslice, božićni kolač, kroasani i drugi pekarski proizvodi s dodanim sladilima (osim hrskavog kruha, medenjaka začinjenih ingverom (đumbirom) i sličnog, slatkih kekisa, vafli i oblata te dvopeka)	10	5-A
1905 90 90	Pizze, pite od jaja i ostale nezaslađeni pekarski proizvodi (osim hrskavog kruha, medenjaka začinjenih ingverom (đumbirom) i sličnog, slatkih kekisa, vafli i oblata, dvopeka i sličnih prepečenih proizvoda, kruha, hostije, praznih kapsula za farmaceutske proizvode, nepropusnih oblata, rižinog papira i sličnih proizvoda)	10	3-A
2001 90 70	Slatke paprike, pripremljene ili konzervirane u octu ili octenoj kiselini	20	3-A
2002 10 10	Oljuštene rajčice, cijele ili u komadima, pripremljene ili konzervirane na drugi način osim u octu ili octenoj kiselini	20	5-A

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovoljnije nacije	Kategorija
2002 10 90	Neoljuštene rajčice, cijele ili u komadima, pripravljene ili konzervirane na drugi način osim u octu ili octenoj kiselini	20	5-A
2002 90 11	Rajčice, pripravljene ili konzervirane na drugi način osim u octu ili octenoj kiselini, s masenim udjelom suhe tvari manjim od 12 %, u izvornim pakiranjima neto mase veće od 1 kg (osim cijelih rajčica ili rajčica u komadima)	20	5-A
2002 90 19	Rajčice, pripravljene ili konzervirane na drugi način osim u octu ili octenoj kiselini, s masenim udjelom suhe tvari manjim od 12 %, u izvornim pakiranjima neto mase ne veće od 1 kg (osim cijelih rajčica ili rajčica u komadima)	20	5-A
2002 90 31	Rajčice, pripravljene ili konzervirane na drugi način osim u octu ili octenoj kiselini, s masenim udjelom suhe tvari od 12 % ili većim, ali ne većim od 30 %, u izvornim pakiranjima neto mase veće od 1 kg (osim cijelih rajčica ili rajčica u komadima)	20	3-A
2002 90 39	Rajčice, pripravljene ili konzervirane na drugi način osim u octu ili octenoj kiselini, s masenim udjelom suhe tvari od 12 % ili većim, ali manjim od 30 %, u izvornim pakiranjima neto mase ne veće od 1 kg (osim cijelih rajčica ili rajčica u komadima)	20	3-A
2002 90 91	Rajčice, pripravljene ili konzervirane na drugi način osim u octu ili octenoj kiselini, s masenim udjelom suhe tvari većim od 30 %, u izvornim pakiranjima neto mase veće od 1 kg (osim cijelih rajčica ili rajčica u komadima)	20	3-A
2002 90 99	Rajčice, pripravljene ili konzervirane na drugi način osim u octu ili octenoj kiselini, s masenim udjelom suhe tvari većim od 30 %, u izvornim pakiranjima neto mase ne veće od 1 kg (osim cijelih rajčica ili rajčica u komadima)	20	3-A
2004 90 50	Grašak Pisum sativum i nezreli grah Phaseolus spp., pripravljeni ili konzervirani na drugi način osim u octu ili octenoj kiselini, smrznuti	10	3-A
2005 40 00	Grašak Pisum sativum, pripravljen ili konzerviran na drugi način osim u octu ili octenoj kiselini (osim smrznutog)	25	5-A
2005 51 00	Grah u zrnu Vigna spp., Phaseolus spp., pripravljen ili konzerviran na drugi način osim u octu ili octenoj kiselini (osim smrznutog)	15	5-A
2005 80 00	Slatki kukuruz Zea mays var. saccharata, pripravljen ili konzerviran na drugi način osim u octu ili octenoj kiselini (osim smrznutog)	10	3-A
2005 99 50	Mješavine povrća, pripravljene ili konzervirane na drugi način osim u octu ili octenoj kiselini, nesmrznute	15	3-A

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
2005 99 90	Povrće, pripremljeno ili konzervirano na drugi način osim u octu ili octenoj kiselini, nesmrznuto (osim konzerviranog šećerom, homogeniziranog povrća iz podbroja 2005.10 te rajčica, gljiva, tartufa, krumpira, kiselog kupusa, graška <i>Pisum sativum</i> , graha <i>Vigna spp.</i> , <i>Phaseolus spp.</i> , šparoga, maslina, kukuruza šećerca <i>Zea mays var. saccharata</i> , izdanaka bambusa, plodovi roda <i>Capsicum</i> ljutog okusa, kapara, artičoka, mrkve i mješavina povrća)	15	3-A
2007 99 10	Pire i pasta od šljiva, dobiveni kuhanjem, s masenim udjelom šećera većim od 30 %, u izvornim pakiranjima neto mase veće od 100 kg, za industrijsku preradu	10	5-A
2007 99 31	Džemovi, želei, marmelade, pirei ili paste od trešanja i višanja, dobiveni kuhanjem, s masenim udjelom šećera većim od 30 % (osim homogeniziranih proizvoda iz podbroja 2007.10)	10	5-A
2007 99 33	Džemovi, želei, marmelade, pirei ili paste od jagoda, dobiveni kuhanjem, s udjelom šećera većim od 30 % (osim homogeniziranih proizvoda iz podbroja 2007.10)	10	5-A
2007 99 35	Džemovi, želei, marmelade, pirei ili paste od malina, dobiveni kuhanjem, s masenim udjelom šećera većim od 30 % (osim homogeniziranih proizvoda iz podbroja 2007.10)	10	5-A
2009 50 10	Sok od rajčice s masenim udjelom suhog ekstrakta manjim od 7 %, s dodanim šećerom, nefermentiran (osim onog s dodanim alkoholom)	15	5-A
2009 50 90	Sok od rajčice s masenim udjelom suhog ekstrakta manjim od 7 %, nefermentiran (osim onog s dodanim šećerom ili alkoholom)	15	5-A
2009 69 11	Sok od grožđa, uključujući mošt od grožđa, nefermentiran, Brix vrijednosti veće od 67 na 20 °C, vrijednosti ne veće od 22 EUR za 100 kg, sa ili bez dodanog šećera ili ostalih sladila (bez alkohola)	15	5-A
2009 69 19	Sok od grožđa, uključujući mošt od grožđa, nefermentiran, Brix vrijednosti veće od 67 na 20 °C, vrijednosti veće od 22 EUR za 100 kg, sa ili bez dodanog šećera ili ostalih sladila (bez alkohola)	15	5-A
2009 69 51	Koncentriran sok od grožđa, uključujući mošt od grožđa, nefermentiran, Brix vrijednosti veće od 30, ali ne veće od 67 na 20 °C, vrijednosti veće od 18 EUR za 100 kg, sa ili bez dodanog šećera ili ostalih sladila (bez alkohola)	15	5-A

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
2009 69 59	Sok od grožđa, uključujući mošt od grožđa, nefermentiran, Brix vrijednosti veće od 30, ali ne veće od 67 na 20 °C, vrijednosti veće od 18 EUR za 100 kg, sa ili bez dodanog šećera ili ostalih sladila (osim koncentriranog ili onog s alkoholom)	15	5-A
2009 69 71	Koncentriran sok od grožđa, uključujući mošt od grožđa, nefermentiran, Brix vrijednosti veće od 30, ali ne veće od 67 na 20 °C, vrijednosti ne veće od 18 EUR za 100 kg, s više od 30 % dodanog šećera (osim onog s alkoholom)	15	5-A
2009 69 79	Sok od grožđa, uključujući mošt od grožđa, nefermentiran, Brix vrijednosti veće od 30, ali ne veće od 67 na 20 °C, vrijednosti ne veće od 18 EUR za 100 kg, s više od 30 % dodanog šećera (osim onog koncentriranog ili s alkoholom)	15	5-A
2009 69 90	Sok od grožđa, uključujući mošt od grožđa, nefermentiran, Brix vrijednosti veće od 30, ali ne veće od 67 na 20 °C, vrijednosti ne veće od 18 EUR za 100 kg, sa ili bez dodanog šećera ili ostalih sladila (osim onog s više od 30 % dodanog šećera ili s alkoholom)	15	5-A
2009 71 10	Sok od jabuka, nefermentiran, Brix vrijednosti ne veće od 20 na 20 °C, vrijednosti veće od 18 EUR za 100 kg, s dodanim šećerom (osim onog s alkoholom)	15	5-A
2009 71 91	Sok od jabuka, nefermentiran, Brix vrijednosti ne veće od 20 na 20 °C, vrijednosti ne veće od 18 EUR za 100 kg i s dodanim šećerom (osim onog s alkoholom)	15	5-A
2009 79 19	Sok od jabuka, nefermentiran, Brix vrijednosti veće od 67 na 20 °C, vrijednosti veće od 22 EUR za 100 kg, sa ili bez dodanog šećera ili ostalih sladila (bez alkohola)	15	5-A
2009 79 93	Sok od jabuka, nefermentiran, Brix vrijednosti veće od 20, ali ne veće od 67 na 20 °C, vrijednosti ne veće od 18 EUR za 100 kg, s ne više od 30 % dodanog šećera (osim onog s alkoholom)	15	5-A
2009 80 96	Sok od trešanja i višanja, nefermentiran, Brix vrijednosti ne veće od 67 na 20 °C (osim onog s dodanim šećerom ili s alkoholom)	10	5-A

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovoljnije nacije	Kategorija
2009 80 99	Sok od voća ili povrća, nefermentiran, Brix vrijednosti ne veće od 67 na 20 °C (osim onog s dodanim šećerom ili s alkoholom, mješavina te soka od agruma, guava, manga, mangustana, papaja, tamarinda, cashew jabuka, ličija, kruhovca (jackfruit), sapodilo šljiva, marakuja (pasiflora), karambola, pitaja, ananasa, rajčica, grožđa, uključujući mošt od grožđa, jabuka, krušaka, trešanja i višanja te od američkih krupnoplodnih brusnica ( <i>Vaccinium macrocarpon</i> ))	10	5-A
2009 90 51	Mješavine voćnih sokova, uključujući mošt od grožđa, i sokova od povrća, nefermentirane, Brix vrijednosti ne veće od 67 na 20 °C, vrijednosti veće od 30 EUR za 100 kg, s dodanim šećerom (osim onih s alkoholom i mješavina soka od jabuke i kruške ili soka od agruma i ananasa)	15	3-A
2009 90 59	Mješavine voćnih sokova, uključujući mošt od grožđa, i sokova od povrća, nefermentirane, Brix vrijednosti ne veće od 67 na 20 °C, vrijednosti veće od 30 EUR za 100 kg (osim onih s dodanim šećerom ili s alkoholom i mješavina soka od jabuke i kruške ili soka od agruma i ananasa)	15	5-A
2204 10 19	Pjenušavo vino od svježeg grožđa stvarne alkoholne jakosti od 8,5 % vol. ili veće (osim šampanjca)	0,5 EUR/l	5-A
2204 10 91	Asti spumante stvarne alkoholne jakosti manje od 8,5 % vol.	0,5 EUR/l	5-A
2204 10 99	Pjenušavo vino od svježeg grožđa i stvarne alkoholne jakosti manje od 8,5 % vol. (osim Asti spumante)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 10	Vino od svježega grožđa, uključujući pojačana vina, u bocama zapremnine ne veće od 2 l s čepovima u obliku gljive, pričvršćenim žičanim košaricama ili pričvršćivačima; vino drukčije punjeno, s povećanim pritiskom, koji je posljedica otopljenog ugljičnog dioksida, od 1 bara ili većim, ali manjim od 3 bara, mjereno pri temperaturi 20 °C, u posudama zapremnine ne veće od 2 l (osim pjenušavih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 11	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Alsace, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih i polupjenušavih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 12	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Bordeaux, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih i polupjenušavih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 13	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Burgundy, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih i polupjenušavih vina)	0,5 EUR/l	5-A



Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovoljnije nacije	Kategorija
2204 21 17	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Val de Loire, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih i polupjenušavih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 18	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Mosel-Saar-Ruwer, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih i polupjenušavih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 19	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Pfalz, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih i polupjenušavih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 22	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Rheinhessen, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih i polupjenušavih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 23	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Tokaj „npr. Aszu, Szamorodni, Máslás, Fordítás”, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih i polupjenušavih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 24	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Lazio (Lacij), u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih i polupjenušavih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 26	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Toscana (Toskana), u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih i polupjenušavih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 27	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Trentino, Alto Adige i Friuli, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih i polupjenušavih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 28	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Veneto, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih i polupjenušavih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 32	Kvalitetna bijela vina kategorije „vinho verde”, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih i polupjenušavih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 34	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Penedés, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih i polupjenušavih vina)	0,5 EUR/l	5-A

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovoljnije nacije	Kategorija
2204 21 36	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Rioja, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih i polupjenušavih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 37	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Valencia, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih i polupjenušavih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 38	Kvalitetna bijela vina proizvedena u određenim regijama, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim onih iz regija Alsace, Bordeaux, Burgundy, Val de Loire, Mosel-Saar-Ruwer, Pfalz, Rheinhessen, Tokaj, Lazio, Toscana, Trentino, Alto Adige, Friuli, Veneto, vinho verde, Penedés, Rioja, Valencia, pjenušavih vina i polupjenušavih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 42	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Bordeaux, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 43	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Burgundy, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 44	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Beaujolais, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 46	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Côtes-du-Rhône, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 47	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Languedoc-Roussillon, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 48	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Val de Loire, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 62	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Piemonte, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
2204 21 66	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Toscana (Toscana), u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 67	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Trentino i Alto Adige, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 68	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Veneto, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 69	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regijama Dao, Bairrada i Douro, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 71	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Navarra, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 74	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Penedés, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 76	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Rioja, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 77	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Valdepeñas, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 78	Kvalitetna vina proizvedena u određenim regijama, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim onih iz regija Bordeaux, Burgundy, Beaujolais, Côtes-du-Rhône, Languedoc-Roussillon, Val de Loire, Piemonte, Toscana, Trentino, Alto Adige, Veneto, Dao, Bairrada, Douro, Navarra, Penedés, Rioja, Valdepeñas, pjenušavih, polupjenušavih vina i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 79	Bijelo vino od svježega grožđa, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih i kvalitetnih vina proizvedenih u određenim regijama)	0,5 EUR/l	5-A

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
2204 21 80	Vino od svježega grožđa, uključujući pojačano vino; mošt od grožđa osim onoga iz broja 2009 čija je fermentacija spriječena ili zaustavljena dodatkom alkohola, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih, kvalitetnih vina proizvedenih u određenim regijama i bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 81	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Tokaj „npr. Aszu, Szamorodni, Máslás, Fordítás”, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 13 % vol., ali ne veće od 15 % vol.	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 82	Kvalitetna bijela vina proizvedena u određenim regijama, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 13 % vol., ali ne veće od 15 vol. % (osim onih iz regije Tokaj, pjenušavih i polupjenušavih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 83	Kvalitetna bijela vina proizvedena u određenim regijama, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 13 % vol., ali ne veće od 15 vol. % (osim pjenušavih, polupjenušavih i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 84	Bijelo vino od svježega grožđa, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 13 % vol., ali ne veće od 15 vol. % (osim pjenušavih, polupjenušavih i kvalitetnih vina proizvedenih u određenim regijama)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 85	Vino od svježega grožđa, uključujući pojačano vino i mošt od grožđa čija je fermentacija spriječena ili zaustavljena dodatkom alkohola, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 13 % vol., ali ne veće od 15 vol. % (osim pjenušavih, polupjenušavih, kvalitetnih vina proizvedenih u određenim regijama i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 87	Marsala, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 15 % vol., ali ne veće od 18 vol. %	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 88	Samos i Muscat de Lemnos, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 15 % vol., ali ne veće od 18 vol. %	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 89	Porto, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 15 % vol., ali ne veće od 18 vol. %	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 91	Madeira i Setubal muscatel, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 15 % vol., ali ne veće od 18 vol. %	0,5 EUR/l	5-A

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovoljnije nacije	Kategorija
2204 21 92	Sherry, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 15 % vol., ali ne veće od 18 vol. %	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 93	Tokay (Aszu i Szamorodni), u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 15 % vol., ali ne veće od 18 vol. %	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 94	Vino od svježega grožđa, uključujući pojačano vino, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 15 % vol., ali ne veće od 18 vol. % (osim pjenušavih, polupjenušavih i vina Marsala, Samos, Muskat de Limnos, Porto, Madeira, Setubal muscatel i Sherry)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 95	Porto, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 18 % vol., ali ne veće od 22 vol. %	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 96	Madeira, Sherry i Setubal muscatel, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 18 % vol., ali ne veće od 22 vol. %	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 97	Tokay (Aszu i Szamorodni), u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 18 % vol., ali ne veće od 22 vol. %	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 98	Vino od svježega grožđa, uključujući pojačano vino, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 18 % vol., ali ne veće od 22 vol. % (osim vina Porto, Madeira, Sherry i Setubal muscatel)	0,5 EUR/l	5-A
2204 21 99	Vino od svježega grožđa, uključujući pojačano vino, u posudama zapremnine ne veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 22 % vol.	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 10	Vino od svježega grožđa, uključujući pojačana vina, u bocama zapremnine veće od 2 l s čepovima u obliku gljive, pričvršćenim žičanim košaricama ili pričvršćivačima; vino drukčije punjeno, s povećanim pritiskom, koji je posljedica otopljenog ugljičnog dioksida, od 1 bara ili većim, ali manjim od 3 bara, mjereno pri temperaturi 20 °C, u posudama zapremnine veće od 2 l (osim pjenušavih i polupjenušavih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 11	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Tokaj „npr. Aszu, Szamorodni, Máslás, Fordítás”, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih i polupjenušavih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 12	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Bordeaux, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih i polupjenušavih vina)	0,5 EUR/l	5-A

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovoljnije nacije	Kategorija
2204 29 13	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Burgundy, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih i polupjenušavih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 17	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Val de Loire, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih i polupjenušavih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 18	Kvalitetna bijela vina proizvedena u određenim regijama, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim onih iz regija Tokaj, Bordeaux, Burgundy, Val de Loire, pjenušavih i polupjenušavih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 42	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Bordeaux, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 43	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Burgundy, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 44	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Beaujolais, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 46	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Côtes-du-Rhône, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 47	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Languedoc-Roussillon, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 48	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Val de Loire, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 58	Kvalitetna vina proizvedena u određenim regijama, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim onih iz regija Bordeaux, Burgundy, Beaujolais, Côtes-du-Rhône, Languedoc-Roussillon, Val de Loire te pjenušavih, polupjenušavih vina i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovoljnije nacije	Kategorija
2204 29 62	Bijelo vino proizvedeno u regiji Sicilia (Sicilija), u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih i kvalitetnih vina proizvedenih u određenim regijama)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 64	Bijelo vino proizvedeno u regiji Veneto, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih i kvalitetnih vina proizvedenih u određenim regijama)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 65	Bijelo vino od svježega grožđa, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih, kvalitetnih vina proizvedenih u određenim regijama i vina proizvedenih u regijama Sicilia i Veneto)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 71	Vina proizvedena u regiji Puglia (Apulija), u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih, kvalitetnih vina proizvedenih u određenim regijama i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 72	Vina proizvedena u regiji Sicilia (Sicilija), u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih, kvalitetnih vina proizvedenih u određenim regijama i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 75	Vino od svježega grožđa, uključujući pojačano vino i mošt od grožđa čija je fermentacija spriječena ili zaustavljena dodatkom alkohola, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 13 % vol. (osim pjenušavih, polupjenušavih, vina proizvedenih u regiji Puglia i Sicilia, kvalitetnih vina proizvedenih u određenim regijama i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 77	Kvalitetna bijela vina proizvedena u regiji Tokaj „npr. Aszu, Szamorodni, Máslás, Fordítás”, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 13 % vol., ali ne veće od 15 % vol.	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 78	Kvalitetna bijela vina proizvedena u određenim regijama, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 13 % vol., ali ne veće od 15 vol. % (osim onih iz regije Tokaj, pjenušavih i polupjenušavih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 82	Kvalitetna bijela vina proizvedena u određenim regijama, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 13 % vol., ali ne veće od 15 vol. % (osim pjenušavih, polupjenušavih i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 83	Bijelo vino od svježega grožđa, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 13 % vol., ali ne veće od 15 vol. % (osim kvalitetnih vina proizvedenih u određenim regijama)	0,5 EUR/l	5-A

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovoljnije nacije	Kategorija
2204 29 84	Vino od svježega grožđa, uključujući pojačano vino i mošt od grožđa čija je fermentacija spriječena ili zaustavljena dodatkom alkohola, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 13 % vol., ali ne veće od 15 vol. % (osim pjenušavih, polupjenušavih, kvalitetnih vina proizvedenih u određenim regijama i općenito bijelih vina)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 87	Marsala, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 15 % vol., ali ne veće od 18 vol. %	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 88	Samos i Muscat de Lemnos, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 15 % vol., ali ne veće od 18 vol. %	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 89	Porto, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 15 % vol., ali ne veće od 18 vol. %	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 91	Madeira i Setubal muscatel, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 15 % vol., ali ne veće od 18 vol. %	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 92	Sherry, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 15 % vol., ali ne veće od 18 vol. %	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 93	Tokay (Aszu i Szamorodni), u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 15 % vol., ali ne veće od 18 vol. %	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 94	Vino od svježega grožđa, uključujući pojačano vino, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 15 % vol., ali ne veće od 18 vol. % (osim pjenušavih, polupjenušavih, kvalitetnih bijelih vina proizvedenih u određenim regijama i općenito bijelih vina, vina Marsala, Samos, Muscat de Lemnos, Porto, Madeira, Setubal muscatel i Sherry)	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 95	Porto, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 18 % vol., ali ne veće od 22 vol. %	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 96	Madeira, Sherry i Setubal muscatel, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 18 % vol., ali ne veće od 22 vol. %	0,5 EUR/l	5-A
2204 29 98	Vino od svježega grožđa, uključujući pojačano vino, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 18 % vol., ali ne veće od 22 % vol. (osim vina Porto, Madeira, Sherry i Setubal muscatel)	0,5 EUR/l	5-A



Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
2204 29 99	Vino od svježega grožđa, uključujući pojačano vino, u posudama zapremnine veće od 2 l i stvarne alkoholne jakosti veće od 22 % vol.	0,5 EUR/l	5-A
2204 30 10	Mošt od grožđa čija je fermentacija spriječena bez dodatka alkohola, stvarne alkoholne jakosti veće od 1 % vol. (osim mošta od grožđa čija je fermentacija spriječena dodatkom alkohola)	0,5 EUR/l	5-A
2204 30 92	Mošt od grožđa, nefermentiran, koncentriran u smislu Dodatne napomene 7. poglavlju 22., gustoće ne veće od 1,33 g/cm <sup>3</sup> na 20 °C i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 1 % vol., ali veće od 0,5 vol. % (osim mošta od grožđa čija je fermentacija zaustavljena dodavanjem alkohola)	0,5 EUR/l	5-A
2204 30 94	Mošt od grožđa, nefermentiran, nekonzentriran, gustoće ne veće od 1,33 g/cm <sup>3</sup> na 20 °C i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 1 % vol., ali veće od 0,5 % vol. (osim mošta od grožđa čija je fermentacija zaustavljena dodavanjem alkohola)	0,5 EUR/l	5-A
2204 30 96	Mošt od grožđa, nefermentiran, koncentriran u smislu Dodatne napomene 7. poglavlju 22., gustoće veće od 1,33 g/cm <sup>3</sup> na 20 °C i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 1 % vol., ali veće od 0,5 vol. % (osim mošta od grožđa čija je fermentacija zaustavljena dodavanjem alkohola)	0,5 EUR/l	5-A
2204 30 98	Mošt od grožđa, nefermentiran, nekonzentriran, gustoće veće od 1,33 g/cm <sup>3</sup> na 20 °C i stvarne alkoholne jakosti ne veće od 1 % vol., ali veće od 0,5 % vol. (osim mošta od grožđa čija je fermentacija zaustavljena dodavanjem alkohola)	0,5 EUR/l	5-A
2208 20 40	Destilat za preradu, u posudama zapremnine veće od 2 l	0,5 EUR/l	5-A
2208 20 62	Cognac, u posudama zapremnine veće od 2 l	0,5 EUR/l	5-A
2208 20 64	Armagnac, u posudama zapremnine veće od 2 l	0,5 EUR/l	5-A
2208 20 87	Brandy de Jerez, u posudama zapremnine veće od 2 l	0,5 EUR/l	5-A
2208 20 89	Alkoholna pića dobivena destilacijom vina od grožđa ili koma od grožđa, u posudama zapremnine veće od 2 l (osim destilata za preradu, Cognaca, Armagnaca, Grappe i Brandy de Jerez)	0,5 EUR/l	5-A
2523 10 00	Cement u obliku klinkera	10	5
2523 29 00	Portland cement (osim bijelog, umjetno obojenog ili ne)	10	5

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
3917 21 10	Krute cijevi i crijeva od polimera etilena, bešavni i čija je dužina veća od najveće dimenzije poprečnog presjeka, neovisno jesu li površinski obrađeni ili ne, ali drukčije neobrađeni	6,5	5
3917 21 90	Krute cijevi i crijeva od polimera etilena (osim bešavnih i samo rezanih na određene dužine)	6,5	5
3917 22 10	Krute cijevi i crijeva od polimera propilena, bešavni i čija je dužina veća od najveće dimenzije poprečnog presjeka, neovisno jesu li površinski obrađeni ili ne, ali drukčije neobrađeni	6,5	5
3917 22 90	Krute cijevi i crijeva od polimera propilena (osim bešavnih i samo rezanih na određene dužine)	6,5	5
3917 23 10	Krute cijevi i crijeva od vinil klorida, bešavni i čija je dužina veća od najveće dimenzije poprečnog presjeka, neovisno jesu li površinski obrađeni ili ne, ali drukčije neobrađeni	6,5	5
3917 23 90	Krute cijevi i crijeva od vinil klorida (osim bešavnih i samo rezanih na određene dužine)	6,5	5
3917 31 00	Savijljive cijevi i crijeva, od plastičnih masa, pritiska prskanja od najmanje 27,6 MPa	6,5	5
3917 32 10	Savijljive cijevi i crijeva, od proizvoda kondenzacije ili rearanžirane polimerizacije, neovisno jesu li kemijski modificirani ili ne, neobrađeni ni drukčije kombinirani s drugim materijalima, bešavni i čija je dužina veća od najveće dimenzije poprečnog presjeka, neovisno jesu li površinski obrađeni ili ne, ali drukčije neobrađeni	6,5	5
3917 32 31	Savijljive cijevi i crijeva, od polimera etilena, neobrađeni ni drukčije kombinirani s drugim materijalima, bešavni i čija je dužina veća od najveće dimenzije poprečnog presjeka, neovisno jesu li površinski obrađeni ili ne, ali drukčije neobrađeni	6,5	5
3917 32 35	Savijljive cijevi i crijeva, od vinil klorida, neobrađeni ni drukčije kombinirani s drugim materijalima, bešavni i čija je dužina veća od najveće dimenzije poprečnog presjeka, neovisno jesu li površinski obrađeni ili ne, ali drukčije neobrađeni	6,5	5
3917 32 39	Savijljive cijevi i crijeva, od proizvoda adicijske polimerizacije, neobrađeni ni drukčije kombinirani s drugim materijalima, bešavni i čija je dužina veća od najveće dimenzije poprečnog presjeka, neovisno jesu li površinski obrađeni ili ne, ali drukčije neobrađeni (osim onih od polimera etilena ili vinil klorida)	6,5	5

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
3917 32 51	Savitljive cijevi i crijeva, od plastičnih masa, neojačani ni drukčije kombinirani s drugim materijalima, bešavni i čija je dužina veća od najveće dimenzije poprečnog presjeka, neovisno jesu li površinski obrađeni ili ne, ali drukčije neobrađeni (osim cijevi od proizvoda adicijske polimerizacije, od proizvoda kondenzacije ili rearanžirane polimerizacije, neovisno jesu li kemijski modificirani ili ne)	6,5	5
3917 32 91	Umjetna crijeva „omoti za kobasičarske proizvode” (osim onih od skrućenih bjelančevina ili od celuloznih materijala)	6,5	5
3917 32 99	Savitljive cijevi i crijeva, od plastičnih masa, neojačani ni drukčije kombinirani s drugim materijalima, bez pribora (osim bešavnih i samo rezanih na određene dužine te umjetnih crijeva)	6,5	5
3917 39 12	Savitljive cijevi i crijeva, od proizvoda kondenzacije ili rearanžirane polimerizacije, neovisno jesu li kemijski modificirani ili ne, ojačani ili drukčije kombinirani s drugim materijalima, bešavni i čija je dužina veća od maksimalnog promjera, neovisno jesu li površinski obrađeni ili ne, ali drukčije neobrađeni (osim cijevi s pritiskom prskanja od najmanje 27,6 MPa)	6,5	3
3917 39 15	Savitljive cijevi i crijeva, od proizvoda adicijske polimerizacije, ojačani ili drukčije kombinirani s drugim materijalima, bešavni i čija je dužina veća od najveće dimenzije poprečnog presjeka, neovisno jesu li površinski obrađeni ili ne, ali drukčije neobrađeni (osim onih s pritiskom prskanja od najmanje 27,6 MPa)	6,5	3
3917 39 19	Savitljive cijevi i crijeva, od plastičnih masa, ojačani ili drukčije kombinirani s drugim materijalima, bešavni i čija je dužina veća od najveće dimenzije poprečnog presjeka, neovisno jesu li površinski obrađeni ili ne, ali drukčije neobrađeni (osim onih od proizvoda adicijske polimerizacije, od proizvoda kondenzacije i od proizvoda rearanžirane polimerizacije te proizvoda koji mogu izdržati pritisak od najmanje 27,6 MPa)	6,5	3
3917 39 90	Savitljive cijevi i crijeva, od plastičnih masa, ojačani ili drukčije kombinirani s drugim materijalima (osim bešavnih ili samo rezanih na određene dužine; cijevi s pritiskom prskanja od najmanje 27,6 MPa)	6,5	3
3917 40 00	Pribor od plastičnih masa za cijevi i crijeva (npr. spojnice, koljena, prirubnice)	6,5	3
3922 10 00	Kade, tuš-kade, sudoperi i umivaonici, od plastičnih masa	6,5	3
3922 20 00	Zahodska sjedala i poklopci, od plastičnih masa	6,5	3

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
3922 90 00	Bidei, zahodske školjke, vodokotlići i slični sanitarni proizvodi od plastičnih masa (osim kada, tuš-kada, sudopera, umivaonika, zahodskih sjedala i poklopaca)	6,5	3
3923 10 00	Kutije, sanduci, gajbe i slični proizvodi za prijevoz ili pakiranje robe, od plastičnih masa	6,5	3
3923 21 00	Vreće i vrećice, uključujući stožaste, od polimera etilena	6,5	3
3923 29 10	Vreće i vrećice, uključujući stožaste, od polivinil klorida	6,5	3
3923 29 90	Vreće i vrećice, uključujući stožaste, od plastičnih masa (osim onih od polivinil klorida i od polimera etilena)	6,5	3
3923 30 10	Baloni, boce, plosnate boce i slični proizvodi za prijevoz i pakiranje robe, od plastičnih masa, obujma ne većeg od 2 l	6,5	3
3923 30 90	Baloni, boce, plosnate boce i slični proizvodi za prijevoz i pakiranje robe, od plastičnih masa, obujma većeg od 2 l	6,5	3
3923 50 90	Čepovi, poklopci, zaklopci i ostali zatvarači, od plastičnih masa (osim čepova i omotača čepova za boce)	6,5	3
3923 90 90	Proizvodi za prijevoz ili pakiranje robe, od plastičnih masa (osim kutija, sanduka, gajbi i sličnih proizvoda; vreća i vrećica, uključujući stožaste; balona, boca, plosnatih boca i sličnih proizvoda; koluta, vretena, bobina i sličnih nosača; čepova, poklopaca i ostalih zatvarača; mreža ekstrudiranih u cjevastom obliku)	6,5	3
3924 10 00	Stolni proizvodi i kuhinjski proizvodi, od plastičnih masa	6,5	3
3924 90 11	Spužve za kućanstvo ili za toaletnu uporabu, od regenerirane celuloze	6,5	3
3924 90 90	Kućanski proizvodi i toaletni proizvodi, od plastičnih masa osim od regenerirane celuloze (osim stolnih proizvoda i kuhinjskih proizvoda, kada, tuš-kada, umivaonika, bidea, zahodskih školjki, sjedala i poklopaca, vodokotlića i sličnih sanitarnih proizvoda)	6,5	3
3925 10 00	Rezervoari, cisterne, kace i slični spremnici, od plastičnih masa, obujma većeg od 300 l	6,5	3
3925 20 00	Vrata, prozori i okviri za njih te pragovi za vrata, od plastičnih masa	6,5	3
3925 30 00	Kapci, rolete, uključujući venecijanske rolete, i slični proizvodi i njihovi dijelovi, od plastike (osim pribora i sličnih proizvoda)	6,5	3

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
3925 90 10	Pribor i okovi namijenjeni trajnoj ugradnji u ili na vrata, prozore, stepenice, zidove ili druge dijelove zgrada, od plastičnih masa	6,5	3
3925 90 20	Kabelske kanalice i kanali za električne instalacije, od plastičnih masa	6,5	3
3925 90 80	Građevinski predmeti za proizvodnju podova, zidova, pregradnih zidova, stropova, krovova itd., oluke i dijelove ograda, ograde i slično, montažne police za dućane, tvornice, skladišta, magazine itd., arhitektonski ukrasi kao što su kanelire, svodovi i frize, od plastičnih materijala, d. n.	6,5	3
3926 20 00	Odjeća i pribor za odjeću proizvedeni međusobnim šivanjem ili lijepljenjem folija od plastičnih masa, uključujući rukavice, rukavice s jednim prstom i rukavice bez prstiju	6,5	3
3926 90 97	Proizvodi od plastičnih masa i proizvodi od ostalih materijala iz tarifnih brojeva 3901 do 3914, d. n.	6,5	5
5702 41 10	Axminster sagovi od vune ili fine životinjske dlake, tkani, koji nisu dobiveni tafting-postupkom i nisu flokirani, s florom, dovršeni	12	5
5702 41 90	Sagovi i ostali podni pokrivači, od vune ili fine životinjske dlake, tkani, koji nisu dobiveni tafting-postupkom i nisu flokirani, s florom, dovršeni (osim Kelem, Schumacks, Karamanie i slično ručno tkanih prostirki i Axminster sagova)	12	5
5702 42 10	Axminster sagovi od umjetnih ili sintetičkih tekstilnih materijala, tkani, koji nisu dobiveni tafting-postupkom i nisu flokirani, s florom, dovršeni	20	5
5702 42 90	Sagovi i ostali podni pokrivači, od umjetnih ili sintetičkih tekstilnih materijala, tkani, koji nisu dobiveni tafting-postupkom i nisu flokirani, s florom, dovršeni (osim Kelem, Schumacks, Karamanie i slično ručno tkanih prostirki i Axminster sagova)	20	5
5702 49 00	Sagovi i ostali podni pokrivači, od biljnih tekstilnih materijala ili grube životinjske dlake, tkani, koji nisu dobiveni tafting-postupkom i nisu flokirani, s florom, dovršeni (osim Kelem, Schumacks, Karamanie i slično ručno tkanih prostirki i pokrivala za pod od kokosovih vlakana)	12	5
5703 10 00	Sagovi i ostali podni pokrivači, od vune ili od fine životinjske dlake, dobiveni tafting-postupkom, dovršeni ili nedovršeni	12	5
5703 20 19	Sagovi i ostali podni pokrivači, od najlona ili ostalih poliamida, dobiveni tafting-postupkom, dovršeni ili nedovršeni, tiskani (osim pločica od sagova površine ne veće od 0,3 m <sup>2</sup> )	12,5	5

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovoljnije nacije	Kategorija
5703 20 99	Sagovi i ostali podni pokrivači, od najlona ili ostalih poliamida, dobiveni tafting-postupkom, dovršeni ili nedovršeni (osim tiskanih, pločica od sagova površine ne veće od 0,3 m <sup>2</sup> )	12,5	5
5703 30 19	Sagovi i ostali podni pokrivači, od polipropilena, dobiveni tafting-postupkom, dovršeni ili nedovršeni (osim pločica od sagova površine ne veće od 0,3 m <sup>2</sup> )	12,5	5
5704 90 00	Sagovi i ostali podni pokrivači, od pusta, koji nisu dobiveni tafting-postupkom i nisu flokirani, dovršeni ili nedovršeni (osim pločica od sagova površine ne veće od 0,3 m <sup>2</sup> )	12	5
5705 00 30	Sagovi i ostali podni pokrivači, od umjetnih ili sintetičkih materijala, dovršeni ili nedovršeni (osim onih uzlanih, tkanih ili dobivenih tafting-postupkom i od pusta)	12	5
5705 00 90	Sagovi i ostali podni pokrivači, od biljnih tekstilnih materijala ili grube životinjske dlake, dovršeni ili nedovršeni (osim onih uzlanih, tkanih ili dobivenih tafting-postupkom i od pusta)	12	5
6101 20 90	Anoraci, uključujući skijaške jakne, vjetrovke svih vrsta i slične proizvode od pamuka, za muškarce ili dječake, pleteni ili kukičani (osim odijela, kompleta, jakni, sakoa, hlača s plastronom i naramenicama i hlača)	12	5
6101 30 90	Anoraci, uključujući skijaške jakne, vjetrovke svih vrsta i slične proizvode od umjetnih ili sintetičkih vlakana, za muškarce ili dječake, pleteni ili kukičani (osim odijela, kompleta, jakni, sakoa, hlača s plastronom i naramenicama i hlača)	12	5
6102 20 90	Anoraci, uključujući skijaške jakne, vjetrovke svih vrsta i slične proizvode od pamuka, za žene i djevojčice, pleteni ili kukičani (osim odijela, kompleta, jakni, sakoa, haljina, suknji, suknja-hlača, hlača, hlača s plastronom i naramenicama)	12	5
6102 30 90	Anoraci, uključujući skijaške jakne, vjetrovke svih vrsta i slične proizvode od umjetnih ili sintetičkih vlakana, za žene i djevojčice, pleteni ili kukičani (osim odijela, kompleta, jakni, sakoa, haljina, suknji, suknja-hlača, hlača, hlača s plastronom i naramenicama)	12	5
6103 32 00	Jakne i sakoi od pamuka, za muškarce ili dječake, pleteni ili kukičani (osim vjetrovki i sličnih proizvoda)	12	5
6103 33 00	Jakne i sakoi od sintetičkih vlakana, za muškarce ili dječake, pleteni ili kukičani (osim vjetrovki i sličnih proizvoda)	12	5
6103 42 00	Hlače, hlače s plastronom i naramenicama, hlače stisnute ispod koljena i kratke hlače od pamuka, za muškarce ili dječake, pletene ili kukičane (osim kupaćih gaća ili kostima i gaća)	12	5

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovoljnije nacije	Kategorija
6103 43 00	Hlače, hlače s plastronom i naramenicama, hlače stisnute ispod koljena i kratke hlače od sintetičkih vlakana, za muškarce ili dječake, pletene ili kukičane (osim kupaćih gaća ili kostima i gaća)	12	5
6104 32 00	Jakne i sakoi od pamuka, za žene ili djevojčice, pleteni ili kukičani (osim vjetrovki i sličnih proizvoda)	12	3
6104 33 00	Jakne i sakoi od sintetičkih vlakana, za žene ili djevojčice, pleteni ili kukičani (osim vjetrovki i sličnih proizvoda)	12	3
6104 39 00	Jakne i sakoi od tekstilnih materijala, za žene ili djevojčice, pleteni ili kukičani (osim onih od vune, fine životinjske dlake, pamuka ili sintetičkih vlakana, vjetrovki i sličnih proizvoda)	12	3
6104 42 00	Haljine od pamuka, za žene ili djevojčice, pletene ili kukičane (osim podsuknji)	12	5
6104 43 00	Haljine od sintetičkih vlakana, za žene ili djevojčice, pletene ili kukičane (osim podsuknji)	12	5
6104 44 00	Haljine od umjetnih vlakana, za žene ili djevojčice, pletene ili kukičane (osim podsuknji)	12	5
6104 49 00	Haljine od tekstilnih materijala, za žene ili djevojčice, pletene ili kukičane (osim onih od vune, fine životinjske dlake, pamuka, umjetnih ili sintetičkih vlakana i podsuknji)	12	5
6104 52 00	Suknje i suknje-hlače od pamuka, za žene ili djevojčice, pletene ili kukičane (osim podsuknji)	12	3
6104 53 00	Suknje i suknje-hlače od sintetičkih vlakana, za žene ili djevojčice, pletene ili kukičane (osim podsuknji)	12	3
6104 59 00	Suknje i suknje-hlače od tekstilnih materijala, za žene ili djevojčice, pletene ili kukičane (osim onih od vune, fine životinjske dlake, pamuka ili sintetičkih vlakana i podsuknji)	12	3
6104 62 00	Hlače, hlače s plastronom i naramenicama, hlače stisnute ispod koljena i kratke hlače od pamuka, za žene ili djevojčice, pletene ili kukičane (osim gaćica i kupaćih gaća ili kostima)	12	3
6104 63 00	Hlače, hlače s plastronom i naramenicama, hlače stisnute ispod koljena i kratke hlače od sintetičkih vlakana, za žene ili djevojčice, pletene ili kukičane (osim gaćica i kupaćih gaća ili kostima)	12	3
6104 69 00	Hlače, hlače s plastronom i naramenicama, hlače stisnute ispod koljena i kratke hlače od tekstilnih materijala, za žene ili djevojčice, pletene ili kukičane (osim onih od vune, fine životinjske dlake, pamuka ili sintetičkih vlakana, gaćica i kupaćih gaća ili kostima)	12	3

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
6105 10 00	Košulje za muškarce ili dječake od pamuka, pletene ili kukičane (osim noćnih košulja, T-majica, potkošulja i ostalih majica)	12	5
6105 20 10	Košulje za muškarce ili dječake od sintetičkih vlakana, pletene ili kukičane (osim noćnih košulja, T-majica, potkošulja i ostalih majica)	12	5
6106 10 00	Bluze, košulje i košulje-bluze od pamuka, za žene ili djevojčice, pletene ili kukičane (osim T-majica i majica)	12	5
6106 20 00	Bluze, košulje i košulje-bluze od umjetnih ili sintetičkih vlakana, za žene ili djevojčice, pletene ili kukičane (osim T-majica i majica)	12	5
6107 11 00	Gaće od pamuka, za muškarce ili dječake, pletene ili kukičane	12	5
6107 12 00	Gaće od umjetnih ili sintetičkih vlakana, za muškarce ili dječake, pletene ili kukičane	12	5
6107 19 00	Gaće od ostalih tekstilnih materijala, za muškarce ili dječake, pletene ili kukičane (osim onih od pamuka ili od umjetnih ili sintetičkih vlakana)	12	5
6107 21 00	Noćne košulje i pidžame od pamuka, za muškarce ili dječake, pletene ili kukičane (osim majica i potkošulja)	12	5
6107 22 00	Noćne košulje i pidžame od umjetnih ili sintetičkih vlakana, za muškarce ili dječake, pletene ili kukičane (osim majica i potkošulja)	12	5
6108 21 00	Gaćice od pamuka, za žene ili djevojčice, pletene ili kukičane	12	5
6108 22 00	Gaćice od umjetnih ili sintetičkih vlakana, za žene ili djevojčice, pletene ili kukičane	12	5
6108 29 00	Gaćice od tekstilnih materijala, za žene ili djevojčice, pletene ili kukičane (osim onih od pamuka ili umjetnih ili sintetičkih vlakana)	12	5
6108 31 00	Spavaćice i pidžame od pamuka, za žene ili djevojčice, pletene ili kukičane (osim T-majica, majica i jutarnjih haljina)	12	5
6108 32 00	Spavaćice i pidžame od umjetnih ili sintetičkih vlakana, za žene ili djevojčice, pletene ili kukičane (osim T-majica, majica i jutarnjih haljina)	12	5
6108 91 00	Jutarnje haljine, kupaći ogrtači, kućne haljine i slični proizvodi od pamuka, za žene ili djevojčice, pleteni ili kukičani (osim majica, kombinea, podsuknji, gaćica, spavaćica, pidžama, grudnjaka, midera, steznika i sličnih proizvoda)	12	5



Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
6108 92 00	Jutarnje haljine, kupaći ogrtači, kućne haljine i slični proizvodi od umjetnih ili sintetičkih vlakana, za žene ili djevojčice, pleteni ili kukičani (osim majica, kombinea, podsuknji, gaćica, spavaćica, pidžama, grudnjaka, midera, steznika i sličnih proizvoda)	12	5
6109 10 00	T-majice, potkošulje i ostale majice, pletene ili kukičane	12	3
6109 90 30	T-majice, potkošulje i ostale majice, pletene ili kukičane, od umjetnih ili sintetičkih vlakana, pletene ili kukičane	12	3
6109 90 90	T-majice, potkošulje i ostale majice od tekstilnih materijala, pletene ili kukičane (osim onih od vune, fine životinjske dlake, pamuka i umjetnih ili sintetičkih vlakana)	12	3
6110 11 10	Džemperi i puloveri (bez kopčanja), s masenim udjelom vune od 50 % ili većim i mase po komadu od 600 g ili veće	12	5
6110 11 30	Džemperi, puloveri (bez kopčanja), veste, prsluci i slični proizvodi, od vune, pleteni ili kukičani, za muškarce ili dječake (osim džempera i pulovera (bez kopčanja) s masenim udjelom vune od 50 % ili većim i mase po komadu od 600 g ili veće i podstavljenih prsluka)	12	5
6110 11 90	Džemperi, puloveri (bez kopčanja), veste, prsluci i slični proizvodi, od vune, pleteni ili kukičani, za žene i djevojčice (osim džempera i pulovera (bez kopčanja) s masenim udjelom vune od 50 % ili većim i mase po komadu od 600 g ili veće i podstavljenih prsluka)	12	5
6110 20 10	Lagani fino pleteni džemperi i puloveri, s visokim presavijenim („dolčevita”), polo ili nepresavijenim ovratnikom, od pamuka, pleteni ili kukičani	12	3
6110 20 91	Džemperi, puloveri (bez kopčanja), veste, prsluci i slični proizvodi, od pamuka, pleteni ili kukičani, za muškarce ili dječake (osim laganih fino pletenih džempera i pulovera, s visokim presavijenim („dolčevita”), polo ili nepresavijenim ovratnikom i podstavljenih prsluka)	12	3
6110 20 99	Džemperi, puloveri (bez kopčanja), veste, prsluci i slični proizvodi, od pamuka, pleteni ili kukičani, za žene i djevojčice (osim laganih fino pletenih džempera i pulovera, s visokim presavijenim („dolčevita”), polo ili nepresavijenim ovratnikom i podstavljenih prsluka)	12	3
6110 30 10	Lagani fino pleteni džemperi i puloveri, s visokim presavijenim („dolčevita”), polo ili nepresavijenim ovratnikom, od umjetnih ili sintetičkih vlakana, pleteni ili kukičani	12	5
6110 30 91	Džemperi, puloveri (bez kopčanja), veste, prsluci i slični proizvodi, od umjetnih ili sintetičkih vlakana, pleteni ili kukičani, za muškarce ili dječake (osim laganih fino pletenih džempera i pulovera, s visokim presavijenim („dolčevita”), polo ili nepresavijenim ovratnikom i podstavljenih prsluka)	12	5

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
6110 30 99	Džemperi, puloveri (bez kopčanja), veste, prsluci i slični proizvodi, od umjetnih ili sintetičkih vlakana, pleteni ili kukičani, za žene ili djevojčice (osim laganih fino pletenih džempera i pulovera, s visokim presavijenim („dolčevita”), polo ili nepresavijenim ovratnikom i podstavljenih prsluka)	12	5
6115 21 00	Čarape s gaćicama i čarape s gaćicama bez stopala od sintetičkih vlakana, pletene ili kukičane, finoće jednolitne pređe manje od 67 deciteksa (osim gradiranih steznih čarapa)	12	3
6115 22 00	Čarape s gaćicama i čarape s gaćicama bez stopala od sintetičkih vlakana, pletene ili kukičane, finoće jednolitne pređe od 67 deciteksa ili više (osim gradiranih steznih čarapa)	12	3
6115 29 00	Čarape s gaćicama i čarape s gaćicama bez stopala od tekstilnih materijala, pletene ili kukičane (osim gradiranih steznih čarapa, onih od sintetičkih vlakana i čarapa za bebe)	12	3
6115 95 00	Dugačke čarape ili dokoljenice, kratke čarape i slično, uključujući obuću bez pričvršćenog potplata, od pamuka, pletene ili kukičane (osim gradiranih steznih čarapa, čarapa s gaćicama i čarapa s gaćicama bez stopala, dugačkih čarapa ili dokoljenica za žene finoće jednolitne pređe manje od 67 deciteksa i čarapa za bebe)	12	3
6115 96 91	Ženske čarape od sintetičkih vlakana, pletene ili kukičane (osim gradiranih steznih čarapa, čarapa s gaćicama i čarapa s gaćicama bez stopala, dugačkih čarapa za žene finoće jednolitne pređe manje od 67 deciteksa i dokoljenica)	12	3
6115 96 99	Dugačke čarape, kratke čarape i slično, uključujući obuću bez pričvršćenog potplata, od sintetičkih vlakana, pletene ili kukičane (osim gradiranih steznih čarapa, čarapa s gaćicama i čarapa s gaćicama bez stopala za žene, dugačkih čarapa ili dokoljenica i čarapa za bebe)	12	3
6115 99 00	Dugačke čarape ili dokoljenice, kratke čarape i slično, uključujući obuću bez pričvršćenog potplata, od tekstilnih materijala, pletene ili kukičane (osim onih od vune, fine životinjske dlake, pamuka ili sintetičkih vlakana, gradiranih steznih čarapa, čarapa s gaćicama i čarapa s gaćicama bez stopala, dugačkih čarapa ili dokoljenica za žene finoće jednolitne pređe manje od 67 deciteksa i čarapa za bebe)	12	3
6201 11 00	Kaputi, kišni kaputi, kratki kaputi, pelerine, plaševi i slični proizvodi, za muškarce ili dječake, od vune ili fine životinjske dlake (osim pletenih i kukičanih)	12	3
6201 12 10	Kaputi, kišni kaputi, kratki kaputi, pelerine, plaševi i slični proizvodi, za muškarce ili dječake, od pamuka, mase, po komadu odjeće, ne veće od 1 kg (osim pletenih i kukičanih)	12	3

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
6201 12 90	Kaputi, kišni kaputi, kratki kaputi, pelerine, plaševi i slični proizvodi, za muškarce ili dječake, od pamuka, mase, po komadu odjeće, veće od 1 kg (osim pletenih i kukičanih)	12	3
6201 13 10	Kaputi, kišni kaputi, kratki kaputi, pelerine, plaševi i slični proizvodi, za muškarce ili dječake, od umjetnih ili sintetičkih vlakana, mase, po komadu odjeće, ne veće od 1 kg (osim pletenih i kukičanih)	12	3
6201 13 90	Kaputi, kišni kaputi, kratki kaputi, pelerine, plaševi i slični proizvodi, za muškarce ili dječake, od umjetnih ili sintetičkih vlakana, mase, po komadu odjeće, veće od 1 kg (osim pletenih i kukičanih)	12	3
6201 19 00	Kaputi, kišni kaputi, kratki kaputi, pelerine, plaševi i slični proizvodi, za muškarce ili dječake, od tekstilnih materijala (osim onih od vune ili fine životinjske dlake, pamuka ili umjetnih ili sintetičkih vlakana, pletenih ili kukičanih)	12	3
6201 91 00	Anoraci, uključujući skijaške jakne, vjetrovke svih vrsta i slične proizvode, za muškarce ili dječake, od vune ili fine životinjske dlake (osim pletenih ili kukičanih, odijela, kompleta, jakni, sakoa i hlača)	12	3
6201 92 00	Anoraci, vjetrovke svih vrsta i slični proizvodi od pamuka, za muškarce ili dječake (osim pletenih ili kukičanih te odijela, kompleta, jakni, sakoa, hlača i gornjih dijelova skijaških odijela)	12	3
6201 93 00	Anoraci, vjetrovke svih vrsta i slični proizvodi od umjetnih ili sintetičkih vlakana, za muškarce ili dječake (osim pletenih ili kukičanih te odijela, kompleta, jakni, sakoa, hlača i gornjih dijelova skijaških odijela)	12	3
6201 99 00	Anoraci, uključujući skijaške jakne, vjetrovke svih vrsta i slične proizvode, za muškarce ili dječake, od tekstilnih materijala (osim onih od vune, fine životinjske dlake, pamuka ili umjetnih ili sintetičkih vlakana, pletenih ili kukičanih, odijela, kompleta, jakni, sakoa i hlača)	12	3
6202 11 00	Kaputi, kišni kaputi, kratki kaputi, pelerine, plaševi i slični proizvodi, za žene ili djevojčice, od vune ili fine životinjske dlake (osim pletenih i kukičanih)	12	3
6202 12 10	Kaputi, kišni kaputi, kratki kaputi, pelerine, plaševi i slični proizvodi, za žene ili djevojčice, od pamuka, mase, po komadu odjeće, ne veće od 1 kg (osim pletenih i kukičanih)	12	3
6202 12 90	Kaputi, kišni kaputi, kratki kaputi, pelerine, plaševi i slični proizvodi, za žene ili djevojčice, od pamuka, mase, po komadu odjeće, veće od 1 kg (osim pletenih i kukičanih)	12	3

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
6202 13 10	Kaputi, kišni kaputi, kratki kaputi, pelerine, plaševi i slični proizvodi, za žene ili djevojčice, od umjetnih ili sintetičkih vlakana, mase, po komadu odjeće, ne veće od 1 kg (osim pletenih i kukičanih)	12	3
6202 13 90	Kaputi, kišni kaputi, kratki kaputi, pelerine, plaševi i slični proizvodi, za žene ili djevojčice, od umjetnih ili sintetičkih vlakana, mase, po komadu odjeće, veće od 1 kg (osim pletenih i kukičanih)	12	3
6202 19 00	Kaputi, kišni kaputi, kratki kaputi, pelerine, plaševi i slični proizvodi, za žene ili djevojčice, od tekstilnih materijala (osim onih od vune ili fine životinjske dlake, pamuka ili umjetnih ili sintetičkih vlakana, pletenih ili kukičanih)	12	3
6202 91 00	Anoraci, uključujući skijaške jakne, vjetrovke svih vrsta i slične proizvode, za žene ili djevojčice, od vune ili fine životinjske dlake (osim pletenih ili kukičanih, odijela, kompleta, jakni, sakoa i hlača)	12	3
6202 92 00	Anoraci, vjetrovke svih vrsta i slični proizvodi od pamuka, za žene ili djevojčice (osim pletenih ili kukičanih te odijela, kompleta, jakni, sakoa, hlača i gornjih dijelova skijaških odijela)	12	3
6202 93 00	Anoraci, vjetrovke svih vrsta i slični proizvodi od umjetnih ili sintetičkih vlakana, za žene ili djevojčice (osim pletenih ili kukičanih te odijela, kompleta, jakni, sakoa, hlača i gornjih dijelova skijaških odijela)	12	3
6202 99 00	Anoraci, uključujući skijaške jakne, vjetrovke svih vrsta i slične proizvode, za žene ili djevojčice, od tekstilnih materijala (osim onih od vune, fine životinjske dlake, pamuka ili umjetnih ili sintetičkih vlakana, pletenih ili kukičanih, odijela, kompleta, jakni, sakoa i hlača)	12	3
6203 11 00	Odijela od vune ili fine životinjske dlake, za muškarce ili dječake (osim pletenih ili kukičanih, trenirki, skijaških odijela i kupaćih gaća ili kostima)	12	3
6203 12 00	Odijela od sintetičkih vlakana, za muškarce ili dječake (osim pletenih ili kukičanih, trenirki, skijaških odijela i kupaćih gaća ili kostima)	12	3
6203 19 10	Odijela od pamuka, za muškarce ili dječake (osim pletenih ili kukičanih, trenirki, skijaških odijela i kupaćih gaća ili kostima)	12	3
6203 19 30	Odijela od umjetnih vlakana, za muškarce ili dječake (osim pletenih ili kukičanih, trenirki, skijaških odijela i kupaćih gaća ili kostima)	12	3

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
6203 19 90	Odijela od tekstilnih materijala, za muškarce ili dječake (osim onih od vune ili fine životinjske dlake, pamuka ili sintetičkih vlakana, pletenih ili kukičanih, trenirki, skijaških odijela i kupaćih gaća ili kostima)	12	3
6203 22 10	Kompleti za industrijsku ili profesionalnu uporabu, od pamuka, za muškarce ili dječake (osim pletenih ili kukičanih)	12	3
6203 31 00	Jakne i sakoi od vune ili fine životinjske dlake, za muškarce ili dječake (osim pletenih ili kukičanih te vjetrovki i sličnih proizvoda)	12	3
6203 32 10	Jakne i sakoi za industrijsku ili profesionalnu uporabu, od pamuka, za muškarce ili dječake (osim pletenih ili kukičanih te vjetrovki i sličnih proizvoda)	12	3
6203 32 90	Jakne i sakoi od pamuka, za muškarce ili dječake (osim pletenih ili kukičanih, onih za industrijsku ili profesionalnu uporabu te vjetrovki i sličnih proizvoda)	12	3
6203 33 10	Jakne i sakoi za industrijsku ili profesionalnu uporabu, od sintetičkih vlakana, za muškarce ili dječake (osim pletenih ili kukičanih te vjetrovki i sličnih proizvoda)	12	3
6203 33 90	Jakne i sakoi od sintetičkih vlakana, za muškarce ili dječake (osim pletenih ili kukičanih, onih za industrijsku ili profesionalnu uporabu te vjetrovki i sličnih proizvoda)	12	3
6203 41 10	Hlače i hlače stisnute ispod koljena od vune ili fine životinjske dlake, za muškarce ili dječake (osim pletenih ili kukičanih, osim hlača s plastronom i naramenicama te gaća)	12	3
6203 42 11	Hlače i hlače stisnute ispod koljena za industrijsku ili profesionalnu uporabu, od pamuka, za muškarce ili dječake (osim pletenih ili kukičanih te hlača s plastronom i naramenicama)	12	3
6203 42 31	Hlače i hlače stisnute ispod koljena, od pamuka denim tkanine, za muškarce ili dječake (osim pletenih ili kukičanih, onih za industrijsku ili profesionalnu uporabu, hlača s plastronom i naramenicama te gaća)	12	3
6203 42 35	Hlače i hlače stisnute ispod koljena, od pamuka, za muškarce ili dječake (osim onih od denim tkanine, rebrastog samta, pletenih ili kukičanih, onih za industrijsku ili profesionalnu uporabu, hlača s plastronom i naramenicama te gaća)	12	3
6203 42 51	Hlače s plastronom i naramenicama za industrijsku ili profesionalnu uporabu, od pamuka, za muškarce ili dječake (osim pletenih ili kukičanih)	12	3
6203 42 59	Hlače s plastronom i naramenicama, od pamuka, za muškarce ili dječake (osim pletenih ili kukičanih, onih za industrijsku ili profesionalnu uporabu)	12	3

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovoljnije nacije	Kategorija
6203 42 90	Kratke hlače od pamuka, za muškarce ili dječake (osim pletenih ili kukičanih, kupaćih gaća ili kostima i gaća)	12	3
6203 43 11	Hlače i hlače stisnute ispod koljena za industrijsku ili profesionalnu uporabu, od sintetičkih vlakana, za muškarce ili dječake (osim pletenih ili kukičanih te hlača s plastronom i naramenicama)	12	3
6203 43 19	Hlače i hlače stisnute ispod koljena, od sintetičkih vlakana, za muškarce ili dječake (osim pletenih ili kukičanih, onih za industrijsku ili profesionalnu uporabu, hlača s plastronom i naramenicama te gaća)	12	3
6203 43 31	Hlače s plastronom i naramenicama za industrijsku ili profesionalnu uporabu, od sintetičkih vlakana, za muškarce ili dječake (osim pletenih ili kukičanih)	12	3
6203 43 39	Hlače s plastronom i naramenicama, od sintetičkih vlakana, za muškarce ili dječake (osim pletenih ili kukičanih i onih za industrijsku ili profesionalnu uporabu)	12	3
6203 43 90	Kratke hlače od sintetičkih vlakana, za muškarce ili dječake (osim pletenih ili kukičanih, gaća i kupaćih gaća ili kostima)	12	3
6203 49 11	Hlače i hlače stisnute ispod koljena za industrijsku ili profesionalnu uporabu, od umjetnih vlakana, za muškarce ili dječake (osim pletenih ili kukičanih te hlača s plastronom i naramenicama)	12	3
6203 49 19	Hlače i hlače stisnute ispod koljena, od umjetnih vlakana, za muškarce ili dječake (osim pletenih ili kukičanih, onih za industrijsku ili profesionalnu uporabu, hlača s plastronom i naramenicama te gaća)	12	3
6203 49 31	Hlače s plastronom i naramenicama za industrijsku ili profesionalnu uporabu, od umjetnih vlakana, za muškarce ili dječake (osim pletenih ili kukičanih)	12	3
6203 49 39	Hlače s plastronom i naramenicama, od umjetnih vlakana, za muškarce ili dječake (osim pletenih ili kukičanih, onih za industrijsku ili profesionalnu uporabu)	12	3
6203 49 50	Kratke hlače od umjetnih vlakana, za muškarce ili dječake (osim pletenih ili kukičanih, gaća i kupaćih gaća ili kostima)	12	3
6203 49 90	Hlače, hlače s plastronom i naramenicama, hlače stisnute ispod koljena i kratke hlače od tekstilnih materijala, za muškarce ili dječake (osim onih od vune, fine životinjske dlake, pamuka ili umjetnih ili sintetičkih vlakana, pletenih ili kukičanih, gaća i kupaćih gaća ili kostima)	12	3
6204 12 00	Odjela od pamuka, za žene ili djevojčice (osim pletenih ili kukičanih, skijaških kombinezona i kupaćih gaća ili kostima)	12	5

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
6204 13 00	Odjela od sintetičkih vlakana, za žene ili djevojčice (osim pletenih ili kukičanih, skijaških kombinezona i kupaćih gaća ili kostima)	12	5
6204 19 10	Odjela od umjetnih vlakana, za žene ili djevojčice (osim pletenih ili kukičanih, skijaških kombinezona i kupaćih gaća ili kostima)	12	5
6204 19 90	Odjela od tekstilnih materijala, za žene ili djevojčice (osim onih od vune, fine životinjske dlake, pamuka ili umjetnih ili sintetičkih vlakana, pletenih ili kukičanih, skijaških kombinezona i kupaćih gaća ili kostima)	12	5
6204 31 00	Jakne i sakoi od vune ili fine životinjske dlake, za žene ili djevojčice (osim pletenih ili kukičanih, vjetrovki i sličnih proizvoda)	12	3
6204 32 10	Jakne i sakoi za industrijsku ili profesionalnu uporabu, od pamuka, za žene ili djevojčice (osim pletenih ili kukičanih, vjetrovki i sličnih proizvoda)	12	5
6204 32 90	Jakne i sakoi od pamuka, za žene ili djevojčice (osim pletenih ili kukičanih, onih za industrijsku ili profesionalnu uporabu, vjetrovki i sličnih proizvoda)	12	5
6204 33 10	Jakne i sakoi za industrijsku ili profesionalnu uporabu, od sintetičkih vlakana, za žene ili djevojčice (osim pletenih ili kukičanih, vjetrovki i sličnih proizvoda)	12	5
6204 33 90	Jakne i sakoi od sintetičkih vlakana, za žene ili djevojčice (osim pletenih ili kukičanih, onih za industrijsku ili profesionalnu uporabu, vjetrovki i sličnih proizvoda)	12	5
6204 39 11	Jakne i sakoi za industrijsku ili profesionalnu uporabu, od umjetnih vlakana, za žene ili djevojčice (osim pletenih ili kukičanih, vjetrovki i sličnih proizvoda)	12	5
6204 39 19	Jakne i sakoi od umjetnih vlakana, za žene ili djevojčice (osim pletenih ili kukičanih, onih za industrijsku ili profesionalnu uporabu, vjetrovki i sličnih proizvoda)	12	5
6204 39 90	Jakne i sakoi od tekstilnih materijala, za žene ili djevojčice (osim onih od vune, fine životinjske dlake, pamuka ili umjetnih ili sintetičkih vlakana, pletenih ili kukičanih, vjetrovki i sličnih proizvoda)	12	5
6204 41 00	Haljine od vune ili fine životinjske dlake, za žene ili djevojčice (osim pletenih ili kukičanih i podsuknji)	12	5
6204 42 00	Haljine od pamuka, za žene ili djevojčice (osim pletenih ili kukičanih i podsuknji)	12	5
6204 43 00	Haljine od sintetičkih vlakana, za žene ili djevojčice (osim pletenih ili kukičanih i podsuknji)	12	5

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
6204 44 00	Haljine od umjetnih vlakana, za žene ili djevojčice (osim pletenih ili kukičanih i podsuknji)	12	5
6204 49 00	Haljine od tekstilnih materijala, za žene ili djevojčice (osim onih od vune, fine životinjske dlake, pamuka ili umjetnih ili sintetičkih vlakana, pletenih ili kukičanih i podsuknji)	12	5
6204 51 00	Suknje i suknje-hlače od vune ili fine životinjske dlake, za žene ili djevojčice (osim pletenih ili kukičanih i podsuknji)	12	5
6204 52 00	Suknje i suknje-hlače od pamuka, za žene ili djevojčice (osim pletenih ili kukičanih i podsuknji)	12	5
6204 53 00	Suknje i suknje-hlače od sintetičkih vlakana, za žene ili djevojčice (osim pletenih ili kukičanih i podsuknji)	12	5
6204 59 10	Suknje i suknje-hlače od umjetnih vlakana, za žene ili djevojčice (osim pletenih ili kukičanih i podsuknji)	12	5
6204 59 90	Suknje i suknje-hlače od tekstilnih materijala, za žene ili djevojčice (osim onih od vune, fine životinjske dlake, pamuka ili umjetnih ili sintetičkih vlakana, pletenih ili kukičanih i podsuknji)	12	5
6204 61 10	Hlače i hlače stisnute ispod koljena od vune ili fine životinjske dlake, za žene ili djevojčice (osim pletenih ili kukičanih, gaćica i kupaćih gaća ili kostima)	12	5
6204 61 85	Hlače s plastronom i naramenicama i kratke hlače od vune ili fine životinjske dlake, za žene ili djevojčice (osim pletenih ili kukičanih, gaćica i kupaćih gaća ili kostima)	12	5
6204 62 11	Hlače i hlače stisnute ispod koljena za industrijsku ili profesionalnu uporabu, od pamuka, za žene ili djevojčice (osim pletenih ili kukičanih te hlača s plastronom i naramenicama)	12	5
6204 62 31	Hlače i hlače stisnute ispod koljena, od pamuka denim tkanine, za žene ili djevojčice (osim onih za industrijsku ili profesionalnu uporabu, hlača s plastronom i naramenicama te gaćica)	12	5
6204 62 39	Hlače i hlače stisnute ispod koljena, od pamuka, za žene ili djevojčice (osim onih od rebrastog samta, denim tkanine, pletenih ili kukičanih, odjeće za industrijsku ili profesionalnu uporabu, hlača s plastronom i naramenicama, gaćica i donjih dijelova trenirki)	12	5
6204 63 11	Hlače i hlače stisnute ispod koljena za industrijsku ili profesionalnu uporabu, od sintetičkih vlakana, za žene ili djevojčice (osim pletenih ili kukičanih te hlača s plastronom i naramenicama)	12	5



Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
6204 63 18	Hlače i hlače stisnute ispod koljena, od sintetičkih vlakana, za žene ili djevojčice (osim onih od rebrastog samta, denim tkanine, pletenih ili kukičanih, odjeće za industrijsku ili profesionalnu uporabu, hlača s plastronom i naramenicama, gaćica i donjih dijelova trenirki)	12	5
6204 69 11	Hlače i hlače stisnute ispod koljena za industrijsku ili profesionalnu uporabu, od umjetnih vlakana, za žene ili djevojčice (osim pletenih ili kukičanih te hlača s plastronom i naramenicama)	12	5
6204 69 18	Hlače i hlače stisnute ispod koljena, od umjetnih vlakana, za žene ili djevojčice (osim onih od rebrastog samta, denim tkanine, pletenih ili kukičanih, odjeće za industrijsku ili profesionalnu uporabu, hlača s plastronom i naramenicama, gaćica i donjih dijelova trenirki)	12	5
6204 69 90	Hlače, hlače s plastronom i naramenicama, hlače stisnute ispod koljena i kratke hlače od tekstilnih materijala, za žene ili djevojčice (osim onih od vune, fine životinjske dlake, pamuka ili umjetnih ili sintetičkih vlakana, pletenih ili kukičanih, gaćica i kupaćih gaća ili kostima)	12	5
6205 20 00	Košulje za muškarce ili dječake od pamuka (osim pletenih ili kukičanih, noćnih košulja, potkošulja i ostalih majica)	12	3
6205 30 00	Košulje za muškarce ili dječake od umjetnih ili sintetičkih vlakana (osim pletenih ili kukičanih, noćnih košulja, potkošulja i ostalih majica)	12	5
6205 90 10	Košulje za muškarce ili dječake od lana ili ramije (osim pletenih ili kukičanih, noćnih košulja, potkošulja i ostalih majica)	12	5
6205 90 80	Košulje za muškarce ili dječake od tekstilnih materijala (osim od pamuka ili umjetnih ili sintetičkih vlakana, lana ili ramije, pletenih ili kukičanih, noćnih košulja, potkošulja i ostalih majica)	12	5
6206 10 00	Bluze, košulje i košulje-bluze od svile i svilenih otpadaka, za žene ili djevojčice, (osim pletenih ili kukičanih i majica)	12	5
6206 30 00	Bluze, košulje i košulje-bluze od pamuka, za žene ili djevojčice (osim pletenih ili kukičanih i majica)	12	5
6206 40 00	Bluze, košulje i košulje-bluze od umjetnih ili sintetičkih vlakana, za žene ili djevojčice (osim pletenih ili kukičanih i majica)	12	5
6211 32 10	Odjeća za industrijsku ili profesionalnu uporabu, od pamuka, za muškarce ili dječake (osim pletene ili kukičane)	12	5
6211 33 10	Odjeća za industrijsku ili profesionalnu uporabu, od umjetnih ili sintetičkih vlakana, za muškarce ili dječake (osim pletene ili kukičane)	12	5

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
6212 10 90	Grudnjaci svih vrsta od tekstilnih materijala, elastičnih ili ne, uključujući pletene ili kukičane (osim u kompletima koji se sastoje od jednog grudnjaka i jednih gaćica, pripremljenih u pakiranja za pojedinačnu prodaju)	12	5
6302 21 00	Tiskano posteljno rublje od pamuka (osim pletenog ili kukičanog)	12	5
6302 31 00	Posteljno rublje od pamuka (osim tiskanog, pletenog ili kukičanog)	12	5
6302 32 90	Posteljno rublje od umjetnih ili sintetičkih vlakana (osim onog od netkanih materijala, tiskanog, pletenog ili kukičanog)	12	5
6302 51 00	Stolno rublje od pamuka (osim pletenog ili kukičanog)	12	5
6302 53 90	Stolno rublje od umjetnih ili sintetičkih vlakana (osim onog od netkanih materijala, pletenog ili kukičanog)	12	5
6302 60 00	Toaletno i kuhinjsko rublje, od frotir materijala za ručnike ili njima sličnih frotir materijala, od pamuka (osim krpa za pod, poliranje, suđe i prašinu)	12	5
6302 91 00	Toaletno i kuhinjsko rublje od pamuka (osim onog od frotir materijala, krpa za pod, poliranje, suđe i prašinu)	12	5
6302 93 90	Toaletno i kuhinjsko rublje od umjetnih ili sintetičkih vlakana (osim onog od netkanih materijala, krpa za pod, poliranje, suđe i prašinu)	12	5
6302 99 90	Toaletno i kuhinjsko rublje od tekstilnih materijala (osim od pamuka, lana ili umjetnih ili sintetičkih vlakana, krpa za pod, poliranje, suđe i prašinu)	12	5
6309 00 00	Rabljeni proizvodi svih vrsta tekstilnih materijala: odjeća i njezini dijelovi i pribor, pokrivači i putne deke, rublje za kućanstvo i proizvodi za unutarnje opremanje, uključujući sve vrste obuće i pokrivala za glavu, koji imaju vidljive znakove uporabe te koji su podneseni u rasutom stanju ili u balama, vrećama ili sličnim pakiranjima (osim sagova, ostalih podnih pokrivača i tapiserija)	12,5	5
6402 20 00	Obuća s vanjskim potplatima i gornjim dijelom od gume ili plastične mase, s gornjim dijelom od vrpce ili remenja spojenih s potplatom klinovima (osim obuće za igračke)	15	5

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
6402 91 10	Obuća koja pokriva gležanj, s metalnom zaštitnom kapićom, s vanjskim potplatima i gornjim dijelom od gume ili plastične mase (osim nepromoćive obuće iz tarifnog broja 6401, sportske obuće i ortopedске obuće)	15	5
6402 91 90	Obuća koja pokriva gležanj, s vanjskim potplatima i gornjim dijelom od gume ili plastične mase (osim one s metalnom zaštitnom kapićom, nepromoćive obuće iz tarifnog broja 6401, sportske obuće, ortopedске obuće i obuće za igraćke)	15	5
6402 99 05	Obuća s metalnom zaštitnom kapićom, s vanjskim potplatima i gornjim dijelom od gume ili plastične mase (osim one koja pokriva gležanj, nepromoćive obuće iz tarifnog broja 6401, sportske obuće i ortopedске obuće)	15	5
6402 99 10	Obuća s gornjim dijelom od gume i vanjskim potplatima od gume ili plastične mase (osim one koja pokriva gležanj ili s gornjim dijelom od vrpce ili remenja spojenih s potplatom klinovima, nepromoćive obuće iz tarifnog broja 6401, sportske obuće, ortopedске obuće i obuće za igraćke)	15	5
6402 99 31	Obuća s gornjim dijelom od plastične mase i vanjskim potplatima od gume ili plastične mase, s prednjim dijelom od remenja ili s prednjim dijelom koji ima jedan ili nekoliko izrezanih dijelova, s najvećom visinom potplate i potpetice većom od 3 cm (osim one s gornjim dijelom od vrpce ili remenja spojenih s potplatom klinovima)	15	5
6402 99 39	Obuća s gornjim dijelom od plastične mase i vanjskim potplatima od gume ili plastične mase, s prednjim dijelom od remenja ili s prednjim dijelom koji ima jedan ili nekoliko izrezanih dijelova, s najvećom visinom potplate i potpetice ne većom od 3 cm (osim one s gornjim dijelom od vrpce ili remenja spojenih s potplatom klinovima)	15	5
6402 99 50	Papuće i ostala kućna obuća, s vanjskim potplatima i gornjim dijelom od gume ili plastične mase (osim one koja pokriva gležanj, obuće s prednjim dijelom od remenja ili s prednjim dijelom koji ima jedan ili nekoliko izrezanih dijelova i obuće za igraćke)	15	5

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
6402 99 91	Obuća s gornjim dijelom od plastične mase i vanjskim potplatima od gume ili plastične mase, s unutarnjom dužinom manjom od 24 cm (osim one koja pokriva gležanj, obuće s prednjim dijelom od remenja ili s prednjim dijelom koji ima jedan ili nekoliko izrezanih dijelova, obuće s metalnom zaštitnom kapićom, kućne obuće, sportske obuće, nepropusne obuće iz tarifnog broja 6401, ortopedске obuće i obuće za igračke)	15	5
6402 99 93	Obuća koja se ne dijeli na mušku ili žensku, s gornjim dijelom od plastične mase, s vanjskim potplatima od gume ili plastične mase, s unutarnjom dužinom od 24 cm ili većom (osim obuće koja pokriva gležanj, one s prednjim dijelom od remenja ili s prednjim dijelom koji ima jedan ili više izrezanih dijelova ili s metalnom zaštitnom kapićom, kućne ili sportske obuće, nepropusne obuće iz tarifnog broja 6401 i ortopedске obuće)	15	5
6402 99 96	Muška obuća s vanjskim potplatima od gume ili plastične mase i gornjim dijelom od plastične mase, s unutarnjom dužinom od 24 cm ili većom (osim one koja pokriva gležanj, obuće s prednjim dijelom od remenja ili s prednjim dijelom koji ima jedan ili više izrezanih dijelova, s metalnom zaštitnom kapićom, kućne ili sportske obuće, nepropusne obuće iz tarifnog broja 6401, ortopedске obuće i obuće koja se ne dijeli na mušku ili žensku)	15	5
6402 99 98	Ženska obuća s vanjskim potplatima od gume ili plastične mase i gornjim dijelom od plastične mase, s unutarnjom dužinom od 24 cm ili većom (osim one koja pokriva gležanj, obuće s prednjim dijelom od remenja ili s prednjim dijelom koji ima jedan ili više izrezanih dijelova, s metalnom zaštitnom kapićom, kućne ili sportske obuće, nepropusne obuće iz tarifnog broja 6401, ortopedске obuće i obuće koja se ne dijeli na mušku ili žensku)	15	5
6403 59 95	Muška obuća s vanjskim potplatima i gornjim dijelom od kože, s unutarnjom dužinom od 24 cm ili većom (osim one koja pokriva gležanj, s metalnom zaštitnom kapićom, izrađene s drvenom osnovom, bez unutarnjeg potplata, s prednjim dijelom ili gornjim dijelom od remenja, kućne obuće, sportske obuće i ortopedске obuće)	15	5

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
6403 59 99	Ženska obuća s vanjskim potplatima i gornjim dijelom od kože, s unutarnjom dužinom od 24 cm ili većom (osim one koja pokriva gležanj, s metalnom zaštitnom kapicom, izrađene s drvenom osnovom, bez unutarnjeg potplata, s prednjim dijelom ili gornjim dijelom od remenja, kućne obuće, sportske obuće i ortopedске obuće)	15	5
6403 91 16	Muška obuća, s vanjskim potplatima od gume, plastične mase ili umjetne kože, s gornjim dijelom od kože, koja pokriva gležanj, ali ne i list, s unutarnjom dužinom od 24 cm ili većom (osim one iz tarifnih brojeva 6403.11-00 do 6403.40.00)	15	5
6403 91 18	Ženska obuća, s vanjskim potplatima od gume, plastične mase ili umjetne kože, s gornjim dijelom od kože, koja pokriva gležanj, ali ne i list, s unutarnjom dužinom od 24 cm ili većom (osim one iz tarifnih brojeva 6403.11-00 do 6403.40.00)	15	5
6403 91 96	Muška obuća, s vanjskim potplatima od gume, plastične mase ili umjetne kože, s gornjim dijelom od kože, koja pokriva gležanj, s unutarnjom dužinom od 24 cm ili većom (osim one iz tarifnih brojeva 6403.11-00 do 6403.40.00 i 6403.90-16)	15	5
6403 91 98	Ženska obuća, s vanjskim potplatima od gume, plastične mase ili umjetne kože, s gornjim dijelom od kože, koja pokriva gležanj, s unutarnjom dužinom od 24 cm ili većom (osim one iz tarifnih brojeva 6403.11-00 do 6403.40.00 i 6403.91.18)	15	5
6403 99 36	Muška obuća, s vanjskim potplatima od gume, plastične mase ili umjetne kože, s gornjim dijelom od kože koja ne pokriva gležanj, s prednjim dijelom od remenja ili koja ima jedan ili više izrezanih dijelova, s potplatom i potpeticom visine ne veće od 3 cm, s unutarnjom dužinom od 24 cm ili većom (osim one iz tarifnih brojeva 6403.11-00 do 6403.40.00)	15	5
6403 99 38	Ženska obuća, s vanjskim potplatima od gume, plastične mase ili umjetne kože, s gornjim dijelom od kože koja ne pokriva gležanj, s prednjim dijelom od remenja ili koja ima jedan ili više izrezanih dijelova, s potplatom i potpeticom visine ne veće od 3 cm, s unutarnjom dužinom od 24 cm ili većom (osim one iz tarifnih brojeva 6403.11-00 do 6403.40.00)	15	5

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovoljnije nacije	Kategorija
6403 99 96	Muška obuća, s vanjskim potplatima od gume, plastične mase ili umjetne kože, s gornjim dijelom od kože, koja ne pokriva gležanj, s unutarnjom dužinom od 24 cm ili većom (osim one iz tarifnih brojeva 6403.11-00 do 6403.40.00, 6403.99.11, 6403.99.36, 6403.99.50)	15	5
6403 99 98	Ženska obuća, s vanjskim potplatima od gume, plastične mase ili umjetne kože i s gornjim dijelom od kože, s unutarnjom dužinom od 24 cm ili većom (osim obuće koja pokriva gležanj, s metalnom zaštitnom kapičom; one s drvenom osnovom, bez unutarnjeg potplata; obuće s prednjim dijelom od remenja ili koja ima jedan ili više izrezanih dijelova; kućne, sportske i ortopedске obuće; obuće koja se ne dijeli na mušku ili žensku)	15	5
6404 11 00	Sportska obuća, uključujući obuću za tenis, košarku, gimnastiku, vježbanje i sličnu obuću, s vanjskim potplatima od gume ili plastične mase i gornjim dijelom od tekstilnog materijala	15	5
6404 19 10	Papuče i druga kućna obuća, s vanjskim potplatima od gume ili plastične mase i gornjim dijelom od tekstilnog materijala (osim obuće za tenis, gimnastiku, vježbanje i slične obuće, te obuće za igračke)	15	5
6404 19 90	Obuća s vanjskim potplatima od gume ili plastične mase i gornjim dijelom od tekstilnog materijala (osim kućne obuće, sportske obuće, uključujući obuću za tenis, košarku, gimnastiku, vježbanje i sličnu obuću, te obuće za igračke)	15	5
6405 20 91	Papuče i druga kućna obuća s gornjim dijelom od tekstilnog materijala (osim one s vanjskim potplatom od gume, plastične mase, kože ili umjetne kože i obuće za igračke)	15	5
6405 20 99	Obuća s gornjim dijelom od tekstilnog materijala (osim one s vanjskim potplatom od gume, plastične mase, kože ili umjetne kože, drva ili pluta, kućne obuće, ortopedске obuće i obuće za igračke)	15	5
6405 90 10	Obuća s vanjskim potplatom od gume, plastične mase, kože ili umjetne kože i gornjim dijelom od materijala koji nije koža, umjetna koža ili tekstilni materijal (osim ortopedске obuće i obuće za igračke)	15	5
7010 90 41	Boce od neobojenog stakla, vrste koja se rabi za transport ili pakiranje hrane i pića, nazivnog obujma od 1 l ili većeg, ali manjeg od 2,5 l	10	5
7010 90 43	Boce od neobojenog stakla, vrste koja se rabi za transport ili pakiranje hrane i pića, nazivnog obujma većeg od 0,33 l, ali manjeg od 1 l	10	5

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije	Kategorija
7010 90 51	Boce od obojenog stakla, vrste koja se rabi za transport ili pakiranje hrane i pića, nazivnog obujma od 1 l ili većeg, ali manjeg od 2,5 l	10	5
7010 90 53	Boce od obojenog stakla, vrste koja se rabi za transport ili pakiranje hrane i pića, nazivnog obujma većeg od 0,33 l, ali ne većeg od 1 l	10	5
9401 30 10	Okretna sjedala s podešavanjem visine, tapecirana, s naslonom za leđa i kotačićima ili kliznicima (osim medicinskih, operacijskih i zubarskih)	10	5
9401 30 90	Okretna sjedala s podešavanjem visine (osim tapeciranih, s naslonom za leđa i kotačićima ili kliznicima, medicinskih, operacijskih, zubarskih ili veterinarskih te frizerskih sjedala)	10	5
9401 40 00	Sjedala koja se mogu pretvoriti u ležajeve (osim vrtnih sjedala ili opreme za kampiranje, te pokućstva namijenjenog uporabi u medicini, zubarstvu ili kirurgiji)	10	5
9401 61 00	Tapecirana sjedala, s drvenim okvirima (osim onih koja se mogu pretvoriti u ležajeve)	10	5
9401 69 00	Sjedala, s drvenim okvirima (osim tapeciranih)	10	5
9401 71 00	Tapecirana sjedala, s metalnim okvirima (osim sjedala za zrakoplove ili motorna vozila, okretnih sjedala s podešavanjem visine te pokućstva namijenjenog uporabi u medicini, zubarstvu ili kirurgiji)	10	5
9401 79 00	Sjedala, s metalnim okvirima (osim tapeciranih, okretnih sjedala s podešavanjem visine te pokućstva namijenjenog uporabi u medicini, zubarstvu ili kirurgiji)	10	5
9401 80 00	Sjedala, d. n.	10	5
9403 20 80	Pokućstvo od metala (osim uredskog pokućstva i onog namijenjenog uporabi u medicini, kirurgiji, zubarstvu ili veterini, kreveta i sjedala)	10	5
9403 30 11	Uredski stolovi, s drvenim okvirima	10	5
9403 30 19	Uredsko pokućstvo od drva, visine ne veće od 80 cm (osim stolova i sjedala)	10	5
9403 30 91	Uredski ormari s vratima, visine veće od 80 cm	10	5
9403 30 99	Uredsko pokućstvo od drva, visine veće od 80 cm (osim ormara s vratima)	10	5
9403 40 10	Ugradbeni kuhinjski elementi	10	5

Nomenklatura iz 2011. Republike Moldove	Opis	Carina utvrđena prema načelu najpovoljnije nacije	Kategorija
9403 40 90	Kuhinjsko pokućstvo od drva (osim sjedala i ugradbenih kuhinjskih elemenata)	10	5
9403 50 00	Pokućstvo od drva za spavaće sobe (osim sjedala)	10	5
9403 60 10	Pokućstvo od drva za blagovaonicu ili dnevni boravak (osim sjedala)	10	5
9403 60 30	Pokućstvo od drva za trgovine (osim sjedala)	10	5
9403 60 90	Pokućstvo od drva (osim uredskog pokućstva, onog namijenjenog uporabi u trgovinama, kuhinjama, blagovaonicama, dnevnim boravcima, spavaćim sobama i sjedala)	10	5
9403 70 00	Pokućstvo od plastičnih masa (osim onog namijenjenog uporabi u medicini, zubarstvu, kirurgiji ili veterini i sjedala)	10	5
9403 89 00	Pokućstvo od trske, pruća ili sličnih materijala (osim od bambusa, ratana, metala, drva i plastične mase te sjedala i pokućstva namijenjenog uporabi u medicini, kirurgiji, zubarstvu ili veterini)	10	5
9403 90 30	Dijelovi sjedala, od drva, d. n. (osim sjedala)	10	5
9403 90 90	Dijelovi pokućstva, d. n. (osim od metala ili drva, sjedala i pokućstva namijenjenog uporabi u medicini, kirurgiji, zubarstvu ili veterini)	10	5



## PRILOG XVI.

POPIS ZAKONODAVSTVA S VREMENSKIM RASPOREDOM ZA NJEGOVO PRIBLIŽAVANJE <sup>(1)</sup>

Zakonodavstvo Unije	Rok za približavanje
<b>HORIZONTALNI ZAKONODAVNI OKVIR ZA STAVLJANJE PROIZVODA NA TRŽIŠTE</b>	
Uredba (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i za nadzor tržišta u odnosu na stavljanje proizvoda na tržište Odluka br. 768/2008/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o zajedničkom okviru za stavljanje na tržište proizvoda	Približeno na dan stupanja na snagu Zakona br. 235 od 1. prosinca 2011.
Direktiva 2001/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. prosinca 2001. o općoj sigurnosti proizvoda	Revizija i potpuno približavanje: 2014.
Direktiva Vijeća 85/374/EEZ od 25. srpnja 1985. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica u vezi s odgovornošću za neispravne proizvode	Približavanje: 2012.
Uredba (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o europskoj normizaciji	Približavanje: 2015.
Direktiva Vijeća 80/181/EEZ od 20. prosinca 1979. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na mjerne jedinice kako je izmijenjena Direktivom 2009/3/EZ Europskog parlamenta i Vijeća	Približavanje: 2015.
<b>ZAKONODAVSTVO UTEMELJENO NA NAČELIMA NOVOG PRISTUPA KOJIMA SE PREDVIĐA CE OZNAKA</b>	
Direktiva 2006/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na električnu opremu namijenjenu za uporabu unutar određenih naponskih granica	Revizija i potpuno približavanje: 2015.
Direktiva 2009/105/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. u odnosu na jednostavne tlačne posude	Približavanje: 2015.
Uredba (EU) br. 305/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2011. o utvrđivanju usklađenih uvjeta za stavljanje na tržište građevnih proizvoda	Potpuno približavanje: 2015.
Direktiva br. 2004/108/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2004. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na elektromagnetsku kompatibilnost	Revizija i potpuno približavanje: 2015.
Direktiva Vijeća 89/686/EEZ od 21. prosinca 1989. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na osobnu zaštitnu opremu	Revizija i potpuno približavanje: 2015.
Direktiva 2009/142/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o aparatima na plinovita goriva	Revizija i potpuno približavanje: 2016.
Direktiva 2000/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. ožujka 2000. o žičarama za prijevoz osoba	Približavanje: 2015.

(<sup>1</sup>) Za potrebe ovog priloga i članka 173. stavka 2. ovog Sporazuma, smatra se da upućivanja na pravnu stečevinu ili zakonodavstvo Unije ili određene akte Unije obuhvaćaju sve prošle i buduće revizije odgovarajućih akata kao i sve provedbene mjere povezane s tim aktima.

Zakonodavstvo Unije	Rok za približavanje
Direktiva 94/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. ožujka 1994. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na opremu i zaštitne sustave namijenjene za uporabu u potencijalno eksplozivnim atmosferama	Revizija i potpuno približavanje: 2015.
Direktiva Vijeća 93/15/EEZ od 5. travnja 1993. o usklađivanju odredaba u vezi sa stavljanjem eksploziva za civilnu uporabu na tržište i njihovim nadzorom Odluka Komisije 2004/388/EZ od 15. travnja 2004. o dokumentu za transfer eksploziva unutar Zajednice Direktiva Komisije 2008/43/EZ od 4. travnja 2008. o uspostavljanju sustava za identifikaciju i sljedivost eksploziva za civilnu uporabu u skladu s Direktivom Vijeća 93/15/EEZ	Revizija i potpuno približavanje: 2015.
Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 95/16/EZ od 29. lipnja 1995. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na dizala	Revizija i potpuno približavanje: 2016.
Direktiva 2006/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o strojevima	Približavanje: 2015.
Direktiva 2004/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o mjernim instrumentima	Približavanje: 2014.
Direktiva Vijeća 93/42/EEZ od 14. lipnja 1993. o medicinskim proizvodima Direktiva Vijeća 90/385/EEZ od 20. lipnja 1990. o usklađivanju zakonodavstva država članica koja se odnose na aktivne medicinske proizvode za ugradnju Direktiva 98/79/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. listopada 1998. o <i>in vitro</i> dijagnostičkim medicinskim proizvodima	Revizija i potpuno približavanje: 2015.
Direktiva Vijeća 92/42/EEZ od 21. svibnja 1992. o zahtjevima za stupanj djelovanja novih toplovodnih kotlova na tekuća ili plinovita goriva	Potpuno približavanje: 2017.
Direktiva 2009/23/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o neautomatskim vagama kako je izmijenjena Uredbom (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća u svrhu njezinog usklađivanja s tipskim odredbama Odluke 768/2008/EZ	Potpuno približavanje: 2014.
Direktiva 97/23/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. svibnja 1997. o usklađivanju zakonodavstava država članica o tlačnoj opremi	Revizija i potpuno približavanje: 2017.
Direktiva 1999/5/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 1999. o radijskoj opremi i telekomunikacijskoj terminalnoj opremi i o uzajamnom priznavanju njihove sukladnosti	Revizija i potpuno približavanje: u roku od 18 mjeseci nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma
Direktiva 94/25/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. lipnja 1994. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica u vezi s rekreacijskim plovilima	Približavanje: 2015.
Direktiva 2009/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. o sigurnosti igračaka	Revizija i potpuno približavanje: 2015.
Direktiva 2007/23/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. svibnja 2007. o stavljanju na tržište pirotehničkih sredstava	Približavanje: 2015.

Zakonodavstvo Unije	Rok za približavanje
<b>DIREKTIVE UTEMELJENE NA NAČELIMA NOVOG PRISTUPA ILI GLOBALNOG PRISTUPA, ALI KOJIMA SE NE PREDVIĐA CE OZNAKA</b>	
Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 94/62/EZ od 20. prosinca 1994. o ambalaži i ambalažnom otpadu	Približavanje: 2015.
Direktiva Vijeća 1999/36/EZ od 29. travnja 1999. o pokretnoj tlačnoj opremi	Približavanje: 2016.
<b>KOZMETIČKI PROIZVODI</b>	
Uredba (EZ) br. 1223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o kozmetičkim proizvodima	Približavanje: 2015.
Prva direktiva Komisije 80/1335/EEZ od 22. prosinca 1980. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na analitičke metode potrebne za provjeru sastava kozmetičkih proizvoda	Približavanje: 2015.
Druga direktiva Komisije 82/434/EEZ od 14. svibnja 1982. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na metode analize potrebne za provjeru sastava kozmetičkih proizvoda	
Treća direktiva Komisije 83/514/EEZ od 27. rujna 1983. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na metode analize potrebne za provjeru sastava kozmetičkih proizvoda	
Četvrta direktiva Komisije 85/490/EEZ od 11. listopada 1985. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na metode analize potrebne za provjeru sastava kozmetičkih proizvoda	
Peta direktiva Komisije 93/73/EEZ od 9. rujna 1993. o metodama analize potrebnim za provjeru sastava kozmetičkih proizvoda	
Šesta direktiva Komisije 95/32/EZ od 7. srpnja 1995. o metodama analize potrebnim za provjeru sastava kozmetičkih proizvoda Tekst značajan za EGP	
Sedma direktiva Komisije 96/45/EZ od 2. srpnja 1996. o metodama analize potrebnim za provjeru sastava kozmetičkih proizvoda	
<b>IZRADA MOTORNIH VOZILA</b>	
<b>1. Motorna vozila i njihova priključna vozila</b>	
<b>1.1. Homologacija</b>	
Direktiva 2007/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. rujna 2007. o uspostavi okvira za homologaciju motornih vozila i njihovih prikolica te sustava, sastavnih dijelova i zasebnih tehničkih jedinica namijenjenih za takva vozila (Okvirna direktiva)	Približavanje: 2016.
<b>1.2. Usklađeni tehnički zahtjevi</b>	
Uredba (EZ) br. 78/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. siječnja 2009. o homologaciji motornih vozila s obzirom na zaštitu pješaka i ostalih nezaštićenih sudionika u cestovnom prometu	Približavanje: 2017.

Zakonodavstvo Unije	Rok za približavanje
Uredba (EZ) br. 79/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. siječnja 2009. o homologaciji motornih vozila s pogonom na vodik	Približavanje: 2017.
Uredba (EZ) br. 595/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. o homologaciji motornih vozila i motora s obzirom na emisije iz teških vozila (Euro VI) i o pristupu informacijama za popravak i održavanje vozila	Približavanje: 2018.
Uredba Komisije (EZ) br. 692/2008 od 18. srpnja 2008. o provedbi i izmjeni Uredbe (EZ) br. 715/2007 Europskog parlamenta i Vijeća o homologaciji motornih vozila s obzirom na emisije iz lakih osobnih i teretnih vozila (Euro 5 i Euro 6) i dostupnosti podataka za popravke i održavanje vozila	Približavanje: 2018.
Uredba (EZ) br. 661/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zahtjevima za homologaciju tipa za opću sigurnost motornih vozila, njihovih prikolica i sustava, sastavnih dijelova i zasebnih tehničkih jedinica namijenjenih za takva vozila	Približavanje: 2018.
Uredba (EZ) br. 715/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2007. o homologaciji motornih vozila s obzirom na emisije iz lakih osobnih i teretnih vozila (Euro 5 i Euro 6) i dostupnosti podataka za popravke i održavanje vozila	Približavanje: 2018.
Direktiva 2005/64/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o homologaciji tipa motornih vozila s obzirom na mogućnost njihove ponovne uporabe, recikliranja i uporabe	Približavanje: 2018.
Direktiva 2006/40/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o emisijama iz sustava za klimatizaciju u motornim vozilima	Približavanje: 2015.

## 2. Motorna vozila na dva ili tri kotača

### 2.1. Homologacija

Direktiva 2002/24/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. ožujka 2002. o homologaciji motornih vozila s dva ili tri kotača	Približavanje: 2015.
--	----------------------

### 2.2. Usklađeni tehnički zahtjevi

Direktiva Vijeća 93/14/EEZ od 5. travnja 1993. o kočenju motornih vozila na dva ili tri kotača	Približavanje: 2017.
Direktiva 2009/80/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o označivanju upravljačkih naprava, pokaznih svjetiljaka i indikatora za motorna vozila na dva ili tri kotača	Približavanje: 2017.
Direktiva Vijeća 93/30/EEZ od 14. lipnja 1993. o zvučno-upozornim uređajima za motorna vozila na dva ili tri kotača	Približavanje: 2017.
Direktiva 2009/78/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o osloncima za motorna vozila na dva kotača	Približavanje: 2017.
Direktiva 2009/79/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o rukohvatima za putnike na motornim vozilima na dva kotača	Približavanje: 2017.

Zakonodavstvo Unije	Rok za približavanje
Direktiva Vijeća 93/33/EEZ od 14. lipnja 1993. o zaštitnim napravama namijenjenim za sprečavanje neovlaštene uporabe motornih vozila na dva ili tri kotača	Približavanje: 2017.
Direktiva 2009/139/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o propisanim oznakama za motorna vozila na dva ili tri kotača	Približavanje: 2017.
Direktiva 2009/67/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o ugradbi uređaja za osvjetljavanje i svjetlosnu signalizaciju na motorna vozila na dva ili tri kotača	Približavanje: 2017.
Direktiva Vijeća 93/93/EEZ od 29. listopada 1993. o masama i dimenzijama motornih vozila na dva ili tri kotača	Približavanje: 2017.
Direktiva 2009/62/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o prostoru za ugradbu stražnje registarske pločice za motorna vozila na dva ili tri kotača	Približavanje: 2017.
Direktiva 95/1/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 2. veljače 1995. o najvećoj konstrukcijskoj brzini, najvećem zakretnom momentu i najvećoj neto snazi motora motornih vozila na dva ili tri kotača	Približavanje: 2017.
Direktiva 97/24/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 1997. o pojedinim sastavnim dijelovima i značajkama motornih vozila na dva ili tri kotača	Približavanje: 2017.
Direktiva 2000/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. ožujka 2000. o brzinomjerima za motorna vozila na dva ili tri kotača	Približavanje: 2017.

### 3. Traktori na kotačima za poljoprivredu i šumarstvo

#### 3.1. Homologacija

Direktiva 2003/37/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. o homologaciji traktora za poljoprivredu ili šumarstvo, njihovih prikolica i priključnih vučenih strojeva, kao i njihovih sustava, sastavnih dijelova ili zasebnih tehničkih jedinica	Približavanje: 2016.
---	----------------------

#### 3.2. Usklađeni tehnički zahtjevi

Direktiva 2009/63/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o određenim sastavnim dijelovima i značajkama traktora na kotačima za poljoprivredu i šumarstvo	Približavanje: 2016.
Direktiva 2009/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o najvećoj konstrukcijskoj brzini i platformama za teret traktora na kotačima za poljoprivredu i šumarstvo	Približavanje: 2016.
Direktiva 2009/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o retrovizorima za traktore na kotačima za poljoprivredu i šumarstvo	Približavanje: 2016.
Direktiva 2008/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2008. o vidnom polju i brisačima vjetrobranskog stakla za traktore na kotačima za poljoprivredu i šumarstvo	Približavanje: 2016.
Direktiva 2009/66/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uređaju za upravljanje traktorima na kotačima za poljoprivredu i šumarstvo	Približavanje: 2016.
Direktiva 2009/64/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o sprečavanju radijskih smetnja koje proizvode traktori za poljoprivredu i šumarstvo (elektromagnetska kompatibilnost)	Približavanje: 2016.

Zakonodavstvo Unije	Rok za približavanje
Direktiva Vijeća 76/432/EEZ od 6. travnja 1976. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na kočne uređaje traktora na kotačima za poljoprivredu i šumarstvo	Približavanje: 2016.
Direktiva Vijeća 76/763/EEZ od 27. srpnja 1976. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na putnička sjedala za traktore na kotačima za poljoprivredu i šumarstvo	Približavanje: 2016.
Direktiva 2009/76/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o razini buke kojoj je izložen vozač traktora na kotačima za poljoprivredu i šumarstvo	Približavanje: 2016.
Direktiva 2009/57/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zaštitnim konstrukcijama pri prevrtanju traktora na kotačima za poljoprivredu i šumarstvo	Približavanje: 2016.
Direktiva Vijeća 77/537/EEZ od 28. lipnja 1977. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na mjere koje treba poduzeti protiv emisije onečišćujućih tvari iz diesellovih motora traktora na kotačima za poljoprivredu i šumarstvo	Približavanje: 2016.
Direktiva Vijeća 78/764/EEZ od 25. srpnja 1978. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na vozačko sjedalo za traktore na kotačima za poljoprivredu ili šumarstvo	Približavanje: 2016.
Direktiva 2009/61/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o ugradbi uređaja za osvjetljavanje i svjetlosnu signalizaciju na traktore na kotačima za poljoprivredu i šumarstvo	Približavanje: 2016.
Direktiva 2009/68/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o homologaciji tipa sastavnog dijela s obzirom na uređaje za osvjetljavanje i svjetlosnu signalizaciju za traktore na kotačima za poljoprivredu i šumarstvo	Približavanje: 2016.
Direktiva 2009/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o napravi za vuču i prijenosu za vožnju unatrag za traktore na kotačima za poljoprivredu i šumarstvo	Približavanje: 2016.
Direktiva 2009/75/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zaštitnim konstrukcijama pri prevrtanju traktora na kotačima za poljoprivredu i šumarstvo (statičko ispitivanje)	Približavanje: 2016.
Direktiva Vijeća 80/720/EEZ od 24. lipnja 1980. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na radni prostor, pristup vozačkom mjestu te vrata i prozore traktora na kotačima za poljoprivredu i šumarstvo	Približavanje: 2016.
Direktiva Vijeća 86/297/EEZ od 26. svibnja 1986. o usklađivanju zakonodavstava država članica o priključnim pogonskim vratilima na traktorima na kotačima za poljoprivredu i šumarstvo i njihovoj zaštiti	Približavanje: 2016.
Direktiva 86/298/EEZ od 26. svibnja 1986. o stražnjim zaštitnim konstrukcijama pri prevrtanju uskih traktora na kotačima za poljoprivredu i šumarstvo	Približavanje: 2016.
Direktiva Vijeća 86/415/EEZ od 24. srpnja 1986. o ugradbi, položaju, djelovanju i identifikaciji upravljačkih naprava traktora na kotačima za poljoprivredu i šumarstvo	Približavanje: 2016.
Direktiva Vijeća 87/402/EEZ od 25. lipnja 1987. o zaštitnim konstrukcijama za slučaj prevrtanja ugrađenima ispred vozačkog sjedala uskih traktora na kotačima za poljoprivredu i šumarstvo	Približavanje: 2016.

Zakonodavstvo Unije	Rok za približavanje
Direktiva Vijeća 89/173/EEZ od 21. prosinca 1988. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na određene komponente i značajke traktora za poljoprivredu i šumarstvo na kotačima	Približavanje: 2016.
Direktiva 2000/25/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2000. o mjerama koje treba poduzeti protiv emisije plinovitih i krutih onečišćujućih tvari iz motora namijenjenih za pogon traktora za poljoprivredu i šumarstvo	Približavanje: 2016.
<b>KEMIKALIJE</b>	
<b>1. REACH i provedba REACH-a</b>	
Uredba (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) i osnivanju Europske agencije za kemikalije	Približavanje: 2013. – 2014.
Uredba Komisije (EZ) br. 440/2008 od 30. svibnja 2008. o utvrđivanju ispitnih metoda u skladu s Uredbom (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH)	Približavanje: 2013. – 2014.
<b>2. Opasne kemikalije</b>	
Uredba (EZ) br. 689/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o izvozu i uvozu opasnih kemikalija	Približavanje: 2016.
Direktiva Vijeća 96/82/EZ od 9. prosinca 1996. o kontroli opasnosti od teških nesreća koje uključuju opasne tvari	Približavanje: 2016.
Direktiva 2011/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o ograničavanju uporabe određenih opasnih tvari u električnoj i elektroničkoj opremi	Približavanje: 2014.
Direktiva 2002/96/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. siječnja 2003. o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi (OEEO)	Približavanje: 2016.
Direktiva 2006/66/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. rujna 2006. o baterijama i akumulatorima i o otpadnim baterijama i akumulatorima	Približavanje: 2013. – 2014.
Direktiva Vijeća 96/59/EZ od 16. rujna 1996. o odlaganju polikloriranih bifenila i polikloriranih terfenila (PCB/PCT)	Približeno 2009.
Uredba (EZ) br. 850/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o postojanim organskim onečišćujućim tvarima	Približavanje: 2013. – 2014.
<b>3. Klasifikacija, pakiranje i označavanje</b>	
Uredba (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označavanju i pakiranju tvari i smjesa	Približavanje: 2013. – 2014.
<b>4. Deterdženti</b>	
Uredba (EZ) br. 648/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o deterdžentima	Približavanje: 2013. – 2014.

Zakonodavstvo Unije	Rok za približavanje
<b>5. Gnojiva</b>	
Uredba (EZ) br. 2003/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o gnojivima	Približeno 11. lipnja 2013.
<b>6. Prekursori za droge</b>	
Uredba (EZ) br. 273/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o prekursorima za droge	Približavanje: 2015.
<b>7. Dobra laboratorijska praksa</b> <b>Primjena načela i provjera u ispitivanju kemikalija, pregled i provjera dobre laboratorijske prakse</b>	
Direktiva 2004/10/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o usklađivanju potrebnih zakona i drugih propisa u vezi s primjenom načela dobre laboratorijske prakse i provjerom njihove primjene u ispitivanju kemijskih tvari	Približavanje: 2015.
Direktiva 2004/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o pregledu i provjeri dobre laboratorijske prakse (DLP)	Približavanje: 2013. – 2014.
<b>FARMACEUTSKI PROIZVODI</b>	
<b>1. Lijekovi koji se koriste u humanoj medicini</b>	
Direktiva Vijeća 89/105/EEZ od 21. prosinca 1988. o transparentnosti mjera kojima se uređuje određivanje cijena lijekova za humanu uporabu i njihovo uključivanje u nacionalne sustave zdravstvenog osiguranja	Približavanje: 2014.
Direktiva 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. studenoga 2001. o zakoniku Zajednice o lijekovima za humanu primjenu	PribližavanjePrenošenje: 2015.
<b>2. Lijekovi koji se koriste u veterini</b>	
Direktiva 2001/82/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. studenoga 2001. o zakoniku Zajednice o veterinarsko-medicinskim proizvodima	Približavanje: 2013.
Direktiva Komisije 2006/130/EZ od 11. prosinca 2006. o provedbi Direktive 2001/82/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s određivanjem uvjeta za izuzimanje određenih veterinarsko-medicinskih proizvoda namijenjenih životinjama od kojih se proizvodi hrana od obveze izdavanja na veterinarski recept	Približavanje: 2014.
<b>3. Razno</b>	
Uredba (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o stavljanju na raspolaganje na tržište i uporabi biocidnih proizvoda	Približavanje: 2014.
Direktiva 2001/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. ožujka 2001. o namjernom uvođenju u okoliš genetski modificiranih organizama	Približavanje: 2015.
Direktiva 2009/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o bojilima koja se mogu dodavati lijekovima	Približavanje: 2015.



Zakonodavstvo Unije	Rok za približavanje
Direktiva 2009/41/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o ograničenoj uporabi genetski modificiranih mikroorganizama	Približavanje: 2015.
Uredba Komisije (EZ) br. 540/95 od 10. ožujka 1995. o utvrđivanju postupaka prijavljivanja o sumnjama na neočekivane nuspojave koje nisu ozbiljne, bilo da nastaju u Zajednici ili u trećoj zemlji, na lijekove za humanu ili veterinarsku primjenu odobrene u skladu s odredbama Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2309/93	Približavanje: 2015.
Uredba Komisije (EZ) br. 1662/95 od 7. srpnja 1995. o utvrđivanju određenih detaljnih aranžmana za provedbu postupaka odlučivanja Zajednice u pogledu odobrenja za stavljanje u promet proizvoda za humanu ili veterinarsku uporabu	Približavanje: 2015.
Uredba Komisije (EZ) br. 2141/96 od 7. studenoga 1996. o ispitivanju zahtjeva za prijenos odobrenja za stavljanje u promet lijeka obuhvaćenog Uredbom Vijeća (EZZ) br. 2309/93	Približavanje: 2015.
Uredba (EZ) br. 469/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o svjedodžbi o dodatnoj zaštiti za lijekove	Približavanje: 2015.

PRILOG XVII.

**POKRIVENOST**

—

## PRILOG XVII.A

## SANITARNE I FITOSANITARNE MJERE

## DIO 1.

## Mjere koje se primjenjuju na glavne kategorije živih životinja

- I. Ekvidi (uključujući zebre) ili magarci ili križanci navedenih vrsta
- II. Goveda (uključujući *Bubalus bubalis* i *Bison*)
- III. Ovce i koze
- IV. Svinje
- V. Perad (uključujući kokoši, pure, biserke, patke i guske)
- VI. Žive ribe
- VII. Rakovi
- VIII. Mekušci
- IX. Ikra i gamete živih riba
- X. Jaja za valenje
- XI. Sperma, jajne stanice, embriji
- XII. Ostali sisavci
- XIII. Ostale ptice
- XIV. Gmazovi
- XV. Vodozemci
- XVI. Ostali kralježnjaci
- XVII. Pčele

## DIO 2.

## Mjere koje se primjenjuju proizvode životinjskog podrijetla

- I. **Glavne kategorije proizvoda životinjskog podrijetla namijenjenih prehrani ljudi**
  1. Svježe meso domaćih papkara i kopitara, peradi, dvojezubaca, divljači iz uzgoja i slobodno živuće divljači uključujući nusproizvode klanja
  2. Mljeveno meso, mesni pripravci, strojno otkoštено meso (SOM), mesni proizvodi
  3. Žive školjke
  4. Proizvodi ribarstva
  5. Sirovo mlijeko, kolostrum, mliječni proizvodi i proizvodi na osnovi kolostruma
  6. Jaja i proizvodi od jaja
  7. Žablji kraci i puževi
  8. Topljena životinjska mast i čvarci
  9. Obrađeni želuci, mjehuri i crijeva
  10. Želatine, sirovine za proizvodnju želatine za prehranu ljudi
  11. Kolagen
  12. Med i pčelarski proizvodi

## II. Glavne kategorije nusproizvoda životinjskog podrijetla

U klaonicama	Nusproizvodi životinjskog podrijetla za prehranu krznaša
	Nusproizvodi životinjskog podrijetla za proizvodnju hrane za kućne ljubimce
	Krv i proizvodi od krvi ekvida za uporabu izvan hranidbenog lanca
	Svježe ili rashlađene kože papkara i kopitara
	Nusproizvodi životinjskog podrijetla za proizvodnju proizvoda koji se dobivaju od njih za uporabu izvan hranidbenog lanca
U mljekarama	Mlijeko, proizvodi na bazi mlijeka i proizvodi od mlijeka
	Kolostrum i proizvodi od kolostruma
U drugom objektu za prikupljanje ili postupanje s nusproizvodima životinjskog podrijetla (tj. neobrađeni/netretirani materijali)	Krv i proizvodi od krvi ekvida za uporabu izvan hranidbenog lanca
	Netretirani proizvodi od krvi, osim od ekvida, za proizvode koji se dobivaju od njih, za uporabu izvan hranidbenog lanca za životinje iz uzgoja
	Tretirani proizvodi od krvi, osim od ekvida, za proizvodnju proizvoda koji se dobivaju od njih, za uporabu izvan hranidbenog lanca za životinje iz uzgoja
	Svježe ili rashlađene kože papkara i kopitara
	Svinjske čekinje iz trećih zemalja ili njihovih regija u kojima nije prisutna afrička svinjska kuga
	Kosti i proizvodi od kostiju (osim koštanog brašna), rogovi i proizvodi od rogova (osim brašna od rogova) te kopita i proizvodi od kopita (osim brašna od kopita) koji nisu namijenjeni prehrani životinja, kao organsko gnojivo ili sredstva za poboljšavanje kvalitete tla
	Rogovi i proizvodi od rogova, osim brašna od rogova te kopita i proizvodi od kopita, osim brašna od kopita, za proizvodnju organskog gnojiva ili sredstava za poboljšavanje kvalitete tla
	Želatina koja nije namijenjena prehrani ljudi, za uporabu u fotografskoj industriji
	Vuna i dlaka
	Obrađeno perje, dijelovi perja i paperje
U pogonima za preradu	Prerađene životinjske bjelančevine uključujući mješavine i proizvode, osim hrane za kućne ljubimce, koji sadržavaju takve bjelančevine
	Proizvodi od krvi koji se mogu koristiti kao materijal za prehranu životinja
	Obrađene kože papkara i kopitara
	Obrađene kože preživača i ekvida (21 dan)
	Svinjske čekinje iz trećih zemalja ili njihovih regija u kojima je prisutna afrička svinjska kuga
	Riblje ulje za prehranu životinja ili za uporabu izvan hranidbenog lanca
	Topljene masti za prehranu životinja

	Topljene masti za određene svrhe izvan hranidbenog lanca životinja iz uzgoja
	Želatina ili kolagen za prehranu životinja ili za uporabu izvan hranidbenog lanca
	Hidrolizirane bjelančevine, dikalcij fosfat ili trikalcijev fosfat za prehranu životinja ili za uporabu izvan hranidbenog lanca
	Pčelarski nusproizvodi isključivo za uporabu u pčelarstvu
	Derivati masti za uporabu izvan hranidbenog lanca
	Derivati masti za prehranu životinja ili za uporabu izvan hranidbenog lanca
	Proizvodi od jaja koji se mogu koristiti kao materijal za prehranu životinja
U pogonima za proizvodnju hrane za kućne ljubimce (uključujući za proizvodnju proizvoda za žvakanje za pse i aromatiziranih iznutrica)	Konzervirana hrana za kućne ljubimce
	Prerađena hrana za kućne ljubimce, osim konzervirane hrane za kućne ljubimce
	Proizvodi za žvakanje za pse
	Sirova hrana za kućne ljubimce za neposrednu prodaju
	Aromatizirane iznutrice za proizvodnju hrane za kućne ljubimce
U pogonima za proizvodnju trofeja od divljači	Tretirani trofeji divljači i ostali preparati ptica, kopitara ili papkara, samo kosti, rogovi, kopita, pandže, parošci, zubi, kože
	Trofeji divljači ili drugi preparati ptica, kopitara ili papkara, cijeli dijelovi, netretirani
U pogonima ili poslovnim jedinicama za proizvodnju poluproizvoda	Poluproizvodi
Gnojiva i sredstva za poboljšavanje kvalitete tla	Prerađene životinjske bjelančevine uključujući mješavine i proizvode, osim hrane za kućne ljubimce, koji sadržavaju takve bjelančevine
	Prerađeni stajnjak, proizvodi dobiveni od prerađenog stajnjaka i guana od šišmiša
U skladištu za dobivene proizvode	Svi dobiveni proizvodi

### III. Patogeni agensi

#### DIO 3.

#### Bilje, biljni proizvodi i drugi predmeti

Bilje, biljni proizvodi i drugi predmeti <sup>(1)</sup> i koji su potencijalni prenositelji štetočina koji po svojoj prirodi ili načinu obrade mogu predstavljati rizik od unošenja ili širenja štetočina

<sup>(1)</sup> Pakiranja, transportna sredstva, spremnici, zemlja i supstrati za rast te bilo koji drugi organizmi, predmeti ili materijali koji mogu sadržavati štetočine ili ih širiti.

## DIO 4.

**Mjere koje se primjenjuju na dodatke hrani i dodatke hrani za životinje**

Hrana:

1. Dodaci hrani (svi dodaci hrani i bojila);
2. Pomoćna sredstva u preradi;
3. Prehrambene arome;
4. Prehrambeni enzimi;

Hrana za životinje <sup>(1)</sup>:

5. Dodaci hrani za životinje;
6. Sredstva za prehranu životinja;
7. Krmne smjese i hrana za kućne ljubimce, osim ako nije pokriveno dijelom 2. (II.);
8. Nepoželjne tvari u hrani za životinje.

---

---

<sup>(1)</sup> Samo nusproizvodi životinjskog podrijetla od životinja ili dijelova životinja koji su proglašeni prikladnima za prehranu ljudi smiju ući u hranidbeni lanac životinja iz uzgoja.

## PRILOG XVII.B

**NORME ZA DOBROBIT ŽIVOTINJA**

Norme za dobrobit životinja s obzirom na:

1. omamljivanje i klanje životinja;
  2. prijevoz životinja i povezane postupke;
  3. uzgoj životinja.
-

## PRILOG XVII.C

**OSTALE MJERE OBUHVAĆENE POGLAVLJEM 4. GLAVE V.**

1. Kemikalije koje migriraju iz materijala za pakiranje;
  2. Sastavljeni proizvodi;
  3. Genetički modificirani organizmi (GMO);
  4. Hormoni za poticanje rasta, tireostatici, određeni hormoni i beta-agonisti.
-



## PRILOG XVII.D

**MJERE KOJE JE POTREBNO UKLJUČITI NAKON PRIBLIŽAVANJA ZAKONODAVSTVA**

1. Kemikalije za dekontaminaciju hrane;
  2. Kloniranje;
  3. Ozračivanje (ionizacija).
-

PRILOG XVIII.

**POPIS BOLESTI ŽIVOTINJA I AKVAKULTURE KOJE PODLIJEŽU OBVEZI OBAVJEŠĆIVANJA I REGULIRANIH ŠTETOČINA ZA KOJE SE MOŽE PRIZNATI REGIONALNA NEZARAŽENOST**

—

## PRILOG XVIII.A

**BOLESTI ŽIVOTINJA I RIBA KOJE PODLIJEŽU OBVEZI OBAVJEŠĆIVANJA, ZA KOJE JE PRIZNAT STATUS STRANAKA I U VEZI S KOJIMA SE MOGU DONIJETI ODLUKE O REGIONALIZACIJI**

1. Slinavka i šap
  2. Vezikularna bolest svinja
  3. Vezikularni stomatitis
  4. Afrička konjska kuga
  5. Afrička svinjska kuga
  6. Bolest plavog jezika
  7. Patogena influenza ptica
  8. Newcastleška bolest (NCD)
  9. Goveđa kuga
  10. Klasična svinjska kuga
  11. Zarazna pleuropneumonija goveda
  12. Kuga malih preživača
  13. Boginje ovaca i koza
  14. Groznica riftske doline
  15. Bolest kvrgave kože
  16. Venezuelski encefalitis konja
  17. Maleus
  18. Durina
  19. Zarazna uzetost svinja
  20. Zarazna hematopoetska nekroza (ZHN)
  21. Virusna hemoragijska septikemija (VHS)
  22. Zarazna anemija lososa (ZAL)
  23. Bonamia ostreae
  24. Marteilia refringens
-

## PRILOG XVIII.B

**PRIZNAVANJE STATUSA ŠTETOČINA, PODRUČJA BEZ ŠTETOČINA ILI ZAŠTIĆENIH ZONA**

## A. Priznavanje statusa štetočina

Svaka stranka uspostavlja i dostavlja popis reguliranih štetočina na temelju sljedećih načela:

1. štetočine za koje nije poznato da postoje u bilo kojem dijelu vlastitog područja;
2. štetočine za koje je poznato da postoje u bilo kojem dijelu vlastitog područja i da su pod službenom kontrolom;
3. štetočine za koje je poznato da postoje u jednom dijelu vlastitog područja, da su pod službenom kontrolom i za koje su uspostavljena područja bez štetočina i zaštićene zone.

O svakoj promjeni na popisu statusa štetočina neposredno se obavještava druga stranka osim ako se nadležnu međunarodnu organizaciju obavještava drugačije.

## B. Priznavanje područja bez štetočina (PFA) i zaštićenih zona

Stranke priznaju zaštićene zone i koncept područja bez štetočina te njihovu primjenu u odnosu na odgovarajuće ISPM-ove.

---

## PRILOG XIX.

## REGIONALIZACIJA/ZONIRANJE, PODRUČJA BEZ ŠTETOČINA I ZAŠTIĆENE ZONE

## A. Bolesti životinja i akvakulture

## 1. Bolesti životinja

Temelj za priznavanje statusa bolesti životinja područja ili regije stranke je Kodeks o zdravlju kopnenih životinja OIE-a. Temelj za odluke o regionalizaciji za bolesti životinja je Kodeks o zdravlju kopnenih životinja OIE-a.

## 2. Bolesti akvakulture

Temelj za odluke o regionalizaciji za bolesti akvakulture je Kodeks o zdravlju akvatičnih životinja OIE-a.

## B. Štetočine

Kriteriji za uspostavljanje područja bez štetočina ili zaštićenih zona za određene štetočine moraju biti u skladu s odredbama:

- međunarodne norme FAO-a za fitosanitarne mjere br. 4 o zahtjevima za uspostavu područja bez štetočina i definiranje relevantnih ISPM-ova ili
- članka 2. stavka 1. točke (h) Direktive 2000/29/EZ od 8. svibnja 2000. o zaštitnim mjerama protiv unošenja u Zajednicu organizama štetnih za bilje ili biljne proizvode i protiv njihovoga širenja unutar Zajednice

## C. Kriteriji za priznavanje posebnog statusa za bolesti životinja na području ili u regiji stranke

1. Ako stranka uvoznica smatra da na njezinom području ili dijelu njega ne postoje bolesti životinja koje nisu navedene u Prilogu XVIII.-A ovom Sporazumu, ona stranci izvoznici predočuje prikladne prateće dokumente u kojima se posebice navode sljedeći kriteriji:
  - priroda bolesti i povijest njezinoga pojavljivanja na njezinom području,
  - rezultati testova nadzora koji se temelje na serološkim, mikrobiološkim, patološkim ili epidemiološkim ispitivanjima te na činjenici da bolest mora biti prijavljena nadležnim tijelima,
  - razdoblje tijekom kojeg se obavljao nadzor,
  - razdoblje tijekom kojeg je cijepljenje protiv bolesti bilo zabranjeno i zemljopisno područje na koje se odnosi ta zabrana, gdje je primjenjivo,
  - postupci za potvrđivanje odsutnosti bolesti.
2. Dodatna jamstva, opća ili posebna, koja stranka uvoznica može zahtijevati ne smiju premašiti ona koja stranka uvoznica provodi na nacionalnoj razini.
3. Stranke se uzajamno obavješćuju o svim promjenama kriterija navedenih u stavku 1. ove točke koji se odnose na bolest. U svjetlu takve obavijesti, dodatna jamstva definirana u skladu sa stavkom 2. ove točke može izmijeniti ili opozvati pododbor za SPS.

## PRILOG XX.

## PRIVREMENO ODOBRENJE POSLOVNIH JEDINICA

Uvjeti i odredbe za privremeno odobrenje poslovnih jedinica

1. Privremeno odobrenje poslovnih jedinica znači da u svrhu uvoza stranka uvoznica privremeno odobrava poslovne jedinice u stranci izvoznici na osnovi prikladnih jamstava te stranke bez provođenja prethodne inspekcije pojedinačnih poslovnih jedinica od strane stranke uvoznice u skladu s odredbama stavka 4. ovog Priloga. Postupci i uvjeti iz stavka 4. ovog Priloga koriste se za izmjenu ili dopunu popisâ iz stavka 2. ovog Priloga radi uzimanja u obzir novih prijava ili primljenih jamstava. U skladu s odredbama stavka 4. točke (d) provjera može biti dio postupka jedino u pogledu prvog popisa poslovnih jedinica.
2. Privremeno odobrenje prvo se primjenjuje na sljedeće kategorije poslovnih jedinica
  - 2.1 Poslovne jedinice za proizvodnju proizvoda životinjskog podrijetla namijenjenih prehrani ljudi:
    - klaonice za svježe meso domaćih kopitara i papkara, peradi, dvojezubaca i divljači iz uzgoja (Prilog XVII.-A, dio 1.)
    - poslovne jedinice za obradu divljači
    - rasjekavaonice
    - poslovne jedinice za mljeveno meso, mesne pripravke, strojno otkoštено meso i mesne proizvode
    - centri za pročišćavanje i centri za otpremu živih školjki
    - poslovne jedinice za:
      - proizvode od jaja
      - mliječne proizvode
      - proizvode ribarstva
      - obrađene želuce, mjehure i crijeva
      - želatinu i kolagen
      - riblje ulje
    - brodovi tvornice
    - brodovi hladnjače
  - 2.2 Ovlaštene ili registrirane poslovne jedinice za proizvodnju nusproizvoda životinjskog podrijetla i glavnih kategorija nusproizvoda životinjskog podrijetla koji nisu namijenjeni prehrani ljudi

Vrsta odobrene ili registrirane poslovne jedinice ili pogona	Proizvod
Klaonice	Nusproizvodi životinjskog podrijetla za prehranu krznaša
	Nusproizvodi životinjskog podrijetla za proizvodnju hrane za kućne ljubimce
	Krv i proizvodi od krvi ekvida za uporabu izvan hranidbenog lanca
	Svježe ili rashlađene kože papkara i kopitara
	Nusproizvodi životinjskog podrijetla za proizvodnju proizvoda koji se dobivaju od njih za uporabu izvan hranidbenog lanca
Mljekare	Mlijeko, proizvodi na bazi mlijeka i proizvodi od mlijeka
	Kolostrum i proizvodi od kolostruma

Vrsta odobrene ili registrirane poslovne jedinice ili pogona	Proizvod
Ostali objekti za prikupljanje ili prerađivanje nusproizvoda životinjskog podrijetla (tj. neprerađeni/netretirani materijali)	Krv i proizvodi od krvi ekvida za uporabu izvan hranidbenog lanca
	Netretirani proizvodi od krvi, osim od ekvida, za proizvode koji se dobivaju od njih, za uporabu izvan hranidbenog lanca za životinje iz uzgoja
	Tretirani proizvodi od krvi, osim od ekvida, za proizvodnju proizvoda koji se dobivaju od njih, za uporabu izvan hranidbenog lanca za životinje iz uzgoja
	Svježe ili rashlađene kože papkara i kopitara
	Svinjske čekinje iz trećih zemalja ili njihovih regija u kojima nije prisutna afrička svinjska kuga
	Kosti i proizvodi od kostiju (osim koštanog brašna), rogovi i proizvodi od rogova (osim brašna od rogova) te kopita i proizvodi od kopita (osim brašna od kopita) koji nisu namijenjeni prehrani životinja, kao organsko gnojivo ili sredstva za poboljšavanje kvalitete tla
	Rogovi i proizvodi od rogova, osim brašna od rogova te kopita i proizvodi od kopita, osim brašna od kopita, za proizvodnju organskog gnojiva ili sredstava za poboljšavanje kvalitete tla
	Želatina koja nije namijenjena prehrani ljudi, za uporabu u fotografskoj industriji
	Vuna i dlaka
	Obrađeno perje, dijelovi perja i paperje
Pogoni za prerađu	Prerađene životinjske bjelančevine uključujući mješavine i proizvode, osim hrane za kućne ljubimce, koji sadržavaju takve bjelančevine
	Proizvodi od krvi koji se mogu koristiti kao materijal za prehranu životinja
	Obrađene kože papkara i kopitara
	Obrađene kože preživača i ekvida (21 dan)
	Svinjske čekinje iz trećih zemalja ili njihovih regija u kojima je prisutna afrička svinjska kuga
	Riblje ulje za prehranu životinja ili za uporabu izvan hranidbenog lanca
	Topljene masti za prehranu životinja
	Topljene masti za određene svrhe izvan hranidbenog lanca životinja iz uzgoja
	Želatina ili kolagen za prehranu životinja ili za uporabu izvan hranidbenog lanca
	Hidrolizirane bjelančevine, dikalcij fosfat ili trikalcijev fosfat za prehranu životinja ili za uporabu izvan hranidbenog lanca
	Pčelarski nusproizvodi isključivo za uporabu u pčelarstvu
	Derivati masti za uporabu izvan hranidbenog lanca
	Derivati masti za prehranu životinja ili za uporabu izvan hranidbenog lanca
	Proizvodi od jaja koji se mogu koristiti kao materijal za prehranu životinja

Vrsta odobrene ili registrirane poslovne jedinice ili pogona	Proizvod
Pogoni za proizvodnju hrane za kućne ljubimce (uključujući za proizvodnju proizvoda za žvakanje za pse i aromatiziranih iznutrica)	Konzervirana hrana za kućne ljubimce
	Prerađena hrana za kućne ljubimce, osim konzervirane hrane za kućne ljubimce
	Proizvodi za žvakanje za pse
	Sirova hrana za kućne ljubimce za neposrednu prodaju
	Aromatizirane iznutrice za proizvodnju hrane za kućne ljubimce
Pogoni za proizvodnju trofeja od divljači	Tretirani trofeji divljači i ostali preparati ptica, kopitara ili papkara, samo kosti, rogovi, kopita, pandže, parošci, zubi, kože
	Trofeji divljači ili drugi preparati ptica, kopitara ili papkara, cijeli dijelovi, netretirani
Pogoni ili poslovne jedinice za proizvodnju poluproizvoda	Poluproizvodi
Gnojiva i sredstva za poboljšavanje kvalitete tla	Prerađene životinjske bjelančevine uključujući mješavine i proizvode, osim hrane za kućne ljubimce, koji sadržavaju takve bjelančevine
	Prerađeni stajnjak, proizvodi dobiveni od prerađenog stajnjaka i guana od šišmiša
Skladištenje dobivenih proizvoda	Svi dobiveni proizvodi

3. Stranka uvoznica sastavlja popise privremeno odobrenih poslovnih jedinica kako su navedene u staccima 2.1. i 2.2. te ih čini dostupnima javnosti.
4. Uvjeti i postupci za privremeno odobrenje:
  - (a) ako je stranka uvoznica odobrila uvoz određenog proizvoda životinjskog podrijetla iz stranke izvoznice i ako su utvrđeni odgovarajući uvjeti uvoza i zahtjevi certificiranja tih proizvoda;
  - (b) ako je nadležno tijelo stranke izvoznice pružilo dostatna jamstva stranci uvoznici da poslovne jedinice s njezinih popisa ispunjuju odgovarajuće zdravstvene zahtjeve stranke uvoznice i ako su službeno odobrila poslovnu jedinicu s popisa za izvoz u stranku uvoznicu;
  - (c) u slučaju nepridržavanja navedenih jamstava nadležno tijelo stranke izvoznice mora imati stvarnu ovlast suspendirati aktivnosti izvoza u stranku uvoznicu iz poslovne jedinice za koji je tijelo dalo jamstva;
  - (d) provjera od strane stranke uvoznice u skladu s odredbama članka 188. ovog Sporazuma može biti dio postupka za privremeno odobrenje. Ta se provjera odnosi na strukturu i organizaciju nadležnog tijela odgovornog za odobrenje poslovne jedinice kao i raspoložive ovlasti nadležnog tijela i jamstva koja može dati u pogledu provedbe pravila stranke uvoznice. Ta provjera može uključivati inspekcije na licu mjesta određenog reprezentativnog broja poslovnih jedinica s jednog ili više popisa koje je dostavila stranka izvoznica.

Uzimajući u obzir specifičnu strukturu i podjelu nadležnosti u Uniji, takva se provjera u Uniji može odnositi na pojedinačne države članice.
  - (e) temeljem rezultata provjere iz točke (d) ovog stavka, stranka uvoznica može izmijeniti postojeći popis poslovnih jedinica.



## PRILOG XXI.

## POSTUPAK PRIZNAVANJA JEDNAKOVRIJEDNOSTI

## 1. Načela

- (a) Jednakovrijednost se može utvrditi za pojedinačnu mjeru, skupinu mjera ili sustav koji se odnose na određenu robu ili kategoriju robe ili za sve navedeno;
- (b) Provjera zahtjeva koju provodi stranka uvoznica radi priznavanja jednakovrijednosti mjera u pogledu određene robe stranke izvoznice nije razlog za prekid trgovine ili suspenziju tekućeg uvoza te robe iz stranke izvoznice;
- (c) Postupak priznavanja jednakovrijednosti mjera interaktivni je postupak između stranke izvoznice i stranke uvoznice. Postupak se sastoji od objektivnog dokazivanja jednakovrijednosti pojedinačnih mjera od strane stranke izvoznice i objektivne ocjene jednakovrijednosti u pogledu mogućeg priznavanja jednakovrijednosti od strane stranke uvoznice.
- (d) Konačno priznavanje jednakovrijednosti dotičnih mjera stranke izvoznice ovisi isključivo o stranci uvoznici.

## 2. Preduvjeti

- (a) Postupak ovisi o statusu bolesti ili štetočina, zakonodavstvu i učinkovitosti sustava inspekcija i kontrola u odnosu na robu u stranci izvoznici. U tu svrhu u obzir se uzima zakonodavstvo dotičnog sektora te struktura nadležnog tijela stranke izvoznice, zapovjedni lanac, ovlast, operativni postupci i resursi te učinkovitost nadležnih tijela u pogledu sustava inspekcija i kontrola uključujući razinu izvršenja u vezi s robom te redovitost i brzinu dostave informacija stranci uvoznici u slučaju utvrđenih opasnosti. To priznavanje može se potkrijepiti dokumentacijom, provjerama i dokumentima, izvješćima i informacijama povezanim s prijašnjim iskustvima, ocjenjivanjem i provjerama.
- (b) Nakon uspješne provedbe regulatornog približavanja mjere, skupine mjera ili sustava navedenih na popisu zakonodavstva za približavanje utvrđenom u članku 181. stavku 4. ovog Sporazuma stranke mogu pokrenuti postupak priznavanja jednakovrijednosti u skladu s člankom 183. ovog Sporazuma;
- (c) Stranka izvoznica pokreće postupak samo kada stranka uvoznica ne primjenjuje nikakve zaštitne mjere prema stranci izvoznici u pogledu robe.

## 3. Postupak

- (a) Stranka izvoznica pokreće postupak podnošenjem zahtjeva stranci uvoznici za priznanje jednakovrijednosti za pojedinačnu mjeru, skupine mjera ili sustav koji se odnose na određenu robu ili kategoriju robe u određenom sektoru ili podsektoru ili za sve navedeno;
- (b) Prema potrebi, ovaj zahtjev također uključuje zahtjev i potrebnu dokumentaciju za odobrenje od strane stranke uvoznice temeljem jednakovrijednosti nekog programa ili plana stranke izvoznice koju stranka uvoznica traži i/ili stanja približavanja kako je utvrđeno u Prilogu XXIV. ovom Sporazumu u pogledu mjera ili sustava opisanih u točki (a) ovog stavka, kao uvjet za dopuštanje uvoza te robe ili kategorije robe;
- (c) Ovim zahtjevom stranka izvoznica:
  - i. pojašnjava važnost trgovine tom robom ili kategorijom robe;
  - ii. utvrđuje jednu ili više pojedinačnih mjera koje može ispuniti od svih mjera navedenih u uvjetima uvoza stranke uvoznice, a koje se primjenjuju na tu robu ili kategoriju robe;
  - iii. utvrđuje jednu ili više pojedinačnih mjera za koje traži jednakovrijednost od ukupnog broja mjera navedenih u uvjetima uvoza stranke uvoznice, a koje se primjenjuju na tu robu ili kategoriju robe;
- (d) U odgovoru na ovaj zahtjev stranka uvoznica pojašnjava ukupne i pojedinačne ciljeve te razloge za svoje mjere, uključujući i utvrđivanje rizika;

- (e) Tim pojašnjenjem stranka uvoznica obavještava stranku izvoznicu o odnosu nacionalnih mjera i uvjeta uvoza za tu robu;
- (f) Stranka izvoznica objektivno dokazuje stranci uvoznici da su mjere koje je ona utvrdila jednakovrijedne uvjetima uvoza za tu robu ili kategoriju robe;
- (g) Stranka uvoznica objektivno ocjenjuje dokazivanje jednakovrijednosti stranke izvoznice;
- (h) Stranka uvoznica donosi zaključak o tome je li jednakovrijednost postignuta ili ne;
- (i) Stranka uvoznica dostavlja stranci izvoznici puno pojašnjenje i podatke koji potkrepljuju utvrđeno i njezinu odluku ako stranka izvoznica to zatraži.

4. Dokaz jednakovrijednosti mjera stranke izvoznice i ocjena tog dokaza od strane stranke uvoznice

- (a) Stranka izvoznica objektivno dokazuje jednakovrijednost za svaku od utvrđenih mjera stranke uvoznice koje su navedene u njezinim uvjetima uvoza. Kada je prikladno, jednakovrijednost se objektivno dokazuje za svaki plan ili program koji stranka uvoznica postavlja kao uvjet za dozvolu uvoza (npr. plan nadzora ostataka);
- (b) Objektivni dokaz i ocjena u ovom kontekstu trebali bi se zasnivati u najvećoj mjeri na sljedećem:
  - međunarodno priznatim normama i/ili normama koje se temelje na valjanim znanstvenim dokazima i/ili
  - procjeni rizika i/ili
  - dokumentima, izvješćima i informacijama povezanim s prijašnjim iskustvima, ocjenjivanjima i provjerama te
  - pravnom statusu ili razini administrativnog statusa mjere i
  - razini provedbe i izvršenosti, posebice na osnovi sljedećeg:
    - odgovarajućih i relevantnih rezultata programâ nadzora i praćenja,
    - rezultata inspekcije stranke izvoznice,
    - rezultata analize s pomoću priznatih metoda analiza,
    - provjera i rezultata uvoznih kontrola od strane stranke uvoznice,
    - učinka nadležnih tijela stranke izvoznice i
    - ranijih iskustava.

5. Odluka stranke uvoznice

U slučaju da stranka uvoznica donese negativnu odluku, stranci izvoznici dostavlja detaljno i obrazloženo objašnjenje.

6. Za bilje i biljne proizvode jednakovrijednost u pogledu fitosanitarnih mjera zasniva se na uvjetima iz članka 183. stavka 6. ovog Sporazuma.

—

## PRILOG XXII.

## UVOZNE KONTROLE I INSPEKCIJSKE NAKNADE

## A. Načela uvoznih kontrola

Uvozne kontrole sastoje se od dokumentacijskog pregleda, identifikacijskog pregleda i fizičkog pregleda.

U pogledu životinja i proizvoda životinjskog podrijetla, fizički pregledi i njihova učestalost temelje se na razini rizika povezanog s takvim uvozom.

Pri kontroli zdravlja bilja stranka uvoznica osigurava da su bilje, biljni proizvodi i ostali predmeti podvrgnuti detaljnoj službenoj inspekciji, bilo u cijelosti ili na temelju reprezentativnog uzorka, kako bi se osiguralo da nisu zaraženi štetocinama.

U slučaju da se kontrolom utvrdi nepridržavanje mjerodavnih normi i/ili zahtjeva, stranka uvoznica poduzima službene mjere koje su proporcionalne razini rizika. Kada je to moguće, uvozniku ili njegovom predstavniku omogućava se pristup pošiljci i mogućnost pružanja relevantnih podataka kako bi se pomoglo stranci uvoznici u donošenju konačne odluke u pogledu pošiljke. Takva je odluka proporcionalna razini rizika povezanog s takvim uvozom.

## B. Učestalost fizičkih pregleda

## B.1. Uvoz životinja i proizvoda životinjskog podrijetla u EU i Republiku Moldovu

Vrsta graničnog pregleda	Stopa učestalosti
1. Dokumentacijski pregled	100 %
2. Identifikacijski pregled	100 %
3. Fizički pregled	
Žive životinje 100 %	100 %
Proizvodi kategorije I. Svježe meso uključujući nusproizvode klanja i proizvodi od goveda, ovaca, koza, svinja i konja utvrđeni u Direktivi Vijeća 64/433/EEZ od 26. lipnja 1964. o zdravstvenim uvjetima za proizvodnju i stavljanje na tržište svježeg mesa, kako je izmijenjena. Ribljí proizvodi u hermetički zatvorenim spremnicima čija je namjena da ih učine postojanima na sobnoj temperaturi, svježa ili smrznuta riba i sušeni i/ili usoljeni ribljí proizvodi Cijela jaja Salo i topljene masti Životinjska crijeva Jaja za valenje	20 %
Proizvodi kategorije II. Meso peradi i proizvodi od mesa peradi Meso zečeva, meso divljači (divlje/uzgojene) i njihovi proizvodi Mlijeko i mliječni proizvodi za prehranu ljudi Proizvodi od jaja	50 %

Vrsta graničnog pregleda	Stopa učestalosti
<p>Prerađene životinjske bjelančevine namijenjene prehrani ljudi (100 % za prvih šest pošiljki u rasutom stanju Direktiva Vijeća 92/118/EEZ od 17. prosinca 1992. o utvrđivanju zahtjeva za zdravlje životinja i zahtjeva za javno zdravlje kojima se uređuje trgovina i uvoz u Zajednicu proizvoda koji ne podliježu navedenim zahtjevima utvrđenima u posebnim pravilima Zajednice iz Priloga A dijela I. Direktivi 89/662/EEZ te, s obzirom na patogene tvari, iz Direktive 90/425/EEZ, kako je izmijenjena).</p> <p>Ostali riblji proizvodi osim onih navedenih u Odluci Komisije 2006/766/EZ od 6. studenoga 2006. o utvrđivanju popisa trećih zemalja i državnih područja iz kojih je dozvoljen uvoz školjkaša, bodljikaša, plaštenjaka, morskih puževa i proizvoda ribarstva, kako je izmijenjena.</p> <p>Školjkaši Med</p>	
<p>Proizvodi kategorije III.</p> <p>Sperma Embriji Stajnjak Mlijeko i mliječni proizvodi (koji nisu namijenjeni prehrani ljudi) Želatina Žablji kraci i puževi Kosti i proizvodi od kostiju Kože Čekinje, vuna, dlaka i perje Rogovi, proizvodi od rogova, kopita, proizvodi od kopita Proizvodi pčelarstva Trofeji od divljači Prerađena hrana za kućne ljubimce Sirovine za proizvodnju hrane za kućne ljubimce Sirovine, krv, proizvodi od krvi, žlijezde i organi za farmaceutsku ili tehničku uporabu Sijeno i slama Patogene tvari Prerađene životinjske bjelančevine (pakirane)</p>	<p>Minimalno 1 % Maksimalno 10 %</p>
<p>Prerađene životinjske bjelančevine koje nisu namijenjene prehrani ljudi (nepakirane)</p>	<p>100 % za prvih šest pošiljki (točka 10. i 11. poglavlja II. Priloga VII. Uredbi (EZ) br. 1774/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. listopada 2002. o utvrđivanju zdravstvenih pravila u vezi s nusproizvodima životinjskog porijekla koji nisu namijenjeni prehrani ljudi, kako je izmijenjena).</p>

## B.2. Uvoz hrane koja nije životinjskog podrijetla u EU i Republiku Moldovu

— Čili ( <i>Capsicum annuum</i> ), drobljen ili mljeven — ex 0904 20 90	10 % za Sudan bojila iz trećih zemalja
— Proizvodi od čilija (kari [curry]) — 0910 91 05	
— <i>Curcuma longa</i> (kurkuma) — 0910 30 00 (Hrana — sušeni začini)	
— Crveno palmino ulje — ex 1511 10 90	

## B.3. Uvoz bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta u EU i Republiku Moldovu

Za bilje, biljne proizvode i ostale predmete navedene u dijelu B Priloga V. Direktivi 2000/29/EZ:

Stranka uvoznica preglede izvršava u cilju provjere fitosanitarnog statusa pošiljke/pošiljaka.

Smanjena učestalost uvoznih kontrola u pogledu zdravlja bilja mogla bi se uvesti za reguliranu robu s iznimkom bilja, biljnih proizvoda ili drugih predmeta određenih u skladu s Uredbom Komisije (EZ) br. 1756/2004 od 11. listopada 2004. o detaljnim uvjetima za dokaze i kriterijima za tip i razinu smanjivanja provjere zdravstvenog stanja određenog bilja, biljnih proizvoda ili drugih nadziranih predmeta navedenih u dijelu B Priloga V. Direktivi 2000/29/EZ.

## PRILOG XXIII.

## CERTIFICIRANJE

## A. Načela certificiranja

Bilje, biljni proizvodi i drugi predmeti:

U pogledu certificiranja bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta nadležna tijela primjenjuju načela utvrđena u odgovarajućim ISPM-ovima

Životinje i proizvodi životinjskog podrijetla:

1. Nadležna tijela stranaka osiguravaju da ovlaštene osobe koje izdaju certifikate imaju zadovoljavajuće znanje o veterinarskom zakonodavstvu kad je riječ o životinjama ili proizvodima životinjskog podrijetla za koje treba izdati certifikat i, općenito, da budu obaviještene o pravilima koja trebaju poštovati za sastavljanje i izdavanje certifikata te, prema potrebi, o naravi i opsegu analiza, ispitivanja ili pregleda koje potrebno provesti prije certificiranja.
2. Ovlaštene osobe koje izdaju certifikate ne smiju potvrđivati podatke o kojima nemaju osobna saznanja ili koje ne mogu provjeriti.
3. Ovlaštene osobe koje izdaju certifikate ne smiju potpisati prazne ili nepotpune certifikate ili certifikate koji se odnose na životinje ili proizvode životinjskog podrijetla koje nisu pregledale ili koji su prošli mimo njihove kontrole. Ako se certifikat potpisuje na temelju drugog certifikata ili potvrde, ovlaštena osoba koja izdaje certifikat mora biti u posjedu navedenog dokumenta prije potpisivanja.
4. Ovlaštene osobe koje izdaju certifikate mogu certificirati podatke koji su:
  - (a) provjereni na temelju stavaka 1. do 3. ovog Priloga po drugoj osobi ovlaštenoj od nadležnog tijela i koja djeluje pod kontrolom navedenog tijela, pod uvjetom da ovlaštena osoba može provjeriti točnost podataka ili
  - (b) dobiveni, u okviru programa praćenja, pozivom na službeno priznate programe osiguranja kakvoće ili putem sustava epidemiološkog nadzora kada je to odobreno veterinarskim zakonodavstvom.
5. Nadležna tijela stranaka poduzimaju sve potrebne mjere kako bi se osigurao integritet izdavanja certifikata. Ona naročito osiguravaju da po njima imenovane ovlaštene osobe koje izdaju certifikate:
  - (a) imaju status koji osigurava njihovu nepristranost i da nemaju izravan komercijalni interes od životinja ili proizvoda za koje se izdaju certifikati ili od gospodarstava ili poslovnih jedinica iz kojih oni potječu i
  - (b) budu potpuno svjesne važnosti sadržaja svakog certifikata koji potpišu.
6. Kako bi se osiguralo da se određeni certifikat odnosi na određenu pošiljku, certifikati se sastavljaju na jeziku kojeg razumije ovlaštena osoba koja izdaje certifikat i najmanje na jednom od službenih jezika stranke uvoznice kako je navedeno u dijelu C. ovog Priloga.

Datum potpisivanja certifikata ne može biti nakon datuma slanja pošiljke/pošiljaka.

7. Svako je nadležno tijelo u stanju povezati certifikat s odgovarajućom ovlaštenom osobom koja je izdala certifikat i osigurati da preslika svih izdanih certifikata bude na raspolaganju u razdoblju koje navedeno nadležno tijelo određuje.
8. Svaka stranka uvodi takve preglede i kontrole potrebne za sprečavanje izdavanja lažnih ili obmanjujućih certifikata i krivotvorenja ili zlouporabe certifikata koji su navodno izdani za potrebu utvrđenu u veterinarskom zakonodavstvu.

9. Ne dovodeći u pitanje bilo kakve sudske postupke ili kazne, nadležna tijela provode istrage ili provjere i poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi kaznili svaki slučaj lažnog ili obmanjujućeg izdavanja certifikata o kojemu imaju saznanje. Takve mjere mogu obuhvaćati privremenu suspenziju ovlaštenih osoba koje izdaju certifikate s njihovih dužnosti do završetka istrage. Posebice u sljedećim slučajevima:
- (a) ako se tijekom provjere otkrije da je ovlaštena osoba koja izdaje certifikat svjesno izdala lažan certifikat, nadležno tijelo poduzima sve potrebne mjere da osigura, u mjeri u kojoj je moguće, da dotična osoba ne može ponoviti prekršaj;
  - (b) ako se tijekom provjere otkrije da se osoba ili poduzeće poslužila prijevarom u korištenju ili je izmijenila službeni certifikat, nadležno tijelo poduzima sve potrebne mjere da osigura, u mjeri u kojoj je moguće, da takva osoba ili poduzeće ne može ponoviti prekršaj. Takve mjere mogu obuhvaćati odbijanje izdavanja službenog certifikata dotičnoj osobi ili poduzeću.

B. Certifikat iz članka 186. stavka 2. točke (a) ovog Sporazuma

Potvrda o zdravlju iz certifikata odgovara statusu jednakovrijednosti dotične robe. Potvrdom o zdravlju dokazuje se da su ispunjene norme proizvodnje stranke izvoznice koje je stranka uvoznica priznala jednakovrijednima.

C. Službeni jezici certificiranja

1. Uvoz u EU. Bilje, biljni proizvodi i drugi predmeti:

certifikati se sastavljaju na jeziku koji razumije ovlaštena osoba koja izdaje certifikat i najmanje na jednom od službenih jezika zemlje uvoznice.

Životinje i proizvodi životinjskog podrijetla:

potvrda o zdravlju mora se sastaviti najmanje na jednom od službenih jezika države članice odredišta i na službenom jeziku države članice u kojoj se provode uvozne kontrole iz članka 189. ovog Sporazuma.

2. Uvoz u Republiku Moldovu

Potvrda o zdravlju mora se sastaviti na službenom jeziku Republike Moldove.

—

PRILOG XXIV.

**PRIBLIŽAVANJE**

—



## PRILOG XXIV.A

## NAČELA ZA OCJENU NAPRETKA U POSTUPKU PRIBLIŽAVANJA

## DIO I.

## Postupno približavanje

## 1. Opća pravila

Sanitarno i fitosanitarno zakonodavstvo te zakonodavstvo o dobrobiti životinja Republike Moldove postupno približavaju zakonodavstvu Unije na temelju popisa sanitarnog i fitosanitarnog zakonodavstva te zakonodavstva o dobrobiti životinja EU-a za približavanje. Navedeni se popis dijeli na prioriteta područja koja su povezana s mjerama, kako je utvrđeno u Prilogu XVII. ovom Sporazumu, koje će se temeljiti na tehničkim i financijskim resursima Republike Moldove. U tu svrhu Republika Moldova utvrđuje svoja prioriteta područja trgovine.

Republika Moldova svoje nacionalne propise približava na jedan od sljedećih načina:

- (a) putem donošenja dodatnih nacionalnih pravila ili postupaka za provedbu i primjenu pravila iz odgovarajuće osnovne pravne stečevine EU-a ili
- (b) izmjenom odgovarajućih nacionalnih pravila ili postupaka u cilju uključivanja pravila odgovarajuće osnovne pravne stečevine EU-a.

U oba slučaja Republika Moldova:

- (a) uklanja sve nacionalne zakone i druge propise te prakse i sve druge mjere koji nisu u skladu s približenim nacionalnim propisima i
- (b) osigurava djelotvornu provedbu usklađenih nacionalnih propisa.

Republika Moldova dokumentira takvo približavanje u tablicama korespondencije u skladu s predložkom u kojemu se navodi datum stupanja na snagu nacionalnih pravila i službeni list u kojemu su pravila objavljena. Predložak tablica korespondencije za pripremu i ocjenu naveden je u dijelu II. ovog Priloga. Ako približavanje nije potpuno, ocjenjivači <sup>(1)</sup> opisuju nedostatke u stupcu za primjedbe.

Neovisno o odabranom prioriteta području, Republika Moldova priprema posebne tablice korespondencije u kojima se prikazuje približavanje za drugo opće i specifično zakonodavstvo, posebno uključujući opća pravila koja se odnose na:

- (a) sustave kontrole
  - domaće tržište,
  - uvoz;
- (b) zdravlje i dobrobit životinja
  - označivanje i registraciju životinja te registraciju njihova kretanja,
  - kontrolne mjere za bolesti životinja,
  - domaću trgovinu živim životinjama, spermom, jajnim stanicama i embrijima,
  - dobrobit životinja na gospodarstvima, tijekom prijevoza i klanja;
- (c) sigurnost hrane
  - stavljanje na tržište hrane i hrane za životinje,
  - označivanje, prezentiranje i oglašavanje hrane uključujući prehrambene i zdravstvene tvrdnje,
  - kontrole ostataka,
  - posebna pravila za hranu za životinje;

<sup>(1)</sup> Ocjenjivači su stručnjaci koje imenuje Europska komisija.

- (d) nusproizvode životinjskog podrijetla;
- (e) zdravlje bilja
  - štetne organizme,
  - sredstva za zaštitu bilja;
- (f) genetski modificirane organizme
  - puštene u okoliš,
  - genetski modificiranu hranu i hranu za životinje.

DIO II.

**Ocjena****1. Postupak i metoda:**

Republika Moldova postupno približava zakonodavstvu Unije svoje sanitarno i fitosanitarno zakonodavstvo te zakonodavstvo o dobrobiti životinja koja su obuhvaćena poglavljem 4. glave V. (Trgovina i s njom povezana pitanja) te ih djelotvorno primjenjuje <sup>(1)</sup>.

Tablice korespondencije pripremaju se u skladu s predloškom kako je utvrđeno u točki 2. za svaki pojedinačni akt u odnosu na koji je provedeno približavanje i dostavljaju na engleskom jeziku na pregled ocjenjivačima.

Ako je rezultat ocjene za pojedinačnu mjeru, skupinu mjera ili sustav koji se primjenjuje na sektor, podsektor, robu ili skupinu robe pozitivan primjenjuju se uvjeti iz članka 183. stavka 4. ovog Sporazuma.

**2. Tablice korespondencije****2.1 Pri pripremi tablica korespondencije u obzir se uzima sljedeće:**

Aktovi Unije temelj su za pripremu tablice korespondencije. U tu svrhu upotrebljava se verzija koja je na snazi u trenutku približavanja. Republika Moldova posebnu pozornost posvećuje preciznom prijevodu na nacionalni jezik jer bi neprecizan prijevod mogao uzrokovati sporove, posebno ako se odnosi na područje primjene prava <sup>(2)</sup>.

**2.2 Predložak tablice korespondencije:**

## TABLICA KORESPONDENCIJE

## IZMEĐU

naziv akta EU-a s najnovijim izmjenama:

I

naziv nacionalnog akta

(objavljen u)

Datum objave:

Datum provedbe:

Akt EU-a	Nacionalno zakonodavstvo	Napomene (Republike Moldove)	Primjedbe ocjenjivača

<sup>(1)</sup> U tu svrhu može dobiti podršku stručnjaka država članica zasebno ili u okviru sveobuhvatnih programa izgradnje institucija (*CIB programs*) (*twinning* projekti, TAIEX itd.).

<sup>(2)</sup> Kako bi se olakšao postupak približavanja, pročišćene verzije određenih zakonodavnih akata EU-a dostupne su na *web*-stranicama EUR-lex-a: <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html>

Legenda:

**Akt EU-a:** njegovi članci, stavci, podstavci itd. navode se punim nazivom i upućivanjem <sup>(1)</sup> u lijevom stupcu tablice korespondencije.

**Nacionalno zakonodavstvo:** odredbe nacionalnog zakonodavstva koje odgovaraju odredbama EU-a u lijevom stupcu navode se punim nazivom i upućivanjem. Njihov se sadržaj detaljno opisuje u drugom stupcu.

**Napomene Republike Moldove:** u ovom stupcu Republika Moldova navodi referentne ili druge odredbe povezane s navedenim člankom, stavcima, podstavcima itd., posebno ako u odnosu na tekst odredbe nije provedeno približavanje. Za izostanak približavanja potrebno je navesti odgovarajuće razloge.

**Primjedbe ocjenjivača:** ako ocjenjivači smatraju da približavanje nije ostvareno, tu ocjenu obrazlažu i opisuju relevantne nedostatke u ovaj stupac.

—

---

<sup>(1)</sup> Npr. kako je navedeno na internetskoj stranici EUR-lex-a: <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html>

## PRILOG XXIV.B

**POPIS ZAKONODAVSTVA EU-a U ODNOSU NA KOJE REPUBLIKA MOLDOVA MORA PROVESTI  
PRIBLIŽAVANJE**

Republika Moldova dostavit će popis zakonodavstva u odnosu na koje će provesti približavanje iz članka 181. stavka 4. ovog Sporazuma u roku od tri mjeseca nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.

---

PRILOG XXV.

**STATUS JEDNAKOVRIJEDNOSTI**

[...]

---

## PRILOG XXVI.

## PRIBLIŽAVANJE CARINSKOG ZAKONODAVSTVA

**Carinski zakonik**

Uredba Vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. o Carinskom zakoniku Zajednice

Vremenski raspored: približavanje odredbama prethodno navedene Uredbe Republika Moldova provodi u roku od tri godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma

**Zajednički postupak provoza i jedinstvena carinska deklaracija**

Konvencija od 20. svibnja 1987. o pojednostavljivanju formalnosti u trgovini robom

Konvencija od 20. svibnja 1987. o zajedničkom postupku provoza

Vremenski raspored: približavanje odredbama tih konvencija Republika Moldova provodi u roku od tri godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma

**Oslobođenje od carina**

Uredba Vijeća (EZ) br. 1186/2009 od 16. studenoga 2009. o uspostavi sustava oslobođenja od carina u Zajednici

Vremenski raspored: približavanje glavama I. i II. ove Uredbe Republika Moldova provodi u roku od tri godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.

**Zaštita prava intelektualnog vlasništva**

Uredba (EU) br. 608/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o carinskoj provedbi prava intelektualnog vlasništva

Vremenski raspored: približavanje odredbama te Uredbe Republika Moldova provodi u roku od jedne godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.

## PRILOG XXVII.

**POPIS REZERVI U POGLEDU POSLOVNOG NASTANA;  
POPIS OBVEZA U POGLEDU PREKOGRANIČNOG PRUŽANJA USLUGA;  
POPIS REZERVI U POGLEDU KLJUČNOG OSOBLJA, DIPLOMIRANIH VJEŽBENIKA I PRODAVATELJA  
POSLOVNIH USLUGA;  
POPIS REZERVI U POGLEDU UGOVORNIH PRUŽATELJA USLUGA I NEOVISNIH STRUČNJAKA**

## Unija

1. Popis rezervi u pogledu poslovnog nastana: Prilog XXVII.A
2. Popis obveza u pogledu prekograničnog pružanja usluga: Prilog XXVII.B
3. Popis rezervi u pogledu ključnog osoblja, diplomiranih vježbenika i prodavatelja poslovnih usluga: Prilog XXVII.C
4. Popis rezervi u pogledu ugovornih pružatelja usluga i neovisnih stručnjaka: Prilog XXVII.D

## Republika Moldova

5. Popis rezervi u pogledu poslovnog nastana: Prilog XXVII.E
6. Popis obveza u pogledu prekograničnog pružanja usluga: Prilog XXVII.F
7. Popis rezervi u pogledu ključnog osoblja, diplomiranih vježbenika i prodavatelja poslovnih usluga: Prilog XXVII.G
8. Popis rezervi u pogledu ugovornih pružatelja usluga i neovisnih stručnjaka: Prilog XXVII.H

Za potrebe priloga XXVII.A, XXVII.B, XXVII.C, XXVII.D koriste se sljedeće kratice:

AT	Austrija
BE	Belgija
BG	Bugarska
CY	Cipar
CZ	Češka
DE	Njemačka
DK	Danska
EU	Europska unija, uključujući sve njezine države članice
ES	Španjolska
EE	Estonija
FI	Finska
FR	Francuska
EL	Grčka
HR	Hrvatska
HU	Mađarska
IE	Irska
IT	Italija
LV	Latvija
LT	Litva
LU	Luksemburg
MT	Malta
NL	Nizozemska

PL	Poljska
PT	Portugal
RO	Rumunjska
SK	Slovačka Republika
SI	Slovenija
SE	Švedska
UK	Ujedinjena Kraljevina

Za potrebe priloga XXVII.E, XXVII.F, XXVII.G, XXVII.H koristi se sljedeća kratica:

MD	Republika Moldova
----	-------------------

---



## PRILOG XXVII.A

## POPIS REZERVU U POGLEDU POSLOVNOG NASTANA (UNIJA)

1. U popisu rezervi u nastavku navode se gospodarske djelatnosti za koje Unija na temelju članka 205. stavka 2. ovog Sporazuma na poslovni nastan i ulagače iz Republike Moldove primjenjuje rezerve u odnosu na nacionalni tretman ili najpovlašteniji tretman.

Popis se sastoji od sljedećih elemenata:

- (a) popis horizontalnih rezervi koje se primjenjuju na sve sektore ili podsektore;
- (b) popis rezervi specifičnih za pojedine sektore ili podsektore u kojem se navodi sektor ili podsektor o kojemu je riječ te primjenjiva(-e) rezerva(-e).

Rezerva koja odgovara djelatnosti koja nije liberalizirana (ne preuzima obveze) izražava se na sljedeći način: „Nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije”.

Ako rezerva iz točke (a) ili (b) sadržava samo rezerve za konkretnu državu članicu, države članice koje pri tome nisu spomenute preuzimaju u predmetnom sektoru obveze iz članka 205. stavka 2. ovog Sporazuma bez rezervi (nepostojanje rezervi za konkretnu državu članicu u određenom sektoru ne dovodi u pitanje horizontalne rezerve ili sektorske rezerve za cijelu Uniju koje se mogu primjenjivati).

2. U skladu s člankom 202. stavkom 3. ovog Sporazuma, u popisu u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuju stranke.
3. Prava i obveze koji proizlaze iz popisa u nastavku ne proizvode učinak sami po sebi i stoga se njima ne dodjeljuju prava izravno fizičkim ili pravnim osobama.
4. U skladu s člankom 205. ovog Sporazuma, nediskriminirajući zahtjevi, kao što su oni koji se odnose na zakonski oblik ili obvezu ishođenja licenci ili dozvola primjenjivi na sve pružatelje koji djeluju na području bez obzira na nacionalnost, boravište ili jednakovrijedne kriterije, ne nalaze se na popisu iz ovog priloga s obzirom na to da ovaj Sporazum na njih ne utječe.
5. Ako Unija zadrži rezervu kojom se od pružatelja usluga zahtijeva državljanstvo, stalno boravište ili boravište na njezinom području kao uvjet pružanja usluga na njezinom području, rezerva navedena u Prilogu XXVII.C ovom Sporazumu djeluje, u mjeri u kojoj je to moguće, kao rezerva u pogledu poslovnog nastana u skladu s ovim prilogom.

**Horizontalne rezerve***Javne komunalne službe*

**EU:** Gospodarske djelatnosti koje se smatraju uslugama javnih komunalnih službi na nacionalnoj ili lokalnoj razini mogu podlijezati javnim monopolima ili isključivim pravima dodijeljenima privatnim operaterima <sup>(1)</sup>.

*Vrste poslovnog nastana*

**EU:** Tretmanom dodijeljenim društvima kćerima (društava u Republici Moldovi) osnovanima u skladu s pravom država članica, čije su sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja u Uniji, nisu obuhvaćene podružnice ili agencije koje su društva iz Republike Moldove osnovala u državama članicama. <sup>(2)</sup>

<sup>(1)</sup> Postoje javne komunalne službe u sektorima kao što su sektori povezani s uslugama znanstvenog i tehničkog savjetovanja, uslugama istraživanja i razvoja u društvenim i humanističkim znanostima, uslugama tehničkog ispitivanja i analize, okolnim uslugama, zdravstvenim uslugama, uslugama prijevoza i pomoćnim uslugama za sve vrste prijevoza. Isključiva prava na takve usluge često se dodjeljuju privatnim subjektima, primjerice subjektima koji imaju koncesije tijela državne uprave, s tim da one podliježu posebnim obvezama pružanja usluge. S obzirom na to da javne komunalne službe često postoje i na decentraliziranoj razini, detaljan i konačan popis na razini pojedinih sektora ne bi bio praktičan. Ova rezerva ne primjenjuje se na telekomunikacijske usluge te računalne i povezane usluge.

<sup>(2)</sup> U skladu s člankom 54. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, ta društva kćeri smatraju se pravnim osobama iz Unije. Sve dok imaju stalnu i stvarnu vezu s gospodarstvom Unije, ona imaju koristi od unutarnjeg tržišta Unije, što između ostalog uključuje slobodu uspostavljanja i pružanja usluga u svim državama članicama.

**AT:** Glavni direktori podružnica pravnih osoba moraju imati boravište u Austriji; fizičke osobe unutar pravne osobe ili podružnice koje su odgovorne za poštovanje austrijskog Zakonika o trgovini moraju imati prebivalište u Austriji.

**EE:** Najmanje polovica članova upravnog odbora imaju boravište u Uniji.

**FI:** Stranac koji trguje kao privatni poduzetnik i najmanje jedan od partnera u javnom ili komanditnom trgovačkom društvu trebaju imati stalno boravište u Europskom gospodarskom prostoru (EGP). Za sve sektore potrebno je da najmanje jedan od redovnih članova i zamjenika članova upravnog odbora te glavni direktor imaju boravište u EGP-u; međutim, određenim trgovačkim društvima mogu se odobriti iznimke. Ako organizacija iz Republike Moldove namjerava obavljati poslovnu ili trgovačku djelatnost osnivanjem podružnice u Finskoj, obvezna je pribaviti dozvolu za obavljanje trgovačke djelatnosti.

**HU:** Za stjecanje državne imovine nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovolštenije nacije.

**IT:** Za pristup industrijskim, trgovačkim i obrtničkim djelatnostima može biti potrebna boravišna dozvola.

**PL:** Ulagači iz Republike Moldove mogu poduzimati i obavljati gospodarsku djelatnost samo u obliku komanditnog društva, komanditno-dioničkog društva, društva s ograničenom odgovornošću i dioničkog društva (u slučaju pravnih usluga samo u obliku registriranog partnerstva i komanditnog društva).

**RO:** Jedini upravitelj ili predsjednik upravnog odbora, kao i polovica ukupnog broja upravitelja trgovačkog društva moraju biti rumunjski državljani, osim ako je drukčije određeno u ugovoru o osnivanju trgovačkog društva ili njegovom statutu. Većina revizora trgovačkih društava i njihovi zamjenici rumunjski su državljani.

**SE:** Strano društvo, koje nije osnovalo pravnu osobu u Švedskoj ili obavlja svoje poslovanje putem trgovačkog zastupnika, obavlja svoju trgovačku djelatnost putem podružnice upisane u Švedskoj, s neovisnom upravom i odvojenim računima. Glavni direktor podružnice i njegov zamjenik, ako je imenovan, moraju imati boravište unutar EGP-a. Fizička osoba koja nema boravište u EGP-u, koja obavlja trgovačku djelatnost u Švedskoj, imenuje i upisuje predstavnika koji ima boravište i koji je odgovoran za djelatnosti u Švedskoj. Za djelatnosti u Švedskoj drže se odvojeni računi. Nadležno tijelo može u pojedinačnim slučajevima odobriti izuzeća od zahtjeva u pogledu podružnica i boravišta. Građevinski projekti u trajanju kraćem od godinu dana, koje je provelo trgovačko društvo smješteno izvan EGP-a ili fizička osoba s boravištem izvan EGP-a, izuzeti su od uvjeta o osnivanju podružnice ili imenovanju zastupnika s boravištem. Fizička osoba s boravištem unutar EGP-a, švedska pravna osoba ili pravna osoba koja je osnovana u skladu sa zakonodavstvom u državi unutar EGP-a i koja ima svoj registrirani ured, sjedište ili glavno mjesto poslovanja unutar EGP-a, može osnovati švedsko društvo s ograničenom odgovornošću. Društvo osoba može biti osnivač samo ako svi vlasnici s neograničenom osobnom odgovornošću imaju boravište unutar EGP-a. Osnivači izvan EGP-a mogu podnijeti zahtjev za dozvolu koju izdaje nadležno tijelo. U slučaju društva s ograničenom odgovornošću i gospodarskih zadruga, najmanje 50 % članova upravnog odbora, najmanje 50 % zamjenika članova upravnog odbora, glavni direktor, zamjenik glavnog direktora, članovi upravnog odbora i najmanje jedna od osoba ovlaštenih za potpisivanje u ime društva, ako takve osobe postoje, moraju imati boravište unutar EGP-a. Nadležno tijelo može dopustiti izuzeća od tog zahtjeva. Ako nijedan zastupnik poduzeća/društva nema boravište u Švedskoj, odbor mora imenovati i prijaviti osobu koja ima boravište u Švedskoj i koja je ovlaštena primati usluge u ime tvrtke/društva. Na osnivanje svih drugih vrsta pravnih osoba primjenjuju se odgovarajući uvjeti.

**SK:** Fizička osoba iz Republike Moldove čije ime treba upisati u trgovački registar kao ime osobe ovlaštene za nastupanje u ime poduzetnika mora predočiti boravišnu dozvolu za Slovačku Republiku.

### *Ulaganje*

**ES:** Za ulaganja stranih vlada i stranih javnih subjekata u Španjolskoj (čime se utječe, osim na gospodarske interese države, i na one koji to nisu) izravno ili putem trgovačkih društava ili drugih subjekata koje izravno ili neizravno kontroliraju strane vlade, potrebna je prethodna suglasnost vlade.

**BG:** Strani ulagači ne mogu sudjelovati u privatizaciji. Stranim ulagačama i bugarskim pravnim osobama koji drže kontrolni udjel fizičke ili pravne osobe iz Republike Moldove potrebna je dozvola za a) istraživanje, razvoj ili vađenje prirodnih resursa iz teritorijalnih mora, epikontinentalnog pojasa ili isključivog gospodarskog pojasa i b) stjecanje kontrolnih vlasničkih udjela u trgovačkim društvima koja se bave bilo kojom od djelatnosti navedenih pod točkom „a”).

**FR:** Kupnje kojima su fizičke ili pravne osobe iz Republike Moldove stekle više od 33,33 % udjela u kapitalu ili prava glasa u postojećim francuskim poduzećima, ili više od 20 % u francuskim trgovačkim društvima koja su uvrštena na burzu, podliježu sljedećim propisima:

- ulaganja manja od 7,6 milijuna EUR u francuska poduzeća s prometom ne većim od 76 milijuna EUR postaju neograničena nakon roka od 15 dana nakon prethodne obavijesti i provjere jesu li ti iznosi ispravni;
- nakon isteka razdoblja od mjesec dana nakon prethodne obavijesti smatra se da je suglasnost prešutno dana za druga ulaganja, osim ako ministarstvo gospodarstva nije, u iznimnim slučajevima, iskoristilo svoje pravo na odgodu ulaganja.

Strano sudjelovanje u novo privatiziranim trgovačkim društvima može se ograničiti na promjenjivi udio koji utvrđuje francuska vlada na temelju svakog pojedinačnog slučaja, ovisno o kapitalu ponuđenom javnosti. Za osnivanje u svrhu obavljanja određenih trgovinskih, industrijskih ili zanatskih djelatnosti potrebno je posebno odobrenje ako glavni direktor nema dozvolu za stalno boravište.

**HU:** Kada je riječ o sudjelovanju fizičkih ili pravnih osoba iz Republike Moldove u novo privatiziranim trgovačkim društvima, nema obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovoljnije nacije.

**IT:** Vlada se može koristiti određenim posebnim ovlastima u poduzećima koja djeluju u područjima obrane i nacionalne sigurnosti (u pogledu svih pravnih osoba koje obavljaju djelatnosti koje se smatraju djelatnostima od strateške važnosti u područjima obrane i nacionalne sigurnosti) te u određenim djelatnostima od strateške važnosti u područjima energetike, prijevoza i komunikacija.

**PL:** Strancima (stranim fizičkim osobama ili stranim pravnim osobama) je potrebna dozvola za izravno i neizravno stjecanje nekretnina. Ne preuzima obveze koje se odnose na stjecanje zemljišta u državnom vlasništvu, tj. propise kojima se uređuje postupak privatizacije.

#### Nekretnine

Stjecanje zemljišta i nekretnina podliježe sljedećim ograničenjima (1):

**AT:** Stranim fizičkim i pravnim osobama je za stjecanje, kupnju, najam ili zakup nekretnina potrebno odobrenje nadležnih regionalnih tijela (*Länder*), koja će procijeniti utječe li to na važne gospodarske, socijalne ili kulturne interese.

**BG:** Strane fizičke ili pravne osobe (uključujući putem podružnica) ne mogu steći vlasništvo na zemljištu. Bugarske pravne osobe sa stranim sudjelovanjem ne mogu steći vlasništvo na poljoprivrednom zemljištu. Strane pravne osobe i strani građani sa stalnim boravištem u inozemstvu mogu steći vlasništvo na zgradama i ograničena vlasnička prava na nekretninama (pravo korištenja, pravo gradnje, pravo podizanja nadgradnje i služnosti).

**CY:** Nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovoljnije nacije.

**CZ:** Poljoprivredno i šumsko zemljište mogu steći samo strane fizičke osobe sa stalnim boravištem u Češkoj i poduzeća s pravnom osobnošću sa stalnim boravištem u Češkoj. Za poljoprivredno i šumsko zemljište u državnom vlasništvu vrijede posebna pravila. Državno poljoprivredno zemljište mogu stjecati samo češki državljani, općine i javna sveučilišta (za izobrazbu i istraživanje). Pravne osobe (neovisno o obliku i mjestu boravišta) mogu otkupiti državno poljoprivredno zemljište od države samo ako je zgrada koju već posjeduju sagrađena na njemu ili ako je to zemljište neophodno za upotrebu te zgrade. Samo općine i javna sveučilišta mogu steći državne šume.

**DK:** Ograničenja za kupnju nekretnina od strane fizičkih i pravnih subjekata koji nemaju boravište. Ograničenja za kupnju poljoprivrednih nekretnina od strane stranih fizičkih i pravnih subjekata.

**HU:** Podložno iznimkama obuhvaćenima zakonodavstvom o obradivom zemljištu, stjecanje obradivog zemljišta nije dopušteno stranim fizičkim i pravnim osobama. Pri kupnji nekretnina stranci podliježu obvezi ishođenja dozvole agencije državne uprave koja je nadležna s obzirom na mjesto na kojem se nekretnina nalazi.

**EL:** U skladu sa Zakonom br. 1892/90, za stjecanje zemljišta u područjima u blizini granica potrebna je dozvola ministarstva obrane. U skladu s upravnom praksom, dozvola se jednostavno daje za izravno ulaganje.

(1) U pogledu uslužnih sektora, ta ograničenja nisu veća od ograničenja iz postojećih obveza u okviru GATS-a.

**HR:** Ne preuzima obveze povezane sa stjecanjem nekretnina pružatelja usluga koji nemaju poslovni nastan i nisu osnovani u Hrvatskoj. Dopušteno je stjecanje nekretnina koje je potrebno radi pružanja usluga od strane društava s poslovnim nastanom koja su osnovana u Hrvatskoj kao pravne osobe. Za stjecanje nekretnina koje je potrebno radi pružanja usluga od strane podružnica potrebno je odobrenje ministarstva pravosuđa. Strane pravne ili fizičke osobe ne mogu steći poljoprivredno zemljište.

**IE:** Domaća ili strana trgovačka društva ili strani državljani za stjecanje bilo kakvog udjela u irskom zemljištu trebaju prethodno pisano odobrenje Komisije za zemljišta. Ako je takvo zemljište namijenjeno za industrijsku upotrebu (osim poljoprivrede), taj se zahtjev povlači uz uvjet izdavanja potvrde koju u tu svrhu izdaje ministar poduzetništva, trgovine i zapošljavanja. Taj se zakon ne primjenjuje na zemljište unutar granica gradova i mjesta.

**IT:** Kupnja nekretnina od strane stranih fizičkih i pravnih osoba podložna je uvjetu reciprociteta.

**LT:** Stjecanje vlasništva na zemljištu, unutarnjim vodama i šumama dopušteno je stranim fizičkim i pravnim osobama koje ispunjavaju kriterije europskih i transatlantskih integracija. Postupak stjecanja zemljišnih čestica, uvjeti i ograničenja utvrđuju se ustavnim pravom.

**LV:** Ograničenja za stjecanje zemljišta u ruralnim područjima i zemljišta u gradovima ili gradskim područjima; zakup zemljišta ne traje dulje od dopuštenih 99 godina.

**PL:** Strancima (stranim fizičkim osobama ili stranim pravnim osobama) potrebna je dozvola za izravno i neizravno stjecanje nekretnina. Ne preuzima obveze koje se odnose na stjecanje zemljišta u državnom vlasništvu, tj. propise kojima se uređuje postupak privatizacije.

**RO:** Fizičke osobe bez rumunjskog državljanstva i bez boravišta u Rumunjskoj te pravne osobe bez rumunjske državne pripadnosti i sjedišta u Rumunjskoj ne mogu putem pravnih poslova među živima steći vlasništvo na nikakvim zemljišnim česticama.

**SI:** Podružnice koje su u Republici Sloveniji osnovale strane osobe mogu stjecati samo nekretnine, osim zemljišta, koje su potrebne za obavljanje gospodarskih djelatnosti radi kojih su osnovane.

**SK:** Strane pravne ili fizičke osobe ne mogu steći poljoprivredno i šumsko zemljište. Za određene druge kategorije nekretnina vrijede posebna pravila. Strani subjekti mogu stjecati nekretnine osnivanjem slovačkih pravnih subjekata ili sudjelovanjem u zajedničkim pothvatima. Stranim je osobama za stjecanje zemljišta potrebno odobrenje (za načine 3 i 4).

#### Sektorske rezerve

*A: Poljoprivreda, lov, šumarstvo i sječa drva*

**FR:** Trgovačkim društvima koja nisu iz EU-a potrebno je odobrenje za osnivanje poljoprivrednih poduzeća, a ulagačima koji nisu iz EU-a odobrenje za stjecanje vinograda.

**AT, HR, HU, MT, RO:** Nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije za poljoprivredne djelatnosti.

**CY:** Sudjelovanje ulagača dopušteno je samo do 49 %.

**IE:** Poslovni nastan osoba s boravištem u Republici Moldovi u djelatnostima proizvodnje brašna podliježe odobrenju.

**BG:** Nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije za djelatnosti sječe drva.

*B: Ribarstvo i akvakultura*

**EU:** Pristup biološkim resursima i ribarskim područjima koji se nalaze u morskim vodama koje su pod suverenitetom ili pod jurisdikcijom država članica, kao i njihova upotreba, može se ograničiti na ribarske brodice koje plove pod zastavom nekog područja EU-a, osim ako je drugačije predviđeno.

**SE:** Brod se smatra švedskim i može ploviti pod švedskom zastavom ako je u vlasništvu više od polovine švedskih državljana ili pravnih osoba. Vlada može dopustiti stranim plovilima da plove pod švedskom zastavom ako su njihove djelatnosti pod švedskom kontrolom ili vlasnik ima stalno boravište u Švedskoj. Plovila koja su 50 postotnom vlasništvu državljana država EGP-a ili tvrtki čije su sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja u EGP-u i čije djelatnosti nadzire Švedska, mogu također biti upisana u švedski registar. Profesionalna dozvola za ribolov, koja je potrebna za profesionalni ribolov, izdaje se samo ako je ribolov povezan sa švedskom ribarskom industrijom. Veza može, primjerice, biti iskrcavanje pola ulova tijekom kalendarske godine (u vrijednosti) u Švedskoj ili da je pola izlazaka u ribolov iz švedske luke ili da polovica ribara posade ima stalno boravište u Švedskoj. Za plovila duža od pet metara potrebna je dozvola za plovilo uz profesionalnu dozvolu za ribolov. Dozvola se izdaje ako je plovilo, među ostalim, upisano u nacionalni registar i ako ima stvarnu gospodarsku vezu sa Švedskom.

**UK:** Za stjecanje plovila koja plovo pod zastavom Ujedinjene Kraljevine nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije, osim ako je ulaganje barem 75 % u vlasništvu državljana Ujedinjene Kraljevine i/ili društava koja su barem 75 % u vlasništvu državljana Ujedinjene Kraljevine; obvezno boravište odnosno sjedište u Ujedinjenoj Kraljevini za sve osobe. Plovila se moraju voditi, upravljati i kontrolirati iz Ujedinjene Kraljevine.

#### C: Rudarenje i kamenolomi

**EU:** Ne postoje obveze nacionalnog tretmana i tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije u odnosu na pravne osobe koje su pod kontrolom <sup>(1)</sup> fizičkih ili pravnih osoba iz zemlje izvan EU-a iz koje Unija uvozi više od 5 % nafte ili prirodnog plina. Nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva).

#### D: Proizvodnja

**EU:** Ne postoje obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije u odnosu na pravne osobe koje su pod kontrolom <sup>(2)</sup> fizičkih ili pravnih osoba iz zemlje izvan EU-a iz koje Unija uvozi više od 5 % nafte ili prirodnog plina. Nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva).

**HR:** Zahtjev u pogledu boravišta za objavljivanje, tiskanje i reprodukciju snimljenog materijala.

**IT:** Vlasnici izdavačkih kuća i tiskara moraju biti državljani jedne od država članica. Trgovačka društva moraju imati svoja sjedišta u državi članici.

**SE:** Vlasnici časopisa koji se tiskaju i objavljuju u Švedskoj, koji su fizičke osobe, moraju imati boravište u Švedskoj ili biti državljani zemlje unutar EGP-a. Vlasnici takvih časopisa koji su pravne osobe moraju imati poslovni nastan u EGP-u. Časopisi koji se tiskaju i objavljuju u Švedskoj te tehničke snimke moraju imati odgovornog urednika sa stalnim boravištem u Švedskoj.

Za proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije, plina, pare i tople vode za vlastite potrebe <sup>(3)</sup> (osim proizvodnje električne energije u nuklearnim postrojenjima)

**EU:** Za proizvodnju električne energije, prijenos i distribuciju električne energije za vlastite potrebe te proizvodnju plina i distribuciju plinovitih goriva nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije.

Za proizvodnju, prijenos i distribuciju pare i tople vode

**EU:** Za pravne osobe koje su pod kontrolom <sup>(4)</sup> fizičkih ili pravnih osoba iz zemlje izvan EU-a iz koje Unija uvozi više od 5 % svoje nafte, električne energije ili prirodnog plina, ne postoje obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije. Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva).

**FI:** Nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije za proizvodnju, prijenos i distribuciju pare i tople vode.

<sup>(1)</sup> Pravna osoba nalazi se pod kontrolom druge fizičke ili pravne osobe/drugih fizičkih ili pravnih osoba ako potonja/potonje ima/imaju ovlast imenovanja većine njezinih direktora ili na drugi način može/mogu zakonito usmjeriti njezino djelovanje. Posebno, kontrolom se smatra vlasništvo na više od 50 % vlasničkog udjela u pravnoj osobi.

<sup>(2)</sup> Pravna osoba nalazi se pod kontrolom druge fizičke ili pravne osobe/drugih fizičkih ili pravnih osoba ako potonja/potonje ima/imaju ovlast imenovanja većine njezinih direktora ili na drugi način može/mogu zakonito usmjeriti njezino djelovanje. Posebno, kontrolom se smatra vlasništvo nad više od 50 % vlasničkog udjela u pravnoj osobi.

<sup>(3)</sup> Primjenjuje se horizontalno ograničenje u odnosu na javne komunalne službe.

<sup>(4)</sup> Pravna osoba nalazi se pod kontrolom druge fizičke ili pravne osobe/drugih fizičkih ili pravnih osoba ako potonja/potonje ima/imaju ovlast imenovanja većine njezinih direktora ili na drugi način može/mogu zakonito usmjeriti njezino djelovanje. Posebno, kontrolom se smatra vlasništvo nad više od 50 % vlasničkog udjela u pravnoj osobi.

## 1. Poslovne usluge

### Usluge stručnjaka

**EU:** Kada je riječ o uslugama pravnog savjetovanja i uslugama sastavljanja pravne dokumentacije i potvrđivanja koje pružaju pravni stručnjaci kojima su povjerene javne funkcije, primjerice bilježnici, „huissiers de justice” ili drugi „officiers publics et ministériels” te o uslugama koje pružaju ovrhovoditelji koje službenim aktom imenuje vlada, nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije.

**EU:** Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori koje se zahtijeva za obavljanje odvjetničke djelatnosti u području domaćeg prava (pravo EU-a i pravo država članica), podliježe uvjetu u pogledu državljanstva i/ili zahtjevu u pogledu boravišta.

**AT:** Kada je riječ o pravnim uslugama, sudjelovanje stranih odvjetnika (koji moraju biti punopravni članovi odvjetničke komore u svojoj matičnoj zemlji) u temeljnom kapitalu i njihovi udjeli u poslovnom rezultatu bilo kojeg odvjetničkog društva ne smiju premašivati 25 %. Ti odvjetnici ne smiju imati odlučujući utjecaj prilikom odlučivanja. Stranim manjinskim ulagačima ili njihovom kvalificiranom osoblju pružanje pravnih usluga odobrava se samo u vezi s međunarodnim javnim pravom i pravom države u kojoj su kvalificirani za obavljanje odvjetničke djelatnosti; za pružanje pravnih usluga u vezi s domaćim pravom (pravo EU-a i pravo država članica), uključujući zastupanje pred sudovima, zahtijeva se punopravno članstvo u odvjetničkoj komori koje podliježe uvjetu u pogledu državljanstva.

U pogledu računovodstvenih, knjigovodstvenih i revizorskih usluga te usluga poreznog savjetovanja, sudjelovanje u temeljnom kapitalu i prava glasa osoba koje imaju pravo obavljati djelatnost u skladu sa stranim pravom ne smiju premašivati 25 %.

Za medicinske (osim za stomatološke usluge te za psihologe i psihoterapeute) i veterinarske usluge nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije.

**BG:** Kada je riječ o pravnim uslugama, neki pravni oblici koji služe za njihovo pružanje („advokatsko sadruje” i „advokatsko drujestvo”) ograničeni su na odvjetnike koji su punopravni članovi odvjetničke komore u Republici Bugarskoj. Za usluge posredovanja zahtijeva se stalno boravište. Kada je riječ o uslugama oporezivanja primjenjuje se uvjet u pogledu državljanstva jedne od država članica EU-a. Kada je riječ o arhitektonskim uslugama, uslugama urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture te inženjerskim i integriranim inženjerskim uslugama, strane fizičke i pravne osobe koje imaju dozvolu za obavljanje djelatnosti projektiranja prema svojem nacionalnom zakonodavstvu mogu samostalno procjenjivati i projektirati radove u Bugarskoj tek nakon što su bili uspješni u natječajnom postupku te su odabrani kao izvođači pod uvjetima i u skladu s postupkom utvrđenima u zakonu o javnoj nabavi; za projekte od nacionalne ili regionalne važnosti, ulagači iz Republike Moldove moraju djelovati u partnerstvu s lokalnim ulagačima ili kao njihovi podizvođači. Kada je riječ o uslugama urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture primjenjuje se uvjet u pogledu državljanstva. Za usluge primalja i medicinskih sestara, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije.

**DK:** Strani revizori mogu ući u partnerstvo s ovlaštenim danskim računovođama nakon stjecanja dozvole Danske agencije za gospodarstvo.

**FI:** Ne postoje obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije u odnosu na javno ili privatno financirane zdravstvene usluge i usluge socijalne skrbi (tj. medicinske, uključujući psihologe, i stomatološke usluge; usluge primalja; usluge fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja).

**FI:** Kada je riječ o revizorskim uslugama, barem jedan od revizora finskog društva s ograničenom odgovornošću mora biti osoba koja ima boravište u Finskoj.

**FR:** Kada je riječ o pravnim uslugama, neki pravni oblici koji služe za njihovo pružanje („association d’avocats” i „société en participation d’avocat”) ograničeni su na odvjetnike koji su punopravni članovi odvjetničke komore u Francuskoj. Kada je riječ o arhitektonskim uslugama, medicinskim (uključujući psihologe) i stomatološkim uslugama te uslugama primalja, medicinskih sestara, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja, strani ulagači imaju pristup samo pravnim oblicima „société d’exercice libéral” (*sociétés anonymes, sociétés à responsabilité limitée ou sociétés en commandite par actions*) i „société civile professionnelle”. Uvjet u pogledu državljanstva i reciprocitet primjenjuju se na veterinarske usluge.

**EL:** U odnosu na zubotehničare nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije. Za stjecanje dozvole za pružanje usluga ovlaštenog revizora i veterinarskih usluga potrebno je državljanstvo jedne od država članica EU-a.

**ES:** Ovlašteni revizori i odvjetnici u području industrijskog vlasništva podliježu uvjetu u pogledu državljanstva jedne od država članica EU-u.

**HR:** Ne preuzima obveze, osim za savjetovanje u području prava matične zemlje, stranog prava i međunarodnog prava. Zastupanje stranaka pred sudovima dopušteno je samo članovima Hrvatske odvjetničke komore (hrvatski naziv „odvjetnici“). Za članstvo u odvjetničkoj komori zahtijeva se državljanstvo. U postupcima pred arbitražnim i *ad hoc* sudovima u kojima su uključeni međunarodni elementi stranke mogu zastupati odvjetnici koji su članovi odvjetničkih komora drugih zemalja.

Za pružanje revizorskih usluga zahtijeva se dozvola. Fizičke i pravne osobe mogu pružati arhitektonske i inženjerske usluge po odobrenju Hrvatske komore arhitekata odnosno Hrvatske komore inženjera.

**HU:** Poslovni nastan trebao bi biti u obliku partnerstva s mađarskim odvjetnikom (*ügyvéd*) ili s odvjetničkim uredom (*ügyvédi iroda*) ili sa zastupništvom. Vrijedi zahtjev u pogledu boravišta za osobe koje nisu državljani država EGP-a u veterinarskim službama.

**LV:** U trgovačkom društvu zaprisegnutih revizora više od 50 % udjela u kapitalu s pravom glasa u vlasništvu su zaprisegnutih revizora ili trgovačkih društava zaprisegnutih revizora iz EU-a ili EGP-a.

**LT:** Kada je riječ o revizorskim uslugama, najmanje 3/4 dionica revizorskog društva mora pripadati revizorima ili revizorskim društvima iz EU-a ili EGP-a.

**PL:** Odvjetnicima iz EU-a raspoložive su druge vrste pravnog oblika, a strani odvjetnici imaju pristup samo pravnim oblicima registriranog partnerstva i komanditnog društva. Uvjet u pogledu državljanstva EU-a primjenjuje se na pružanje veterinarskih usluga.

**SK:** Za pružanje arhitektonskih, inženjerskih i veterinarskih usluga zahtijeva se boravište.

**SE:** Kada je riječ o pravnim uslugama, članstvo u odvjetničkoj komori, potrebno samo za korištenje švedskog naziva „advokat“, podliježe zahtjevu u pogledu boravišta. Za stečajne upravitelje vrijedi zahtjev u pogledu boravišta. Nadležno tijelo može dopustiti izuzeće od tog uvjeta. Postoje uvjeti EGP-a povezani s imenovanjem izdavatelja potvrda gospodarskog plana. Vrijedi zahtjev u pogledu boravišta u EGP-u za revizorske usluge.

#### Usluge istraživanja i razvoja

**EU:** Za javno financirane usluge istraživanja i razvoja, isključiva prava i/ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima država članica EU-a i pravnim osobama iz EU-a koje imaju sjedište u EU-u.

#### Unajmljivanje/iznajmljivanje bez operatera

A: U pogledu brodova:

**LT:** Brodovi moraju biti u vlasništvu litvanskih fizičkih osoba ili trgovačkih društava osnovanih u Litvi.

**SE:** Za plovidbu pod švedskom zastavom, mora se dostaviti dokaz o prevladavajućem švedskom utjecaju u upravljanju u slučaju vlasničkih udjela u brodu koji posjeduje fizička ili pravna osoba iz Republike Moldove.

B: U pogledu zrakoplova:

**EU:** Kada je riječ o unajmljivanju i iznajmljivanju zrakoplova, zrakoplov mora biti u vlasništvu bilo fizičkih osoba koje ispunjuju posebne uvjete državljanstva bilo pravnih osoba koje ispunjuju posebne uvjete u pogledu vlasništva kapitala i kontrole (uključujući državljanstvo direktora).

#### Ostale poslovne usluge

**EU, osim HU i SE:** Za pružanje usluga osoblja za pomoć u kućanstvu, drugih trgovinskih i industrijskih radnika, njegovateljica i ostalog osoblja nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije. Zahtijeva se boravište ili komercijalna prisutnost, a mogu postojati i uvjeti u pogledu državljanstva.

**EU, osim BE, DK, EL, ES, FR, HU, IE, IT, LU, NL, SE, UK:** Uvjeti u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta za usluge pronalazačenja i zapošljavanja osoblja.

**EU, osim AT i SE:** Za usluge istraga nema obveze nacionalnog tretmana i obveze najpovlaštenijeg tretmana. Zahtijeva se boravište ili komercijalna prisutnost, a mogu postojati i uvjeti u pogledu državljanstva.

**AT:** Kada je riječ o uslugama zapošljavanja i agencijama za najam radne snage, odobrenja se mogu dodijeliti samo pravnim osobama koje imaju sjedište u EGP-u, a članovi upravnog odbora ili članovi društva/dioničari koji su ovlašteni zastupati pravnu osobu moraju biti državljani država EGP-a i imati stalno prebivalište u EGP-u.

**BE:** Trgovačko društvo s glavnim uredom izvan EGP-a mora dokazati da pruža usluge zapošljavanja u svojoj matičnoj zemlji. Kada je riječ o uslugama zaštite, rukovodeće osoblje mora imati državljanstvo u jednoj od država članica EU-a i stalno prebivalište u EU-u.

**BG:** Zahtijeva se državljanstvo za usluge fotografiranja iz zraka te za geodetske usluge, katastarsko mjerenje i kartografske usluge. Nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije za usluge pronalazanja i zapošljavanja osoblja, usluge zapošljavanja; usluge pronalazanja pomoćnog uredskog osoblja; usluge istraga; usluge zaštite; usluge tehničkog ispitivanja i analize; usluge na temelju ugovora o popravku i rastavljanju opreme na naftnim i plinskim poljima. Nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije za službeno pismeno i usmeno prevođenje.

**DE:** Uvjet u pogledu državljanstva za zaprisegnute usmene prevoditelje.

**DK:** Kada je riječ o uslugama zaštite, za većinu članova upravnog odbora i za direktore vrijede zahtjev u pogledu boravišta i uvjet u pogledu državljanstva. Za zaštitne usluge zračnih luka nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije.

**EE:** Za usluge zaštite nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije. Zahtjev u pogledu državljanstva jedne od država članica EU-a za zaprisegnute pismene prevoditelje.

**FI:** Zahtjev u pogledu boravišta u jednoj od država članica EGP-a za ovlaštene prevoditelje.

**FR:** U pogledu dodjele prava u području usluga zapošljavanja nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije.

**FR:** Strani ulagači moraju imati posebno odobrenje za usluge traženja i istraživanja za usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja.

**HR:** Nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije za usluge zapošljavanja; usluge istraga i usluge zaštite.

**IT:** Uvjet u pogledu državljanstva Itale ili jedne od država članica EU-a i zahtjev u pogledu boravišta za stjecanje potrebnog odobrenja radi pružanja usluga sigurnosnog čuvara. Vlasnici izdavačkih kuća i tiskara moraju biti državljani jedne od država članica. Trgovačka društva moraju imati svoja sjedišta u državi članici. Nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije za usluge agencije za naplate i kreditnog izvješćivanja.

**LV:** Kada je riječ o uslugama istraga, pravo na dobivanje dozvole imaju samo detektivska društva čiji su rukovoditelj i sve osobe koje su zaposlene u upravi tog društva državljani jedna države članice EU-a ili EGP-a. Kada je riječ o uslugama zaštite, za dobivanje dozvole najmanje polovica temeljnog kapitala trebala bi biti u vlasništvu fizičke ili pravne osobe iz EU-a ili EGP-a.

**LT:** Djelatnost pružanja usluga zaštite mogu obavljati samo osobe s državljanstvom države članice EGP-a ili države članice NATO-a.

**PL:** Kada je riječ o uslugama istraga, profesionalna se dozvola može izdati osobi s poljskim državljanstvom ili državljaninu neke druge države članice EU-a, države članice EGP-a ili Švicarske. Kada je riječ o uslugama zaštite, profesionalna se dozvola može izdati samo osobi s poljskim državljanstvom ili državljaninu neke druge države članice EU-a, države članice EGP-a ili Švicarske. Uvjet u pogledu državljanstva jedne od država članica EU-a za zaprisegnute pismene prevoditelje. Uvjet u pogledu poljskog državljanstva za pružanje usluga fotografiranja iz zraka i za glavnog urednika novina i časopisa.

**PT:** Za usluge istraga nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije. Uvjet u pogledu državljanstva jedne od država članica EU-a za ulagače za pružanje usluga agencije za naplate i kreditnog izvješćivanja. Uvjet u pogledu državljanstva za stručno osoblje za usluge zaštite.

**SE:** Zahtjev u pogledu boravišta za nakladnike te vlasnike izdavačkih kuća i tiskara. Samo narod Sami može posjedovati i uzgajati sobove.



**SK:** Kada je riječ o uslugama istraga i uslugama zaštite, dozvole se mogu izdati samo ako ne postoje sigurnosni rizici te ako su svi rukovoditelji državljani države članice EU-a, države članice EGP-a ili Švicarske.

#### 4. Usluge distribucije

**EU:** Kada je riječ o distribuciji oružja, streljiva i eksploziva nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije.

**EU:** Uvjet u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta primjenjuju se u nekim državama na djelatnosti ljekarnika i prodavača duhanskih proizvoda.

**FR:** Kada je riječ o dodjeli isključivih prava u sektoru maloprodaje duhana nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije.

**FI:** Kada je riječ o distribuciji alkohola i farmaceutskih proizvoda nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije.

**AT:** Kada je riječ o distribuciji farmaceutskih proizvoda nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije.

**BG:** Nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije kada je riječ o distribuciji alkoholnih pića, kemijskih proizvoda, duhana i duhanskih proizvoda, farmaceutskih proizvoda, medicinskih pripravaka i ortopedskih proizvoda; oružja, streljiva ili vojne opreme; nafte i naftnih derivata, plina, plemenitih kovina, dragog kamenja.

**DE:** Pružanje usluga maloprodaje farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih pripravaka javnosti dopuštena je samo fizičkim osobama. Za stjecanje dozvole za ljekarnika i/ili za otvaranje ljekarne radi maloprodaje farmaceutskih proizvoda i određenih medicinskih pripravaka javnosti potrebno je boravište. Državljanima drugih zemalja ili osobe koje nisu položile stručni ispit za ljekarnika u Njemačkoj mogu steći samo dozvolu za preuzimanjem ljekarne koja je već postojala prethodne tri godine.

**HR:** Kada je riječ o distribuciji duhanskih proizvoda nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije.

#### 6. Okolišne usluge

**EU:** Kada je riječ o pružanju usluga povezanih s prikupljanjem, pročišćivanjem i distribucijom vode kućanstvima, industrijskim, komercijalnim i ostalim korisnicima, uključujući pružanje pitke vode i gospodarenje vodama nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije.

#### 7. Financijske usluge (\*)

**EU:** Samo poduzeća sa sjedištem u Uniji mogu djelovati kao depozitari imovine investicijskih fondova. Osnivanje specijaliziranog društva za upravljanje, s glavnim uredom i sjedištem u istoj državi članici, zahtijeva se za obavljanje djelatnosti upravljanja otvorenim investicijskim fondovima i investicijskim društvima.

**AT:** Dozvola za podružnice stranih osiguratelja uskraćuje se ako strani osiguratelj nema pravni oblik koji odgovara ili je usporediv dioničkom društvu ili udruženju uzajamnog osiguranja. Uprava ureda podružnice mora se sastojati od dvije fizičke osobe s boravištem u Austriji.

**BG:** Mirovinsko osiguranje provodi se putem sudjelovanja u osnovanim društvima za mirovinsko osiguranje. Predsjednik upravnog odbora i predsjednik odbora direktora moraju imati stalno boravište u Bugarskoj. Strani osiguratelj prije osnivanja podružnice ili agencije za pružanje određenih vrsta osiguranja mora u svojoj matičnoj državi imati odobrenje za poslovanje u odnosu na iste vrste osiguranja.

(\*) Primjenjuje se horizontalno ograničenje u pogledu razlike u tretmanu između podružnica i društava kćeri. Strane podružnice mogu dobiti odobrenje za poslovanje na državnom području države članice samo pod uvjetima propisanim u odgovarajućem zakonodavstvu te države članice te se stoga od njih može zahtijevati ispunjavanje određenog broja posebnih bonitetnih zahtjeva.

**CY:** Samo članovi (brokери) Ciparske burze mogu se baviti poslovima povezanim s trgovanjem vrijednosnim papirima na Cipru. Brokersko poduzeće može biti registrirano samo kao član Ciparske burze ako je osnovano i registrirano u skladu s ciparskim Zakonom o trgovačkim društvima (bez podružnica).

**EL:** Pravom poslovnog nastana nije obuhvaćeno osnivanje predstavničkih ureda ili ostale trajne prisutnosti osiguravajućih društava, osim ako su takvi uredi osnovani kao zastupništva, podružnice ili glavni uredi.

**ES:** Strani osiguratelj prije osnivanja podružnice ili agencije za pružanje određenih vrsta osiguranja mora u svojoj matičnoj državi imati odobrenje za poslovanje u odnosu na iste vrste osiguranja.

**HU:** Podružnicama stranih institucija nije dopušteno pružanje usluga upravljanja imovinom za privatne mirovinske fondove ili upravljanja poduzetničkim kapitalom. Odbor financijske institucije trebao bi uključivati najmanje dva člana koji su državljani Mađarske, rezidenti u smislu odgovarajućih deviznih propisa i imaju stalno boravište u Mađarskoj barem jednu godinu.

**IE:** U slučaju programa zajedničkih ulaganja osnovanih u obliku uzajamnih investicijskih fondova ili otvorenih investicijskih društava (osim društava za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire, UCITS), skrbnik/depozitar i društvo za upravljanje moraju biti osnovani u Irskoj ili u nekoj drugoj državi članici Zajednice (bez podružnica). U slučaju investicijskih komanditnih društava, barem jedan komplementar mora biti registriran u Irskoj. Da bi postao član burze u Irskoj, subjekt mora biti ili (a) ovlašten u Irskoj, što zahtijeva osnivanje društva ili partnerstvo, s glavnim uredom/sjedištem u Irskoj ili (b) ovlašten u nekoj drugoj državi članici.

**PT:** Usluge upravljanja mirovinskim fondovima mogu pružati samo specijalizirana trgovačka društva osnovana u Portugalu u tu svrhu te osiguravajuća društva osnovana u Portugalu i ovlaštena za obavljanje poslova životnog osiguranja ili subjekti ovlašteni za upravljanje mirovinskim fondovima u drugim državama članicama EU-a.

Strana osiguravajuća društva moraju za osnivanje podružnice u Portugalu dokazati prethodno iskustvo u poslovanju od najmanje pet godina. Izravno širenje poslovne mreže nije dopušteno za posredovanje u osiguranju koje je ograničeno na trgovačka društva koja su osnovana u skladu s pravom države članice.

**FI:** Za osiguravajuća društva koja pružaju usluge obveznog mirovinskog osiguranja: najmanje polovica promotora i članova upravnog odbora i nadzornog odbora imaju svoje mjesto boravišta u EU-u, osim ako su nadležna tijela odobrila izuzeće.

Za osiguravajuća društva koja ne pružaju usluge obveznog mirovinskog osiguranja: vrijedi zahtjev u pogledu boravišta za najmanje jednog člana upravnog odbora, nadzornog odbora i glavnog direktora.

Glavni zastupnik osiguravajućeg društva iz Republike Moldove mora imati boravište u Finskoj, osim ako se glavni ured društva nalazi u EU-u.

Strani osiguratelji ne mogu dobiti dozvolu u Finskoj kao podružnica radi pružanja usluga zakonskog mirovinskog osiguranja.

Za bankarske usluge: vrijedi zahtjev u pogledu boravišta za barem jednog od osnivača, jednog člana upravnog odbora i nadzornog odbora, glavnog direktora i osobe ovlaštene za potpisivanje u ime kreditne institucije.

**IT:** Kako bi bilo ovlašteno upravljati sustavom za namiru vrijednosnih papira s poslovnim nastanom u Italiji, trgovačko društvo mora biti osnovano u Italiji (bez podružnica). Kako bi bilo ovlašteno upravljati uslugama središnjeg depozitorija vrijednosnih papira s poslovnim nastanom u Italiji, trgovačko društvo mora biti osnovano u Italiji (bez podružnica). U slučaju programa zajedničkih ulaganja, osim poduzeća za zajedničko ulaganje u prenosive vrijednosne papire, koja su u skladu sa zakonodavstvom EU-a, skrbnik/depozitar mora biti osnovan u Italiji ili u nekoj drugoj državi članici i s poslovnim nastanom kao podružnica u Italiji. Društva za upravljanje UCITS-a koja nisu usklađena na temelju zakonodavstva EU-a također moraju biti osnovana u Italiji (bez podružnica). Samo banke, osiguravajuća društva, investicijska društva i društva koja upravljaju UCITS-om usklađenim na temelju zakonodavstva EU-a s glavnim uredom u EU-u te UCITS-i osnovani u Italiji mogu obavljati djelatnosti upravljanja sredstvima mirovinskih fondova. U obavljanju djelatnosti prodaje od vrata do vrata, posrednici moraju koristiti ovlaštenog financijskog trgovca navedenog u talijanskom registru. Predstavnički uredi stranih posrednika ne mogu obavljati djelatnosti u cilju pružanja investicijskih usluga.

**LT:** Za potrebe upravljanja imovinom, zahtijeva se osnivanje kao specijalizirano trgovačko društvo za upravljanje (bez podružnica).

Samo poduzeća sa sjedištem ili podružnicom u Litvi mogu djelovati kao depozitari mirovinskih fondova.

Samo banke sa sjedištem ili podružnicom u Litvi i koje su ovlaštene za pružanje investicijskih usluga u državi članici ili državi članici Europskog gospodarskog prostora (EGP) mogu djelovati kao depozitari imovine mirovinskih fondova.

**PL:** Za posrednike u osiguranju zahtijeva se lokalno osnivanje (bez podružnica).

**SK:** Strani državljani mogu osnovati osiguravajuće društvo u obliku dioničkog društva ili mogu obavljati djelatnost osiguranja putem svojih društava kćeri sa sjedištem u Slovačkoj (bez podružnica).

Investicijske usluge u Slovačkoj mogu pružati banke, investicijska društva, investicijski fondovi i trgovci vrijednosnim papirima koji imaju pravni oblik dioničkog društva s vlasničkim kapitalom u skladu sa zakonom (bez podružnica).

**SE:** Poduzeća za osigurateljno posredovanje koja nisu osnovana u Švedskoj mogu ostvariti poslovni nastan samo kao podružnica.

Osnivač banke štedionice fizička je osoba s boravištem u Uniji.

#### 8. *Zdravstvene usluge, usluge socijalne skrbi i usluge obrazovanja*

**EU:** Kada je riječ o javno financiranim zdravstvenim uslugama, uslugama socijalne skrbi i uslugama obrazovanja nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije.

**EU:** Kada je riječ o drugim privatno financiranim zdravstvenim uslugama nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije.

**EU:** Kada je riječ o privatno financiranim uslugama obrazovanja uvjet u pogledu državljanstva može vrijediti za većinu članova upravnog odbora.

**EU** (osim za NL, SE i SK): Kada je riječ o pružanju drugih privatno financiranih usluga obrazovanja, osim onih koje su svrstane među usluge osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokoškolskog obrazovanja te usluge obrazovanja odraslih, nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije.

**BE, CY, CZ, DK, FR, DE, EL, HU, IT, ES, PT, UK:** Kada je riječ o pružanju privatno financiranih usluga socijalne skrbi, osim usluga lječilišta i odmarališta te domova za starije i nemoćne osobe, nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije.

**FI:** Kada je riječ o privatno financiranim zdravstvenim uslugama i uslugama socijalne skrbi nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije.

**BG:** Strane ustanove visokog obrazovanja ne mogu otvoriti svoje odsjeke na području Republike Bugarske. Strane ustanove visokog obrazovanja mogu otvoriti fakultete, odsjeke, institute i visoke škole u Bugarskoj samo u okviru bugarskih ustanova visokog obrazovanja i u suradnji s njima.

**EL:** Kada je riječ o uslugama visokoškolskog obrazovanja, nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije za osnivanje obrazovnih institucija koje izdaju državno priznate diplome. Za vlasnike i većinu članova odbora, učitelje u privatno financiranim osnovnim i srednjim školama vrijedi uvjet u pogledu državljanstva jedne od država članica EU-a.

**HR:** Kada je riječ o osnovnom obrazovanju nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije.

**SE:** zadržava pravo donijeti i zadržati bilo koju mjeru u pogledu pružatelja usluga obrazovanja koje su odobrila nadležna tijela radi pružanja usluga obrazovanja. Ova rezerva primjenjuje se na pružatelje javno i privatno financiranih usluga obrazovanja koji se koriste nekim oblikom državne potpore, među ostalim pružatelji usluga obrazovanja koje priznaje država, pružatelji usluga obrazovanja pod nadzorom države ili obrazovanje koje daje pravo na potporu studiranju.

**UK:** Kada je riječ o pružanju privatno financiranih usluga hitne pomoći ili privatno financiranih usluga zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije.

### 9. Turističke usluge i usluge povezane s putovanjima

**BG, CY, EL, ES i FR:** Uvjet u pogledu državljanstva za turističke vodiče.

**BG:** Za hotelske usluge, usluge restorana te usluge pripreme i dostave hrane i pića (*catering*), osim pripreme i dostave hrane i pića u uslugama zračnog prijevoza, zahtijeva se osnivanje društva (bez podružnica).

**IT:** Turistički vodiči iz trećih zemalja trebaju pribaviti posebnu dozvolu.

### 10. Rekreativne, kulturne i sportske usluge

Usluge novinskih i tiskovnih agencija

**FR:** Strano sudjelovanje u postojećim trgovačkim društvima koja objavljuju izdanja na francuskom jeziku ne može premašivati 20 % kapitala ili prava glasa u trgovačkom društvu. Kada je riječ o tiskovnim agencijama, nacionalni tretman u pogledu osnivanja pravnih osoba podliježe načelu reciprociteta.

Sportske i ostale rekreativne usluge

**EU:** Kada je riječ o uslugama kockarnica i kladionica nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije. Radi pravne sigurnosti pojašnjava se da pristup tržištu nije odobren.

**AT:** Kada je riječ o uslugama škola skijanja i planinarskih vodiča, administrativni direktori pravnih osoba moraju biti državljani jedne od država članica EGP-a.

Usluge knjižnica, arhiva, muzeja i usluge iz područja javne kulture

**BE, FR, HR, IT:** Za usluge knjižnica, arhiva, muzeja i ostale usluge iz područja javne kulture nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije.

### 11. Promet

Pomorski prijevoz

**EU:** Nema obveze nacionalnog tretmana i obveze najpovlaštenijeg tretmana za osnivanje registriranog trgovačkog društva za potrebe upravljanja flotom pod nacionalnom zastavom države osnivanja.

**FI:** Pomoćne usluge u pomorskom prijevozu mogu pružati samo brodovi koji plovo pod finskom zastavom.

**HR:** Za pružanje pomoćnih usluga u pomorskom prijevozu od strane pravne osobe zahtijeva se osnivanje trgovačkog društva u Hrvatskoj kojem bi lučka uprava trebala dodijeliti koncesiju nakon provedenog javnog natječaja. Broj pružatelja usluga može se ograničiti zbog ograničenog kapaciteta luke.

Prijevoz unutarnjim plovnim putovima <sup>(1)</sup>

**EU:** Kada je riječ o nacionalnom kabotažnom prijevozu nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije. Mjere temeljene na postojećim ili budućim sporazumima o pristupu unutarnjim plovnim putovima (uključujući sporazume koji prate poveznicu Rajna-Majna-Dunav), rezerviraju dio prava prometa za subjekte čije je sjedište u predmetnim zemljama i koji ispunjuju kriterije državljanstva u pogledu vlasništva. Podliježe propisima o provedbi Konvencije iz Mannheima o plovidbi Rajnom.

**AT, HU:** Nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije za osnivanje registriranog trgovačkog društva za potrebe upravljanja flotom pod nacionalnom zastavom države osnivanja.

**AT:** Kada je riječ o unutarnjim plovnim putovima, koncesija se dodjeljuje samo pravnim osobama iz EGP-a i više od 50 % temeljnog kapitala, prava glasa te većina u upravnom odboru rezervirani su za državljane država članica EGP-a.

**HR:** Za prijevoz unutarnjim plovnim putovima nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije.

<sup>(1)</sup> Uključujući pomoćne usluge u prijevozu unutarnjim plovnim putovima.

### Usluge zračnog prijevoza

**EU:** Uvjeti obostranog pristupa tržištu u zračnom prometu uređuju se Sporazumom o zajedničkom zračnom prostoru između Europske unije i njezinih država članica s jedne strane i Republike Moldove s druge strane.

**EU:** Zrakoplovi kojima se koriste zračni prijevoznici iz EU-a moraju biti registrirani u državi članici koja je zračnom prijevozniku dala dozvolu ili drugdje u EU-u. Kada je riječ o iznajmljivanju zrakoplova s posadom, zrakoplov mora biti u vlasništvu bilo fizičkih osoba koje ispunjuju posebne uvjete državljanstva ili pravnih osoba koje ispunjuju posebne uvjete u pogledu vlasništva kapitala i kontrole. Zrakoplovom moraju upravljati zračni prijevoznici koji su u vlasništvu ili fizičkih osoba koje ispunjuju posebne uvjete državljanstva ili pravnih osoba koje ispunjuju posebne uvjete u pogledu vlasništva kapitala i kontrole.

**EU:** Kada je riječ o uslugama računalnog rezervacijskog sustava, kada pružatelji usluga računalnog sustava rezervacija (RSR) izvan Unije ne osiguravaju zračnim prijevoznicima iz Unije jednaki tretman <sup>(1)</sup> koji se osigurava u Uniji, ili kada zračni prijevoznici koji nisu iz EU-a ne osiguravaju pružateljima usluga RSR iz Unije jednaki tretman koji se osigurava u Europskoj uniji, mogu se poduzeti mjere kako bi se osiguralo da pružatelji usluga RSR iz Unije osiguraju jednaki tretman zračnim prijevoznicima koji nisu iz EU-a, odnosno da zračni prijevoznici iz Unije osiguraju jednaki tretman pružateljima usluga RSR koji nisu iz EU-a.

### Željeznički prijevoz

**HR:** Za prijevoz putnika i tereta te za usluge guranja i tegljenja nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovolštenije nacije.

### Cestovni prijevoz

**EU:** Za obavljanje kabotaže zahtijeva se osnivanje društva (bez osnivanja podružnica). Zahtjev u pogledu boravišta za upravitelja prijevoza.

**AT:** Za prijevoz putnika i tereta, isključiva prava i/ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima država članica EU-a te pravnim osobama iz Unije koje imaju svoja sjedišta u Uniji.

**BG:** Za prijevoz putnika i tereta, isključiva prava i/ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima država članica EU-a te pravnim osobama iz Unije koje imaju svoja sjedišta u Uniji. Zahtijeva se osnivanje društva. Za fizičke osobe vrijedi uvjet u pogledu državljanstva jedne od država članica EU-a.

**EL:** Za obavljanje djelatnosti cestovnog prijevoznika tereta potrebna je grčka dozvola. Dozvole se dodjeljuju u skladu s nediskriminirajućim uvjetima. Cestovni prijevoznici tereta s poslovnim nastanom u Grčkoj mogu se koristiti isključivo vozilima registriranim u Grčkoj.

**FI:** Za pružanje usluga cestovnog prijevoza zahtijeva se odobrenje koje se ne odnosi na vozila registrirana u inozemstvu.

**FR:** Stranim ulagačima nije dopušteno pružanje usluga međugradskog prijevoza.

**LV:** Za usluge prijevoza putnika i tereta potrebno je odobrenje koje se ne odnosi na vozila registrirana u inozemstvu. Subjekti s poslovnim nastanom trebaju se koristiti vozilima s nacionalnom registracijom.

**RO:** Za dobivanje dozvole prijevoznici u cestovnom prijevozu tereta i putnika mogu se koristiti isključivo vozilima registriranim u Rumunjskoj, koja su u vlasništvu i koja se koriste u skladu s odredbama Pravilnika Vlade.

**SE:** Za obavljanje djelatnosti cestovnog prijevoznika potrebna je švedska dozvola. Kriterijima za dobivanje dozvole za upravljanje taksijem obuhvaćeno je da trgovačko društvo imenuje fizičku osobu koja će djelovati kao upravitelj prijevoza (vrijedi *de facto* zahtjev za boravištem – vidjeti švedske rezerve u pogledu vrsta poslovnog nastana). Kriterijima za dobivanje dozvole za ostale cestovne prijevoznike zahtijeva se da trgovačko društvo ima poslovni nastan u EU-u, poslovni nastan u Švedskoj i da imenuje fizičku osobu upraviteljem prijevoza koja mora imati boravište u EU-u. Dozvole se dodjeljuju u skladu s nediskriminirajućim uvjetima, osim što se prijevoznici u cestovnom prijevozu tereta i putnika u pravilu smiju koristiti isključivo vozilima registriranim u nacionalnom registru vozila. Ako je vozilo registrirano u inozemstvu,

<sup>(1)</sup> Jednaki tretman podrazumijeva nediskriminirajući tretman zračnih prijevoznika iz Unije i pružatelja usluga sustava računalnih rezervacija iz Unije.

ako je u vlasništvu fizičke ili pravne osobe s glavnim boravištem u inozemstvu te je dovezeno u Švedsku za privremenu upotrebu, vozilo se može privremeno koristiti u Švedskoj. Švedska agencija za promet obično definira privremenu upotrebu kao razdoblje ne dulje od godinu dana.

#### 14. Energetske usluge

**EU:** Kada je riječ o pravnim osobama iz Republike Moldove koje su pod kontrolom <sup>(1)</sup> fizičkih ili pravnih osoba iz zemlje iz koje Europska unija uvozi više od 5 % ulja ili prirodnog plina <sup>(2)</sup>, osim ako EU fizičkim ili pravnim osobama iz te zemlje osigura potpun pristup tom sektoru u kontekstu sporazuma o gospodarskoj integraciji sklopljenog s tom zemljom, nema obveze nacionalnog tretmana i obveze najpovlaštenijeg tretmana.

**EU:** Kada je riječ o proizvodnji električne energije u nuklearnim elektranama i obradi nuklearnog goriva nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije.

**EU:** U skladu s člankom 11. Direktive 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i člankom 11. Direktive 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina, certificiranje operatora prijenosnog sustava koji je pod kontrolom fizičke ili pravne osobe ili osoba iz treće zemlje ili trećih zemalja može se odbiti ako operator nije dokazao da se dodjelom certifikata ne bi ugrozila sigurnost opskrbe države članice i/ili EU-a energijom.

**AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK:** Kada je riječ o uslugama prijevoza goriva cjevovodima, osim za savjetodavne usluge, nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije.

**BE, LV:** Kada je riječ o prijevozu prirodnog plina cjevovodima, osim za savjetodavne usluge, nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije.

**AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, HU, IT, LU, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, UK:** Kada je riječ o uslugama povezanim s distribucijom energije, osim za savjetodavne usluge, nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije.

**SI:** Kada je riječ o uslugama povezanim s distribucijom energije, osim za usluge povezane s distribucijom plina, nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije.

**CY:** Zadržava pravo zahtijevati uzajamnost pri izdavanju dozvola koje se odnose na djelatnosti traženja, istraživanja i iskorištavanja ugljikovodika.

#### 15. Ostale usluge koje nisu drugdje uključene

**PT:** Kada je riječ o uslugama povezanim s prodajom opreme ili dodjelom patenta nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije.

**SE:** Kada je riječ o pogrebnim uslugama, uslugama kremiranja i uslugama grobara nema obveze nacionalnog tretmana i obveze tretmana prema načelu najpovlaštenije nacije.

<sup>(1)</sup> Pravna osoba nalazi se pod kontrolom druge fizičke ili pravne osobe/drugih fizičkih ili pravnih osoba ako potonja/potonje ima/imaju ovlast imenovanja većine njezinih direktora ili na drugi način može/mogu zakonito usmjeriti njezino djelovanje. Posebno, kontrolom se smatra vlasništvo nad više od 50 % vlasničkog udjela u pravnoj osobi.

<sup>(2)</sup> Na temelju podataka koje je objavila Glavna uprava za energetiku u najnovijoj statističkoj knjižici o energetici u EU-u: uvoz sirove nafte izražen je u težini, a uvoz plina u kaloričnoj vrijednosti.

## PRILOG XXVII.B

**POPIS OBVEZA U POGLEDU PREKOGRANIČNIH USLUGA (UNIJA)**

1. U popisu obveza u nastavku navode se gospodarske djelatnosti koje je stranka Unija liberalizirala na temelju članka 212. ovog Sporazuma, te, u obliku rezervi, ograničenja pristupa tržištu i nacionalnog tretmana koja se primjenjuju na usluge i pružatelje usluga iz Republike Moldove u tim djelatnostima. Popisi se sastoje od sljedećih elemenata:
  - (a) prvi stupac u kojem je naveden sektor ili podsektor u kojem stranka preuzima obvezu te opseg liberalizacije na koji se primjenjuju rezerve;
  - (b) drugi stupac s opisom primjenjivih rezervi.

Ako stupac iz točke (b) sadržava samo rezerve za konkretnu državu članicu, države članice koje u njemu nisu spomenute preuzimaju obveze u predmetnom sektoru bez rezervi (nepostojanje rezervi za konkretnu državu članicu u određenom sektoru ne dovodi u pitanje horizontalne rezerve ili sektorske rezerve za cijelu Uniju koje se mogu primjenjivati).

Obveze se ne preuzimaju u sektorima ili podsektorima koji nisu navedeni u popisu u nastavku.
2. Pri utvrđivanju pojedinačnih sektora ili podsektora:
  - (a) SKP znači Središnja klasifikacija proizvoda kako je određena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, SKP prov, 1991.;
  - (b) SKP ver. 1.0 znači Središnja klasifikacija proizvoda kako je određena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, SKP ver, 1.0, 1998.
3. U popis u nastavku nisu uključene mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola kada isti ne predstavljaju ograničenje pristupa tržištu ili nacionalnog tretmana u smislu članaka 210. i 211. ovog Sporazuma. Te mjere (npr. potreba pribavljanja dozvole, obveze univerzalne usluge, potreba pribavljanja priznanja kvalifikacija u uređenim sektorima, potreba polaganja posebnih ispita, uključujući jezične ispite, nediskriminirajući zahtjev prema kojem se određene djelatnosti ne smiju izvršavati u ekološki zaštićenim zonama ili područjima od posebnog povijesnog ili umjetničkog značenja), čak i ako nisu navedene, u svakom se slučaju primjenjuju na ulagače druge stranke.
4. Popis u nastavku ne dovodi u pitanje izvedivost načina 1 u određenim sektorima i podsektorima te ne dovodi u pitanje postojanje javnih monopola i isključivih prava kako su opisana u popisu obveza povezanim s poslovnim nastanom.
5. U skladu s člankom 202. stavkom 3. ovog Sporazuma, u popisu u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuju stranke.
6. Prava i obveze koje proizlaze iz ovog popisa obveza ne proizvode učinak sami po sebi i stoga se njima ne dodjeljuju prava izravno fizičkim ili pravnim osobama.
7. Način 1 i način 2 odnose se na sredstva za pružanje usluga kako su opisana u članku 203. stavku 13. točkama (a) i (b) ovog Sporazuma.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<b>1. POSLOVNE USLUGE</b>	
A. Usluge stručnjaka	
a) Pravne usluge  (SKP 861) <sup>(1)</sup>  (osim usluga pravnog savjetovanja i usluga sastavljanja pravne dokumentacije i potvrđivanja koje pružaju stručnjaci kojima su povjerene javne funkcije, primjerice bilježnici, <i>huissiers de justice</i> ili drugi <i>officiers publics et ministériels</i> )	Za načine 1 i 2  <b>AT, CY, ES, EL, LT, MT:</b> Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori koje se zahtijeva za obavljanje odvjetničke djelatnosti s domaćim pravom (pravo EU-a i pravo država članica), podliježe uvjetu u pogledu državljanstva.  <b>BE:</b> Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori koje se zahtijeva za usluge pravnog zastupanja podliježe uvjetu u pogledu državljanstva zajedno sa zahtjevima u pogledu boravišta. Primjenjuju se kvote za pojavljivanje pred „ <i>Cour de cassation</i> ” u građanskim predmetima.  <b>BG:</b> Strani odvjetnici mogu pružiti samo usluge pravnog zastupanja državljanima iz njihove matične zemlje i podložno načelu reciprociteta te u suradnji s bugarskim odvjetnikom. Za usluge pravnog posredovanja zahtijeva se stalno boravište.  <b>FR:</b> Pristup odvjetnika zanimanjima „ <i>avocat auprès de la Cour de Cassation</i> ” i „ <i>avocat auprès du Conseil d’Etat</i> ” podliježe kvotama i uvjetu u pogledu državljanstva.  <b>HU:</b> Za strane odvjetnike opseg pravnih djelatnosti ograničen je na pružanje pravnih savjeta.  <b>LV:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za zapisegnute odvjetnike na koje se ograničava pravno zastupanje u kaznenim postupcima.  <b>DK:</b> Stavljanje na tržište djelatnosti pravnog savjetovanja ograničeno je na odvjetnike s danskom dozvolom za obavljanje poslovne djelatnosti i odvjetnička društva registrirana u Danskoj. Za dobivanje danske dozvole za obavljanje djelatnosti, potrebno je pristupiti danskom pravnom ispitu.  <b>SE:</b> Članstvo u odvjetničkoj komori, potrebno samo za korištenje švedskog naziva „ <i>advokat</i> ”, podliježe uvjetu u pogledu boravišta.  Za način 1  <b>HR:</b> Za savjetovanje u području stranog i međunarodnog prava nema ograničenja. Ne preuzima obveze za obavljanje odvjetničke djelatnosti u Hrvatskoj.
b) 1. Računovodstvene i knjigovodstvene usluge  (SKP 86212 osim „revizorskih usluga”, SKP 86213, SKP 86219 i SKP 86220)	Za način 1  <b>FR, HU, IT, MT, RO, SI:</b> Ne preuzimaju obveze.  <b>AT:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za zastupanje pred nadležnim tijelima  Za način 2  Sve države članice: Nema ograničenja.

(<sup>1</sup>) Uključuje usluge pravnog savjetovanja, pravnog zastupanja, pravne arbitraže i mirenja/posredovanja te usluge sastavljanja pravne dokumentacije i potvrđivanja. Pružanje pravnih usluga dopušteno je samo u vezi s međunarodnim javnim pravom, pravom EU-a i pravom one države u kojoj su pružatelj usluga ili njegovo osoblje kvalificirani za obavljanje poslovne djelatnosti kao odvjetnici i, kao i pružanje drugih usluga, podliježe zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvole koji su primjenjivi u državama članicama. Za odvjetnike koji pružaju pravne usluge u vezi s međunarodnim javnim pravom i stranim pravom, one mogu, među ostalim biti u obliku poštovanja lokalnih etičkih kodeksa, korištenja titule stečene u matičnoj zemlji (osim ako nije ishođeno priznanje titule u zemlji domaćinu), zahtjeva u pogledu osiguranja, jednostavne registracije pri odvjetničkoj komori zemlje domaćina ili pojednostavnjenog primitka u odvjetničku komoru zemlje domaćina putem ispitivanja sposobnosti te pravnu ili strukovnu rezidentnost u zemlji domaćinu. Pravne usluge u vezi s pravom EU-a u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u EU-u i djeluje osobno, a pravne usluge povezane s pravom države članice Europske unije u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u toj državi članici i djeluje osobno. Stoga bi punopravno članstvo u odvjetničkoj komori odgovarajuće države članice EU-a moglo biti potrebno za zastupanje pred sudovima i drugim nadležnim tijelima u Uniji jer uključuje primjenu postupovnog prava EU-a i nacionalnog postupovnog prava. Međutim, u nekim državama članicama, stranim odvjetnicima koji nisu punopravni članovi odvjetničke komore dopušteno je u građanskim postupcima zastupati stranku koja je državljanin ili pripada državi u kojoj odvjetnik ima pravo obavljati poslovnu djelatnost.



Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) 2. Revizorske usluge  (SKP 86211 i 86212, osim računovodstvenih usluga)	Za način 1  <b>BE, BG, CY, DE, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, UK:</b> Ne preuzimaju obveze.  <b>AT:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za zastupanje pred nadležnim tijelima i za obavljanje revizija predviđenih u posebnim austrijskim zakonima (npr. zakon o dioničkim društvima, zakon o burzi, zakon o bankarstvu itd.).  <b>HR:</b> Strana revizorska društva mogu pružati revizorske usluge na hrvatskom državnom području ako su osnovala podružnicu u skladu s odredbama Zakona o trgovačkim društvima.  <b>SE:</b> Samo revizori ovlaštenu u Švedskoj mogu pružati usluge pravne revizije u određenim pravnim osobama, među ostalim, u svim društvima s ograničenom odgovornošću i u odnosu na fizičke osobe. Samo te osobe i registrirana javna računovodstvena društva mogu biti udjelničari ili biti članovi trgovačkih društava koja obavljaju kvalificirane revizije (u službene svrhe). Za odobrenje se zahtijeva boravište unutar EGP-a ili Švicarske. Nazive „approved auditor” i „authorised auditor” mogu koristiti isključivo revizori odobreni i ovlaštenu u Švedskoj. Revizori gospodarskih zadruga i određenih poduzeća koji nisu certificirani ni odobreni računovođe moraju imati boravište unutar EGP-a, osim ako im Vlada ili nadležno tijelo Vlade koje imenuje Vlada u pojedinom slučaju drukčije dopusti.  Za način 2 Nema ograničenja.
c) Usluge poreznog savjetovanja  (SKP 863) <sup>(1)</sup>	Za način 1  <b>AT:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za zastupanje pred nadležnim tijelima  <b>CY:</b> Porezni zastupnici moraju biti ovlaštenu na odgovarajući način od strane ministra financija. Odobrenje podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Kriteriji koji se primjenjuju istovjetni su onima koji se primjenjuju na izdavanje dopuštenja za strana ulaganja (navedenu u horizontalnim obvezama), a primjenjuju se i na ovaj podsektor, uzimajući uvijek u obzir stanje zaposlenosti u podsektoru.  <b>BG, MT, RO, SI:</b> Ne preuzimaju obveze.  Za način 2 Nema ograničenja.
d) Arhitektonske usluge  i  e) usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture	Za način 1  <b>AT:</b> Ne preuzima obveze osim za usluge planiranja.  <b>BE, CY, EL, IT, MT, PL, PT, SI:</b> Ne preuzimaju obveze.  <b>DE:</b> Primjena nacionalnih pravila o naknadama i prihodima za sve usluge koje se pružaju iz inozemstva  <b>HR:</b> Arhitektonske usluge: Fizičke i pravne osobe mogu pružati te usluge po odobrenju Hrvatske komore arhitekata. Planove ili projekte osmišljene u inozemstvu mora, s obzirom na njihovu usklađenost s hrvatskim pravom, priznati (potvrditi) ovlaštena fizička ili pravna osoba u Hrvatskoj. Odobrenje za priznavanje (potvrđivanje) plana ili projekta izdaje ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja.  Urbanističko planiranje: Fizičke i pravne osobe mogu pružati te usluge nakon što su primile odobrenje ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja.

<sup>(1)</sup> Ne uključuje usluge pravnog savjetovanja i pravnog zastupanja u poreznim pitanjima, koje se nalaze pod točkom 1.A.(a). Pravne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(SKP 8671 i SKP 8674)	<b>HU, RO:</b> Ne preuzimaju obveze za usluge krajobrazne arhitekture. Za način 2 Nema ograničenja.
f) Inženjerske usluge i g) Integrirane inženjerske usluge (SKP 8672 i SKP 8673)	Za način 1 <b>AT, SI:</b> Ne preuzimaju obveze osim za čiste usluge planiranja. <b>CY, EL, IT, MT, PT:</b> Ne preuzimaju obveze. <b>HR:</b> Fizičke i pravne osobe mogu pružati te usluge po odobrenju Hrvatske komore inženjera. Planove ili projekte osmišljene u inozemstvu mora, s obzirom na njihovu usklađenost s hrvatskim pravom, priznati (potvrditi) ovlaštena fizička ili pravna osoba u Hrvatskoj. Odobrenje za priznavanje (potvrđivanje) plana ili projekta izdaje ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja. Za način 2 Nema ograničenja.
h) Medicinske (uključujući psihologe) i stomatološke usluge (SKP 9312 i dio SKP-a 85201)	Za način 1 <b>AT, BE, BG, CY, DE, DK, EE, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, UK:</b> Ne preuzimaju obveze. <b>HR:</b> Ne preuzima obveze, osim za telemedicinu za koju: nema ograničenja. <b>SI:</b> Ne preuzima obveze za usluge socijalne medicine, sanitarne, epidemiološke, medicinske/ekološke usluge, opskrbu krvlju, krvnim pripravcima i transplantatima te obdukciju. Za način 2 Nema ograničenja.
i) Veterinarske usluge (SKP 932)	Za način 1 <b>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, MT, NL, PT, RO, SI, SK:</b> Ne preuzimaju obveze. <b>UK:</b> Ne preuzima obveze osim za veterinarske laboratorije i tehničke usluge pružene veterinarskim kirurzima, općenito savjetovanje, davanje smjernica i informacija npr. o prehrani, ponašanju i brizi o kućnim ljubimcima Za način 2 Nema ograničenja.
j) 1. Usluge primalja (dio SKP-a 93191) j) 2. Usluge medicinskih sestara, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja (dio SKP-a 93191)	Za način 1 <b>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, SK, UK:</b> Ne preuzimaju obveze. <b>FI, PL:</b> Ne preuzimaju obveze, osim za medicinske sestre. <b>HR:</b> Ne preuzima obveze, osim za telemedicinu: Nema ograničenja. Za način 2 Nema ograničenja.
k) Maloprodaja farmaceutskih proizvoda i maloprodaja medicinske i ortopedske robe	Za način 1 <b>AT, BE, BG, CZ, DE, CY, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK:</b> Ne preuzimaju obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(SKP 63211) i ostale usluge koje pružaju ljekarnici <sup>(1)</sup>	<b>LV, LT:</b> Ne preuzimaju obveze osim za poštanske narudžbe <b>HU:</b> Ne preuzima obveze osim za SKP 63211. Za način 2 Nema ograničenja.
B. Računalne i povezane usluge (SKP 84)	Za načine 1 i 2 Nema ograničenja.
C. Usluge istraživanja i razvoja	
a) Usluge istraživanja i razvoja u društvenim i humanističkim znanostima (SKP 852, osim usluga psihologa) <sup>(2)</sup>	Za načine 1 i 2 <b>EU:</b> Za javno financirane usluge istraživanja i razvoja, isključiva prava i/ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima država članica EU-a te pravnim osobama iz Unije koje imaju svoja sjedišta u Uniji.
b) Usluge istraživanja i razvoja u prirodnim znanostima (SKP 851) i	
c) Interdisciplinarnе usluge istraživanja i razvoja (SKP 853)	
D. Usluge povezane s nekretninama <sup>(3)</sup>	
a) Koje uključuju vlastitu ili zakupljenu imovinu (SKP 821)	Za način 1 <b>BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI:</b> Ne preuzimaju obveze. <b>HR:</b> Zahtijeva se komercijalna prisutnost. Za način 2 Nema ograničenja.
b) Uz naknadu ili na temelju ugovora (SKP 822)	Za način 1 <b>BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI:</b> Ne preuzimaju obveze. <b>HR:</b> Zahtijeva se komercijalna prisutnost. Za način 2 Nema ograničenja.
E. Usluge unajmljivanja/iznajmljivanja bez izvođača	
a) U pogledu plovila: (SKP 83103)	Za način 1 <b>BG, CY, DE, HU, MT, RO:</b> Ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema ograničenja.

<sup>(1)</sup> Opskrba javnosti farmaceutskim proizvodima, primjerice pružanje drugih usluga, podliježe zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola te kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima primjenjivima u državama članicama Europske unije. U pravilu, ova djelatnost ograničena je na ljekarnike. U nekim državama članicama, na ljekarnike je ograničena opskrba lijekovima koji se izdaju na recept.

<sup>(2)</sup> Dio SKP-a 85201 koji se nalazi pod točkom 1.A.(h). Medicinske i stomatološke usluge.

<sup>(3)</sup> Uključena usluga odnosi se na zanimanje agenta nekretninama i ne utječe ni na kakva prava i/ili ograničenja za fizičke ili pravne osobe koje kupuju nekretninu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) U pogledu zrakoplova:  (SKP 83104)	Za način 1  <b>BG, CY, CZ, HU, LV, MT, PL, RO, SK:</b> Ne preuzimaju obveze.  Za način 2  <b>BG, CY, CZ, LV, MT, PL, RO, SK:</b> Ne preuzimaju obveze.  AT, BE, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, NL, PT, SI, SE, UK: Zrakoplovi kojima se koriste zračni prijevoznici iz Europske unije moraju biti registrirani u državi članici koja je zračnom prijevozniku dala dozvolu ili drugdje u Uniji. Za ugovore o kratkoročnom zakupu ili u iznimnim okolnostima uvjet se može zanemariti.
c) U pogledu ostale prijevozne opreme  (SKP 83101, SKP 83102 i SKP 83105)	Za način 1  <b>BG, CY, HU, LV, MT, PL, RO, SI:</b> Ne preuzimaju obveze.  Za način 2  Nema ograničenja.
d) U pogledu ostalih strojeva i opreme  (SKP 83106, SKP 83107, SKP 83108 i SKP 83109)	Za način 1  <b>BG, CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK:</b> Ne preuzimaju obveze.  Za način 2  Nema ograničenja.
e) Povezane s osobnim i kućanskim artiklima  (SKP 832)	Za načine 1 i 2  <b>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK:</b> Ne preuzimaju obveze.
f) Iznajmljivanje telekomunikacijske opreme  (SKP 7541)	Za načine 1 i 2  Nema ograničenja.
F. Ostale poslovne usluge	
a) Oglašavanje  (SKP 871)	Za načine 1 i 2  Nema ograničenja.
b) Istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja  (SKP 864)	Za načine 1 i 2  Nema ograničenja.
c) Usluge savjetovanja u upravljanju  (SKP 865)	Za načine 1 i 2  Nema ograničenja.
d) Usluge povezane sa savjetovanjem u upravljanju  (SKP 866)	Za načine 1 i 2  <b>HU:</b> Ne preuzima obveze za usluge arbitraže i mirenja (SKP 86602).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
e) Usluge tehničkog ispitivanja i analize  (SKP 8676)	Za način 1  <b>IT:</b> Ne preuzima obveze za zanimanje biologa i kemijskog analitičara.  <b>BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE:</b> Ne preuzimaju obveze.  Za način 2 <b>CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE:</b> Ne preuzimaju obveze.
f) Savjetodavne i konzultantske usluge vezane uz poljoprivredu, lov i šumarstvo  (dio SKP-a 881)	Za način 1  <b>IT:</b> Ne preuzima obveze za djelatnosti ograničene na agronome i „periti agrari”.  <b>EE, MT, RO, SI:</b> Ne preuzimaju obveze.  Za način 2 Nema ograničenja.
g) Savjetodavne i konzultantske usluge vezane uz ribarstvo  (dio SKP-a 882)	Za način 1  <b>LV, MT, RO, SI:</b> Ne preuzimaju obveze.  Za način 2 Nema ograničenja.
h) Savjetodavne i konzultantske usluge vezane uz proizvodnju  (dio SKP-a 884 i dio SKP-a 885)	Za načine 1 i 2  Nema ograničenja.
i) Usluge pronalaženja i zapošljavanja osoblja	
i) 1. Traženje izvršnog osoblja  (SKP 87201)	Za način 1  <b>AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, HR, IE, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI, SE:</b> Ne preuzimaju obveze.  Za način 2 <b>AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI:</b> Ne preuzimaju obveze.
i) 2. Usluge zapošljavanja  (SKP 87202)	Za način 1  <b>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK:</b> Ne preuzimaju obveze.  Za način 2 <b>AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK:</b> Ne preuzimaju obveze.
i) 3. Usluge pronalaženja pomoćnog uredskog osoblja	Za način 1  <b>AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR, IT, IE, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, SI:</b> Ne preuzimaju obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(SKP 87203)	Za način 2 <b>AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI:</b> Ne preuzimaju obveze.
i) 4. Usluge pronalaženja pomoćnog osoblja u domaćinstvu, drugih komercijalnih ili industrijskih radnika, sestrinskog i drugog osoblja  (SKP 87204, 87205, 87206, 87209)	Za načine 1 i 2  Sve države članice osim HU: Ne preuzimaju obveze.  <b>HU:</b> Nema ograničenja.
j) 1. Usluge istraga  (SKP 87301)	Za načine 1 i 2  <b>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK:</b> Ne preuzimaju obveze.
j) 2. Usluge zaštite  (SKP 87302, SKP 87303, SKP 87304 i SKP 87305)	Za način 1 <b>HU:</b> Ne preuzima obveze za SKP 87304, SKP 87305 <b>BE, BG, CY, CZ, ES, EE, FI, FR, HR, IT, LV, LT, MT, PT, PL, RO, SI, SK:</b> Ne preuzimaju obveze. Za način 2 <b>HU:</b> Ne preuzima obveze za SKP 87304, SKP 87305 <b>BG, CY, CZ, EE, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK:</b> Ne preuzimaju obveze.
k) Povezane usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja  (SKP 8675)	Za način 1 <b>BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, UK:</b> Ne preuzimaju obveze za usluge istraživanja. <b>HR:</b> Nema ograničenja, osim što je na državnom području Hrvatske osnovna geološka, geodetska i rudarska istraživanja te pružanje povezanih usluga istraživanja u vezi sa zaštitom okoliša potrebno provoditi samo zajedno s domaćim pravnim osobama ili preko njih.  Za način 2 Nema ograničenja.
l) 1. Održavanje i popravak plovila  (dio SKP-a 8868)	Za način 1  Za plovila u pomorskom prometu: <b>BE, BG, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PT, SI, UK:</b> Ne preuzimaju obveze.  Za plovila u prometu unutarnjim plovnim putovima: <b>EU osim EE, HU, LV, PL:</b> Ne preuzima obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
l) 2. Održavanje i popravak opreme za željeznički prijevoz  (dio SKP-a 8868)	Za način 1 <b>AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK:</b> Ne preuzimaju obveze.  Za način 2 Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
l) 3. Održavanje i popravak motornih vozila, motocikala, motornih sanjki i opreme za cestovni prijevoz  (SKP 6112, SKP 6122, dio SKP-a 8867 i dio SKP-a 8868)	Za načine 1 i 2  Nema ograničenja.
l) 4. Održavanje i popravak zrakoplova i njihovih dijelova  (dio SKP-a 8868)	Za način 1  <b>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, SI, SE, UK:</b> Ne preuzimaju obveze.  Za način 2 Nema ograničenja.
l) 5. Usluge održavanja i popravka metalnih proizvoda, (neuredskih) strojeva ili (neprijevozne i neuredske) opreme te osobnih i kućanskih artikala (1)  (SKP 633, SKP 7545, SKP 8861, SKP 8862, SKP 8864, SKP 8865 i SKP 8866)	Za načine 1 i 2  Nema ograničenja.
m) Usluge čišćenja zgrada  (SKP 874)	Za način 1  <b>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK:</b> Ne preuzimaju obveze.  Za način 2 Nema ograničenja.
n) Usluge fotografiranja  (SKP 875)	Za način 1  <b>BG, EE, MT, PL:</b> Ne preuzimaju obveze za pružanje usluga fotografiranja iz zraka. <b>HR, LV:</b> Ne preuzimaju obveze za posebne usluge fotografiranja (SKP 87504)  Za način 2 Nema ograničenja.
o) Usluge pakiranja  (SKP 876)	Za načine 1 i 2  Nema ograničenja.
p) Tiskanje i izdavaštvo  (SKP 88442)	Za načine 1 i 2  Nema ograničenja.
q) Kongresne usluge  (dio SKP-a 87909)	Za načine 1 i 2  Nema ograničenja.

(1) Usluge održavanja i popravka prijevozne opreme (SKP 6112, 6122, 8867 i SKP 8868) nalaze se pod točkama 1.F. l) 1. do 1.F. l) 4.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
r) Ostalo	
r) 1. Usluge pismenog i usmenog prevođenja  (SKP 87905)	Za način 1  <b>PL:</b> Ne preuzima obveze za usluge zaprisegnutih pismenih i usmenih prevoditelja  <b>HR:</b> Ne preuzima obveze za službene dokumente. <b>HU, SK:</b> Ne preuzimaju obveze za službeno pismeno i usmeno prevođenje.  Za način 2 Nema ograničenja.
r) 2. Usluge unutarnjeg uređenja i druge usluge specijaliziranog oblikovanja  (SKP 87907)	Za način 1  <b>DE:</b> Primjena nacionalnih pravila o naknadama i prihodima za sve usluge koje se pružaju iz inozemstva <b>HR:</b> Ne preuzima obveze.  Za način 2 Nema ograničenja.
r) 3. Usluge agencije za naplatu  (SKP 87902)	Za načine 1 i 2  <b>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK:</b> Ne preuzimaju obveze.
r) 4. Usluge kreditnog izvješćivanja  (SKP 87901)	Za načine 1 i 2  <b>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK:</b> Ne preuzimaju obveze.
r) 5. Usluge umnožavanja  (SKP 87904) <sup>(1)</sup>	Za način 1  <b>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK:</b> Ne preuzimaju obveze.  Za način 2 Nema ograničenja.
r) 6. Telekomunikacijske konzultantske usluge  (SKP 7544)	Za načine 1 i 2  Nema ograničenja.
r) 7. Usluge odgovaranja na telefonske pozive  (SKP 87903)	Za načine 1 i 2  Nema ograničenja.

(<sup>1</sup>) Ne uključuje usluge tiskanja, koje su uvrštene pod SKP 88442 i mogu se naći pod točkom 1.F. p).



Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<b>2. KOMUNIKACIJSKE USLUGE</b>	
<p>A. Poštanske i kurirske usluge</p> <p>(Usluge koje se odnose na rukovanje <sup>(1)</sup> poštanskim predmetima <sup>(2)</sup> prema sljedećem popisu podsektora, bilo za strana ili domaća odredišta:</p>	
<p>i. rukovanje adresiranom pisanom korespondencijom na bilo kojoj vrsti pisanog medija <sup>(3)</sup>, uključujući hibridnu poštansku uslugu i izravnu poštu,</p> <p>ii. rukovanje adresiranim pošiljkama i paketima <sup>(4)</sup>,</p> <p>iii. rukovanje adresiranim novinskim proizvodima <sup>(6)</sup>,</p> <p>iv. rukovanje predmetima iz prethodno navedenih točaka i. do iii. kao preporučenom ili osiguranom poštom,</p> <p>v. usluge ekspresne dostave <sup>(7)</sup> za predmete iz prethodno navedenih točaka i. do iii.,</p> <p>vi. rukovanje neadresiranim predmetima,</p> <p>vii. razmjena dokumenata <sup>(8)</sup></p> <p>Međutim, podsektori i., iv. i v. isključeni su kada su u području primjene usluga koje se mogu rezervirati, tj. za predmete korespondencije čije su cijene niže od 5 puta iznosa javne osnovne tarife, pod uvjetom da teže manje od 350 grama <sup>(9)</sup> te preporučena poštanska usluga korištena tijekom pravnog ili upravnog postupka.</p>	<p>Za načine 1 i 2</p> <p>Nema ograničenja. <sup>(5)</sup></p>

<sup>(1)</sup> „Rukovanje” se odnosi na djelatnosti poput prijema, sortiranja, prijevoza i dostave.

<sup>(2)</sup> „Poštanski predmet” odnosi se na predmete kojima rukuje bilo koji komercijalni operater, neovisno je li javan ili privat.

<sup>(3)</sup> npr. pisma, razglednice.

<sup>(4)</sup> Ovdje su uključene knjige i katalozi.

<sup>(5)</sup> dnevni, novine i časopisi.

<sup>(6)</sup> Za podsektore i. do iv. mogu se zahtijevati pojedinačne dozvole koje određuju posebne obveze univerzalne usluge i/ili financijski doprinos fondu za naknade.

<sup>(7)</sup> Usluge ekspresne dostave mogu uključivati, uz veću brzinu i pouzdanost, elemente dodane vrijednosti, primjerice preuzimanje na točki podrijetla, osobna dostava adresatu, praćenje, mogućnost promjene odredišta i adresata u provozu te potvrda primitka.

<sup>(8)</sup> Davanje mogućnosti, uključujući opskrbu *ad hoc* prostora kao i prijevoza od treće osobe, omogućujući samostalnu dostavu obostranom razmjenom poštanskih predmeta među korisnicima koji su pretplaćeni na tu uslugu. Poštanski predmet odnosi se na predmete kojima rukuje bilo koji komercijalni operater, neovisno je li javan ili privat.

<sup>(9)</sup> „Predmeti korespondencije” znači komunikacija u pisanom obliku na bilo kojoj vrsti fizičkog medija koji se treba prenijeti i dostaviti na adresu koju navodi pošiljatelj na samom predmetu ili na njegovom omotu. Knjige, katalozi, novine i časopisi ne smatraju se predmetima korespondencije.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(dio SKP-a 751, dio SKP-a 71235 <sup>(1)</sup> i dio SKP-a 73210 <sup>(2)</sup> )	
B. Telekomunikacijske usluge  (Ove usluge ne obuhvaćaju gospodarsku djelatnost koja se sastoji od pružanja sadržaja za čiji su prijenos potrebne telekomunikacijske usluge)	
a) Sve usluge koje se sastoje od prijenosa i primanja signala bilo kakvim elektromagnetskim sredstvom <sup>(3)</sup> , osim radiodifuzije <sup>(4)</sup>	Za načine 1 i 2  Nema ograničenja.
b) Usluge satelitske radiodifuzije <sup>(5)</sup>	Za načine 1 i 2  <b>EU:</b> Nema ograničenja, osim što pružatelji usluga u ovom sektoru mogu podlijegati obvezama zaštite ciljeva od općeg interesa povezanih s prijenosom sadržaja njihovom mrežom u skladu s regulatornim okvirom EU-a za elektroničke komunikacije. <b>BE:</b> Ne preuzima obveze.

### 3. GRADITELJSTVO I POVEZANE INŽENJERSKE USLUGE

Graditeljstvo i povezane inženjerske usluge (SKP 511, SKP 512, SKP 513, SKP 514, SKP 515, SKP 516, SKP 517 i SKP 518)	Za načine 1 i 2  Nema ograničenja.
--	--

### 4. USLUGE DISTRIBUCIJE

(osim distribucije oružja, streljiva, eksploziva i drugog vojnog materijala)

A. Usluge posrednikâ	Za načine 1 i 2
a) Usluge posrednikâ povezane s motornim vozilima, motociklima i motornim sanjkama te njihovim dijelovima i priborom  (dio SKP-a 61111, dio SKP-a 6113 i dio SKP-a 6121)	<b>EU osim AT, SI, SE, FI:</b> Ne preuzimaju obveze za distribuciju kemijskih proizvoda i plemenitih kovina (i dragog kamenja).  <b>AT:</b> Ne preuzima obveze za distribuciju pirotehničkih sredstava, zapaljivih predmeta i eksplozirajućih uređaja te otrovnih tvari.

<sup>(1)</sup> Prijevoz pošte za vlastite potrebe bilo kojim načinom kopnenog prijevoza.

<sup>(2)</sup> Prijevoz pošte za vlastite potrebe zrakom.

<sup>(3)</sup> Te usluge ne uključuju internetske informacije i/ili obradu podataka (uključujući obradu transakcija) (dio SKP-a 843) što se nalazi pod točkom 1.B. Računalne usluge.

<sup>(4)</sup> Radiodifuzija definira se kao neprekinuti lanac prijenosa koji je potreban za distribuciju signala televizijskog i radijskog programa općoj javnosti, ali ne pokriva veze između operatera.

<sup>(5)</sup> Te usluge pokrivaju telekomunikacijske usluge koje se sastoje od prijenosa i primitka radijske i televizijske radiodifuzije satelitom (neprekinuti lanac prijenosa putem satelita koji je potreban za distribuciju signala televizijskog i radijskog programa općoj javnosti). To pokriva prodaju korištenja satelitskih usluga, ali ne uključuje prodaju paketa televizijskog programa kućanstvima.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) Ostale usluge posrednikâ  (SKP 621)	<b>AT, BG:</b> Ne preuzimaju obveze za distribuciju proizvoda za medicinsku upotrebu kao što su medicinski i kirurški uređaji, medicinske tvari i predmeti za medicinsku upotrebu. <b>HR:</b> Ne preuzima obveze za distribuciju duhanskih proizvoda.  Za način 1
B. Usluge veleprodaje	<b>AT, BG, FR, PL, RO:</b> Ne preuzimaju obveze za distribuciju duhana i duhanskih proizvoda.
a) Usluge veleprodaje povezane s motornim vozilima, motociklima i motornim sanjkama te njihovim dijelovima i priborom  (dio SKP-a 61111, dio SKP-a 6113 i dio SKP-a 6121)	<b>BG, FI, PL, RO:</b> Ne preuzimaju obvezu za distribuciju alkoholnih pića.
b) Usluge veleprodaje povezane s telekomunikacijskom terminalnom opremom  (dio SKP-a 7542)	<b>SE:</b> Ne preuzima obveze za maloprodajnu distribuciju alkoholnih pića.  <b>AT, BG, CZ, FI, RO, SK, SI:</b> Ne preuzimaju obveze za distribuciju farmaceutskih proizvoda.
c) Ostale usluge veleprodaje  (SKP 622 osim usluga veleprodaje energenata <sup>(1)</sup> )	<b>BG, HU, PL:</b> Ne preuzimaju obveze za usluge posrednikâ u trgovini robom. <b>FR:</b> Za usluge posrednikâ, ne preuzima obveze za trgovce i brokere koji djeluju na 17 tržišta svježih prehrambenih proizvoda koja su od nacionalnog interesa. Ne preuzima obveze za veleprodaju farmaceutskih proizvoda.
C. Usluge maloprodaje <sup>(2)</sup>  Usluge maloprodaje povezane s motornim vozilima, motociklima i motornim sanjkama te njihovim dijelovima i priborom  (SKP 61112, dio SKP-a 6113 i dio SKP-a 6121)  Usluge maloprodaje povezane s telekomunikacijskom terminalnom opremom  (dio SKP-a 7542)  Usluge maloprodaje prehrambenih proizvoda  (SKP 631)  Usluge maloprodaje povezane s drugom robom (koja nema veze s energijom), osim maloprodaje farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda <sup>(3)</sup>  (SKP 632 osim SKP 63211 i 63297)	<b>MT:</b> Ne preuzima obveze za usluge posrednikâ.  <b>BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK:</b> Za usluge maloprodaje, ne preuzimaju obveze osim za poštanske narudžbe.
D. Franšize  (SKP 8929)	

<sup>(1)</sup> Te usluge, koje uključuju SKP 62271, nalaze se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 18.D.

<sup>(2)</sup> Ne uključuje usluge održavanja i popravka, koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 1.B i 1.F.I).

<sup>(3)</sup> Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda nalazi se pod naslovom PROFESIONALNE USLUGE u točki 1.A.k).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<b>5. USLUGE OBRAZOVANJA</b> (samo privatno financirane usluge)	
A. Usluge osnovnog obrazovanja  (SKP 921)	Za način 1  <b>BG, CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI:</b> Ne preuzimaju obveze. <b>FR:</b> Uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, strani državljani mogu od nadležnih tijela dobiti odobrenje za osnivanje obrazovne institucije i upravljanje njome te za podučavanje. <b>IT:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za pružatelje usluga koji su ovlašteni za izdavanje diploma koje priznaje država. Za način 2 <b>CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI:</b> Ne preuzimaju obveze.
B. Usluge srednjoškolskog obrazovanja  (SKP 922)	Za način 1  <b>BG, CY, FI, HR, MT, RO, SE:</b> Ne preuzimaju obveze. <b>FR:</b> Uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, strani državljani mogu od nadležnih tijela dobiti odobrenje za osnivanje obrazovne institucije i upravljanje njome te za podučavanje. <b>IT:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za pružatelje usluga koji su ovlašteni za izdavanje diploma koje priznaje država. Za način 2 <b>CY, FI, MT, RO, SE:</b> Ne preuzimaju obveze. Za načine 1 i 2 <b>LV:</b> Ne preuzima obveze za usluge obrazovanja koje se odnose na usluge tehničkog i strukovnog srednjoškolskog obrazovanja za učenike s invaliditetom (SKP 9224).
C. Usluge visokoškolskog obrazovanja  (SKP 923)	Za način 1  <b>AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE:</b> Ne preuzimaju obveze. <b>FR:</b> Uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, strani državljani mogu od nadležnih tijela dobiti odobrenje za osnivanje obrazovne institucije i upravljanje njome te za podučavanje. <b>IT:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za pružatelje usluga koji su ovlašteni za izdavanje diploma koje priznaje država. Za način 2 <b>AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE:</b> Ne preuzimaju obveze. Za načine 1 i 2 <b>CZ, SK:</b> Ne preuzimaju obveze za usluge visokoškolskog obrazovanja, osim za usluge tehničkog i strukovnog obrazovanja nakon srednje škole (SKP 92310).
D. Usluge obrazovanja odraslih  (SKP 924)	Za načine 1 i 2  <b>CY, FI, MT, RO, SE:</b> Ne preuzimaju obveze. <b>AT:</b> Ne preuzima obveze za usluge obrazovanja odraslih putem radija ili televizije.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
E. Ostale usluge obrazovanja  (SKP 929)	Za načine 1 i 2  <b>AT, BE, BG, CY, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, UK:</b> Ne preuzimaju obveze.  Za način 1: <b>HR:</b> Nema ograničenja za korespondentno obrazovanje ili obrazovanje putem telekomunikacijskih mreža.
<b>6. EKOLOŠKE USLUGE</b>	
A. Usluge upravljanja otpadnim vodama  (SKP 9401) <sup>(1)</sup>	Za način 1  <b>EU, osim EE, LT, LV:</b> Ne preuzima obveze, osim za konzultantske usluge. <b>EE, LT, LV:</b> Nema ograničenja.  Za način 2: Nema ograničenja.
B. Gospodarenje krutim/opasnim otpadom, osim prekograničnog prometa opasnim otpadom  a) Usluge uklanjanja otpadaka  (SKP 9402)  b) Sanitarne i slične usluge  (SKP 9403)	Za način 1 <b>EU, osim EE, HU:</b> Ne preuzima obveze, osim za konzultantske usluge. <b>EE, HU:</b> Nema ograničenja.  Za način 2  Nema ograničenja.  Za način 1 <b>EU, osim EE, HU, LT:</b> Ne preuzima obveze, osim za konzultantske usluge. <b>EE, HU, LT:</b> Nema ograničenja.  Za način 2 Nema ograničenja.
C. Zaštita ambijentalnog zraka i klime  (SKP 9404) <sup>(2)</sup>	Za način 1 <b>EU, osim EE, FI, LT, PL, RO:</b> Ne preuzima obveze, osim za konzultantske usluge. <b>EE, FI, LT, PL, RO:</b> Nema ograničenja.  Za način 2 Nema ograničenja.
D. Saniranje i čišćenje tla i vode	Za način 1 <b>EU, osim EE, FI, RO:</b> Ne preuzima obveze, osim za konzultantske usluge. <b>EE, FI, RO:</b> Nema ograničenja.  Za način 2 Nema ograničenja.

<sup>(1)</sup> Odgovara uslugama povezanim s kanalizacijom.

<sup>(2)</sup> Odgovara uslugama čišćenja ispušnih plinova.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
a) Pročišćavanje i sanacija onečišćenog/zagađenog tla i vode (dio SKP-a 94060) <sup>(1)</sup>	
E. Ublažavanje buke i vibracija  (SKP 9405)	Za način 1 <b>EU, osim EE, FI, LT, PL, RO:</b> Ne preuzima obveze, osim za konzultantske usluge. <b>EE, FI, LT, PL, RO:</b> Nema ograničenja. Za način 2 Nema ograničenja.
F. Zaštita bioraznolikosti i krajolika  a) Usluge zaštite prirode i krajolika (dio SKP-a 9406)	Za način 1 <b>EU, osim EE, FI, RO:</b> Ne preuzima obveze, osim za konzultantske usluge. <b>EE, FI, RO:</b> Nema ograničenja. Za način 2 Nema ograničenja.
G. Ostale ekološke i pomoćne usluge  (SKP 94090)	Za način 1 <b>EU, osim EE, FI, RO:</b> Ne preuzima obveze, osim za konzultantske usluge. <b>EE, FI, RO:</b> Nema ograničenja. Za način 2 Nema ograničenja.
<b>7. FINANCIJSKE USLUGE</b>	
A. Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem	Za načine 1 i 2  <b>AT, BE, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK:</b> Ne preuzimaju obveze za usluge neposrednog osiguranja, osim za osiguranje od rizika koji se odnose na:  i. pomorski prijevoz, komercijalno zrakoplovstvo i lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s takvim osiguranjem kojim su pokriveni bilo koji ili svi sljedeći elementi: roba koja se prevozi, vozila koja prevoze robu i svaka odgovornost koja proizlazi iz toga; i  ii. robu u međunarodnom provozu.  <b>AT:</b> Promidžbena djelatnost i posredovanje u ime društva kćeri koje nije osnovano u Uniji ili podružnice koja nije osnovana u Austriji (osim za reosiguranje i retrocesiju) zabranjeni su. Obvezno osiguranje u zračnom prometu, osim osiguranja međunarodnog komercijalnog zračnog prijevoza, može ugovarati samo društvo kći osnovano u Uniji ili podružnica osnovana u Austriji.

<sup>(1)</sup> Odgovara dijelovima usluga zaštite prirode i krajobraza.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p><b>DK:</b> Obvezno osiguranje u zračnom prometu mogu ugovarati samo poduzeća osnovana u Uniji. Osobe ili trgovačka društva (uključujući osiguravajuća društva) ne mogu u poslovne svrhe u Danskoj pomagati osobama s boravištem u Danskoj pri dobivanju neposrednog osiguranja za danske brodove ili imovinu u Danskoj osim osiguravajućih društava koja su ovlaštena na temelju danskih zakona ili od strane danskih nadležnih tijela.</p> <p><b>DE:</b> Policu obveznog osiguranja u zračnom prometu može ugovarati samo društvo kći osnovano u Uniji ili podružnica osnovana u Njemačkoj. Ako je strano osiguravajuće društvo osnovalo podružnicu u Njemačkoj, može ugovarati ugovore o osiguranju u Njemačkoj koji se odnose na međunarodni prijevoz samo putem podružnice osnovane u Njemačkoj.</p> <p><b>FR:</b> Osiguranje od rizika koji se odnose na kopneni prijevoz mogu sklopiti samo osiguravajuća društva osnovana u Uniji.</p> <p><b>PL:</b> Ne preuzima obveze za reosiguranje i retrocesiju osim rizika povezanih s robom u međunarodnoj trgovini.</p> <p><b>PT:</b> Osiguranje u zračnom i pomorskom prometu, koje pokriva robu, zrakoplove, plovila bez tereta i odgovornost, mogu ugovarati samo poduzeća osnovana u EU-u; samo osobe ili trgovačka društva osnovana u EU-u mogu nastupati kao posrednici za takve poslove osiguranja u Portugalu.</p> <p>Za način 1</p> <p><b>AT, BE, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PT, RO, SK, SE, SI, UK:</b> Ne preuzimaju obveze za usluge posredovanja u neposrednom osiguranju, osim za osiguranje od rizika koji se odnose na sljedeće:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>i. pomorski prijevoz, komercijalno zrakoplovstvo i lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s takvim osiguranjem kojim su pokriveni bilo koji ili svi sljedeći elementi: roba koja se prevozi, vozila koja prevoze robu i svaka odgovornost koja proizlazi iz toga; i</li> <li>ii. robu u međunarodnom provozu.</li> </ol> <p><b>BG:</b> Ne preuzima obveze za neposredno osiguranje, osim za usluge koje strani pružatelji pružaju stranim osobama na području Republike Bugarske. Prometno osiguranje koje pokriva robu, osiguranje vozila kao takvih i osiguranje od odgovornosti povezane s rizicima koji se nalaze u Republici Bugarskoj ne mogu neposredno ugovarati strana osiguravajuća društva. Strano osiguravajuće društvo može sklapati ugovore o osiguranju samo putem podružnice. Ne preuzima obveze za osiguranje depozita i slične programe naknada ni za programe obveznog osiguranja.</p> <p><b>CY, LV, MT:</b> Ne preuzimaju obveze za usluge neposrednog osiguranja, osim za osiguranje od rizika koji se odnose na:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>i. pomorski prijevoz, komercijalno zrakoplovstvo i lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s takvim osiguranjem kojim su pokriveni bilo koji ili svi sljedeći elementi: roba koja se prevozi, vozila koja prevoze robu i svaka odgovornost koja proizlazi iz toga; i</li> <li>ii. robu u međunarodnom provozu.</li> </ol>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p><b>LT:</b> Ne preuzima obveze za usluge neposrednog osiguranja, osim za osiguranje od rizika koji se odnose na:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>i. pomorski prijevoz, komercijalno zrakoplovstvo i lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s takvim osiguranjem kojim su pokriveni bilo koji ili svi sljedeći elementi: roba koja se prevozi, vozila koja prevoze robu i svaka odgovornost koja proizlazi iz toga; i</li> <li>ii. robu u međunarodnom provozu, osim u vezi s kopnenim prometom gdje se rizik nalazi u Litvi.</li> </ul> <p><b>BG, LV, LT, PL:</b> Ne preuzimaju obveze za posredovanje u osiguranju.</p> <p><b>ES:</b> Za aktuarske usluge vrijedi zahtjev u pogledu boravišta i odgovarajuće trogodišnje iskustvo.</p> <p><b>FI:</b> Samo osiguravatelji s glavnim uredom u EU-u ili podružnicom u Finskoj mogu nuditi usluge neposrednog osiguranja (uključujući suosiguranje). Pružanje usluga posrednika u osiguranju podliježe stalnom mjestu poslovanja u EU-u.</p> <p><b>HR:</b> Ne preuzima obveze za neposredno osiguranje i usluge posredovanja u neposrednom osiguranju, osim za:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a) životno osiguranje: za pružanje životnog osiguranja stranim osobama s boravištem u Hrvatskoj;</li> <li>b) neživotno osiguranje: za pružanje neživotnog osiguranja stranim osobama s boravištem u Hrvatskoj, uz iznimku automobilske odgovornosti;</li> <li>c) osiguranje pomorskog, zračnog i drugih oblika prijevoza.</li> </ul> <p><b>HU:</b> Pružanje neposrednog osiguranja na državnom području Mađarske od strane osiguravajućih društava koja nisu osnovana u EU-u dopušteno je samo putem podružnice registrirane u Mađarskoj.</p> <p><b>IT:</b> Ne preuzima obveze za zanimanje aktuara. Prometno osiguranje koje pokriva robu, osiguranje vozila kao takvih i osiguranje od odgovornosti povezane s rizicima koji se nalaze u Italiji mogu ugovarati samo osiguravajuća društva osnovana u Uniji. Ovo ograničenje ne primjenjuje se na međunarodni prijevoz koji uključuje uvoz u Italiju.</p> <p><b>SE:</b> Pružanje neposrednog osiguranja dopušteno je samo putem pružatelja usluga osiguranja ovlaštenog u Švedskoj, pod uvjetom da strani pružatelj usluga i švedsko osiguravajuće društvo pripadaju istoj skupini trgovačkih društava ili imaju sporazum o suradnji.</p> <p>Za način 2</p> <p><b>AT, BE, BG, CZ, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK:</b> Ne preuzimaju obveze za posredovanje.</p> <p><b>BG:</b> Za neposredno osiguranje, bugarske fizičke i pravne osobe, kao i strane osobe koje obavljaju poslovnu djelatnost na području Republike Bugarske, mogu sklapati ugovore o osiguranju povezane sa svojom djelatnošću u Bugarskoj samo s pružateljima koji imaju dozvolu za obavljanje djelatnosti osiguranja u Bugarskoj. Naknada za osiguranje koja proizlazi iz tih ugovora plaća se u Bugarskoj. Ne preuzima obveze za osiguranje depozita i slične programe naknada ni za programe obveznog osiguranja.</p>



Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p><b>HR:</b> Ne preuzima obveze za neposredno osiguranje i usluge posredovanja u neposrednom osiguranju, osim za:</p> <p>a) životno osiguranje: za mogućnost stranih osoba s boravištem u Hrvatskoj da pribave životno osiguranje;</p> <p>b) neživotno osiguranje:</p> <p>i. za mogućnost stranih osoba s boravištem u Hrvatskoj da sklope neživotno osiguranje, uz iznimku automobilske odgovornosti;</p> <p>ii. osiguranja od osobnih ili imovinskih rizika koja nisu dostupna u Republici Hrvatskoj; trgovačka društva koja kupuju osiguranje u inozemstvu u vezi s ulagačkim aktivnostima u inozemstvu, uključujući opremu za te aktivnosti; za osiguranje vraćanja stranih zajmova (kolateralno osiguranje); osobna i imovinska osiguranja poduzeća u potpunom vlasništvu i zajedničkih pothvata, koji obavljaju gospodarsku djelatnost u stranoj zemlji, ako je to u skladu s propisima te zemlje ili ako je potrebno za registraciju; osiguranje brodova u izgradnji i remontu, ako je to predviđeno ugovorom sklopljenim sa stranim naručiteljem (kupcem);</p> <p>c) osiguranje pomorskog, zračnog i drugih oblika prijevoza.</p> <p><b>IT:</b> Prometno osiguranje koje pokriva robu, osiguranje vozila kao takvih i osiguranje od odgovornosti povezane s rizicima koji se nalaze u Italiji mogu ugovarati samo osiguravajuća društva osnovana u Uniji. Ovo ograničenje ne primjenjuje se na međunarodni prijevoz koji uključuje uvoz u Italiju.</p>
B. Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)	<p>Za način 1</p> <p><b>AT, BE, BG, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SK, SE, UK:</b> Ne preuzimaju obveze, osim za pružanje financijskih informacija i obradu financijskih podataka te za savjetodavne i druge pomoćne usluge, osim posredovanja.</p> <p><b>BE:</b> Poslovni nastan u Belgiji zahtijeva se za pružanje investicijskih savjetodavnih usluga.</p> <p><b>BG:</b> Mogu se primijeniti ograničenja i uvjeti povezani s korištenjem telekomunikacijske mreže.</p> <p><b>CY:</b> Ne preuzima obveze, osim za trgovanje prenosivim vrijednosnim papirima, pružanje financijskih informacija i obradu financijskih podataka te za savjetodavne i druge pomoćne usluge, osim posredovanja.</p> <p><b>EE:</b> Za primanje depozita, zahtjev odobrenja od strane estonskog tijela odgovornog za financijski nadzor i registracija prema estonskom zakonu kao dioničko društvo, društvo kći ili podružnica.</p> <p>Osnivanje specijaliziranog društva za upravljanje zahtijeva se za obavljanje djelatnosti upravljanja investicijskim fondovima i samo trgovačka društva sa sjedištem u Uniji mogu djelovati kao depozitari imovine investicijskih fondova</p> <p><b>HR:</b> Ne preuzima obveze, osim za davanje zajmova, financijski <i>leasing</i>, usluge plaćanja i prijenosa novca, jamstva i obveze, brokerske novčane poslove, pružanje i prijenos financijskih informacija te za savjetodavne i druge pomoćne financijske usluge, osim posredovanja.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p><b>LT:</b> Osnivanje specijaliziranog društva za upravljanje zahtijeva se za obavljanje djelatnosti upravljanja investicijskim fondovima i samo trgovačka društva sa sjedištem ili podružnicom u Litvi mogu djelovati kao depozitari imovine investicijskih fondova.</p> <p><b>IE:</b> Pružanje investicijskih usluga ili investicijskog savjetovanja zahtijeva bilo (a) ovlaštenje u Irskoj, kojim se obično zahtijeva da je subjekt osnovan kao društvo ili u partnerstvu ili trgovac pojedinac, u svakom slučaju s glavnim uredom/sjedištem u Irskoj (ovlaštenje se u nekim slučajevima ne zahtijeva, npr. ako pružatelj usluga iz treće zemlje nema komercijalnu prisutnost u Irskoj i usluga se ne pruža privatnim pojedincima), ili (b) ovlaštenje u drugoj državi članici u skladu s Direktivom EU-a o investicijskim uslugama.</p> <p><b>IT:</b> Ne preuzima obveze za „promotori di servizi finanziari” (financijski trgovci).</p> <p><b>LV:</b> Ne preuzima obveze, osim za sudjelovanje u izdavanju svih vrsta prenosivih vrijednosnih papira, pružanje financijskih informacija i obradu financijskih podataka te za savjetodavne i druge pomoćne usluge, osim posredovanja.</p> <p><b>LT:</b> Za upravljanje mirovinskim fondovima zahtijeva se komercijalna prisutnost.</p> <p><b>MT:</b> Ne preuzima obveze osim za prihvaćanje depozita, davanje zajmova svih vrsta, pružanje financijskih informacija i obradu financijskih podataka te za savjetodavne i druge pomoćne usluge, osim posredovanja.</p> <p><b>PL:</b> Za pružanje i prijenos financijskih informacija te obradu financijskih podataka i s njima povezane programske opreme: zahtjev za korištenje javne telekomunikacijske mreže ili mreže drugog ovlaštenog operatera.</p> <p><b>RO:</b> Ne preuzima obveze za financijski najam, za trgovanje instrumentima tržišta novca, devizama, izvedenicama, valutnim i kamatnim instrumentima, prenosivim vrijednosnim papirima i drugim prenosivim instrumentima i financijskom imovinom, za sudjelovanje u izdanjima svih vrsta vrijednosnih papira, za upravljanje imovinom i za usluge namire i klirinške usluge za financijsku imovinu. Usluge plaćanja i prijenosa novca dopuštene su samo putem rezidentne banke.</p> <p>SI:</p> <p>i. Sudjelovanje u izdanjima državnih obveznica, upravljanje mirovinskim fondovima: Ne preuzima obveze.</p> <p>ii. Svi drugi podsektori, osim pružanja i prijenosa financijskih informacija, prihvaćanja kredita (zaduživanje svih vrsta), primanja jamstva i obveza koje domaće pravne osobe i trgovci pojedinci primaju od stranih kreditnih institucija te savjetodavnih i drugih pomoćnih financijskih usluga: Ne preuzima obveze. Članovi Slovenske burze moraju biti osnovani kao društvo u Republici Sloveniji ili biti podružnice stranih investicijskih društava ili banaka.</p> <p>Za način 2</p> <p><b>BG:</b> Mogu se primijeniti ograničenja i uvjeti povezani s upotrebom telekomunikacijske mreže.</p> <p><b>PL:</b> Za pružanje i prijenos financijskih informacija te obradu financijskih podataka i s njima povezane programske opreme: zahtjev za upotrebu javne telekomunikacijske mreže ili mreže drugog ovlaštenog operatera.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<b>8. ZDRAVSTVENE USLUGE I USLUGE SOCIJALNE SKRBI</b> (samo privatno financirane usluge)	
A. Bolničke usluge (SKP 9311)	Za način 1 <b>AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LT, MT, LU, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK:</b> Ne preuzimaju obveze. <b>HR:</b> Ne preuzima obveze, osim za telemedicinu.
C. Usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga (SKP 93193)	Za način 2 Nema ograničenja.
D. Usluge socijalne skrbi (SKP 933)	Za način 1 <b>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK:</b> Ne preuzimaju obveze. Za način 2 <b>BE:</b> Ne preuzima obveze za usluge socijalne skrbi, osim za lječilišta i odmarališta te domove za starije osobe.
<b>9. TURISTIČKE USLUGE I USLUGE POVEZANE S PUTOVANJIMA</b>	
A. Hoteli, restorani te priprema i dostava hrane i pića ( <i>catering</i> ) (SKP 641, SKP 642 i SKP 643)  osim pripreme i dostave hrane i pića ( <i>catering</i> ) u uslugama zračnog prijevoza <sup>(1)</sup>	Za način 1 <b>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK:</b> Ne preuzimaju obveze, osim za pripremu i dostavu hrane i pića ( <i>catering</i> ). <b>HR:</b> Ne preuzima obveze, Za način 2 Nema ograničenja.
B. Usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora)  (uključujući vođe putovanja) (SKP 7471)	Za način 1 <b>BG, HU:</b> Ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
C. Usluge turističkih vodiča (SKP 7472)	Za način 1 <b>BG, CY, CZ, HU, IT, LT, MT, PL, SK, SI:</b> Ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
<b>10. REKREACIJSKE, KULTURNE I SPORTSKE USLUGE</b> (osim audiovizualnih usluga)	
A. Zabavljачke usluge (uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina uživo, cirkusa i diskoteka)	Za način 1 <b>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK:</b> Ne preuzimaju obveze.

<sup>(1)</sup> Priprema i dostava hrane i pića (*catering*) u uslugama zračnog prijevoza nalazi se pod naslovom POMOĆNE USLUGE PRIJEVOZA pod točkom 12.D.(a). Usluge prihvata i otpreme zrakoplova.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(SKP 9619)	Za način 2 <b>CY, CZ, FI, HR, MT, PL, RO, SK, SI:</b> Ne preuzimaju obveze. <b>BG:</b> Ne preuzima obveze, osim za zabavljačke usluge kazališnih redatelja, pjevačkih skupina, glazbenih sastava i orkestara (SKP 96191); usluge koje pružaju pisci, skladatelji, kipari, zabavljači i drugi umjetnici pojedinci (SKP 96192); pomoćne kazališne usluge (SKP 96193) <b>EE:</b> Ne preuzima obveze za druge zabavljačke usluge (SKP 96199), osim za usluge kinematografa. <b>LT, LV:</b> Ne preuzimaju obveze, osim za usluge rada kinematografa (dio SKP-a 96199).
B. Usluge novinskih i tiskovnih agencija (SKP 962)	Za načine 1 i 2  Nema ograničenja.
C. Usluge knjižnica, arhiva, muzeja i usluge iz područja javne kulture (SKP 963)	Za način 1 <b>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK:</b> Ne preuzimaju obveze. Za način 2 <b>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK:</b> Ne preuzimaju obveze.
D. Sportske usluge (SKP 9641)	Za načine 1 i 2 <b>AT:</b> Ne preuzima obveze za usluge škola skijanja i planinarskih vodiča. <b>BG, CZ, LV, MT, PL, RO, SK:</b> Ne preuzimaju obveze. Za način 1 <b>CY, EE, HR:</b> Ne preuzimaju obveze.
E. Usluge parkova i plaža za rekreaciju (SKP 96491)	Za načine 1 i 2  Nema ograničenja.

## 11. PROMETNE USLUGE

A. Pomorski prijevoz	Za načine 1 i 2
a) Međunarodni prijevoz putnika  (SKP 7211 osim nacionalnog kabotažnog prijevoza <sup>(1)</sup> )	<b>BG, CY, DE, EE, ES, FR, FI, EL, IT, LT, MT, PT, RO, SI, SE:</b> Usluge razvoza ( <i>feedera</i> ) uz odobrenje.
b) Međunarodni prijevoz tereta  (SKP 7212 osim nacionalnog kabotažnog prijevoza <sup>(2)</sup> )	

<sup>(1)</sup> Ne dovodeći u pitanje područje primjene djelatnosti koje se mogu smatrati kabotažom na temelju odgovarajućeg nacionalnog zakonodavstva, ovaj popis ne uključuje nacionalni kabotažni prijevoz za koji se smatra da obuhvaća prijevoz putnika i robe između luke ili točke u državi članici EU-a i druge luke ili točke u istoj državi članici, uključujući na njezinom kontinentalnom pojasu kako je propisano Konvencijom UN-a o pravu mora, i promet koji počinje i završava u istoj luci ili točki u državi članici EU-a.

<sup>(2)</sup> Uključuje usluge razvoza (*feedera*) i seljenja opreme od strane pružatelja usluga međunarodnog pomorskog prijevoza među lukama koje se nalaze u istoj državi kada nisu uključeni nikakvi prihodi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Promet unutarnjim plovnim putovima	Za načine 1 i 2
a) Prijevoz putnika (SKP 7221 osim nacionalnog kabotažnog prijevoza <sup>30</sup> )	<b>EU:</b> Mjere temeljene na postojećim ili budućim sporazumima o pristupu unutarnjim plovnim putovima (uključujući sporazume koji prate poveznicu Rajna-Majna-Dunav), rezerviraju dio prava prometa za subjekte čije je sjedište u predmetnim zemljama i koji ispunjuju kriterije državljanstva u pogledu vlasništva. Vrijede propisi o provedbi Konvencije iz Mannheima o plovidbi Rajnom i Konvencije iz Beograda o režimu plovidbe na Dunavu.
b) Prijevoz tereta (SKP 7222 osim nacionalnog kabotažnog prijevoza <sup>30</sup> )	<b>AT:</b> Zahtijeva se registrirano trgovačko društvo ili stalne poslovne jedinice u Austriji. <b>BG, CY, EE, FI, HR, HU, LT, MT, RO, SE, SI:</b> Ne preuzimaju obveze. <b>CZ, SK:</b> Ne preuzimaju obveze samo za način 1
C. Željeznički prijevoz	Za način 1
a) Prijevoz putnika (SKP 7111)	<b>EU:</b> Ne preuzima obveze. Za način 2
b) Prijevoz tereta (SKP 7112)	Nema ograničenja.
D. Cestovni prijevoz	Za način 1
a) Prijevoz putnika (SKP 7121 i SKP 7122)	<b>EU:</b> Ne preuzima obveze. Za način 2
b) Prijevoz tereta (SKP 7123, osim prijevoza pošte za vlastite potrebe <sup>(1)</sup> ).	Nema ograničenja.
E. Prijevoz robe cjevovodima, osim goriva <sup>(2)</sup> (SKP 7139)	Za način 1 <b>EU:</b> Ne preuzima obveze. Za način 2 <b>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK:</b> Ne preuzimaju obveze.

## 12. POMOĆNE USLUGE U PRIJEVOZU <sup>(3)</sup>

A. Pomoćne usluge u pomorskom prijevozu	
a) Usluge utovara i istovara pomorskog tereta	Za način 1
b) Usluge pohrane i skladištenja (dio SKP-a 742)	<b>EU:</b> Ne preuzima obveze za usluge utovara i istovara pomorskog tereta, usluge guranja i tegljenja, usluge carinjenja te za usluge kontejnerske stanice i terminala.
c) Usluge carinjenja	<b>AT, BG, CY, CZ, DE, EE, HU, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE:</b> Ne preuzimaju obveze za iznajmljivanje plovila s posadom.
d) Usluge kontejnerske stanice i terminala	

<sup>(1)</sup> Dio SKP-a 71235, koji se nalazi pod naslovom KOMUNIKACIJSKE USLUGE u točki 2.A. Poštanske i kurirske usluge.

<sup>(2)</sup> Prijevoz goriva cjevovodima nalazi se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 13.B.

<sup>(3)</sup> Ne uključuje usluge održavanja i popravka prijevozne opreme, koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 1.F.) 1. do 1.F.) 4.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
e) Usluge pomorskih agencija f) Usluge otpreme pomorskog tereta g) Iznajmljivanje plovila s posadom (SKP 7213) h) Usluge guranja i tegljenja (SKP 7214) i) Pomoćne usluge u pomorskom prijevozu (dio SKP-a 745) j) Ostale pomoćne i popratne usluge (dio SKP-a 749)	<p><b>BG:</b> Ne preuzima obveze.</p> <p><b>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK:</b> Ne preuzimaju obveze za usluge pohrane i skladištenja.</p> <p><b>HR:</b> Ne preuzima obveze, osim za usluge agencije za prijevoz tereta.</p> <p>Za način 2</p> <p>Nema ograničenja.</p>
B. Pomoćne usluge u prometu unutarnjim plovnim putovima a) Usluge utovara i istovara tereta (dio SKP-a 741) b) Usluge pohrane i skladištenja (dio SKP-a 742) c) Usluge agencije za prijevoz tereta (dio SKP-a 748) d) Iznajmljivanje plovila s posadom (SKP 7223) e) Usluge guranja i tegljenja (SKP 7224) f) Pomoćne usluge u prometu unutarnjim plovnim putovima (dio SKP-a 745) g) Ostale pomoćne i popratne usluge (dio SKP-a 749)	<p>Za načine 1 i 2</p> <p><b>EU:</b> Mjere temeljene na postojećim ili budućim sporazumima o pristupu unutarnjim plovnim putovima (uključujući sporazume koji prate poveznicu Rajna-Majna-Dunav), rezerviraju dio prava prometa za subjekte čije je sjedište u predmetnim zemljama i koji ispunjuju kriterije državljanstva u pogledu vlasništva. Vrijede propisi o provedbi Konvencije iz Mannheima o plovidbi Rajnom.</p> <p><b>EU:</b> Ne preuzima obveze za usluge guranja i tegljenja, osim za CZ, LV, SK samo za način 2, kada: Nema ograničenja.</p> <p><b>HR:</b> Ne preuzima obveze, osim za usluge agencije za prijevoz tereta.</p> <p>Za način 1</p> <p><b>AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HU, LV, LT, MT, RO, SK, SI, SE:</b> Ne preuzimaju obveze za iznajmljivanje plovila s posadom.</p>
C. Pomoćne usluge u željezničkom prijevozu a) Usluge utovara i istovara tereta (dio SKP-a 741)	<p>Za način 1</p> <p><b>EU:</b> Ne preuzima obveze za usluge guranja i tegljenja.</p> <p><b>HR:</b> Ne preuzima obveze, osim za usluge agencije za prijevoz tereta.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) Usluge pohrane i skladištenja (dio SKP-a 742) c) Usluge agencije za prijevoz tereta (dio SKP-a 748) d) Usluge guranja i tegljenja (SK P 7113) e) e) Pomoćne usluge u željezničkom prijevozu (SK P 743) f) Ostale pomoćne i popratne usluge (dio SKP-a 749)	Za način 2  Nema ograničenja.
D. Pomoćne usluge u cestovnom prijevozu a) Usluge utovara i istovara tereta (dio SKP-a 741) b) Usluge pohrane i skladištenja (dio SKP-a 742) c) Usluge agencije za prijevoz tereta (dio SKP-a 748) d) Iznajmljivanje gospodarskih cestovnih vozila s vozačem (SK P 7124) e) Pomoćne usluge u cestovnom prijevozu (SK P 744) f) Ostale pomoćne i popratne usluge (dio SKP-a 749)	Za način 1  <b>AT, BG, CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE:</b> Ne preuzimaju obveze za iznajmljivanje gospodarskih cestovnih vozila s vozačem.  <b>HR:</b> Ne preuzima obveze, osim za usluge agencije za prijevoz tereta i pomoćne usluge u cestovnom prijevozu za koje se zahtijeva dozvola.  Za način 2  Nema ograničenja.
D. Pomoćne usluge u zračnom prijevozu	
a) Usluge prihvata i otpreme zrakoplova (uključujući pripremu i dostavu hrane i pića ( <i>catering</i> ))	Za način 1  <b>EU:</b> Ne preuzima obveze, osim za pripremu i dostavu hrane i pića ( <i>catering</i> ).  Za način 2  <b>BG, CY, CZ, HR, HU, MT, PL, RO, SK, SI:</b> Ne preuzimaju obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) Usluge pohrane i skladištenja (dio SKP-a 742)	Za načine 1 i 2 Nema ograničenja.
c) Usluge agencije za prijevoz tereta (dio SKP-a 748)	Za načine 1 i 2 Nema ograničenja.
d) Iznajmljivanje zrakoplova s posadom (SKP 734)	Za načine 1 i 2  <b>EU:</b> Zrakoplovi kojima se koriste zračni prijevoznici iz Unije moraju biti registrirani u državi članici koja je zračnom prijevozniku dala dozvolu ili drugdje u Uniji.  Kako bi se registrirao, može se zahtijevati da je zrakoplov u vlasništvu bilo fizičkih osoba koje ispunjuju posebne uvjete državljanstva ili pravnih osoba koje ispunjuju posebne uvjete u pogledu vlasništva kapitala i kontrole.  Iznimno i u posebnim okolnostima, strani zračni prijevoznik može iznajmiti zrakoplov registriran izvan EU-a zračnom prijevozniku iz EU-a za njegove iznimne potrebe, potrebe sezonskog kapaciteta ili potrebe nadilaženja operativnih poteškoća, kojima se ne može opravdano udovoljiti iznajmljivanjem zrakoplova registriranog u EU-u, a podliježe ishodu odobrenja za ograničeno vremensko razdoblje od države članice EU-a koja izdaje dozvolu zračnom prijevozniku iz EU-a.
e) Prodaja i marketing	Za načine 1 i 2
f) Sustav računalnih rezervacija	<b>EU:</b> Kada pružatelji usluga sustava računalnih rezervacija izvan EU-a ne osiguravaju zračnim prijevoznicima iz EU-a jednaki tretman <sup>(1)</sup> koji se osigurava u EU-u, ili kada zračni prijevoznici koji nisu iz EU-a ne osiguravaju pružateljima usluga sustava računalnih rezervacija iz EU-a jednaki tretman koji se osigurava u EU-u, mogu se poduzeti mjere kako bi se osiguralo da pružatelji usluga sustava računalnih rezervacija iz EU-a osiguraju jednaki tretman zračnim prijevoznicima koji nisu iz EU-a, odnosno da zračni prijevoznici iz EU-a osiguraju jednaki tretman pružateljima usluga sustava računalnih rezervacija koji nisu iz EU-a.
g) Upravljanje zračnim lukama	Za način 1 <b>EU:</b> Ne preuzima obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
E. Pomoćne usluge u prijevozu robe cjevovodima, osim goriva <sup>(2)</sup>	Za način 1
a) Usluge pohrane i skladištenja robe, osim goriva, koja se prevozi cjevovodima (dio SKP-a 742)	<b>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK:</b> Ne preuzimaju obveze.  Za način 2 Nema ograničenja.
<b>13. OSTALE PROMETNE USLUGE</b>	
Pružanje usluga kombiniranog prijevoza	<b>BE, DE, DK, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, NL, PT, UK:</b> Nema ograničenja, ne dovodeći u pitanje ograničenja iz Popisa obveza koja utječu na bilo koji oblik prijevoza.  <b>AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK:</b> Ne preuzimaju obveze.

<sup>(1)</sup> „Jednaki tretman” podrazumijeva nediskriminirajući tretman zračnih prijevoznika iz Unije i pružatelja usluga sustava računalnih rezervacija iz Unije.

<sup>(2)</sup> Pomoćne usluge u prijevozu goriva cjevovodima nalaze se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 13.C.



Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<b>14. ENERGETSKE USLUGE</b>	
A. Usluge povezane s rudarenjem (SKP 883) <sup>(1)</sup>	Za načine 1 i 2 Nema ograničenja.
B. Prijevoz goriva cjevovodima (SKP 7131)	Za način 1 <b>EU:</b> Ne preuzima obveze. Za način 2 <b>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK:</b> Ne preuzimaju obveze.
C. Usluge pohrane i skladištenja goriva koje se prevozi cjevovodima (dio SKP-a 742)	Za način 1: <b>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK:</b> Ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
D. Usluge veleprodaje krutih, tekućih i plinovitih goriva i povezanih proizvoda (SKP 62271)  i usluge veleprodaje električne energije, pare i tople vode.	Za način 1 <b>EU:</b> Ne preuzima obveze za usluge veleprodaje električne energije, pare i tople vode. Za način 2 Nema ograničenja.
E. Usluge maloprodaje motornog goriva (SKP 613)	Za način 1 <b>EU:</b> Ne preuzima obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
F. Maloprodaja loživog ulja, plina u boci, ugljena i drva (SKP 63297)  i usluge maloprodaje električne energije, plina (ne u bocama), pare i tople vode	Za način 1 <b>EU:</b> Ne preuzima obveze za usluge maloprodaje električne energije, plina (ne u bocama), pare i tople vode. <b>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK:</b> Ne preuzimaju obveze za maloprodaju loživog ulja, plina u boci, ugljena i drva, osim za poštanske narudžbe (nema ograničenja za poštanske narudžbe). Za način 2 Nema ograničenja.
G. Usluge povezane s distribucijom energije	Za način 1 <b>EU:</b> Ne preuzima obveze, osim za konzultantske usluge za koje nema ograničenja.

(<sup>1</sup>) Uključuje sljedeće usluge koje se pružaju uz naknadu ili na temelju ugovora: savjetodavne i konzultantske usluge povezane s rudarenjem, priprema rudarskih zemljišta, instalacija opreme na mjestu iskopa, bušenje, usluge s oruđem za bušenje, usluge povezane s kućištem i cijevima, usluge u području tehnike mulja i dobave, nadzor krutih tvari, posebne operacije istraživanja i rada u ocnima, geologija bušotina i nadzor bušenja, uzimanje uzoraka jezgre, ispitivanje okana, usluge ožičenja, dostava i rad tekućina za završne radove (slana voda), dostava i ugradnja uređaja za završne radove, cementiranje (ubrizgavanje pod tlakom), usluge stimulacije (lomljenje, obrada kiselinama i ubrizgavanje pod tlakom), usluge završnih radova i popravka okna, pečačenje i napuštanje okana.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(SKP 887)	Za način 2 Nema ograničenja.
<b>15. OSTALE USLUGE KOJE NISU DRUGDJE UKLJUČENE</b>	
a) Usluge pranja, čišćenja i bojanja  (SKP 9701)	Za način 1 <b>EU:</b> Ne preuzima obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
b) Usluge uređivanja kose (SKP 97021)	Za način 1 <b>EU:</b> Ne preuzima obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
c) Usluge kozmetičkih tretmana, manikure i pedikure (SKP 97022)	Za način 1 <b>EU:</b> Ne preuzima obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
d) Ostale usluge tretmana uljepšavanja d.n. (SKP 97029)	Za način 1 <b>EU:</b> Ne preuzima obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
e) Usluge lječilišta i neterapeutske masaže, u mjeri u kojoj se pružaju kao usluge opuštanja za dobar osjećaj tijela, a ne za medicinske ili rehabilitacijske potrebe <sup>(1)</sup> (SKP ver. 1.0 97230)	Za način 1 <b>EU:</b> Ne preuzima obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
g) Usluge telekomunikacijskih veza (SKP 7543)	Za načine 1 i 2  Nema ograničenja.

<sup>(1)</sup> Usluge terapeutske masaže i termalnog liječenja nalaze se u točkama 1.A.h) medicinske usluge, 1.A.j) 2. Usluge medicinskih sestara, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja te zdravstvene usluge (8.A i 8.C).

## PRILOG XXVII.C

**POPIS REZERVI U POGLEDU KLJUČNOG OSOBLJA, DIPLOMIRANIH VJEŽBENIKA I PRODAVATELJA POSLOVNIH USLUGA (UNIJA)**

1. U popisu rezervi u nastavku navode se liberalizirane gospodarske djelatnosti u skladu s glavom V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) poglavljem 6. (Poslovni nastan, trgovina uslugama i elektronička trgovina) odjeljcima 2. i 3. ovog Sporazuma na koje se primjenjuju ograničenja u pogledu ključnog osoblja i diplomiranih vježbenika u skladu s člankom 215. te u pogledu prodavatelja poslovnih usluga u skladu s člankom 216. ovog Sporazuma te se utvrđuju takva ograničenja. Popis u nastavku sastoji se od sljedećih elemenata:

(a) prvi stupac u kojem se navodi sektor ili podsektor u kojem se primjenjuju ograničenja; i

(b) drugi stupac u kojem se opisuju primjenjiva ograničenja.

Ako stupac iz točke (b) sadržava samo rezerve za konkretnu državu članicu, države članice koje u njemu nisu spomenute preuzimaju obveze u predmetnom sektoru bez rezervi (nepostojanje rezervi za konkretnu državu članicu u određenom sektoru ne dovodi u pitanje horizontalne rezerve ili sektorske rezerve za cijelu Uniju koje se mogu primjenjivati).

Unija ne preuzima nikakve obveze za ključno osoblje, diplomirane vježbenike i prodavatelje poslovnih usluga u gospodarskim djelatnostima koje nisu liberalizirane (ostaju bez obveza) u skladu s glavom V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) poglavljem 6. (Poslovni nastan, trgovina uslugama i elektronička trgovina) odjeljcima 2. i 3. ovog Sporazuma.

2. Pri utvrđivanju pojedinačnih sektora ili podsektora:

(a) SKP znači Središnja klasifikacija proizvoda kako je određena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, SKP prov, 1991.; i

(b) SKP ver. 1.0 znači Središnja klasifikacija proizvoda kako je određena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, SKP ver, 1.0, 1998.

3. Obveze u pogledu ključnog osoblja, diplomiranih vježbenika, prodavatelja poslovnih usluga i prodavatelja robe ne primjenjuju se u slučajevima u kojima je namjera ili učinak njihove privremene prisutnosti miješati se u ili na drugi način utjecati na ishod bilo kakvog spora ili pregovora o pravima radnika/o upravljanju.

4. U popis u nastavku nisu uključene mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola kada isti ne predstavljaju ograničenje u smislu članaka 215. i 216. ovog Sporazuma. Te mjere (npr. potreba pribavljanja dozvole, potreba pribavljanja priznanja kvalifikacija u zakonski uređenim sektorima, potreba polaganja posebnih ispita, uključujući jezične ispite), čak i ako nisu navedene, u svakom se slučaju primjenjuju na ključno osoblje, diplomirane vježbenike i prodavatelje poslovnih usluga iz Republike Moldove.

5. Svi ostali zahtjevi u skladu sa zakonima i propisima EU-a i njegovih država članica u pogledu ulaska, boravka, rada i mjera socijalne sigurnosti nastavljaju se primjenjivati, uključujući propise o razdoblju boravka, minimalnim plaćama i kolektivnim ugovorima o plaćama.

6. U skladu s člankom 202. stavkom 3. ovog Sporazuma, u popisu u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuje stranka.

7. Popisom u nastavku ne dovodi se u pitanje postojanje javnih monopola i isključivih prava kako su opisana u popisu obveza u pogledu poslovnog nastana.

8. U onim sektorima u kojima se primjenjuju ispitivanja gospodarskih potreba, njihovi glavni kriteriji bit će procjena odgovarajućeg stanja na tržištu u državi članici ili regiji u kojoj se usluga treba pružati, uključujući u odnosu na broj postojećih pružatelja usluga i utjecaj na njih.

9. Prava i obveze koje proizlaze iz popisa u nastavku ne proizvode učinak sami po sebi i stoga se njima ne dodjeljuju prava izravno fizičkim ili pravnim osobama.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
SVI SEKTORI	<p style="text-align: center;"><b>Opseg broja osoba premještenih unutar društva</b></p> <p><b>BG:</b> Broj osoba premještenih unutar društva ne smije premašivati 10 % prosječnog godišnjeg broja državljana država članica EU-a koji su zaposleni u predmetnoj bugarskoj pravnoj osobi. Ako je zaposleno manje od 100 osoba, broj osoba premještenih unutar društva može, podložno odobrenju, premašivati 10 % ukupnog broja zaposlenika</p> <p><b>HU:</b> Ne preuzima obveze za fizičke osobe koje su bile partneri u pravnoj osobi iz Republike Moldove.</p>
SVI SEKTORI	<p style="text-align: center;"><b>Diplomirani vježbenici</b></p> <p>Za <b>AT, CZ, DE, ES, FR, HU</b>, osposobljavanje mora biti povezano sa stečenom sveučilišnom diplomom.</p> <p><b>BG, HU:</b> Ispitivanja gospodarskih potreba zahtijevaju se za diplomirane vježbenike <sup>(1)</sup>.</p>
SVI SEKTORI	<p style="text-align: center;"><b>Glavni direktori i revizori</b></p> <p><b>AT:</b> Glavni direktori podružnica pravnih osoba moraju imati boravište u Austriji. Fizičke osobe unutar pravne osobe ili podružnice koje su odgovorne za poštovanje austrijskog Zakona o trgovini moraju imati poreznu rezidentnost u Austriji.</p> <p><b>FI:</b> Stranac koji trguje kao privatni poduzetnik treba imati dozvolu za obavljanje trgovačke djelatnosti i stalno boravište u EGP-u. Za sve sektore, zahtjevi u pogledu boravišta u EGP-u primjenjuju se na glavnog direktora; međutim, određenim trgovačkim društvima mogu se odobriti iznimke.</p> <p><b>FR:</b> Ako glavni direktor industrijske, trgovinske ili zanatske djelatnosti nema boravišnu dozvolu, treba imati posebno odobrenje.</p> <p><b>RO:</b> Većina revizora trgovačkih društava i njihovi zamjenici rumunjski su državljani.</p> <p><b>SE:</b> Glavni direktor pravne osobe ili podružnice mora imati boravište u Švedskoj.</p>
SVI SEKTORI	<p style="text-align: center;"><b>Priznavanje</b></p> <p><b>EU:</b> Direktive EU-a o uzajamnom priznavanju diploma primjenjuju se samo na državljane država članica EU-a. Pravo pružanja zakonski uređene usluge stručnjaka u jednoj državi članici ne daje pravo na pružanje te usluge u drugoj državi članici <sup>(2)</sup>.</p>

<sup>(1)</sup> U pogledu uslužnih sektora, ta ograničenja nisu veća od ograničenja iz postojećih obveza prema GATS-u.

<sup>(2)</sup> Kako bi se državljanima zemalja koje nisu članice EU-a priznale njihove kvalifikacije širom EU-a, potreban je sporazum o međusobnom priznavanju, o kojem se pregovara u okviru utvrđenom u članku 222. ovog Sporazuma.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
6. POSLOVNE USLUGE	
A. Usluge stručnjaka	
a) Pravne usluge (SKP 861) <sup>(1)</sup> osim usluga pravnog savjetovanja i usluga sastavljanja pravne dokumentacije i potvrđivanja koje pružaju pravni stručnjaci kojima su povjerene javne funkcije, primjerice bilježnici, „ <i>huissiers de justice</i> ” ili drugi „ <i>officiers publics et ministériels</i> ”.	<p><b>AT, CY, ES, EL, LT, MT, RO, SK:</b> Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje se zahtijeva za obavljanje odvjetničke djelatnosti s domaćim pravom (pravo EU-a i pravo država članica), podliježe uvjetu u pogledu državljanstva. Za ES, nadležna tijela mogu odobriti izuzeća.</p> <p><b>BE, FI:</b> Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori koje se zahtijeva za usluge pravnog zastupanja podliježe uvjetu u pogledu državljanstva zajedno sa zahtjevima u pogledu boravišta. U BE primjenjuju se kvote za zastupanje pred „<i>Cour de cassation</i>” u građanskim predmetima.</p> <p><b>BG:</b> Odvjetnici iz Republike Moldove mogu pružati samo usluge pravnog zastupanja državljanina Republike Moldove i podložno načelu reciprociteta te u suradnji s bugarskim odvjetnikom. Za usluge pravnog posredovanja zahtijeva se stalno boravište.</p> <p><b>FR:</b> Pristup odvjetnika zanimanjima „<i>avocat auprès de la Cour de Cassation</i>” i „<i>avocat auprès du Conseil d’Etat</i>” podliježe kvotama i uvjetu u pogledu državljanstva.</p> <p><b>HR:</b> Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori koje se zahtijeva za usluge pravnog zastupanja podliježe uvjetu u pogledu državljanstva (hrvatsko državljanstvo ili državljanstvo druge države članice).</p> <p><b>HU:</b> Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori podliježe uvjetu u pogledu državljanstva zajedno sa zahtjevom u pogledu boravišta. Za strane odvjetnike opseg pravnih usluga ograničen je na pravno savjetovanje koje se pruža na temelju ugovora o suradnji sklopljenog s mađarskim odvjetnikom ili odvjetničkim društvom.</p> <p><b>LV:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za zapisegnute odvjetnike na koje se ograničava pravno zastupanje u kaznenim predmetima.</p> <p><b>DK:</b> Plasiranje na tržište usluga pravnog savjetovanja ograničeno je na odvjetnike s danskom dozvolom za obavljanje poslovne djelatnosti. Za dobivanje danske dozvole za obavljanje djelatnosti, potrebno je pristupiti danskom pravnom ispitu.</p> <p><b>LU:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za pružanje pravnih usluga povezanih s luksemburškim pravom i pravom EU-a.</p> <p><b>SE:</b> Članstvo u odvjetničkoj komori, potrebno samo za korištenje švedskog naziva „<i>advokat</i>”, podliježe uvjetu u pogledu boravišta.</p>

<sup>(1)</sup> Uključuje usluge pravnog savjetovanja, usluge pravnog zastupanja, usluge pravne arbitraže i mirenja/posredovanja te usluge sastavljanja pravne dokumentacije i ovjeravanja.

Pružanje pravnih usluga dopušteno je samo u vezi s međunarodnim javnim pravom, pravom EU-a i pravom one države u kojoj su pružatelj usluga ili njegovo osoblje kvalificirani za obavljanje poslovne djelatnosti kao odvjetnici i, kao i pružanje drugih usluga, podliježe zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvole koji su primjenjivi u državama članicama. Za odvjetnike koji pružaju pravne usluge u vezi s javnim međunarodnim pravom i stranim pravom, ti zahtjevi u pogledu dozvole i postupci mogu, između ostalog, biti sukladnost s lokalnim etičkim kodeksima, korištenje naziva dobivenoga u domaćoj zemlji (osim ako je naziv priznat u zemlji domaćinu), zahtjevi u pogledu osiguranja, jednostavan upis u Odvjetničku komoru ili pojednostavnjeni pristup Odvjetničkoj komori zemlje domaćina putem testiranja sposobnosti i pravna ili profesionalna porezna rezidentnost u zemlji domaćinu. Pravne usluge u vezi s pravom EU-a u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u državi članici i djeluje osobno, a pravne usluge povezane s pravom države članice Europske unije u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u toj državi članici i djeluje osobno. Stoga bi punopravno članstvo u odvjetničkoj komori odgovarajuće države članice EU-a moglo biti potrebno za zastupanje pred sudovima i drugim nadležnim tijelima u Uniji jer uključuje primjenu postupovnog prava Unije i nacionalnog postupovnog prava. Međutim, u nekim državama članicama strani odvjetnici koji nemaju puno članstvo u Odvjetničkoj komori smiju u građanskim postupcima zastupati stranku koja je državljanin ili pripada državi u kojoj se odvjetnik smije baviti pravom.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) 1. Računovodstvene i knjigovodstvene usluge (SKP 86212 osim „revizorskih usluga“, SKP 86213, SKP 86219 i SKP 86220)	<b>FR:</b> Pružanje računovodstvenih i knjigovodstvenih usluga uvjetovano je odlukom ministra gospodarstva, financija i industrije, u suglasnosti s ministrom vanjskih poslova. Zahtjev u pogledu boravišta ne smije premašivati pet godina. <b>IT:</b> Zahtjev u pogledu boravišta.
b) 2. Revizorske usluge (SKP 86211 i 86212, osim računovodstvenih usluga)	<b>AT:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za zastupanje pred nadležnim tijelima i za obavljanje revizija predviđenih u posebnim austrijskim zakonima (npr. zakon o dioničkim društvima, zakon o burzi, zakon o bankarstvu itd.). <b>DK:</b> Zahtjev u pogledu boravišta. <b>ES:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za ovlaštene revizore te za upravitelje, direktore i partnere u trgovačkim društvima osim onih obuhvaćenih 8. Direktivom EEZ-a o pravu trgovačkih društava. <b>FI:</b> Zahtjev u pogledu boravišta za barem jednog od revizora finskog društva s ograničenom odgovornošću. <b>EL:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za ovlaštene revizore. <b>HR:</b> Samo ovlaštene revizori s dozvolom koju službeno priznaje Hrvatska revizorska komora mogu pružati revizorske usluge. <b>IT:</b> Zahtjev u pogledu boravišta za samostalne revizore. <b>SE:</b> Samo revizori ovlaštene u Švedskoj mogu pružati usluge pravne revizije u određenim pravnim osobama, među ostalim, u svim društvima s ograničenom odgovornošću. Za odobrenje zahtijeva se boravište.
c) Usluge poreznog savjetovanja (SKP 863) <sup>(1)</sup>	<b>AT:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za zastupanje pred nadležnim tijelima. <b>BG, SI:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake. <b>HU:</b> Zahtjev u pogledu boravišta.
d) Arhitektonske usluge i e) usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture (SKP 8671 i SKP 8674)	<b>EE:</b> Barem jedna odgovorna osoba (voditelj projekta ili savjetnik) mora imati boravište u Estoniji. <b>BG:</b> Strani stručnjaci moraju imati iskustvo u području građevinarstva od najmanje dvije godine. Uvjet u pogledu državljanstva za usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture. <b>EL, HU, IT:</b> Zahtjev u pogledu boravišta. <b>SK:</b> Članstvo u odgovarajućoj komori je obvezno; članstvo u odgovarajućoj stranoj ustanovi može se priznati. Zahtjev u pogledu boravišta, međutim iznimke se mogu razmotriti.
f) Inženjerske usluge i g) Integrirane inženjerske usluge (SKP 8672 i SKP 8673)	<b>EE:</b> Barem jedna odgovorna osoba (voditelj projekta ili savjetnik) mora imati boravište u Estoniji. <b>BG:</b> Strani stručnjaci moraju imati iskustvo u području građevinarstva od najmanje dvije godine. <b>HR, IT, SK:</b> Zahtjev u pogledu boravišta. <b>EL, HU:</b> Zahtjev u pogledu boravišta (za SKP 8673 zahtjev u pogledu boravišta primjenjuje se samo na diplomirane vježbenike).

<sup>(1)</sup> Ne uključuje usluge pravnog savjetovanja i pravnog zastupanja o poreznim pitanjima, koje se nalaze pod točkom 6.A.a) Pravne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
h) Medicinske (uključujući psihologe) i stomatološke usluge (SKP 9312 i dio SKP-a 85201)	<p><b>CZ, IT, SK:</b> Zahtjev u pogledu boravišta.</p> <p><b>CZ, RO, SK:</b> Za strane fizičke osobe zahtijeva se odobrenje nadležnih tijela.</p> <p><b>BE, LU:</b> Za diplomirane vježbenike zahtijeva se odobrenje nadležnih tijela za strane fizičke osobe.</p> <p><b>BG, MT:</b> Uvjet u pogledu državljanstva.</p> <p><b>DK:</b> Ograničeno ovlaštenje radi obavljanja posebne funkcije može se izdati na najviše 18 mjeseci i zahtijeva boravište.</p> <p><b>FR:</b> Uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, pristup je moguć u okviru godišnje utvrđenih kvota.</p> <p><b>HR:</b> Svim osobama koje izravno pružaju usluge pacijentima ili koje pacijente liječe potrebna je dozvola koju izdaje strukovna komora.</p> <p><b>LV:</b> Strani državljani za obavljanje medicinske djelatnosti trebaju dozvolu lokalnih zdravstvenih nadležnih tijela, temeljenu na gospodarskim potrebama za liječnicima i stomatolozima u određenoj regiji.</p> <p><b>PL:</b> Strani državljani za obavljanje medicinske djelatnosti trebaju dozvolu. Strani liječnici imaju ograničena prava glasa u okviru strukovnih komora.</p> <p><b>PT:</b> Zahtjev u pogledu boravišta za psihologe.</p>
i) Veterinarske usluge (SKP 932)	<p><b>BG, DE, EL, FR, HR, HU:</b> Uvjet u pogledu državljanstva.</p> <p><b>CZ i SK:</b> Zahtjev u pogledu državljanstva i boravišta.</p> <p><b>IT:</b> Zahtjev u pogledu boravišta.</p> <p><b>PL:</b> Zahtjev u pogledu državljanstva. Strane osobe mogu podnijeti zahtjev za dozvolu obavljanja poslovne djelatnosti.</p>
j) 1. Usluge primalja (dio SKP-a 93191)	<p><b>AT:</b> Za osnivanje privatne prakse u Austriji uvjet je da je predmetna osoba obavljala predmetno zanimanje barem tri godine prije osnivanja privatne prakse u Austriji.</p> <p><b>BE, LU:</b> Za diplomirane vježbenike zahtijeva se odobrenje nadležnih tijela za strane fizičke osobe.</p> <p><b>CY, EE, RO, SK:</b> Za strane fizičke osobe zahtijeva se odobrenje nadležnih tijela.</p> <p><b>FR:</b> Uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, pristup je moguć u okviru godišnje utvrđenih kvota.</p> <p><b>HR:</b> Svim osobama koje izravno pružaju usluge pacijentima ili koje pacijente liječe potrebna je dozvola koju izdaje strukovna komora.</p> <p><b>HU:</b> Ne preuzima obveze.</p> <p><b>IT:</b> Zahtjev u pogledu boravišta.</p> <p><b>LV:</b> Podložno gospodarskim potrebama koje se utvrđuju preko ukupnog broja primalja u određenoj regiji koji odobravaju lokalna zdravstvena nadležna tijela.</p> <p><b>PL:</b> Uvjet u pogledu državljanstva. Strane osobe mogu podnijeti zahtjev za dozvolu obavljanja poslovne djelatnosti.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<p>j) 2. Usluge medicinskih sestara, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja (dio SKP-a 93191)</p>	<p><b>AT:</b> Stranim pružateljima usluga dopuštene su samo sljedeće djelatnosti: medicinske sestre, fizioterapeuti, radni terapeuti, logopedi, dijetetičari i nutricionisti. Za osnivanje privatne prakse u Austriji uvjet je da je predmetna osoba obavljala predmetno zanimanje barem tri godine prije osnivanja privatne prakse u Austriji.</p> <p><b>BE, FR, LU:</b> Za diplomirane vježbenike zahtijeva se odobrenje nadležnih tijela za strane fizičke osobe.</p> <p><b>CY, CZ, EE, RO, SK:</b> Za strane fizičke osobe zahtijeva se odobrenje nadležnih tijela.</p> <p><b>HR:</b> Svim osobama koje izravno pružaju usluge pacijentima ili koje pacijente liječe potrebna je dozvola koju izdaje strukovna komora.</p> <p><b>HU:</b> Uvjet u pogledu državljanstva.</p> <p><b>DK:</b> Ograničeno ovlaštenje radi obavljanja posebne funkcije može se izdati na najviše 18 mjeseci i zahtijeva boravište.</p> <p><b>CY, CZ, EL, IT:</b> Podliježe ispitivanju gospodarskih potreba: odluka ovisi o slobodnim radnim mjestima u regiji i nedostatku radne snage</p> <p><b>LV:</b> Podložno gospodarskim potrebama koje se utvrđuju s pomoću ukupnog broja medicinskih sestara u određenoj regiji koji odobravaju lokalna zdravstvena nadležna tijela.</p>
<p>k) Maloprodaja farmaceutskih proizvoda i maloprodaja medicinske i ortopedske robe (SKP 63211) te ostale usluge koje pružaju ljekarnici <sup>(1)</sup></p>	<p><b>FR:</b> Uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, u okviru utvrđenih kvota, pristup državljana Republike Moldove moguć je pod uvjetom da pružatelj usluge ima francusku diplomu iz farmacije.</p> <p><b>DE, EL, SK:</b> Uvjet u pogledu državljanstva.</p> <p><b>HU:</b> Uvjet u pogledu državljanstva osim za maloprodaju farmaceutskih proizvoda i maloprodaju medicinske i ortopedske robe (SKP 63211).</p> <p><b>IT, PT:</b> Zahtjev u pogledu boravišta.</p>
<p>D. Usluge povezane s nekretninama <sup>(2)</sup></p>	
<p>a) Koje uključuju vlastitu ili zakupljenu imovinu (SKP 821)</p>	<p><b>FR, HU, IT, PT:</b> Zahtjev u pogledu boravišta.</p> <p><b>LV, MT, SI:</b> Uvjet u pogledu državljanstva.</p>
<p>b) Uz naknadu ili na temelju ugovora (SKP 822)</p>	<p><b>DK:</b> Zahtjev u pogledu boravišta osim ako ga ne ukine Danska agencija za gospodarstvo.</p> <p><b>FR, HU, IT, PT:</b> Zahtjev u pogledu boravišta.</p> <p><b>LV, MT, SI:</b> Uvjet u pogledu državljanstva.</p>
<p>E. Usluge unajmljivanja/iznajmljivanja bez izvođača</p>	
<p>e) Povezane s osobnim i kućanskim artiklima (SKP 832)</p>	<p><b>EU:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake i diplomirane vježbenike.</p>

<sup>(1)</sup> Opskrba javnosti farmaceutskim proizvodima, primjerice pružanje drugih usluga, podliježe zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola te kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima primjenjivima u državama članicama Europske unije. U pravilu, ova djelatnost ograničena je na ljekarnike. U nekim državama članicama, na ljekarnike je ograničena opskrba lijekovima koji se izdaju na recept.

<sup>(2)</sup> Uključena usluga odnosi se na zanimanje agenta nekretninama i ne utječe ni na kakva prava i/ili ograničenja za fizičke ili pravne osobe koje kupuju nekretninu.



Sektor ili podsektor	Opis rezervi
f) Iznajmljivanje telekomunikacijske opreme (SKP 7541)	<b>EU:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake i diplomirane vježbenike.
F. Ostale poslovne usluge	
e) Usluge tehničkog ispitivanja i analize (SKP 8676)	<b>IT, PT:</b> Zahtjevi u pogledu boravišta za biologe i kemijske analitičare.
f) Savjetodavne i konzultantske usluge vezane uz poljoprivredu, lov i šumarstvo (dio SKP-a 881)	<b>IT:</b> Zahtjevi u pogledu boravišta za agronome i „periti agrari”.
j) 2. Usluge zaštite (SKP 87302, SKP 87303, SKP 87304 i SKP 87305)	<p><b>BE:</b> Uvjet u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta za rukovođeće osoblje.</p> <p><b>BG, CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK:</b> Uvjet u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta.</p> <p><b>DK:</b> Uvjet u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta za rukovoditelje i zaštitnu službu zračnih luka.</p> <p><b>ES, PT:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za stručno osoblje.</p> <p><b>FR:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za glavne direktore i direktore.</p> <p><b>IT:</b> Uvjet u pogledu talijanskog državljanstva ili državljanstva jedne od država članica te zahtjev u pogledu boravišta za dobivanje potrebnog odobrenja za zaštitnu službu zračnih luka i prijevoz vrijednih predmeta.</p>
k) Povezane usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja (SKP 8675)	<p><b>BG:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake.</p> <p><b>DE:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za javno imenovane geodete.</p> <p><b>FR:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za „geodetske” djelatnosti koje se odnose na utvrđivanje prava vlasništva i zemljišnog prava.</p> <p><b>IT, PT:</b> Zahtjev u pogledu boravišta.</p>
l) 1. Održavanje i popravak plovila (dio SKP-a 8868)	<b>MT:</b> Uvjet u pogledu državljanstva.
l) 2. Održavanje i popravak opreme za željeznički prijevoz (dio SKP-a 8868)	<b>LV:</b> Uvjet u pogledu državljanstva.
l) 3. Održavanje i popravak motornih vozila, motocikala, motornih sanjki i opreme za cestovni prijevoz (SKP 6112, SKP 6122, dio SKP-a 8867 i dio SKP-a 8868)	<b>EU:</b> Za održavanje i popravak motornih vozila, motocikala i motornih sanjki, vrijedi uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake i diplomirane vježbenike.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
l) 5. Usluge održavanja i popravka metalnih proizvoda, (neuredskih) strojeva ili (neprijevozne i neuredske) opreme te osobnih i kućanskih artikala (*) (SKP 633, SKP 7545, SKP 8861, SKP 8862, SKP 8864, SKP 8865 i SKP 8866)	<b>EU:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake i diplomirane vježbenike, osim za: <b>BE, DE, DK, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, UK</b> za SKP 633, 8861, 8866; <b>BG</b> za usluge popravka osobnih i kućanskih artikala (osim nakita): (SKP 63301, 63302 i dio SKP-a 63303, 63304, 63309); <b>AT</b> za SKP 633, 8861 – 8866; <b>EE, FI, LV, LT</b> za SKP 633, 8861 – 8866; <b>CZ, SK</b> za SKP 633, 8861 – 8865; i <b>SI</b> za SKP 633, 8861, 8866.
m) Usluge čišćenja zgrada (SKP 874)	<b>CY, EE, HR, MT, PL, RO, SI:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake.
n) Usluge fotografiranja (SKP 875)	<b>HR, LV:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za posebne usluge fotografiranja. <b>PL:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za pružanje usluga fotografiranja iz zraka.
p) Tiskanje i izdavaštvo (SKP 88442)	<b>HR:</b> Zahtjev u pogledu boravišta za izdavače. <b>SE:</b> Zahtjev u pogledu boravišta za izdavače i vlasnike izdavačkih kuća i tiskara. <b>IT:</b> Vlasnici izdavačkih kuća i tiskara moraju biti državljani jedne od država članica.
q) Kongresne usluge (dio SKP-a 87909)	<b>SI:</b> Uvjet u pogledu državljanstva.
r) 1. Usluge pismenog i usmenog prevođenja (SKP 87905)	<b>FI:</b> Zahtjev u pogledu boravišta za ovlaštene pismene prevoditelje. <b>DK:</b> Zahtjev u pogledu boravišta za ovlaštene javne pismene i usmene prevoditelje, osim ako ga ne ukinu Danska agencija za gospodarstvo.
r) 3. Usluge agencije za naplatu (SKP 87902)	<b>BE, EL:</b> Uvjet u pogledu državljanstva. <b>IT:</b> Ne preuzima obveze.
r) 4. Usluge kreditnog izvješćivanja (SKP 87901)	<b>BE, EL:</b> Uvjet u pogledu državljanstva. <b>IT:</b> Ne preuzima obveze.

(\*) Usluge održavanja i popravka prijevozne opreme (SKP 6112, 6122, 8867 i SKP 8868) nalaze se pod točkama 6.F. l) 1. do 6.F. l) 4. Usluge održavanja i popravka za uredske strojeve i opremu, uključujući računala (SKP 845) nalaze se pod točkom 6.B. Računalne i srodne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
r) 5. Usluge umnožavanja (SKP 87904) <sup>(1)</sup>	<b>EU:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake i diplomirane vježbenike.
8. GRADITELJSTVO I POVEZANE INŽENJERSKE USLUGE (SKP 511, SKP 512, SKP 513, SKP 514, SKP 515, SKP 516, SKP 517 i SKP 518)	<b>BG:</b> Strani stručnjaci moraju imati iskustvo u području građevinarstva od najmanje dvije godine.
9. USLUGE DISTRIBUCIJE (osim distribucije oružja, streljiva i vojnog materijala)	
C. Usluge maloprodaje <sup>(2)</sup>	
c) Usluge maloprodaje prehrambenih proizvoda (SKP 631)	<b>FR:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za prodavače duhana (tj. buraliste).
10. USLUGE OBRAZOVANJA (samo privatno financirane usluge)	
A. Usluge osnovnog obrazovanja (SKP 921)	<b>FR:</b> Uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, državljani Republike Moldove mogu od nadležnih tijela dobiti odobrenje za osnivanje obrazovne institucije i upravljanje njome te za podučavanje. <b>IT:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za pružatelje usluga koji su ovlašteni za izdavanje diploma koje priznaje država. <b>EL:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za učitelje.
B. Usluge srednjoškolskog obrazovanja (SKP 922)	<b>FR:</b> Uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, državljani Republike Moldove mogu od nadležnih tijela dobiti odobrenje za osnivanje obrazovne institucije i upravljanje njome te za podučavanje. <b>IT:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za pružatelje usluga koji su ovlašteni za izdavanje diploma koje priznaje država. <b>EL:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za učitelje. <b>LV:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za usluge tehničkog i strukovnog srednjoškolskog obrazovanja za učenike s invaliditetom (SKP 9224).

<sup>(1)</sup> Ne uključuje usluge tiskanja, koje su uvrštene pod SKP 88442 i mogu se naći pod točkom 6.F. p).

<sup>(2)</sup> Ne uključuje usluge održavanja i popravka, koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 6.B i 6.F.l).

Ne uključuje usluge maloprodaje energenata, koje se nalaze pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točkama 19.E i 19.F.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Usluge visokoškolskog obrazovanja (SKP 923)	<p><b>FR:</b> Uvjet u pogledu državljanstva. Međutim, državljani Republike Moldove mogu od nadležnih tijela dobiti odobrenje za osnivanje obrazovne institucije i upravljanje njome te za podučavanje.</p> <p><b>CZ, SK:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za usluge visokoškolskog obrazovanja, osim za usluge tehničkog i strukovnog obrazovanja nakon srednje škole (SKP 92310).</p> <p><b>IT:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za pružatelje usluga koji su ovlašteni za izdavanje diploma koje priznaje država.</p> <p><b>DK:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za profesore.</p>
12. FINANCIJSKE USLUGE	
A. Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem	<p><b>AT:</b> Rukovodeće osoblje podružnice moraju činiti dvije fizičke osobe s boravištem u Austriji.</p> <p><b>EE:</b> Za neposredno osiguranje, upravljačko tijelo osiguravajućeg dioničkog društva sa sudjelovanjem kapitala fizičke ili pravne osobe iz Republike Moldove može uključivati državljane iz Republike Moldove samo u razmjeru sa sudjelovanjem fizičke ili pravne osobe iz Republike Moldove te u svakom slučaju najviše pola članova upravljačke skupine. Predsjednik uprave društva kćeri ili neovisnog trgovačkog društva mora imati stalno boravište u Estoniji.</p> <p><b>ES:</b> Zahtjev u pogledu boravišta za zanimanje aktuara (ili dvije godine iskustva).</p> <p><b>FI:</b> Glavni direktori i najmanje jedan revizor osiguravajućeg društva imaju svoje mjesto boravišta u EU-u, osim ako nadležna tijela nisu odobrila izuzeće. Glavni zastupnik osiguravajućeg društva iz Republike Moldove ima boravište u Finskoj, osim ako se glavni ured društva nalazi u EU-u.</p> <p><b>HR:</b> Zahtjev u pogledu boravišta.</p> <p><b>IT:</b> Zahtjev u pogledu boravišta za zanimanje aktuara.</p>
B. Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)	<p><b>BG:</b> Stalno boravište u Bugarskoj zahtijeva se za izvršne direktore i poslovođe.</p> <p><b>FI:</b> Glavni direktor i najmanje jedan revizor kreditnih institucija imaju svoje mjesto boravišta u EU-u, osim ako tijelo odgovorno za financijski nadzor nije odobrilo izuzeće.</p> <p><b>HR:</b> Zahtjev u pogledu boravišta. Upravni odbor vodi poslovanje kreditne institucije s državnog područja Republike Hrvatske. Najmanje jedan član upravnog odbora mora tečno govoriti hrvatski.</p> <p><b>IT:</b> Uvjet u pogledu boravišta na državnom području države članice EU-a za „promotori di servizi finanziari” (financijski trgovci).</p> <p><b>LT:</b> Najmanje jedan voditelj uprave banke mora imati stalno boravište u Republici Litvi.</p> <p><b>PL:</b> Zahtjev u pogledu državljanstva za barem jednog rukovoditelja banke.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
13. ZDRAVSTVENE USLUGE I USLUGE SOCIJALNE SKRBI (samo privatno financirane usluge)	
<p>A. Bolničke usluge (SKP 9311)</p> <p>B. Usluge hitne pomoći (SKP 93192)</p> <p>C. Usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga (SKP 93193)</p> <p>E. Usluge socijalne skrbi (SKP 933)</p>	<p><b>FR:</b> Za pristup rukovodećim funkcijama potrebno je odobrenje. Za odobrenje se uzima u obzir raspoloživost lokalnih rukovoditelja.</p> <p><b>HR:</b> Svim osobama koje izravno pružaju usluge pacijentima ili koje pacijente liječe potrebna je dozvola koju izdaje strukovna komora.</p> <p><b>LV:</b> Ispitivanja gospodarskih potreba za liječnike, stomatologe, primalje, medicinske sestre, fizioterapeute i paramedicinsko osoblje.</p> <p><b>PL:</b> Stranim je državljanima za obavljanje medicinske djelatnosti potrebna dozvola. Strani liječnici imaju ograničena prava glasa u okviru strukovnih komora.</p>
14. TURISTIČKE USLUGE I USLUGE POVEZANE S PUTOVANJIMA	
<p>A. Hoteli, restorani te priprema i dostava hrane i pića (<i>catering</i>) (SKP 641, SKP 642 i SKP 643) osim pripreme i dostave hrane i pića (<i>catering</i>) u uslugama zračnog prijevoza <sup>(1)</sup></p>	<p><b>BG:</b> Broj stranih rukovoditelja ne smije biti veći od broja rukovoditelja koji su bugarski građani, u slučajevima u kojima je javni (državni i/ili općinski) udio u vlasničkom kapitalu bugarskog trgovačkog društva veći od 50 %.</p> <p><b>HR:</b> Zahtjev u pogledu državljanstva za ugostiteljske usluge te usluge pripreme i dostave hrane i pića (<i>catering</i>) u kućanstva i na seoska gospodarstva.</p>
<p>B. Usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora) (uključujući voditelje putovanja) (SKP 7471)</p>	<p><b>BG:</b> Broj stranih rukovoditelja ne smije biti veći od broja rukovoditelja koji su bugarski građani, u slučajevima u kojima je javni (državni i/ili općinski) udio u vlasničkom kapitalu bugarskog trgovačkog društva veći od 50 %.</p> <p><b>HR:</b> Odobrenje ministarstva turizma za mjesto voditelja ureda.</p>
<p>C. Usluge turističkih vodiča (SKP 7472)</p>	<p><b>BG, CY, ES, FR, EL, HR, HU, LT, MT, PL, PT, SK:</b> Uvjet u pogledu državljanstva.</p> <p><b>IT:</b> Turistički vodiči iz trećih zemalja trebaju pribaviti posebnu dozvolu.</p>
15. REKREACIJSKE, KULTURNE I SPORTSKE USLUGE (osim audiovizualnih usluga)	
<p>A. Zabavljačke usluge (uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina uživo, cirkusa i diskoteka) (SKP 9619)</p>	<p><b>FR:</b> Za pristup rukovodećim funkcijama potrebno je odobrenje. Odobrenje podliježe uvjetu državljanstva kada se odobrenje zahtijeva za više od dvije godine.</p>

(1) Priprema i dostava hrane i pića (*catering*) u uslugama zračnog prijevoza nalaze se pod naslovom POMOĆNE USLUGE PRIJEVOZA pod točkom 17.E.a) Usluge prihvata i otpreme zrakoplova.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
16. PROMETNE USLUGE	
A. Pomorski prijevoz	
a) Međunarodni prijevoz putnika (SKP 7211 osim nacionalnog kabotažnog prijevoza). b) Međunarodni prijevoz tereta (SKP 7212 osim nacionalnog kabotažnog prijevoza)	<b>EU:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za posadu brodova. <b>AT:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za većinu glavnih direktora.
D. Cestovni prijevoz	
a) Prijevoz putnika (SKP 7121 i SKP 7122)	<b>AT:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za osobe i članove društva koji imaju pravo zastupati pravnu osobu ili partnerstvo. <b>DK, HR:</b> Uvjet u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta za rukovoditelje. <b>BG, MT:</b> Uvjet u pogledu državljanstva.
b) Prijevoz tereta (SKP 7123, osim prijevoza poštanskih i kurirskih pošiljaka za vlastite potrebe <sup>(1)</sup> ).	<b>AT:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za osobe i članove društva koji imaju pravo zastupati pravnu osobu ili partnerstvo. <b>BG, MT:</b> Uvjet u pogledu državljanstva. <b>HR:</b> Uvjet u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta za rukovoditelje.
E. Prijevoz robe cjevovodima, osim goriva <sup>(2)</sup> (SKP 7139)	<b>AT:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za glavne direktore.
17. POMOĆNE PROMETNE USLUGE <sup>(3)</sup>	
A. Pomoćne usluge u pomorskom prijevozu	<b>AT:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za većinu glavnih direktora. <b>BG, MT:</b> Uvjet u pogledu državljanstva.
a) Usluge utovara i istovara pomorskog tereta	<b>DK:</b> Zahtjev u pogledu boravišta za usluge carinjenja.
b) Usluge pohrane i skladištenja (dio SKP-a 742)	<b>EL:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za usluge carinjenja.
c) Usluge carinjenja	
d) Usluge kontejnerske stanice i terminala	
e) Usluge pomorskih agencija	

<sup>(1)</sup> Dio SKP-a 71235, koji se nalazi pod naslovom KOMUNIKACIJSKE USLUGE u točki 7.A. Poštanske i kurirske usluge.

<sup>(2)</sup> Prijevoz goriva cjevovodima nalazi se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 19.B.

<sup>(3)</sup> Ne uključuje usluge održavanja i popravka prijevozne opreme, koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 6.F.) 1. do 6.F.) 4.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
f) Usluge otpreme pomorskog tereta g) Iznajmljivanje plovila s posadom (SKP 7213) h) Usluge guranja i tegljenja (SKP 7214) i) Pomoćne usluge u pomorskom prijevozu (dio SKP-a 745) j) Ostale pomoćne i popratne usluge (osim pripreme i dostave hrane i pića ( <i>catering</i> )) (dio SKP-a 749)	
D. Pomoćne usluge u cestovnom prijevozu d) Iznajmljivanje gospodarskih cestovnih vozila s vozačem (SKP 7124)	<b>AT:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za osobe i članove društva koji imaju pravo zastupati pravnu osobu ili partnerstvo. <b>BG, MT:</b> Uvjet u pogledu državljanstva.
F. Pomoćne usluge u prijevozu robe cjevovodima, osim goriva <sup>(1)</sup> a) Usluge pohrane i skladištenja robe, osim goriva, koja se prevozi cjevovodima (dio SKP-a 742)	<b>AT:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za glavne direktore.
19. ENERGETSKE USLUGE	
A. Usluge povezane s rudarenjem (SKP 883) <sup>(2)</sup>	<b>SK:</b> Zahtjev u pogledu boravišta.
20. OSTALE USLUGE KOJE NISU DRUGDJE UKLJUČENE	
a) Usluge pranja, čišćenja i bojanja (SKP 9701)	<b>EU:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake i diplomirane vježbenike.

<sup>(1)</sup> Pomoćne usluge u prijevozu goriva cjevovodima nalaze se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 19.C.

<sup>(2)</sup> Uključuje sljedeće usluge koje se pružaju uz naknadu ili na temelju ugovora: savjetodavne i konzultantske usluge povezane s rudarenjem, priprema rudarskih zemljišta, instalacija opreme na mjestu iskopa, bušenje, usluge s oruđem za bušenje, usluge povezane s kućištem i cijevima, usluge u području tehnike mulja i dobave, nadzor krutih tvari, posebne operacije istraživanja i rada u ocnima, geologija bušotina i nadzor bušenja, uzimanje uzoraka jezgre, ispitivanje okana, usluge ožičenja, dostava i rad tekućina za završne radove (slana voda), dostava i ugradnja uređaja za završne radove, cementiranje (ubrizgavanje pod tlakom), usluge stimulacije (lomljenje, obrada kiselinama i ubrizgavanje pod tlakom), usluge završnih radova i popravka okna, pečačenje i napuštanje okana. Ne uključuje izravan pristup prirodnim resursima ili iskorištavanje prirodnih resursa. Ne uključuje pripreme radove na lokaciji za rudarenje resursa osim nafte i plina (SKP 5115) koje se nalazi pod naslovom 8. GRADITELJSTVO I POVEZANE INŽENJERSKE USLUGE

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) Usluge uređivanja kose (SKP 97021)	<b>EU:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake i diplomirane vježbenike.
c) Usluge kozmetičkih tretmana, manikure i pedikure (SKP 97022)	<b>EU:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake i diplomirane vježbenike.
d) Ostale usluge tretmana uljepšavanja d.n. (SKP 97029)	<b>EU:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake i diplomirane vježbenike.
e) Usluge lječilišta i neterapeutske masaže, u mjeri u kojoj se pružaju kao usluge opuštanja za dobar osjećaj tijela, a ne za medicinske ili rehabilitacijske potrebe <sup>(1)</sup> (SKP ver. 1.0 97230)	<b>EU:</b> Uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake i diplomirane vježbenike.

<sup>(1)</sup> Usluge terapeutske masaže i termalnog liječenja nalaze se u točkama 6.A.h) Medicinske i stomatološke usluge, 6.A.j) 2. Usluge medicinskih sestara, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja te zdravstvene usluge (13.A i 13.C).



## PRILOG XXVII.D

**POPIS REZERVI U POGLEDU UGOVORNIH PRUŽATELJA USLUGA I NEOVISNIH STRUČNJAKA (UNIJA)**

1. Stranke dopuštaju pružanje usluga ugovornih pružatelja usluga i neovisnih stručnjaka druge stranke na svojim državnim područjima prisutnošću fizičkih osoba, u skladu s člancima 217. i 218. ovog Sporazuma, za gospodarske djelatnosti navedene u nastavku i koje podliježu odgovarajućim ograničenjima.
2. Popis se sastoji od sljedećih elemenata:

(a) prvi stupac u kojem se navodi sektor ili podsektor u kojem se primjenjuju ograničenja; i

(b) drugi stupac u kojem se opisuju primjenjiva ograničenja.

Ako stupac iz točke (b) sadržava samo rezerve za konkretnu državu članicu, države članice koje u njemu nisu spomenute preuzimaju obveze u predmetnom sektoru bez rezervi (nepostojanje rezervi za konkretnu državu članicu u određenom sektoru ne dovodi u pitanje horizontalne rezerve ili sektorske rezerve za cijelu Uniju koje se mogu primjenjivati).

Unija preuzima obveze za ugovorne pružatelje usluga i neovisne stručnjake samo za one sektore gospodarske djelatnosti koji su izrijekom navedeni u nastavku.

3. Pri utvrđivanju pojedinačnih sektora ili podsektora:
  - (a) SKP znači Središnja klasifikacija proizvoda kako je određena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, SKP prov, 1991.; i
  - (b) SKP ver. 1.0 znači Središnja klasifikacija proizvoda kako je određena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, SKP ver, 1.0, 1998.
4. Obveze u pogledu ugovornih pružatelja usluga i neovisnih stručnjaka ne primjenjuju se u slučajevima u kojima je namjera ili učinak njihove privremene prisutnosti miješati se u ili na drugi način utjecati na ishod bilo kakvog spora ili pregovora o pravima radnika/o upravljanju.
5. U popis u nastavku nisu uključene mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola kada isti ne predstavljaju ograničenje u smislu članaka 217. i 218. ovog Sporazuma. Te mjere (npr. potreba pribavljanja dozvole, potreba pribavljanja priznanja kvalifikacija u zakonski uređenim sektorima, potreba polaganja posebnih ispita, uključujući jezične ispite), čak i ako nisu navedene, u svakom se slučaju primjenjuju na ugovorne pružatelje usluga i neovisne stručnjake iz Republike Moldove.
6. Svi ostali zahtjevi u skladu sa zakonima i propisima EU-a i njegovih država članica u pogledu ulaska, boravka, rada i mjera socijalne sigurnosti nastavljaju se primjenjivati, uključujući propise o razdoblju boravka, minimalnim plaćama i kolektivnim ugovorima o plaćama.
7. U popis u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuju stranke.
8. Popisom u nastavku ne dovodi se u pitanje postojanje javnih monopola ili isključivih prava u odgovarajućem sektoru kako ih je Unija utvrdila u Prilogu XXVII.-A ovom Sporazumu.
9. U onim sektorima u kojima se primjenjuju ispitivanja gospodarskih potreba, njihovi glavni kriteriji bit će procjena odgovarajućeg stanja na tržištu u državi članici ili regiji u kojoj se usluga treba pružati, uključujući u odnosu na broj postojećih pružatelja usluga i utjecaj na njih.

10. Prava i obveze koje proizlaze iz popisa u nastavku ne proizvode učinak sami po sebi i stoga se njima ne dodjeljuju prava izravno fizičkim ili pravnim osobama.

Stranke dopuštaju pružanje usluga ugovornih pružatelja usluga druge stranke na svojim državnim područjima prisutnošću fizičkih osoba, podložno uvjetima navedenima u članku 217. stavku 1. ovog Sporazuma, za sljedeće podsektore:

1. Pravne usluge povezane s međunarodnim javnim pravom i stranim pravom (tj. pravom koje nije pravo EU-a)
2. Računovodstvene i knjigovodstvene usluge
3. Usluge poreznog savjetovanja
4. Arhitektonske usluge, usluge urbanističkog planiranja i usluge krajobrazne arhitekture
5. Inženjerske usluge, integrirane inženjerske usluge
6. Računalne i povezane usluge
7. Usluge istraživanja i razvoja
8. Oglašavanje
9. Usluge savjetovanja u upravljanju
10. Usluge povezane sa savjetovanjem u upravljanju
11. Usluge tehničkog ispitivanja i analize
12. Povezane usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja
13. Održavanje i popravak opreme u okviru ugovora o uslugama nakon prodaje ili najma
14. Usluge pismenog prevođenja
15. Usluge istraživanja lokacija
16. Usluge zaštite okoliša
17. Usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora)
18. Zabavljачke usluge

Stranke dopuštaju pružanje usluga neovisnih stručnjaka druge stranke na svojim državnim područjima prisutnošću fizičkih osoba, podložno uvjetima navedenima u članku 218. stavku 2. ovog Sporazuma, za sljedeće podsektore:

1. Pravne usluge povezane s međunarodnim javnim pravom i stranim pravom (tj. pravom koje nije pravo EU-a)
2. Arhitektonske usluge, urbanističko planiranje i krajobrazna arhitektura
3. Inženjerske usluge i integrirane inženjerske usluge
4. Računalne i povezane usluge
5. Usluge savjetovanja u upravljanju i usluge povezane sa savjetovanjem u upravljanju
6. Usluge pismenog prevođenja

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
SVI SEKTORI	<p>Priznanje</p> <p><b>EU:</b> Direktive EU-a o uzajamnom priznanju diploma primjenjuju se samo na državljane država članica EU-a. Pravo pružanja zakonski uređene usluge stručnjaka u jednoj državi članici ne daje pravo na pružanje te usluge u drugoj državi članici. <sup>(1)</sup></p>
Usluge pravnog savjetovanja u pogledu međunarodnog javnog prava i stranog prava (tj. pravom koje nije pravo EU-a) (dio SKP-a 861) <sup>(2)</sup>	<p>AT, CY, DE, EE, IE, LU, NL, PL, PT, SE, UK: Nema ograničenja.</p> <p><b>BE, ES, HR, IT, EL:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake.</p> <p><b>LV:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba za ugovorne pružatelje usluga.</p> <p><b>BG, CZ, DK, FI, HU, LT, MT, RO, SI, SK:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba.</p>
	<p><b>DK:</b> Plasiranje na tržište djelatnosti pravnog savjetovanja ograničeno je na odvjetnike s danskom dozvolom za obavljanje poslovne djelatnosti. Za dobivanje danske dozvole za obavljanje djelatnosti, potrebno je pristupiti danskom pravnom ispitju.</p>
	<p><b>FR:</b> Za punopravno (pojednostavnjeno) članstvo u odvjetničkoj komori zahtijeva se ispitivanje sposobnosti. Pristup odvjetnika zanimanjima „avocat auprès de la Cour de cassation” i „avocat auprès du Conseil d’Etat” podliježe kvotama i uvjetu u pogledu državljanstva.</p> <p><b>HR:</b> Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori koje se zahtijeva za usluge pravnog zastupanja podliježe uvjetu u pogledu državljanstva.</p>
Računovodstvene i knjigovodstvene usluge (SKP 86212 osim „revizorskih usluga”, SKP 86213, SKP 86219 i SKP 86220)	<p><b>BE, CY, DE, EE, ES, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK:</b> Nema ograničenja.</p> <p><b>AT:</b> Poslodavac mora biti član odgovarajućeg strukovnog tijela u matičnoj državi ako takvo tijelo postoji.</p> <p><b>FR:</b> Zahtjev u pogledu odobrenja. Pružanje računovodstvenih i knjigovodstvenih usluga uvjetovano je odlukom ministra gospodarstva, financija i industrije, u suglasnosti s ministrom vanjskih poslova.</p> <p><b>BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba.</p> <p><b>HR:</b> Zahtjev u pogledu boravišta.</p>
Usluge poreznog savjetovanja (SKP 863) <sup>(3)</sup>	<p><b>BE, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK:</b> Nema ograničenja.</p> <p><b>AT:</b> Poslodavac mora biti član odgovarajućeg strukovnog tijela u matičnoj državi ako takvo tijelo postoji; uvjet u pogledu državljanstva za zastupanje pred nadležnim tijelima.</p> <p><b>BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba.</p> <p><b>CY:</b> Ne preuzima obveze za podnošenje poreznih prijavi.</p> <p><b>PT:</b> Ne preuzima obveze.</p> <p><b>HR, HU:</b> Zahtjev u pogledu boravišta.</p>

<sup>(1)</sup> Kako bi se državljanima trećih zemalja priznale njihove kvalifikacije širom EU-a, potrebno je u pregovorima dogovoriti sporazum o uzajamnom priznavanju u okviru utvrđenom u članku 222. ovog Sporazuma.

<sup>(2)</sup> Poput pružanja drugih usluga, pravne usluge podliježu zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvole koji su primjenjivi u državama članicama EU-a. Za odvjetnike koji pružaju pravne usluge u vezi s međunarodnim javnim pravom i stranim pravom, one mogu, među ostalim biti u obliku poštovanja lokalnih etičkih kodeksa, korištenja titule stečene u matičnoj zemlji (osim ako nije ishodeno priznanje titule u zemlji domaćinu), zahtjeva u pogledu osiguranja, jednostavne registracije pri odvjetničkoj komori zemlje domaćina ili pojednostavnjenog primitka u odvjetničku komoru zemlje domaćina putem ispitivanja sposobnosti te pravnu ili strukovnu rezidentnost u zemlji domaćinu.

<sup>(3)</sup> Ne uključuje usluge pravnog savjetovanja i pravnog zastupanja u poreznim pitanjima, koje se nalaze pod uslugama pravnog savjetovanja u pogledu međunarodnog javnog prava i stranog prava.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Arhitektonske usluge i usluge urbanističkog planiranja i krajo- brazne arhitekture (SKP 8671 i SKP 8674)	<b>EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK:</b> Nema ograničenja. <b>BE, ES, HR, IT:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. <b>LV:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba za ugovorne pružatelje usluga. <b>FI:</b> Fizička osoba mora dokazati da posjeduje posebno znanje važno za uslugu koja se pruža. <b>BG, CY, CZ, DE, FI, HU, LT, RO, SK:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba. <b>AT:</b> Samo usluge planiranja, u kojem slučaju: Ispitivanje gospodarskih potreba. <b>HR, HU, SK:</b> Zahtjev u pogledu boravišta.
Inženjerske usluge i integrirane inženjerske usluge (SKP 8672 i SKP 8673)	<b>EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK:</b> Nema ograničenja. <b>BE, ES, HR, IT:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. <b>LV:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba za ugovorne pružatelje usluga. <b>FI:</b> Fizička osoba mora dokazati da posjeduje posebno znanje važno za uslugu koja se pruža. <b>BG, CY, CZ, DE, FI, HU, LT, RO, SK:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba. <b>AT:</b> Samo usluge planiranja, u kojem slučaju: Ispitivanje gospodarskih potreba. <b>HR, HU:</b> Zahtjev u pogledu boravišta.
Računalne i povezane usluge (SKP 84)	<b>EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE:</b> Nema ograničenja. <b>ES, IT:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. <b>LV:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba za ugovorne pružatelje usluga. <b>BE:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. <b>AT, DE, BG, CY, CZ, FI, HU, LT, RO, SK, UK:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba. <b>HR:</b> Zahtjev u pogledu boravišta za ugovorne pružatelje usluga. Ne preuzima obveze za neovisne stručnjake.
Usluge istraživanja i razvoja (SKP 851, SKP 852 osim usluga psiho- loga <sup>(1)</sup> , SKP 853)	<b>EU, osim BE:</b> Zahtijeva se sporazum o gostovanju s odobrenom istraživačkom organizacijom <sup>(2)</sup> . <b>CZ, DK, SK:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba. <b>BE, UK:</b> Ne preuzimaju obveze. <b>HR:</b> Zahtjev u pogledu boravišta.
Oglašavanje (SKP 871)	<b>BE, CY, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK:</b> Nema ograničenja. <b>AT, BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba.
Usluge savjetovanja u upravljanju (SKP 865)	<b>DE, EE, EL, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK:</b> Nema ograničenja. <b>ES, IT:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. <b>BE, HR:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. <b>AT, BG, CY, CZ, FI, HU, LT, RO, SK:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba.
Usluge povezane sa savjetovanjem u upravljanju (SKP 866)	<b>DE, EE, EL, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK:</b> Nema ograničenja. <b>BE, ES, HR, IT:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. <b>AT, BG, CY, CZ, FI, LT, RO, SK:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba. <b>HU:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba, osim za usluge arbitraže i mirenja (SKP 86602), u kojem slučaju: Ne preuzima obveze.

<sup>(1)</sup> Dio SKP-a 85201 koji se nalazi pod naslovom Medicinske i stomatološke usluge.

<sup>(2)</sup> Za sve države članice osim DK, odobrenje istraživačke organizacije i sporazum o gostovanju moraju ispunjavati uvjete određene na temelju Direktive br. 2005/71/EZ.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Usluge tehničkog ispitivanja i analize (SKP 8676)	<b>BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK:</b> Nema ograničenja. <b>AT, BG, CY, CZ, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba.
Povezane usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja (SKP 8675)	<b>BE, EE, EL, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK:</b> Nema ograničenja. <b>AT, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba. <b>DE:</b> Ne preuzima obveze za javno imenovane geodete. <b>FR:</b> Ne preuzima obveze za „geodetske” djelatnosti koje se odnose na utvrđivanje prava vlasništva i zemljišna prava. <b>BG:</b> Ne preuzima obveze.
Održavanje i popravak plovila (dio SKP-a 8868)	<b>BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE:</b> Nema ograničenja. <b>AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba. <b>UK:</b> Ne preuzima obveze.
Održavanje i popravak opreme za željeznički prijevoz (dio SKP-a 8868)	<b>BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE:</b> Nema ograničenja. <b>AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba. <b>UK:</b> Ne preuzima obveze.
Održavanje i popravak motornih vozila, motocikala, motornih sanjki i opreme za cestovni prijevoz (SKP 6112, SKP 6122, dio SKP-a 8867 i dio SKP-a 8868)	<b>BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE:</b> Nema ograničenja. <b>AT, BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba. <b>UK:</b> Ne preuzima obveze.
Održavanje i popravak zrakoplova i njihovih dijelova (dio SKP-a 8868)	<b>BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE:</b> Nema ograničenja. <b>AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba. <b>UK:</b> Ne preuzima obveze.
Održavanje i popravak metalnih proizvoda, (neuredskih) strojeva ili (neprijevozne i neuredske) opreme te osobnih i kućanskih artikala <sup>(1)</sup> (SKP 633, SKP 7545, SKP 8861, SKP 8862, SKP 8864, SKP 8865 i SKP 8866)	<b>BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK:</b> Nema ograničenja. <b>AT, BG, CY, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba.
Pismeno prevođenje (SKP 87905, osim službenih i certificiranih djelatnosti)	<b>DE, EE, FR, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK:</b> Nema ograničenja. <b>BE, ES, IT, EL:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. <b>CY, LV:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba za ugovorne pružatelje usluga. <b>AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba. <b>HR:</b> Ne preuzima obveze za neovisne stručnjake.

<sup>(1)</sup> Usluge održavanja i popravka uredskih strojeva i opreme, uključujući računala (SKP 845) nalaze se pod naslovom Računalne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Usluge istraživanja lokacija (SKP 5111)	<b>BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK:</b> Nema ograničenja. <b>AT, BG, CY, CZ, FI, HU, LT, LV, RO, SK:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba.
Usluge zaštite okoliša (SKP 9401 <sup>(1)</sup> , SKP 9402, SKP 9403, SKP 9404 <sup>(2)</sup> , dio SKP-a 94060 <sup>(3)</sup> , SKP 9405, dio SKP-a 9406, SKP 9409)	<b>BE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK:</b> Nema ograničenja. <b>AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EL, FI, HU, LT, LV, RO, SK:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba.
Usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora) (uključujući voditelje putovanja <sup>(4)</sup> ) (SKP 7471)	<b>AT, CZ, DE, EE, ES, FR, IT, LU, NL, PL, SI, SE:</b> Nema ograničenja. <b>BG, EL, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba. <b>BE, CY, DK, FI, IE:</b> Ne preuzimaju obveze, osim za voditelje putovanja (osobe čija je funkcija pratiti skupinu na putovanju koja se sastoji od najmanje 10 osoba, a ne djeluju kao vodiči na konkretnim lokacijama). <b>HR:</b> Zahtjev u pogledu boravišta. <b>UK:</b> Ne preuzima obveze.
Usluge zabave, osim audiovizualnih usluga (uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina uživo, cirkusa i diskoteka) (SKP 9619)	<b>BG, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE:</b> Može se zahtijevati viša kvalifikacija <sup>(5)</sup> . Ispitivanje gospodarskih potreba. <b>AT:</b> Više kvalifikacije i ispitivanje gospodarskih potreba, osim za osobe koje svoju glavnu poslovnu djelatnost obavljaju u području primijenjene umjetnosti, od koje ostvaruju i najveći dio svojih prihoda i pod uvjetom da te osobe ne obavljaju druge komercijalne djelatnosti u Austriji, u kojem slučaju: Nema ograničenja. <b>FR:</b> Ne preuzima obveze za ugovorne pružatelje usluga, osim u sljedećim primjerima: — radna dozvola izdana je na razdoblje koje ne prelazi devet mjeseci i može se produžiti za tri mjeseca. — ispitivanje gospodarskih potreba — poduzeće za obavljanje zabavne djelatnosti mora platiti porez francuskom uredu za useljavanje i integraciju ( <i>Office Français de l'Immigration et de l'Intégration</i> ). <b>CY:</b> Ispitivanje gospodarskih potreba za glazbene skupine uživo i za usluge diskoteka. <b>SI:</b> Trajanje boravka ograničeno na 7 dana po događanju. Za usluge cirkusa i zabavnih parkova trajanje boravka ograničeno je na najviše 30 dana po kalendarskoj godini. <b>BE, UK:</b> Ne preuzimaju obveze.

<sup>(1)</sup> Odgovara uslugama povezanim s kanalizacijom.

<sup>(2)</sup> Odgovara uslugama čišćenja ispušnih plinova.

<sup>(3)</sup> Odgovara dijelovima usluga zaštite prirode i krajolika.

<sup>(4)</sup> Pružatelji usluga čija je funkcija pratiti skupinu na putovanju koja se sastoji od najmanje 10 osoba, a ne rade kao vodiči na određenim lokacijama.

<sup>(5)</sup> Ako kvalifikacija nije stečena u EU-u i njegovim državama članicama, predmetna država članica može ocijeniti je li jednakovrijedna kvalifikaciji koja se zahtijeva na njezinu području.

## PRILOG XXVII.E

## POPIS REZERVI U POGLEDU POSLOVNOG NASTANA (REPUBLIKA MOLDOVA)

1. U popisu u nastavku navode se gospodarske djelatnosti za koje Republika Moldova na temelju članka 205. stavka 1. ovog Sporazuma na poslovni nastan i ulagače iz Unije primjenjuje rezerve u odnosu na nacionalni tretman ili najpovoljniji tretman.

Popis se sastoji od sljedećih elemenata:

- (a) prvi stupac u kojem se navodi sektor ili podsektor u kojem se primjenjuju ograničenja;
- (b) drugi stupac s opisom primjenjivih rezervi u sektoru ili podsektoru navedenome u prvom stupcu.
2. Pri utvrđivanju pojedinačnih sektora ili podsektora:
- (a) SKP znači Središnja klasifikacija proizvoda kako je određena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, SKP prov., 1991.;
- (b) SKP ver. 1.0 znači Središnja klasifikacija proizvoda kako je određena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, SKP ver., 1.0, 1998.
3. U skladu s člankom 202. stavkom 1. ovog Sporazuma, u popisu u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuju stranke.
4. U skladu s člankom 205. ovog Sporazuma, nediskriminirajući zahtjevi, kao što su oni koji se odnose na zakonski oblik ili obvezu ishođenja licenci ili dozvola primjenjivi na sve pružatelje koji djeluju na području bez obzira na nacionalnost, boravište ili jednakovrijedne kriterije, ne nalaze se na popisu iz ovog priloga s obzirom na to da ovaj Sporazum na njih ne utječe.
5. Prava i obveze koje proizlaze iz popisa u nastavku ne proizvode učinak sami po sebi i stoga se njima ne dodjeljuju prava izravno fizičkim ili pravnim osobama.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
I. HORIZONTALNE REZERVE	
Rezerve uključuju sve sektore	Zemljište Zakup zemljišta ne traje dulje od dopuštenih 99 godina. Strani pružatelji usluga mogu kupiti zemljište osim poljoprivrednog i šumskog zemljišta.
I. POSEBNE REZERVE	
1. POSLOVNE USLUGE	
A. Usluge stručnjaka	
(a) Pravne usluge:	
— ograničene na savjetovanje u području prava zemlje domaćina; (SKP 861)	Pravne usluge povezane sa zastupanjem pred sudovima i ostalim javnim tijelima može pružati pravni stručnjak iz države članice EU-a ako surađuje s lokalnim odvjetnikom ili nakon obavljenog pripravnštva u trajanju od godinu dana radi dobivanja licence u Republici Moldovi. Usluge pravnog savjetovanja, osim zastupanja pred sudom i ostalim tijelima, mogu se pružati nakon prethodnog upisa u poseban registar Vijeća odvjetničke komore. Usluge pismenog i/ili usmenog prevođenja za sudstvo mogu se pružati nakon prethodnog priznavanja odobrenja za obavljanje usluga ovlaštenog usmenog/pismenog prevoditelja koje je izdano u drugoj državi, od strane Komisije za izdavanje potvrda ministarstva pravosuđa. Usluge posredovanja može pružati osoba koja ima dozvolu za pružanje usluga posrednika izdanu u drugoj državi nakon što je Odbor za posredovanje službeno ovjeri.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<p>(h) Privatne medicinske i stomatološke usluge (SKP 9312) (SKP 9312, osim usluga koje se pružaju u javnom sektoru)</p> <p>F. Ostale poslovne usluge</p> <p>(k) Usluge pronalaženja i zapošljavanja osoblja (SKP 872)</p> <p>(l) Istraga i zaštita (SKP 873)</p> <p>2. KOMUNIKACIJSKE USLUGE</p> <p>A. Poštanske usluge</p> <p>(a) Međunarodne poštanske usluge te međunarodne poštanske usluge povezane s pismima težine do 350 grama; (SKP 7511)</p> <p>7. FINANCIJSKE USLUGE</p> <p>Bankarski sektor i ostale financijske usluge (osim osiguranja)</p> <p>Sudjelovanje u izdavanju svih vrsta vrijednosnih papira, uključujući pokroviteljstvo izdanja i plasiranje (javno ili privatno) kao posrednik te pružanje usluga povezanih s takvim izdanjima.</p>	<p>Usluge ovlaštenog stečajnog upravitelja mogu se pružati nakon obavljenog pripravnštva u trajanju od godinu dana i nakon položenog ispita Komisije za izdavanje dozvola i nadzor pri ministarstvu pravosuđa.</p> <p>Zahtjev u pogledu državljanstva za javne bilježnike i ovrhovoditelje.</p> <p>Stranim je državljanima za obavljanje medicinske djelatnosti potrebna dozvola lokalnih zdravstvenih nadležnih tijela temeljena na ispitivanju gospodarskih potreba.</p> <p>Usluge se mogu pružati samo preko pravnih osoba koje su osnovane u Republici Moldovi.</p> <p>Monopol trgovačkog društva „Posta Moldova” koje je u državnom vlasništvu.</p> <p>Nacionalna banka Moldove fiskalni je ured za potrebe države na tržištu državnih obveznica.</p>



## PRILOG XXVII.F

## POPIS OBVEZA U POGLEDU PREKOGRANIČNIH USLUGA

## (REPUBLIKA MOLDOVA)

1. U popisu obveza u nastavku navode se gospodarske djelatnosti koje je stranka Republika Moldova liberalizirala na temelju članka 212. ovog Sporazuma, te, u obliku rezervi, ograničenja pristupa tržištu i nacionalnog tretmana koja se primjenjuju na usluge i pružatelje usluga iz Unije u tim djelatnostima.

Popis se sastoji od sljedećih elemenata:

- (a) prvi stupac u kojem se navodi sektor ili podsektor u kojem se preuzima obveza;
- (b) drugi stupac s opisom primjenjivih rezervi u sektoru ili podsektoru navedenome u prvom stupcu;

Obveze se ne preuzimaju u sektorima ili podsektorima koji nisu navedeni u popisu u nastavku.

2. Pri utvrđivanju pojedinačnih sektora ili podsektora:

- (a) SKP znači Središnja klasifikacija proizvoda kako je određena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, SKP *prov.*, 1991.;
- (b) SKP ver. 1.0 znači Središnja klasifikacija proizvoda kako je određena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, SKP *ver.* 1.0, 1998.

3. U popis u nastavku nisu uključene mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola kada isti ne predstavljaju ograničenje pristupa tržištu ili nacionalnog tretmana u smislu članaka 210. i 211. ovog Sporazuma. Te mjere (npr. potreba pribavljanja dozvole, obveze univerzalne usluge, potreba pribavljanja priznanja kvalifikacija u uređenim sektorima, potreba polaganja posebnih ispita, uključujući jezične ispite, nediskriminirajući zahtjev prema kojem se određene djelatnosti ne smiju izvršavati u ekološki zaštićenim zonama ili područjima od posebnog povijesnog ili umjetničkog značenja), čak i ako nisu navedene, u svakom se slučaju primjenjuju na ulagače druge stranke.
4. Popis u nastavku ne dovodi u pitanje izvedivost načina 1 u određenim sektorima i podsektorima te ne dovodi u pitanje postojanje javnih monopola i isključivih prava kako su opisana u popisu obveza povezanim s poslovnim nastanom.
5. U skladu s člankom 202. stavkom 3. ovog Sporazuma, u popisu u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuju stranke.
6. Prava i obveze koje proizlaze iz ovog popisa obveza ne proizvode učinak sami po sebi i stoga se njima ne dodjeljuju prava izravno fizičkim ili pravnim osobama.
7. Način 1 i način 2 odnose se na sredstva za pružanje usluga kako su opisana u članku 203. stavku 13. točkama (a) i (b) ovog Sporazuma.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
I. POSEBNE OBVEZE	
1. POSLOVNE USLUGE	
A. Usluge stručnjaka	
(a) Pravne usluge:	
— (osim savjetovanja u području prava matične zemlje i međunarodnog prava)	(1) Ne preuzima obveze, osim za sastavljanje pravnih dokumenata.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(SKP 861)	(2) Nema ograničenja.
— Savjetovanje u području prava matične zemlje i treće zemlje te međunarodnog prava  (dio SKP-a 861)	(1) Nema ograničenja.  (2) Nema ograničenja.
(b) Računovodstvene, revizorske i knjigovodstvene usluge (SKP 862)	(1) Nema ograničenja. (2) Nema ograničenja.
(c) Usluge oporezivanja (SKP 863) (d) Arhitektonske usluge; (SKP 8671) (e) Inženjerske usluge (SKP 8672)	
(f) Integrirane inženjerske usluge (SKP 8673) (g) Usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture (SKP 8674)	
(h) Privatne medicinske i stomatološke usluge (SKP 9312) (SKP 9312, osim usluga koje se pružaju u javnom sektoru)	(1) Nema ograničenja. (2) Javnim programima zdravstvenog osiguranja nisu pokriveni troškovi medicinske skrbi u inozemstvu.
(i) Veterinarske usluge. (SKP 932)	(1) Nema ograničenja. (2) Nema ograničenja.
(j) Usluge primalja, medicinskih sestara, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja (SKP 93191, osim usluga koje se pružaju u javnom sektoru)	(1) Nema ograničenja. (2) Javnim programima zdravstvenog osiguranja nisu pokriveni troškovi medicinskih usluga u inozemstvu.
B. Računalne i povezane usluge	
(a) Usluge savjetovanja povezane s instalacijom računalne strojne opreme (SKP 841) (b) Usluge implementacije softvera (SKP 842) (c) Usluge obrade podataka; (SKP 843) (d) Usluge baze podataka (SKP 844); (e) Ostalo (SKP 845 + 849)	(1) Nema ograničenja. (2) Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Usluge istraživanja i razvoja	
(a) Usluge istraživanja i razvoja u prirodnim znanostima (SKP 851); (b) Usluge istraživanja i razvoja u društvenim i humanističkim znanostima (SKP 852); (c) Interdisciplinarne usluge istraživanja i razvoja (SKP 853).	(1) Nema ograničenja. (2) Nema ograničenja.
D. Usluge povezane s nekretninama	
(a) Koje uključuju vlastitu ili zakupljenu imovinu (SKP 821) (b) Uz naknadu ili na temelju ugovora (SKP 822).	(1) Nema ograničenja. (2) Nema ograničenja.
E. Usluge unajmljivanja/iznajmljivanja bez izvođača	
(a) U pogledu plovila: (SKP 83103) (b) U pogledu zrakoplova: (SKP 83104) (c) U pogledu ostale prijevozne opreme (SKP 83101 + 83102 + 83105); (d) U pogledu ostalih strojeva i opreme (SKP 83106 - 83109);	(1) Nema ograničenja. (2) Nema ograničenja.
(e) Ostalo (SKP 832), uključujući prethodno snimljene videokasete i optičke diskove za upotrebu u kućnoj opremi za zabavu.	
F. Ostale poslovne usluge	
(a) Usluge oglašavanja (SKP 871); (b) Usluge istraživanja tržišta i usluge ispitivanja javnog mišljenja (SKP 864);	(1) Nema ograničenja. (2) Nema ograničenja.
(c) Usluge savjetovanja u upravljanju (SKP 865); (d) Usluge povezane sa savjetovanjem u upravljanju (SKP 866); (e) Usluge tehničkog ispitivanja i analize (SKP 8676); (f) Usluge povezane s poljoprivredom, lovom i šumarstvom (SKP 881);	

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(g) Usluge povezane s ribarstvom (SKP 882); (h) Usluge povezane s rudarenjem (SKP 883 + 5115); (i) Usluge povezane s proizvodnjom (SKP 884 + 885); (osim za 88442);	
(j) Usluge povezane s distribucijom energije (SKP 887);	
(k) Usluge pronalaženja i zapošljavanja osoblja (SKP 872);	
(l) Istraga i zaštita (SKP 873);	
(m) Povezane usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja (SKP 8675); (n) Održavanje i popravak opreme (ne uključuje morska plovila, zrakoplove ni ostalu prijevoznu opremu) (SKP 633 + 8861 - 8866); (o) Usluge čišćenja zgrada (SKP 874);	
(p) Usluge fotografiranja (SKP 875); (q) Usluge pakiranja (SKP 876); (r) Tiskanje i izdavaštvo (SKP 88442); (s) Kongresne usluge (SKP 87909*); (t) Ostalo (SKP 8790).	
<b>2. KOMUNIKACIJSKE USLUGE</b>	
<b>A. Poštanske usluge</b>	
(a) Međunarodne poštanske usluge te međunarodne poštanske usluge povezane s pismima težine do 350 grama (SKP 7511);	(1) Monopol trgovačkog društva „Posta Moldova” koje je u državnom vlasništvu. (2) Nema ograničenja.
(b) Poštanske usluge vezane uz pošiljke (SKP 75112);	(1) Nema ograničenja. (2) Nema ograničenja.
(c) Poštanske šalterske usluge (SKP 75113).	

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Kurirske usluge (SKP 7512)	(1) Nema ograničenja. (2) Nema ograničenja.
C. Telekomunikacijske usluge	
(a) Javne telefonske usluge; (SKP 7521);	(1) Nema ograničenja. (2) Nema ograničenja.
(b) Analogne ćelijske usluge (SKP 7521 3.1);	
(c) Digitalne ćelijske usluge (SKP 7521 3.2);	
(d) Mobilne usluge (SKP 7521 3): — usluge osobnog poziva, (SKP 75291), — mobilne podatkovne usluge;	
(e) Satelitska komunikacija;	
(f) Usluge poslovne mreže (SKP 7522);	
(g) Usluge prijenosa podataka komutacijom paketa (SKP 75232);	
(h) Usluge prijenosa podataka komutacijom linija (SKP 7523*);	
(i) Brzobjavne usluge i usluge teleksa (SKP 7522 i 7523)	
(j) Usluge telefaksa (SKP 7521* + 7529*);	
(k) Usluge zakupljenih privatnih linija (SKP 7522* + 7523*);	
(l) Elektronička pošta (SKP 7523*);	
(m) Govorna pošta (SKP 7523*);	
(n) Informacije dostupne putem interneta i preuzimanje iz baze podataka (SKP 7523*);	
(o) Elektronička razmjena podataka (EDI) (SKP 7523*);	

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(p) Poboľšane usluge komunikacije putem telefaksa/ usluge komunikacije putem telefaksa s dodanom vrijednošću uključujući pohranjivanje i prosljeđivanje, pohranjivanje i dohvaćanje (SKP 7523*);	
(q) Pretvorba koda i protokola (SKP nije dostupan); (r) Informacije dostupne putem interneta i/ili obrada podataka (uključujući obradu transakcije) (SKP 843); (s) Ostale telekomunikacijske usluge (SKP 7529); (t) Ostalo (SKP 7549).	
3. GRADITELJSTVO I POVEZANE INŽENJERSKE USLUGE	
(a) Opći građevinski radovi izgradnje zgrada (SKP 512); (b) Opći građevinski radovi za niskogradnju (SKP 513);	(1) Nema ograničenja. (2) Nema ograničenja.
(c) Instalacijski radovi i montaža (SKP 514 + 516); (d) Završni građevinski radovi (SKP 517); (e) Ostalo (SKP 511 + 515 + 518).	
4. USLUGE DISTRIBUCIJE	
(a) Usluge posrednikâ (SKP 621); (b) Usluge veleprodaje (SKP 611, 622);	(1) Nema ograničenja. (2) Nema ograničenja.
(c) Usluge maloprodaje (SKP 611 + 613 + 631 + 632 + 633 + 6111 + 6113 + 6121), uključujući audio i video ploče i vrpce te optičke diskove (SKP 63234); (d) Franšize (SKP 8929); (e) Ostale usluge distribucije.	
5. USLUGE OBRAZOVANJA	
(a) Usluge osnovnog obrazovanja (SKP 921); (b) Usluge srednjoškolskog obrazovanja (SKP 922);	(1) Nema ograničenja. (2) Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(c) Usluge visokoškolskog obrazovanja (dio SKP-a 923);	
(d) Obrazovanje odraslih (SKP 924);	
(e) Ostale usluge obrazovanja (SKP 929).	
6. USLUGE POVEZANE S OKOLIŠOM	
A. Usluge upravljanja otpadnim vodama (SKP 9401) <sup>(1)</sup>	(1) Nema ograničenja. (2) Nema ograničenja.
B. Gospodarenje krutim/opasnim otpadom, osim prekograničnog prometa opasnim otpadom	
(a) Usluge uklanjanja otpadaka (SKP 9402)	
(b) Sanitarne i slične usluge (SKP 9403)	
C. Zaštita ambijentalnog zraka i klime (SKP 9404) <sup>(2)</sup>	
D. Saniranje i čišćenje tla i vode	
(a) Pročišćavanje i sanacija onečišćenog/zagađenog tla i vode (dio SKP-a 94060) <sup>(3)</sup>	
E. Ublažavanje buke i vibracija (SKP 9405)	
F. Zaštita bioraznolikosti i krajolika	
(a) Usluge zaštite prirode i krajobraza (dio SKP-a 9406)	
G. Ostale ekološke i pomoćne usluge (SKP 94090)	
7. FINANCIJSKE USLUGE	
A. Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem	
(a) Životno osiguranje, osiguranje od nezgoda i zdravstveno osiguranje;	(1) Nema ograničenja. (2) Nema ograničenja.
(b) Usluge neživotnog osiguranja (SKP 8129, osim osiguranja pomorskog, zračnog i drugih oblika prijevoza);	
(c) Osiguranje u pomorskom, zračnom i ostalom prijevozu;	
(d) Reosiguranje i retrocesija;	
(e) Pomoćne osigurateljne usluge (uključujući brokerske usluge i usluge agencije).	

<sup>(1)</sup> Odgovara uslugama povezanim s kanalizacijom.

<sup>(2)</sup> Odgovara uslugama čišćenja ispušnih plinova.

<sup>(3)</sup> Odgovara dijelovima usluga zaštite prirode i krajobraza.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Bankarski sektor i ostale financijske usluge (osim osiguranja)	
(a) Primanje depozita i ostalih povratnih sredstava od građana; (b) Davanje zajmova svih vrsta, uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, faktoring i financiranje trgovačkih transakcija;	(1) Nema ograničenja. (2) Nema ograničenja.
(c) Financijski <i>leasing</i> ; (d) Sve usluge plaćanja i prijenosa novca; (e) Jamstva i obveze;	
(f) Trgovanje za vlastiti račun ili za račun klijenata, bez obzira obavlja li se na burzovnom ili vanburzovnom tržištu, ili drukčije: — instrumentima tržišta novca (čekovi, mjenice, potvrde o depozitima itd.);	
— deviznim sredstvima; — financijskim izvedenicama, uključujući, ali ne ograničavajući se na ročnice i opcije; — tečajnim i kamatnim instrumentima, uključujući proizvodima kao što su zamjene i terminski ugovori o kamatnoj stopi itd.; — prenosivim vrijednosnim papirima;	
— drugim prenosivim instrumentima i financijskim sredstvima, uključujući zlatne ili srebrne poluge; (g) Brokerski novčani poslovi; (h) Upravljanje imovinom, primjerice upravljanje gotovinom ili portfeljom, svi oblici upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje mirovinskim fondovima, usluge skrbništva, usluge deponiranja i povjerbe;	
(i) Usluge namire i klirinške usluge za financijsku imovinu, uključujući vrijednosne papire, financijske izvedenice i druge prenosive instrumente;	
(j) Savjetodavne i druge pomoćne financijske usluge za sve djelatnosti navedene u članku 1B MNT.TNC/W/50, uključujući kreditnu preporuku i analizu, istraživanje i savjete povezane s ulaganjem i portfeljima, savjetovanje o akvizicijama te o restrukturiranju i strategiji trgovačkih društava;	
(k) Pružanje i prijenos financijskih informacija, obrada financijskih podataka i s njima povezane programske opreme od strane pružatelja ostalih financijskih usluga;	
(l) Sudjelovanje u izdavanju svih vrsta vrijednosnih papira, uključujući pokroviteljstvo izdanja i plasiranje (javno ili privatno) kao posrednik te pružanje usluga povezanih s takvim izdanjima.	



Sektor ili podsektor	Opis rezervi
8. BOLNICE I OSTALE USTANOVE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SKRBI	
(a) Bolničke usluge Privatne bolničke usluge i usluge lječilišta (SKP 9311 osim usluga koje se pružaju u javnom sektoru); (b) Usluge socijalne skrbi (SKP 933); (c) Ostale zdravstvene usluge (SKP 9319 osim 93191).	(1) Nema ograničenja. (2) Nema ograničenja.
9. TURISTIČKE USLUGE I USLUGE POVEZANE S PUTOVANJIMA	
(a) Hoteli i restorani (uključujući pripremu i dostavu hrane i pića ( <i>catering</i> )) (SKP 641 - 643); (b) Usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora) (SKP 7471);	(1) Nema ograničenja. (2) Nema ograničenja.
(c) Usluge turističkih vodiča (SKP 7472); (d) Ostale turističke usluge i usluge povezane s putovanjima.	
10. REKREACIJSKE, KULTURNE I SPORTSKE USLUGE	
(a) Usluge rada kinematografa (SKP 96199**) <sup>(1)</sup>	(1) Ne preuzimaju obveze. (2) Ne preuzimaju obveze.
(b) Ostale zabavljачke usluge (SKP 96191 + 96194); (c) Usluge novinskih agencija (SKP 962);	(1) Nema ograničenja. (2) Nema ograničenja.
(e) Sportske i ostale rekreacijske usluge (SKP 964).	
11. PROMETNE USLUGE	
(a) Usluge pomorskog prijevoza (SKP 7211, 7212, 7213, 8868**, 7214, 745**); (b) Promet unutarnjim plovnim putovima (SKP 7221, 7222, 7223, 8868**, 7224, 745**);	(1) Nema ograničenja. (2) Nema ograničenja.
(c) Usluge zračnog prijevoza koje su navedene u prilogu o zračnom prijevozu: a) i b) Prijevoz putnika i tereta (SKP 731, 732), c) Iznajmljivanje plovila s posadom (SKP 734),	

<sup>(1)</sup> \*\* Znači da navedena usluga predstavlja samo dio ukupnih djelatnosti obuhvaćenih u skladu sa SKP-om.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<ul style="list-style-type: none"> <li>d) Održavanje i popravak zrakoplova (SKP 8868**),</li> <li>e) Prodaja i plasiranje na tržište usluga u zračnom prometu; (SKP 746*),</li> <li>f) Sustavi računalnih rezervacija (SKP 746*);</li> <li>g) Upravljanje zračnim lukama</li> <li>h) Usluge prihvata i otpreme zrakoplova (uključujući pripremu i dostavu hrane i pića (<i>catering</i>))</li> </ul>	
(d) Svemirski prijevoz (SKP 733);	
(e) Usluge željezničkog prijevoza (SKP 7111, 7112, 7113, 8868**, 743);	
<ul style="list-style-type: none"> <li>(f) Usluge cestovnog prijevoza <ul style="list-style-type: none"> <li>a) Prijevoz putnika (SKP 7121 + 7122),</li> <li>b) Prijevoz tereta (SKP 7123, za 7123 osim usluga kabotaže),</li> </ul> </li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>c) Iznajmljivanje gospodarskih cestovnih vozila s vozačem (SKP 7124),</li> <li>d) Održavanje i popravak opreme za cestovni prijevoz (SKP 6112 + 8867),</li> <li>e) Pomoćne usluge u cestovnom prijevozu (SKP 744);</li> </ul>	
(g) Prijevoz cjevovodima (SKP 7131, 7139);	
<ul style="list-style-type: none"> <li>(h) Pomoćne usluge u svim vrstama prijevoza: <ul style="list-style-type: none"> <li>a) usluge utovara i istovara tereta, pohrane i skladištenja (SKP 741, 742),</li> <li>b) usluge agencije za prijevoz tereta te ostale pomoćne i popratne usluge prijevoza (SKP 748, 749).</li> </ul> </li> </ul>	

## PRILOG XXVII.G

**POPIS REZERVI U POGLEDU KLJUČNOG OSOBLJA, DIPLOMIRANIH VJEŽBENIKA I PRODAVATELJA POSLOVNIH USLUGA (REPUBLIKA MOLDOVA)**

1. U popisu rezervi u nastavku navode se liberalizirane gospodarske djelatnosti u skladu s glavom V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) poglavljem 6. (Poslovni nastan, trgovina uslugama i elektronička trgovina) odjeljcima 2. i 3. ovog Sporazuma na koje se primjenjuju ograničenja u pogledu ključnog osoblja i diplomiranih vježbenika u skladu s člankom 215. te u pogledu prodavatelja poslovnih usluga u skladu s člankom 216. ovog Sporazuma te se utvrđuju takva ograničenja.

Popis u nastavku sastoji se od sljedećih elemenata:

- (a) prvi stupac u kojem se navodi sektor ili podsektor u kojem se primjenjuju ograničenja; i
- (b) drugi stupac u kojem se opisuju primjenjiva ograničenja.

Republika Moldova ne preuzima nikakve obveze za ključno osoblje, diplomirane vježbenike i prodavatelje poslovnih usluga u gospodarskim djelatnostima koje nisu liberalizirane (ostaju bez obveza) u skladu s glavom V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) poglavljem 6. (Poslovni nastan, trgovina uslugama i elektronička trgovina) odjeljcima 2. i 3. ovog Sporazuma.

2. Pri utvrđivanju pojedinačnih sektora ili podsektora:
  - (a) SKP znači Središnja klasifikacija proizvoda kako je određena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, SKP prov, 1991.; i
  - (b) SKP ver. 1.0 znači Središnja klasifikacija proizvoda kako je određena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, SKP ver., 1.0, 1998.
3. Obveze u pogledu ključnog osoblja, diplomiranih vježbenika, prodavatelja poslovnih usluga i prodavatelja robe ne primjenjuju se u slučajevima u kojima je namjera ili učinak njihove privremene prisutnosti miješati se u ili na drugi način utjecati na ishod bilo kakvog spora ili pregovora o pravima radnika/o upravljanju.
4. U popisu u nastavku nisu uključene mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola kada isti ne predstavljaju ograničenje u smislu članaka 215. i 216. ovog Sporazuma. Te mjere (npr. potreba pribavljanja dozvole, potreba pribavljanja priznanja kvalifikacija u zakonski uređenim sektorima, potreba polaganja posebnih ispita, uključujući jezične ispite), čak i ako nisu navedene, u svakom se slučaju primjenjuju na ključno osoblje, diplomirane vježbenike i prodavatelje poslovnih usluga iz Unije.
5. Svi ostali zahtjevi u skladu sa zakonima i propisima Republike Moldove u pogledu ulaska, boravka, rada i mjera socijalne sigurnosti nastavljaju se primjenjivati, uključujući propise o razdoblju boravka, minimalnim plaćama i kolektivnim ugovorima o plaćama.
6. U skladu s člankom 202. stavkom 3. ovog Sporazuma, u popisu u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuje stranka.
7. Popisom u nastavku ne dovodi se u pitanje postojanje javnih monopola i isključivih prava kako su opisana u popisu obveza u pogledu poslovnog nastana.
8. U onim sektorima u kojima se primjenjuju ispitivanja gospodarskih potreba, njihovi glavni kriteriji bit će procjena odgovarajućeg stanja na tržištu u Republici Moldovi, uključujući u odnosu na broj postojećih pružatelja usluga i utjecaj na njih.
9. Prava i obveze koje proizlaze iz popisa u nastavku ne proizvode učinak sami po sebi i stoga se njima ne dodjeljuju prava izravno fizičkim ili pravnim osobama.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<p>I. POSEBNE OBVEZE</p> <p>1. POSLOVNE USLUGE</p> <p>A. Usluge stručnjaka</p> <p>(a) Pravne usluge:</p> <p>— ograničene na savjetovanje o zemlji domaćinu; (SKP 861)</p> <p>(j) Usluge primalja, medicinskih sestara, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja (SKP 93191, osim usluga koje se pružaju u javnom sektoru)</p>	<p>Pravne usluge povezane sa zastupanjem pred sudovima i ostalim javnim tijelima može pružati pravni stručnjak iz države članice EU-a ako surađuje s lokalnim odvjetnikom ili nakon obavljenog pripravništva u trajanju od godinu dana radi dobivanja licence u Republici Moldovi.</p> <p>Usluge pravnog savjetovanja, osim zastupanja pred sudom i ostalim tijelima, mogu se pružati nakon prethodnog upisa u poseban registar Vijeća odvjetničke komore.</p> <p>Usluge pismenog i/ili usmenog prevođenja za sudstvo mogu se pružati nakon prethodnog priznavanja odobrenja za obavljanje usluga ovlaštenog usmenog/pismenog prevoditelja koje je izdano u drugoj državi, od strane Komisije za izdavanje potvrda ministarstva pravosuđa.</p> <p>Usluge posredovanja može pružati osoba koja ima dozvolu za pružanje usluga posrednika izdanu u drugoj državi nakon što je Odbor za posredovanje službeno ovjeri.</p> <p>Usluge ovlaštenog stečajnog upravitelja mogu se pružati nakon obavljenog pripravništva u trajanju od godinu dana i nakon položenog ispita Komisije za izdavanje dozvola i nadzor pri ministarstvu pravosuđa.</p> <p>Zahtjev u pogledu državljanstva za javne bilježnike i ovrhovoditelje.</p> <p>Zahtjevi u pogledu državljanstva.</p>

## PRILOG XXVII.H

POPIS REZERVI U POGLEDU UGOVORNIH PRUŽATELJA USLUGA I NEOVISNIH STRUČNJAKA  
(REPUBLIKA MOLDOVA)

1. Stranke dopuštaju pružanje usluga ugovornih pružatelja usluga i neovisnih stručnjaka druge stranke na svojim državnim područjima prisutnošću fizičkih osoba, u skladu s člancima 217. i 218. ovog Sporazuma, za gospodarske djelatnosti navedene u nastavku i koja podliježu odgovarajućim ograničenjima.
2. Popis se sastoji od sljedećih elemenata:
  - (a) prvi stupac u kojem se navodi sektor ili podsektor u kojem se primjenjuju ograničenja; i
  - (b) drugi stupac u kojem se opisuju primjenjiva ograničenja.

Republika Moldova preuzima obveze za ugovorne pružatelje usluga i neovisne stručnjake samo za one sektore gospodarske djelatnosti koji su izrijekom navedeni u nastavku.
3. Pri utvrđivanju pojedinačnih sektora ili podsektora:
  - (a) SKP znači Središnja klasifikacija proizvoda kako je određena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, SKP prov., 1991.; i
  - (b) SKP ver. 1.0 znači Središnja klasifikacija proizvoda kako je određena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, SKP ver., 1.0, 1998.
4. Obveze u pogledu ugovornih pružatelja usluga i neovisnih stručnjaka ne primjenjuju se u slučajevima u kojima je namjera ili učinak njihove privremene prisutnosti miješati se u ili na drugi način utjecati na ishod bilo kakvog spora ili pregovora o pravima radnika/o upravljanju.
5. U popis u nastavku nisu uključene mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola kada isti ne predstavljaju ograničenje u smislu članaka 217. i 218. ovog Sporazuma. Te mjere (npr. potreba pribavljanja dozvole, potreba pribavljanja priznanja kvalifikacija u zakonski uređenim sektorima, potreba polaganja posebnih ispita, uključujući jezične ispite), čak i ako nisu navedene, u svakom se slučaju primjenjuju na ugovorne pružatelje usluga i neovisne stručnjake iz Unije.
6. Svi ostali zahtjevi u skladu sa zakonima i propisima Republike Moldove u pogledu ulaska, boravka, rada i mjera socijalne sigurnosti nastavljaju se primjenjivati, uključujući propise o razdoblju boravka, minimalnim plaćama i kolektivnim ugovorima o plaćama.
7. U popis u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuju stranke.
8. Popisom u nastavku ne dovodi se u pitanje postojanje javnih monopola ili isključivih prava u odgovarajućim sektorima kako ih je Republika Moldova utvrdila u Prilogu XXVII.E ovom Sporazumu.
9. Prava i obveze koje proizlaze iz popisa u nastavku ne proizvode učinak sami po sebi i stoga se njima ne dodjeljuju prava izravno fizičkim ili pravnim osobama.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
I. POSEBNE OBVEZE	
1. POSLOVNE USLUGE	
A. Usluge stručnjaka	

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(a) Pravne usluge: — osim savjetovanja u području prava matične zemlje i međunarodnog prava; (SKP 861)	<p>Pravne usluge povezane sa zastupanjem pred sudovima i ostalim javnim tijelima može pružati pravni stručnjak iz države članice EU-a ako surađuje s lokalnim odvjetnikom ili nakon obavljenog pripravništva u trajanju od godinu dana radi dobivanja licence u Republici Moldovi.</p> <p>Usluge pravnog savjetovanja, osim zastupanja pred sudom i ostalim tijelima, mogu se pružati nakon prethodnog upisa u poseban registar Vijeća odvjetničke komore.</p> <p>Usluge pismenog i/ili usmenog prevođenja za sudstvo mogu se pružati nakon prethodnog priznavanja odobrenja za obavljanje usluga ovlaštenog usmenog/pismenog prevoditelja koje je izdano u drugoj državi, od strane Komisije za izdavanje potvrda ministarstva pravosuđa.</p> <p>Usluge posredovanja može pružati osoba koja ima dozvolu za pružanje usluga posrednika izdanu u drugoj državi nakon što je Odbor za posredovanje službeno ovjeri.</p> <p>Usluge ovlaštenog stečajnog upravitelja mogu se pružati nakon obavljenog pripravništva u trajanju od godinu dana i nakon položenog ispita Komisije za izdavanje dozvola i nadzor pri ministarstvu pravosuđa.</p> <p>Zahtjev u pogledu državljanstva za javne bilježnike i ovrhovoditelje.</p>
— Savjetovanje u području prava matične zemlje i treće zemlje te međunarodnog prava; (dio SKP-a 861)	<p>Nema ograničenja.</p>
(b) Računovodstvene, revizorske i knjigovodstvene usluge (SKP 862);	<p>Nema ograničenja.</p>
(c) Usluge oporezivanja (SKP 863);	
(d) Arhitektonske usluge; (SKP 8671)	
(e) Inženjerske usluge; (SKP 8672)	
(f) Integrirane inženjerske usluge (SKP 8673)	
(g) Usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture (SKP 8674)	
(h) Privatne medicinske i stomatološke usluge (SKP 9312) (SKP 9312, osim usluga koje se pružaju u javnom sektoru)	
(i) Veterinarske usluge. (SKP 932)	
(j) Usluge primalja, medicinskih sestara, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja (SKP 93191, osim usluga koje se pružaju u javnom sektoru)	<p>Zahtjevi u pogledu državljanstva.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Računalne i povezane usluge  (a) Usluge savjetovanja povezane s instalacijom računalne strojne opreme; (SKP 841) (b) Usluge implementacije softvera; (SKP 842) (c) Usluge obrade podataka; (SKP 843) (d) Usluge baze podataka; (SKP 844) (e) Ostalo (SKP 845 + 849)	Nema ograničenja.
C. Usluge istraživanja i razvoja  (a) Usluge istraživanja i razvoja u prirodnim znanostima (SKP 851); (b) Usluge istraživanja i razvoja u društvenim i humanističkim znanostima (SKP 852); (c) Interdisciplinarne usluge istraživanja i razvoja (SKP 853).	Nema ograničenja.
D. Usluge povezane s nekretninama  (a) Koje uključuju vlastitu ili zakupljenu imovinu (SKP 821); (b) Uz naknadu ili na temelju ugovora (SKP 822).	Nema ograničenja.
E. Usluge unajmljivanja/iznajmljivanja bez izvođača  (a) U pogledu plovila: (SKP 83103); (b) U pogledu zrakoplova: (SKP 83104); (c) U pogledu ostale prijevozne opreme (SKP 83101 + 83102 + 83105); (d) U pogledu ostalih strojeva i opreme (SKP 83106 - 83109); (e) Ostalo (SKP 832), uključujući prethodno snimljene videokasete i optičke diskove za upotrebu u kućnoj opremi za zabavu.	Nema ograničenja.
F. Ostale poslovne usluge  (a) Usluge oglašavanja (SKP 871); (b) Usluge istraživanja tržišta i usluge ispitivanja javnog mišljenja (SKP 864);	Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(c) Usluge savjetovanja u upravljanju (SKP 865);	
(d) Usluge povezane sa savjetovanjem u upravljanju (SKP 866);	
(e) Usluge tehničkog ispitivanja i analize (SKP 8676);	
(f) Usluge povezane s poljoprivredom, lovom i šumarstvom (SKP 881);	
(g) Usluge povezane s ribarstvom (SKP 882);	
(h) Usluge povezane s rudarenjem (SKP 883 + 5115);	
(i) Usluge povezane s proizvodnjom (SKP 884 + 885); (osim za 88442);	
(j) Usluge povezane s distribucijom energije (SKP 887);	
(k) Usluge pronalaženja i zapošljavanja osoblja (SKP 872);	
(l) Istraga i zaštita (SKP 873);	
(m) Povezane usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja (SKP 8675);	
(n) Održavanje i popravak opreme (ne uključuje morska plovila, zrakoplove ni ostalu prijevoznu opremu) (SKP 633 + 8861 - 8866);	
(o) Usluge čišćenja zgrada (SKP 874);	
(p) Usluge fotografiranja (SKP 875);	
(q) Usluge pakiranja (SKP 876);	
(r) Tiskanje i izdavaštvo (SKP 88442);	
(s) Kongresne usluge (SKP 87909*);	
(t) Ostalo (SKP 8790).	
2. KOMUNIKACIJSKE USLUGE	
A. Poštanske usluge	
(a) Međunarodne poštanske usluge te međunarodne poštanske usluge povezane s pismima težine do 350 grama; (SKP 7511)	Nema ograničenja.



Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(b) Poštanske usluge vezane uz pošiljke (SKP 75112);	
(c) Poštanske šalterske usluge (SKP 75113);	
B. Kurirske usluge (SKP 7512)	Nema ograničenja.
C. Telekomunikacijske usluge	
(a) Javne telefonske usluge; (SKP 7521);	Nema ograničenja.
(b) Analogne ćelijske usluge (SKP 75213.1);	
(c) Digitalne ćelijske usluge (SKP 75213.2);	
(d) Mobilne usluge (SKP 75213);	
— usluge osobnog poziva, (SKP 75291),	
— mobilne podatkovne usluge;	
(e) Satelitska komunikacija;	
(f) Usluge poslovne mreže (SKP 7522);	
(g) Usluge prijenosa podataka komutacijom paketa (SKP 75232);	
(h) Usluge prijenosa podataka komutacijom linija (SKP 7523*);	
i. Brzajavne usluge i usluge teleksa; (SKP 7522 i 7523)	
(j) Usluge telefaksa; (SKP 7521* + 7529*);	
(k) Usluge zakupljenih privatnih linija; (SKP 7522* + 7523*);	
(l) Elektronička pošta (SKP 7523*);	
(m) Govorna pošta (SKP 7523*);	
(n) Informacije dostupne putem interneta i preuzimanje iz baze podataka (SKP 7523*);	
(o) Elektronička razmjena podataka (EDI) (SKP 7523*);	
(p) Poboľšane usluge komunikacije putem telefaksa/ usluge komunikacije putem telefaksa s dodanom vrijednošću uključujući pohranjivanje i prosljeđivanje, pohranjivanje i dohvaćanje (SKP 7523*);	

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(q) Pretvorba koda i protokola (SKP nije dostupan);  (r) Informacije dostupne putem interneta i/ili obrada podataka (uključujući obradu transakcije) (SKP 843);  (s) Ostale telekomunikacijske usluge (SKP 7529);  (t) Ostalo (SKP 7549).	
3. GRADITELJSTVO I POVEZANE INŽENJERSKE USLUGE	
(a) Opći građevinski radovi izgradnje zgrada; (SKP 512)  (b) Opći građevinski radovi za niskogradnju; (SKP 513);  (c) Instalacijski radovi i montaža; (SKP 514 + 516);  (d) Završni građevinski radovi (SKP 517);  (e) Ostalo (SKP 511 + 515 + 518).	Nema ograničenja.
4. USLUGE DISTRIBUCIJE	
(a) Usluge posrednikâ (SKP 621);  (b) Usluge veleprodaje (SKP 611, 622);  (c) Usluge maloprodaje (SKP 611 + 631 + 632 + 633 + 6111 + 6113 + 6121), uključujući audio i video ploče i vrpce te optičke diskove (SKP 63234);  (d) Franšize (SKP 8929);  (e) Ostale usluge distribucije.	Nema ograničenja.
5. USLUGE OBRAZOVANJA	
(a) Usluge osnovnog obrazovanja (SKP 921);  (b) Usluge srednjoškolskog obrazovanja (SKP 922);  (c) Usluge visokoškolskog obrazovanja (dio SKP-a 923);  (d) Obrazovanje odraslih (SKP 924);  (e) Ostale usluge obrazovanja (SKP 929).	Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<p>6. OKOLIŠNE USLUGE</p> <p>A. Usluge upravljanja otpadnim vodama (SKP 9401) <sup>(1)</sup></p> <p>B. Gospodarenje krutim/opasnim otpadom, osim prekograničnog prijevoza opasnog otpada</p> <p>(a) Usluge uklanjanja otpadaka (SKP 9402)</p> <p>(b) Sanitarne i slične usluge (SKP 9403)</p> <p>C. Zaštita ambijentalnog zraka i klime (SKP 9404) <sup>(2)</sup></p> <p>D. Saniranje i čišćenje tla i vode</p> <p>(a) Pročišćavanje i sanacija onečišćenog/zagađenog tla i vode (dio SKP-a 94060) <sup>(3)</sup></p> <p>E. Ublažavanje buke i vibracija (SKP 9405)</p> <p>F. Zaštita bioraznolikosti i krajolika</p> <p>(a) Usluge zaštite prirode i krajolika (dio SKP-a 9406)</p> <p>G. Ostale ekološke i pomoćne usluge (SKP 94090)</p>	<p>Nema ograničenja.</p>
<p>7. FINANCIJSKE USLUGE</p> <p>A. Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem</p> <p>(a) Životno osiguranje, osiguranje od nezgoda i zdravstveno osiguranje (SKP 8121);</p> <p>(b) Usluge neživotnog osiguranja (SKP 8129, osim osiguranja pomorskog, zračnog i drugih oblika prijevoza);</p> <p>(c) Osiguranje u pomorskom, zračnom i ostalom prijevozu (SKP 8129);</p> <p>(d) Reosiguranje i retrocesija (SKP 81299);</p> <p>(e) Pomoćne osigurateljne usluge (uključujući brokerske usluge i usluge agencije) (SKP 8140).</p>	<p>Nema ograničenja.</p>

<sup>(1)</sup> Odgovara uslugama povezanim s kanalizacijom.

<sup>(2)</sup> Odgovara uslugama čišćenja ispušnih plinova.

<sup>(3)</sup> Odgovara dijelovima usluga zaštite prirode i krajobraza.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Bankarski sektor i ostale financijske usluge (osim osiguranja)	
(a) Primanje depozita i ostalih povratnih sredstava od građana (SKP 81115 - 81119);	Nema ograničenja.
(b) Davanje zajmova svih vrsta, uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, faktoring i financiranje trgovačkih transakcija; (SKP 8113);	
(c) Financijski <i>leasing</i> ; (8112);	
(d) Sve usluge plaćanja i prijenosa novca (SKP 81339*);	
(e) Jamstva i obveze (SKP 81199*);	
(f) Trgovanje za vlastiti račun ili za račun klijenata, bez obzira obavlja li se na burzovnom ili vanburzovnom tržištu, ili drukčije:	
— instrumentima tržišta novca (čekovi, mjenice, potvrde o depozitima itd.) (81339*),	
— deviznim sredstvima (81333),	
— financijskim izvedenicama, uključujući, ali ne ograničavajući se na ročnice i opcije (81339*),	
— tečajnim i kamatnim instrumentima, uključujući proizvodima kao što su zamjene i terminski ugovori o kamatnoj stopi itd. (81339*),	
— prenosivim vrijednosnim papirima; (SKP 81321*),	
— drugim prenosivim instrumentima i financijskom imovinom, uključujući zlato (81339*)	
(g) Brokerski novčani poslovi (81339*);	
(h) Upravljanje imovinom, primjerice upravljanje gotovinom ili portfeljom, svi oblici upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje mirovinskim fondovima, usluge skrbništva, usluge deponiranja i povjerbe (8119**, 81323*);	
(i) Usluge namire i klirinške usluge za financijsku imovinu, uključujući vrijednosne papire, financijske izvedenice i druge prenosive instrumente (81339* ili 81319*);	

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(j) Savjetodavne i druge pomoćne financijske usluge za sve djelatnosti navedene u članku 1B MNT.TNC/W/50, uključujući kreditnu preporuku i analizu, istraživanje i savjete povezane s ulaganjem i portfeljima, savjetovanje o akvizicijama te o restrukturiranju i strategiji trgovačkih društava (8131 ili 8133);	
(k) Pružanje i prijenos financijskih informacija, obrada financijskih podataka i s njima povezane programske opreme od strane pružatelja ostalih financijskih usluga (8131);	
(l) Sudjelovanje u izdavanju svih vrsta vrijednosnih papira, uključujući pokroviteljstvo izdanja i plasiranje (javno ili privatno) kao posrednik te pružanje usluga povezanih s takvim izdanjima (8132).	
8. BOLNICE I OSTALE USTANOVE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SKRBI	
(a) Bolničke usluge Privatne bolničke usluge i usluge lječilišta (SKP 9311, osim usluga koje se pružaju u javnom sektoru);	Nema ograničenja.
(b) Usluge socijalne skrbi (SKP 933);	
(c) Ostale zdravstvene usluge (SKP 9319, osim 93191).	
9. TURISTIČKE USLUGE I USLUGE POVEZANE S PUTOVANJIMA	
(a) Hoteli i restorani (uključujući pripremu i dostavu hrane i pića ( <i>catering</i> )) (SKP 641 - 643);	Nema ograničenja.
(b) Usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora) (SKP 7471);	
(c) Usluge turističkih vodiča (SKP 7472);	
(d) Ostale turističke usluge i usluge povezane s putovanjima.	
10. REKREACIJSKE, KULTURNE I SPORTSKE USLUGE	
(a) Usluge rada kinematografa (SKP 96199*) <sup>(1)</sup> ;	Nema ograničenja.
(b) Ostale zabavljачke usluge (SKP 96191 + 96194);	
(c) Usluge novinskih agencija (SKP 962);	

<sup>(1)</sup> \*\* Znači da navedena usluga predstavlja samo dio ukupnih djelatnosti obuhvaćenih u skladu sa SKP-om.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<p>(e) Sportske i ostale rekreacijske usluge (SKP 964).</p> <p>11. PROMETNE USLUGE</p> <p>(a) Usluge pomorskog prijevoza (SKP 7211, 7212, 7213, 8868**, 7214, 745**);</p> <p>(b) Promet unutarnjim plovnim putovima (SKP 7221, 7222, 7223, 8868**, 7224, 745**);</p> <p>(c) Usluge zračnog prijevoza koje su navedene u prilogu o zračnom prijevozu:</p> <p>a) i b) Prijevoz putnika i tereta (SKP 731, 732),</p> <p>c) Iznajmljivanje plovila s posadom (SKP 734),</p> <p>d) Održavanje i popravak zrakoplova (SKP 8868**),</p> <p>e) Prodaja i plasiranje na tržište usluga u zračnom prometu (SKP 746*),</p> <p>f) Sustavi računalnih rezervacija (SKP 746*);</p> <p>(d) Svemirski prijevoz (SKP 733);</p> <p>(e) Usluge željezničkog prijevoza (SKP 7111, 7112, 7113, 8868**, 743);</p> <p>(f) Usluge cestovnog prijevoza</p> <p>a) Prijevoz putnika (SKP 7121 + 7122),</p> <p>b) Prijevoz tereta (SKP 7123, za 7123 osim usluga kabotaže),</p> <p>c) Iznajmljivanje gospodarskih cestovnih vozila s vozačem (SKP 7124),</p> <p>d) Održavanje i popravak opreme za cestovni prijevoz (SKP 6112 + 8867),</p> <p>e) Pomoćne usluge u cestovnom prijevozu (SKP 744);</p> <p>(g) Prijevoz cjevovodima (SKP 7131, 7139);</p> <p>(h) Pomoćne usluge u svim vrstama prijevoza:</p> <p>a) Usluge utovara i istovara tereta, pohrane i skladištenja (SKP 741, 742),</p> <p>b) usluge agencije za prijevoz tereta te ostale pomoćne i popratne usluge prijevoza (SKP 748, 749).</p>	<p>Nema ograničenja.</p>

*PRILOG XXVIII.*

**PRIBLIŽAVANJE**

—

## PRILOG XXVIII.A

## PRAVILA KOJA SE PRIMJENJUJU NA FINANIJSKE USLUGE

Republika Moldova obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu EU-a i međunarodnim instrumentima u utvrđenim rokovima.

Direktiva 2007/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. rujna 2007. o izmjeni Direktive Vijeća 92/49/EEZ i direktiva 2002/83/EZ, 2004/39/EZ, 2005/68/EZ i 2006/48/EZ o pravilima postupanja i kriterijima procjene za bonitetnu procjenu stjecanja i povećanja udjela u financijskom sektoru

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2007/44/EZ primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2002/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2002. o dodatnom nadzoru kreditnih institucija, društava za osiguranje i investicijskih društava u financijskom konglomeratu

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2006/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2006. o osnivanju i obavljanju aktivnosti kreditnih institucija

Sa štednim i kreditnim zadrugama Republike Moldove postupa se na jednak način kao i s ustanovama navedenima u članku 2. te Direktive te su u skladu s njome izuzete iz područja primjene te Direktive.

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Komisije 2007/18/EZ od 27. ožujka 2007. o izmjeni Direktive 2006/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na izuzimanje iz njezinog područja primjene ili uključivanje u njezino područje primjene određenih institucija i tretiranje izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2007/18/EZ primjenjuju se od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2006/49/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2006. o adekvatnosti kapitala investicijskih društava i kreditnih institucija

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se, uz iznimku kako je navedena u nastavku, u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

U pogledu institucija osim kreditnih institucija kako su definirane u članku 3. stavku 1. točki (a) te Direktive, odredbe koje se odnose na razinu zahtijevanog početnog kapitala kako je određeno u članku 5. stavcima 1. i 3., članku 6., članku 7. točkama (a), (b) i (c), članku 8. točkama (a), (b) i (c) te članku 9. te direktive primjenjuju se u roku od deset godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2009/110/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o osnivanju, obavljanju djelatnosti i bonitetnom nadzoru poslovanja institucija za elektronički novac

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.



Direktiva 94/19/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 1994. o sustavima osiguranja depozita

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se, uz iznimku odredbe koja se odnosi na minimalnu razinu naknade za svakog deponenta kako je određeno u članku 7. te direktive, u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Odredba koja se odnosi na minimalnu razinu naknade za svakog deponenta kako je određeno u članku 7. te direktive, primjenjuje se u roku od deset godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 86/635/EEZ od 8. prosinca 1986. o godišnjim financijskim izvještajima i konsolidiranim financijskim izvještajima banaka i drugih financijskih institucija

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2001/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. rujna 2001. o izmjeni direktiva 78/660/EEZ, 83/349/EEZ i 86/635/EEZ u vezi s pravilima vrednovanja za godišnje financijske i konsolidirane financijske izvještaje određenih vrsta trgovačkih društava, kao i banaka i drugih financijskih institucija

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2001/65/EZ primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2003/51/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2003. o izmjeni direktiva 78/660/EEZ, 83/349/EEZ, 86/635/EEZ i 91/674/EEZ o godišnjim i konsolidiranim financijskim izvještajima određenih vrsta trgovačkih društava, banaka i drugih financijskih institucija te osiguravajućih poduzeća

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2003/51/EZ primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2006/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2006. o izmjeni Direktive Vijeća 78/660/EEZ o godišnjim financijskim izvještajima za određene vrste trgovačkih društava, Direktive Vijeća 83/349/EEZ o konsolidiranim financijskim izvještajima, Direktive Vijeća 86/635/EEZ o godišnjim financijskim izvještajima i konsolidiranim financijskim izvještajima banaka i drugih financijskih institucija i Direktive Vijeća 91/674/EEZ o godišnjim financijskim izvještajima i konsolidiranim financijskim izvještajima osiguravajućih poduzeća

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2006/46/EZ primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2001/24/EZ Europskog Parlamenta i Vijeća od 4. travnja 2001. o restrukturiranju i likvidaciji kreditnih institucija

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II)

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 91/674/EEZ od 19. prosinca 1991. o godišnjim financijskim izvještajima i konsolidiranim financijskim izvještajima društava za osiguranje

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Preporuka Komisije od 18. prosinca 1991. o posrednicima u osiguranju (92/48/EEZ)

Vremenski raspored: ne primjenjuje se

Direktiva 2002/92/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 9. prosinca 2002. o posredovanju u osiguranju

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2009/103/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. u odnosu na osiguranje od građanskopravne odgovornosti u pogledu upotrebe motornih vozila i izvršenje obveze osiguranja od takve odgovornosti

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2003/41/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. lipnja 2003. o djelatnostima i nadzoru institucija za strukovno mirovinsko osiguranje

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o tržištima financijskih instrumenata

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Komisije 2006/73/EZ od 10. kolovoza 2006. o provedbi Direktive 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na organizacijske zahtjeve i uvjete poslovanja investicijskih društava i izraze definirane za potrebe te direktive

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2006/73/EZ primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EZ) br. 1287/2006 od 10. kolovoza 2006. o provedbi Direktive 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s obvezom vođenja evidencija investicijskih društava, izvještavanjem o transakcijama, transparentnosti tržišta, uvrštavanjem financijskih instrumenata za trgovanje i određenim pojmovima za potrebe navedene Direktive

Vremenski raspored: odredbe te uredbe primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2003/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. studenoga 2003. o prospektu koji je potrebno objaviti prilikom javne ponude vrijednosnih papira ili prilikom uvrštavanja u trgovanje

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EZ) br. 809/2004 od 29. travnja 2004. o provedbi Direktive 2003/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu informacija koje sadrže prospekti te o njihovom obliku, upućivanju na informacije i objavljivanju takvih prospekata i distribuciji oglasa

Vremenski raspored: odredbe te uredbe primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2004. o usklađivanju zahtjeva za transparentnošću u vezi s informacijama o izdavateljima čiji su vrijednosni papiri uvršteni za trgovanje na uređenom tržištu

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Komisije 2007/14/EZ od 8. ožujka 2007. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredbi Direktive 2004/109/EZ o usklađivanju zahtjeva za transparentnošću u odnosu na informacije o izdavateljima čiji su vrijednosni papiri uvršteni za trgovanje na uređenom tržištu

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2007/14/EZ primjenjuju se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 97/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. ožujka 1997. o sustavima naknada štete za investitore

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se, uz iznimku odredbe u pogledu minimalne razine naknade za svakog ulagatelja kako je utvrđeno u članku 4. te direktive, u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Odredbe te direktive u pogledu minimalne razine naknade za svakog ulagatelja kako je utvrđeno u članku 4. te direktive, primjenjuju se u roku od deset godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2003. o trgovanju na temelju povlaštenih informacija i manipuliranju tržištem (zlouporabi tržišta)

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Komisije 2004/72/EZ od 29. travnja 2004. o provedbi Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu prihvaćenih tržišnih praksi, definicije povlaštene informacije u odnosu na izvedenice na robu, izrade popisa upućenih osoba, prijavljivanja transakcija osoba na rukovodećim položajima i prijavljivanja sumnjivih transakcija

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2004/72/EZ primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Komisije 2003/124/EZ od 22. prosinca 2003. o provedbi Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu definicije i javnog objavljivanja povlaštenih informacija i definicije manipuliranja tržištem

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2003/124/EZ primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Komisije 2003/125/EZ od 22. prosinca 2003. o provedbi Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu primjerenog prikaza preporuka za ulaganje i objavljivanja sukoba interesa

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2003/125/EZ primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba Komisije (EZ) br. 2273/2003 od 22. prosinca 2003. o provedbi Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu izuzeća za programe otkupa i stabilizacije financijskih instrumenata

Vremenski raspored: odredbe te uredbe primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 1060/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o agencijama za kreditni rejting

Vremenski raspored: odredbe ove uredbe primjenjuju se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća br. 2009/65/EZ o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS)

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Komisije 2007/16/EZ od 19. ožujka 2007. o provedbi Direktive Vijeća 85/611/EEZ o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) s obzirom na razjašnjenje nekih definicija

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2007/16/EZ primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2002/47/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. lipnja 2002. o financijskom kolateralu

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 98/26/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 1998. o konačnosti namire u platnim sustavima i sustavima za namiru vrijednosnih papira

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2009/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o izmjeni Direktive 98/26/EZ o konačnosti namire u platnim sustavima i sustavima za namiru vrijednosnih papira i Direktive 2002/47/EZ o ugovorima o financijskom kolateralu s obzirom na povezane sustave i kreditna potraživanja

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2009/44/EZ primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2007/64/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o uslugama platnog prometa na unutarnjem tržištu

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od jedne godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Komisije 2006/70/EZ od 1. kolovoza 2006. o utvrđivanju provedbenih mjera za Direktivu 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s definicijom „politički izložene osobe” i tehničkim kriterijima za postupke pojednostavljene temeljite identifikacije stranaka i za oslobođenje na temelju financijske djelatnosti koja se provodila povremeno ili u vrlo ograničenom opsegu

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2006/70/EZ primjenjuju se u roku od jedne godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 1781/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. studenoga 2006. o podacima o uplatitelju koji su priloženi uz prijenose financijskih sredstava

Vremenski raspored: odredbe te uredbe primjenjuju se u roku od jedne godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

## PRILOG XXVIII.B

## PRAVILA KOJA SE PRIMJENJUJU NA TELEKOMUNIKACIJSKE USLUGE

Republika Moldova obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu EU-a i međunarodnim instrumentima u utvrđenim rokovima:

Direktiva 2002/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge (okvirna direktiva) kako je izmijenjena Direktivom 2009/140/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009.

Primjenjuju se sljedeće odredbe Direktive 2002/21/EZ:

- jačanje neovisnosti i administrativnog kapaciteta nacionalnog regulatora u području elektroničkih komunikacija;
- uspostava postupaka za javno savjetovanje za nove regulatorne mjere;
- uspostava djelotvornih mehanizama za podnošenje žalbi na odluke nacionalnih regulatora u području elektroničkih komunikacija; i
- definiranje mjerodavnih tržišta za proizvode i usluge u sektoru elektroničkih komunikacija koja podliježu prethodnoj regulaciji i analiza tih tržišta u cilju utvrđivanja postoji li znatna tržišna snaga u njima

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od godinu i pol dana od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2002/20/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o ovlaštenju u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga (Direktiva o ovlaštenju) kako je izmijenjena Direktivom 2009/140/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009.

Primjenjuju se sljedeće odredbe Direktive 2002/20/EZ:

- primjena propisa kojim se daje opće odobrenje i ograničava potreba za pojedinačnim licencijama na specifične i valjano opravdane slučajeve

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2002/19/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o pristupu i međusobnom povezivanju elektroničkih komunikacijskih mreža i pripadajuće opreme (Direktiva o pristupu) kako je izmijenjena Direktivom 2009/140/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009.

Na temelju analize tržišta koja je izvršena u skladu s okvirnom direktivom, nacionalni regulator u području elektroničkih komunikacija nameće primjerene regulatorne obveze operaterima za koje je utvrđeno da imaju znatnu tržišnu snagu na mjerodavnim tržištima u pogledu:

- pristupa i uporabe određene mrežne opreme;
- kontrole cijena naknada za pristup i međusobno povezivanje, uključujući orijentacijske cijene; i
- transparentnosti, nediskriminacije i odvojenog knjigovodstva.

Vremenski raspored: te odredbe Direktive 2002/19/EZ primjenjuju se u roku od godinu i pol dana od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2002/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o univerzalnoj usluzi i pravima korisnika u vezi s elektroničkim komunikacijskim mrežama i uslugama (Direktiva o univerzalnoj usluzi) kako je izmijenjena Direktivom 2009/136/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009.

Primjenjuju se sljedeće odredbe Direktive 2002/22/EZ:

- provedba propisa o obvezama univerzalne usluge (USO) uključujući uspostavljanje mehanizama za izračun troškova i financiranje; i
- poštovanje interesa i prava korisnika, posebice uvođenjem prenosivosti brojeva i jedinstvenog europskog broja za hitne slučajeve 112.

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Komisije 2002/77/EZ od 16. rujna 2002. o tržišnom natjecanju na tržištima elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga

Vremenski raspored: mjere koje proizlaze iz djelovanja ove direktive primjenjuju se u roku od godinu i pol dana od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama) kako je izmijenjena Direktivom br. 2009/136/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009.

Primjenjuju se sljedeće odredbe Direktive 2002/58/EZ:

- provedba uredbe kako bi se osigurala zaštita temeljnih prava i sloboda te posebno prava na privatnost u pogledu obrade podataka u području elektroničkih komunikacija te kako bi se osiguralo slobodno kretanje takvih podataka te elektroničke komunikacijske opreme i usluga.

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Odluka br. 676/2002/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o regulatornom okviru za politiku radio-frekvencijskog spektra u Europskoj zajednici

- donošenje politike i propisa za osiguravanje usklađene dostupnosti i učinkovitog korištenja radiofrekvencijskog spektra

Vremenski raspored: mjere koje proizlaze iz djelovanja ove odluke primjenjuju se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Odluka Komisije 2008/294/EZ od 7. travnja 2008. o usklađenim uvjetima uporabe spektra za izvođenje usluga mobilne komunikacije u zrakoplovima (MCA usluge) unutar Zajednice

Vremenski raspored: mjere koje proizlaze iz djelovanja ove odluke primjenjuju se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 1999/5/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 1999. o radijskoj opremi i telekomunikacijskoj terminalnoj opremi i o uzajamnom priznavanju njihove sukladnosti

Vremenski raspored: odredbe ove direktive primjenjuju se u roku od godinu i pol dana od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva na unutarnjem tržištu, posebno elektroničke trgovine (Direktiva o elektroničkoj trgovini)

Primjenjuju se sljedeće odredbe te direktive:

- unaprjeđenje razvoja elektroničke trgovine;
- uklanjanje prepreka prekograničnom pružanju usluga informacijskog društva;

- pružanje pravne sigurnosti pružateljima usluga informacijskog društva; i
- usklađivanje ograničenja na odgovornost pružatelja usluga koji djeluju kao posrednici pri isključivom prijenosu podataka, privremenoj pohrani ili smještaju informacija na poslužitelju, bez opće obveze u pogledu nadzora.

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2003/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. studenoga 2003. o ponovnoj uporabi informacija javnog sektora

Vremenski raspored: odredbe ove direktive primjenjuju se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 1999/93/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 1999. o okviru Zajednice za elektroničke potpise.

Primjenjuju se sljedeće odredbe te direktive:

- donošenje nove politike i zakonodavstva radi oblikovanja okvira za uporabu elektroničkih potpisa kojima se osigurava njihovo osnovno pravno priznavanje i prihvatljivost kao dokazno sredstvo u sudskim postupcima
- uvođenje obveznog sustava nadzora za davatelja usluga certificiranja koji izdaju kvalificirane certifikate

Vremenski raspored: te odredbe te direktive provode se u roku od jedne godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.



## PRILOG XXVIII.C

## PRAVILA KOJA SE PRIMJENJUJU NA POŠTANSKE I KURIRSKÉ USLUGE

Republika Moldova obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu EU-a i međunarodnim instrumentima u utvrđenim rokovima:

Direktiva 97/67/EZ od 15. prosinca 1997. o zajedničkim pravilima za razvoj unutarnjeg tržišta poštanskih usluga u Zajednici i poboljšanje kvalitete usluga

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2002/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 10. lipnja 2002. o izmjeni Direktive 97/67/EZ u vezi s daljnjim otvaranjem tržišta poštanskih usluga u Zajednici

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2002/39/EZ primjenjuju se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2008/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. veljače 2008. o izmjeni Direktive 97/67/EZ u pogledu potpunog postizanja unutarnjeg tržišta poštanskih usluga u Zajednici

Vremenski raspored: odredbe Direktive 2008/6/EZ primjenjuju se u roku od sedam godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

## PRILOG XXVIII.D

## PRAVILA KOJA SE PRIMJENJUJU NA MEĐUNARODNI POMORSKI PROMET

Republika Moldova obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu EU-a i međunarodnim instrumentima u utvrđenim rokovima:

**Pomorska sigurnost – država zastave/klasifikacijska društva**

Direktiva 2009/15/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o zajedničkim pravilima i normama za organizacije koje obavljaju pregled i nadzor brodova te za odgovarajuće aktivnosti pomorskih uprava

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 391/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o zajedničkim pravilima i normama za organizacije koje obavljaju pregled i nadzor brodova

Vremenski raspored: odredbe te uredbe primjenjuju se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

**Država zastave**

Direktiva 2009/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o ispunjavanju zahtjeva države zastave

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

**Nadzor države luke**

Direktiva 2009/16/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o nadzoru države luke

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

**Nadzor prometa plovila**

Direktiva 2002/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2002. o uspostavi sustava nadzora plovidbe i informacijskog sustava Zajednice

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

**Istraživanje nesreća**

Direktiva Vijeća 1999/35/EZ od 29. travnja 1999. o sustavu obveznih pregleda radi sigurnog obavljanja linijske plovidbe ro-ro putničkih brodova i brzih putničkih plovila

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

**Odgovornost prijevoznika u prijevozu putnika**

Uredba (EZ) br. 392/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o odgovornosti prijevoznika u prijevozu putnika morem u slučaju nesreća.

Vremenski raspored: odredbe te uredbe primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 336/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. veljače 2006. o provedbi Međunarodnoga pravilnika o upravljanju sigurnošću unutar Zajednice

Vremenski raspored: odredbe te uredbe primjenjuju se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

### **Tehnička i operativna pravila**

#### **Putnički brodovi**

Direktiva 2009/45/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o sigurnosnim pravilima i normama za putničke brodove

Vremenski raspored: odredbe ove direktive primjenjuju se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 1999/35/EZ od 29. travnja 1999. o sustavu obveznih pregleda radi sigurnog obavljanja linijske plovidbe ro-ro putničkih brodova i brzih putničkih plovila

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 2003/25/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. travnja 2003. o posebnim zahtjevima stabiliteta za ro-ro putničke brodove

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

#### **Tankeri za naftu**

Uredba (EZ) br. 417/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. veljače 2002. o ubrzanom uvođenju zahtjeva za dvostruku oplatu ili jednakovrijedni dizajn tankera za naftu

Vremenski raspored povlačenja tankera za naftu s jednostrukom oplatom slijedi plan koji je naveden u konvenciji MARPOL.

#### **Brodovi za rasuti teret**

Direktiva 2001/96/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. prosinca 2001. o utvrđivanju usklađenih zahtjeva i postupaka za siguran ukrcaj i iskrcaj brodova za rasuti teret

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

#### **Posada**

Direktiva 2008/106/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o minimalnoj razini osposobljavanja pomoraca

Vremenski raspored: odredbe ove direktive primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

#### **Okoliš**

Direktiva 2000/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2000. o lučkim uređajima za prihvat brodskog otpada i ostataka tereta

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 782/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. travnja 2003. o zabrani organokositrenih spojeva na brodovima

Vremenski raspored: odredbe te uredbe primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

### **Tehnički uvjeti**

Direktiva 2010/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2002. o službenom postupku prijave za brodove koji dolaze u i/ili odlaze iz luka država članica Zajednice

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

### **Socijalni uvjeti**

Direktiva Vijeća 92/29/EEZ od 31. ožujka 1992. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za poboljšanje medicinske skrbi na brodovima

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva Vijeća 1999/63/EZ od 21. lipnja 1999. o Sporazumu o organizaciji radnog vremena pomoraca koji su sklopili Udruženje brodovlasnika Europske zajednice (ECSA) i Savez sindikata transportnih radnika u Europskoj uniji (FST) – Prilog: Europski sporazum o organizaciji radnog vremena pomoraca

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Direktiva 1999/95/EZ Europskog Parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 1999. o provedbi odredaba o radnom vremenu pomoraca na brodovima koji pristaju u lukama Zajednice

Vremenski raspored: odredbe te direktive primjenjuju se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

### **Pomorska sigurnost**

Direktiva 2005/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o jačanju sigurnosne zaštite luka

Vremenski raspored: odredbe te direktive (osim onih koje se odnose na preglede Komisije) provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Uredba (EZ) br. 725/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o jačanju sigurnosne zaštite brodova i luka

Vremenski raspored: odredbe te uredbe (osim onih koje se odnose na preglede Komisije) provode se u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

PRILOG XXIX.

JAVNA NABAVA

---

## PRILOG XXIX.A

**PRAGOVI**

1. Vrijednosti pragova navedene u članku 269. stavku 3. ovog Sporazuma za obje stranke iznose:
    - (a) 130 000 EUR za ugovore o javnoj nabavi robe i javnim uslugama koje su sklopila središnja državna tijela, osim za ugovore o javnim uslugama koji su definirani u članku 7. točki (b) trećoj alineji Direktive 2004/18/EZ;
    - (b) 200 000 EUR za ugovore o javnoj nabavi robe i javnim uslugama koji nisu obuhvaćeni točkom (a);
    - (c) 5 000 000 EUR za ugovore o javnim radovima i koncesijama;
    - (d) 5 000 000 EUR za ugovore o radovima u području komunalnih usluga;
    - (e) 400 000 EUR za ugovore o nabavi robe i usluga u području komunalnih usluga.
  2. Vrijednosti pragova navedeni u stavku 1. prilagođavaju se kako bi odražavali pragove koji se primjenjuju prema Uredbi Komisije (EU) br. 1336/2013 od 13. prosinca 2013. o izmjeni direktiva 2004/17/EZ, 2004/18/EZ i 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s pragovima primjene za postupke dodjele ugovora u trenutku stupanja na snagu ovog Sporazuma.
-

## PRILOG XXIX.B

OKVIRNI VREMENSKI RASPORED ZA INSTITUCIONALNE REFORME, Približavanje zakonodavstva  
I PRISTUP TRŽIŠTU

Faza		Okvirni vremenski raspored	EU-u odobren pristup tržištu od strane Republike Moldove	Republici Moldovi odobren pristup tržištu od strane EU-a	
1.	Provedba članka 271. ovog Sporazuma Provedba institucionalne reforme navedene u članku 270. stavku 2. ovog Sporazuma Dogovor strategije reforme navedene u članku 272. ovog Sporazuma	9 mjeseci nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma	Nabava za tijela središnje vlasti	Nabava za tijela središnje vlasti	
2.	Približavanje osnovnim elementima Direktive 2004/18/EZ i Direktive 89/665/EEZ i provedba tih elemenata	3 godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma	Nabava za državna, regionalna i lokalna tijela kojima se upravlja na temelju javnog prava	Nabava za državna, regionalna i lokalna tijela kojima se upravlja na temelju javnog prava	Prilozi XXIX.C i XXIX.D
3.	Približavanje osnovnim elementima Direktive 2004/17/EZ i Direktive 92/13/EEZ i protvedba tih elemenata	4 godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma	Nabava za sve naručitelje u području komunalnih usluga	Nabava za sve naručitelje	Prilozi XXIX.E i XXIX.F
4.	Približavanje ostalim elementima Direktive 2004/18/EZ i provedba tih elemenata	6 godina nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma	Ugovori o uslugama i radovima te koncesije za sve javne naručitelje	Ugovori o uslugama i radovima te koncesije za sve javne naručitelje	Prilozi XXIX.G, XXIX.H i XXIX.I
5.	Približavanje ostalim elementima Direktive 2004/17/EZ i provedba tih elemenata	8 godina nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma	Ugovori o uslugama i radovima za sve naručitelje u području komunalnih usluga	Ugovori o uslugama i radovima za sve naručitelje u području komunalnih usluga	Prilozi XXIX.J i XXIX.K

## PRILOG XXIX.C

## OSNOVNI ELEMENTI DIREKTIVE 2004/18/EZ

**Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o usklađivanju postupaka za sklapanje ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavi robe te ugovora o javnim uslugama****(Faza 2.)**

- GLAVA I. Definicije i opća načela
- Članak 1. Definicije (stavci 1., 2., 8., 9., stavak 11. točke (a), (b) i (d), stavci 12., 13., 14., 15.)
- Članak 2. Načela sklapanja ugovora
- Članak 3. Dodjela posebnih ili isključivih prava: klauzula o zabrani diskriminacije
- GLAVA II. Pravila koja se tiču ugovora o javnoj nabavi
- POGLAVLJE I. Opće odredbe
- Članak 4. Gospodarski subjekti
- Članak 6. Tajnost
- POGLAVLJE II. Područje primjene
- Odjeljak 1. Pragovi
- Članak 8. Ugovori koje subvencioniraju javni naručitelji s više od 50 %
- Članak 9. Načini izračunavanja procijenjene vrijednosti ugovora o javnoj nabavi, okvirnih sporazuma i dinamičkih sustava nabave
- Odjeljak 2. Posebne situacije
- Članak 10. Nabava za potrebe obrane
- Odjeljak 3. Izuzeti ugovori
- Članak 12. Ugovori u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga (samo ako su osnovna pravila Direktive 2004/17/EZ usklađena)
- Članak 13. Posebna izuzeća u području telekomunikacija
- Članak 14. Tajni ugovori i ugovori koji zahtijevaju posebne sigurnosne mjere
- Članak 15. Ugovori sklopljeni u skladu s međunarodnim pravilima
- Članak 16. Posebna izuzeća
- Članak 18. Ugovori za usluge sklopljeni na temelju isključivog prava
- Odjeljak 4. Posebno rješenje
- Članak 19. Rezervirani ugovori
- POGLAVLJE III. Rješenja za ugovore o javnim uslugama
- Članak 20. Ugovori o uslugama navedeni u Prilogu II. A
- Članak 21. Ugovori o uslugama navedeni u Prilogu II. B
- Članak 22. Mješoviti ugovori koji se sastoje od usluga navedenih u Prilogu II. A i usluga navedenih u Prilogu II. B



- POGLAVLJE IV.      Posebna pravila kojima se uređuju specifikacije i ugovorni dokumenti
- Članak 23.          Tehničke specifikacije
- Članak 24.          Varijante
- Članak 25.          Podizvođenje
- Članak 26.          Uvjeti za izvršenje ugovora
- Članak 27.          Obveze koje se odnose na poreze, zaštitu okoliša, odredbe o zaštiti radnog mjesta i radne uvjete
- POGLAVLJE V.      Postupci
- Članak 28.          Korištenje otvorenih, ograničenih i pregovaračkih postupaka i natjecateljskog dijaloga
- Članak 30.          Slučajevi koji opravdavaju uporabu pregovaračkog postupka s prethodnom objavom poziva na nadmetanje
- Članak 31.          Slučajevi koji opravdavaju uporabu pregovaračkog postupka bez objave poziva na nadmetanje
- POGLAVLJE VI.     Pravila o objavljivanju i transparentnosti
- Odjeljak 1.        Objava obavijesti
- Članak 35.        Obavijesti: stavak 1. *mutatis mutandis*; stavak 2.; stavak 4. podstavci prvi, treći i četvrti
- Članak 36.        Oblik i način objave obavijesti: stavak 1.; stavak 7
- Odjeljak 2.        Rokovi
- Članak 38.        Rokovi za zaprimanje zahtjeva za sudjelovanje i zaprimanje ponuda
- Članak 39.        Otvoreni postupci: specifikacije, dodatni dokumenti i podaci
- Odjeljak 3.        Sadržaj informacija i sredstva prijenosa
- Članak 40.        Pozivi na dostavu ponude, na sudjelovanje u dijalogu ili na pregovaranje
- Članak 41.        Obavješćavanje natjecatelja i ponuditelja
- Odjeljak 4.        Komunikacija
- Članak 42.        Pravila primjenjiva na komunikaciju
- POGLAVLJE VII.    Vođenje postupka
- Odjeljak 1.        Opće odredbe
- Članak 44.        Provjera sposobnosti, izbor sudionika i sklapanje ugovora
- Odjeljak 2.        Kriteriji za kvalitativni odabir
- Članak 45.        Osobna situacija natjecatelja ili ponuditelja
- Članak 46.        Sposobnost za obavljanje profesionalne djelatnosti
- Članak 47.        Ekonomska i financijska sposobnost
- Članak 48.        Tehnička i/ili stručna sposobnost

Članak 49. Norme osiguranja kvalitete

Članak 50. Norme za upravljanje okolišem

Članak 51. Dodatna dokumentacija i informacije

Odjeljak 3. Sklapanje ugovora

Članak 53. Kriteriji za odabir ponude

Članak 55. Izuzetno niske ponude

#### PRILOZI

Prilog I. Lista djelatnosti kako su navedene u članku 1. stavku 2. točki (b)

Prilog II. Usluge kako su navedene u članku 1. stavku 2. točki (d)

Prilog II.A

Prilog II.B

Prilog V. Popis proizvoda navedenih u članku 7. vezano uz ugovore koje sklapaju nadležna tijela u području obrane

Prilog VI. Definicija određenih tehničkih specifikacija

Prilog VII. Podaci koje treba uključiti u objave

Prilog VII.A Podaci koji moraju biti uključeni u poziv na nadmetanje

Prilog X. Zahtjevi vezani uz uređaje za elektroničko zaprimanje ponuda, zahtjeva za sudjelovanje te planova i projekata u natječajima

—

## PRILOG XXIX.D

## OSNOVNI ELEMENTI DIREKTIVE VIJEĆA 89/665/EEZ

od 21. prosinca 1989. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na primjenu postupaka kontrole na sklapanje ugovora o javnoj nabavi robe i javnim radovima kako je izmijenjena Direktivom 2007/66/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2007. o izmjeni direktiva Vijeća 89/665/EEZ i 92/13/EEZ u vezi s poboljšanjem učinkovitosti postupaka pravne zaštite koji se odnose na sklapanje ugovora o javnoj nabavi

(Faza 2.)

Članak 1.	Područje primjene i dostupnost postupaka pravne zaštite
Članak 2.	Zahtjevi za postupke pravne zaštite
Članak 2.a	Rok mirovanja
Članak 2.b	Odstupanja od roka mirovanja Članak 2.b prvi stavak točka (b)
Članak 2.c	Rokovi za podnošenje zahtjeva za pravnu zaštitu
Članak 2.d	Nevaženje Stavak 1. točka (b) Stavci 2. i 3.
Članak 2.e	Kršenja ove Direktive i alternativne kazne
Članak 2.f	Rokovi

---

## PRILOG XXIX.E

## OSNOVNI ELEMENTI DIREKTIVE 2004/17/EZ

**Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o usklađivanju postupaka nabave subjekata koji djeluju u sektoru vodnoga gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga****(Faza 3.)**

- GLAVA I. Opće odredbe koje se primjenjuju na ugovore i natječaje
- POGLAVLJE I. Osnovni pojmovi
- Članak 1. Definicije (stavci 2., 7., 9., 11., 12., 13.)
- POGLAVLJE II. Definicija obuhvaćenih djelatnosti i subjekata
- Odjeljak 1. Subjekti
- Članak 2. Naručitelji
- Odjeljak 2. Djelatnosti
- Članak 3. Plin, toplinska i električna energija
- Članak 4. Voda
- Članak 5. Prijevozne usluge
- Članak 6. Poštanske usluge
- Članak 7. Istraživanje ili vađenje nafte, plina, ugljena ili drugih krutih goriva, kao i luke i zračne luke
- Članak 9. Ugovori koji obuhvaćaju nekoliko djelatnosti
- POGLAVLJE III. Opća načela
- Članak 10. Načela sklapanja ugovora
- GLAVA II. Pravila koja se primjenjuju na ugovore
- POGLAVLJE I. Opće odredbe
- Članak 11. Gospodarski subjekti
- Članak 13. Povjerljivost
- POGLAVLJE II. Odredbe o pragovima i izuzecima
- Odjeljak 1. Pragovi
- Članak 16. Pragovi za ugovore
- Članak 17. Načini izračunavanja procijenjene vrijednosti ugovora, okvirnih sporazuma i dinamičkih sustava nabave
- Odjeljak 2. Ugovori i koncesije te ugovori podložni posebnim dogovorima
- Pododjeljak 2. Izuzeca koja se primjenjuju na sve naručitelje i na sve tipove ugovora
- Članak 19. Ugovori koji se sklapaju u svrhu daljnje prodaje ili iznajmljivanja trećim osobama
- Članak 20. Ugovori koji se sklapaju u svrhe koje ne uključuju obavljanje obuhvaćene djelatnosti ili obavljanje takve djelatnosti u trećoj zemlji: stavak 1.

- Članak 21. Ugovori koji su tajni ili koji zahtijevaju posebne mjere sigurnosti
- Članak 22. Ugovori koji se sklapaju u skladu s međunarodnim pravilima
- Članak 23. Ugovori koji se sklapaju s povezanim društvom, zajedničkim pothvatom ili naručiteljem koji je sastavni dio zajedničkog pothvata
- Pododjeljak 3. Izuzeća koja se primjenjuju na sve naručitelje, ali samo na ugovore o nabavi usluga
- Članak 24. Ugovori koji se odnose na određene usluge koje su izuzete iz područja primjene ove Direktive
- Članak 25. Ugovori o uslugama koji se sklapaju na temelju isključivog prava
- Pododjeljak 4. Izuzeća koja se primjenjuju samo na određene naručitelje
- Članak 26. Ugovori koje sklapaju određeni naručitelji u svrhu nabave vode i u svrhu nabave energije ili goriva za proizvodnju energije
- POGLAVLJE III. Pravila koja se primjenjuju na ugovore o nabavi usluga
- Članak 31. Ugovori o nabavi usluga navedenih u Prilogu XVII. A
- Članak 32. Ugovori o nabavi usluga navedenih u Prilogu XVII. B
- Članak 33. Mješoviti ugovori o uslugama koji obuhvaćaju usluge navedene u Prilogu XVII. A i usluge navedene u Prilogu XVII. B
- POGLAVLJE IV. Posebna pravila kojima se uređuju specifikacije i ugovorni dokumenti
- Članak 34. Tehničke specifikacije
- Članak 35. Stavljanje na raspolaganje tehničkih specifikacija
- Članak 36. Varijante
- Članak 37. Podizvođenje
- Članak 39. Obveze koje se odnose na poreze, zaštitu okoliša, odredbe o zaštiti radnog mjesta i uvjete rada
- POGLAVLJE V. Postupci
- Članak 40. (osim stavka 3. točka i. i (l)) Korištenje otvorenih, ograničenih i pregovaračkih postupaka
- POGLAVLJE VI. Pravila o objavljivanju i transparentnosti
- Odjeljak 1. Objava obavijesti
- Članak 41. Periodične indikativne obavijesti i obavijesti o uspostavljanju sustava kvalifikacije
- Članak 42. Obavijesti koje se koriste kao sredstvo pozivanja na nadmetanje: stavci 1. i 3.
- Članak 43. Obavijesti o sklopljenim ugovorima (osim za stavak 1. drugi i treći podstavak)
- Članak 44. Oblik i način objave obavijesti (osim za stavak 2. prvi podstavak i stavke 4., 5., 7.)
- Odjeljak 2. Rokovi
- Članak 45. Rokovi za zaprimanje zahtjeva za sudjelovanje i za zaprimanje ponuda
- Članak 46. Otvoreni postupci: specifikacije, dodatni dokumenti i podaci

Članak 47.	Pozivi na dostavu ponude ili na pregovaranje
Odjeljak 3.	Komunikacija i informiranje
Članak 48.	Pravila koja se primjenjuju na komunikaciju
Članak 49.	Informiranje podnositelja zahtjeva za kvalifikaciju, natjecatelja i ponuditelja
POGLAVLJE VII.	Provedba postupka
Članak 51.	Opće odredbe
Odjeljak 1.	Kvalifikacija i uvjeti sposobnosti
Članak 52.	Uzajamno priznavanje u pogledu administrativnih, tehničkih ili financijskih uvjeta, te potvrda, testova i dokaza
Članak 54.	Uvjeti sposobnosti
Odjeljak 2.	Sklapanje ugovora
Članak 55.	Kriteriji za odabir ponude
Članak 57.	Izuzetno niske ponude
Prilog XIII.	Podaci koje trebaju sadržavati pozivi na nadmetanje: A. Otvoreni postupci B. Ograničeni postupci C. Pregovarački postupci
Prilog XIV.	Podaci koje treba sadržavati obavijest o uspostavljanju sustava kvalifikacije
Prilog XV. A	Podaci koje treba sadržavati periodična indikativna obavijest
Prilog XV. B	Podaci koje trebaju sadržavati obavijesti o objavi periodične obavijesti na profilu kupca, a koje se ne koriste kao sredstvo pozivanja na nadmetanje
Prilog XVI.	Podaci koje treba sadržavati obavijest o sklopljenim ugovorima
Prilog XVII.A	Usluge u smislu članka 31.
Prilog XVII.B	Usluge u smislu članka 32.
Prilog XX.	Obilježja objavljivanja
Prilog XXI.	Definicija određenih tehničkih specifikacija
Prilog XXIII.	Odredbe međunarodnog radnog prava u smislu članka 59. stavka 4.
Prilog XXIV.	Zahtjevi vezani za uređaje za elektroničko zaprimanje ponuda, zahtjeva za sudjelovanje, zahtjeva za kvalifikaciju, kao i planova i projekata

---

## PRILOG XXIX.F

## OSNOVNI ELEMENTI DIREKTIVE VIJEĆA 92/13/EEZ

**od 25. veljače 1992. o usklađivanju zakona i drugih propisa o primjeni pravila Zajednice u postupcima nabave subjekata koji djeluju u sektoru vodnoga gospodarstva, energetske, prometne i telekomunikacijske kako je izmijenjena Direktivom 2007/66/EZ**

**(Faza 3.)**

Članak 1.	Područje primjene i dostupnost postupaka pravne zaštite
Članak 2.	Uvjeti za postupke pravne zaštite
Članak 2.a	Rok mirovanja
Članak 2.b	Odstupanja od roka mirovanja Članak 2.b prvi stavak točka (b)
Članak 2.c	Rokovi za podnošenje zahtjeva za pravnu zaštitu
Članak 2.d	Nevaženje Stavak 1. točka (b) Stavci 2. i 3.
Članak 2.e	Kršenja ove Direktive i alternativne kazne
Članak 2.f	Rokovi

---

## PRILOG XXIX.G

## OSTALI NEOBAVEZNI ELEMENTI DIREKTIVE 2004/18/EZ

## (Faza 4.)

Usklađivanje elemenata Direktive 2004/18/EZ koji su navedeni u ovom Prilogu nije obvezno, već se preporučuje. Republika Moldova može uskladiti te elemente unutar roka utvrđenoga u Prilogu XXIX.B ovom Sporazumu.

GLAVA I.	Definicije i opća načela
Članak 1.	Definicije (stavci 5., 6., 7., 10. i stavak 11. točka (c))
GLAVA II.	Pravila koja se tiču ugovora o javnoj nabavi
POGLAVLJE II.	Područje primjene
Odjeljak 2.	Posebne situacije
Članak 11.	Ugovori o javnoj nabavi i okvirni sporazumi koje sklapaju središnja tijela nabave
Odjeljak 4.	Posebno rješenje
Članak 19.	Rezervirani ugovori
POGLAVLJE V.	Postupci
Članak 29.	Natjecateljski dijalog
Članak 32.	Okvirni sporazumi
Članak 33.	Dinamički sustavi nabave
Članak 34.	Ugovori o javnim radovima: posebna pravila o subvencioniranim programima stanogradnje
POGLAVLJE VI.	Pravila o objavljivanju i transparentnosti
Odjeljak 1.	Objava obavijesti
Članak 35.	Obavijesti: stavak 3. i stavak 4. podstavci 2. i 3.
POGLAVLJE VII.	Vođenje postupka
Odjeljak 2.	Kriteriji za kvalitativni odabir
Članak 52.	Službene liste odobrenih gospodarskih subjekata i potvrđivanje od tijela osnovanih u skladu s javnim ili privatnim pravom
Odjeljak 3.	Sklapanje ugovora
Članak 54.	Korištenje elektroničkih dražbi

---



## PRILOG XXIX.H

## OSTALI OBAVEZNI ELEMENTI DIREKTIVE 2004/18/EZ

## (Faza 4.)

GLAVA I.	Definicije i opća načela
Članak 1.	Definicije (stavci 3., 4., i stavak 11. točka (e))
GLAVA II.	Pravila koja se tiču ugovora o javnoj nabavi
POGLAVLJE II.	Područje primjene
Odjeljak 3.	Izuzeti ugovori
Članak 17.	Koncesije za usluge
GLAVA III.	Pravila o koncesijama za javne radove
POGLAVLJE I.	Pravila koja uređuju koncesije za javne radove
Članak 56.	Područje primjene
Članak 57.	Izuzeca od područja primjene (osim posljednjeg stavka)
Članak 58.	Objava obavijesti za koncesije za javne radove
Članak 59.	Rok
Članak 60.	Podizvođenje
Članak 61.	Dodjeljivanje dodatnih radova koncesionarima
POGLAVLJE II.	Pravila primjenjiva na ugovore koje sklapaju koncesionari koji su javni naručitelji
Članak 62.	Primjenjiva pravila
POGLAVLJE III.	Pravila primjenjiva na ugovore koje sklapaju koncesionari koji nisu javni naručitelji
Članak 63.	Pravila oglašavanja: pragovi i izuzeca
Članak 64.	Objava obavijesti
Članak 65.	Rok za zaprimanje zahtjeva za sudjelovanje i za zaprimanje ponuda
GLAVA IV.	Pravila kojima se uređuju natječaji
Članak 66.	Opće odredbe
Članak 67.	Područje primjene
Članak 68.	Izuzeca od područja primjene
Članak 69.	Obavijesti
Članak 70.	Oblik i način objave obavijesti o natječaju
Članak 71.	Sredstva komunikacije
Članak 72.	Odabir natjecatelja

Članak 73.	Sastav ocjenjivačkog suda
Članak 74.	Odluke ocjenjivačkog suda
Prilog VII.B	Podaci koji moraju stajati u obavijestima o namjeri davanja koncesije za javne radove
Prilog VII.C	Podaci koji moraju stajati u obavijestima o namjeri sklapanja ugovora o radovima koncesionara koji nisu javni naručitelji
Prilog VII.D	Podaci koji moraju stajati u pozivu na natječaj

---

## PRILOG XXIX.J

**OSTALI ELEMENTI DIREKTIVE 89/665/EEZ  
kako je izmijenjena Direktivom 2007/66/EZ  
(Faza 4.)**

Članak 2.b	Odstupanja od roka mirovanja Članak 2.b prvi stavak točka (c)
Članak 2.d	Nevaženje Članak 2.d stavak 1. točka (c) Stavak 5.

---

## PRILOG XXIX.J

## OSTALI NEOBAVEZNI ELEMENTI DIREKTIVE 2004/17/EZ

## (Faza 5.)

Usklađivanje elemenata Direktive 2004/17/EZ koji su navedeni u ovom Prilogu nije obvezno, već se preporučuje. Republika Moldova može uskladiti te elemente unutar roka utvrđenoga u Prilogu XXIX.B ovom Sporazumu.

- GLAVA I. Opće odredbe koje se primjenjuju na ugovore i natječaje
- POGLAVLJE I. Osnovni pojmovi
- Članak 1. Definicije (stavci 4., 5., 6., 8.)
- GLAVA II. Pravila koja se primjenjuju na ugovore
- POGLAVLJE I. Opće odredbe
- Članak 14. Okvirni sporazumi
- Članak 15. Dinamički sustavi nabave
- Odjeljak 2. Ugovori i koncesije te ugovori podložni posebnim dogovorima
- Pododjeljak 5. Ugovori podložni posebnim dogovorima, odredbe o središnjim tijelima za nabavu i opći postupak u slučaju izravne izloženosti tržišnom natjecanju
- Članak 28. Rezervirani ugovori
- Članak 29. Ugovori i okvirni sporazumi koje sklapaju središnja tijela za nabavu
- POGLAVLJE V. Postupci
- Članak 40. stavak 3. točke i. i (l)
- POGLAVLJE VI. Pravila o objavljivanju i transparentnosti
- Odjeljak 1. Objava obavijesti
- Članak 42. Obavijesti koje se koriste kao sredstvo pozivanja na nadmetanje: stavak 2.
- Članak 43. Obavijesti o sklopljenim ugovorima (samo za stavak 1. drugi i treći podstavak)
- POGLAVLJE VII. Provedba postupka
- Odjeljak 2. Sklapanje ugovora
- Članak 56. Korištenje elektroničkih dražbi
- Prilog XIII. Podaci koje trebaju sadržavati pozivi na nadmetanje:
- D. Pojednostavljeni poziv na nadmetanje za uporabu u dinamičkom sustavu nabave
-

## PRILOG XXIX.K

**OSTALI ELEMENTI DIREKTIVE 92/13/EEZ  
kako je izmijenjena Direktivom 2007/66/EZ  
(Faza 5.)**

Članak 2.b	Odstupanja od roka mirovanja Članak 2.b prvi stavak točka (c)
Članak 2.d	Nevaženje Članak 2.d stavak 1. točka (c) Stavak 5.

---

## PRILOG XXIX.L

## ODREDBE DIREKTIVE 2004/18/EZ KOJE NISU OBUHVATENE POSTUPKOM USKLAĐIVANJA

Elementi koji su navedeni u ovom Prilogu nisu predmet postupka usklađivanja.

GLAVA II.	Pravila koja se tiču ugovora o javnoj nabavi
POGLAVLJE I.	Opće odredbe
Članak 5.	Uvjeti koji se odnose na sporazume sklopljene u okviru Svjetske trgovinske organizacije
POGLAVLJE VI.	Pravila o objavljivanju i transparentnosti
Odjeljak 1.	Objava obavijesti
Članak 36.	Oblik i način objave obavijesti: stavci 2., 3., 4., 5., 6., 8.
Članak 37.	Neobavezno objavljivanje
Odjeljak 5.	Izvješća
Članak 43.	Sadržaj izvješća
GLAVA V.	Statističke obveze, izvršne ovlasti i završne odredbe
Članak 75.	Statističke obveze
Članak 76.	Sadržaj statističkih izvješća
Članak 77.	Savjetodavni odbor
Članak 78.	Revizija pragova
Članak 79.	Izmjene
Članak 80.	Provedba
Članak 81.	Mehanizmi nadzora
Članak 82.	Opozivi
Članak 83.	Stupanje na snagu
Članak 84.	Primatelji
PRILOZI	
Prilog III.	Lista tijela i kategorija tijela kojima se upravlja na temelju javnog prava kako je navedeno u drugom podstavku članka 1. stavka 9.
Prilog IV.	Tijela središnje državne uprave
Prilog VIII.	Obilježja objavljivanja
Prilog IX.	Registri
Prilog IX. A	Ugovori o javnim radovima
Prilog IX. B	Ugovori o javnoj nabavi robe
Prilog IX. C	Ugovori o javnim uslugama
Prilog XI.	Rokovi za prenošenje i primjenu (članak 80.)
Prilog XII.	Tablica međusobnih odnosa

## PRILOG XXIX.M

## ODREDBE DIREKTIVE 2004/17/EZ KOJE NISU OBUHVAĆENE POSTUPKOM USKLAĐIVANJA

Elementi koji su navedeni u ovom Prilogu nisu predmet postupka usklađivanja.

- GLAVA I. Opće odredbe koje se primjenjuju na ugovore i natječaje
- POGLAVLJE II. Definicija obuhvaćenih djelatnosti i subjekata
- Odjeljak 2. Djelatnosti
- Članak 8. Popis naručitelja
- GLAVA II. Pravila koja se primjenjuju na ugovore
- POGLAVLJE I. Opće odredbe
- Članak 12. Uvjeti koji se odnose na sporazume koji su sklopljeni u okviru Svjetske trgovinske organizacije
- Odjeljak 2. Ugovori i koncesije te ugovori podložni posebnim dogovorima
- Pododjeljak 1.
- Članak 18. Koncesije za radove i usluge
- Pododjeljak 2. Izuzeća koja se primjenjuju na sve naručitelje i na sve tipove ugovora
- Članak 20. Ugovori koji se sklapaju u svrhe koje ne uključuju obavljanje obuhvaćene djelatnosti ili obavljanje takve djelatnosti u trećoj zemlji: stavak 2.
- Pododjeljak 5. Ugovori podložni posebnim dogovorima, odredbe o središnjim tijelima za nabavu i opći postupak u slučaju izravne izloženosti tržišnom natjecanju
- Članak 27. Ugovori podložni posebnim dogovorima
- Članak 30. Postupak za utvrđivanje je li određena djelatnost izravno izložena tržišnom natjecanju
- POGLAVLJE IV. Posebna pravila kojima se uređuju specifikacije i ugovorni dokumenti
- Članak 38. Uvjeti za izvršenje ugovora
- POGLAVLJE VI. Pravila o objavljivanju i transparentnosti
- Odjeljak 1. Objava obavijesti
- Članak 44. Oblik i način objave obavijesti (samo za stavak 2. prvi podstavak i stavke 4., 5. i 7.)
- Odjeljak 3. Komunikacija i informiranje
- Članak 50. Podaci koji se čuvaju u vezi sa sklapanjem ugovora
- POGLAVLJE VII. Provedba postupka
- Odjeljak 3. Ponude koje obuhvaćaju proizvode s podrijetlom iz trećih zemalja i odnosi s tim zemljama
- Članak 58. Ponude koje obuhvaćaju proizvode s podrijetlom iz trećih zemalja
- Članak 59. Odnosi s trećim zemljama u vezi s ugovorima o radovima, nabavi i uslugama

GLAVA IV.	Statističke obveze, izvršne ovlasti i završne odredbe
Članak 67.	Statističke obveze
Članak 68.	Postupak odbora
Članak 69.	Revizija pragova
Članak 70.	Izmjena
Članak 71.	Provedba Direktive
Članak 72.	Nadzorni mehanizmi
Članak 73.	Opoziv
Članak 74.	Stupanje na snagu
Članak 75.	Adresati
PRILOZI	
Prilog I.	Naručitelji u sektoru prijenosa ili distribucije plina ili toplinske energije
Prilog II.	Naručitelji u sektoru proizvodnje, prijenosa ili distribucije električne energije
Prilog III.	Naručitelji u sektoru proizvodnje, prijenosa ili distribucije pitke vode
Prilog IV.	Naručitelji u području željezničkih usluga
Prilog V.	Naručitelji u području usluga gradske željeznice, tramvaja, trolejbusa ili autobusa
Prilog VI.	Naručitelji u sektoru poštanskih usluga
Prilog VII.	Naručitelji u sektoru istraživanja i vađenja nafte ili plina
Prilog VIII.	Naručitelji u sektoru istraživanja i vađenja ugljena i drugih krutih goriva
Prilog IX.	Naručitelji u području morskih ili riječnih luka, ili druge terminalne opreme
Prilog X.	Naručitelji u području instalacija zračne luke
Prilog XI.	Popis zakonodavstva Zajednice koje se spominje u članku 30. stavku 3.
Prilog XII.	Popis djelatnosti navedenih u članku 1. stavku 2. točki (b)
Prilog XXII.	Tablični sažetak rokova utvrđenih u članku 45.
Prilog XXV.	Rokovi za prenošenje u nacionalno zakonodavstvo i provedbu
Prilog XXVI.	Korelacijska tablica



## PRILOG XXIX.N

**ODREDBE DIREKTIVE 89/665/EEZ KAKO JE IZMIJENJENA DIREKTIVOM 2007/66/EZ KOJE NISU OBUHVATENE POSTUPKOM USKLAĐIVANJA**

Elementi koji su navedeni u ovom Prilogu nisu predmet postupka usklađivanja.

Članak 2.b	Odstupanja od roka mirovanja Članak 2.b prvi stavak točka (a)
Članak 2.d	Nevaženje Članak 2.d stavak 1. točka (a) Stavak 4.
Članak 3.	Korektivni mehanizmi
Članak 3.a	Sadržaj obavijesti za dobrovoljnu <i>ex ante</i> transparentnost
Članak 3.b	Odborski postupak
Članak 4.	Provedba
Članak 4.a	Revizija

---

## PRILOG XXIX.O

**ODREDBE DIREKTIVE 92/13/EEZ KAKO JE IZMIJENJENA DIREKTIVOM 2007/66/EZ KOJE NISU  
OBUHVACENE POSTUPKOM USKLAĐIVANJA**

Elementi koji su navedeni u ovom Prilogu nisu predmet postupka usklađivanja.

Članak 2.b	Odstupanja od roka mirovanja Članak 2.b prvi stavak točka (a)
Članak 2.d	Nevaženje Članak 2.b stavak 1. točka (a) Stavak 14.
Članak 3.a	Sadržaj obavijesti za dobrovoljnu <i>ex ante</i> transparentnost
Članak 3.b	Odborski postupak
Članak 8.	Korektivni mehanizam
Članak 12.	Provedba
Članak 12.a	Revizija

---

## PRILOG XXIX.P

**REPUBLIKA MOLDOVA: OKVIRNI POPIS PITANJA ZA SURADNJU**

1. Izobrazba u Uniji i Republici Moldovi službenika Republike Moldove iz državnih tijela koja se bave javnom nabavom.
  2. Izobrazba dobavljača koji su zainteresirani za sudjelovanje u javnoj nabavi.
  3. Razmjena informacija i iskustava o najboljoj praksi i regulatornim pravilima u području javne nabave.
  4. Jačanje funkcionalnosti mrežnog mjesta za javnu nabavu i uspostava sustava za praćenje javne nabave.
  5. Savjetovanje i metodološka pomoć od strane Unije u primjeni modernih elektroničkih tehnologija u području javne nabave.
  6. Jačanje tijela nadležnih za osiguranje koherentne politike u svim područjima koja su povezana s javnom nabavom te neovisni i nepristrani pregled (preispitivanje) odluka javnih naručitelja. (Usporedi članak 270. ovog Sporazuma).
-

PRILOG XXX.

**OZNAKE ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA**

—

## PRILOG XXX.A

**ELEMENTI ZA REGISTRACIJU I KONTROLU OZNAKA ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA IZ ČLANKA 297. STAVAKA 1. I 2.**

## DIO A

**Zakonodavstvo iz članka 297. stavka 1.**

Zakon o zaštiti oznaka zemljopisnog podrijetla, oznaka izvornosti i garantirano tradicionalnih specijaliteta, br. 66.-XVI. od 27.3.2008. i njegovi provedbeni propisi radi postupka podnošenja prijave, pregleda i registracije oznaka zemljopisnog podrijetla, oznaka izvornosti i garantirano tradicionalnih specijaliteta u Republici Moldovi.

## DIO B

**Zakonodavstvo iz članka 297. stavka 2.**

1. Uredba (EU) br. 1151/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. studenoga 2012. o sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode.
2. Odjeljak 1.a poglavlje I. glava II. dio II. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007 od 22. listopada 2007. o uspostavljanju zajedničke organizacije poljoprivrednih tržišta i o posebnim odredbama za određene poljoprivredne proizvode (Uredba o jedinstvenom ZOT-u) te njezini provedbeni propisi.
3. Uredba (EZ) br. 110/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2008. o definiciji, opisivanju, prezentiranju, označavanju i zaštiti zemljopisnih oznaka jakih alkoholnih pića te njezini provedbeni propisi.
4. Uredba Vijeća (EEZ) br. 1601/91 od 10. lipnja 1991. o utvrđivanju općih pravila o određivanju, opisivanju i prezentiranju aromatiziranih vina, aromatiziranih pića na bazi vina i aromatiziranih koktela na bazi vina te njezini provedbeni propisi.

## DIO C

**Elementi za registraciju i kontrolu oznaka zemljopisnog podrijetla iz članka 297. stavaka 1. i 2.**

1. Registar oznaka zemljopisnog podrijetla koje su zaštićene na dotičnom području.
2. Administrativni postupak kojim se provjerava identificiraju li oznake zemljopisnog podrijetla robu kao robu koja potječe iz područja, regije ili lokaliteta jedne ili više država, ako se kvaliteta, ugled ili druge značajke robe u osnovi pripisuju zemljopisnom podrijetlu.
3. Zahtjev da registrirani naziv odgovara konkretnom proizvodu ili proizvodima za koje je utvrđena specifikacija koja se može izmijeniti samo odgovarajućim administrativnim postupkom.
4. Odredbe o kontroli koje se primjenjuju na proizvodnju.
5. Postupak prigovora koji omogućuje uzimanje u obzir legitimnih interesa ranijih korisnika naziva, neovisno o tome jesu li nazivi zaštićeni kao oblik intelektualnog vlasništva ili nisu.
6. Pravilo o tome da zaštićeni nazivi ne mogu postati generički.
7. Odredbe o registraciji, koje mogu uključivati odbijanje registracije, djelomičnih ili potpunih homonima registriranih izraza, izraza uvriježenih u svakodnevnom govoru kao uobičajeni naziv za robu, izraza koji obuhvaćaju ili uključuju nazive biljnih sorti i životinjskih pasmina. Tim se odredbama uzimaju u obzir legitimni interesi svih zainteresiranih strana.

## PRILOG XXX.B

**KRITERIJI KOJI SE UKLJUČUJU U POSTUPAK PRIGOVORA ZA PROIZVODE IZ ČLANKA 297. STAVAKA 3. I 4.**

1. Popis imena, prema potrebi, s odgovarajućom transkripcijom na latinično pismo.
2. Informacije o klasi proizvoda.
3. Poziv državama članicama, u slučaju EU-a, ili trećoj zemlji ili fizičkim i pravnim osobama koje imaju legitimni interes, s poslovnim nastanom ili boravištem u državi članici u slučaju EU-a, u Republici Moldovi ili trećoj zemlji, da podnesu prigovore na dotičnu zaštitu ulaganjem propisno obrazložene izjave.
4. Izjave prigovora moraju pristići Europskoj komisiji ili Vladi Republike Moldove u roku od dva mjeseca od dana objave informativne obavijesti.
5. Izjave prigovora dopuštene su samo ako su primljene u roku utvrđenom u točki 4. i ako dokazuju da bi zaštita predložene naziva:
  - bila u suprotnosti s nazivom biljne sorte, uključujući sorte grožđa ili životinjske pasmine i ako bi u konačnici mogla potrošača dovesti u zabludu u pogledu pravog podrijetla proizvoda;
  - bila u suprotnosti s homonimnim nazivom i dovela potrošača u zabludu navodeći ga da vjeruje da proizvodi dolaze s drugog područja;
  - s obzirom na žig koji ima ugled i dobro je poznat te duljinu vremena tijekom kojeg se koristi, mogla dovesti potrošača u zabludu u pogledu pravog identiteta proizvoda;
  - mogla dovesti u opasnost postojanje djelomično ili potpuno istog naziva ili žiga ili postojanje proizvoda koji se zakonito nalaze na tržištu barem pet godina prije dana objave informativne obavijesti
  - bila u suprotnosti s nazivom koji se smatra generičkim.
6. Kriteriji iz točke 5. ocjenjuju se u odnosu na područje EU-a, koje se u slučaju prava intelektualnog vlasništva odnosi samo na područje ili područja na kojima su prava zaštićena, ili u odnosu na državno područje Republike Moldove.

## PRILOG XXX.C

**OZNAKE ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA PROIZVODÂ IZ ČLANKA 297. STAVAKA 3. I 4.**

Poljoprivredni i prehrambeni proizvodi osim vina, jakih alkoholnih pića i aromatiziranih vina iz EU-a koji se zaštićuju u Republici Moldovi

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
AT	Gailtaler Speck	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
AT	Tiroler Speck	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
AT	Gailtaler Almkäse	Sirevi	
AT	Tiroler Almkäse; Tiroler Alpkäse	Sirevi	
AT	Tiroler Bergkäse	Sirevi	
AT	Tiroler Graukäse	Sirevi	
AT	Vorarlberger Alpkäse	Sirevi	
AT	Vorarlberger Bergkäse	Sirevi	
AT	Steirisches Kübiskernöl	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
AT	Marchfeldspargel	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
AT	Steirischer Kren	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
AT	Wachauer Marille	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
AT	Waldviertler Graumohn	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
BE	Jambon d'Ardenne	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
BE	Fromage de Herve	Sirevi	
BE	Beurre d'Ardenne	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
BE	Brussels grondwitloof	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
BE	Vlaams -Brabantse Tafeldruif	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
BE	Pâté gaumais	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	
BE	Geraardsbergse Mattentaart	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
BE	Gentse azalea	Cvijeće i ukrasno bilje	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
CY	Λουκούμι Γεροσκίπου	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	Loukoumi Geroskipou
CZ	Nošovické kysané zelí	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
CZ	Všestarská cibule	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
CZ	Pohořelický kapr	Svježa riba, mekušci i ljuskavci te od njih dobiveni proizvodi	
CZ	Třeboňský kapr	Svježa riba, mekušci i ljuskavci te od njih dobiveni proizvodi	
CZ	Český kmín	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	
CZ	Chamomilla bohemica	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	
CZ	Žatecký chmel	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	
CZ	Brněnské pivo; Starobrněnské pivo	Piva	
CZ	Březnický ležák	Piva	
CZ	Budějovické pivo	Piva	
CZ	Budějovický měšťanský var	Piva	
CZ	České pivo	Piva	
CZ	Černá Hora	Piva	
CZ	Českobudějovické pivo	Piva	
CZ	Chodské pivo	Piva	
CZ	Znojenské pivo	Piva	
CZ	Hořické trubičky	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
CZ	Karlovarský suchar	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
CZ	Lomnické suchary	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
CZ	Mariánskolázeňské oplatky	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	



Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
CZ	Pardubický perník	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
CZ	Štramberké uši	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
CZ	Jihočeská Niva	Sirevi	
CZ	Jihočeská Zlatá Niva	Sirevi	
DE	Diepholzer Moorschnucke	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
DE	Lüneburger Heidschnucke	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
DE	Schwäbisch-Hällisches Qualitätsschweinefleisch	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
DE	Ammerländer Dielenrauchschinken; Ammerländer Katenschinken	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
DE	Ammerländer Schinken; Ammerländer Knochenschinken	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
DE	Greußener Salami	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
DE	Nürnberger Bratwürste; Nürnberger Rostbratwürste	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
DE	Schwarzwälder Schinken	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
DE	Thüringer Leberwurst	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
DE	Thüringer Rostbratwurst	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
DE	Thüringer Rotwurst	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
DE	Allgäuer Bergkäse	Sirevi	
DE	Allgäuer Emmentaler	Sirevi	
DE	Altenburger Ziegenkäse	Sirevi	
DE	Odenwälder Frühstückskäse	Sirevi	
DE	Lausitzer Leinöl	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
DE	Bayerischer Meerrettich; Bayerischer Kren	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
DE	Feldsalate von der Insel Reichenau	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
DE	Gurken von der Insel Reichenau	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
DE	Salate von der Insel Reichenau	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
DE	Spreewälder Gurken	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
DE	Spreewälder Meerrettich	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
DE	Tomaten von der Insel Reichenau	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
DE	Holsteiner Karpfen	Svježa riba, mekušci i ljuskavci te od njih dobiveni proizvodi	
DE	Oberpfälzer Karpfen	Svježa riba, mekušci i ljuskavci te od njih dobiveni proizvodi	
DE	Schwarzwaldforelle	Svježa riba, mekušci i ljuskavci te od njih dobiveni proizvodi	
DE	Bayerisches Bier	Piva	
DE	Bremer Bier	Piva	
DE	Dortmunder Bier	Piva	
DE	Hofer Bier	Piva	
DE	Kölsch	Piva	
DE	Kulmbacher Bier	Piva	
DE	Mainfranken Bier	Piva	
DE	Münchener Bier	Piva	
DE	Reuther Bier	Piva	
DE	Wernesgrüner Bier	Piva	
DE	Aachener Printen	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
DE	Lübecker Marzipan	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
DE	Meißner Fummel	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
DE	Nürnberger Lebkuchen	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
DE	Schwäbische Maultaschen; Schwäbische Suppenmaultaschen	Tjestenina	
DE	Hopfen aus der Hallertau	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	
DK	Danablu	Sirevi	
DK	Esrom	Sirevi	
DK	Lammefjordsgulerod	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
EL	Ανεβαστό	Sirevi	Anevato
EL	Γαλοτύρι	Sirevi	Galotyri
EL	Γραβιέρα Αγράφων	Sirevi	Graviera Agrafon
EL	Γραβιέρα Κρήτης	Sirevi	Graviera Kritis
EL	Γραβιέρα Νάξου	Sirevi	Graviera Naxou
EL	Καλαθάκι Λήμνου	Sirevi	Kalathaki Limnou
EL	Κασέρι	Sirevi	Kasseri
EL	Κατίκι Δομοκού	Sirevi	Katiki Domokou
EL	Κεφαλογραβιέρα	Sirevi	Kefalograviera
EL	Κοπανιστή	Sirevi	Kopanisti
EL	Λαδοτύρι Μυτιλήνης	Sirevi	Ladotyri Mytilinis
EL	Μανούρι	Sirevi	Manouri
EL	Μετσοβόνη	Sirevi	Metsovone
EL	Μπάτζος	Sirevi	Batzos
EL	Ξυνομυζήθρα Κρήτης	Sirevi	Xynomyzithra Kritis
EL	Πηχτόγαλο Χανίων	Sirevi	Pichtogalo Chanion
EL	Σαν Μιχάλη	Sirevi	San Michali
EL	Σφέλα	Sirevi	Sfela

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
EL	Φέτα	Sirevi	Feta
EL	Φορμαέλλα Αράχωβας Παρνασσού	Sirevi	Formaella Arachovas Parnassou
EL	Άγιος Ματθαίος Κέρκυρας	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	Agios Mattheos Kerkyras
EL	Αποκορώνας Χανίων Κρήτης	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	Apokoronas Chanion Kritis
EL	Αρχάνες Ηρακλείου Κρήτης	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	Arxanes Irakliou Kritis
EL	Βιάννος Ηρακλείου Κρήτης	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	Viannos Irakliou Kritis
EL	Βόρειος Μυλοπόταμος Ρεθύμνης Κρήτης	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	Vorios Mylopotamos Rethymnis Kritis
EL	Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο „Τροιζηνία”	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	Exeretiko partheno eleo-lado „Trizinia”
EL	Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο Θραψανό	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	Exeretiko partheno eleo-lado Thrapsano
EL	Ζάκυνθος	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	Zakynthos
EL	Θάσος	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	Thassos
EL	Καλαμάτα	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	Kalamata
EL	Κεφαλονιά	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	Kefalonia
EL	Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	Kolymvari Chanion Kritis
EL	Κρανίδι Αργολίδας	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	Kranidi Argolidas
EL	Κροκεές Λακωνίας	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	Krokees Lakonias
EL	Λακωνία	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	Lakonia
EL	Λέσβος; Μυτιλήνη	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	Lesvos; Mytilini
EL	Λυγουριό Ασκληπείου	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	Lygourio Asklipiou
EL	Ολυμπία	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	Olympia
EL	Πεζά Ηρακλείου Κρήτης	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	Peza Irakliou Kritis
EL	Πέτρινα Λακωνίας	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	Petrina Lakonias
EL	Πρέβεζα	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	Preveza

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
EL	Ρόδος	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	Rodos
EL	Σάμος	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	Samos
EL	Σητεία Λασιθίου Κρήτης	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	Sitia Lasithiou Kritis
EL	Φοινίκι Λακωνίας	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	Finiki Lakonias
EL	Χανιά Κρήτης	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	Chania Kritis
EL	Ακτινίδιο Πιερίας	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Aktinidio Pierias
EL	Ακτινίδιο Σπερχειού	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Aktinidio Sperchiou
EL	Ελιά Καλαμάτας	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Elia Kalamatas
EL	Θρούμπα Αμπαδιάς Ρεθύμνης Κρήτης	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Throumpa Ampadias Rethymnis Kritis
EL	Θρούμπα Θάσου	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Throumpa Thassou
EL	Θρούμπα Χίου	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Throumpa Chiou
EL	Κελυφωτό φυσίκι Φθιώτιδας	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Kelifoto fystiki Fthiotidas
EL	Κεράσια τραγανά Ροδοχωρίου	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Kerassia Tragana Rodochoriou
EL	Κονσερβολιά Αμφίσσης	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Konservolia Amfissis
EL	Κονσερβολιά Άρτας	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Konservolia Artas
EL	Κονσερβολιά Αταλάντης	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Konservolia Atalantis
EL	Κονσερβολιά Πηλίου Βόλου	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Konservolia Piliou Volou
EL	Κονσερβολιά Ροβίων	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Konservolia Rovion
EL	Κονσερβολιά Στυλίδας	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Konservolia Stylidas
EL	Κορινθιακή Σταφίδα Βοστίτσα	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Korinthiaki Stafida Vostitsa
EL	Κουμ Κουάτ Κέρκυρας	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Koum kouat Kerkyras
EL	Μήλα Ζαγοράς Πηλίου	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Mila Zagoras Piliou

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
EL	Μήλα Ντελίσιους Πιλαφά Τριπόλεως	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Mila Delicious Pilafa Tripoleos
EL	Μήλο Καστοριάς	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Milo Kastorias
EL	Ξερά σύκα Κύμης	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Xera syka Kymis
EL	Πατάτα Κάτω Νευροκοπίου	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Patata Kato Nevrokopiou
EL	Πορτοκάλια Μάλεμε Χανίων Κρήτης	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Portokalia Maleme Chanion Kritis
EL	Ροδάκινα Νάουσας	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Rodakina Naoussas
EL	Σταφίδα Ζακύνθου	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Stafida Zakynthou
EL	Σύκα Βραβρώνας Μαρκοπούλου Μεσογείων	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Syka Vavronas Markopoulou Messongion
EL	Τσακωνική μελιτζάνα Λεωνιδίου	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Tsakoniki Melitzana Leonidiou
EL	Φασόλια (Γίγαντες Ελέφαντες) Πρεσπών Φλώρινας	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Fassolia Gigantes Elefantas Prespon Florinas
EL	Φασόλια (πλακέ μεγαλόσπερμα) Πρεσπών Φλώρινας	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Fassolia (plake megalosperma) Prespon Florinas
EL	Φασόλια γίγαντες — ελέφαντες Καστοριάς	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Fassolia Gigantes-Elefantas Kastorias
EL	Φασόλια γίγαντες ελέφαντες Κάτω Νευροκοπίου	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Fassolia Gigantes Elefantas Kato Nevrokopiou
EL	Φασόλια κοινά μεσόσπερμα Κάτω Νευροκοπίου	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Fassolia kina Messo-sperma Kato Nevrokopiou
EL	Φυστίκι Αίγινας	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Fystiki Eginas
EL	Φυστίκι Μεγάρων	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	Fystiki Megaron
EL	Αυγοτάραχο Μεσολογγίου	Svježa riba, mekušci i ljuskavci te od njih dobiveni proizvodi	Avgotaracho Messolongiou
EL	Κρόκος Κοζάνης	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Krokos Kozanis
EL	Μέλι Ελάτης Μαινάλου Βανίλια	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	Meli Elatis Menalou Vanilia
EL	Κρητικό παξιμάδι	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	Kritiko paximadi

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
EL	Μαστίχα Χίου	Prirodne gume i smole	Masticha Chiou
EL	Τσίχλα Χίου	Prirodne gume i smole	Tsikla Chiou
EL	Μαστιχέλαιο Χίου	Eterična ulja	Mastichelaio Chiou
ES	Arzúa-Ulloa	Sirevi	
ES	Carne de Ávila	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
ES	Carne de Cantabria	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
ES	Carne de la Sierra de Guadarrama	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
ES	Carne de Morucha de Salamanca	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
ES	Carne de Vacuno del País Vasco; Euskal Okela	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
ES	Cordero de Navarra; Nafarroako Arkumea	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
ES	Cordero Manchego	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
ES	Lacón Gallego	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
ES	Lechazo de Castilla y León	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
ES	Pollo y Capón del Prat	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
ES	Ternasco de Aragón	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
ES	Ternera Asturiana	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
ES	Ternera de Extremadura	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
ES	Ternera de Navarra; Nafarroako Aratxea	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
ES	Ternera Gallega	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
ES	Botillo del Bierzo	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
ES	Cecina de León	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
ES	Chorizo Riojano	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
ES	Dehesa de Extremadura	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
ES	Guijuelo	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
ES	Jamón de Huelva	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
ES	Jamón de Teruel	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
ES	Jamón de Trevélez	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
ES	Salchichón de Vic; Llonganissa de Vic	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
ES	Sobrasada de Mallorca	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
ES	Afuega'l Pitu	Sirevi	
ES	Cabrales	Sirevi	
ES	Cebreiro	Sirevi	
ES	Gamoneu; Gamonedo	Sirevi	
ES	Idiazábal	Sirevi	
ES	Mahón-Menorca	Sirevi	
ES	Picón Bejes-Tresviso	Sirevi	
ES	Queso de La Serena	Sirevi	
ES	Queso de l'Alt Urgell y la Cerdanya	Sirevi	
ES	Queso de Murcia	Sirevi	
ES	Queso de Murcia al vino	Sirevi	
ES	Queso de Valdeón	Sirevi	
ES	Queso Ibores	Sirevi	
ES	Queso Majorero	Sirevi	
ES	Queso Manchego	Sirevi	
ES	Queso Nata de Cantabria	Sirevi	
ES	Queso Palmero; Queso de la Palma	Sirevi	
ES	Queso Tetilla	Sirevi	



Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
ES	Queso Zamorano	Sirevi	
ES	Quesucos de Liébana	Sirevi	
ES	Roncal	Sirevi	
ES	San Simón da Costa	Sirevi	
ES	Torta del Casar	Sirevi	
ES	Miel de Galicia; Mel de Galicia	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	
ES	Miel de Granada	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	
ES	Miel de La Alcarria	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	
ES	Aceite de La Alcarria	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
ES	Aceite de la Rioja	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
ES	Aceite de Mallorca; Aceite mallorquí; Oli de Mallorca; Oli mallorquí	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
ES	Aceite de Terra Alta; Oli de Terra Alta	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
ES	Aceite del Baix Ebre-Montsià; Oli del Baix Ebre-Montsià	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
ES	Aceite del Bajo Aragón	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
ES	Aceite Monterrubio	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
ES	Antequera	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
ES	Baena	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
ES	Gata-Hurdes	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
ES	Les Garrigues	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
ES	Mantequilla de l'Alt Urgell y la Cerdanya; Mantega de l'Alt Urgell i la Cerdanya	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
ES	Mantequilla de Soria	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
ES	Montes de Granada	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
ES	Montes de Toledo	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
ES	Poniente de Granada	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
ES	Priego de Córdoba	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
ES	Sierra de Cadiz	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
ES	Sierra de Cazorla	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
ES	Sierra de Segura	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
ES	Sierra Mágina	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
ES	Siurana	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
ES	Ajo Morado de las Pedroñeras	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Alcachofa de Benicarló; Carxofa de Benicarló	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Alcachofa de Tudela	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Alubia de La Bañeza-León	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Arroz de Valencia; Arròs de València	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Arroz del Delta del Ebro; Arròs del Delta de l'Ebre	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Avellana de Reus	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Berenjena de Almagro	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Calasparra	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Caçot de Valls	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Cereza del Jerte	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Cerezas de la Montaña de Alicante	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
ES	Chirimoya de la Costa tropical de Granada-Málaga	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Cítricos Valencianos; Cítrics Valencians	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Clementinas de las Tierras del Ebro; Clementines de les Terres de l'Ebre	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Coliflor de Calahorra	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Espárrago de Huétor-Tájar	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Espárrago de Navarra	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Faba Asturiana	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Faba de Lourenzá	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Garbanzo de Fuentesauco	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Judías de El Barco de Ávila	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Kaki Ribera del Xúquer	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Lenteja de La Armuña	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Lenteja Pardina de Tierra de Campos	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Manzana de Girona; Poma de Girona	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Manzana Reineta del Bierzo	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Melocotón de Calanda	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Nísperos Callosa d'En Sarriá	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Pataca de Galicia; Patata de Galicia	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Patatas de Prades; Patates de Prades	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Pera de Jumilla	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Peras de Rincón de Soto	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
ES	Pimiento Asado del Bierzo	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Pimiento Riojano	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Pimientos del Piquillo de Lodosa	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Uva de mesa embolsada „Vinalopó”	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
ES	Caballa de Andalucia	Svježa riba, mekušci i ljuskavci te od njih dobiveni proizvodi	
ES	Mejillón de Galicia; Mexillón de Galicia	Svježa riba, mekušci i ljuskavci te od njih dobiveni proizvodi	
ES	Melva de Andalucia	Svježa riba, mekušci i ljuskavci te od njih dobiveni proizvodi	
ES	Azafrán de la Mancha	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	
ES	Chufa de Valencia	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	
ES	Pimentón de la Vera	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	
ES	Pimentón de Murcia	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	
ES	Pemento do Couto	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	
ES	Sidra de Asturias; Sidra d'Asturies	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	
ES	Alfajor de Medina Sidonia	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
ES	Ensaïmada de Mallorca; Ensaimada mallorquina	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
ES	Jijona	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
ES	Mantecadas de Astorga	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
ES	Mazapán de Toledo	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
ES	Pan de Cea	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
ES	Pan de Cruz de Ciudad Real	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
ES	Tarta de Santiago	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
ES	Turrón de Agramunt; Torró d'Agramunt	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
ES	Turrón de Alicante	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
FI	Lapin Poron liha	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FI	Lapin Puikula	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FI	Kainuun rönttönen	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
FR	Agneau de l'Aveyron	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Agneau de Lozère	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Agneau de Pauillac	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Agneau de Sisteron	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Agneau du Bourbonnais	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Agneau du Limousin	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Agneau du Poitou-Charentes	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Agneau du Quercy	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Barèges-Gavarnie	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Bœuf charolais du Bourbonnais	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Boeuf de Bazas	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Bœuf de Chalosse	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Bœuf du Maine	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Dinde de Bresse	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Pintadeau de la Drome	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Porc de la Sarthe	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
FR	Porc de Normandie	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Porc de Vendée	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Porc du Limousin	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Taureau de Camargue	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Veau de l'Aveyron et du Ségala	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Veau du Limousin	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles d'Alsace	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles d'Ancenis	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles d'Auvergne	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles de Bourgogne	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles de Bresse	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles de Bretagne	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles de Challans	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles de Cholet	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles de Gascogne	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles de Houdan	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles de Janzé	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles de la Champagne	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles de la Drôme	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles de l'Ain	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles de Licques	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles de l'Orléanais	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles de Loué	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles de Normandie	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles de Vendée	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles des Landes	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
FR	Volailles du Béarn	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles du Berry	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles du Charolais	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles du Forez	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles du Gatinais	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles du Gers	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles du Languedoc	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles du Lauragais	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles du Maine	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles du plateau de Langres	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles du Val de Sèvres	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Volailles du Velay	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
FR	Boudin blanc de Reithel	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
FR	Canard à foie gras du Sud-Ouest (Chalosse, Gascogne, Gers, Landes, Périgord, Quercy)	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
FR	Jambon de Bayonne	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
FR	Jambon sec et noix de jambon sec des Ardennes	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
FR	Abondance	Sirevi	
FR	Banon	Sirevi	
FR	Beaufort	Sirevi	
FR	Bleu d'Auvergne	Sirevi	
FR	Bleu de Gex Haut-Jura; Bleu de Septmoncel	Sirevi	
FR	Bleu des Causses	Sirevi	
FR	Bleu du Vercors-Sassenage	Sirevi	
FR	Brie de Meaux	Sirevi	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
FR	Brie de Melun	Sirevi	
FR	Brocciu Corse; Brocciu	Sirevi	
FR	Camembert de Normandie	Sirevi	
FR	Cantal; Fourme de Cantal; Cantalet	Sirevi	
FR	Chabichou du Poitou	Sirevi	
FR	Chaource	Sirevi	
FR	Chevrotin	Sirevi	
FR	Comté	Sirevi	
FR	Crottin de Chavignol; Chavignol	Sirevi	
FR	Emmental de Savoie	Sirevi	
FR	Emmental français est-central	Sirevi	
FR	Époisses	Sirevi	
FR	Fourme d'Ambert; Fourme de Montbrison	Sirevi	
FR	Laguiole	Sirevi	
FR	Langres	Sirevi	
FR	Livarot	Sirevi	
FR	Maroilles; Marolles	Sirevi	
FR	Mont d'or; Vacherin du Haut-Doubs	Sirevi	
FR	Morbier	Sirevi	
FR	Munster; Munster-Géromé	Sirevi	
FR	Neufchâtel	Sirevi	
FR	Ossau-Iraty	Sirevi	
FR	Pélarдон	Sirevi	
FR	Picodon de l'Ardèche; Picodon de la Drôme	Sirevi	



Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
FR	Pont-l'Évêque	Sirevi	
FR	Poulligny-Saint-Pierre	Sirevi	
FR	Reblochon; Reblochon de Savoie	Sirevi	
FR	Rocamadour	Sirevi	
FR	Roquefort	Sirevi	
FR	Sainte-Maure de Touraine	Sirevi	
FR	Saint-Nectaire	Sirevi	
FR	Salers	Sirevi	
FR	Selles-sur-Cher	Sirevi	
FR	Tome des Bauges	Sirevi	
FR	Tomme de Savoie	Sirevi	
FR	Tomme des Pyrénées	Sirevi	
FR	Valençay	Sirevi	
FR	Crème d'Isigny	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	
FR	Crème fraîche fluide d'Alsace	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	
FR	Miel d'Alsace	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	
FR	Miel de Corse; Mele di Corsica	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	
FR	Miel de Provence	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	
FR	Miel de sapin des Vosges	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
FR	Œufs de Loué	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	
FR	Beurre Charentes-Poitou; Beurre des Charentes; Beurre des Deux-Sèvres	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
FR	Beurre d'Isigny	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
FR	Huile d'olive d'Aix-en-Provence	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
FR	Huile d'olive de Corse; Huile d'olive de Corse-Oliu di Corsica	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
FR	Huile d'olive de Haute-Provence	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
FR	Huile d'olive de la Vallée des Baux-de-Provence	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
FR	Huile d'olive de Nice	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
FR	Huile d'olive de Nîmes	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
FR	Huile d'olive de Nyons	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
FR	Huile essentielle de lavande de Haute-Provence	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
FR	Ail blanc de Lomagne	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Ail de la Drôme	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Ail rose de Lautrec	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Asperge des sables des Landes	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Chasselas de Moissac	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Clémentine de Corse	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Coco de Paimpol	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Fraise du Périgord	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Haricot tarbais	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Kiwi de l'Adour	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
FR	Lentille vert du Puy	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Lentilles vertes du Berry	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Lingot du Nord	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Mâche nantaise	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Melon du Haut-Poitou	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Melon du Quercy	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Mirabelles de Lorraine	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Muscat du Ventoux	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Noix de Grenoble	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Noix du Périgord	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Oignon doux des Cévennes	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Olive de Nice	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Olives cassées de la Vallée des Baux-de-Provence	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Olives noires de la Vallée des Baux de Provence	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Olives noires de Nyons	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Petit Epeautre de Haute Provence	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Poireaux de Créances	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Pomme de terre de l'île de Ré	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Pomme du Limousin	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Pommes de terre de Merville	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Pommes et poires de Savoie	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Pommes des Alpes de Haute Durance	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
FR	Pruneaux d'Agen; Pruneaux d'Agen mi-cuits	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Riz de Camargue	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
FR	Anchois de Collioure	Svježa riba, mekušci i ljuskavci te od njih dobiveni proizvodi	
FR	Coquille Saint-Jacques des Côtes d'Armor	Svježa riba, mekušci i ljuskavci te od njih dobiveni proizvodi	
FR	Cidre de Bretagne; Cidre Breton	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	
FR	Cidre de Normandie; Cidre Normand	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	
FR	Cornouaille	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	
FR	Domfront	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	
FR	Farine de Petit Épeautre de Haute Provence	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	
FR	Huîtres Marennes Oléron	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	
FR	Pays d'Auge; Pays d'Auge-Cambremer	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	
FR	Piment d'Espelette; Piment d'Espelette - Ezpeletako Biperra	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	
FR	Bergamote(s) de Nancy	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
FR	Brioche vendéenne	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
FR	Pâtes d'Alsace	Tjestenina	
FR	Raviole du Dauphiné	Tjestenina	
FR	Foin de Crau	Sijeno	
HU	Budapesti téliszalámi	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
HU	Szegedi szalámi; Szegedi téliszalámi	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
HU	Hajdúsági torma	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
IE	Connemara Hill lamb; Uain Sléibhe Chonamara	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
IE	Timoleague Brown Pudding	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IE	Imokilly Regato	Sirevi	
IE	Clare Island Salmon	Svježa riba, mekušci i ljuskavci te od njih dobiveni proizvodi	
IT	Abbacchio Romano	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
IT	Agnello di Sardegna	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
IT	Mortadella Bologna	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
IT	Prosciutto di S. Daniele	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
IT	Vitellone bianco dell'Appennino Centrale	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
IT	Bresaola della Valtellina	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Capocollo di Calabria	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Ciauscolo	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Coppa Piacentina	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Cotechino Modena	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Culatello di Zibello	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Lardo di Colonnata	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Pancetta di Calabria	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Pancetta Piacentina	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Prosciutto di Carpegna	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Prosciutto di Modena	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Prosciutto di Norcia	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Prosciutto di Parma	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Prosciutto Toscano	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Prosciutto Veneto Berico-Euganeo	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
IT	Prosciutto di Sauris	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Salame Brianza	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Salame Cremona	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Salame di Varzi	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Salame d'oca di Mortara	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Salame Piacentino	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Salame S. Angelo	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Salamini italiani alla cacciatora	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Salsiccia di Calabria	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Soppressata di Calabria	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Soprèssa Vicentina	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Speck dell'Alto Adige; Südtiroler Markenspeck; Südtiroler Speck	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Valle d'Aosta Jambon de Bosses	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Valle d'Aosta Lard d'Arnad	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Zampone Modena	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
IT	Asiago	Sirevi	
IT	Bitto	Sirevi	
IT	Bra	Sirevi	
IT	Caciocavallo Silano	Sirevi	
IT	Canestrato Pugliese	Sirevi	
IT	Casatella Trevigiana	Sirevi	
IT	Casciotta d'Urbino	Sirevi	
IT	Castelmagno	Sirevi	
IT	Fiore Sardo	Sirevi	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
IT	Fontina	Sirevi	
IT	Formai de Mut dell'Alta Valle Brembana	Sirevi	
IT	Gorgonzola	Sirevi	
IT	Grana Padano	Sirevi	
IT	Montasio	Sirevi	
IT	Monte Veronese	Sirevi	
IT	Mozzarella di Bufala Campana	Sirevi	
IT	Murazzano	Sirevi	
IT	Parmigiano Reggiano	Sirevi	
IT	Pecorino di Filiano	Sirevi	
IT	Pecorino Romano	Sirevi	
IT	Pecorino Sardo	Sirevi	
IT	Pecorino Siciliano	Sirevi	
IT	Pecorino Toscano	Sirevi	
IT	Provolone Valpadana	Sirevi	
IT	Provolone del Monaco	Sirevi	
IT	Quartirolo Lombardo	Sirevi	
IT	Ragusano	Sirevi	
IT	Raschera	Sirevi	
IT	Ricotta Romana	Sirevi	
IT	Robiola di Roccaverano	Sirevi	
IT	Spresa delle Giudicarie	Sirevi	
IT	Stelvio; Stilsfer	Sirevi	
IT	Taleggio	Sirevi	
IT	Toma Piemontese	Sirevi	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
IT	Valle d'Aosta Fromadzo	Sirevi	
IT	Valtellina Casera	Sirevi	
IT	Miele della Lunigiana	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	
IT	Alto Crotonese	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Aprutino Pescaraese	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Brisighella	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Bruzio	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Canino	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Cartoceto	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Chianti Classico	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Cilento	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Collina di Brindisi	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Colline di Romagna	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Colline Salernitane	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Colline Teatine	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Colline Pontine	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Dauno	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Garda	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Irpinia - Colline dell'Ufita	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Laghi Lombardi	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Lametia	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Lucca	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Molise	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	



Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
IT	Monte Etna	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Monti Iblei	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Penisola Sorrentina	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Pretuziano delle Colline Teramane	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Riviera Ligure	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Sabina	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Sardegna	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Tergeste	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Terra di Bari	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Terra d'Otranto	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Terre di Siena	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Terre Tarentine	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Toscana	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Tuscia	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Umbria	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Val di Mazara	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Valdemone	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Valle del Belice	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Valli Trapanesi	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Veneto Valpolicella, Veneto Euganei e Berici, Veneto del Grappa	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
IT	Arancia del Gargano	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Arancia Rossa di Sicilia	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
IT	Asparago Bianco di Bassano	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Asparago bianco di Cimadolmo	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Asparago verde di Altedo	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Basilico Genovese	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Cappero di Pantelleria	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Carciofo di Paestum	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Carciofo Romanesco del Lazio	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Carota dell'Altopiano del Fucino	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Castagna Cuneo	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Castagna del Monte Amiata	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Castagna di Montella	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Castagna di Vallerano	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Ciliegia di Marostica	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Cipolla Rossa di Tropea Calabria	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Cipollotto Nocerino	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Clementine del Golfo di Taranto	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Clementine di Calabria	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Crudo di Cuneo	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Fagiolo di Lamon della Vallata Bellunese	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Fagiolo di Sarconi	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Fagiolo di Sorana	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Farina di Neccio della Garfagnana	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
IT	Farro della Garfagnana	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Fico Bianco del Cilento	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Ficodindia dell'Etna	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Fungo di Borgotaro	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Kiwi Latina	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	La Bella della Daunia	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Lenticchia di Castelluccio di Norcia	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Limone Costa d'Amalfi	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Limone di Sorrento	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Limone Femminello del Gargano	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Marrone del Mugello	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Marrone di Castel del Rio	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Marrone di Roccadaspide	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Marrone di San Zeno	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Marrone di Caprese Michelangelo	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Mela Alto Adige; Südtiroler Apfel	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Mela Val di Non	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Mela di Valtellina	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Melannurca Campana	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Nocciola Romana	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Nocciola del Piemonte; Nocciola Piemonte	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Nocciola di Giffoni	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
IT	Nocellara del Belice	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Oliva Ascolana del Piceno	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Patata di Bologna	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Peperone di Senise	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Pera dell'Emilia Romagna	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Pera mantovana	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Pesca di Verona	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Pesca e nettarina di Romagna	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Pistacchio Verde di Bronte	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Pomodorino del Piennolo del Vesuvio	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Pomodoro di Pachino	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Pomodoro S. Marzano dell'Agro Sarnese-Nocerino	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Radicchio di Chioggia	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Radicchio di Verona	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Radicchio Rosso di Treviso	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Radicchio Variegato di Castel-franco	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Riso di Baraggia Biellese e Vercellese	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Riso Nano Vialone Veronese	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Scalogni di Romagna	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Sedano Bianco di Sperlonga	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Uva da tavola di Canicatti	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
IT	Uva da tavola di Mazzarrone	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
IT	Acciughe Sotto Sale del Mar Ligure	Svježa riba, mekušci i ljuskavci te od njih dobiveni proizvodi	
IT	Tinca Gobba Dorata del Pianalto di Poirino	Svježa riba, mekušci i ljuskavci te od njih dobiveni proizvodi	
IT	Zafferano di Sardegna	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	
IT	Aceto Balsamico di Modena	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	
IT	Aceto balsamico tradizionale di Modena	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	
IT	Aceto balsamico tradizionale di Reggio Emilia	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	
IT	Zafferano dell'Aquila	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	
IT	Zafferano di San Gimignano	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	
IT	Coppia Ferrarese	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
IT	Pagnotta del Dittaino	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
IT	Pane casareccio di Genzano	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
IT	Pane di Altamura	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
IT	Pane di Matera	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
IT	Ricciarelli di Siena	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
IT	Bergamotto di Reggio Calabria - Olio essenziale	Eterična ulja	
LU	Viande de porc, marque nationale grand-duché de Luxembourg	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
LU	Salaisons fumées, marque nationale grand-duché de Luxembourg	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
LU	Miel - Marque nationale du Grand-Duché de Luxembourg	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	
LU	Beurre rose - Marque Nationale du Grand-Duché de Luxembourg	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
NL	Boeren-Leidse met sleutels	Sirevi	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
NL	Kanterkaas; Kanternagelkaas; Kanterkomijnekaas	Sirevi	
NL	Noord-Hollandse Edammer	Sirevi	
NL	Noord-Hollandse Gouda	Sirevi	
NL	Opperdoezer Ronde	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
NL	Westlandse druif	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
PL	Bryndza Podhalańska	Sirevi	
PL	Oscypek	Sirevi	
PL	Wielkopolski ser smażony	Sirevi	
PL	Miód wrzosowy z Borów Dolnośląskich	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	
PL	Andruty kaliskie	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
PL	Rogal świętomarciński	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
PL	Wiśnia nadwiślanka	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
PT	Borrego da Beira	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
PT	Borrego de Montemor-o-Novo	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
PT	Borrego do Baixo Alentejo	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
PT	Borrego do Nordeste Alentejano	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
PT	Borrego Serra da Estrela	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
PT	Borrego Terrincho	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
PT	Cabrito da Beira	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
PT	Cabrito da Gralheira	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
PT	Cabrito das Terras Altas do Minho	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
PT	Cabrito de Barroso	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
PT	Cabrito Transmontano	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
PT	Carnalentejana	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
PT	Carne Arouquesa	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
PT	Carne Barrosã	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
PT	Carne Cachena da Peneda	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
PT	Carne da Charneca	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
PT	Carne de Bísaro Transmontano; Carne de Porco Transmontano	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
PT	Carne de Bovino Cruzado dos Lameiros do Barroso	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
PT	Carne de Porco Alentejano	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
PT	Carne dos Açores	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
PT	Carne Marinhosa	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
PT	Carne Maronesa	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
PT	Carne Mertolenga	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
PT	Carne Mirandesa	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
PT	Cordeiro Bragançano	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
PT	Cordeiro de Barroso; Anho de Barroso; Cordeiro de leite de Barroso	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
PT	Vitela de Lafões	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
PT	Alheira de Barroso-Montalegre	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Alheira de Vinhais	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Butelo de Vinhais; Bucho de Vinhais; Chouriço de Ossos de Vinhais	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Cacholeira Branca de Portalegre	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Chouriça de carne de Barroso- Montalegre	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Chouriça de Carne de Vinhais; Linguíça de Vinhais	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
PT	Chouriça doce de Vinhais	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Chouriço azedo de Vinhais; Azedo de Vinhais; Chouriço de Pão de Vinhais	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Chouriço de Abóbora de Barroso-Montalegre	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Chouriço de Carne de Estremoz e Borba	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Chouriço de Portalegre	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Chouriço grosso de Estremoz e Borba	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Chouriço Mouro de Portalegre	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Farinheira de Estremoz e Borba	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Farinheira de Portalegre	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Linguiça de Portalegre	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Linguiça do Baixo Alentejo; Chouriço de carne do Baixo Alentejo	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Lombo Branco de Portalegre	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Lombo Enguitado de Portalegre	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Morcela de Assar de Portalegre	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Morcela de Cozer de Portalegre	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Morcela de Estremoz e Borba	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Paia de Estremoz e Borba	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Paia de Lombo de Estremoz e Borba	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Paia de Toucinho de Estremoz e Borba	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Painho de Portalegre	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Paio de Beja	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	



Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
PT	Presunto de Barrancos	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Presunto de Barroso	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Presunto de Camp Maior e Elvas; Paleta de Campo Maior e Elvas	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Presunto de Santana da Serra; Paleta de Santana da Serra	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Presunto de Vinhais/Presunto Bísaro de Vinhais	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Presunto do Alentejo; Paleta do Alentejo	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Salpicão de Barroso-Montalegre	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Salpicão de Vinhais	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Sangureira de Barroso-Montalegre	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
PT	Queijo de Azeitão	Sirevi	
PT	Queijo de cabra Transmontano	Sirevi	
PT	Queijo de Nisa	Sirevi	
PT	Queijo do Pico	Sirevi	
PT	Queijo mestiço de Tolosa	Sirevi	
PT	Queijo Rabaçal	Sirevi	
PT	Queijo S. Jorge	Sirevi	
PT	Queijo Serpa	Sirevi	
PT	Queijo Serra da Estrela	Sirevi	
PT	Queijo Terrincho	Sirevi	
PT	Queijos da Beira Baixa (Queijo de Castelo Branco, Queijo Amarelo da Beira Baixa, Queijo Picante da Beira Baixa)	Sirevi	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
PT	Azeite do Alentejo Interior	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	
PT	Mel da Serra da Lousã	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	
PT	Mel da Serra de Monchique	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	
PT	Mel da Terra Quente	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	
PT	Mel das Terras Altas do Minho	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	
PT	Mel de Barroso	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	
PT	Mel do Alentejo	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	
PT	Mel do Parque de Montezinho	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	
PT	Mel do Ribatejo Norte (Serra d'Aire, Albufeira de Castelo de Bode, Bairro, Alto Nabão)	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	
PT	Mel dos Açores	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	
PT	Requeijão Serra da Estrela	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	
PT	Azeite de Moura	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
PT	Azeite de Trás-os-Montes	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
PT	Azeites da Beira Interior (Azeite da Beira Alta, Azeite da Beira Baixa)	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
PT	Azeites do Norte Alentejano	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
PT	Azeites do Ribatejo	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
PT	Queijo de Évora	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
PT	Ameixa d'Elvas	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
PT	Amêndoa Douro	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
PT	Ananás dos Açores/São Miguel	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
PT	Anona da Madeira	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
PT	Arroz Carolino Lezírias Ribatejanas	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
PT	Azeitona de conserva Negrinha de Freixo	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
PT	Azeitonas de Conserva de Elvas e Campo Maior	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
PT	Batata Doce de Aljezur	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
PT	Batata de Trás-os-montes	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
PT	Castanha da Terra Fria	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
PT	Castanha de Padrela	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
PT	Castanha dos Soutos da Lapa	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
PT	Castanha Marvão-Portalegre	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
PT	Cereja da Cova da Beira	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
PT	Cereja de São Julião-Portalegre	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
PT	Citrinos do Algarve	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
PT	Maçã Bravo de Esmolfe	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
PT	Maçã da Beira Alta	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
PT	Maçã da Cova da Beira	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
PT	Maçã de Alcobaça	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
PT	Maçã de Portalegre	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
PT	Maracujá dos Açores/S. Miguel	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
PT	Pêra Rocha do Oeste	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
PT	Pêssego da Cova da Beira	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
PT	Ovos moles de Aveiro	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
SE	Svecia	Sirevi	
SE	Skånsk spettekaka	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
SI	Ekstra deviško oljčno olje Slovenske Istre	Ulja i masti (maslac, margarin, ulje itd.)	
SK	Slovenská bryndza	Sirevi	
SK	Slovenská parenica	Sirevi	
SK	Slovenský oštiepok	Sirevi	
SK	Skalický trdelník	Kruh, fino pecivo, kolači, slastice, keksi i ostali pekarski proizvodi	
UK	Isle of Man Manx Loaghtan Lamb	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
UK	Orkney beef	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
UK	Orkney lamb	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
UK	Scotch Beef	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
UK	Scotch Lamb	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
UK	Shetland Lamb	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
UK	Welsh Beef	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
UK	Welsh lamb	Svježe meso (i nusproizvodi klanja)	
UK	Beacon Fell traditional Lancashire cheese	Sirevi	
UK	Bonchester cheese	Sirevi	
UK	Buxton blue	Sirevi	
UK	Dorset Blue Cheese	Sirevi	
UK	Dovedale cheese	Sirevi	

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda	Njegov latinski naziv
UK	Exmoor Blue Cheese	Sirevi	
UK	Single Gloucester	Sirevi	
UK	Staffordshire Cheese	Sirevi	
UK	Swaledale cheese; Swaledale ewes' cheese	Sirevi	
UK	Teviotdale Cheese	Sirevi	
UK	West Country farmhouse Cheddar cheese	Sirevi	
UK	White Stilton cheese; Blue Stilton cheese	Sirevi	
UK	Melton Mowbray Pork Pie	Mesni proizvodi (kuhani, soljeni, dimljeni itd.)	
UK	Cornish Clotted Cream	Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, mliječni proizvodi osim maslaca itd.)	
UK	Yorkshire Forced Rhubarb	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
UK	Jersey Royal potatoes	Voće, povrće i žitarice, svježi ili prerađeni	
UK	Arbroath Smokies	Svježa riba, mekušci i ljuskavci te od njih dobiveni proizvodi	
UK	Scottish Farmed Salmon	Svježa riba, mekušci i ljuskavci te od njih dobiveni proizvodi	
UK	Whitstable oysters	Svježa riba, mekušci i ljuskavci te od njih dobiveni proizvodi	
UK	Gloucestershire cider/perry	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	
UK	Herefordshire cider/perry	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	
UK	Worcestershire cider/perry	Ostali proizvodi iz Priloga I. Ugovoru (začini itd.)	
UK	Kentish ale and Kentish strong ale	Piva	
UK	Rutland Bitter	Piva	

Poljoprivredni i prehrambeni proizvodi osim vina, jakih alkoholnih pića i aromatiziranih vina iz Republike  
Moldove koji se zaštićuju u EU-u

[...]

---

## PRILOG XXX.D

## OZNAKE ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA PROIZVODÂ IZ ČLANKA 297. STAVAKA 3. I 4.

## DIO A

Vina iz EU-a koja se zaštićuju u Republici Moldovi

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
BE	Côtes de Sambre et Meuse	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BE	Hagelandse wijn	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BE	Haspengouwse Wijn	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BE	Heuvellandse Wijn	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BE	Vlaamse mousserende kwaliteitswijn	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BE	Cremant de Wallonie	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BE	Vin mousseux de qualite de Wallonie	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BE	Vin de pays des Jardins de Wallonie	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
BE	Vlaamse landwijn	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
BG	Асеновград, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Asenovgrad	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Болярово, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Bolyarovo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Брестник, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Brestnik	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Варна, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Varna	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Велики Преслав, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Veliki Preslav	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Видин, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Vidin	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
BG	Враца, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Vratsa	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Върбица, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Varbitsa	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Долината на Струма, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Struma valley	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Драгоево, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Dragoevo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Евксиноград, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Evksinograd	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Ивайловград, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Ivaylovgrad	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Карлово, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Karlovo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Карнобат, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Karnobat	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Ловеч, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Lovech	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Лозица, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Lozitsa	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Лом, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Lom	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Любимец, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Lyubimets	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Лясковец, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Lyaskovets	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Мелник, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Melnik	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Монтана, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Montana	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)



Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
BG	Нова Загора, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Nova Zagora	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Нови Пазар, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Novi Pazar	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Ново село, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Novo Selo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Оряховица, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Oryahovitsa	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Павликени, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Pavlikeni	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Пазарджик, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Pazardjik	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Перушица, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Perushtitsa	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Плевен, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Pleven	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Пловдив, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Plovdiv	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Поморие, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Pomorie	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Русе, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Ruse	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Сакар, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Sakar	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Сандански, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Sandanski	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Свищов, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Svishtov	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Септември, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Septemvri	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
BG	Славянци, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Slavyantsi	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Сливен, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Sliven	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Стамболово, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Stambolovo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Стара Загора, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Stara Zagora	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Сунгурларе, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Sungurlare	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Сухиндол, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Suhindol	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Търговище, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Targovishte	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Хан Крум, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Han Krum	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Хасково, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Haskovo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Хисаря, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Hisarya	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Хърсово, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Harsovo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Черноморски, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Black Sea	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Шивачево, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Shivachevo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Шумен, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Shumen	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
BG	Ямбол, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Yambol	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Южно Черномори, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Southern Black Sea Coast	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
BG	Дунавска равнина Istovjetno ime: Danube Plain	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
BG	Тракийска низина Istovjetno ime: Thracian Lowlands	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
CZ	Čechy, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Litoměřická	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
CZ	Čechy, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Mělnická	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
CZ	Morava, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Mikulovská	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
CZ	Morava, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Slovácká	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
CZ	Morava, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Velkopavlovická	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
CZ	Morava, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Znojemská	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
CZ	České	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
CZ	Moravské	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
DE	Ahr, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
DE	Baden, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
DE	Franken, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
DE	Hessische Bergstraße, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
DE	Mittelrhein, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
DE	Mosel-Saar-Ruwer, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice Istovjetno ime: Mosel	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
DE	Nahe, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
DE	Pfalz, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
DE	Rheingau, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
DE	Rheinhessen, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
DE	Saale-Unstrut, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
DE	Sachsen, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
DE	Württemberg, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
DE	Ahrtaler	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
DE	Badischer	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
DE	Bayerischer Bodensee	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
DE	Mosel	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
DE	Ruwer	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
DE	Saar	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
DE	Main	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
DE	Mecklenburger	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
DE	Mitteldeutscher	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
DE	Nahegauer	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
DE	Pfälzer	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
DE	Regensburger	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
DE	Rheinburgen	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
DE	Rheingauer	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
DE	Rheinischer	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
DE	Saarländischer	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
DE	Sächsischer	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
DE	Schwäbischer	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
DE	Starkenburger	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
DE	Taubertäler	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
DE	Brandenburger	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
DE	Neckar	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
DE	Oberrhein	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
DE	Rhein	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
DE	Rhein-Neckar	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
DE	Schleswig-Holsteinischer	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Αγχιάλος <i>Istovjetno ime: Anchialos</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
EL	Αμύνταιο <i>Istovjetno ime: Amynteo</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
EL	Αρχάνες <i>Istovjetno ime: Archanes</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
EL	Γουμένισσα <i>Istovjetno ime: Goumenissa</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
EL	Δαφνές <i>Istovjetno ime: Dafnes</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
EL	Ζίτσα <i>Istovjetno ime: Zitsa</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
EL	Λήμνος <i>Istovjetno ime: Lemnos</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
EL	Μαντινεία <i>Istovjetno ime: Mantinia</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
EL	Μαυροδάφνη Κεφαλληνίας <i>Istovjetno ime: Mavrodaphne of Cephalonia</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
EL	Μαυροδάφνη Πατρών <i>Istovjetno ime: Mavrodaphne of Patras</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
EL	Μεσσηνικόλα <i>Istovjetno ime: Messenikola</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
EL	Μοσχάτος Κεφαλληνίας <i>Istovjetno ime: Cephalonia Muscatel</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
EL	Μοσχάτος Λήμνου <i>Istovjetno ime: Lemnos Muscatel</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
EL	Μοσχάτος Πατρών <i>Istovjetno ime: Patras Muscatel</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
EL	Μοσχάτος Ρίου Πατρών <i>Istovjetno ime: Muscat of Rio Patras</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
EL	Μοσχάτος Ρόδου <i>Istovjetno ime: Rhodes Muscatel</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
EL	Νάουσα <i>Istovjetno ime: Naoussa</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
EL	Νεμέα <i>Istovjetno ime: Nemea</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
EL	Πάρος <i>Istovjetno ime: Paros</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
EL	Πάτρα <i>Istovjetno ime: Patras</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
EL	Πεζά <i>Istovjetno ime: Peza</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
EL	Πλαγιές Μελίτων <i>Istovjetno ime: Cotes de Meliton</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
EL	Ραψάνη <i>Istovjetno ime: Rapsani</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
EL	Ρόδος <i>Istovjetno ime: Rhodes</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
EL	Ρομπόλα Κεφαλληνίας <i>Istovjetno ime: Robola of Cephalonia</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
EL	Σάμος <i>Istovjetno ime: Samos</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
EL	Σαντορίνη <i>Istovjetno ime: Santorini</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
EL	Σητεία <i>Istovjetno ime: Sitia</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
EL	Αβδηρα <i>Istovjetno ime: Avdira</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Άγιο Όρος <i>Istovjetno ime: Mount Athos/Holy Mountain</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Ήπειρος <i>Istovjetno ime: Epirus</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Ίλιον <i>Istovjetno ime: Ilion</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Ίσμαρος <i>Istovjetno ime: Ismaros</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Αγορά <i>Istovjetno ime: Agora</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Αδριανή <i>Istovjetno ime: Adriani</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Αιγαίο Πέλαγος <i>Istovjetno ime: Aegean Sea</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Ανάβυσσος <i>Istovjetno ime: Anavyssos</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Αργολίδα <i>Istovjetno ime: Argolida</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Αρκαδία <i>Istovjetno ime: Arkadia</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Αταλάντη <i>Istovjetno ime: Atalanti</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Αττική <i>Istovjetno ime: Attiki</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Αχαΐα <i>Istovjetno ime: Achaia</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Βίλτσια <i>Istovjetno ime: Vilitsa</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Βελβεντός <i>Istovjetno ime: Velventos</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Βερντέα Ονομασία κατά παράδοση Ζακύνθου <i>Istovjetno ime: Verdea Onomasia kata paradosi Zakynthou</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
EL	Γεράνεια <i>Istovjetno ime: Gerania</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Γρεβενά <i>Istovjetno ime: Grevena</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Δράμα <i>Istovjetno ime: Drama</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Δωδεκάνησος <i>Istovjetno ime: Dodekanese</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Επανομή <i>Istovjetno ime: Epanomi</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Εύβοια <i>Istovjetno ime: Evia</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Ηλεία <i>Istovjetno ime: Ilia</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Ημαθία <i>Istovjetno ime: Imathia</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Ηράκλειο <i>Istovjetno ime: Heraklion</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Θήβα <i>Istovjetno ime: Thebes</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Θαψανά <i>Istovjetno ime: Thapsana</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Θεσσαλία <i>Istovjetno ime: Thessalia</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Θεσσαλονίκη <i>Istovjetno ime: Thessaloniki</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Θράκη <i>Istovjetno ime: Thrace</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Ικαρία <i>Istovjetno ime: Ikaria</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Ιωάννινα <i>Istovjetno ime: Ioannina</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Κάρυστος <i>Istovjetno ime: Karystos</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Κέρκυρα <i>Istovjetno ime: Corfu</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)



Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
EL	Κίσσαμος <i>Istovjetno ime: Kissamos</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Καρδίτσα <i>Istovjetno ime: Karditsa</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Καστοριά <i>Istovjetno ime: Kastoria</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Κιθαιρώνας <i>Istovjetno ime: Kitherona</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Κλημέντι <i>Istovjetno ime: Klimenti</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Κνημίδα <i>Istovjetno ime: Knimida</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Κοζάνη <i>Istovjetno ime: Kozani</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Κορωπί <i>Istovjetno ime: Koropi</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Κρήτη <i>Istovjetno ime: Crete</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Κρανιά <i>Istovjetno ime: Krania</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Κραννώνα <i>Istovjetno ime: Krannona</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Κυκλάδες <i>Istovjetno ime: Cyclades</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Κω <i>Istovjetno ime: Kos</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Κόρινθος <i>Istovjetno ime: Korinthos</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Λακωνία <i>Istovjetno ime: Lakonia</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Λασιθί <i>Istovjetno ime: Lasithi</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Λετρίνα <i>Istovjetno ime: Letrines</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Λευκάδας <i>Istovjetno ime: Lefkada</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
EL	Ληλάντιο Πεδίο <i>Istovjetno ime:</i> Lilantio Pedio	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Μέτσοβο <i>Istovjetno ime:</i> Metsovo	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Μαγνησία <i>Istovjetno ime:</i> Magnissia	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Μακεδονία <i>Istovjetno ime:</i> Macedonia	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Μαντζαβινάτα <i>Istovjetno ime:</i> Mantzavinata	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Μαρκόπουλο <i>Istovjetno ime:</i> Markopoulo	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Μαρτίνο <i>Istovjetno ime:</i> Martino	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Μεσσηνία <i>Istovjetno ime:</i> Messinia	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Μετέωρα <i>Istovjetno ime:</i> Meteora	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Μεταξάτα <i>Istovjetno ime:</i> Metaxata	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Μονεμβασία <i>Istovjetno ime:</i> Monemvasia	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Νέα Μεσσήμβρια <i>Istovjetno ime:</i> Nea Messimvria	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Οπούντια Λοκρίδος <i>Istovjetno ime:</i> Opountia Lokridos	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Πέλλα <i>Istovjetno ime:</i> Pella	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Παγγαίο <i>Istovjetno ime:</i> Pangeon	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Παιανία <i>Istovjetno ime:</i> Peanea	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Παλλήνη <i>Istovjetno ime:</i> Pallini	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Παρνασσός <i>Istovjetno ime:</i> Parnasos	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
EL	Πελοπόννησος <i>Istovjetno ime: Peloponnese</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Πιερία <i>Istovjetno ime: Pieria</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Πισάτιδα <i>Istovjetno ime: Pisatis</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Πλαγιές Αιγιαλείας <i>Istovjetno ime: Slopes of Egialia</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Πλαγιές Πάικου <i>Istovjetno ime: Slopes of Paiko</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Πλαγιές Αμπέλου <i>Istovjetno ime: Slopes of Ambelos</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Πλαγιές Βερτίσκου <i>Istovjetno ime: Slopes of Vertiskos</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Πλαγιές Πάρνηθας <i>Istovjetno ime: Slopes of Parnitha</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Πλαγιές Πεντελικού <i>Istovjetno ime: Slopes of Pendeliko</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Πλαγιές Πετρωτού <i>Istovjetno ime: Slopes of Petroto</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Πλαγιές του Αίνου <i>Istovjetno ime: Slopes of Enos</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Πυλία <i>Istovjetno ime: Pylia</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Ρετσίνα Αττικής, <i>uz kojeg može stajati naziv manje zemljopisne jedinice</i> <i>Istovjetno ime: Retsina of Attiki</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Ρετσίνα Βοιωτίας, <i>uz kojeg može stajati naziv manje zemljopisne jedinice</i> <i>Istovjetno ime: Retsina of Viotia</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Ρετσίνα Γιάλτρων, <i>bez obzira na to nalazi li se uz njega ili ne naziv Εύβοια</i> <i>Istovjetno ime: Retsina of Gialtra (Evvia)</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Ρετσίνα Ευβοίας, <i>uz kojeg može stajati naziv manje zemljopisne jedinice</i> <i>Istovjetno ime: Retsina of Evvia</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Ρετσίνα Θηβών, <i>bez obzira na to nalazi li se uz njega ili ne naziv Βοιωτία</i> <i>Istovjetno ime: Retsina of Thebes (Viotia)</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Ρετσίνα Καρύστου, <i>bez obzira na to nalazi li se uz njega ili ne naziv Εύβοια</i> <i>Istovjetno ime: Retsina of Karystos (Evvia)</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
EL	Ρετσίνα Κρωπίας ili Ρετσίνα Κορωπίου, bez obzira na to nalazi li se uz njega ili ne naziv Αττική Istovjetno ime: Retsina of Kropia or Retsina of Koropi (Attika)	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Ρετσίνα Μαρκοπούλου, bez obzira na to nalazi li se uz njega ili ne naziv Αττική Istovjetno ime: Retsina of Markopoulo (Attika)	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Ρετσίνα Μεγάρων, bez obzira na to nalazi li se uz njega ili ne naziv Αττική Istovjetno ime: Retsina of Megara (Attika)	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Ρετσίνα Μεσογείων, bez obzira na to nalazi li se uz njega ili ne naziv Αττική Istovjetno ime: Retsina of Mesogia (Attika)	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Ρετσίνα Παιανίας ili Ρετσίνα Λιοπεσίου, bez obzira na to nalazi li se uz njega ili ne naziv Αττική Istovjetno ime: Retsina of Peania or Retsina of Liopesi (Attika)	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Ρετσίνα Παλλήνης, bez obzira na to nalazi li se uz njega ili ne naziv Αττική Istovjetno ime: Retsina of Pallini (Attika)	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Ρετσίνα Πικερμίου, bez obzira na to nalazi li se uz njega ili ne naziv Αττική Istovjetno ime: Retsina of Pikermi (Attika)	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Ρετσίνα Σπάτων, bez obzira na to nalazi li se uz njega ili ne naziv Αττική Istovjetno ime: Retsina of Spata (Attika)	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Ρετσίνα Χαλκίδας, bez obzira na to nalazi li se uz njega ili ne naziv Εύβοια Istovjetno ime: Retsina of Halkida (Evvia)	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Ριτσώνα Istovjetno ime: Ritsona	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Σέρρες Istovjetno ime: Serres	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Σιάτιστα Istovjetno ime: Siatista	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Σιθωνία Istovjetno ime: Sithonia	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Σπάτα Istovjetno ime: Spata	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Στερεά Ελλάδα Istovjetno ime: Sterea Ellada	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Σύρος Istovjetno ime: Syros	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Τεγέα Istovjetno ime: Tegea	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
EL	Τριφυλία <i>Istovjetno ime: Trifilia</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Τύρναβος <i>Istovjetno ime: Tyrnavos</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Φλώρινα <i>Istovjetno ime: Florina</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Χαλκίδα <i>Istovjetno ime: Halikouna</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
EL	Χαλκιδική <i>Istovjetno ime: Halkidiki</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Ajaccio	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Aloxe-Corton	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv sorte vinove loze i/ili manje zemljopisne jedinice <i>Istovjetno ime: Vin d'Alsace</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Altenberg de Bergbieten	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Altenberg de Bergheim	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Altenberg de Wolxheim	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Brand	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Bruderthal	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Eichberg	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Engelberg	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Florimont	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Frankstein	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Froehn	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Furstentum	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Geisberg	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru nakon kojeg slijedi naziv Gloeckelberg	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Goldert	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Hatschbourg	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Hengst	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Kanzlerberg	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Kastelberg	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Kessler	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Kirchberg de Barr	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Kirchberg de Ribeauvillé	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Kitterlé	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Mambourg	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru nakon kojeg slijedi naziv Mandelberg	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru nakon kojeg slijedi naziv Marckrain	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru nakon kojeg slijedi naziv Moenchberg	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru nakon kojeg slijedi naziv Muenchberg	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru nakon kojeg slijedi naziv Ollwiller	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Osterberg	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Pfersigberg	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Pflingstberg	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Praelatenberg	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Rangen	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Saering	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Schlossberg	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Schoenenbourg	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Sommerberg	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Sonnenglanz	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Spiegel	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Sporen	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Steinen	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Steingrubler	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Steinklotz	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Vorbourg	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Wiebelsberg	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Wineck-Schlossberg	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Winzenberg	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Zinnkoepflé	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Alsace Grand Cru, nakon kojeg slijedi naziv Zotzenberg	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Alsace Grand Cru, ispred kojeg se nalazi naziv Rosacker	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Anjou, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Anjou Coteaux de la Loire, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Anjou Villages, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Anjou-Villages Brissac, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Arbois, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Pupillin, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „mousseux”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Auxey-Duresses, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Côte de Beaune” ili „Côte de Beaune-Villages”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bandol Istovjetno ime: Vin de Bandol	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Banyuls, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Grand Cru” i/ili „Rancio”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Barsac	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bâtard-Montrachet	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Béarn, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Bellocq	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Beaujolais, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Villages”, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Supérieur”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Beaune	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bellet Istovjetno ime: Vin de Bellet	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bergerac, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „sec”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bienvenues-Bâtard-Montrachet	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Blagny, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Côte de Beaune/Côte de Beaune-Villages	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Blanquette de Limoux	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)



Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Blanquette méthode ancestrale	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Blaye	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bonnes-mares	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bonnezeaux, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bordeaux, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Clairet”, „Rosé”, „Mousseux” ili „supérieur”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bordeaux Côtes de Francs	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bordeaux Haut-Benauge	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bourg Istovjetno ime: Côtes de Bourg/Bourgeais	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bourgogne, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Clairet”, „Rosé” ili naziv manje zemljopisne jedinice Chitry	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bourgogne, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Clairet”, „Rosé” ili naziv manje zemljopisne jedinice Côte Chalonnaise	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bourgogne, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Clairet”, „Rosé” ili naziv manje zemljopisne jedinice Côte Saint-Jacques	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bourgogne, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Clairet”, „Rosé” ili naziv manje zemljopisne jedinice Côtes d’Auxerre	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bourgogne, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Clairet”, „Rosé” ili naziv manje zemljopisne jedinice Côtes du Couchois	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bourgogne, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Clairet”, „Rosé” ili naziv manje zemljopisne jedinice Coulanges-la-Vineuse	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bourgogne, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Clairet”, „Rosé” ili naziv manje zemljopisne jedinice Épineuil	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bourgogne, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Clairet”, „Rosé” ili naziv manje zemljopisne jedinice Hautes Côtes de Beaune	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bourgogne, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Clairet”, „Rosé” ili naziv manje zemljopisne jedinice Hautes Côtes de Nuits	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bourgogne, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Clairet”, „Rosé” ili naziv manje zemljopisne jedinice La Chapelle Notre-Dame	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bourgogne, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Clairet”, „Rosé” ili naziv manje zemljopisne jedinice Le Chapitre	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Bourgogne, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Clairret”, „Rosé” ili naziv manje zemljopisne jedinice Montrecul/ Montre-cul/En Montre-Cul	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bourgogne, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Clairret”, „Rosé” ili naziv manje zemljopisne jedinice Vézelay	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bourgogne, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Clairret”, „Rosé”, „ordinaire” ili „grand ordinaire”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bourgogne aligoté	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bourgogne passe-tout-grains	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bourgueil	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bouzeron	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Brouilly	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Bugey, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Cerdon, a ispred kojeg se nalazi ili ne izraz „Vins du”, „Mousseux du”, „Pétillant” ili „Roussette du” ili nakon kojeg slijedi izraz „Mousseux” ili „Pétillant”, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Buzet	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Cabardès	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Cabernet d’Anjou, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Cabernet de Saumur, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Cadillac	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Cahors	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Cassis	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Cérons	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Beauroy, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Berdiot, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Beugnons	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Butteaux, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Chapelot, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Chatains, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Chaume de Talvat, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Côte de Bréchain, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Côte de Cuissy	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Côte de Fontenay, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Côte de Jouan, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Côte de Léchet, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Côte de Savant, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Côte de Vaubarousse, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Côte des Prés Girots, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Forêts, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Fourchaume, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv L'Homme mort, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Les Beauregards, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Les Épinottes, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Les Fourneaux, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Les Lys, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Mélinots, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Mont de Milieu, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Montée de Tonnerre	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Montmains, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Morein, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Pied d’Aloup, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Roncières, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Sécher, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Troesmes, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Vaillons, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Vau de Vey, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Vau Ligneau, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Vaucoupin, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Vaugiraut, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Vaulorent, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Vaupulent, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Vaux-Ragons, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Vosgros, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „premier cru”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis grand cru, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Blanchot	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis grand cru, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Bougros	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis grand cru, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Grenouilles	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis grand cru, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Les Clos	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis grand cru, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Preuses	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis grand cru, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Valmur	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chablis grand cru, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Vaudésir	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chambertin	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chambertin-Clos-de-Bèze	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chambolle-Musigny	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Champagne	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chapelle-Chambertin	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Charlemagne	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Charmes-Chambertin	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chassagne-Montrachet, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Côte de Beaune/Côtes de Beaune-Villages	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Château Grillet	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Château-Chalon	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Châteaumeillant	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Châteauneuf-du-Pape	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Châtillon-en-Diois	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chaume - Premier Cru des coteaux du Layon	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chenas	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chevalier-Montrachet	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Cheverny	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chinon	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chiroubles	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Chorey-les-Beaune, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Côte de Beaune/Côte de Beaune-Villages	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Clairette de Bellegarde	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Clairette de Die	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Clairette de Languedoc, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Clos de la Roche	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Clos de Tart	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Clos de Vougeot	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Clos des Lambrays	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Clos Saint-Denis	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Collioure	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Condrieu	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Corbières	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Cornas	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Corse, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Calvi, ispred kojeg se nalazi ili ne izraz „Vin de”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Corse, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Coteaux du Cap, ispred kojeg se nalazi ili ne izraz „Vin de”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Corse, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Figari, ispred kojeg se nalazi ili ne izraz „Vin de”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Corse, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Porto-Vecchio, ispred kojeg se nalazi ili ne izraz „Vin de”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Corse, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Sartène, ispred kojeg se nalazi ili ne izraz „Vin de”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Corse, ispred kojeg se nalazi ili ne izraz „Vin de”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Corton	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Corton-Charlemagne	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Costières de Nimes	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côte de Beaune, ispred kojeg se nalazi naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côte de Beaune-Villages	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côte de Brouilly	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côte de Nuits-villages	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côte roannaise	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côte Rôtie	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Coteaux champenois, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Coteaux d'Aix-en-Provence	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Coteaux d'Ancenis, nakon kojeg slijedi naziv sorte vinove loze	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Coteaux de Die	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Coteaux de l'Aubance, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Coteaux de Pierrevert	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Coteaux de Saumur, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Coteaux du Giennois	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Coteaux du Languedoc, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Cabrières	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Coteaux du Languedoc, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Coteaux de la Méjanelle/La Méjanelle	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Coteaux du Languedoc, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Coteaux de Saint-Christol/Saint-Christol	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Coteaux du Languedoc, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Coteaux de Vérargues/Vérargues	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Coteaux du Languedoc, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Grès de Montpellier	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Coteaux du Languedoc, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv La Clape	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Coteaux du Languedoc, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Montpeyroux	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Coteaux du Languedoc, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Pic-Saint-Loup	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Coteaux du Languedoc, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Quatourze	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Coteaux du Languedoc, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Saint-Drézéry	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Coteaux du Languedoc, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Saint-Georges-d'Orques	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Coteaux du Languedoc, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Saint-Saturnin	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Coteaux du Languedoc, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Coteaux du Languedoc, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Picpoul-de-Pinet	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Coteaux du Layon, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)



Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Coteaux du Layon Chaume, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Coteaux du Loir, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Coteaux du Lyonnais	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Coteaux du Quercy	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Coteaux du Tricastin	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Coteaux du Vendômois, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Coteaux varois	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côtes Canon Fronsac <i>Istovjetno ime: Canon Fronsac</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côtes d'Auvergne, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Boudes</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côtes d'Auvergne, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Chanturgue</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côtes d'Auvergne, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Châteaugay</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côtes d'Auvergne, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Corent</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côtes d'Auvergne, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Madargue</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côtes de Bergerac	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côtes de Blaye	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côtes de Bordeaux Saint-Macaire	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côtes de Castillon	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côtes de Duras	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côtes de Millau	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côtes de Montravel	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Côtes de Provence	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côtes de Saint-Mont	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côtes de Toul	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côtes du Brulhois	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côtes du Forez	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côtes du Jura, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „mousseux”</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côtes du Lubéron	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côtes du Marmandais	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côtes du Rhône	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côtes du Roussillon	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côtes du Roussillon Villages, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côtes du Ventoux	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Côtes du Vivarais	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Cour-Cheverny, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Crémant d'Alsace	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Crémant de Bordeaux	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Crémant de Bourgogne	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Crémant de Die	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Crémant de Limoux	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Crémant de Loire	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Crémant du Jura	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Crépy	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Criots-Bâtard-Montrachet	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Crozes-Hermitage <i>Istovjetno ime: Crozes-Ermitage</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Échezeaux	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Entre-Deux-Mers	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Entre-Deux-Mers-Haut-Benauges	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Faugères	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Fiefs Vendéens, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Brem	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Fiefs Vendéens, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Mareuil	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Fiefs Vendéens, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Pissotte	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Fiefs Vendéens, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Vix	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Fitou	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Fixin	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Fleurie	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Floc de Gascogne	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Fronsac	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Frontignan, ispred kojeg se nalazi ili ne izraz „Muscat de” ili „Vin de”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Fronton	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Gaillac, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „mousseux”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Gaillac premières côtes	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Gevrey-Chambertin	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Gigondas	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Givry	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Grand Roussillon, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Rancio”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Grand-Échezeaux	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Graves, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „supérieures”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Graves de Vayres	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Griotte-Chambertin	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Gros plant du Pays nantais	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Haut-Médoc	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Haut-Montravel	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Haut-Poitou	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Hermitage Istovjetno ime: l'Hermitage/Ermitage/l'Ermitage	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Irancy	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Irouléguay	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Jasnières, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Juliéas	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Jurançon, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „sec”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	L'Étoile, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „mousseux”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	La Grande Rue	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Ladoix, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Côte de Beaune” ili „Côte de Beaune-Villages”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Lalande de Pomerol	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Latricières-Chambertin	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Les Baux de Provence	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Limoux	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Lirac	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Listrac-Médoc	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Loupiac	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Lussac-Saint-Émilion	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Mâcon, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Supérieur” ili „Villages” Istovjetno ime: Pinot-Chardonnay-Mâcon	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Macvin du Jura	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Madiran	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Malepère	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Maranges, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Clos de la Boutière	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Maranges, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv La Croix Moines	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Maranges, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv La Fussièrè	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Maranges, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Le Clos des Loyères	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Maranges, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Le Clos des Rois	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Maranges, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Les Clos Roussots	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Maranges, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Maranges, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Côte de Beaune” ili „Côte de Beaune-Villages”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Marcillac	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Margaux	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Marsannay, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „rosé”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Mauray, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Rancio”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Mazis-Chambertin	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Mazoyères-Chambertin	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Médoc	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Menetou-Salon, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Mercrey	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Meursault, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Côte de Beaune” ili „Côte de Beaune-Villages”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Minervois	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Minervois-La-Livinière	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Monbazillac	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Montagne Saint-Émilion	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Montagny	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Monthélie, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Côte de Beaune” ili „Côte de Beaune-Villages”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Montlouis-sur-Loire, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „mousseux” ili „pétillant”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Montrachet	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Montravel	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Morey-Saint-Denis	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Morgon	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Moselle	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Moulin-à-Vent	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Moulis <i>Istovjetno ime: Moulis-en-Médoc</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Muscadet, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Muscadet-Coteaux de la Loire, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Muscadet-Côtes de Grandlieu, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Muscadet-Sèvre et Maine, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Muscat de Beaumes-de-Venise	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Muscat de Lunel	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Muscat de Mireval	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Muscat de Saint-Jean-de-Minvervois	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Muscat du Cap Corse	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Musigny	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Néac	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Nuits <i>Istovjetno ime: Nuits-Saint-Georges</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Orléans, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Cléry</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Pacherenc du Vic-Bilh, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „sec”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Palette	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Patrimonio	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Pauillac	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Pécharmant	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Pernand-Vergelesses, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Côte de Beaune” ili „Côte de Beaune-Villages”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Pessac-Léognan	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Petit Chablis, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Pineau des Charentes Istovjetno ime: Pineau Charentais	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Pomerol	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Pommard	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Pouilly-Fuissé	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Pouilly-Loché	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Pouilly-sur-Loire, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire Istovjetno ime: Blanc Fumé de Pouilly/Pouilly-Fumé	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Pouilly-Vinzelles	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Premières Côtes de Blaye	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Premières Côtes de Bordeaux, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Puisseguin-Saint-Emilion	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)



Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Puligny-Montrachet, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Côte de Beaune” ili „Côte de Beaune-Villages”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Quarts de Chaume, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Quincy, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Rasteau, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Rancio”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Régnié	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Reuilly, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Richebourg	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Rivesaltes, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Rancio”, ispred kojeg se nalazi ili ne izraz „Muscat”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Romanée (La)	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Romanée Contie	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Romanée Saint-Vivant	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Rosé de Loire, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Rosé des Riceys	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Rosette	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Rosé d'Anjou	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Roussette de Savoie, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Ruchottes-Chambertin	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Rully	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Saint-Sardos	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Saint-Amour	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Saint-Aubin, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Côte de Beaune” ili „Côte de Beaune-Villages”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Saint-Bris	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Saint-Chinian	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Saint-Émilion	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Saint-Émilion Grand Cru	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Saint-Estèphe	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Saint-Georges-Saint-Émilion	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Saint-Joseph	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Saint-Julien	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Saint Mont	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Saint-Nicolas-de-Bourgueil, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Saint-Péray, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „mousseux”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Saint-Pourçain	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Saint-Romain, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Côte de Beaune” ili „Côte de Beaune-Villages”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Saint-Véran	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Sainte-Croix du Mont	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Sainte-Foy Bordeaux	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Sancerre	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Santenay, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Côte de Beaune” ili „Côte de Beaune-Villages”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Saumur, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „mousseux” ili „pétillant”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Saumur-Champigny, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Saussignac	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Sauternes	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Savennières, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Savennières-Coulée de Serrant, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Savennières-Roche-aux-Moines, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Savigny-les-Beaune, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „Côte de Beaune” ili „Côte de Beaune-Villages” Istovjetno ime: Savigny	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Seyssel, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „mousseux”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Tâche (La)	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Tavel	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Touraine, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „mousseux” ili „pétillant”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Touraine Amboise, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Touraine Azay-le-Rideau, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Touraine Mestand, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Touraine Noble Joué, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Tursan	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Vacqueyras	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Valençay	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Vin d'Entraygues et du Fel	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Vin d'Estaing	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Vin de Lavilledieu	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Vin de Savoie, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „mousseux” ili „pétillant”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Vins du Thouarsais	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Vins Fins de la Côte de Nuits	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Viré-Clessé	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Volnay	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Volnay Santenots	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Vosnes Romanée	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Vougeot	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Vouvray, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Loire, a bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „mousseux” ili „pétillant”	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
FR	Agenais	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Aigues	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Ain	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Allier	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Allobrogie	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Alpes de Haute Provence	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Alpes Maritimes	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Alpilles	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Ardèche	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Argens	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Ariège	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Aude	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Aveyron	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Balmes Dauphinoises	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Bénoüe	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Bérange	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Bessan	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Bigorre	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Bouches du Rhône	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Bourbonnais	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Calvados	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Cassan	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Cathare	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Caux	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Cessenon	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Cévennes, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Mont Bouquet	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Charentais, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Ile d'Oléron	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Charentais, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Ile de Ré	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Charentais, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Saint Sornin	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Charente	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Charentes Maritimes	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Cher	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Cité de Carcassonne	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Collines de la Moure	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Collines Rhodaniennes	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Comté de Grignan	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Comté Tolosan	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Comtés Rhodaniens	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Corrèze	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Côte Vermeille	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Coteaux Charitois	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Coteaux de Bessilles	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Coteaux de Cèze	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Coteaux de Coiffy	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Coteaux de Fontcaude	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Coteaux de Glanes	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Coteaux de l'Ardèche	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Coteaux de la Cabrerisse	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Coteaux de Laurens	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Coteaux de l'Auxois	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Coteaux de Miramont	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Coteaux de Montélimar	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Coteaux de Murviel	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Coteaux de Narbonne	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Coteaux de Peyriac	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Coteaux de Tannay	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Coteaux des Baronnie	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Coteaux du Cher et de l'Arnon	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Coteaux du Grésivaudan	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Coteaux du Libron	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Coteaux du Littoral Audois	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Coteaux du Pont du Gard	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Coteaux du Salagou	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Coteaux du Verdon	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Coteaux d'Enserune	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Coteaux et Terrasses de Montauban	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Coteaux Flaviens	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Côtes Catalanes	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Côtes de Ceressou	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Côtes de Gascogne	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Côtes de Lastours	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Côtes de Meuse	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Côtes de Montestruc	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Côtes de Pérignan	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Côtes de Prouilhe	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Côtes de Thau	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Côtes de Thongue	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Côtes du Brian	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Côtes du Condomois	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Côtes du Tarn	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Côtes du Vidourle	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Creuse	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Cucugnan	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Deux-Sèvres	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Dordogne	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Doubs	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)



Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Drôme	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Duché d'Uzès	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Franche-Comté, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Coteaux de Champlitte	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Gard	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Gers	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Haute Vallée de l'Orb	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Haute Vallée de l'Aude	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Haute-Garonne	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Haute-Marne	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Haute-Saône	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Haute-Vienne	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Hauterive, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Coteaux du Termenès	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Hauterive, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Côtes de Lézignan	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Hauterive, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val d'Orbieu	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Hautes-Alpes	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Hautes-Pyrénées	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Hauts de Badens	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Hérault	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Île de Beauté	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Indre	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Indre et Loire	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Isère	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Landes	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Loir et Cher	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Loire-Atlantique	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Loiret	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Lot	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Lot et Garonne	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Maine et Loire	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Maures	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Méditerranée	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Meuse	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Mont Baudile	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Mont-Caume	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Monts de la Grage	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Nièvre	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Oc	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Périgord, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Vin de Domme	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Petite Crau	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Principauté d'Orange	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Puy de Dôme	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Pyrénées Orientales	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Pyrénées-Atlantiques	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Sables du Golfe du Lion	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Saint-Guilhem-le-Désert	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Sainte Baume	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Sainte Marie la Blanche	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Saône et Loire	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Sarthe	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Seine et Marne	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Tarn	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Tarn et Garonne	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Terroirs Landais, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Coteaux de Chalosse	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Terroirs Landais, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Côtes de L'Adour	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Terroirs Landais, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Sables de l'Océan	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Terroirs Landais, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Sables Fauves	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Thézac-Perricard	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Torgan	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
FR	Urfé	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Val de Cesse	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Val de Dagne	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Val de Loire	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Val de Montferrand	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Vallée du Paradis	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Var	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Vaucluse	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Vaunage	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Vendée	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Vicomté d'Aumelas	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Vienne	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Vistrenque	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
FR	Yonne	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Aglianico del Taburno <i>Istovjetno ime: Taburno</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Aglianico del Vulture	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Albana di Romagna	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Albugnano	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Alcamo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Aleatico di Gradoli	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Aleatico di Puglia	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Alezio	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Alghero	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Alta Langa	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Alto Adige, nakon kojeg slijedi naziv Colli di Bolzano Istovjetno ime: Südtiroler Bozner Leiten	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Alto Adige, nakon kojeg slijedi naziv Meranese di collina Istovjetno ime: Alto Adige Meranese/Südtirol Meraner Hügel/ Südtirol Meraner	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Alto Adige, nakon kojeg slijedi naziv Santa Maddalena Istovjetno ime: Südtiroler St.Magdalener	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Alto Adige, nakon kojeg slijedi naziv Terlan Istovjetno ime: Südtirol Terlaner	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Alto Adige, nakon kojeg slijedi naziv Valle Isarco Istovjetno ime: Südtiroler Eisacktal/Eisacktaler	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Alto Adige, nakon kojeg slijedi naziv Valle Venosta Istovjetno ime: Südtirol Vinschgau	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Alto Adige Istovjetno ime: dell'Alto Adige/Südtirol/Südtiroler	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Alto Adige ili dell'Alto Adige, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Bressanone Istovjetno ime: dell'Alto Adige Südtirol ili Südtiroler Brixner	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Alto Adige ili dell'Alto Adige, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Burgraviato Istovjetno ime: dell'Alto Adige Südtirol ili Südtiroler Buggrawler	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Ansonica Costa dell'Argentario	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Aprilia	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Arborea	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Arcole	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Assisi	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	<i>Asti, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „spumante” ili ispred kojeg se nalazi izraz „Moscato d”</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Atina	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Aversa	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Bagnoli di Sopra <i>Istovjetno ime: Bagnoli</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Barbaresco	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Barbera d'Alba	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	<i>Barbera d'Asti, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Colli Astiani o Astiano</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	<i>Barbera d'Asti, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Nizza</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	<i>Barbera d'Asti, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Tinella</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Barbera del Monferrato	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Barbera del Monferrato Superiore	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Barco Reale di Carmignano <i>Istovjetno ime: Rosato di Carmignano/Vin santo di Carmignano/Vin Santo di Carmignano occhio di pernice</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Bardolino	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Bardolino Superiore	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Barolo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Bianchello del Metauro	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Bianco Capena	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Bianco dell'Empolese	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Bianco della Valdinievole	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Bianco di Custoza <i>Istovjetno ime: Custoza</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Bianco di Pitigliano	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Bianco Pisano di San Torpè	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Biferno	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Bivongi	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Boca	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Bolgheri, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Sassicaia	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Bosco Eliceo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Botticino	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Brachetto d'Acqui <i>Istovjetno ime: Acqui</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Bramaterra	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Breganze	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Brindisi	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Brunello di Montalcino	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Cacc'e' mmitte di Lucera	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Cagnina di Romagna	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Campi Flegrei	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Campidano di Terralba <i>Istovjetno ime: Terralba</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Canavese	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Candia dei Colli Apuani	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Cannonau di Sardegna, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Capo Ferrato</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Cannonau di Sardegna, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Jerzu</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Cannonau di Sardegna, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Oliena/Nepente di Oliena</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Capalbio	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Capri	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Capriano del Colle	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Carema	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Carignano del Sulcis	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Carmignano	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Carso	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Castel del Monte	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)



Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Castel San Lorenzo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Casteller	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Castelli Romani	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Cellatica	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Cerasuolo di Vittoria	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Cerveteri	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Cesanese del Piglio <i>Istovjetno ime: Piglio</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Cesanese di Affile <i>Istovjetno ime: Affile</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Cesanese di Olevano Romano <i>Istovjetno ime: Olevano Romano</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Chianti, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Colli Aretini	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Chianti, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Colli Fiorentini	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Chianti, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Colli Senesi	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Chianti, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Colline Pisane	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Chianti, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Montalbano	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Chianti, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Montespertoli	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Chianti, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Rufina	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Chianti Classico	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Cilento	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Cinque Terre, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Costa da Posa Istovjetno ime: Cinque Terre Sciacchetrà	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Cinque Terre, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Costa de Campu Istovjetno ime: Cinque Terre Sciacchetrà	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Cinque Terre, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Costa de Sera Istovjetno ime: Cinque Terre Sciacchetrà	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Circeo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Cirò	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Cisterna d'Asti	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Albani	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Altotiberini	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Amerini	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Asolani - Prosecco Istovjetno ime: Asolo- Prosecco	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Berici	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Bolognesi, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Colline di Oliveto	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Bolognesi, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Colline di Riosto	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Bolognesi, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Colline Marconiane	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Bolognesi, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Monte San Pietro	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Bolognesi, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Serravalle	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Bolognesi, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Terre di Montebudello	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Bolognesi, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Zola Predosa	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Colli Bolognesi, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Bolognesi Classico - Pignoletto	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli d'Imola	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli del Trasimeno <i>Istovjetno ime: Trasimeno</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli dell'Etruria Centrale	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli della Sabina	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli di Conegliano, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Fregona</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli di Conegliano, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Refrontolo</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli di Faenza	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli di Luni	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli di Parma	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli di Rimini	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli di Scandiano e di Canossa	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Etruschi Viterbesi	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Euganei	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Lanuvini	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Maceratesi	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Colli Martani	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Orientali del Friuli, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Cialla	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Orientali del Friuli, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Rosazzo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Orientali del Friuli, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Schiopettino di Prepotto	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Orientali del Friuli Picolit, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Cialla	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Perugini	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Pesaresi, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Focara	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Pesaresi, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Roncaglia	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Piacentini, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Gutturnio	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Piacentini, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Monterosso Val d'Arda	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Piacentini, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val Trebbia	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Piacentini, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Valnure	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Piacentini, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Vigoleno	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Romagna centrale	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colli Tortonesi	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Collina Torinese	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colline di Levanto	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colline Joniche Tarantine	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Colline Lucchesi	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colline Novaresi	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Colline Saluzzesi	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Collio Goriziano <i>Istovjetno ime: Collio</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Conegliano - Valdobbiadene, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Cartizze</i> <i>Istovjetno ime: Conegliano ili Valdobbiadene</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Cònero	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Contea di Sclafani	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Contessa Entellina	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Controguerra	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Copertino	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Cori	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Cortese dell'Alto Monferrato	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Corti Benedettine del Padovano	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Cortona	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Costa d'Amalfi, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Furore</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Costa d'Amalfi, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Ravello</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Costa d'Amalfi, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Tramonti</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Coste della Sesia	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Curtefranca	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Delia Nivolelli	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Dolcetto d'Acqui	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Dolcetto d'Alba	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Dolcetto d'Asti	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Dolcetto delle Langhe Monregalesi	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Dolcetto di Diano d'Alba <i>Istovjetno ime: Diano d'Alba</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Dolcetto di Dogliani	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Dolcetto di Dogliani Superiore <i>Istovjetno ime: Dogliani</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Dolcetto di Ovada <i>Istovjetno ime: Dolcetto d'Ovada</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Dolcetto di Ovada Superiore ili Ovada	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Donnici	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Elba	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Eloro, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Pachino	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Erbaluce di Caluso <i>Istovjetno ime: Caluso</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Erice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Esino	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Est!Est!!Est!!! di Montefiascone	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Etna	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Falerio dei Colli Ascolani <i>Istovjetno ime: Falerio</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Falerno del Massico	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Fara	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Faro	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Fiano di Avellino	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Franciacorta	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Frascati	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Freisa d'Asti	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Freisa di Chieri	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Friuli Annia	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Friuli Aquileia	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Friuli Grave	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Friuli Isonzo <i>Istovjetno ime: Isonzo del Friuli</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Friuli Latisana	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Gabiano	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Galatina	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Galluccio	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Gambellara	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Garda	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Garda Colli Mantovani	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Gattinara	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Gavi <i>Istovjetno ime: Cortese di Gavi</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Genazzano	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Ghemme	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Gioia del Colle	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Girò di Cagliari	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Golfo del Tigullio	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Gravina	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Greco di Bianco	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Greco di Tufo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Grignolino d'Asti	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Grignolino del Monferrato Casalese	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Guardia Sanframondi <i>Istovjetno ime: Guardiolo</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	I Terreni di San Severino	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Irpinia, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Campi Taurasini</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Ischia	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Lacrima di Morro <i>Istovjetno ime: Lacrima di Morro d'Alba</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Lago di Caldaro <i>Istovjetno ime: Caldaro/Kalterer/Kalterersee</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Lago di Corbara	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)



Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Lambrusco di Sorbara	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Lambrusco Grasparossa di Castelvetro	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Lambrusco Mantovano, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Oltre Po Mantovano</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Lambrusco Mantovano, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Viadanese-Sabbionetano</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Lambrusco Salamino di Santa Croce	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Lamezia	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Langhe	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Lessona	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Leverano	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Lison-Pramaggiore	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Lizzano	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Loazzolo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Locorotondo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Lugana	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Malvasia delle Lipari	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Malvasia di Bosa	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Malvasia di Cagliari	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Malvasia di Casorzo d'Asti <i>Istovjetno ime: Cosorzo/Malvasia di Cosorzo</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Malvasia di Castelnuovo Don Bosco	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Mamertino di Milazzo <i>Istovjetno ime: Mamertino</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Mandrolisai	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Marino	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Marsala	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Martina <i>Istovjetno ime: Martina Franca</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Matino	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Melissa	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Menfi, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Bonera	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Menfi, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Feudo dei Fiori	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Merlara	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Molise <i>Istovjetno ime: del Molise</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Monferrato, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Casalese	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Monica di Cagliari	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Monica di Sardegna	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Monreale	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Montecarlo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Montecompatri-Colonna <i>Istovjetno ime: Montecompatri/Colonna</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Montecucco	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Montefalco	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Montefalco Sagrantino	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Montello e Colli Asolani	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Montepulciano d'Abruzzo <i>bez obzira na to nalazi li se uz njega ili ne naziv Casauria/Terre di Casauria</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Montepulciano d'Abruzzo <i>bez obzira na to nalazi li se uz njega ili ne naziv Terre dei Vestini</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Montepulciano d'Abruzzo, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Colline Teramane</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Monteregio di Massa Marittima	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Montescudaio	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Monti Lessini <i>Istovjetno ime: Lessini</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Morellino di Scansano	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Moscadello di Montalcino	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Moscato di Cagliari	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Moscato di Pantelleria <i>Istovjetno ime: Passito di Pantelleria/Pantelleria</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Moscato di Sardegna, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Gallura</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Moscato di Sardegna, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Tempio Pausania</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Moscato di Sardegna, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Tempo</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Moscato di Siracusa	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Moscato di Sorso-Sennori <i>Istovjetno ime: Moscato di Sorso/Moscato di Sennori</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Moscato di Trani	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Nardò	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Nasco di Cagliari	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Nebbiolo d'Alba	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Nettuno	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Noto	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Nuragus di Cagliari	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Offida	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Oltrepò Pavese	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Orcia	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Orta Nova	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Orvieto	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Ostuni	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Pagadebit di Romagna, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Bertinoro	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Parrina	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Penisola Sorrentina, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Gragnano	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Penisola Sorrentina, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Lettere	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Penisola Sorrentina, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Sorrento	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Pentro di Isernia <i>Istovjetno ime: Pentro</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Pergola	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Piemonte	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Pietraviva	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Pinerolese	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Pollino	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Pomino	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Pornassio <i>Istovjetno ime: Ormeasco di Pornassio</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Primitivo di Manduria	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Prosecco	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Ramandolo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Recioto di Gambellara	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Recioto di Soave	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Reggiano	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Reno	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Riesi	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Riviera del Brenta	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Riviera del Garda Bresciano <i>Istovjetno ime: Garda Bresciano</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Riviera ligure di ponente, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Albenga/Albengalese</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Riviera ligure di ponente, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Finale/Finalese</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Riviera ligure di ponente, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Riviera dei Fiori</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Roero	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Romagna Albana spumante	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Rossese di Dolceacqua <i>Istovjetno ime: Dolceacqua</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Rosso Barletta	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Rosso Canosa, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Canusium</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Rosso Conero	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Rosso di Cerignola	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Rosso di Montalcino	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Rosso di Montepulciano	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Rosso Orvietano <i>Istovjetno ime: Orvietano Rosso</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Rosso Piceno	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Rubino di Cantavenna	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Ruchè di Castagnole Monferrato	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Salaparuta	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Salice Salentino	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Sambuca di Sicilia	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	San Colombano al Lambro <i>Istovjetno ime: San Colombano</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	San Gimignano	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	San Ginesio	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	San Martino della Battaglia	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	San Severo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	San Vito di Luzzi	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Sangiovese di Romagna	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Sannio	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Sant'Agata de' Goti <i>Istovjetno ime: Sant'Agata dei Goti</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Sant'Anna di Isola Capo Rizzuto	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Sant'Antimo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Santa Margherita di Belice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Sardegna Semidano, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Mogoro</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Savuto	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Scanzo <i>Istovjetno ime: Moscato di Scanzo</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Scavigna	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Sciaccia	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Serrapetrona	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Sforzato di Valtellina <i>Istovjetno ime: Sfursat di Valtellina</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Sizzano	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Soave, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Colli Scaligeri	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Soave Superiore	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Solopaca	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Sovana	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Squinzano	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Strevi	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Tarquinia	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Taurasi	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Teroldego Rotaliano	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Terracina <i>Istovjetno ime: Moscato di Terracina</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Terratico di Bibbona, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Terre dell'Alta Val d'Agri	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Terre di Casole	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Terre Tollesi <i>Istovjetno ime: Tullum</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)



Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Torgiano	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Torgiano rosso riserva	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Trebbiano d'Abruzzo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Trebbiano di Romagna	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Trentino, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Isera/ d'Isera	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Trentino, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Sorni	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Trentino, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Ziresi/dei Ziresi	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Trento	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Val d'Arbia	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Val di Cornia, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Suvereto	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Val Polcèvera, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Coronata	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Valcalepio	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Valdadige, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Terra dei Forti Istovjetno ime: Etschtaler	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Valdadige Terradeiforti Istovjetno ime: Terradeiforti Valdadige	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Valdichiana	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Valle d'Aosta, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Arnad-Montjovet Istovjetno ime: Vallée d'Aoste	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Valle d'Aosta, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Blanc de Morgex et de la Salle Istovjetno ime: Vallée d'Aoste	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Valle d'Aosta, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Chambave Istovjetno ime: Vallée d'Aoste	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Valle d'Aosta, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Donnas Istovjetno ime: Vallée d'Aoste	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Valle d'Aosta, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Enfer d'Arvier Istovjetno ime: Vallée d'Aoste	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Valle d'Aosta, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Nus Istovjetno ime: Vallée d'Aoste	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Valle d'Aosta, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Torrette Istovjetno ime: Vallée d'Aoste	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Valpolicella bez obzira na to nalazi li se uz njega ili ne naziv Valpantena	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Valsusa	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Valtellina Superiore, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Grumello	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Valtellina Superiore, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Inferno	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Valtellina Superiore, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Maroggia	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Valtellina Superiore, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Sassella	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Valtellina Superiore, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Valgella	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Velletri	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Verdicario	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Verdicchio dei Castelli di Jesi	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Verdicchio di Matelica	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Verduno Pelaverga Istovjetno ime: Verduno	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Vermentino di Gallura	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Vermentino di Sardegna	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Vernaccia di Oristano	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Vernaccia di San Gimignano	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Vernaccia di Serrapetrona	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Vesuvio	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Vicenza	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Vignanello	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Vin Santo del Chianti	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Vin Santo del Chianti Classico	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Vin Santo di Montepulciano	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Vini del Piave <i>Istovjetno ime: Piave</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Vino Nobile di Montepulciano	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Vittoria	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Zagarolo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
IT	Allerona	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Alta Valle della Greve	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Alto Livenza	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Alto Mincio	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Alto Tirino	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Argilla	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Barbagia	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Basilicata	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Benaco bresciano	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Beneventano	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Bergamasca	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Bettona	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Bianco del Sillaro <i>Istovjetno ime: Sillaro</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Bianco di Castelfranco Emilia	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Calabria	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Camarro	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Campania	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Cannara	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Civitella d'Agliano	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Colli Aprutini	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Colli Cimini	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Colli del Limbara	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Colli del Sangro	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Colli della Toscana centrale	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Colli di Salerno	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Colli Trevigiani	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Collina del Milanese	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Colline di Genovesato	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Colline Frentane	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Colline Pescaresi	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Colline Savonesi	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Colline Teatine	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Condoleo	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Conselvano	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Costa Viola	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Daunia	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Del Vestese <i>Istovjetno ime: Histonium</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Delle Venezie	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Dugenta	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Emilia <i>Istovjetno ime: Dell'Emilia</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Epomeo	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Esaro	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Fontanarossa di Cerda	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Forlì	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Fortana del Taro	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Frusinate <i>Istovjetno ime: del Frusinate</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Golfo dei Poeti La Spezia <i>Istovjetno ime: Golfo dei Poeti</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Grottino di Roccanova	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Isola dei Nuraghi	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Lazio	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Lipuda	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Locride	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Marca Trevigiana	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Marche	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Maremma Toscana	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Marmilla	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Mitterberg tra Cauria e Tel <i>Istovjetno ime: Mitterberg/Mitterberg zwischen Gfrill und Toll</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Modena <i>Istovjetno ime: Provincia di Modena/di Modena</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Montecastelli	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Montenetto di Brescia	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Murgia	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Narni	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Nurra	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Ogliastra	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Oscò <i>Istovjetno ime:</i> Terre degli Osci	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Paestum	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Palizzi	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Parteolla	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Pellaro	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Planargia	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Pompeiano	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Provincia di Mantova	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Provincia di Nuoro	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Provincia di Pavia	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Provincia di Verona <i>Istovjetno ime:</i> Veronese	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Puglia	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Quistello	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Ravenna	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Roccamonfina	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Romangia	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Ronchi di Brescia	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Ronchi Varesini	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Rotae	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Rubicone	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Sabbioneta	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Salemi	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Salento	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Salina	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Scilla	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Sebino	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Sibiola	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Sicilia	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Spello	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Tarantino	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Terrazze Retiche di Sondrio	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Terre Aquilane <i>Istovjetno ime: Terre dell'Aquila</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Terre del Volturno	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Terre di Chieti	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Terre di Veleja	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Terre Lariane	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Tharros	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Toscana <i>Istovjetno ime: Toscana</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)



Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
IT	Trexenta	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Umbria	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Val di Magra	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Val di Neto	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Val Tidone	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Valcamonica	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Valdamato	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Vallagarina	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Valle Belice	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Valle d'Itria	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Valle del Crati	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Valle del Tirso	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Valle Peligna	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Valli di Porto Pino	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Veneto	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Veneto Orientale	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Venezia Giulia	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
IT	Vigneti delle Dolomiti <i>Istovjetno ime: Weinberg Dolomiten</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
CY	Bouvi Παναγιάς – Αμπελίτη <i>Istovjetno ime: Vouni Panayia - Ampelitis</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
CY	Κουμανδάρια <i>Istovjetno ime: Commandaria</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
CY	Κρασοχώρια Λεμεσού, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Αφάμης <i>Istovjetno ime: Krasohoria Lemesou - Afames</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
CY	Κρασοχώρια Λεμεσού, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Λαόνα <i>Istovjetno ime: Krasohoria Lemesou - Laona</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
CY	Λαόνα Ακάμα <i>Istovjetno ime: Laona Akama</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
CY	Πιτσιλιά <i>Istovjetno ime: Pitsilia</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
CY	Λάρνακα <i>Istovjetno ime: Larnaka</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
CY	Λεμεσός <i>Istovjetno ime: Lemesos</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
CY	Λευκωσία <i>Istovjetno ime: Lefkosia</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
CY	Πάφος <i>Istovjetno ime: Pafos</i>	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
LU	Crémant du Luxembourg	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
LU	Moselle luxembourgeoise nakon kojeg slijedi naziv Ahn/Assel/Bech-Kleinmacher/Born/Bous/Bumerange/Canach/Ehnen/Ellingen/Elvange/Erpeldingen/Gostingen/Greveldingen/Grevenmacher nakon kojeg slijedi izraz Appellation contrôlée	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
LU	Moselle luxembourgeoise nakon kojeg slijedi naziv Lenningen/Machtum/Mechtert/Moersdorf/Mondorf/Niederdonven/Oberdonven/Oberwormelding/Remich/Rolling/Rosport/Stadtbredimus nakon kojeg slijedi izraz Appellation contrôlée	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
LU	Moselle luxembourgeoise nakon kojeg slijedi naziv Remerschen/Remich/Schengen/Schwebsingen/Stadtbredimus/Trintingen/Wasserbilig/Wellenstein/Wintringen or Wormeldingen nakon kojeg slijedi izraz Appellation contrôlée	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
LU	Moselle luxembourgeoise nakon kojeg slijedi naziv sorte vinove loze, a nakon kojeg slijedi izraz Appellation contrôlée	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Ászár-Neszmélyi borvidék, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije, općine ili lokacije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
HU	Badacsonyi, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije, općine ili lokacije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Balaton	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Balaton-felvidéki, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije, općine ili lokacije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Balatonboglári, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije, općine ili lokacije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Balatonfüred-Csopaki borvidék, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije, općine ili lokacije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Balatoni	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Bükk, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije, općine ili lokacije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Csongrád, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije, općine ili lokacije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Debrői Hárslevelű	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Duna	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Egri Bikavér	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Egri Bikavér Superior	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Egr, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije, općine ili lokacije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Etyek-Buda, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije, općine ili lokacije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Hajós-Baja, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije, općine ili lokacije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Izsáki Arany Sárfehér	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Kunság, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije, općine ili lokacije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
HU	Máttra, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije, općine ili lokacije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Mór, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije, općine ili lokacije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Nagy-Somló, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije, općine ili lokacije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Pannonhalma, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije, općine ili lokacije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Pécs, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije, općine ili lokacije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Somló	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Somló Arany	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Somló Nászéjszakák Bora	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Sopron, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije, općine ili lokacije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Szekszárd, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije, općine ili lokacije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Tokaj, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije, općine ili lokacije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Tolna, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije, općine ili lokacije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Villány, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije, općine ili lokacije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Villányi védett eredetű classicus	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Zala, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije, općine ili lokacije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Egerszóláti Olaszrizling	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Káli	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
HU	Neszmély, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije, općine ili lokacije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Pannon	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Tihany	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
HU	Alföldi, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
HU	Balatonmelléki, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
HU	Dél-alföldi	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
HU	Dél-dunántúli	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
HU	Duna melléki	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
HU	Duna-Tisza közi	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
HU	Dunántúli	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
HU	Észak-dunántúli	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
HU	Felső-magyarországi	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
HU	Nyugat-dunántúli	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
HU	Tisza melléki	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
HU	Tisza völgyi	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
HU	Zempléni	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
MT	Gozo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
MT	Malta	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
MT	Maltese Islands	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
NL	Drenthe	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
NL	Flevoland	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
NL	Friesland	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
NL	Gelderland	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
NL	Groningen	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
NL	Limburg	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
NL	Noord Brabant	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
NL	Noord Holland	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
NL	Overijssel	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
NL	Utrecht	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
NL	Zeeland	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
NL	Zuid Holland	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
AT	Burgenland, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
AT	Carnuntum, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
AT	Donauland, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
AT	Kamptal, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
AT	Kärnten, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
AT	Kremstal, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
AT	Leithaberg, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
AT	Mittelburgenland, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
AT	Neusiedlersee, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
AT	Neusiedlersee-Hügelland, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
AT	Niederösterreich, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
AT	Oberösterreich, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
AT	Salzburg, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
AT	Steiermark, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
AT	Süd-Oststeiermark, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
AT	Südburgenland, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
AT	Südsteiermark, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
AT	Thermenregion, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
AT	Tirol, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
AT	Traisental, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
AT	Vorarlberg, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
AT	Wachau, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
AT	Wagram, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
AT	Weinviertel, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
AT	Weststeiermark, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
AT	Wien, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
AT	Bergland	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
AT	Steierland	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
AT	Weinland	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
AT	Wien	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
PT	Alenquer	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Alentejo, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Borba	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Alentejo, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Évora	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Alentejo, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Granja-Amareleja	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Alentejo, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Moura	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Alentejo, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Portalegre	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Alentejo, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Redondo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Alentejo, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Reguengos	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Alentejo, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Vidigueira	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Arruda	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Bairrada	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Beira Interior, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Castelo Rodrigo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Beira Interior, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Cova da Beira	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Beira Interior, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Pinhel	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)



Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
PT	Biscoitos	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Bucelas	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Carcavelos	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Colares	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Dão, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Alva	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Dão, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Besteiros	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Dão, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Castendo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Dão, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Serra da Estrela	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Dão, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Silgueiros	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Dão, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Terras de Azurara	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Dão, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Terras de Senhorim	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Dão Nobre	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Douro, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Baixo Corgo Istovjetno ime: Vinho do Douro	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Douro, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Cima Corgo Istovjetno ime: Vinho do Douro	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Douro, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Douro Superior Istovjetno ime: Vinho do Douro	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Encostas d'Aire, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Alcobaça	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Encostas d'Aire, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Ourém	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Graciosa	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Lafões	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Lagoa	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
PT	Lagos	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Madeirense	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Madeira <i>Istovjetno ime: Madera/Vinho da Madeira/Madeira Weine/Madeira Wine/Vin de Madère/Vino di Madera/Madeira Wijn</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Moscatel de Setúbal	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Moscatel do Douro	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Óbidos	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Porto <i>Istovjetno ime: Oporto/Vinho do Porto/Vin de Porto/Port/Port Wine/Portwein/Portvin/Portwijn</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Palmela	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Pico	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Portimão	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Ribatejo, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Almeirim	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Ribatejo, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Cartaxo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Ribatejo, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Chamusca	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Ribatejo, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Coruche	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Ribatejo, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Santarém	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Ribatejo, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Tomar	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Setúbal	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Setúbal Roxo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Tavira	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
PT	Távora-Varosa	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Torres Vedras	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Trás-os-Montes, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Chaves	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Trás-os-Montes, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Planalto Mirandês	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Trás-os-Montes, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Valpaços	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Vinho do Douro, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Baixo Corgo Istovjetno ime: Douro	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Vinho do Douro, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Cima Corgo Istovjetno ime: Douro	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Vinho do Douro, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Douro Superior Istovjetno ime: Douro	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Vinho Verde, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Amarante	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Vinho Verde, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Ave	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Vinho Verde, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Baião	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Vinho Verde, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Basto	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Vinho Verde, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Cávado	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Vinho Verde, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Lima	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Vinho Verde, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Monção e Melgaço	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Vinho Verde, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Paiva	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Vinho Verde, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Sousa	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Vinho Verde Alvarinho	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
PT	Vinho Verde Alvarinho Espumante	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
PT	Lisboa, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Alta Estremadura	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
PT	Lisboa, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Estremadura	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
PT	Península de Setúbal	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
PT	Tejo	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
PT	Vinho Espumante Beiras, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Beira Alta	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
PT	Vinho Espumante Beiras, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Beira Litoral	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
PT	Vinho Espumante Beiras, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Terras de Sico	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
PT	Vinho Licoroso Algarve	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
PT	Vinho Regional Açores	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
PT	Vinho Regional Alentejano	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
PT	Vinho Regional Algarve	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
PT	Vinho Regional Beiras, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Beira Alta	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
PT	Vinho Regional Beiras, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Beira Litoral	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
PT	Vinho Regional Beiras, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Terras de Sico	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
PT	Vinho Regional Duriense	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
PT	Vinho Regional Minho	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
PT	Vinho Regional Terras do Sado	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
PT	Vinho Regional Terras Madeirenses	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
PT	Vinho Regional Transmontano	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
RO	Aiud, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
RO	Alba Iulia, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Babadag, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Banat, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Dealurile Tirolului	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Banat, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Moldova Nouă	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Banat, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Silagiu	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Banu Mărcine, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Bohotin, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Cernătești - Podgoria, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Cotești, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Cotnari	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Crișana, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Biharia	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Crișana, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Diosig	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Crișana, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Șimleu Silvaniei	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Dealul Bujorului, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Dealul Mare, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Boldești	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Dealul Mare, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Breaza	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Dealul Mare, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Ceptura	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Dealul Mare, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Merei	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Dealul Mare, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Tohani	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
RO	Dealu Mare, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Urlați	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Dealu Mare, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Valea Călugărească	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Dealu Mare, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Zorești	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Drăgășani, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Huși, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Vutcani	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Iana, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Iași, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Bucium	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Iași, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Copou	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Iași, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Uricani	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Lechința, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Mehedinți, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Corcova	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Mehedinți, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Golul Drâncei	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Mehedinți, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Orevița	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Mehedinți, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Severin	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Mehedinți, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Vânju Mare	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Miniș, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Murfatlar, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Cernavodă	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Murfatlar, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Medgidia	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Nicorești, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
RO	Odobești, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Oltina, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Panciu, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Pietroasa, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Recaș, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Sâmburești, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Sarica Niculițel, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Tulcea	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Sebeș - Apold, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Segarcea, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Ștefănești, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Costești	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Târnave, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Blaj	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Târnave, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Jidvei	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Târnave, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Mediaș	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
RO	Colinele Dobrogei, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
RO	Dealurile Crișanei, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
RO	Dealurile Moldovei ili, ovisno o slučaju, Dealurile Covurluiului	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
RO	Dealurile Moldovei ili, ovisno o slučaju, Dealurile Hârlăului	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
RO	Dealurile Moldovei ili, ovisno o slučaju, Dealurile Hușilor	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
RO	Dealurile Moldovei ili, ovisno o slučaju, Dealurile Iașilor	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
RO	Dealurile Moldovei ili, ovisno o slučaju, Dealurile Tutovei	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
RO	Dealurile Moldovei ili, ovisno o slučaju, Terasale Siretului	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
RO	Dealurile Moldovei	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
RO	Dealurile Munteniei	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
RO	Dealurile Olteniei	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
RO	Dealurile Sătmarului	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
RO	Dealurile Transilvaniei	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
RO	Dealurile Vrancei	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
RO	Dealurile Zarandului	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
RO	Terasale Dunării	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
RO	Viile Caraşului	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
RO	Viile Timişului	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
SI	Bela krajina, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice i/ili naziv vinograda	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SI	Belokranjec, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice i/ili naziv vinograda	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SI	Bizeljsko-Sremič, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice i/ili naziv vinograda Istovjetno ime: Sremič-Bizeljsko	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SI	Bizeljčan, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice i/ili naziv vinograda	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SI	Cviček, Dolenjska, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice i/ili naziv vinograda	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SI	Dolenjska, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice i/ili naziv vinograda	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)



Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
SI	Goriška Brda, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice i/ili naziv vinograda Istovjetno ime: Brda	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SI	Kras, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice i/ili naziv vinograda	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SI	Metliška črnina, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice i/ili naziv vinograda	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SI	Prekmurje, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice i/ili naziv vinograda Istovjetno ime: Prekmurčan	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SI	Slovenska Istra, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice i/ili naziv vinograda	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SI	Štajerska Slovenija, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice i/ili naziv vinograda	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SI	Teran, Kras, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice i/ili naziv vinograda	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SI	Vipavska dolina, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice i/ili naziv vinograda Istovjetno ime: Vipava, Vipavec, Vipavčan	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SI	Podravje, nakon čega može slijediti izraz „mlado vino”, nazivi mogu biti upotrijebljeni i u pridjevskom obliku	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
SI	Posavje, nakon čega može slijediti izraz „mlado vino”, nazivi mogu biti upotrijebljeni i u pridjevskom obliku	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
SI	Primorska, nakon čega može slijediti izraz „mlado vino”, nazivi mogu biti upotrijebljeni i u pridjevskom obliku	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
SK	Južnoslovenská vinohradnícka oblasť, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Dunajskostredský vinohradnícky rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Južnoslovenská vinohradnícka oblasť, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Hurbanovský vinohradnícky rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Južnoslovenská vinohradnícka oblasť, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Komárňanský vinohradnícky rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Južnoslovenská vinohradnícka oblasť, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Palárikovský vinohradnícky rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Južnoslovenská vinohradnícka oblasť, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Štúrovský vinohradnícky rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Južnoslovenská vinohradnícka oblasť, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Šamorínsky vinohradnícky rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
SK	Južnoslovenská vinohradnícka oblasť, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Južnoslovenská vinohradnícka oblasť, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Strekovský vinohradnícky rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Južnoslovenská vinohradnícka oblasť, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Galantský vinohradnícky rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Vrbovský vinohradnícky rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Trnavský vinohradnícky rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Skalický vinohradnícky rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Orešanský vinohradnícky rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Hlohovecký vinohradnícky rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Dol'anský vinohradnícky rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Senecký vinohradnícky rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Stupavský vinohradnícky rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Modranský vinohradnícky rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Bratislavský vinohradnícky rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Pezinský vinohradnícky rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Malokarpatská vinohradnícka oblasť, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Záhorský vinohradnícky rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Nitrianska vinohradnícka oblasť, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Pukanecský vinohradnícky rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
SK	Nitrianska vinohradnička oblast, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Žitavský vinohradnički rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Nitrianska vinohradnička oblast, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Želiezovský vinohradnički rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Nitrianska vinohradnička oblast, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Nitrianska vinohradnička oblast, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Nitriansky vinohradnički rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Nitrianska vinohradnička oblast, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Vrábeľský vinohradnički rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Nitrianska vinohradnička oblast, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Tekovský vinohradnički rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Nitrianska vinohradnička oblast, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Zlatomoravecký vinohradnički rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Nitrianska vinohradnička oblast, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Šintavský vinohradnički rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Nitrianska vinohradnička oblast, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Radošinský vinohradnički rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Stredoslovenská vinohradnička oblast, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Stredoslovenská vinohradnička oblast, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Fil'akovský vinohradnički rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Stredoslovenská vinohradnička oblast, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Gemerský vinohradnički rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Stredoslovenská vinohradnička oblast, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Hontiansky vinohradnički rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Stredoslovenská vinohradnička oblast, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Ipeľský vinohradnički rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Stredoslovenská vinohradnička oblast, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Vinický vinohradnički rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Stredoslovenská vinohradnička oblast, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Tornaľský vinohradnički rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Stredoslovenská vinohradnička oblast, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Modrokamencký vinohradnički rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
SK	Vinohradnička oblast Tokajoblast, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Viničky	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Vinohradnička oblast Tokaj, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Vinohradnička oblast Tokaj, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Veľká Trňa	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Vinohradnička oblast Tokaj, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Malá Trňa	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Vinohradnička oblast Tokaj, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Čerhov	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Vinohradnička oblast Tokaj, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Slovenské Nové Mesto	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Vinohradnička oblast Tokaj, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Černočov	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Vinohradnička oblast Tokaj, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Bara	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Východoslovenská vinohradnička oblast, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Michalovský vinohradnícky rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Východoslovenská vinohradnička oblast, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv podregije i/ili naziv manje zemljopisne jedinice	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Východoslovenská vinohradnička oblast, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Kráľovskochľmecký vinohradnícky rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Východoslovenská vinohradnička oblast, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Moldavský vinohradnícky rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Východoslovenská vinohradnička oblast, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Sobranecký vinohradnícky rajón	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
SK	Južnoslovenská vinohradnička oblast, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „oblastné víno“	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
SK	Malokarpatská vinohradnička oblast, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „oblastné víno“	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
SK	Nitrianska vinohradnička oblast, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „oblastné víno“	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
SK	Stredoslovenská vinohradnička oblast, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „oblastné víno“	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
SK	Východoslovenská vinohradnička oblast, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne izraz „oblastné víno“	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
ES	Abona	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Alella	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Alicante, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Marina Alta	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Almansa	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Ampurdán-Costa Brava	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Arabako Txakolina <i>Istovjetno ime: Txakolí de Álava</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Arlanza	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Arribes	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Bierzo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Binissalem	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Bizkaiko Txakolina <i>Istovjetno ime: Chacolí de Bizkaia</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Bullas	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Calatayud	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Campo de Borja	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Campo de la Guardia	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Cangas	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Cariñena	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Cataluña	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Cava	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Chacolí de Bizkaia <i>Istovjetno ime: Bizkaiko Txakolina</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
ES	Chacolí de Getaria <i>Istovjetno ime: Getariako Txakolina</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Cigales	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Conca de Barberá	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Condado de Huelva	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Costers del Segre, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Artesa</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Costers del Segre, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Les Garrigues</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Costers del Segre, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Raimat</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Costers del Segre, <i>bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Valls de Riu Corb</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Dehesa del Carrizal	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Dominio de Valdepusa	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	El Hierro	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Empordá	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Finca Élez	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Getariako Txakolina <i>Istovjetno ime: Chacolí de Getaria</i>	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Gran Canaria	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Granada	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Guijoso	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Jerez/Xérès/Sherry	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Jumilla	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	La Gomera	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	La Mancha	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
ES	La Palma, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Fuenca- liente	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	La Palma, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Hoyo de Mazo	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	La Palma, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Norte de la Palma	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Lanzarote	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Lebrija	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Málaga	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Manchuela	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Manzanilla Sanlúcar de Barrameda	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Méntrida	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Mondéjar	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Monterrei, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Ladera de Monterrei	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Monterrei, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val de Monterrei	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Montilla-Moriles	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Montsant	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Navarra, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Baja Montaña	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Navarra, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Ribera Alta	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Navarra, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Ribera Baja	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Navarra, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Tierra Estella	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Navarra, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Valdizarbe	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Pago Florentino	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Pago de Arínzano Istovjetno ime: Vino de pago de Arinzano	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
ES	Pago de Otazu	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Penedés	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Pla de Bages	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Pla i Llevant	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Prado de Irache	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Priorat	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Rías Baixas, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Condado do Tea	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Rías Baixas, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv O Rosal	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Rías Baixas, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Ribeira do Ulla	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Rías Baixas, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Soutomaior	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Rías Baixas, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Val do Salnés	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Ribeira Sacra, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Amandi	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Ribeira Sacra, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Chantada	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Ribeira Sacra, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Quiroga-Bibei	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Ribeira Sacra, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Ribeiras do Miño	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Ribeira Sacra, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Ribeiras do Sil	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Ribeiro	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Ribera del Duero	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Ribera del Guadiana, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Cañamero	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Ribera del Guadiana, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Matanegra	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Ribera del Guadiana, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Montánchez	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)



Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
ES	Ribera del Guadiana, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Ribera Alta	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Ribera del Guadiana, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Ribera Baja	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Ribera del Guadiana, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Tierra de Barros	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Ribera del Júcar	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Rioja, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Rioja Alavesa	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Rioja, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Rioja Alta	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Rioja, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Rioja Baja	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Rueda	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Sierras de Málaga, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Serranía de Ronda	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Somontano	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Tacoronte-Acentejo, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Anaga	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Tarragona	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Terra Alta	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Tierra de León	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Tierra del Vino de Zamora	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Toro	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Txakolí de Álava Istovjetno ime: Arabako Txakolina	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Uclés	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Utiel-Requena	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Valdeorras	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
ES	Valdepeñas	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Valencia, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Alto Turia	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Valencia, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Clariano	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Valencia, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Moscatel de Valencia	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Valencia, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Valentino	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Valle de Güímar	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Valle de la Orotava	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Valles de Benavente	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Vino de Calidad de Valtiendas	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Vinos de Madrid, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Arganda	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Vinos de Madrid, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv Navacarnero	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Vinos de Madrid, bez obzira na to slijedi li iza toga ili ne naziv San Martín de Valdeiglesias	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Ycoden-Daute-Isora	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	Yecla	Vino sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)
ES	3 Riberas	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Abanilla	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Altiplano de Sierra nevada	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Bajo Aragón	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Ribera del Gállego-Cinco Villas	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Ribera del Jiloca	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
ES	Valdejalón	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Valle del Cinca	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Bailén	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Barbanza e Iria	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Betanzos	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Cádiz	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Campo de Cartagena	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Cangas	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Castelló	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Castilla	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Castilla y León	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Contraviesa-Alpujarra	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Córdoba	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Costa de Cantabria	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Cumbres de Guadalfeo	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Desierto de Almería	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	El Terrerazo	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Extremadura	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Formentera	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
ES	Gálvez	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Granada Sur-Oeste	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Ibiza	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Illes Balears	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Isla de Menorca	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Laujar-Alpujarra	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Lederas del Genil	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Liébana	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Los Palacios	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Mallorca	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Murcia	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Norte de Almería	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Norte de Granada	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Pozohondo	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Ribera del Andarax	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Ribera del Queiles	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Serra de Tramuntana-Costa Nord	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Sierra de Las Estancias y Los Filabres	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Sierra Norte de Sevilla	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Sierra Sur de Jaén	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
ES	Torreperogil	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Valle del Miño-Ourense	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Valles de Sadacia	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
ES	Villaviciosa de Córdoba	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	English Vineyards	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	Welsh Vineyards	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Berkshire	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Buckinghamshire	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Cheshire	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Cornwall	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Derbyshire	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Devon	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Dorset	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom East Anglia	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Gloucestershire	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Hampshire	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Herefordshire	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Isle of Wight	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Isles of Scilly	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Kent	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Lancashire	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Leicestershire	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Lincolnshire	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Northamptonshire	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Nottinghamshire	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Oxfordshire	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Rutland	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Shropshire	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Somerset	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Staffordshire	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Surrey	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Sussex	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Warwickshire	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom West Midlands	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Wiltshire	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Worcestershire	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	England, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Yorkshire	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	Wales, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Cardiff	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	Wales, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Cardiganshire	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	Wales, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Carmarthenshire	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	
UK	Wales, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Denbighshire	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	Wales, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Gwynedd	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	Wales, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Monmouthshire	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	Wales, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Newport	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	Wales, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Pembrokeshire	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	Wales, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Rhondda Cynon Taf	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	Wales, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Swansea	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	Wales, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom The Vale of Glamorgan	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)
UK	Wales, bez obzira na to zamjenjuje li se ili ne nazivom Wrexham	Vino sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla (ZOZP)

Vina iz Republike Moldove koja se zaštićuju u EU-u

Ciumai/Чумай

Românești

DIO B

Jaka alkoholna pića iz EU-a koja se zaštićuju u Republici Moldovi

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda
FR	Rhum de la Martinique	Rum
FR	Rhum de la Guadeloupe	Rum
FR	Rhum de la Réunion	Rum
FR	Rhum de la Guyane	Rum
FR	Rhum de sucrerie de la Baie du Galion	Rum

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda
FR	Rhum des Antilles françaises	Rum
FR	Rhum des départements français d'outre-mer	Rum
ES	Ron de Málaga	Rum
ES	Ron de Granada	Rum
PT	Rum da Madeira	Rum
UK (Škotska)	Scotch Whisky	Viski (whisky/whiskey)
IE	Irish Whiskey/Uisce Beatha Eireannach/Irish Whisky	Viski (whisky/whiskey)
ES	Whisky español	Viski (whisky/whiskey)
FR	Whisky breton/Whisky de Bretagne	Viski (whisky/whiskey)
FR	Whisky alsacien/Whisky d'Alsace	Viski (whisky/whiskey)
LU	Eau-de-vie de seigle de marque nationale luxembourgeoise	Rakija od žita
DE, AT, BE (Njemačka jezična zajednica)	Korn/Kornbrand	Rakija od žita
DE	Münsterländer Korn/Kornbrand	Rakija od žita
DE	Sendenhorster Korn/Kornbrand	Rakija od žita
DE	Bergischer Korn/Kornbrand	Rakija od žita
DE	Emsländer Korn/Kornbrand	Rakija od žita
DE	Haselünner Korn/Kornbrand	Rakija od žita
DE	Hasetaler Korn/Kornbrand	Rakija od žita
LT	Samanė	Rakija od žita
FR	Eau-de-vie de Cognac	Rakija od vina
FR	Eau-de-vie des Charentes	Rakija od vina
FR	Eau-de-vie de Jura	Rakija od vina



Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda
FR	Cognac (Naziv „Cognac” može se nadopuniti sljedećim izrazima: — - Fine — - Grande Fine Champagne — - Grande Champagne — - Petite Fine Champagne — - Petite Champagne — - Fine Champagne — - Borderies — - Fins Bois — - Bons Bois)	Rakija od vina
FR	Fine Bordeaux	Rakija od vina
FR	Fine de Bourgogne	Rakija od vina
FR	Armagnac	Rakija od vina
FR	Bas-Armagnac	Rakija od vina
FR	Haut-Armagnac	Rakija od vina
FR	Armagnac-Ténarèze	Rakija od vina
FR	Blanche Armagnac	Rakija od vina
FR	Eau-de-vie de vin de la Marne	Rakija od vina
FR	Eau-de-vie de vin originaire d’Aquitaine	Rakija od vina
FR	Eau-de-vie de vin de Bourgogne	Rakija od vina
FR	Eau-de-vie de vin originaire du Centre-Est	Rakija od vina
FR	Eau-de-vie de vin originaire de Franche-Comté	Rakija od vina
FR	Eau-de-vie de vin originaire du Bugey	Rakija od vina
FR	Eau-de-vie de vin de Savoie	Rakija od vina
FR	Eau-de-vie de vin originaire des Coteaux de la Loire	Rakija od vina
FR	Eau-de-vie de vin des Côtes-du-Rhône	Rakija od vina
FR	Eau-de-vie de vin originaire de Provence	Rakija od vina
FR	Eau-de-vie de Faugères/Faugères	Rakija od vina

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda
FR	Eau-de-vie de vin originaire du Languedoc	Rakija od vina
PT	Aguardente de Vinho Douro	Rakija od vina
PT	Aguardente de Vinho Ribatejo	Rakija od vina
PT	Aguardente de Vinho Alentejo	Rakija od vina
PT	Aguardente de Vinho da Região dos Vinhos Verdes	Rakija od vina
PT	Aguardente de Vinho da Região dos Vinhos Verdes de Alvarinho	Rakija od vina
PT	Aguardente de Vinho Lourinhã	Rakija od vina
BG	Сунгурларска гроздова ракия/Гроздова ракия от Сунгурларе/Sungurlarska grozdova rakya/Grozdova rakya from Sungurlare	Rakija od vina
BG	Сливенска перла (Сливенска гроздова ракия/Гроздова ракия от Сливен)/Slivenska perla (Slivenska grozdova rakya/Grozdova rakya from Sliven)	Rakija od vina
BG	Стралджанска Мускатова ракия/Мускатова ракия от Стралджа/Straldjanska Muscatova rakya/Muscatova rakya from Straldja	Rakija od vina
BG	Поморийска гроздова ракия/Гроздова ракия от Поморие/Pomoriyska grozdova rakya/Grozdova rakya from Pomorie	Rakija od vina
BG	Русенска бисерна гроздова ракия/Бисерна гроздова ракия от Русе/Russenska biserna grozdova rakya/Biserna grozdova rakya from Russe	Rakija od vina
BG	Бургаска Мускатова ракия/Мускатова ракия от Бургас/Bourgaska Muscatova rakya/Muscatova rakya from Bourgas	Rakija od vina
BG	Добруджанска мускатова ракия/Мускатова ракия от Добруджа/Dobrudjanska muscatova rakya/muscato- tova rakya from Dobrudja	Rakija od vina
BG	Сухиндолска гроздова ракия/Гроздова ракия от Сухиндол/Suhindolska grozdova rakya/Grozdova rakya from Suhindol	Rakija od vina
BG	Карловска гроздова ракия/Гроздова Ракия от Карлово/Karlovska grozdova rakya/Grozdova Rakya from Karlovo	Rakija od vina

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda
RO	Vinars Târnave	Rakija od vina
RO	Vinars Vaslui	Rakija od vina
RO	Vinars Murfatlar	Rakija od vina
RO	Vinars Vrancea	Rakija od vina
RO	Vinars Segarcea	Rakija od vina
ES	Brandy de Jerez	Brandy – Weinbrand (konjak)
ES	Brandy del Penedés	Brandy – Weinbrand (konjak)
IT	Brandy italiano	Brandy – Weinbrand (konjak)
EL	Brandy Αττικής/Brandy of Attica	Brandy – Weinbrand (konjak)
EL	Brandy Πελοποννήσου/Brandy of the Peloponnese	Brandy – Weinbrand (konjak)
EL	Brandy Κεντρικής Ελλάδας/Brandy of central Greece	Brandy – Weinbrand (konjak)
DE	Deutscher Weinbrand	Brandy – Weinbrand (konjak)
AT	Wachauer Weinbrand	Brandy – Weinbrand (konjak)
AT	Weinbrand Dürnstein	Brandy – Weinbrand (konjak)
DE	Pfälzer Weinbrand	Brandy – Weinbrand (konjak)
SK	Karpatské brandy špeciál	Brandy – Weinbrand (konjak)
FR	Brandy français/Brandy de France	Brandy – Weinbrand (konjak)
FR	Marc de Champagne/Eau-de-vie de marc de Champagne	Rakija od groždane komine
FR	Marc d'Aquitaine/Eau-de-vie de marc originaire d'Aquitaine	Rakija od groždane komine
FR	Marc de Bourgogne/Eau-de-vie de marc de Bourgogne	Rakija od groždane komine
FR	Marc du Centre-Est/Eau-de-vie de marc originaire du Centre-Est	Rakija od groždane komine
FR	Marc de Franche-Comté/Eau-de-vie de marc originaire de Franche-Comté	Rakija od groždane komine
FR	Marc du Bugey/Eau-de-vie de marc originaire de Bugey	Rakija od groždane komine

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda
FR	Marc de Savoie/Eau-de-vie de marc originaire de Savoie	Rakija od groždane komine
FR	Marc des Coteaux de la Loire/Eau-de-vie de marc originaire des Coteaux de la Loire	Rakija od groždane komine
FR	Marc des Côtes-du-Rhône/Eau-de-vie de marc des Côtes du Rhône	Rakija od groždane komine
FR	Marc de Provence/Eau-de-vie de marc originaire de Provence	Rakija od groždane komine
FR	Marc du Languedoc/Eau-de-vie de marc originaire du Languedoc	Rakija od groždane komine
FR	Marc d'Alsace Gewürztraminer	Rakija od groždane komine
FR	Marc de Lorraine	Rakija od groždane komine
FR	Marc d'Auvergne	Rakija od groždane komine
FR	Marc du Jura	Rakija od groždane komine
PT	Aguardente Bagaceira Bairrada	Rakija od groždane komine
PT	Aguardente Bagaceira Alentejo	Rakija od groždane komine
PT	Aguardente Bagaceira da Região dos Vinhos Verdes	Rakija od groždane komine
PT	Aguardente Bagaceira da Região dos Vinhos Verdes de Alvarinho	Rakija od groždane komine
ES	Orujo de Galicia	Rakija od groždane komine
IT	Grappa	Rakija od groždane komine
IT	Grappa di Barolo	Rakija od groždane komine
IT	Grappa piemontese/Grappa del Piemonte	Rakija od groždane komine
IT	Grappa lombarda/Grappa di Lombardia	Rakija od groždane komine
IT	Grappa trentina/Grappa del Trentino	Rakija od groždane komine
IT	Grappa friulana/Grappa del Friuli	Rakija od groždane komine
IT	Grappa veneta/Grappa del Veneto	Rakija od groždane komine
IT	Südtiroler Grappa/Grappa dell'Alto Adige	Rakija od groždane komine

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda
IT	Grappa Siciliana/Grappa di Sicilia	Rakija od groždane komine
IT	Grappa di Marsala	Rakija od groždane komine
EL	Τσικουδιά/Tsikoudia	Rakija od groždane komine
EL	Τσικουδιά Κρήτης/Tsikoudia of Crete	Rakija od groždane komine
EL	Τσίπουρο/Tsipouro	Rakija od groždane komine
EL	Τσίπουρο Μακεδονίας/Tsipouro of Macedonia	Rakija od groždane komine
EL	Τσίπουρο Θεσσαλίας/Tsipouro of Thessaly	Rakija od groždane komine
EL	Τσίπουρο Τυρνάβου/Tsipouro of Tyrnavos	Rakija od groždane komine
LU	Eau-de-vie de marc de marque nationale luxembourgeoise	Rakija od groždane komine
CY	Ζιβανία/Τζιβανία/Zivania/Zivania	Rakija od groždane komine
HU	Törkölypálinka	Rakija od groždane komine
DE	Schwarzwälder Kirschwasser	Rakija od voća
DE	Schwarzwälder Mirabellenwasser	Rakija od voća
DE	Schwarzwälder Williamsbirne	Rakija od voća
DE	Schwarzwälder Zwetschgenwasser	Rakija od voća
DE	Fränkisches Zwetschgenwasser	Rakija od voća
DE	Fränkisches Kirschwasser	Rakija od voća
DE	Fränkischer Obstler	Rakija od voća
FR	Mirabelle de Lorraine	Rakija od voća
FR	Kirsch d'Alsace	Rakija od voća
FR	Quetsch d'Alsace	Rakija od voća
FR	Framboise d'Alsace	Rakija od voća
FR	Mirabelle d'Alsace	Rakija od voća

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda
FR	Kirsch de Fougerolles	Rakija od voća
FR	Williams d'Orléans	Rakija od voća
IT	Südtiroler Williams/Williams dell'Alto Adige	Rakija od voća
IT	Südtiroler Aprikot/Aprikot dell'Alto Adige	Rakija od voća
IT	Südtiroler Marille/Marille dell'Alto Adige	Rakija od voća
IT	Südtiroler Kirsch/Kirsch dell'Alto Adige	Rakija od voća
IT	Südtiroler Zwetschgeler/Zwetschgeler dell'Alto Adige	Rakija od voća
IT	Südtiroler Obstler/Obstler dell'Alto Adige	Rakija od voća
IT	Südtiroler Gravensteiner/Gravensteiner dell'Alto Adige	Rakija od voća
IT	Südtiroler Golden Delicious/Golden Delicious dell'Alto Adige	Rakija od voća
IT	Williams friulano/Williams del Friuli	Rakija od voća
IT	Sliwovitz del Veneto	Rakija od voća
IT	Sliwovitz del Friuli-Venezia Giulia	Rakija od voća
IT	Sliwovitz del Trentino-Alto Adige	Rakija od voća
IT	Distillato di mele trentino/Distillato di mele del Trentino	Rakija od voća
IT	Williams trentino/Williams del Trentino	Rakija od voća
IT	Sliwovitz trentino/Sliwovitz del Trentino	Rakija od voća
IT	Aprikot trentino/Aprikot del Trentino	Rakija od voća
PT	Medronho do Algarve	Rakija od voća
PT	Medronho do Buçaco	Rakija od voća
IT	Kirsch Friulano/Kirschwasser Friulano	Rakija od voća
IT	Kirsch Trentino/Kirschwasser Trentino	Rakija od voća
IT	Kirsch Veneto/Kirschwasser Veneto	Rakija od voća

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda
PT	Aguardente de pêra da Lousã	Rakija od voća
LU	Eau-de-vie de pommes de marque nationale luxembourgeoise	Rakija od voća
LU	Eau-de-vie de poires de marque nationale luxembourgeoise	Rakija od voća
LU	Eau-de-vie de kirsch de marque nationale luxembourgeoise	Rakija od voća
LU	Eau-de-vie de quetsch de marque nationale luxembourgeoise	Rakija od voća
LU	Eau-de-vie de mirabelle de marque nationale luxembourgeoise	Rakija od voća
LU	Eau-de-vie de prunelles de marque nationale luxembourgeoise	Rakija od voća
AT	Wachauer Marillenbrand	Rakija od voća
HU	Szatmári Szilvapálinka	Rakija od voća
HU	Kecskeméti Barackpálinka	Rakija od voća
HU	Békési Szilvapálinka	Rakija od voća
HU	Szabolcsi Almapálinka	Rakija od voća
HU	Gönci Barackpálinka	Rakija od voća
HU, AT (za rakije od marelice proizvedene samo u državama: Donja Austrija, Gradišće, Štajerska, Beč)	Pálinka	Rakija od voća
SK	Bošácka slivovica	Rakija od voća
SI	Brinjevec	Rakija od voća
SI	Dolenjski sadjevec	Rakija od voća
BG	Троянска сливова ракия/Сливова ракия от Троян/ Troyanska slivova rakya/Slivova rakya from Troyan	Rakija od voća
BG	Силистренска кайсиева ракия/Кайсиева ракия от Силистра/Silistrenska kaysieva rakya/Kaysieva rakya from Silistra	Rakija od voća
BG	Тервелска кайсиева ракия/Кайсиева ракия от Тервел/Tervelska kaysieva rakya/Kaysieva rakya from Tervel	Rakija od voća
BG	Ловешка сливова ракия/Сливова ракия от Ловеч/ Loveshka slivova rakya/Slivova rakya from Lovech	Rakija od voća

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda
RO	Pălincă	Rakija od voća
RO	Țuică Zetea de Medieșu Aurit	Rakija od voća
RO	Țuică de Valea Milcovului	Rakija od voća
RO	Țuică de Buzău	Rakija od voća
RO	Țuică de Argeș	Rakija od voća
RO	Țuică de Zalău	Rakija od voća
RO	Țuică Ardelenească de Bistrița	Rakija od voća
RO	Horincă de Maramureș	Rakija od voća
RO	Horincă de Cămărzana	Rakija od voća
RO	Horincă de Seini	Rakija od voća
RO	Horincă de Chioar	Rakija od voća
RO	Horincă de Lăpuș	Rakija od voća
RO	Turț de Oaș	Rakija od voća
RO	Turț de Maramureș	Rakija od voća
FR	Calvados	Jabukovača i kruškovača
FR	Calvados Pays d'Auge	Jabukovača i kruškovača
FR	Calvados Domfrontais	Jabukovača i kruškovača
FR	Eau-de-vie de cidre de Bretagne	Jabukovača i kruškovača
FR	Eau-de-vie de poiré de Bretagne	Jabukovača i kruškovača
FR	Eau-de-vie de cidre de Normandie	Jabukovača i kruškovača
FR	Eau-de-vie de poiré de Normandie	Jabukovača i kruškovača
FR	Eau-de-vie de cidre du Maine	Jabukovača i kruškovača



Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda
ES	Aguardiente de sidra de Asturias	Jabukovača i kruškovača
FR	Eau-de-vie de poiré du Maine	Jabukovača i kruškovača
SE	Svensk Vodka/Swedish Vodka	Votka
FI	Suomalainen Vodka/Finsk Vodka/Vodka of Finland	Votka
PL	Polska Wódka/Polish Vodka	Votka
SK	Laugarício vodka	Votka
LT	Originali lietuviška degtinė/Original Lithuanian vodka	Votka
PL	Biljna votka iz nizine Sjeverne Podlasje aromatizirana ekstraktom vlati trave bizon/Wódka ziołowa z Niziny Północnopodlaskiej aromatyzowana ekstraktem z trawy żubrowej	Votka
LV	Latvijas Dzidrais	Votka
LV	Rīgas Degvīns	Votka
EE	Estonian vodka	Votka
DE	Schwarzwälder Himbeergeist	Geist
DE	Bayerischer Gebirgsenzian	Gentian
IT	Südtiroler Enzian/Genziana dell'Alto Adige	Gentian
IT	Genziana trentina/Genziana del Trentino	Gentian
BE, NL, FR (departmani Nord (59) i Pas-de-Calais (62)), DE (Savezne države Sjeverno Porajnje-Zapadna Falačka i Donja Saska)	Genièvre/Jenever/Generer	Jaka alkoholna pića s aromom borovice
BE, NL, FR (departmani Nord (59) i Pas-de-Calais (62))	Genièvre de grains, Graanjenever, Graangenever	Jaka alkoholna pića s aromom borovice
BE NL	Jonge jenever, jonge generer	Jaka alkoholna pića s aromom borovice
BE NL	Oude jenever, oude generer	Jaka alkoholna pića s aromom borovice
BE (Hasselt, Zonhoven, Diepenbeek)	Hasseltse jenever/Hasselt	Jaka alkoholna pića s aromom borovice
BE (Balegem)	Balegemse jenever	Jaka alkoholna pića s aromom borovice
BE (Oost-Vlaanderen)	O' de Flander-Oost-Vlaamse Graanjenever	Jaka alkoholna pića s aromom borovice
BE (Région wallonne)	Peket-Pékêt/Peket-Pékêt de Wallonie	Jaka alkoholna pića s aromom borovice

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda
FR (departmani Nord (59) i Pas-de-Calais (62))	Genièvre Flandres Artois	Jaka alkoholna pića s aromom borovice
DE	Ostfriesischer Korngenever	Jaka alkoholna pića s aromom borovice
DE	Steinhäger	Jaka alkoholna pića s aromom borovice
UK	Plymouth Gin	Jaka alkoholna pića s aromom borovice
ES	Gin de Mahón	Jaka alkoholna pića s aromom borovice
LT	Vilniaus džinas/Vilnius Gin	Jaka alkoholna pića s aromom borovice
SK	Spišská borovička	Jaka alkoholna pića s aromom borovice
SK	Slovenská borovička Juniperus	Jaka alkoholna pića s aromom borovice
SK	Slovenská borovička	Jaka alkoholna pića s aromom borovice
SK	Inovecká borovička	Jaka alkoholna pića s aromom borovice
SK	Liptovská borovička	Jaka alkoholna pića s aromom borovice
DK	Dansk Akvavit/Dansk Aquavit	Akvavit/Aquavit
SE	Svensk Aquavit/Svensk Akvavit/Swedish Aquavit	Akvavit/Aquavit
ES	Anis español	Jaka alkoholna pića aromatizirana anisovim sjemenom
ES	Anís Paloma Monforte del Cid	Jaka alkoholna pića aromatizirana anisovim sjemenom
ES	Hierbas de Mallorca	Jaka alkoholna pića aromatizirana anisovim sjemenom
ES	Hierbas Ibicencas	Jaka alkoholna pića aromatizirana anisovim sjemenom
PT	Évora anisada	Jaka alkoholna pića aromatizirana anisovim sjemenom
ES	Cazalla	Jaka alkoholna pića aromatizirana anisovim sjemenom
ES	Chinchón	Jaka alkoholna pića aromatizirana anisovim sjemenom
ES	Ojén	Jaka alkoholna pića aromatizirana anisovim sjemenom
ES	Rute	Jaka alkoholna pića aromatizirana anisovim sjemenom
SI	Janeževc	Jaka alkoholna pića aromatizirana anisovim sjemenom
CY, EL	Ouzo/Oúço	Destilirani anis

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda
EL	Ούζο Μυτιλήνης/Ouzo of Mitilene	Destilirani anis
EL	Ούζο Πλωμαρίου/Ouzo of Plomari	Destilirani anis
EL	Ούζο Καλαμάτας/Ouzo of Kalamata	Destilirani anis
EL	Ούζο Θράκης/Ouzo of Thrace	Destilirani anis
EL	Ούζο Μακεδονίας/Ouzo of Macedonia	Destilirani anis
SK	Demänovka bylinná horká	Gorka jaka alkoholna pića/biteri
DE	Rheinberger Kräuter	Gorka jaka alkoholna pića/biteri
LT	Trejos devyneries	Gorka jaka alkoholna pića/biteri
SI	Slovenska travarica	Gorka jaka alkoholna pića/biteri
DE	Berliner Kümmel	Likeri
DE	Hamburger Kümmel	Likeri
DE	Münchener Kümmel	Likeri
DE	Chiemseer Klosterlikör	Likeri
DE	Bayerischer Kräuterlikör	Likeri
IE	Irish Cream	Likeri
ES	Palo de Mallorca	Likeri
PT	Ginjinha portuguesa	Likeri
PT	Licor de Singeverga	Likeri
IT	Mirto di Sardegna	Likeri
IT	Liquore di limone di Sorrento	Likeri
IT	Liquore di limone della Costa d'Amalfi	Likeri
IT	Genepi del Piemonte	Likeri
IT	Genepi della Valle d'Aosta	Likeri
DE	Benediktbeurer Klosterlikör	Likeri
DE	Ettaler Klosterlikör	Likeri
FR	Ratafia de Champagne	Likeri
ES	Ratafia catalana	Likeri

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda
PT	Anis português	Likeri
FI	Suomalainen Marjalikööri/Suomalainen Hedelmälikööri/Finsk Bärlikör/Finsk Fruktlikör/Finnish berry liqueur/Finnish fruit liqueur	Likeri
AT	Grossglockner Alpenbitter	Likeri
AT	Mariazeller Magenlikör	Likeri
AT	Mariazeller Jagasaftl	Likeri
AT	Puchheimer Bitter	Likeri
AT	Steinfelder Magenbitter	Likeri
AT	Wachauer Marillenlikör	Likeri
AT	Jägertee/Jagertee/Jagatee	Likeri
DE	Hüttentee	Likeri
LV	Allažu Ķimelis	Likeri
LT	Čepkelių	Likeri
SK	Demänovka bylinný likér	Likeri
PL	Polish Cherry	Likeri
CZ	Karlovarská Hořká	Likeri
SI	Pelinkovec	Likeri
DE	Blutwurz	Likeri
ES	Cantueso Alicante	Likeri
ES	Licor café de Galicia	Likeri
ES	Licor de hierbas de Galicia	Likeri
FR, IT	Génépi des Alpes/Genepi degli Alpi	Likeri
EL	Μαστίχα Χίου/Masticha of Chios	Likeri
EL	Κίτρο Νάξου/Kitro of Naxos	Likeri
EL	Κουμκουάτ Κέρκυρας/Koum Kouat of Corfu	Likeri
EL	Τεντούρα/Tentoura	Likeri
PT	Poncha da Madeira	Likeri

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda
FR	Cassis de Bourgogne	Crème de Cassis
FR	Cassis de Dijon	Crème de Cassis
FR	Cassis de Saintonge	Crème de Cassis
FR	Cassis du Dauphiné	Crème de Cassis
LU	Cassis de Beaufort	Crème de Cassis
IT	Nocino di Modena	Nocino
SI	Orehovec	Nocino
FR	Pommeau de Bretagne	Ostala jaka alkoholna pića
FR	Pommeau du Maine	Ostala jaka alkoholna pića
FR	Pommeau de Normandie	Ostala jaka alkoholna pića
SE	Svensk Punsch/Swedish Punch	Ostala jaka alkoholna pića
ES	Pacharán navarro	Ostala jaka alkoholna pića
ES	Pacharán	Ostala jaka alkoholna pića
AT	Inländerrum	Ostala jaka alkoholna pića
DE	Bärwurz	Ostala jaka alkoholna pića
ES	Aguardiente de hierbas de Galicia	Ostala jaka alkoholna pića
ES	Aperitivo Café de Alcoy	Ostala jaka alkoholna pića
ES	Herbero de la Sierra de Mariola	Ostala jaka alkoholna pića
DE	Königsberger Bärenfang	Ostala jaka alkoholna pića
DE	Ostpreußischer Bärenfang	Ostala jaka alkoholna pića
ES	Ronmiel	Ostala jaka alkoholna pića
ES	Ronmiel de Canarias	Ostala jaka alkoholna pića
BE, NL, FR (departmani Nord (59) i Pas-de-Calais (62)), DE (Savezne države Sjeverno Porajnje-Zapadna Falačka i Donja Saska)	Genièvre aux fruits/Vruchtenjenever/Jenever met vruchten/Fruchtgenever	Ostala jaka alkoholna pića
SI	Domaći rum	Ostala jaka alkoholna pića

Država članica	Naziv koji se zaštićuje	Vrsta proizvoda
IE	Irish Poteen/Irish Póitín	Ostala jaka alkoholna pića
LT	Trauktinė	Ostala jaka alkoholna pića
LT	Trauktinė Palanga	Ostala jaka alkoholna pića
LT	Trauktinė Dainava	Ostala jaka alkoholna pića

Jaka alkoholna pića iz Republike Moldove koja se zaštićuju u EU-u

[...]

DIO C

Aromatizirana vina iz EU-a koja se zaštićuju u Republici Moldovi

Država članica	Naziv koji se zaštićuje
IT	Vermouth di Torino
FR	Vermouth de Chambéry
DE	Nürnberger Glühwein
DE	Thüringer Glühwein

Aromatizirana vina iz Republike Moldove koja se zaštićuju u EU-u

[...]

## PRILOG XXXI.

## MEHANIZAM RANOG UPOZORAVANJA

1. Unija i Republika Moldova ovim putem uspostavljaju „mehanizam ranog upozoravanja” u cilju utvrđivanja praktičnih mjera za sprječavanje kriznih situacija i opasnosti od kriznih situacija te brzo reagiranje na njih. Njime se predviđa rano ocjenjivanje mogućih rizika i problema povezanih s opskrbom i potražnjom za prirodnim plinom, naftom ili električnom energijom te sprječavanje i brzo reagiranje u slučaju krizne situacije odnosno opasnosti od njezina nastanka.
2. Za potrebe ovog Priloga, krizna situacija jest situacija koja izaziva znatne poremećaje ili fizički prekid u opskrbi prirodnim plinom, naftom ili električnom energijom između Unije i Republike Moldove.
3. Za potrebe ovog Priloga, koordinatori su ministar Republike Moldove nadležan za energetiku i član Europske komisije nadležan za energetiku.
4. Stranke bi trebale zajednički provoditi redovne ocjene mogućih rizika i problema povezanih s opskrbom energetskih materijala i proizvoda te njihovom potražnjom te se o njima izvješćuju koordinatori.
5. Ako jedna od stranaka sazna za kriznu situaciju ili situaciju koja bi prema njezinom mišljenju mogla dovesti do krizne situacije, ta stranka o tome odmah obavješćuje drugu stranku.
6. U okolnostima iz stavka 5. koordinator u najkraćem roku obavješćuje drugog koordinatora o potrebi aktiviranja mehanizma ranog upozoravanja. U obavijesti se, među ostalim, navode osobe koje su koordinatori ovlastili za održavanje stalnog međusobnog kontakta.
7. Nakon obavijesti u skladu sa stavkom 6. stranka drugoj stranki dostavlja vlastitu procjenu. Ta procjena obuhvaća procjenu u pogledu roka u kojem bi se krizna situacija ili opasnost od nje mogle otkloniti. Stranke odmah odgovaraju na procjenu druge stranke i nadopunjuju je raspoloživim dodatnim informacijama.
8. Ako jedna od stranaka ne može na odgovarajući način procijeniti ili prihvatiti procjenu stanja druge stranke ili procjenu u pogledu roka u kojem bi se krizna situacija ili opasnost od nje mogla otkloniti, koordinator može zatražiti savjetovanja, koja započinju najkasnije u roku od tri dana od trenutka slanja obavijesti predviđene u stavku 6. Ta se savjetovanja provode u okviru stručne skupine koja se sastoji od predstavnika koje su ovlastili koordinatori. Ciljevi savjetovanja su sljedeći:
  - (a) izrada zajedničke ocjene stanja i mogućeg daljnjeg razvoja događaja;
  - (b) izrada preporuka za prevladavanje krizne situacije ili otklanjanje opasnosti od nje;
  - (c) izrada preporuka o zajedničkom akcijskom planu kako bi se utjecaj krizne situacije sveo na najmanju moguću mjeru te kako bi se po mogućnosti prevladala krizna situacija, uključujući mogućnost osnivanja posebne skupine za praćenje.
9. Savjetovanja, zajedničke ocjene i predložene preporuke temelje se na načelima transparentnosti, nediskriminacije i razmjernosti.
10. Koordinatori u okviru svojih nadležnosti rade na prevladavanju krizne situacije ili otklanjanju opasnosti od nje uzimajući u obzir preporuke izrađene na temelju savjetovanja.
11. Stručna skupina iz stavka 8. izvješćuje koordinate o svojim aktivnostima odmah nakon provedbe svakog dogovorenog plana djelovanja.
12. Ako nastupi krizna situacija, koordinatori mogu osnovati posebnu skupinu za praćenje kojoj je zadatak ispitati trenutačne okolnosti i razvoj događaja te koja bi vodila evidenciju o njima. Posebnu skupinu za praćenje čine:
  - (a) predstavnici obiju stranaka;
  - (b) predstavnici energetskih tvrtki stranaka;

- (c) predstavnici međunarodnih energetske organizacije koje predlažu i uzajamno odobravaju stranke;
- (d) neovisni stručnjaci koje predlažu i uzajamno odobravaju stranke.
13. Posebna skupina za praćenje odmah započinje s radom i radi prema potrebi sve dok se krizna situacija ne riješi. Koordinatori zajednički donose odluku o prestanku rada posebne skupine za praćenje.
14. Stranke će od trenutka kada jedna stranka obavijesti drugu stranku o okolnostima opisanim u stavku 5. i do završetka postupaka utvrđenih ovim Prilogom te prestanka krizne situacije ili otklanjanja opasnosti od nje činiti sve što je u njihovoj moći kako bi umanjile štetne posljedice za drugu stranku. Stranke će surađivati u cilju pronalaženja brzog rješenja u duhu transparentnosti. Stranke se suzdržavaju od svih djelovanja koja nisu povezana s trenutnom kriznom situacijom, a koja bi mogla izazvati ili produbiti štetne posljedice za opskrbu prirodnim plinom, naftom ili električnom energijom između Unije i Republike Moldove.
15. Svaka stranka sama snosi troškove povezane s djelovanjem u okviru ovog Priloga.
16. Stranke čuvaju tajnost svih međusobno razmijenjenih informacija koje su određene kao povjerljive. Stranke poduzimaju sve potrebne mjere radi zaštite povjerljivih informacija na temelju mjerodavnih pravnih i normativnih akata Republike Moldove, odnosno Unije i/ili njezinih država članica, ako je primjenjivo, te u skladu s primjenjivim međunarodnim sporazumima i konvencijama.
17. Stranke mogu, uz uzajamnu suglasnost, pozvati predstavnike trećih stranaka da sudjeluju u savjetovanjima ili praćenju iz stavaka 8. i 12.
18. Stranke mogu dogovoriti prilagodbe odredaba ovog Priloga radi uspostave mehanizma ranog upozoravanja između njih i ostalih stranaka.
19. Kršenje mehanizma ranog upozoravanja ne može biti povod za postupke rješavanja sporova u skladu s glavom V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma. Osim toga, stranka se u postupcima rješavanja sporova ne oslanja na sljedeće i ne iznosi sljedeće kao dokaz:
- (a) stajališta ili prijedloge koje je druga stranka zauzela odnosno podnijela u tijeku postupka utvrđenoga ovim Prilogom; ili
- (b) činjenicu da je druga stranka izrazila spremnost prihvatiti rješenje za kriznu situaciju u skladu s mehanizmom ranog upozoravanja.
-



## PRILOG XXXII.

**MEHANIZAM POSREDOVANJA**

## Članak 1.

**Cilj**

Cilj ovog Priloga jest olakšati pronalazak sporazumnog rješenja sveobuhvatnim i žurnim postupkom s pomoću posrednika.

## Odjeljak 1.

**Postupak u okviru mehanizma posredovanja**

## Članak 2.

**Zahtjev za informacijama**

1. Prije pokretanja postupka posredovanja stranka može bilo kada podnijeti pisani zahtjev za informacijama u pogledu mjere koja šteti trgovini ili ulaganju između stranaka. Stranka kojoj je takav zahtjev upućen dostavlja unutar 20 dana pisani odgovor koji sadržava njezine komentare o informacijama sadržanima u zahtjevu.
2. Ako stranka koja daje odgovor smatra da neće moći dati odgovor unutar 20 dana, obavješćuje stranku koja podnosi zahtjev o razlozima odgođe navodeći procjenu najkraćeg razdoblja unutar kojeg će moći dati svoj odgovor.

## Članak 3.

**Pokretanje postupka**

1. Stranka u bilo kojem trenutku može zahtijevati da stranke započnu postupak posredovanja. Takav se zahtjev u pisanom obliku šalje drugoj stranci. Zahtjev je dovoljno detaljan kako bi se jasno predočila zabrinutost stranke koja ga upućuje te se njime:
  - (a) utvrđuje specifična sporna mjera;
  - (b) pruža izjava o navodnim štetnim učincima za koje stranka koja podnosi zahtjev smatra da mjera ima ili će imati na trgovinu ili ulaganje između stranaka; i
  - (c) objašnjava zašto stranka koja podnosi zahtjev smatra da su ti učinci povezani s mjerom.
2. Postupak posredovanja može započeti samo ako su se stranke sporazumno dogovorile. Stranka kojoj je upućen zahtjev u skladu sa stavkom 1. razmatra ga u dobroj namjeri i daje pisani odgovor kojim ga prihvaća ili odbija unutar deset dana od njegova primitka.

## Članak 4.

**Odabir posrednika**

1. Stranke nastoje da se po početku postupka posredovanja i najkasnije 15 dana nakon primitka odgovora na zahtjev iz članka 3. ovog Priloga usuglase o posredniku.
2. U slučaju da se stranke ne mogu dogovoriti o posredniku u roku utvrđenom u stavku 1. ovog članka, bilo koja stranka može zatražiti predsjednika ili supredsjednike Odbora za pridruživanje u svojem sastavu za trgovinu, kako je utvrđeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma, ili svoje predstavnike, da odaberu posrednika ždrijebom s popisa utvrđenoga na temelju članka 404. stavka 1. ovog Sporazuma. Predstavnici objiju stranaka pozvani su da prisustvuju izvlačenju ždrijebom o čemu ih se dovoljno rano obavještava. Izvlačenje ždrijebom odvija se u svakom slučaju uz nazočnost stranke/stranaka.

3. Predsjednik ili supredsjednici Odbora za pridruživanje u svojem sastavu za trgovinu, kako je utvrđeno člankom 438. stavkom 4. ovog Sporazuma, ili njihovi predstavnici odabiru posrednika unutar pet radnih dana od zahtjeva koji je podnijela stranka u skladu sa stavkom 2. ovog članka.
4. Ako popis iz članka 404. stavka 1. ovog Sporazuma nije utvrđen u vrijeme kada se podnosi zahtjev u skladu s člankom 3. ovog Priloga, posrednika se ždrijebom odabire među osobama koje je službeno predložila jedna od stranaka ili obje stranke.
5. Posrednik nije građanin ni jedne stranke, osim ako se stranke drugačije dogovore.
6. Posrednik strankama nepristrano i transparentno pomaže razjasniti mjeru i njezine moguće učinke na trgovinu te postići sporazumno rješenje. Kodeks ponašanja za arbitre i posrednike utvrđen u Prilogu XXXIV. ovom Sporazumu primjenjuje se na odgovarajući način na posrednike. Primjenjuju se i pravila 3. do 7. (Obavijesti) te 41. do 45. (Pismeno i usmeno prevođenje) Poslovnika u Prilogu XXXIII. ovom Sporazumu na odgovarajući način.

#### Članak 5.

### Pravila o postupku posredovanja

1. U roku od deset dana od imenovanja posrednika stranka koja je pozvala na postupak posredovanja u pisanom obliku dostavlja posredniku i drugoj stranci iscrpan opis problema, posebno djelovanje sporne mjere i njezinih učinaka na trgovinu. Druga stranka u roku od 20 dana od dostave tog opisa može u pisanom obliku dostaviti svoje primjedbe na opis problema. Obje stranke u svoj opis ili primjedbe mogu uključiti bilo koju informaciju koju smatraju relevantnom.
2. Posrednik može odlučiti o najprikladnijem načinu kako razjasniti predmetnu mjeru i njezine moguće učinke na trgovinu. Posrednik ponajprije organizira sastanke između stranaka, savjetuje ih zajedno ili pojedinačno, traži pomoć odgovarajućih stručnjaka i dionika ili se s njima savjetuje te pruža strankama dodatnu potporu koju one zatraže. Međutim, prije nego što zatraži pomoć odgovarajućih stručnjaka i dionika ili se s njima savjetuje, posrednik se savjetuje sa strankama.
3. Posrednik može ponuditi savjet i predložiti rješenje koje razmatraju stranke. Stranke mogu prihvatiti ili odbiti predloženo rješenje ili se mogu složiti oko drugog rješenja. Ipak, posrednik ne savjetuje i ne daje komentare o dosljednosti sporne mjere s ovim Sporazumom.
4. Postupak posredovanja provodi se na državnom području stranke kojoj je zahtjev upućen ili, na temelju sporazumnog dogovora, na bilo kojoj drugoj lokaciji ili na bilo koji drugi način.
5. Stranke nastoje postići sporazumno rješenje unutar 60 dana od imenovanja posrednika. U očekivanju konačnog sporazuma stranke mogu razmotriti moguća privremena rješenja, osobito ako se mjera odnosi na kvarljivu robu.
6. Rješenje se može donijeti odlukom Odbora za pridruživanje u svojem sastavu za trgovinu kako je utvrđeno člankom 438. stavkom 4. ovog Sporazuma. Obje stranke mogu donijeti takvo rješenje pod uvjetom da su svi potrebni interni postupci završeni. Sporazumna rješenja javno su dostupna. Verzija koja je javno objavljena ne smije sadržavati informacije koje je stranka označila povjerljivima.
7. Na zahtjev stranaka, posrednik pismenim putem upućuje strankama nacrt činjeničnog izvješća sa sažetkom sporne mjere u tim postupcima, primijenjenim postupcima i svakim sporazumnim rješenjem koje je postignuto kao konačni ishod tih postupaka, uključujući moguća privremena rješenja. Posrednik daje strankama na raspolaganje 15 dana unutar kojih one iznose primjedbe na nacrt izvješća. Nakon što je uzeo u obzir primjedbe stranaka koje su ih predale u tom roku, posrednik strankama pismenim putem upućuje završno činjenično izvješće unutar 15 dana. Činjenično izvješće ne sadržava tumačenje ovog Sporazuma.
8. Postupak je završen:
  - (a) kada stranke donesu sporazumno rješenje, na datum njegova donošenja;
  - (b) kada stranke u bilo kojoj fazi postupka postignu obostrani dogovor, na datum sporazumnog dogovora;

- (c) pismenom izjavom posrednika, nakon savjetovanja sa strankama, da daljnji napori posredovanja ne bi imali učinka, na datum te izjave; ili
- (d) pisanom izjavom stranke nakon proučavanja sporazumnih rješenja u okviru postupka posredovanja i nakon razmatranja svih savjeta te predloženih rješenja posrednika, na datum te izjave.

## Odjeljak 2.

### Provedba

#### Članak 6.

#### Provedba sporazumnog rješenja

1. Kada stranke postignu sporazum o rješenju, svaka stranka unutar dogovorenog roka poduzima mjere potrebne za provedbu sporazumnog rješenja.
2. Stranka koja provodi mjeru u pisanom obliku izvješćuje drugu stranku o svim koracima ili mjerama poduzetima za provedbu sporazumnog rješenja.

## Odjeljak 3.

### Opće odredbe

#### Članak 7.

#### Povjerljivost i odnos s rješavanjem sporova

1. Osim ako se stranke drugačije dogovore i ne dovodeći u pitanje članak 5. stavak 6. ovog Priloga, svi koraci postupka, uključujući svaki savjet ili predloženo rješenje povjerljivi su. Međutim, svaka stranka može javno objaviti činjenicu da je posredovanje u tijeku.
2. Postupkom posredovanja ne dovode se u pitanje prava i obveze stranaka u skladu s odredbama glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) poglavlja 14. (Rješavanje sporova) ovog Sporazuma ili bilo kojeg drugog sporazuma.
3. Savjetovanja u skladu s glavom V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) poglavljem 14. (Rješavanje sporova) ovog Sporazuma ne zahtijevaju se prije početka postupka posredovanja. Međutim, stranka bi se u načelu trebala moći služiti ostalom suradnjom ili odredbama savjetovanja predviđenima ovim Sporazumom prije početka postupka posredovanja.
4. Stranka se u drugim postupcima rješavanja sporova u skladu s ovim Sporazumom ili drugim sporazumima ne oslanja na sljedeće i ne iznosi sljedeće kao dokaz ni vijeće ne uzima u obzir sljedeće:
  - (a) stajališta koja je zauzela druga stranka tijekom postupka posredovanja ili informacije prikupljene u skladu s člankom 5. stavcima 1. i 2. ovog Priloga;
  - (b) činjenicu da je druga stranka izrazila svoju spremnost prihvatiti rješenje za mjeru koja je predmet posredovanja; ili
  - (c) savjet ili prijedloge koje je predložio posrednik.
5. Posrednik ne može biti član vijeća u postupku rješavanja spora u okviru ovog Sporazuma ili Sporazuma o WTO-u ako je riječ o pitanju za koje je on/ona bio/bila posrednik/posrednica.

#### Članak 8.

### Rokovi

Svaki se rok iz ovog Priloga može promijeniti sporazumnim dogovorom između stranaka koje su uključene u postupke posredovanja.

*Članak 9.***Troškovi**

1. Svaka stranka snosi svoje troškove koji nastaju iz njezina sudjelovanja u postupku posredovanja.
  2. Stranke zajednički i ravnopravno dijele organizacijske troškove, uključujući naknadu i troškove posrednika. Naknada posrednika u skladu je s onom predviđenom za predsjednika arbitražnog vijeća u skladu s pravilom 8. točkom (e) Poslovnika.
-

## PRILOG XXXIII.

## POSLOVNIK ZA RJEŠAVANJE SPOROVA

## Opće odredbe

1. U glavi V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) poglavlju 14. (Rješavanje sporova) ovog Sporazuma i u okviru ovog Poslovnika:
  - (a) „savjetnik” znači osoba koju je stranka u sporu ovlastila za savjetovanje ili pomoć toj stranci u pogledu postupka arbitražnog vijeća;
  - (b) „arbitar” znači član arbitražnog vijeća osnovanog na temelju članka 385. ovog Sporazuma;
  - (c) „arbitražno vijeće” znači vijeće osnovano na temelju članka 385. ovog Sporazuma;
  - (d) „pomoćnik” znači osoba koja prema uvjetima imenovanja arbitra obavlja istraživanje ili pomaže tom arbitru;
  - (e) „stranka koja je podnijela prigovor” znači bilo koja stranka koja zahtijeva osnivanje arbitražnog vijeća na temelju članka 384. ovog Sporazuma;
  - (f) „dan” znači kalendarski dan;
  - (g) „stranka protiv koje je izjavljen prigovor” znači stranka koja navodno krši odredbe iz članka 381. ovog Sporazuma;
  - (h) „predstavnik stranke” znači zaposlenik ili bilo koja osoba koju je imenovalo ministarstvo ili vladina agencija ili bilo koje drugo javno tijelo stranke koja zastupa stranku u sporu na temelju ovog Sporazuma;
2. Ako se ne dogovori drukčije, stranka protiv koje je podnesen prigovor zadužena je za logističko upravljanje postupcima rješavanja sporova, a posebno za organizaciju saslušanja. Stranke dijele organizacijske troškove, uključujući naknadu i troškove arbitara.

## Obavijesti

3. Svaka stranka u sporu i arbitražno vijeće prenose svaki zahtjev, obavijest, pisani podnesak ili ostale dokumente elektroničkom poštom drugoj stranci te u pogledu pisanih podnesaka i zahtjeva u kontekstu arbitraže svakome arbitru. Arbitražno vijeće prosljeđuje dokumente strankama i elektroničkom poštom. Osim ako nije drukčije dokazano, smatra se da je poruka poslana elektroničkom poštom primljena na dan slanja. Ako je jedna od dokaznih isprava veća od deset megabajta, ona se drugoj stranci dostavlja u drugom elektroničkom obliku te, prema potrebi, svakom arbitru unutar dva dana od slanja elektroničke pošte.
4. Preslika prosljeđenih dokumenata u skladu s pravilom 3. dostavlja se drugoj stranci i, po potrebi, svakome arbitru na dan slanja elektroničke pošte telefaksom, preporučenom poštom, po kuriru, dostavom s povratnicom ili nekim drugim telekomunikacijskim sredstvom kojim je moguće dokazati slanje pošte.
5. Sve obavijesti naslovljavaju se na Ministarstvo gospodarstva Republike Moldove te na Glavnu upravu za trgovinu Europske komisije.
6. Manje administrativne pogreške u zahtjevima, obavijestima, pisanim podnescima ili ostalim dokumentima povezanima s postupkom arbitražnog vijeća mogu se ispraviti dostavom novog dokumenta u kojem su jasno navedene promjene.
7. Ako je zadnji dan za dostavu dokumenta državni praznik u Uniji ili Republici Moldovi, smatra se da je dokument dostavljen unutar roka ako je dostavljen sljedećeg radnog dana.

## Početak arbitraže

8. (a) Ako se u skladu s člankom 385. ovog Sporazuma ili pravilom 20. ovog Poslovnika, arbitar odabere izvlačenjem ždrijebom, izvlačenje ždrijebom provodi se u vrijeme i na mjestu koje odredi stranka koja je podnijela prigovor te je o tome potrebno odmah obavijestiti stranku protiv koje je podnesen prigovor. Stranka protiv koje je podnesen prigovor može, ako tako odluči, biti nazočna tijekom izvlačenja ždrijebom. Izvlačenje ždrijebom odvija se u svakom slučaju uz nazočnost stranke/stranaka.

- (b) Ako se u skladu s člankom 385. ovog Sporazuma ili pravilom 20. ovog Poslovnika, arbitara odabire ždrijebom i ako postoje dva predsjednika Odbora za pridruživanje u svojem sastavu za trgovinu kako je utvrđeno člankom 438. stavkom 4. ovog Sporazuma, odabir provode oba predsjednika ili njihovi predstavnici ili samo jedan predsjednik ako drugi predsjednik ili njegov predstavnik ne prihvati sudjelovati u izvlačenju ždrijebom.
- (c) Stranke obavješćuju odabrane arbitre o njihovom imenovanju.
- (d) Arbitar koji je imenovan u skladu s postupkom utvrđenim u članku 385. ovog Sporazuma potvrđuje svoju dostupnost za obavljanje dužnosti arbitra Odbora za pridruživanje u svojem sastavu za trgovinu kako je utvrđeno člankom 438. stavkom 4. ovog Sporazuma unutar pet dana od datuma kada je obaviješten o svojem imenovanju. Ako kandidat iz opravdanih razloga odbije preuzeti dužnost, bira se novi arbitar istim postupkom koji se primjenjivao za odabir kandidata koji nije na raspolaganju.
- (e) Ako se ne dogovore drukčije, stranke u sporu sastaju se s arbitražnim vijećem u roku od sedam dana od njegova osnivanja kako bi se utvrdila pitanja koje stranke ili arbitražno vijeće smatraju potrebnima, uključujući naknadu i troškove koji se plaćaju arbitrima, koji su u skladu sa standardima WTO-a. Naknada za svakog pomoćnika arbitra ne premašuje 50 % naknade za tog arbitra. Arbitri i predstavnici stranaka u sporu mogu na ovom sastanku sudjelovati putem telefona ili video konferencije.
9. (a) Osim ako se stranke usuglase drukčije unutar pet dana od datuma odabira arbitra, okvir nadležnosti arbitražnog vijeća je „ispitati, poštujući odgovarajuće odredbe Sporazuma na koje se pozivaju stranke u sporu, pitanje iz zahtjeva za osnivanje arbitražnog vijeća, odlučiti o sukladnosti predmetne mjere s odredbama iz članka 381. ovog Sporazuma i presuditi u skladu s člancima 387. i 402. ovog Sporazuma.”
- (b) Stranke obavješćuju unutar tri dana od njihova dogovora arbitražno vijeće o dogovorenom okviru nadležnosti.

#### Početni podnesci

10. Stranka koja je podnijela prigovor dostavlja svoj početni pisani podnesak najkasnije 20 dana nakon datuma osnivanja arbitražnog vijeća. Stranka protiv koje je podnesen prigovor dostavlja svoj pisani odgovor najkasnije 20 dana nakon datuma primitka početnog pisanog podneska.

#### Rad arbitražnih vijeća

11. Predsjednik arbitražnog vijeća predsjedava svim sjednicama vijeća. Arbitražno vijeće može predsjedniku prenijeti ovlast za donošenje upravnih i postupovnih odluka.
12. Ako glavom V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) poglavljem 14. (Rješavanje sporova) ovog Sporazuma nije drukčije predviđeno, arbitražno vijeće može svoje aktivnosti obavljati putem bilo kojeg sredstva, uključujući telefon, telefaks ili računalnu vezu.
13. Samo arbitri mogu sudjelovati u raspravama arbitražnog vijeća, ali arbitražno vijeće može dopustiti da na raspravi budu prisutni njihovi pomoćnici.
14. Sastavljanje odluka u isključivoj je nadležnosti arbitražnog vijeća i ne može se delegirati.
15. Ako se pojavi postupovno pitanje koje nije obuhvaćeno glavom V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) odredbama poglavlja 14. (Rješavanje sporova) ovog Sporazuma i njegovim prilogima XXXII., XXXIII. i XXXIV., arbitražno vijeće može, nakon savjetovanja sa strankama, donijeti odgovarajući postupak koji je u skladu s tim odredbama.
16. Ako arbitražno vijeće smatra da je potrebno promijeniti bilo kakav rok za njegove postupke osim rokova utvrđenih glavom V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) poglavljem 14. (Rješavanje sporova) ovog Sporazuma ili učiniti bilo kakve druge postupovne ili upravne prilagodbe, ono pismenim putem obavješćuje stranke u sporu o razlozima promjene ili prilagodbe te o potrebnom razdoblju ili prilagodbi.

### Zamjena

17. Ako arbitar nije u mogućnosti sudjelovati u postupku arbitražnog vijeća, ako odstupi ili ako ga se mora zamijeniti zbog nepoštivanja zahtjeva Kodeksa ponašanja, kako je utvrđeno Prilogom XXXIV. ovom Sporazumu, zamjena se odabire u skladu s člankom 385. ovog Sporazuma i pravilom 8. ovog Poslovnika.
18. Ako stranka u sporu smatra da arbitar ne ispunjuje zahtjeve iz Kodeksa ponašanja i da ga stoga treba zamijeniti, ta stranka o tome obavješćuje drugu stranku u sporu u roku od 15 dana od trenutka kada je pribavila dokaze o okolnostima koje ukazuju na arbitrovo materijalno kršenje Kodeksa ponašanja.
19. Ako stranka u sporu smatra da arbitar koji nije predsjednik ne ispunjuje zahtjeve Kodeksa ponašanja, stranke u sporu se savjetuju te, ako se tako dogovore, odabiru novog arbitra u skladu s člankom 385. ovog Sporazuma i pravilom 8. ovog Poslovnika.

Ako se stranke u sporu ne usuglase o potrebi zamjene arbitra, svaka stranka u sporu može zahtijevati da se to pitanje uputi predsjedniku arbitražnog vijeća čija je odluka konačna.

Ako, na temelju takvog zahtjeva, predsjednik smatra da arbitar ne ispunjuje zahtjeve Kodeksa ponašanja, novi se arbitar bira u skladu s člankom 385. ovog Sporazuma i pravilom 8. ovog Poslovnika.

20. Ako stranka smatra da predsjednik arbitražnog vijeća ne ispunjuje zahtjeve Kodeksa ponašanja, stranke se savjetuju i, ako se tako dogovore, biraju novog predsjednika u skladu s člankom 385. ovog Sporazuma i pravilom 8. ovog Poslovnika.

Ako se stranke ne usuglase o potrebi zamjene predsjednika, svaka stranka može zahtijevati da se to pitanje uputi preostalim članovima skupine osoba s potpopisa predsjednika iz članka 404. stavka 1. ovog Sporazuma. Predsjednik Odbora za pridruživanje u svojem sastavu za trgovinu kako je utvrđeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma ili predstavnik predsjednika izvlači ždrijebom njegovo/njezino ime unutar pet dana od zahtjeva. Odluka tako odabrane osobe o potrebi zamjene predsjednika konačna je.

Ako tako odabrana osoba odluči da prvotni predsjednik ne ispunjuje zahtjeve Kodeksa ponašanja, on/ona ždrijebom bira novog predsjednika iz preostale skupine osoba s potpopisa iz članka 404. stavka 1. ovog Sporazuma. Izbor novog predsjednika obavlja se unutar pet dana od datuma iz ovog stavka.

21. Postupci arbitražnog vijeća prekidaju se u razdoblju potrebnom za provedbu postupaka predviđenih pravilima 18., 19., i 20. ovog Poslovnika.

### Saslušanja

22. Predsjednik arbitražnog vijeća u savjetovanju sa strankama u sporu i ostalim arbitrima utvrđuje datum i vrijeme saslušanja te šalje strankama u sporu pisanu potvrdu o tome. Stranka zadužena za logističko upravljanje postupcima tu informaciju čini dostupnom javnosti, osim ako je saslušanje zatvoreno za javnost. Arbitražno vijeće može i ne sazvati saslušanje ako se stranka s tim slaže.
23. Osim ako se stranke dogovore drukčije, saslušanje se održava u Bruxellesu ako je stranka koja je izjavila prigovor Republika Moldova, a u Chisinauu ako je stranka koja je izjavila prigovor Unija.
24. Ako se stranke tako dogovore, arbitražno vijeće može sazvati dodatna saslušanja.
25. Svi su arbitri nazočni u svakom trenutku svakog saslušanja.

26. Bez obzira na to jesu li postupci otvoreni za javnost ili nisu, sljedeće osobe mogu biti nazočne na saslušanju:

- (a) predstavnici stranaka u sporu;
- (b) savjetnici stranaka u sporu;
- (c) administrativno osoblje, usmeni prevoditelji, pismeni prevoditelji i sudski izvjestitelji te
- (d) pomoćnici arbitara.

Arbitražnom vijeću mogu se obraćati samo predstavnici i savjetnici stranka u sporu.

27. Svaka stranka u sporu najkasnije pet dana prije datuma saslušanja arbitražnom vijeću dostavlja popis s imenima osoba koje će usmeno iznijeti argumente ili prezentacije na saslušanju u ime te stranke te popis s imenima drugih predstavnika ili savjetnika koji će prisustvovati saslušanju.

28. Arbitražno vijeće vodi saslušanje na sljedeći način, osiguravajući jednako vrijeme stranci koja je podnijela prigovor i stranci protiv koje je podnesen prigovor:

*Argument*

- (a) argument stranke koja je podnijela prigovor;
- (b) protuargument stranke protiv koje je podnesen prigovor;

*Protuargument*

- (a) argument stranke koja je podnijela prigovor;
- (b) protuargument stranke protiv koje je podnesen prigovor.

29. Arbitražno vijeće može u svakom trenutku tijekom saslušanja uputiti pitanja bilo kojoj stranci u sporu.

30. Arbitražno vijeće osigurava da se zapisnik sa svakog saslušanja u najkraćem mogućem roku sastavi i dostavi strankama u sporu. Stranke u sporu mogu iznijeti primjedbe o zapisniku, a arbitražno vijeće ih može uzeti u obzir.

31. Svaka stranka u sporu može unutar 10 dana od datuma saslušanja dostaviti dopunski pisani podnesak u vezi s bilo kojim pitanjem koje se pojavilo tijekom saslušanja.

#### **Pitanja u pisanom obliku**

32. Arbitražno vijeće može bilo kada tijekom postupka uputiti pitanja u pisanom obliku jednoj ili objema strankama u sporu. Svaka stranka u sporu prima presliku svih pitanja koje je postavilo arbitražno vijeće.

33. Stranka u sporu presliku svojeg pisanog odgovora na pitanja arbitražnog vijeća dostavlja i drugoj stranci u sporu. Svaka stranka u sporu treba imati mogućnost da u roku od pet dana od datuma primitka takvog odgovora pismeno dostavi svoje primjedbe na odgovor druge stranke.

#### **Povjerljivost**

34. Svaka stranka u sporu i njezini savjetnici smatraju povjerljivom svaku informaciju koju je druga stranka u sporu dostavila arbitražnom vijeću i koju je označila povjerljivom. Ako stranka u sporu arbitražnom vijeću dostavi povjerljivu verziju svojeg pisanog podneska, ona na zahtjev druge stranke dostavlja i sažetak informacija sadržanih u podnescima koji nije povjerljiv te se može otkriti javnosti najkasnije 15 dana od datuma zahtjeva ili podneska, ovisno o tome što uslijedi kasnije, i objašnjenje zašto je informacija koja nije objavljena povjerljiva. Ovim se Poslovníkom ne sprječava stranka u sporu da javnosti otkriva svoja stajališta, pod uvjetom da, prilikom upućivanja na informacije koje je dostavila druga stranka, ne otkriva nikakve informacije koje je druga stranka označila povjerljivima. Arbitražno vijeće sastaje se na zatvorenoj sjednici ako podnesci i argumenti stranke sadržavaju povjerljive informacije. Stranke u sporu i njihovi savjetnici poštuju povjerljivost saslušanja arbitražnog vijeća ako se saslušanja održavaju na zatvorenim sjednicama.



**Kontakti ex parte**

35. Arbitražno vijeće ne sastaje se sa strankom niti stupa u kontakt s jednom strankom u odsutnosti druge stranke.
36. Ni jedan arbitar ne smije raspravljati o aspektima predmeta postupka s jednom strankom ili objema strankama u sporu u odsutnosti drugih arbitara.

**Podnesci amicus curiae**

37. Osim ako se stranke unutar tri dana od datuma osnivanja arbitražnog vijeća ne dogovore drukčije, arbitražno vijeće može primati nepredviđene pisane podneske od zainteresiranih fizičkih ili pravnih osoba s poslovnim nastanom na državnom području jedne od stranaka u sporu koje su neovisne o vladama stranaka u sporu, pod uvjetom da su dostavljeni unutar deset dana od datuma osnivanja arbitražnog vijeća, da su sažeti i ni u kojem slučaju duži od 15 stranica s dvostrukim razmakom te da su izravno bitni za činjenična i pravna pitanja koja razmatra arbitražno vijeće.
38. Podnesak sadržava opis osobe koja ga podnosi, bez obzira na to je li riječ o fizičkoj ili pravnoj osobi, uključujući državljanstvo ili mjesto poslovnog nastana te osobe, prirodu njezinih djelatnosti, njezin pravni status, opće ciljeve i izvor njezina financiranja te je njime definirana priroda interesa te osobe u arbitražnom postupku. Podnesak je napisan na jezicima koje odaberu stranke u sporu u skladu s pravilima 41. i 42. ovog Poslovnika.
39. Arbitražno vijeće u svojoj presudi navodi sve podneske koje je zaprimilo i koji su u skladu sa pravilima 37. i 38. ovog Poslovnika. Arbitražno vijeće nije obvezno u svojoj odluci spomenuti argumente iznesene u tim podnescima. Arbitražno vijeće o svakom takvom podnesku obavješćuje stranke u sporu radi njihovih primjedbi. Primjedbe stranaka u sporu podnose se unutar deset dana, a arbitražno vijeće uzima u obzir sve takve primjedbe.

**Hitni slučajevi**

40. U hitnim slučajevima iz glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) poglavlja 11. (Energetika povezana s trgovinom) ovog Sporazuma, arbitražno vijeće, nakon savjetovanja sa strankama u sporu, prilagođava rokove iz ovog Poslovnika prema potrebi te obavješćuje stranke o tim prilagodbama.

**Pismeno i usmeno prevođenje**

41. Tijekom savjetovanja iz članka 382. ovog Sporazuma, a najkasnije na sastanku iz stavka 8. točke (e) ovog Poslovnika, stranke u sporu nastoje se dogovoriti o zajedničkom radnom jeziku za postupke pred arbitražnim vijećem.
42. Ako se stranke ne mogu dogovoriti o zajedničkom radnom jeziku, svaka stranka svoje pismene podneske sastavlja na jeziku koji ona odabere. U tom slučaju ta stranka istodobno osigurava pismeni prijevod na jeziku koji je odabrala druga stranka, osim ako su podnesci napisani na jednom od radnih jezika WTO-a. Stranka protiv koje je podnesen prigovor organizira usmeno prevođenje usmenih podnesaka na jezike koje su odabrale stranke u sporu.
43. Odluke arbitražnog vijeća priopćuju se na jeziku ili jezicima koje su odabrale stranke u sporu.
44. Svaka stranka u sporu može dostaviti primjedbe o točnosti bilo kojeg prijevoda dokumenta izrađenog u skladu s ovim Poslovníkom.
45. Svaka stranka snosi troškove prijevoda svojeg pismenog podneska. Stranke u sporu u jednakoj mjeri snose sve troškove prijevoda arbitražne odluke.

**Ostali postupci**

46. Ovaj se Poslovník može primijeniti i na postupke utvrđene na temelju članka 382., članka 391. stavka 2., članka 392. stavka 2., članka 393. stavka 2. i članka 395. stavka 2. glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) poglavlja 14. (Rješavanje sporova) ovog Sporazuma. Međutim, rokove utvrđene u ovom Poslovníku prilagođava arbitražno vijeće u skladu s posebnim rokovima predviđenima za donošenje odluke arbitražnog vijeća u tim ostalim postupcima.

## PRILOG XXXIV.

## KODEKS PONAŠANJA ARBITARA I POSREDNIKA

## Definicije

1. U ovom Kodeksu ponašanja:

- (a) „arbitar” znači član arbitražnog vijeća osnovanog na temelju članka 385. ovog Sporazuma;
- (b) „pomoćnik” znači osoba koja na temelju uvjeta imenovanja arbitra provodi istraživanja ili pomaže arbitru;
- (c) „kandidat” znači osoba čije je ime na popisu arbitara iz članka 404. stavka 1. ovog Sporazuma i koji se uzima u obzir pri odabiru arbitra na temelju članka 385. ovog Sporazuma;
- (d) „posrednik” znači osoba koja vodi postupak posredovanja u skladu s Prilogom XXXII. (Mehanizam posredovanja) ovom Sporazumu;
- (e) „postupak”, osim ako je određeno drukčije, znači postupak arbitražnog vijeća u skladu s glavom V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) poglavljem 14. (Rješavanje sporova) ovog Sporazuma;
- (f) „osoblje”, u odnosu na nekog arbitra, znači osobe koje su pod vodstvom i nadzorom arbitra, osim pomoćnikâ;

## Odgovornosti u okviru postupka

2. Tijekom postupka svaki kandidat i arbitar izbjegava neprimjereno ponašanje i davanje utiska neprimjerenog ponašanja, samostalan je i nepristran, izbjegava izravne i neizravne sukobe interesa te poštuje visoke norme ponašanja kako bi se očuvalo poštenje i nepristranost mehanizma rješavanja sporova. Spomenuti arbitri moraju poštovati obveze utvrđene u pravilima 15., 16., 17. i 18. ovog Kodeksa ponašanja.

## Obveze otkrivanja podataka

- 3. Prije potvrde njegova odabira kao arbitra u skladu s glavom V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) poglavljem 14. (Rješavanje sporova) ovog Sporazuma, kandidat otkriva svaki interes, odnos ili pitanje koji bi mogli utjecati na njegovu neovisnost ili nepristranost ili koji bi mogli opravdano stvoriti dojam neprimjerenog ponašanja ili pristranosti u postupku. Kandidat u tu svrhu poduzima sve razumne napore kako bi razjasnio takve interese, odnose i pitanja.
- 4. Saznanja povezana sa stvarnim ili mogućim povredama ovog Kodeksa ponašanja kandidat ili arbitar dostavlja isključivo Odboru za pridruživanje u svojem sastavu za trgovinu kako je utvrđeno člankom 438. stavkom 4. ovog Sporazuma, kako bi ih stranke razmotrile.
- 5. Nakon što je odabran, arbitar i dalje poduzima sve opravdane napore kako bi razjasnio sve interese, odnose ili pitanja iz pravila 3. ovog Kodeksa ponašanja i otkriva ih. Obveza otkrivanja trajna je obveza te su arbitri obvezni otkriti sve takve interese, odnose ili pitanja koji su se pojavili u bilo kojoj fazi postupka. Arbitar takve interese, odnose ili pitanja otkriva na način da o njima u pisanom obliku obavještava Odbor za pridruživanje u svojem sastavu za trgovinu, kako bi ih stranke razmotrile.

## Dužnosti arbitara

- 6. Arbitar koji je na popisu arbitara predviđenom člankom 404. stavkom 1. ovog Sporazuma može odustati od imenovanja samo iz opravdanih razloga, na primjer zbog bolesti, sudjelovanja u drugim sudskim postupcima ili postupcima vijeća ili zbog sukoba interesa. Izabrani arbitar treba biti spreman obavljati i obavlja svoje dužnosti tijekom cijelog postupka temeljito, brzo, pošteno i marljivo.
- 7. Arbitri uzimaju u obzir samo ona pitanja koja su se pojavila u postupku i koja su potrebna za donošenje odluke i tu dužnost ne mogu prenijeti drugoj osobi.

8. Arbitri poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurali da njihovi pomoćnici i osoblje budu upoznati s pravilima članaka 2., 3., 4., 5., 16., 17. i 18. ovog Kodeksa ponašanja te kako bi ih se oni pridržavali.
9. Arbitar ne uspostavlja kontakte *ex parte* povezane s postupkom.

#### **Neovisnost i nepristranost arbitara**

10. Arbitri moraju biti neovisni i nepristrani te izbjegavati stvaranje dojma neprimjerenog ponašanja i pristranosti te se ne smiju ravnati prema vlastitim interesima, vanjskom pritisku, političkim interesima, zahtjevima javnosti, odanosti stranci ili strahu od kritike.
11. Arbitri ne prihvaćaju, izravno ili neizravno, bilo kakvu obvezu ili korist koja bi na bilo koji način utjecala, ili odavala dojam da utječe, na pravilno obavljanje njihovih dužnosti.
12. Arbitri ne koriste svoje mjesto u arbitražnom vijeću za ostvarivanje bilo kakvih osobnih ili privatnih interesa. Arbitri izbjegavaju radnje koje bi mogle stvoriti dojam da su drugi u posebnom položaju da utječu na njih.
13. Arbitri ne dopuštaju da financijski, poslovni, profesionalni, obiteljski ili društveni odnosi ili obveze utječu na njihovo ponašanje ili odluku.
14. Arbitri izbjegavaju uspostavljanje bilo kakvih odnosa ili stjecanje bilo kakvih financijskih interesa koji bi mogli utjecati na njihovu nepristranost ili koji bi mogli opravdano stvoriti dojam neprimjerenog ponašanja ili pristranosti.

#### **Obveze bivših arbitara**

15. Svi bivši arbitri moraju izbjegavati radnje koje mogu stvoriti dojam da su bili pristrani pri obavljanju svojih dužnosti ili da su imali koristi od odluke ili presude arbitražnog vijeća.

#### **Povjerljivost**

16. Arbitri odnosno bivši arbitri nikada ne otkrivaju i ne koriste bilo kakve informacije koje nisu za javnost, a odnose se na postupak ili za koje su saznali tijekom postupka, osim za potrebe tog postupka, a u svakom slučaju takve informacije ne otkrivaju i ne koriste kako bi ostvarili bilo kakvu osobnu korist ili korist za drugoga ili oštetili tuđe interese.
17. Arbitar ne smije otkrivati odluku arbitražnog vijeća ili njezine dijelove dok se ona ne objavi u skladu s glavom V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) poglavljem 14. (Rješavanje sporova) ovog Sporazuma.
18. Arbitar odnosno bivši arbitar ne smije nikada otkriti vijećanja arbitražnog vijeća ili stajalište bilo kojeg arbitra.

#### **Troškovi**

19. Svaki arbitar bilježi i podnosi konačni račun za vrijeme koje je posvetio postupku i za svoje troškove te za vrijeme i troškove svojih pomoćnika i osoblja.

#### **Posrednici**

20. Pravila opisana u ovom Kodeksu ponašanja koja se odnose na arbitre ili bivše arbitre primjenjuju se na odgovarajući način i na posrednike.
-

## PRILOG XXXV.

## POGLAVLJE 2. (ODREDBE O SPREČAVANJU PRIJEVARA I NADZORU) GLAVE VI.

Republika Moldova obvezuje se postupno približiti svoje zakonodavstvo sljedećem zakonodavstvu EU-a i međunarodnim instrumentima u utvrđenim rokovima.

Konvencija od 26. srpnja 1995. sastavljena na temelju članka K.3 Ugovora o Europskoj uniji o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica

Primjenjuju se sljedeće odredbe te konvencije:

- Članak 1. – Opće odredbe, definicije
- Članak 2. stavak 1. – Republika Moldova poduzima potrebne mjere kako bi se osiguralo da ponašanje iz članka 1. te sudjelovanje u takvom ponašanju, poticanje na njega ili pokušaji takvog ponašanja iz članka 1. stavka 1. budu kažnjivi djelotvornim, razmjernim i odvraćajućim kaznenopravnim sankcijama.
- Članak 3. – Kaznena odgovornost voditelja poduzeća

Vremenski raspored: odredbe te Konvencije provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Protokol sastavljen na temelju članka K.3 Ugovora o Europskoj uniji o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica

Primjenjuju se sljedeće odredbe tog protokola:

- Članak 1. stavak 1. točka (c) i članak 1. stavak 2. – Mjerodavne definicije
- Članak 2. – Pasivna korupcija
- Članak 3. – Aktivna korupcija
- Članak 5. stavak 1. – Republika Moldova poduzima potrebne mjere kako bi se osiguralo da ponašanje iz članaka 2. i 3. te sudjelovanje u takvom ponašanju i poticanje na njega budu kažnjivi djelotvornim, razmjernim i odvraćajućim kaznenopravnim sankcijama.
- Članak 7. u mjeri u kojoj upućuje na članak 3. Konvencije

Vremenski raspored: odredbe tog protokola provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Drugi protokol sastavljen na temelju članka K.3 Ugovora o Europskoj uniji o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica

Primjenjuju se sljedeće odredbe tog Protokola:

- Članak 1. – Definicija
- Članak 2. – Pranje novca
- Članak 3. – Odgovornost pravnih osoba
- Članak 4. – Sankcije za pravne osobe
- Članak 12. u mjeri u kojoj upućuje na članak 3. Konvencije

Vremenski raspored: odredbe tog protokola provode se u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

**PROTOKOL I.****O OKVIRNOM SPORAZUMU IZMEĐU EUROPSKE UNIJE I REPUBLIKE MOLDOVE O OPĆIM NAČELIMA SUDJELOVANJA REPUBLIKE MOLDOVE U PROGRAMIMA UNIJE***Članak 1.*

Republici Moldovi dopušteno je sudjelovanje u svim sadašnjim i budućim programima Unije koji su otvoreni za sudjelovanje Republike Moldove u skladu s relevantnim odredbama kojima se donose ti programi.

*Članak 2.*

Republika Moldova u opći proračun EU-a daje financijske doprinose koji odgovaraju određenim programima Unije u kojima Republika Moldova sudjeluje.

*Članak 3.*

Predstavnicima Republike Moldove dopušteno je da, kao promatrači te vezano za pitanja koja se odnose na Republiku Moldovu, sudjeluju u upravljačkim odborima koji su nadležni za praćenje programa kojima Republika Moldova daje financijske doprinose.

*Članak 4.*

Projekti i inicijative koje podnose sudionici iz Republike Moldove podliježu, koliko god je to moguće, jednakim uvjetima, pravilima i postupcima u okviru predmetnih programa kao oni koji se primjenjuju na države članice.

*Članak 5.*

Posebni uvjeti u pogledu sudjelovanja Republike Moldove u svakom pojedinom programu, posebno u pogledu financijskog doprinosa koji treba platiti te postupaka izvješćivanja i ocjenjivanja, utvrđuju se u Memorandumu o razumijevanju između Europske komisije i nadležnih tijela Republike Moldove na temelju kriterija uspostavljenih predmetnim programima.

Ako se Republika Moldova prijavi za vanjsku pomoć Unije kako bi sudjelovala u određenom programu Unije u skladu s člankom 3. Uredbe (EZ) br. 1638/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 2006. o utvrđivanju općih odredbi o uspostavi Europskog instrumenta za susjedstvo i partnerstvo ili u skladu s bilo kojim sličnim zakonodavnim aktom Unije kojim se predviđa vanjska pomoć Unije Republici Moldovi, a koji može biti donesen u budućnosti, uvjeti pod kojima Republika Moldova koristi vanjsku pomoć Unije utvrđuju se u sporazumu o financiranju, posebno u skladu s člankom 20. Uredbe (EZ) br. 1638/2006.

*Članak 6.*

U skladu s Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 od 25. lipnja 2002. o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na opći proračun Europskih zajednica, svakim Memorandumom o razumijevanju sklopljenim na temelju članka 5. ovog Protokola utvrđuje se da financijski nadzor ili revizije ili druge provjere, uključujući administrativne istrage, provode Europska komisija, Europski revizorski sud i Europski ured za borbu protiv prijevara, ili da se one provode pod njihovom nadležnosti.

Sastavljaju se detaljne odredbe o financijskoj kontroli i revizijama, administrativnim mjerama, sankcijama i povratu isplaćenih sredstava kojima se Europskoj komisiji, Europskom uredu za borbu protiv prijevara i Revizorskom sudu omogućava dodjela ovlasti koje su jednakovrijedne njihovim ovlastima u odnosu na korisnike ili ugovaratelje s poslovnim nastanom u Uniji.

---

Članak 7.

Ovaj se Protokol primjenjuje sve dok je primjenjiv ovaj Sporazuma.

Svaka stranka može otkazati ovaj Protokol pisanom obaviješću drugoj stranci. Ovaj Protokol prestaje šest mjeseci od dana te obavijesti.

Prestanak Protokola slijedom otkazivanja od strane bilo koje stranke ne utječe na provjere i nadzore koji se prema potrebi trebaju provesti u skladu s odredbama utvrđenima u člancima 5. i 6.

Članak 8.

Najkasnije tri godine od dana stupanja na snagu ovog Protokola i svake tri godine nakon toga obje stranke mogu preispitati provedbu ovog Protokola na temelju stvarnog sudjelovanja Republike Moldove u programima Unije.

---

**PROTOKOL II.****O DEFINICIJI POJMA „PROIZVODI S PODRIJETLOM” I NAČINIMA ADMINISTRATIVNE SURADNJE**

## SADRŽAJ

## GLAVA I.

## OPĆE ODREDBE

Članak 1. Definicije

## GLAVA II.

## DEFINICIJA POJMA „PROIZVODI S PODRIJETLOM”

Članak 2. Opći zahtjevi

Članak 3. Kumulacija podrijetla

Članak 4. Proizvodi dobiveni u cijelosti

Članak 5. Dostatno obrađeni ili prerađeni proizvodi

Članak 6. Nedostatna obrada ili prerada

Članak 7. Kvalifikacijska jedinica

Članak 8. Pribor, zamjenski dijelovi i alati

Članak 9. Setovi

Članak 10. Neutralni elementi

## GLAVA III.

## TERITORIJALNI UVJETI

Članak 11. Načelo teritorijalnosti

Članak 12. Izravni prijevoz

Članak 13. Izložbe

## GLAVA IV.

## POVRAT ILI IZUZEĆE

Članak 14. Zabrana povrata carine ili izuzeća od carine

## GLAVA V.

## DOKAZ O PODRIJETLU

Članak 15. Opći zahtjevi

Članak 16. Postupak izdavanja potvrde o prometu robe EUR.1

Članak 17. Naknadno izdane potvrde o prometu robe EUR.1

Članak 18. Izdavanje duplikata potvrde o prometu robe EUR.1

Članak 19. Izdavanje potvrda o prometu robe EUR.1 na temelju prethodno izdanog ili sastavljenog dokaza o podrijetlu

Članak 20. Odvojeno računovodstveno iskazivanje

Članak 21. Uvjeti za sastavljanje izjave o podrijetlu

Članak 22. Ovlašteni izvoznik

- Članak 23. Valjanost dokaza o podrijetlu
- Članak 24. Podnošenje dokaza o podrijetlu
- Članak 25. Uvoz u djelomičnim pošiljkama
- Članak 26. Izuzeća od dokazivanja podrijetla
- Članak 27. Dokazne isprave
- Članak 28. Čuvanje dokaza o podrijetlu i dokaznih isprava
- Članak 29. Odstupanja i formalne pogreške
- Članak 30. Iznosi iskazani u eurima

## GLAVA VI.

## ORGANIZACIJA ADMINISTRATIVNE SURADNJE

- Članak 31. Administrativna suradnja
- Članak 32. Provjera dokaza o podrijetlu
- Članak 33. Rješavanje sporova
- Članak 34. Sankcije
- Članak 35. Slobodne zone

## GLAVA VII.

## CEUTA I MELILLA

- Članak 36. Primjena ovog Protokola
- Članak 37. Posebni uvjeti

## GLAVA VIII.

## ZAVRŠNE ODREDBE

- Članak 38. Izmjene ovog Protokola
- Članak 39. Prijelazne odredbe za robu u provozu ili skladištu

## Popis priloga

- Prilog I.: Uvodne napomene uz popis u Prilogu II.
- Prilog II.: Popis postupaka prerade ili obrade koje je potrebno obaviti na materijalima bez podrijetla kako bi dobiti proizvođač stekao status proizvođača s podrijetlom
- Prilog III.: Ogledni primjerci potvrde o prometu robe EUR.1 i zahtjev za potvrdu o prometu robe EUR.1
- Prilog IV.: Tekst izjave o podrijetlu

## Zajedničke izjave

Zajednička izjava o Kneževini Andori

Zajednička izjava o Republici San Marinu

Zajednička izjava o reviziji pravila o podrijetlu sadržanih u Protokolu II. o definiciji pojma „proizvođač s podrijetlom” i načinima administrativne suradnje



## GLAVA I.

## OPĆE ODREDBE

## Članak 1.

## Definicije

Za potrebe ovog Protokola:

- (a) „proizvodnja” znači svaka vrsta obrade ili prerade, uključujući sastavljanje ili posebne postupke;
- (b) „materijal” znači svaki sastojak, sirovina, sastavni dio ili dio itd. koji se upotrebljava u proizvodnji proizvoda;
- (c) „proizvod” znači proizvod koji se proizvodi, čak i ako je namijenjen kasnijoj upotrebi u drugim postupcima proizvodnje;
- (d) „roba” znači materijali i proizvodi;
- (e) „carinska vrijednost” znači vrijednost kao što je to utvrđeno u skladu sa Sporazumom o provedbi članka VII. Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994.;
- (f) „cijena fco tvornica” znači cijena za proizvod fco tvornica plaćena proizvođaču u stranci u čijem poduzeću se obavlja završna prerada ili obrada, pod uvjetom da cijena uključuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala, umanjena za sve domaće poreze koji podliježu ili bi mogli podlijezati povratu pri izvozu dobivenog proizvoda;
- (g) „vrijednost materijala” znači carinska vrijednost u trenutku uvoza upotrijebljenih materijala bez podrijetla ili, ako to nije poznato ili to nije moguće utvrditi, prva utvrdiva cijena plaćena za materijale u stranci izvoznici;
- (h) „vrijednost materijala s podrijetlom” znači vrijednost takvih materijala kako je određeno u točki (g), koja se primjenjuje *mutatis mutandis*;
- (i) „dodana vrijednost” znači cijena fco tvornica umanjena za carinsku vrijednost svakog od upotrijebljenih materijala koji su podrijetlom iz drugih stranaka na koje se primjenjuje kumulacija ili, ako carinska vrijednost nije poznata ili ju nije moguće utvrditi, prva utvrdiva cijena plaćena za materijale u stranci izvoznici;
- (j) „poglavlja” i „tarifni brojevi” znači poglavlja i tarifni brojevi (četveroznamenkaste oznake) koji se koriste u nomenklaturi koja čini Harmonizirani sustav naziva i označivanja robe, u ovom protokolu nazvan „Harmonizirani sustav” ili „HS”;
- (k) „razvrstan” odnosi se na razvrstavanje proizvoda ili materijala pod određeni tarifni broj;
- (l) „pošiljka” znači proizvodi koji se ili otpremaju istodobno od određenog izvoznika do određenog primatelja ili su obuhvaćeni jedinstvenom prijevoznom ispravom koja se odnosi na njihovu otpremu od izvoznika do primatelja ili su, ako takva isprava ne postoji, obuhvaćeni jednim računom;
- (m) „područja” uključuju teritorijalne vode;
- (n) „stranka” znači jedna, nekoliko ili sve države članice Europske unije, Europska unija ili Republika Moldova;
- (o) „carinska tijela stranke” za Europsku uniju znači bilo koje carinsko tijelo država članica Europske unije.

## GLAVA II.

## DEFINICIJA POJMA „PROIZVODI S PODRIJETLOM”

## Članak 2.

## Opći zahtjevi

Za potrebe provedbe ovog Sporazuma smatra se da su sljedeći proizvodi podrijetlom iz stranke:

- (a) proizvodi koji su u cijelosti dobiveni u stranci u smislu članka 4.;
- (b) proizvodi koji su dobiveni u stranci, ali sadržavaju materijale koji nisu u cijelosti ondje dobiveni, pod uvjetom da su ti materijali u dotičnoj stranci podvrgnuti dostatnoj obradi ili preradi u smislu članka 5.

## Članak 3.

**Kumulacija podrijetla**

Neovisno o članku 2., smatra se da su proizvodi podrijetlom iz stranke ako su dobiveni na njezinom području upotrebom materijala podrijetlom iz druge stranke pod uvjetom da obrada ili prerada nadilazi postupke iz članka 6., dok nije potrebno da se materijali druge stranke podvrgnuti dostatnoj obradi ili preradi.

## Članak 4.

**Proizvodi dobiveni u cijelosti**

1. Sljedeće se smatra dobivenim u cijelosti u stranci:

- (a) mineralni proizvodi koji su izvađeni iz njezina tla ili njezina morskog dna;
- (b) biljni proizvodi ondje ubrani ili požnjeveni;
- (c) žive životinje koje su ondje okoćene i uzgojene;
- (d) proizvodi od ondje uzgojenih živih životinja;
- (e) proizvodi koji su dobiveni ondje obavljenim lovom ili ribolovom;
- (f) proizvodi morskog ribarstva i drugi proizvodi koje su njezina plovila izvadila iz mora izvan teritorijalnih voda stranke izvoznice;
- (g) proizvodi izrađeni na njezinim brodovima tvornicama isključivo od proizvoda iz točke (f);
- (h) rabljeni proizvodi ondje prikupljeni, prikladni samo za recikliranje sirovina, uključujući rabljene gume prikladne samo za protektiranje ili za upotrebu kao otpad;
- (i) otpad i otpadni materijal nastali zbog ondje obavljenih proizvodnih postupaka;
- (j) proizvodi koji su izvađeni s morskog dna ili podzemlja izvan njezinih teritorijalnih voda, pod uvjetom da ima isključivo pravo na eksploataciju tog dna ili podzemlja;
- (k) roba ondje proizvedena isključivo od proizvoda koji su navedeni pod točkama (a) do (j).

2. Izrazi „njezina plovila” i „njezini brodovi tvornice” iz stavka 1. točaka (f) i (g) primjenjuju se isključivo na plovila i brodove tvornice:

- (a) koji su registrirani ili upisani u državi članici Europske unije ili u Republici Moldovi;
- (b) koji plove pod zastavom države članice Europske unije ili Republike Moldove;
- (c) koji se u omjeru od najmanje 50 % nalaze u vlasništvu državljana država članica Europske unije ili Republike Moldove, odnosno trgovačkog društva sa sjedištem u državi članici Europske unije ili u Republici Moldovi, čiji su direktor ili direktori, predsjednik uprave ili nadzornog odbora i većina članova te uprave ili odbora državljani država članica Europske unije ili Republike Moldove i čija najmanje polovica kapitala, u slučaju društava osoba ili društava s ograničenom odgovornošću, a povrh svega navedenog, pripada državi članici Europske unije odnosno Republici Moldovi ili javnim tijelima odnosno državljanima spomenute stranke;
- (d) čiji su zapovjednik i časnici državljani država članica Europske unije ili Republike Moldove i
- (e) na kojima najmanje 75 % posade čine državljani država članica Europske unije ili Republike Moldove.

## Članak 5.

**Dostatno obrađeni ili prerađeni proizvodi**

1. Za potrebe članka 2., proizvodi koji nisu dobiveni u cijelosti smatraju se dostatno obrađenima ili prerađenima ako su ispunjeni uvjeti navedeni u popisu iz Priloga II. ovom Protokolu.

Ti se uvjeti odnose na vrstu obrade ili prerade kojoj se moraju podvrgnuti materijali bez podrijetla koji se koriste u proizvodnji te se primjenjuju samo u vezi s takvim materijalima. Prema tome, ako se proizvod koji je, ispunivši uvjete navedene u popisu, stekao status proizvoda s podrijetlom koristi u proizvodnji drugog proizvoda, uvjeti primjenjivi na proizvod u kojem je on upotrebljen ne primjenjuju se na njega, a materijali bez podrijetla koji su možda upotrijebljeni u njegovoj proizvodnji ne uzimaju se u obzir.

2. Neovisno o stavku 1., materijali bez podrijetla koji se, u skladu s uvjetima navedenima u popisu iz Priloga II. ovom Protokolu, ne bi smjeli koristiti u proizvodnji određenog proizvoda, mogu se unatoč tomu upotrebljavati pod uvjetom da:

- (a) njihova ukupna vrijednost ne prelazi 10 % cijene proizvoda fco tvornica;
- (b) na temelju ovog stavka nije premašen ni jedan postotak iz popisa za maksimalnu vrijednost materijala bez podrijetla.

Ovaj se stavak ne primjenjuje na proizvode iz poglavlja 50. do 63. Harmoniziranog sustava.

3. Stavci 1. i 2. ovog članka primjenjuju se podložno odredbama članka 6.

## Članak 6.

**Nedostatna obrada ili prerada**

1. Ne dovodeći u pitanje stavak 2. ovog članka sljedeći postupci smatraju se obradom ili preradom nedostatnom za stjecanje statusa proizvoda s podrijetlom, bez obzira na to jesu li ispunjene pretpostavke iz članka 5.:

- (a) postupci kojima se osigurava očuvanje proizvoda u dobrom stanju tijekom prijevoza i skladištenja;
- (b) rastavljanje i sastavljanje pošiljaka;
- (c) pranje, čišćenje; uklanjanje prašine, hrđe, ulja, boje ili drugih slojeva koji prekrivaju proizvod;
- (d) glačanje ili prešanje tekstila;
- (e) jednostavni postupci bojenja i laštenja;
- (f) ljuštenje, djelomično ili potpuno izbjeljivanje, poliranje i glaziranje žitarica i riže;
- (g) postupci bojanja šećera ili izrade kocki šećera;
- (h) lupljenje, uklanjanje koštica i guljenje voća, orašastih plodova i povrća;
- (i) oštrenje, jednostavno brušenje ili jednostavno rezanje;
- (j) sijanje, prebiranje, razvrstavanje, raspoređivanje, stupnjevanje, slaganje (uključujući i sastavljanje setova proizvoda);
- (k) jednostavno stavljanje u staklenke, limenke, bočice, vreće, sanduke i kutije, pričvršćivanje na kartone ili daske i svi drugi jednostavni postupci pakiranja;
- (l) stavljanje ili tiskanje oznaka, etiketa, logotipova i drugih sličnih prepoznatljivih znakova na proizvode ili njihovu ambalažu;
- (m) jednostavno miješanje proizvoda, bez obzira na to jesu li različitih vrsta ili ne;
- (n) miješanje šećera s bilo kojim materijalom;
- (o) jednostavno sastavljanje dijelova proizvoda radi dobivanja proizvoda u cijelosti ili rastavljanje proizvoda na sastavne dijelove;

(p) kombinacija dvaju ili više postupaka navedenih pod točkama (a) do (o);

(q) klanje životinja.

2. Pri utvrđivanju toga može li se obrada ili prerada kojoj je podvrgnut određeni proizvod smatrati nedostatnom u smislu stavka 1., razmatraju se, zajednički gledano, svi postupci koji su na dotičnom proizvodu provedeni u stranci.

#### Članak 7.

##### **Kvalifikacijska jedinica**

1. Kvalifikacijska jedinica za primjenu odredaba ovog Protokola je pojedinačni proizvod koji se smatra osnovnom jedinicom pri utvrđivanju razvrstavanja korištenjem nomenklature iz Harmoniziranog sustava.

U skladu s time:

(a) ako je proizvod, sastavljen od skupine ili skupa predmeta, pod uvjetima Harmoniziranog sustava razvrstan u jedan tarifni broj, takva cjelina čini kvalifikacijsku jedinicu;

(b) ako se pošiljka sastoji od više istih proizvoda razvrstanih u isti tarifni broj Harmoniziranog sustava, svaki se proizvod mora uzeti pojedinačno kada se primjenjuju odredbe ovog Protokola.

2. Kada je, prema općem pravilu 5. Harmoniziranog sustava, ambalaža razvrstana zajedno s proizvodom koji se u njoj nalazi, ona je uključena i za potrebe utvrđivanja podrijetla.

#### Članak 8.

##### **Pribor, zamjenski dijelovi i alati**

Pribor, zamjenski dijelovi i alati koji se šalju s određenom opremom, strojem, uređajem ili vozilom, koji su dio redovite opreme i uključeni u njihovu cijenu ili koji nisu zasebno fakturirani, smatraju se se istom cjelinomzajedno s opremom, strojem, uređajem ili vozilom o kojima se radi.

#### Članak 9.

##### **Setovi**

Za setove se, kako je određeno općim pravilom 3. Harmoniziranog sustava, smatra da imaju podrijetlo ako su sve komponente proizvodi s podrijetlom. Međutim, kada se set sastoji od proizvoda s podrijetlom i proizvoda bez podrijetla, set kao cjelina smatra se proizvodom s podrijetlom pod uvjetom da vrijednost proizvoda bez podrijetla ne prelazi 15 % cijene seta fco tvornica.

#### Članak 10.

##### **Neutralni elementi**

Kako bi se utvrdilo je li određeni proizvod proizvod s podrijetlom, nije potrebno odrediti podrijetlo sljedećih elemenata koji bi se mogli koristiti u njegovoj proizvodnji:

(a) energija i gorivo;

(b) postrojenja i oprema;

(c) strojevi i alati;

(d) roba koja ne ulazi i koja nije namijenjena ulasku u konačni sastav proizvoda.

## GLAVA III.

## TERITORIJALNE PRETPOSTAVKE

## Članak 11.

## Načelo teritorijalnosti

1. Uvjeti za stjecanje statusa proizvoda s podrijetlom koji su određeni u glavi II. moraju bez prekida biti ispunjeni u stranci, osim kako je predviđeno u članku 3. i stavku 3. ovog članka.
2. Osim kako je predviđeno člankom 3., ako se roba s podrijetlom izvezena iz stranke u drugu zemlju vrati, ona se smatra robom bez podrijetla, osim ako se carinskim tijelima pruže zadovoljavajući dokazi o tome:
  - (a) da je vraćena upravo ona roba koja je bila izvezena; i
  - (b) da vraćena roba nije bila podvrgnuta nikakvim postupcima, osim postupcima koji su bili potrebni kako bi se očuvala u dobrom stanju dok se nalazila u toj zemlji ili za vrijeme izvoza.
3. Na stjecanje statusa proizvoda s podrijetlom u skladu s uvjetima određenim u glavi II. ne utječu postupci obrade ili prerade koji su izvan stranke obavljeni na materijalima koji su iz stranke izvezeni i nakon toga ponovno uvezeni, pod uvjetom:
  - (a) da su ti materijali u cijelosti dobiveni u stranci ili su prije izvoza podvrgnuti obradi ili preradi koja nadilazi postupke iz članka 6.;
  - i
  - (b) da se carinskim tijelima mogu podnijeti zadovoljavajući dokazi o tome:
    - i. da je ponovno uvezena roba dobivena obradom ili preradom izvezenih materijala
    - i
    - ii. da ukupna dodana vrijednost koja je ostvarena izvan stranke primjenom odredaba ovog članka ne prelazi 10 % cijene proizvoda fco tvornica krajnjega proizvoda za koji se traži stjecanje statusa proizvoda s podrijetlom.
4. Za potrebe stavka 3. uvjeti za stjecanje statusa proizvoda s podrijetlom, koji su određeni u glavi II., ne primjenjuju se na obradu ili preradu koja je obavljena izvan stranke. Međutim, kada se u popisu iz Priloga II. ovom Protokolu pri određivanju statusa podrijetla za krajnji proizvod primjenjuje pravilo kojim se određuje maksimalna vrijednost za sve upotrijebljene materijale bez podrijetla, ukupna vrijednost materijala bez podrijetla koji su upotrijebljeni na području predmetne stranke, zajedno s ukupnom dodanom vrijednošću ostvarenom izvan stranke primjenom odredaba ovog članka, ne smije prelaziti navedeni postotak.
5. Za potrebe primjene odredaba stavaka 3. i 4. smatra se da „ukupna dodana vrijednost” podrazumijeva sve troškove koji nastanu izvan stranke, uključujući i vrijednost materijala koji su ondje upotrebljeni.
6. Odredbe stavaka 3. i 4. ne primjenjuju se na proizvode koji ne ispunjavaju uvjete određene u popisu iz Priloga II. ovom Protokolu ili na proizvode koji se mogu smatrati dostatno obrađenima ili prerađenima samo ako se primijene opće dozvoljena odstupanja utvrđena u članku 5. stavku 2.
7. Odredbe stavaka 3. i 4. ovog članka ne primjenjuju se na proizvode iz poglavlja 50. do 63. Harmoniziranog sustava.
8. Bilo kakva obrada ili prerada obuhvaćena odredbama ovog članka, koja je provedena izvan stranke, provodi se u skladu s aranžmanima vanjske finalne obrade ili sličnim aranžmanima.

**Članak 12.****Izravni prijevoz**

1. Povlaštenu tretman predviđen u okviru ovog Sporazuma primjenjuje se isključivo na proizvode koji ispunjavaju pretpostavke ovog Protokola i koji se prevoze izravno između stranaka. Međutim, proizvodi koji predstavljaju jednu pošiljku mogu se prevoziti i preko drugih područja, pri čemu je, ako to nalažu okolnosti, na tim područjima moguć i njihov pretovar ili privremeno skladištenje, pod uvjetom da ti proizvodi ostanu pod nadzorom carinskih tijela u zemlji provoza ili skladištenja te da nisu podvrgnuti nikakvim postupcima osim istovara, ponovnog utovara ili kakvog drugog postupka koji se obavlja kako bi se oni očuvali u dobrom stanju.

Proizvodi s podrijetlom mogu se cjevovodima prevoziti i preko područja koje nije područje stranaka koje djeluju kao stranke izvoznice i stranke uvoznice.

2. Carinskim tijelima stranke uvoznice podnose se dokazi o ispunjavanju uvjeta određenih u stavku 1., i to predočavanjem:

- (a) jedinstvene prijevozne isprave kojom je obuhvaćen prolazak robe od stranke izvoznice kroz zemlju provoza; ili
- (b) potvrde koju izdaju carinska tijela zemlje provoza:
  - i. u kojoj se navodi točan opis proizvoda;
  - ii. u kojoj se navode datumi istovara i ponovnog utovara proizvoda i, kada je to primjenjivo, nazivi brodova ili drugih upotrijebljenih prijevoznih sredstava i
  - iii. kojom se potvrđuju uvjeti pod kojima su proizvodi ostali u zemlji provoza; ili
- (c) u nedostatku navedenog, bilo kakvih isprava koje mogu poslužiti kao dokaz.

**Članak 13.****Izložbe**

1. Proizvode s podrijetlom koji su poslani radi izlaganja u zemlji koja nije stranka i koji su nakon izložbe prodani radi uvoza u stranku, pri uvozu ostvaruju koristi iz odredaba ovog Sporazuma, pod uvjetom da se carinskim tijelima podnesu zadovoljavajući dokazi o tome:

- (a) da je izvoznik te proizvode poslao iz stranke u zemlju u kojoj se izložba održava te da ih je tamo izložio;
- (b) da je izvoznik te proizvode prodao ili na drugi način prepustio osobi u stranci;
- (c) da su proizvodi poslani za vrijeme izložbe ili neposredno nakon nje u onom stanju u kojem su bili upućeni na izložbu; i
- (d) da proizvodi, od trenutka kada su poslani na izložbu, nisu bili upotrijebljeni ni u koju drugu svrhu osim izlaganja na izložbi.

2. Dokaz o podrijetlu izdaje se ili sastavlja u skladu s odredbama glave V. te se na uobičajen način podnosi carinskim tijelima stranke uvoznice. Na dokazu se naznačuju naziv i adresa izložbe. Prema potrebi može se zatražiti dodatna dokumentacija s dokazima o uvjetima pod kojima su proizvodi bili izloženi.

3. Stavak 1. primjenjuje se na sve trgovačke, industrijske, poljoprivredne ili obrtničke izložbe, sajmove ili slične javne priredbe ili izlaganja koja se ne priređuju u privatne svrhe u prodavaonicama ili poslovnim prostorima radi prodaje stranih proizvoda i tijekom kojih proizvodi ostaju pod carinskim nadzorom.

## GLAVA IV.

**POVRAT ILI IZUZEĆE***Članak 14.***Zabrana povrata carine ili izuzeća od carine**

1. Materijali bez podrijetla, koji su upotrijebljeni za proizvodnju proizvoda podrijetlom iz stranke, za koje je dokaz o podrijetlu izdan ili sastavljen u skladu s odredbama glave V., u stranci ne podliježu povratu carine ili izuzeću od carine bilo koje vrste.
2. Zabrana iz stavka 1. primjenjuje se na bilo koji dogovor kojim se predviđa povrat, otpust ili neplaćanje, bilo djelomično ili potpuno, carina ili pristojbi s istovrsnim učinkom koje se u stranci primjenjuju na materijale upotrijebljene u proizvodnji, ako se takav povrat, otpust ili neplaćanje, izričito ili u praksi, primjenjuje kada se proizvodi dobiveni od tih materijala izvoze, ali ne i kada se ondje zadržavaju radi domaće upotrebe.
3. Izvoznik proizvoda na koje se odnosi dokaz o podrijetlu mora u svakom trenutku biti spreman na zahtjev carinskih tijela podnijeti sve potrebne isprave kojima se dokazuje da u vezi s materijalima bez podrijetla, koji su upotrijebljeni u proizvodnji predmetnih proizvoda, nije ostvaren nikakav povrat carine te da su sve carine ili davanja s istovrsnim učinkom koji se primjenjuju na takve materijale doista plaćene.
4. Odredbe stavaka 1., 2. i 3. ovog članka također se primjenjuju u odnosu na ambalažu u smislu članka 7. stavka 2., pribor, rezervne dijelove i alate u smislu članka 8. te proizvode u setu u smislu članka 9. ako se radi o proizvodima bez podrijetla.
5. Odredbe stavaka od 1. do 4. primjenjuju se isključivo u odnosu na materijale one vrste na koju se ovaj Protokol primjenjuje.

## GLAVA V.

**DOKAZ O PODRIJETLU***Članak 15.***Opći zahtjevi**

1. Proizvodi podrijetlom iz stranke, prilikom uvoza u drugu stranku, ostvaruju koristi iz odredaba ovog Sporazuma nakon podnošenja jednog od sljedećih dokaza o podrijetlu:
  - (a) potvrde o prometu robe EUR.1, čiji je primjerak sadržan u Prilogu III. ovom Protokolu;
  - (b) u slučajevima navedenima u članku 21. stavku 1., izjave (dalje u tekstu „izjava o podrijetlu”) koju izvoznik izdaje na računu, potvrdi o isporuci ili bilo kojoj drugoj komercijalnoj ispravi u kojoj se predmetni proizvodi opisuju dovoljno detaljno da ih se može prepoznati. Tekst izjave o podrijetlu sadržan je u Prilogu IV. ovom Protokolu.
2. Neovisno o stavku 1. ovog članka, proizvodi s podrijetlom u smislu ovog Protokola, u slučajevima predviđenima člankom 26., ostvaruju koristi iz odredaba ovog Sporazuma, bez da je potrebno podnošenje bilo kakvog dokaza o podrijetlu iz stavka 1. ovog članka.

*Članak 16.***Postupak izdavanja potvrde o prometu robe EUR.1**

1. Potvrdu o prometu robe EUR.1 izdaju carinska tijela stranke izvoznice na zahtjev koji u pisanom obliku podnosi izvoznik ili, pod izvoznikovom odgovornošću, njegov ovlaštenu predstavnik.

2. U tu svrhu izvoznik ili njegov ovlaštenu predstavnik ispunjava i obrazac potvrde o prometu robe EUR.1 i obrazac zahtjeva, čiji su primjerci sadržani u Prilogu III. ovom Protokolu. Ti se obrasci ispunjavaju na jednom od jezika na kojima je sastavljen ovaj Sporazum i u skladu s odredbama nacionalnog prava zemlje izvoznice. Ako se obrasci ispunjavaju rukopisom, moraju se ispuniti tintom i tiskanim slovima. Opis proizvoda upisuje se u za to predviđeno polje bez ostavljanja praznih redaka. Ako polje nije do kraja ispunjeno, ispod zadnjeg retka opisa potrebno je povući vodoravnu crtu, a nepopunjeni se dio mora prekriti.
3. Izvoznik koji podnosi zahtjev za izdavanjem potvrde o prometu robe EUR.1 mora u svakom trenutku biti spreman na zahtjev carinskih tijela stranke izvoznice u kojoj se izdaje potvrda o prometu robe EUR.1 podnijeti sve potrebne isprave kojima se dokazuje da predmetni proizvodi imaju status proizvoda s podrijetlom kao i kojima se dokazuje ispunjavanje svih ostalih pretpostavki iz ovog Protokola.
4. Ne dovodeći u pitanje stavak 5., potvrdu o prometu robe EUR.1 izdaju carinska tijela države članice Europske unije ili Republike Moldove ako se predmetni proizvodi mogu smatrati proizvodima podrijetlom iz Europske unije ili Republike Moldove i ako ispunjavaju ostale pretpostavke iz ovog Protokola.
5. Carinska tijela koja su nadležna za izdavanje potvrda o prometu robe EUR.1 poduzimaju sve korake potrebne kako bi provjerila imaju li predmetni proizvodi status proizvoda s podrijetlom te kako bi provjerila ispunjavanje ostalih pretpostavki iz ovog Protokola. Ta tijela u tu svrhu imaju pravo zatražiti bilo kakve dokaze i obaviti bilo kakav uvid u poslovne knjige izvoznika ili provesti bilo kakvu drugu provjeru koju smatraju primjerenom. Ona su također dužna osigurati da obrasci iz stavka 2. budu propisno ispunjeni. Ona posebno provjeravaju je li prostor predviđen za opis proizvoda ispunjen na način da se isključi svaka mogućnost dopisivanja u cilju prijevare.
6. Datum izdavanja potvrde o prometu robe EUR.1 navodi se u polju 11. potvrde.
7. Carinska tijela izdaju potvrdu o prometu robe EUR.1 i stavljaju je na raspolaganje izvozniku čim se obavi ili osigura stvarni izvoz.

#### Članak 17.

##### **Naknadno izdane potvrde o prometu robe EUR.1**

1. Neovisno o članku 16. stavku 7., potvrda o prometu robe EUR.1 može se iznimno izdati nakon izvoza proizvoda na koji se odnosi:
  - (a) ako u trenutku izvoza nije izdana zbog pogrešaka, nenamjernog propusta ili posebnih okolnosti; ili
  - (b) ako se carinskim tijelima pruže zadovoljavajući dokazi o tome da je potvrda o prometu robe EUR.1 izdana, ali da pri uvozu nije prihvaćena iz tehničkih razloga.
2. Radi provedbe stavka 1. izvoznik u svojem zahtjevu naznačuje mjesto i datum izvoza proizvoda na koje se potvrda o prometu robe EUR.1 odnosi te navodi razloge za svoj zahtjev.
3. Carinska tijela mogu naknadno izdati potvrdu o prometu robe EUR.1 isključivo tek nakon što provjere odgovaraju li informacije navedene u izvoznikovu zahtjevu podacima iz odgovarajućeg spisa.
4. Naknadno izdane potvrde o prometu robe EUR.1 sadržavaju sljedeću zabilješku na engleskom jeziku:  
„ISSUED RETROSPECTIVELY”.
5. Zabilješka iz stavka 4. unosi se u polje 7. potvrde o prometu robe EUR.1.

#### Članak 18.

##### **Izdavanje duplikata potvrde o prometu robe EUR.1**

1. U slučaju krađe, gubitka ili uništenja potvrde o prometu robe EUR.1 izvoznik carinskim tijelima koja su je izdala može podnijeti zahtjev za izdavanjem duplikata na temelju izvoznih isprava koje se nalaze u njihovu posjedu.
2. Tako izdan duplikat sadržava sljedeću zabilješku na engleskom jeziku:  
„DUPLICATE”.



3. Zabilješka iz stavka 2. unosi se u polje 7. duplikata potvrde o prometu robe EUR.1.
4. Duplikat, na kojem je naznačen datum izdavanja izvorne potvrde o prometu robe EUR.1, vrijedi od tog datuma.

#### Članak 19.

##### **Izdavanje potvrda o prometu robe EUR.1 na temelju prethodno izdanog ili sastavljenog dokaza o podrijetlu**

Kada se proizvodi s podrijetlom stavljaju pod nadzor određene carinske službe u stranci, izvorni dokaz o podrijetlu može zamijeniti jedna ili više potvrda o prometu robe EUR.1 u svrhu slanja svih ili nekih od tih proizvoda na druga mjesta u stranci. Takvu zamjensku potvrdu (potvrde) o prometu robe EUR.1 izdaje carinska služba pod čiji su nadzor stavljeni ti proizvodi.

#### Članak 20.

##### **Odvojeno računovodstveno iskazivanje**

1. Ako nastanu bitni troškovi ili materijalne teškoće u čuvanju odvojenih zaliha istovjetnih i međusobno zamjenjivih materijala s podrijetlom i materijala bez podrijetla, carinska tijela mogu, na pisani zahtjev zainteresiranih stranaka, odobriti korištenje metode tzv. „odvojenog računovodstvenog iskazivanja” (dalje u tekstu „metoda”) za upravljanje tim zalihama.
2. Metodom se osigurava da u određenom referentnom razdoblju broj dobivenih proizvoda koji se mogu smatrati proizvodima „s podrijetlom” bude jednak broju proizvoda koji bi se dobio da su zalihe bile fizički odvojene.
3. Carinska tijela mogu odrediti da se odobrenje iz stavka 1. dodjeljuje pod uvjetima koje smatraju prikladnima.
4. Metoda se primjenjuje, a njezina se primjena bilježi na temelju opće prihvaćenih računovodstvenih načela koja su primjenjiva u zemlji u kojoj je proizvod proizveden.
5. Korisnik metode može izdati ili zatražiti potvrde o podrijetlu, ovisno o slučaju, za količinu proizvoda koji se mogu smatrati proizvodima s podrijetlom. Korisnik na zahtjev carinskih tijela dostavlja izjavu o tome kako se upravljalo tim količinama.
6. Carinska tijela prate korištenje odobrenja i mogu ga povući kad god se korisnik njime na bilo koji način nedopušteno koristi ili ako ne ispunjava bilo koji od drugih uvjeta utvrđenih u ovom Protokolu.

#### Članak 21.

##### **Uvjeti za sastavljanje izjave o podrijetlu**

1. Izjavu o podrijetlu kako je navedena u članku 15. stavku 1. točki (b) može sastaviti:
  - (a) ovlašteni izvoznik u smislu članka 22. ili
  - (b) bilo koji izvoznik za bilo koju pošiljku koja se sastoji od jednog ili više paketa koji sadržavaju proizvode s podrijetlom, čija ukupna vrijednost ne prelazi 6 000 EUR.
2. Ne dovodeći u pitanje stavak 3., izjavu o podrijetlu moguće je sastaviti ako se predmetni proizvodi mogu smatrati proizvodima podrijetlom iz Europske unije ili Republike Moldove i ako ispunjavaju ostale pretpostavke iz ovog Protokola.
3. Izvoznik koji izdaje izjavu o podrijetlu mora u svakom trenutku biti spreman na zahtjev carinskih tijela stranke izvoznice podnijeti sve odgovarajuće isprave kojima se dokazuje da predmetni proizvodi imaju status proizvoda s podrijetlom kao i kojima se dokazuje ispunjavanje ostali pretpostavki iz ovog Protokola.
4. Izjavu o podrijetlu izvoznik sastavlja tako što na računu, dostavnici ili drugoj komercijalnoj ispravi, otipka ili otisne u pečatnom ili tiskanom obliku izjavu čiji je tekst sadržan u Prilogu IV. ovom Protokolu, pri čemu je dužan upotrijebiti jednu od jezičnih inačica navedenih u tom Prilogu, a u skladu s odredbama nacionalnog prava zemlje izvoznice. Ako je izjava pisana rukopisom, mora biti napisana tintom i tiskanim slovima.

5. Na izjavi o podrijetlu mora biti izvorni vlastoručni potpis izvoznika. Međutim, ovlaštenu izvoznik u smislu članka 22. ne mora potpisati takvu izjavu pod uvjetom da se carinskim tijelima stranke izvoznice u pisanom obliku obveže da preuzima punu odgovornost za svaku izjavu o podrijetlu u kojoj se on navodi kao osoba koja ju je vlastoručno potpisala.
6. Izjavu o podrijetlu može sastaviti izvoznik u trenutku izvoza proizvoda na koje se ona odnosi ili nakon izvoza, pod uvjetom da se u zemlju uvoznicu dostavi najkasnije dvije godine od uvoza proizvoda na koje se ona odnosi.

#### Članak 22.

##### Ovlašteni izvoznik

1. Carinska tijela stranke izvoznice mogu ovlastiti bilo kojeg izvoznika (dalje u tekstu „ovlašteni izvoznik”) koji često šalje pošiljke proizvoda u skladu s odredbama ovog Protokola za izdavanje izjava o podrijetlu bez obzira na vrijednost predmetnih proizvoda. Izvoznik koji podnosi zahtjev za takvo odobrenje mora carinskim tijelima pružiti sva zadovoljavajuća jamstva koja su potrebna za potvrđivanje da proizvodi imaju status proizvoda s podrijetlom kao i jamstva koja su potrebna za potvrđivanje ispunjavanja ostalih pretpostavki iz ovog Protokola.
2. Carinska tijela mogu odobriti status ovlaštenog izvoznika pod uvjetima koje smatraju prikladnima.
3. Carinska tijela ovlaštenom izvozniku dodjeljuju broj carinskog ovlaštenja koji se navodi u izjavi o podrijetlu.
4. Carinska tijela prate korištenje ovlaštenja od strane ovlaštenog izvoznika.
5. Carinska tijela u svakom trenutku mogu opozvati svoje ovlaštenje. Carinska tijela to čine ako ovlašteni izvoznik prestane pružati jamstva iz stavka 1., ako više ne ispunjava uvjete iz stavka 2. ili na neki drugi način nepravilno koristi ovlaštenje.

#### Članak 23.

##### Valjanost dokaza o podrijetlu

1. Dokaz o podrijetlu vrijedi četiri mjeseca od dana izdavanja u stranci izvoznici i u tom se roku podnosi carinskim tijelima stranke uvoznice.
2. Dokazi o podrijetlu koji se carinskim tijelima stranke uvoznice podnose nakon roka za podnošenje, koji je naveden u stavku 1., mogu se prihvatiti u svrhu primjene povlaštenog tretmana ako te isprave nisu bile podnesene u roku zbog izvanrednih okolnosti.
3. U ostalim slučajevima zakašnjelog podnošenja carinska tijela stranke uvoznice mogu prihvatiti dokaze o podrijetlu ako su proizvodi podneseni na carinjenje prije isteka navedenog roka.

#### Članak 24.

##### Podnošenje dokaza o podrijetlu

Dokazi o podrijetlu podnose se carinskim tijelima stranke uvoznice u skladu s postupcima koji su na snazi u toj zemlji. Navedena carinska tijela mogu zahtijevati prijevod dokaza o podrijetlu, a mogu zahtijevati i da uz uvoznju deklaraciju bude priložena i izjava uvoznika o tome da proizvodi ispunjavaju uvjete koji su potrebni za provedbu ovog Sporazuma.

#### Članak 25.

##### Uvoz u djelomičnim pošiljkama

Ako se na zahtjev uvoznika i pod uvjetima koje utvrđuju carinska tijela stranke uvoznice u djelomičnim pošiljkama uvoze rastavljeni ili nesastavljeni proizvodi u smislu Općeg pravila 2. točke (a) Harmoniziranog sustava, koji pripadaju pod odjeljak XVI. i XVII. ili tarifne brojeve 7308 i 9406 Harmoniziranog sustava, carinskim se tijelima pri uvozu prve pošiljke za te proizvode podnosi samo jedan dokaz o podrijetlu.

## Članak 26.

**Izuzeća od dokazivanja podrijetla**

1. Proizvodi koje u malim pošiljkama pojedinac šalje pojedincu ili koji čine osobnu prtljagu putnika prihvaćaju se kao proizvodi s podrijetlom bez potrebe podnošenja dokaza o podrijetlu, pod uvjetom da takvi proizvodi nisu uvezeni u trgovačke svrhe, da su deklarirani kao proizvodi koji ispunjavaju pretpostavke iz ovog Protokola i da nema sumnje u istinitost takve izjave. U slučaju proizvoda koji su poslani poštom ta se izjava može unijeti u carinsku deklaraciju CN22/CN23 ili na list papira koji se prilaže toj ispravi.
2. Uvoz koji je povremene naravi i koji obuhvaća isključivo proizvode za osobnu upotrebu primatelja ili putnika ili njihovih obitelji ne smatra se uvozom u trgovačke svrhe ako je iz naravi i količine proizvoda očito da ne postoji namjera njihove komercijalne upotrebe.
3. Nadalje, ukupna vrijednost tih proizvoda ne smije prelaziti 500 EUR u slučaju malih pošiljki ili 1 200 EUR u slučaju proizvoda koji čine dio osobne prtljage putnika.

## Članak 27.

**Dokazne isprave**

Isprave navedene u članku 16. stavku 3. i članku 21. stavku 3., koje se koriste u svrhu dokazivanja da se proizvodi obuhvaćeni potvrdom o prometu robe EUR.1 ili izjavom o podrijetlu mogu smatrati proizvodima podrijetlom iz stranke i da ispunjavaju ostale pretpostavke iz ovog Protokola mogu se sastojati, između ostalog, od sljedećeg:

- (a) izravnih dokaza o postupcima koje je izvoznik ili dobavljač proveo da bi dobio predmetnu robu i koji se nalaze, primjerice, u njegovim računima ili internoj knjigovodstvenoj evidenciji;
- (b) isprava kojima se za upotrijebljene materijale dokazuje status proizvoda s podrijetlom, a koje su izdane ili sastavljene u dotičnoj stranci gdje se te isprave koriste u skladu s nacionalnim pravom;
- (c) isprava kojima se dokazuje obrada ili prerada materijala u dotičnoj stranci, a koje su izdane ili sastavljene u dotičnoj stranci gdje se te isprave koriste u skladu s nacionalnim pravom;
- (d) potvrda o prometu robe EUR.1 ili izjava o podrijetlu izdanih ili sastavljenih u dotičnoj stranci u skladu s ovim Protokolom kojima se dokazuje da upotrijebljeni materijali imaju status proizvoda s podrijetlom;
- (e) odgovarajućih dokaza o obradi ili preradi obavljenoj izvan dotične stranke primjenom članka 11., kojima se dokazuje da su pretpostavke iz tog članka ispunjene.

## Članak 28.

**Čuvanje dokaza o podrijetlu i dokaznih isprava**

1. Izvoznik koji podnosi zahtjev za izdavanje potvrde o prometu robe EUR.1 čuva isprave iz članka 16. stavka 3. najmanje tri godine.
2. Izvoznik koji sastavlja izjavu o podrijetlu čuva presliku navedene izjave o podrijetlu te isprave iz članka 21. stavka 3. najmanje tri godine.
3. Carinska tijela stranke izvoznice koje izdaju potvrdu o prometu robe EUR.1 čuvaju obrazac zahtjeva iz članka 16. stavka 2. najmanje tri godine.
4. Carinska tijela stranke uvoznice čuvaju potvrde o prometu robe EUR.1 i izjave o podrijetlu koje su im podnesene najmanje tri godine.

## Članak 29.

**Odstupanja i formalne pogreške**

1. Otkriće neznatnih odstupanja između navoda iznesenih u dokazu o podrijetlu i onih u ispravi koja je podnesena carinskoj službi radi provođenja službenog postupka za uvoz proizvoda ne čini dokaz o podrijetlu *ipso facto* ništavim ako se na odgovarajući način utvrdi da ta isprava doista odgovara podnesenim proizvodima.

2. Pogreške očito formalne naravi, kao što su strojopisne pogreške na dokazu o podrijetlu, nisu razlog za odbacivanje te isprave ako te pogreške nisu takve da bi stvorile sumnju u pogledu točnosti navoda iznesenih u toj ispravi.

#### Članak 30.

##### Iznosi iskazani u eurima

1. Za primjenu odredaba članka 21. stavka 1. točke (b) i članka 26. stavka 3., u slučajevima kada su proizvodi fakturirani u valuti koja nije euro, svaka dotična zemlja jednom godišnje utvrđuje iznose u nacionalnim valutama stranaka koji predstavljaju protuvrijednost iznosa iskazanih u eurima.
2. Pošiljke ostvaruju korist iz odredaba članka 21. stavka 1. točke (b) ili članka 26. stavka 3., upućivanjem na valutu u kojoj je račun ispostavljen, a u skladu s iznosom koji je utvrdila dotična zemlja.
3. Iznosi koji će se upotrebljavati u nekoj nacionalnoj valuti predstavljaju protuvrijednost u toj valuti iznosa iskazanih u eurima prvog radnog dana mjeseca listopada. Ti se iznosi prosleđuju Europskoj komisiji do 15. listopada, a primjenjuju se od 1. siječnja sljedeće godine. Europska komisija o odgovarajućim iznosima obavješćuje sve predmetne zemlje.
4. Zemlja može naviše ili naniže zaokružiti iznos koji nastane zbog konverzije iznosa iskazanog u eurima u nacionalnu valutu. Takav zaokruženi iznos ne smije odstupati od iznosa koji je dobiven konverzijom za više od 5 %. Zemlja može zadržati nepromijenjenom protuvrijednost u nacionalnoj valuti iznosa koji je iskazan u eurima ako u trenutku godišnjeg usklađivanja predviđenoga u stavku 3. konverzija tog iznosa prije zaokruživanja za ishod ima povećanje manje od 15 % u protuvrijednosti u nacionalnoj valuti. Protuvrijednost se u nacionalnoj valuti može zadržati nepromijenjenom ako bi konverzija za ishod imala smanjenje te protuvrijednosti.
5. Carinski pododbor preispituje iznose u eurima na zahtjev bilo koje stranke. Pri preispitivanju Carinski pododbor razmatra poželjnost očuvanja realnog učinka predmetnih ograničenja. U tu svrhu može donijeti odluku o izmjeni iznosa koji su iskazani u eurima.

#### GLAVA VI.

##### ARANŽMANI ZA ADMINISTRATIVNU SURADNJU

#### Članak 31.

##### Administrativna suradnja

1. Carinska tijela stranaka jedna drugima putem Europske komisije dostavljaju ogledne otiske pečata koje u svojim uredima upotrebljavaju za izdavanje potvrda o prometu robe EUR.1 te adrese carinskih tijela koja su nadležna za provjeru tih potvrda i izjava o podrijetlu.
2. Kako bi osigurale pravilnu primjenu ovog Protokola, stranke putem nadležnih carinskih tijela jedna drugoj pomažu u provjeravanju vjerodostojnosti potvrda o prometu robe EUR.1, izjava o podrijetlu i točnosti podataka navedenih u tim ispravama.

#### Članak 32.

##### Provjera dokazâ o podrijetlu

1. Naknadna se provjera dokaza o podrijetlu obavlja nasumičnim odabirom ili kad god carinska tijela stranke uvoznice imaju osnovane razloge za sumnju u vjerodostojnost takvih isprava, u status proizvoda s podrijetlom predmetnih proizvoda ili u ispunjavanje ostalih pretpostavki iz ovog Protokola.
2. Za potrebe provedbe odredaba stavka 1. carinska tijela stranke uvoznice vraćaju carinskim tijelima stranke izvoznice potvrdu o prometu robe EUR.1 i račun, ako je podnesen, izjavu o podrijetlu ili preslike tih isprava uz navođenje, prema potrebi, razloga za zahtjev za provjeru. U podršku zahtjevu za provjeru šalju i sve dobivene isprave i informacije koje upućuju na to da su informacije navedene u dokazu o podrijetlu netočne.

3. Provjeru obavljaju carinska tijela stranke izvoznice. Ta tijela u tu svrhu imaju pravo zatražiti bilo kakve dokaze i obaviti bilo kakav uvid u poslovne knjige izvoznika ili provesti bilo kakvu drugu provjeru koju smatraju primjerenom.
4. Ako carinska tijela stranke uvoznice odluče za vrijeme dok se čekaju rezultati provjere suspendirati odobravanje povlaštenog tretmana za predmetne proizvode, uvozniku se nudi puštanje robe u promet uz primjenu mjera predostrožnosti za koje se procijeni da su potrebne.
5. Carinska tijela koja zahtijevaju provjeru obavješćuju se o rezultatima provjere u najkraćem mogućem roku. Ti rezultati jasno pokazuju jesu li isprave vjerodostojne i mogu li se predmetni proizvodi smatrati proizvodima s podrijetlom iz stranke te ispunjavaju li ostale pretpostavke iz ovog Protokola.
6. Ako se u slučaju osnovane sumnje ne dobije nikakav odgovor u roku od deset mjeseci od dana podnošenja zahtjeva za provjeru ili ako u odgovoru nisu sadržane dostatne informacije za utvrđivanje vjerodostojnosti predmetne isprave ili stvarnog podrijetla proizvoda, carinska tijela koja su podnijela zahtjev odbijaju, osim u iznimnim okolnostima, pravo na povlašteni tretman.

#### Članak 33.

##### Rješavanje sporova

1. Ako u vezi s postupcima provjere predviđenima u članku 32. ovog Protokola dođe do sporova koje carinska tijela koja su zahtijevala provjeru i carinska tijela odgovorna za obavljanje te provjere ne mogu riješiti, takvi se sporovi upućuju na rješavanje Odboru za pridruživanje u sastavu za trgovinu kako je određeno u članku 438. stavku 4. ovog Sporazuma. Ne primjenjuje se poglavlje 14. (Rješavanje sporova) glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) ovog Sporazuma.
2. Ako u odnosu na tumačenje ovog Protokola dođe do spora koji nije povezan s postupcima provjere iz članka 32. ovog Protokola, takav se spor upućuje na rješavanje Carinskom pododboru. Postupak rješavanja spora na temelju glave V. (Trgovina i pitanja povezana s trgovinom) poglavlja 14. (Rješavanje sporova) ovog Sporazuma može se pokrenuti samo ako Carinski pododbor u roku od šest mjeseci od dana kada mu je spor upućen nije uspio riješiti spor.
3. U svim slučajevima rješavanje sporova između uvoznika i carinskih tijela stranke uvoznice provodi se prema zakonodavstvu te stranke.

#### Članak 34.

##### Sankcije

Sankcije se izriču svakoj osobi koja izda ili prouzroči izdavanje isprave koja sadržava netočne informacije radi dobivanja povlaštenog tretmana za proizvode.

#### Članak 35.

##### Slobodne zone

1. Stranke poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale da proizvodi kojima se trguje pod pokrićem dokaza o podrijetlu, a koji se tijekom prijevoza nalaze u slobodnoj zoni na njihovom području, ne budu zamijenjeni drugom robom te da ne budu podvrgnuti nikakvom drugom rukovanju osim uobičajenim postupcima kojima je cilj sprečavanje njihova propadanja.
2. Odstupajući od stavka 1. kada su proizvodi podrijetlom iz stranke uvezeni u slobodnu zonu pod pokrićem dokaza o podrijetlu i podvrgnuti obradi ili preradi, predmetna tijela na zahtjev izvoznika izdaju novu potvrdu o prometu robe EUR.1 ako je primijenjena obrada ili prerada koja je u skladu s ovim Protokolom.

## GLAVA VII.

## CEUTA I MELILLA

## Članak 36.

**Primjena ovog Protokola**

1. Pojam „Europska unija” ne obuhvaća Ceutu i Melillu.
2. Proizvodi podrijetlom iz Republike Moldove pri uvozu u Ceutu i Melillu uživaju u svakom pogledu carinski režim jednak onome koji se primjenjuje na proizvode podrijetlom iz carinskoga područja Europske unije prema Protokolu 2. uz Akt o pristupanju Španjolske i Portugala Europskim zajednicama. Republika Moldova na uvoz proizvoda koji su obuhvaćeni Sporazumom i koji su podrijetlom iz Ceute i Melille primjenjuje carinski režim jednak onome koji je odobren za proizvode koji se uvoze i koji su podrijetlom iz Europske unije.
3. Za potrebe primjene stavka 2. ovog članka u pogledu proizvoda podrijetlom iz Ceute i Melille ovaj se Protokol primjenjuje *mutatis mutandis*, podložno posebnim uvjetima koji su određeni u članku 37.

## Članak 37.

**Posebni uvjeti**

1. Pod uvjetom da su izravno prevezeni u skladu s odredbama članka 12. smatraju se:
  1. proizvodima podrijetlom iz Ceute i Melille:
    - (a) proizvodi u cijelosti dobiveni u Ceuti i Melilli;
    - (b) proizvodi dobiveni u Ceuti i Melilli u čijoj su proizvodnji upotrijebljeni proizvodi različiti od proizvoda navedenih u točki (a), pod uvjetom da su:
      - i. ti proizvodi podvrgnuti dostatnoj obradi ili preradi u smislu članka 5.;ili
      - ii. ti proizvodi podrijetlom iz stranke, pod uvjetom da su bili podvrgnuti obradi ili preradi koja nadilazi postupke iz članka 6.
  2. proizvodima podrijetlom iz Republike Moldove:
    - (a) proizvodi u cijelosti dobiveni u Republici Moldovi;
    - (b) proizvodi dobiveni u Republici Moldovi u čijoj su proizvodnji upotrijebljeni proizvodi različiti od proizvoda navedenih u točki (a), pod uvjetom da su:
      - i. ti proizvodi podvrgnuti dostatnoj obradi ili preradi u smislu članka 5.;ili
      - ii. ti proizvodi podrijetlom iz Ceute i Melille ili Europske unije, pod uvjetom da su bili podvrgnuti obradi ili preradi koja nadilazi postupke iz članka 6.
2. Ceuta i Melilla smatraju se jedinstvenim područjem.
3. Izvoznik ili njegov ovlaštenu predstavnik u polje 2. potvrde o prometu robe EUR.1 ili u izjavi o podrijetlu navodi „Republika Moldova” i „Ceuta i Melilla”. Povrh toga, u slučaju proizvoda podrijetlom iz Ceute i Melille, tu činjenicu navodi u polju 4. potvrde o prometu robe EUR.1 ili u izjavi o podrijetlu.
4. Za primjenu ovog Protokola u Ceuti i Melilli nadležna su španjolska carinska tijela.

## GLAVA VIII.

## ZAVRŠNE ODREDBE

## Članak 38.

**Izmjene ovog Protokola**

Carinski pododbor može donijeti odluku o izmjeni odredaba ovog Protokola.

## Članak 39.

**Prijelazne odredbe za robu u provožu ili skladištu**

Odredbe ovog Sporazuma mogu se primjenjivati na robu koja je u skladu s odredbama ovog Protokola i koja je na dan stupanja na snagu ovog Sporazuma ili u provožu, u strankama, ili u privremenom skladištu u carinskim skladištima ili slobodnim zonama, pod uvjetom da se carinskim tijelima stranke uvoznice, u roku od četiri mjeseca od tog datuma, podnese dokaz o podrijetlu sastavljen naknadno zajedno s ispravama koje pokazuju da je roba izravno transportirana u skladu s člankom 12.

---

## PRILOG I. PROTOKOLU II.

## UVODNE NAPOMENE UZ POPIS U PRILOGU II. PROTOKOLU II.

## Napomena 1.:

Popisom su utvrđeni uvjeti koje trebaju ispunjavati svi proizvodi da bi se smatrali dostatno obrađenima ili prerađenima u smislu članka 5. ovog Protokola.

## Napomena 2.:

- 2.1 U prva se dva stupca u popisu opisuje dobiveni proizvod. U prvom se stupcu navodi broj tarifnog broja ili poglavlja iz Harmoniziranog sustava, a u drugom se stupcu daje opis robe koji se koristi u tom sustavu za taj tarifni broj ili poglavlje. Za svaki navod u prva dva stupca dano je pravilo u stupcu 3. ili 4. Kada u nekim slučajevima navodu iz prvog stupca prethodi „ex”, to znači da se pravila iz stupca 3. ili 4. primjenjuju samo na dio tog tarifnog broja koji je opisan u stupcu 2.
- 2.2 Kada je nekoliko tarifnih brojeva grupirano zajedno u stupcu 1. ili se navodi broj poglavlja te se stoga u stupcu 2. daje općenit opis proizvoda, susjedna pravila u stupcu 3. ili 4. odnose se na sve proizvode koji su prema Harmoniziranom sustavu razvrstani pod tarifni broj odnosno poglavlja ili pod bilo koji tarifni broj grupiran u stupcu 1.
- 2.3 Kada su u popisu različita pravila koja se odnose na različite proizvode unutar nekog tarifnog broja, svaka alineja sadržava opis toga dijela tarifnog broja koji je obuhvaćen susjednim pravilima u stupcu 3. ili 4.
- 2.4 Kada se za navod u prva dva stupca daje pravilo i u stupcu 3. i u stupcu 4., izvoznik može odabrati primjenu pravila iz stupca 3. ili iz stupca 4. Ako u stupcu 4. nije dano nikakvo pravilo u pogledu podrijetla, mora se primijeniti pravilo iz stupca 3.

## Napomena 3.:

- 3.1 Odredbe članka 5. ovog Protokola o proizvodima koji su stekli status proizvoda s podrijetlom i koji služe u proizvodnji drugih proizvoda primjenjuju se bez obzira na to jesu li proizvodi stekli taj status u tvornici gdje se ti proizvodi koriste ili u nekoj drugoj tvornici u stranci.

## Primjer:

Motor tarifnog broja 8407 za koji pravilo predviđa da vrijednost materijala bez podrijetla koji se mogu ugraditi ne smije prelaziti 40 % cijene fco tvornice, izrađen je iz „drugih legura čelika grubo obrađenog kovanjem” iz tarifnog broja ex 7224.

Ako je to kovanje obavljeno u Europskoj uniji iz ingota bez podrijetla, on je već stekao podrijetlo na temelju pravila iz popisa za tarifni broj ex 7224. Kovani se materijal može tada računati kao materijal s podrijetlom u obračunu vrijednosti stroja bez obzira na to je li on proizveden u istoj ili drugoj tvornici u Europskoj uniji. Vrijednost ingota bez podrijetla time se ne uzima u obzir pri zbrajanju vrijednosti upotrijebljenih materijala bez podrijetla.

- 3.2 Pravilo u ovom popisu predstavlja najmanji iznos potrebne obrade ili prerade i obavljanje više obrada ili prerada također daje status proizvoda s podrijetlom; suprotno tome, obavljanje manje obrada ili prerada ne može dati status proizvoda s podrijetlom. Stoga, ako se pravilom predviđa da se na određenoj razini proizvodnje može upotrijebiti materijal bez podrijetla, upotreba tog materijala dopuštena je u ranijoj fazi proizvodnje, ali ne i u kasnijoj fazi proizvodnje.
- 3.3 Ne dovodeći u pitanje napomenu 3.2., ako se u pravilu koristi izraz „Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja”, tada se mogu upotrijebiti materijali iz bilo kojeg tarifnog broja/iz bilo kojih tarifnih brojeva (čak i materijali istog opisa i tarifnog broja kao i proizvod), međutim, podložno svim konkretnim ograničenjima koja su također sadržana u pravilu.

Međutim, izraz „Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući druge materijale iz tarifnog broja ...” ili „Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući druge materijale iz istog tarifnog broja kao i proizvod” znači da se mogu upotrijebiti materijali iz svakog tarifnog broja/iz svih tarifnih brojeva osim onih istog opisa kao i opis proizvoda koji je dan u stupcu 2. na popisu.



- 3.4 Kada je pravilom iz popisa navedeno da se proizvod može izrađivati od više od jednog materijala, to znači da se može upotrijebiti jedan ili više materijala. Njime se ne zahtijeva se da svi budu upotrijebljeni.

Primjer:

Pravilom za tkanine iz tarifnih brojeva od 5208 do 5212 predviđeno je da se mogu upotrijebiti prirodna vlakna te da se među ostalim materijalima mogu upotrijebiti i kemijski materijali. To ne znači da se mora upotrijebiti jedan i drugi; može se koristiti jedan ili drugi ili oba.

- 3.5 Kada je pravilom iz popisa navedeno da se proizvod mora proizvesti od određenog materijala, taj uvjet očito ne priječi upotrebu drugih materijala koji zbog svoje unutarnje naravi ne mogu zadovoljiti to pravilo. (Vidjeti također napomenu 6.2. u vezi s tekstilom navedenu u nastavku).

Primjer:

Pravilom za gotovu hranu iz tarifnog broja 1904, koje konkretno isključuje upotrebu žitarica i njihovih preradevina, ne priječi se upotrebu mineralnih soli, kemikalija i drugih dodataka koji nisu proizvodi od žitarica.

Međutim, to se ne odnosi na proizvode koji se, premda se ne mogu proizvesti od određenih konkretnih navedenih materijala s popisa, mogu proizvesti od materijala iste naravi u nekoj ranijoj fazi proizvodnje.

Primjer:

U slučaju odjevnog predmeta iz ex poglavlja 62. izrađenog od netkanih materijala, te ako je za tu klasu proizvoda dopuštena upotreba samo pređe bez podrijetla, nije moguće započeti s netkanom tkaninom, čak i ako se netkane tkanine inače ne mogu izrađivati od pređe. U takvim bi slučajevima početni materijal normalno bio u fazi koja prethodi pređi, a to je stanje vlakana.

- 3.6 Kada se u nekom pravilu iz popisa za maksimalnu vrijednost materijala bez podrijetla koji se mogu upotrijebiti navode dva postotka, ti se postoci ne mogu zbrajati. Drugim riječima, maksimalna vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla nikada ne smije premašiti najviši navedeni postotak. Nadalje, pojedinačni postoci ne smiju se premašiti u odnosu na konkretne materijale na koje se primjenjuju.

Napomena 4.:

- 4.1 Pojam „prirodna vlakna” upotrebljava se u popisu za vlakna koja nisu umjetna ili sintetička. Ograničen je na faze prije pređenja, uključujući i otpad te, ako nije određeno drugačije, na vlačena, češljana ili na kakav drugi način prerađena, ali nepređena vlakna.
- 4.2 Pojam „prirodna vlakna” uključuje konjsku dlaku iz tarifnog broja 0511, svilu iz tarifnih brojeva 5002 i 5003, te vunena vlakna, finu ili grubu životinjsku dlaku iz tarifnih brojeva 5101 do 5105, pamučna vlakna iz tarifnih brojeva 5201 do 5203 i druga biljna vlakna iz tarifnih brojeva 5301 do 5305.
- 4.3 Izrazi „tekstilna pulpa”, „kemijski materijali” i „materijali za proizvodnju papira” koriste se u ovom popisu za opis materijala koji nisu razvrstani u poglavlja 50. do 63. i koji se mogu koristiti za proizvodnju umjetnih, sintetičkih ili papirnih vlakana ili pređa.
- 4.4 Izrazi „umjetna ili sintetička rezana vlakna” u popisu se koristi za sintetičke ili umjetne filamente, rezana vlakna ili otpad iz tarifnih brojeva od 5501 do 5507.

Napomena 5.:

- 5.1 Kada se za određeni proizvod iz popisa upućuje na ovu napomenu, uvjeti iz stupca 3. ne primjenjuju se ni na koje osnovne tekstilne materijale koji su upotrijebljeni za proizvodnju tog proizvoda, a koji zajedno čine 10 % ili manje od ukupne težine svih osnovnih tekstilnih materijala. (Vidjeti također napomene 5.3. i 5.4.).
- 5.2 Međutim, tolerancija iz napomene 5.1. može se primijeniti samo na mješovite proizvode koji su izrađeni od dvaju ili više osnovnih tekstilnih materijala.

Osnovni su tekstilni materijali sljedeći:

- svila,
- vuna,
- gruba životinjska dlaka,

- fina životinjska dlaka,
- konjska dlaka,
- pamuk,
- materijali za proizvodnju papira i papir,
- lan,
- prirodna konoplja,
- juta i druga tekstilna vlakna od drvenog lika,
- sisal i druga tekstilna vlakna iz roda agava,
- kokos, abaka, rami i druga biljna tekstilna vlakna,
- sintetički filamenti,
- umjetni filamenti,
- vodljivi filamenti,
- sintetička polipropilenska rezana vlakna,
- sintetička poliesterska rezana vlakna,
- sintetička poliamidna rezana vlakna,
- sintetička poliakrilonitrilna rezana vlakna,
- sintetička poliimidna rezana vlakna,
- sintetička politetrafluoroetilenska rezana vlakna,
- sintetička rezana vlakna od polifenilen sulfida,
- sintetička rezana vlakna od polivinil klorida,
- ostala sintetička rezana vlakna,
- umjetna rezana vlakna viskoze,
- ostala umjetna rezana vlakna,
- poliuretanska pređa s fleksibilnim polieterskim segmentima, upletena ili neupletena,
- poliuretanska pređa s fleksibilnim poliesterskim segmentima, upletena ili neupletena,
- proizvodi iz tarifnog broja 5605 (metalizirana pređa) koji uključuju traku koja se sastoji od jezgre od aluminijske folije ili od jezgre od plastične folije sa slojem aluminijskog praha ili bez njega, širine do 5 mm, spojene u sendvič s pomoću prozirnog ili bojenog ljepljiva između dvaju slojeva plastične folije,
- drugi proizvodi iz tarifnog broja 5605.

Primjer:

Pređa iz tarifnog broja 5205 koja je izrađena od pamučnih vlakana iz tarifnog broja 5203 i sintetičkih rezanih vlakana iz tarifnog broja 5506 mješovita je pređa. Stoga se sintetička rezana vlakna bez podrijetla koja ne zadovoljavaju pravila o podrijetlu (kojima se zahtijeva proizvodnja od kemijskih materijala ili tekstilne pulpe) mogu upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna težina ne prelazi 10 % težine pređe.

Primjer:

Vunena tkanina iz tarifnog broja 5112 koja je izrađena od vunene pređe iz tarifnog broja 5107 i sintetičkih rezanih vlakana iz tarifnog broja 5509 mješovita je tkanina. Stoga se sintetička pređa koja ne zadovoljava pravila o podrijetlu (kojima se zahtijeva proizvodnja od kemijskih materijala ili tekstilne pulpe), ili vunena pređa koja ne zadovoljava pravila o podrijetlu (koja zahtijevaju proizvodnju od prirodnih vlakana koja nisu ni vlačena ni češljana ni drugačije pripremljena za pređenje) ili njihova kombinacija, može upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna težina ne prelazi 10 % ukupne težine tkanine.

Primjer:

Čupava tekstilna tkanina iz tarifnog broja 5802 koja je izrađena od pamučne pređe iz tarifnog broja 5205 i pamučne tkanine iz tarifnog broja 5210 miješani je proizvod samo ako je pamučna tkanina i sama miješana tkanina koja je izrađena od pređe razvrstane pod dva različita tarifna broja, ili ako su upotrijebljene pamučne pređe i same mješavine.

Primjer:

Ako je predmetna čupava tekstilna tkanina bila izrađena od pamučne pređe iz tarifnog broja 5205 i sintetičke tkanine iz tarifnog broja 5407, onda su upotrijebljene pređe očito dva zasebna osnovna tekstilna materijala, pa je čupava tekstilna tkanina prema tomu miješani proizvod.

- 5.3 U slučaju proizvoda koji uključuju „poliuretansku pređu s fleksibilnim polieterskim segmentima, upletenu ili neupletenu”, tolerancija za tu pređu iznosi 20 %.
- 5.4 U slučaju proizvoda koji uključuju „traku koja se sastoji od jezgre od aluminijske folije ili od jezgre od plastične folije sa slojem aluminijskog praha ili bez njega, širine do 5 mm, spojene u sendvič s pomoću prozirnog ili bojenog ljepila između dvaju slojeva plastične folije”, tolerancija za tu traku iznosi 30 %.

Napomena 6.:

- 6.1 Kada se u popisu upućuje na ovu napomenu, tekstilni materijali (uz izuzetak podstava i međupodstava) koji ne zadovoljavaju pravilo iz stupca 3. popisa za predmetni izrađeni proizvod mogu se upotrijebiti pod uvjetom da su razvrstani pod tarifni broj koji je različit od tarifnog broja proizvoda te da njihova vrijednost ne prelazi 8 % cijene fco tvornica proizvoda.
- 6.2 Ne dovodeći u pitanje napomenu 6.3., materijali koji nisu razvrstani u poglavljima od 50. do 63. mogu se slobodno upotrijebiti u proizvodnji tekstilnih proizvoda, sadržavali oni tekstil ili ne.

Primjer:

Ako je pravilom iz popisa predviđeno da se za određeni tekstilni artikl, poput hlača, mora upotrijebiti pređa, to ne priječi upotrebu metalnih artikala poput dugmadi, jer dugmad nije razvrstana u poglavljima 50. do 63. Iz istog se razloga ne priječi ni upotreba patentnih zatvarača premda patentni zatvarači uobičajeno sadržavaju tekstil.

- 6.3 Kad god vrijedi pravilo o postotku, vrijednost materijala koji nisu razvrstani u poglavljima 50. do 63. mora se uzeti u obzir pri izračunavanju vrijednosti uključenih materijala bez podrijetla.

Napomena 7.:

- 7.1 Za potrebe tarifnih brojeva ex 2707, 2713 do 2715, ex 2901, ex 2902 i ex 3403, „specifični procesi” su sljedeći:

- (a) vakuumska destilacija;
- (b) redestilacija vrlo temeljitim postupkom frakcioniranja;
- (c) krekovanje;
- (d) popravlanje;
- (e) ekstrakcija selektivnim otapalima;
- (f) proces koji obuhvaća sve sljedeće postupke: preradu koncentriranom sumpornom kiselinom, oleumom ili sumpornim anhidridom; neutralizaciju alkalnim agensima; dekolorizaciju i purifikaciju prirodno aktivnom zemljom, aktiviranom zemljom, aktiviranim ugljenom ili boksitom;
- (g) polimerizacija;
- (h) alkilacija;
- (i) izomerizacija.

- 7.2 Za potrebe tarifnih brojeva 2710, 2711 i 2712 „specifični procesi” su sljedeći:

- (a) vakuumska destilacija;
- (b) redestilacija vrlo temeljitim postupkom frakcioniranja;

- (c) krekovanje;
  - (d) popravljanje;
  - (e) ekstrakcija selektivnim otapalima;
  - (f) proces koji obuhvaća sve sljedeće postupke: preradu koncentriranom sumpornom kiselinom, oleumom ili sumpornim anhidridom; neutralizaciju alkalnim agensima; dekolorizaciju i purifikaciju prirodno aktivnom zemljom, aktiviranom zemljom, aktiviranim ugljenom ili boksitom;
  - (g) polimerizacija;
  - (h) alkilacija;
  - (i) izomerizacija;
  - (j) samo u odnosu na teška ulja iz tarifnog broja ex 2710, odsumporavanje vodikom koje rezultira smanjenjem najmanje 85 % sadržaja sumpora u prerađenim proizvodima (ASTM D 1266-59 T metoda);
  - (k) samo u odnosu na proizvode iz tarifnog broja 2710, deparafinacija nekim drugim procesom osim filtriranja;
  - (l) samo u odnosu na teška ulja iz tarifnog broja ex 2710, tretman vodikom pod tlakom većim od 20 bara i temperaturom većom od 250 °C uz upotrebu katalizatora, u neku drugu svrhu nego što je odsumporavanje, kada vodik tvori aktivni element u kemijskoj reakciji. Međutim, daljnji tretman vodikom ulja za podmazivanje iz tarifnog broja ex 2710 (npr. hidrofiniširanje ili dekolorizacija) radi poboljšanja boje ili stabilnosti ne smatra se specifičnim procesom;
  - (m) samo u odnosu na loživa ulja iz tarifnog broja ex 2710, atmosferska destilacija, pod uvjetom da se manje od 30 % tih proizvoda – po obujmu, uključujući i gubitke – destilira na 300 °C s pomoću metode ASTM D 86;
  - (n) samo u odnosu na druga teška ulja osim plinskih i loživih ulja iz tarifnog broja ex 2710, tretman s pomoću visokofrekventnog jedva vidljivog električnog pražnjenja bez iskrenja;
  - (o) samo u odnosu na sirove proizvode (osim vazelina, ozokerita, voska mrkog ugljena ili voska od treseta, parafinskog voska s masenim udjelom ulja manjim od 0,75 %) iz tarifnog broja ex 2712, oduljavanje frakcijskom kristalizacijom.
- 7.3 Za potrebe tarifnih brojeva ex 2707, 2713 do 2715, ex 2901, ex 2902 i ex 3403 jednostavne aktivnosti poput čišćenja, pretakanja, desalinizacije, odvajanja vode, filtriranja, bojenja, obilježavanja, dobivanja sadržaja sumpora zbog miješanja proizvoda s različitim sadržajima sumpora, ili bilo koja njihova kombinacija ili slične aktivnosti ne daju status proizvoda s podrijetlom.
-

**POPIS PRERADA ILI OBRADA KOJE JE POTREBNO OBAVITI NA MATERIJALIMA BEZ PODRIJETLA KAKO BI DOBIVENI PROIZVOD STEKAO STATUS PROIZVODA S PODRIJETLOM**

Proizvodi koji su navedeni u popisu nisu svi nužno obuhvaćeni ovim Sporazumom. Stoga je potrebno konzultirati druge dijelove ovog Sporazuma.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
Poglavlje 1.	Žive životinje	Sve životinje iz poglavlja 1. dobivene su u cijelosti	
Poglavlje 2.	Meso i drugi jestivi klaonički proizvodi	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 1. i 2. dobiveni u cijelosti	
Poglavlje 3.	Ribe, ljuskavci, mekušci i ostali vodeni beskralježnjaci	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 3. dobiveni u cijelosti	
ex poglavlje 4.	Mliječni proizvodi; ptičja jaja; prirodni med; jestivi proizvodi životinjskog podrijetla, koji nisu spomenuti ni uključeni na drugom mjestu; osim:	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 4. dobiveni u cijelosti	
0403	Mlaćenica, kiselo mlijeko, kiselo vrhnje, jogurt, kefir i ostalo fermentirano ili zakiseljeno mlijeko i vrhnje, koncentrirani ili nekoncentrirani, s dodanim ili bez dodanog šećera ili drugih tvari za zaslađivanje, aromatizirani, s dodanim ili bez dodanog voća, oraščića ili kakaa	Proizvodnja u kojoj: — su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 4. dobiveni u cijelosti, — je sav upotrijebljeni sok od voća (osim od ananasa, limuna i limete ili grejpa) iz tarifnog broja 2009 s podrijetlom i — vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz poglavlja 17. ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica	
ex poglavlje 5.	Proizvodi životinjskog podrijetla koji nisu spomenuti ni uključeni na drugom mjestu; osim:	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 5. dobiveni u cijelosti	
ex 0502	Čekinje i dlake pitome ili divlje svinje, prerađene	Čišćenje, dezinfekcija, svrstavanje i ispravljanje čekinja i dlaka	
Poglavlje 6.	Živo drveće i druge biljke; lukovice, korijenje i slično; rezano cvijeće i ukrasno lišće	Proizvodnja u kojoj: — su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 6. dobiveni u cijelosti i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih proizvoda ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom
(1)	(2)	(3) ili (4)
Poglavlje 7.	Jestivo povrće, pojedino korijenje i gomolji	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 7. dobiveni u cijelosti
Poglavlje 8.	Jestivo voće i orašasti plodovi; kore agruma ili dinja i lubenica	Proizvodnja u kojoj: — je svo upotrijebljeno voće i orašasti plodovi dobiveno u cijelosti te — vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz poglavlja 17. ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
ex poglavlje 9.	Kava, čaj, mate čaj i začini; osim:	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 9. dobiveni u cijelosti
0901	Kava, pržena ili nepržena, s kofeinom ili bez kofeina; kavine ljuske i opne; nadomjesci kave koji sadržavaju kavu u bilo kojem omjeru	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja
0902	Čaj, aromatizirani ili nearomatizirani	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja
ex 0910	Mješavine začina	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja
Poglavlje 10.	Žitarice	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 10. dobiveni u cijelosti
ex poglavlje 11.	Proizvodi mlinske industrije; slad; škrob; inulin; pšenični gluten; osim:	Proizvodnja u kojoj je sve upotrijebljeno jestivo povrće, žitarice, korijeni i gomolji iz tarifnog broja 0714 dobiveno u cijelosti
ex 1106	Brašno, krupica i prah od sušenih ljusaka mahunastog povrća iz tarifnog broja 0713	Sušenje i mljevenje mahunastog povrća iz tarifnog broja 0708
Poglavlje 12.	Uljano sjemenje i plodovi; razno zrnje, sjemenje i plodovi; industrijsko i ljekovito bilje; slama i stočna hrana	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 12. dobiveni u cijelosti

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom
(1)	(2)	(3) ili (4)
1301	Šelak; prirodne gume, smole, gume-smole i smole od ulja (na primjer balzami)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 1301 ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica
1302	Biljni sokovi i ekstrakti; pektinske tvari, pektinati i pektati; agar-agar i ostale sluzi i zgušćivači, dobiveni od biljnih proizvoda, modificirani ili nemodificirani:	
	— sluzi i zgušćivači dobiveni iz biljnih proizvoda, modificirani	Proizvodnja od nemodificiranih sluzi i zgušćivača
	— ostalo	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica
Poglavlje 14.	Biljni materijali za pletarstvo; biljni proizvodi koji nisu spomenuti ni uključeni na drugom mjestu	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 14. dobiveni u cijelosti
ex poglavlje 15.	Masti i ulja životinjskog i biljnog podrijetla te proizvodi njihova razlaganja; prerađene jestive masti; životinjski ili biljni voskovi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda
1501	Svinjska mast (uključujući salo) i mast peradi, osim onih iz tarifnog broja 0209 ili 1503:	
	— mast iz kostiju ili otpadaka	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnih brojeva 0203, 0206 ili 0207 ili kostiju iz tarifnog broja 0506
	— ostalo	Proizvodnja od mesa ili jestivih klaoničkih proizvoda svinječeg podrijetla iz tarifnih brojeva 0203 ili 0206, ili od mesa i jestivih klaoničkih proizvoda peradi iz tarifnog broja 0207
1502	Masti od goveda, ovaca ili koza, osim iz tarifnog broja 1503	
	— mast iz kostiju ili otpadaka	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnih brojeva 0201, 0202, 0204 ili 0206 ili kostiju iz tarifnog broja 0506
	— ostalo	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 2. dobiveni u cijelosti

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
1504	Masti i ulja i njihove frakcije, od riba ili morskih sisavaca, rafinirani ili nerafinirani, ali kemijski nemodificirani:		
	— krute frakcije	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući ostale materijale iz tarifnog broja 1504	
	— ostalo	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 2. i 3. dobiveni u cijelosti	
ex 1505	Rafinirani lanolin	Proizvodnja od masti sirove vune iz tarifnog broja 1505	
1506	Ostale životinjske masti i ulja i njihove frakcije, rafinirani ili nerafinirani, ali kemijski nemodificirani		
	— krute frakcije	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući ostale materijale iz tarifnog broja 1506	
	— ostalo	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 2. dobiveni u cijelosti	
1507 do 1515	Biljna ulja i njihove frakcije		
	— sojino ulje, ulje od kikirikija, palmino ulje, ulje od kokosova oraha (kopre), ulje od palmine jezgre, babassu ulje, tungovo ulje, oiticika ulje, vosak od mirike i japanski vosak, frakcije ulja jojobe i ulja za tehničku ili industrijsku primjenu, osim za proizvodnju prehrambenih proizvoda za prehranu ljudi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
	— krute frakcije, osim onih od ulja jojobe	Proizvodnja od ostalih materijala iz tarifnih brojeva 1507 do 1515	
	— ostalo	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni biljni materijali dobiveni u cijelosti	
1516	Masti ili ulja životinjskog ili biljnog podrijetla i njihove frakcije, djelomično ili potpuno hidrogenirani, interesterificirani, reesterificirani ili elaidinizirani, bez obzira na to jesu li rafinirani ili nerafinirani, ali dalje nepripremljeni	Proizvodnja u kojoj: — su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 2. dobiveni u cijelosti i — svi upotrijebljeni biljni materijali dobiveni u cijelosti. Međutim, materijali iz tarifnih brojeva 1507, 1508, 1511 i 1513 mogu biti upotrijebljeni.	



HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
1517	Margarin; jestive mješavine ili pripravci od masti ili ulja životinjskog ili biljnog podrijetla ili od frakcija različitih masti ili ulja iz ovog poglavlja, osim jestivih masti ili ulja ili njihovih frakcija iz tarifnog broja 1516	Proizvodnja u kojoj: — su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 2. i 4. dobiveni u cijelosti i — svi upotrijebljeni biljni materijali dobiveni u cijelosti. Međutim, materijali iz tarifnih brojeva 1507, 1508, 1511 i 1513 mogu biti upotrijebljeni.	
Poglavlje 16.	Prerađevine od mesa, riba, ljuskavaca, mekušaca ili drugih vodenih beskralježnjaka	Proizvodnja: — od životinja iz poglavlja 1. i/ili — u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 3. dobiveni u cijelosti	
ex poglavlje 17.	Šećer i proizvodi od šećera; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
ex 1701	Šećer od šećerne trske i šećerne repe i kemijski čista saharoza, u krutom stanju, aromatizirana ili obojena	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz poglavlja 17. ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica	
1702	Ostali šećeri, uključujući kemijski čistu laktozu, maltozu, glukozu i fruktozu, u krutom stanju; šećerni sirupi bez dodanih tvari za aromatizaciju ili za bojenje; umjetni med, neovisno je li pomiješan s prirodnim medom ili ne; karamel:		
	— kemijski čista maltoza i fruktoza	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući ostale materijale iz tarifnog broja 1702	
	— ostali šećeri u krutom stanju, s dodanim aromama ili bojilima	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz poglavlja 17. ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica	
	— ostalo	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali s podrijetlom	
ex 1703	Melase dobivene pri ekstrakciji ili rafiniranju šećera, s dodanim aromama ili bojilima	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz poglavlja 17. ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
1704	Proizvodi od šećera (uključujući bijelu čokoladu), bez kaka	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz poglavlja 17. ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica	
Poglavlje 18.	Kakao i proizvodi od kaka	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz poglavlja 17. ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica	
1901	Sladni ekstrakt; prehrambeni proizvodi od brašna, prekrupe, krupice, škroba ili sladnog ekstrakta, bez kaka ili s masenim udjelom kaka manjim od 40 % računato na potpuno odmašćenu osnovu, koji nisu spomenuti ni uključeni na drugom mjestu; prehrambeni proizvodi od robe iz tarifnih brojeva 0401 do 0404 bez kaka ili s masenim udjelom kaka manjim od 5 % računato na potpuno odmašćenu osnovu, koji nisu spomenuti ni uključeni na drugom mjestu:		
	— sladni ekstrakt	Proizvodnja od žitarica iz poglavlja 10.	
	— ostalo	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz poglavlja 17. ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica	
1902	Tjestenina, neovisno je li kuhana ili punjena (mesom ili drugim tvarima) ili drukčije pripravljena ili ne, kao što su špageti, makaroni, rezanci, lasanje, njoki, ravioli, kaneloni; kuskus, pripremljen ili nepripremljen:		
	— koji sadržavaju 20 % ili manje masenog udjela mesa, mesnih klaoničkih proizvoda, ribe, ljuskavaca ili mekušaca	Proizvodnja u kojoj su sve upotrijebljene žitarice i njihovi derivati (osim durum (tvrde) pšenice i njezinih derivata) dobiveni u cijelosti	
	— koji sadržavaju više od 20 % masenog udjela mesa, mesnih klaoničkih proizvoda, ribe, ljuskavaca ili mekušaca	Proizvodnja u kojoj: — su sve upotrijebljene žitarice i njihovi derivati (osim durum (tvrde) pšenice i njezinih derivata) dobiveni u cijelosti i — svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 2. i 3. dobiveni u cijelosti	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom
(1)	(2)	(3) ili (4)
1903	Tapioka i nadomjesci tapioke, pripremljeni od škroba, u obliku pahuljica, zrnaca, kuglica ili u sličnim oblicima	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim krumpirova škroba iz tarifnog broja 1108
1904	Prehrambeni proizvodi dobiveni bubrenjem ili prženjem žitarica ili proizvoda od žitarica (npr. kukuruzne pahuljice); žitarice (osim kukuruza) u zrnu ili u obliku pahuljica ili drukčije obrađenih zrna (osim brašna, prekrupe i krupice), prethodno kuhane ili drukčije pripremljene, koje nisu spomenute ni uključene na drugom mjestu	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnog broja 1806 — u kojoj su sve upotrijebljene žitarice i brašno (osim durum (tvrde) pšenice i kukuruza <i>Zea indurata</i> , i njihovih derivata) u cijelosti dobiveni i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz poglavlja 17. ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
1905	Kruh, pecivo, kolači, keksi i ostali pekarski proizvodi, neovisno sadržavaju li kakao ili ne; hostije, prazne kapsule za farmaceutske proizvode, oblate, rižin papir i slični proizvodi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz poglavlja 11.
ex poglavlje 20.	Preparati od povrća, voća, orašastih plodova i ostalih dijelova biljaka; osim:	Proizvodnja u kojoj je sve voće, orašasti plodovi ili povrće dobiveno u cijelosti
ex 2001	Jam, slatki krumpir i slični jestivi dijelovi biljaka koji sadržavaju 5 % ili više škroba, pripremljeni ili konzervirani u octu ili octenoj kiselini	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda
ex 2004 i ex 2005	Krumpiri u obliku brašna, pogače ili pahuljica, pripremljeni ili konzervirani na drugi način osim u octu ili octenoj kiselini	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda
2006	Povrće, voće, orašasti plodovi, kore od voća i ostali dijelovi biljaka, konzervirani šećerom (iscijeđeni, preliveni ili kandirani)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz poglavlja 17. ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
2007	Džemovi, voćni želei, marmelade, pirei i paste od voća i od orašastih plodova dobiveni kuhanjem, s dodanim ili bez dodanog šećera ili drugih tvari za zaslađivanje	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz poglavlja 17. ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom
(1)	(2)	(3) ili (4)
ex 2008	— Orašasti plodovi, bez dodatka šećera ili alkohola	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih orašastih plodova i uljatog sjemenja s podrijetlom iz tarifnih brojeva 0801, 0802 i 1202 do 1207 prelazi 60 % cijene proizvoda fco tvornica
	— Maslac od kikirikija; mješavine na bazi žitarica; palmine jezgre; kukuruz	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda
	— Ostalo osim voća i orašastih plodova, ukuhano drukčije nego na pari ili vodi, bez dodatka šećera, zamrznuto	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz poglavlja 17. ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
2009	Voćni sokovi (uključujući mošt od grožđa) i sokovi od povrća, nefermentirani i bez dodanog alkohola, s dodanim ili bez dodanog šećera ili drugih tvari za zaslađivanje;	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz poglavlja 17. ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
ex poglavlje 21.	Razni prehrambeni proizvodi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda
2101	Ekstrakti, esencije i koncentрати kave, čaja ili mate čaja i pripravci na osnovu tih proizvoda ili na osnovu kave, čaja ili mate čaja; pržena cikorija i drugi prženi nadomjesci kave i ekstrakti, esencije i koncentрати tih proizvoda	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj je sva upotrijebljena cikorija dobivena u cijelosti
2103	Umaci i pripravci za umake; miješani začini i miješana začinska sredstva; brašno i krupica od gorušice i pripremljena gorušica (senf)	
	— umaci i pripravci za umake; miješani začini i miješana začinska sredstva	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, smije se upotrijebiti brašno od gorušice ili pripremljena gorušica (senf)
	— brašno i krupica od gorušice i pripremljena gorušica (senf)	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja
ex 2104	Juhe i mesne juhe (temeljci) te pripravci za te proizvode	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim od prerađenog ili konzerviranog povrća iz tarifnih brojeva 2002 do 2005

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
2106	Prehrambeni proizvodi koji nisu spomenuti ili obuhvaćeni na drugom mjestu	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz poglavlja 17. ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica	
ex poglavlje 22.	Pića, alkoholi i ocat; osim:	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj je sve upotrijebljeno grožđe ili bilo koja prerađevina iz grožđa dobiveno u cijelosti	
2202	Vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, s dodanim šećerom ili drugim sladilima ili aromatizirane, i ostala bezalkoholna pića, osim sokova voća ili povrća iz tarifnog broja 2009	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda, — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz poglavlja 17. ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica i — u kojoj su svi upotrijebljeni voćni sokovi (osim onih od ananasa, limuna i limete ili grejpa) s podrijetlom	
2207	Nedenaturirani etilni alkohol s volumnim udjelom alkohola od 80 % vol ili većim; etilni alkohol i ostali alkoholi, denaturirani, neovisno o volumnom udjelu alkohola	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnih brojeva 2207 ili 2208, i — u kojoj je sve grožđe ili upotrijebljene preradevine od grožđa dobiveno u cijelosti ili, ako su svi drugi upotrijebljeni materijali već s podrijetlom, arak može biti upotrijebljen do 5 % ukupnog volumena	
2208	Nedenaturirani etilni alkohol s volumnim udjelom alkohola manjim od 80 % vol; rakije, likeri i ostala alkoholna pića	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnih brojeva 2207 ili 2208, i — u kojoj je sve grožđe ili upotrijebljene preradevine od grožđa dobiveno u cijelosti ili, ako su svi drugi upotrijebljeni materijali već s podrijetlom, arak može biti upotrijebljen do 5 % ukupnog volumena	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom
(1)	(2)	(3) ili (4)
ex poglavlje 23.	Ostaci i otpaci prehrambene industrije; pripremljena stočna hrana; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda
ex 2301	Kitovo brašno; grubo i fino mljeveno brašno i peleti od ribe ili od ljuskavaca, mekušaca ili ostalih vodenih beskralježnjaka, neprikladni za ljudsku prehranu	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 2. i 3. dobiveni u cijelosti
ex 2303	Ostaci od proizvodnje škroba iz kukuruza (osim koncentrirane tekućine za namakanje), koji sadržavaju u suhoj tvari više od 40 % proteina	Proizvodnja u kojoj je sav upotrijebljeni kukuruz dobiven u cijelosti
ex 2306	Uljane pogače i ostali kruti ostaci dobiveni pri ekstrakciji maslinova ulja, koji sadržavaju više od 3 % maslinova ulja	Proizvodnja u kojoj su sve upotrijebljene masline dobivene u cijelosti
2309	Pripravci koji se upotrebljavaju za prehranu životinja	Proizvodnja u kojoj su: — sve upotrijebljene žitarice, šećer ili melasa, meso ili mlijeko s podrijetlom i — svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 3. dobiveni u cijelosti
ex poglavlje 24.	Duhan i prerađeni nadomjesci duhana; osim:	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 24. dobiveni u cijelosti
2402	Cigare, cheroots, cigarilos i cigarete od duhana ili nadomjestaka duhana	Proizvodnja u kojoj je najmanje 70 % masenog udjela upotrijebljenog neprerađenog duhana ili otpadaka duhana iz tarifnog broja 2401 s podrijetlom
ex 2403	Duhan za pušenje	Proizvodnja u kojoj je najmanje 70 % masenog udjela upotrijebljenog neprerađenog duhana ili otpadaka duhana iz tarifnog broja 2401 s podrijetlom
ex poglavlje 25.	Sol; sumpor; zemlja i kamen; sadra; vapno i cement; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda
ex 2504	Grafit prirodni, kristalasti, obogaćen ugljikohidratima, pročišćen i u prahu	Obogaćenje sadržaja ugljikom, pročišćivanje i mljevenje gruba kristalastoga grafita

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
ex 2515	Mramor, grubo oblikovan piljenjem ili drukčije, u blokovima ili pločama u pravokutnim oblicima (uključujući četverokutne) do 25 centimetara debljine	Obrada mramora debljine veće od 25 centimetara, piljenjem ili drukčije (i ako je već ispiljen)	
ex 2516	Granit, porfir, bazalt, pješčar i drugo kamenje za spomenike ili građevine, jednostavno obrađeno piljenjem ili na drugi način, u blokovima ili pločama pravokutnog oblika (uključujući četverokutne), do 25 centimetara debljine	Obrada kamena debljine veće od 25 centimetara, piljenjem ili drukčije (i ako je već ispiljen)	
ex 2518	Kalcinirani dolomit	Kalciniranje nekalciniranog dolomita	
ex 2519	Drobljeni prirodni magnezijev karbonat (magnezit) u hermetički zatvorenim kontejnerima i magnezijev oksid, čisti ili nečisti, osim topljena magnezijeva oksida ili mrtvo pečena (sinterirana) magnezijeva oksida	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, dopuštena je upotreba prirodna magnezijeva karbonata (magnezita)	
ex 2520	Sadra, posebno pripremljena za zubarstvo	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
ex 2524	Prirodno azbestno vlakno	Proizvodnja od minerala azbesta (koncentrirani azbest)	
ex 2525	Tinjac u prahu	Mljevenje tinjca ili otpadaka od tinjca	
ex 2530	Zemljane boje, pečene ili u prahu	Mljevenje ili pečenje zemljanih boja	
Poglavlje 26.	Rude, troske i pepeli	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
ex poglavlje 27.	Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
ex 2707	Ulja u kojima masa aromatskih sastojaka premašuje masu nearomatskih sastojaka, slična mineralnim uljima dobivenim destilacijom ugljenih katrana na visokim temperaturama, gdje je destilirano više od 65 % njihova volumena na temperaturi do 250 °C (uključujući mješavinu esencije nafte i benzola), a namijenjeni su za pogonsko ili toplinsko gorivo	Postupci rafiniranja i/ili jedan ili više specifičnih procesa <sup>(1)</sup> ili druge radnje u kojima su svi upotrijebljeni materijali tarifnog broja različitog od broja proizvoda. Međutim, materijali razvrstani unutar istog tarifnog broja kao i proizvod mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica.	
ex 2709	Nerafinirana ulja dobivena iz bitumenskih minerala	Destruktivna destilacija bitumenskih materijala	
2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih materijala, osim sirovih; proizvodi koji nisu spomenuti ni obuhvaćeni na drugom mjestu, koji po masi sadržavaju 70 % ili više naftnih ulja ili ulja dobivenih od bitumenskih materijala, ako čine osnovne sastojke tih proizvoda; otpadna ulja	Postupci rafiniranja i/ili jedan ili više specifičnih procesa <sup>(2)</sup> ili druge radnje u kojima su svi upotrijebljeni materijali tarifnog broja različitog od broja proizvoda. Međutim, materijali razvrstani unutar istog tarifnog broja kao i proizvod mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica.	
2711	Naftni plinovi i ostali plinoviti ugljikovodici	Postupci rafiniranja i/ili jedan ili više specifičnih procesa <sup>(2)</sup> ili druge radnje u kojima su svi upotrijebljeni materijali tarifnog broja različitog od broja proizvoda. Međutim, materijali razvrstani unutar istog tarifnog broja kao i proizvod mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica.	
2712	Vazelin; parafinski vosak, mikro-kristalni naftni vosak, prešani parafini, ozokerit, vosak od mrkog ugljena i lignita, vosak od treseta, ostali mineralni voskovi i slični proizvodi dobiveni sintezom ili drugim postupcima, obojeni ili neobojeni	Postupci rafiniranja i/ili jedan ili više specifičnih procesa <sup>(2)</sup> ili druge radnje u kojima su svi upotrijebljeni materijali tarifnog broja različitog od broja proizvoda. Međutim, materijali razvrstani unutar istog tarifnog broja kao i proizvod mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica.	



HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
2713	Naftni koks, naftni bitumen i drugi ostaci iz nafte ili iz ulja od bitumenskih materijala	Postupci rafiniranja i/ili jedan ili više specifičnih procesa <sup>(1)</sup> ili druge radnje u kojima su svi upotrijebljeni materijali tarifnog broja različitog od broja proizvoda. Međutim, materijali razvrstani unutar istog tarifnog broja kao i proizvod mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica.	
2714	Bitumen i asfalt, prirodni; bitumenski ili uljni škrljevci i terpijesak; asfaltiti i asfaltne stijene	Postupci rafiniranja i/ili jedan ili više specifičnih procesa <sup>(1)</sup> ili druge radnje u kojima su svi upotrijebljeni materijali tarifnog broja različitog od broja proizvoda. Međutim, materijali razvrstani unutar istog tarifnog broja kao i proizvod mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica.	
2715	Bitumenske mješavine na osnovi prirodnog asfalta, prirodnog bitumena, naftnog bitumena, mineralnog katrana ili mineralne katranske smole (npr. bitumenski kit, <i>cutback</i> )	Postupci rafiniranja i/ili jedan ili više specifičnih procesa <sup>(1)</sup> ili druge radnje u kojima su svi upotrijebljeni materijali tarifnog broja različitog od broja proizvoda. Međutim, materijali razvrstani unutar istog tarifnog broja kao i proizvod mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica.	
ex poglavlje 28.	Anorganski kemijski proizvodi; organski ili anorganski spojevi plemenitih kovina, kovina rijetkih zemlji, radioaktivnih elemenata ili izotopa; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, materijali razvrstani unutar istog tarifnog broja kao i proizvod mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
ex 2805	„Mischmetall” (prirodna slitina elemenata rijetkih zemlji)	Proizvodnja elektrolitičkim i termalnim tretmanom u kojem vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
ex 2811	Sumporni trioksid	Proizvodnja od sumpornog dioksida	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
ex 2833	Aluminijev sulfat	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
ex 2840	Natrijev perborat	Proizvodnja od dinatrijevog tetraborata pentahidrata	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
ex 2852	Spojevi žive s unutarnjim eterima i njihovi halogeni, sulfonirani, nitrirani ili nitrozni derivati	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja. Međutim, vrijednosti svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 2909 ne smije prijeći 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
	Spojevi žive s nukleinskim kiselinama i njihovim solima, neovisno jesu li kemijski određene ili ne; ostali heterociklički spojevi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja. Međutim, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnih brojeva 2852, 2932, 2933 i 2934 ne smije prijeći 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
ex poglavlje 29.	Organske kemikalije; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, materijali razvrstani unutar istog tarifnog broja kao i proizvod mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
ex 2901	Aciklički ugljikovodici koji se upotrebljavaju kao pogonsko ili toplinsko gorivo	Postupci rafiniranja i/ili jedan ili više specifičnih procesa <sup>(1)</sup> ili druge radnje u kojima su svi upotrijebljeni materijali tarifnog broja različitog od broja proizvoda. Međutim, materijali razvrstani unutar istog tarifnog broja kao i proizvod mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica.	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
ex 2902	Ciklani i cikleni (osim azulena), benzeni, tolueni i ksileni, upotrijebljeni kao pogonsko ili toplinsko gorivo	Postupci rafiniranja i/ili jedan ili više specifičnih procesa <sup>(1)</sup> ili druge radnje u kojima su svi upotrijebljeni materijali tarifnog broja različitog od broja proizvoda. Međutim, materijali razvrstani unutar istog tarifnog broja kao i proizvod mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica.	
ex 2905	Kovinski alkoholati alkohola iz ovog tarifnog broja i od etanola	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući ostale materijale iz tarifnog broja 2905. Međutim, kovinske alkoholate iz ovog tarifnog broja može se upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
2915	Zasićene acikličke mono-karboksilne kiseline i njihovi anhidridi, halogenidi, peroksidi i perkiseline; njihovi halogeni, sulfonirani, nitrirani ili nitrozni derivati	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja. Međutim, vrijednosti svih upotrijebljenih materijala iz tarifnih brojeva 2915 i 2916 ne smije prijeći 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
ex 2932	— unutarnji eteri i njihovi halogeni, sulfonirani, nitrirani ili nitrozni derivati	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja. Međutim, vrijednosti svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 2909 ne smije prijeći 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
	— ciklični acetati i hemi-acetali te njihovi halogeni, sulfonirani, nitrirani ili nitrozni derivati	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
2933	Heterociklički spojevi samo s dušikovim heteroatomom (heteroatomima)	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja. Međutim, vrijednosti svih upotrijebljenih materijala iz tarifnih brojeva 2932 i 2933 ne smije prijeći 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
2934	Nukleinske kiseline i njihove soli, neovisno jesu li kemijski određene ili ne; ostali heterociklički spojevi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja. Međutim, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnih brojeva 2932, 2933 i 2934 ne smije prijeći 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
ex 2939	Koncentrati makove slame s masenim udjelom alkaloida ne manjim od 50 %	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
ex poglavlje 30.	Farmaceutski proizvodi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, materijali razvrstani unutar istog tarifnog broja kao i proizvod mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	
3002	Ljudska krv; životinjska krv pripravljena za upotrebu u terapijske, profilaktičke ili dijagnostičke svrhe; antiserumi i ostale frakcije krvi i modificirani imunološki proizvodi dobiveni biotehničkim procesima ili na drugi način; cjepiva, toksini, kulture mikroorganizama (osim kvasaca) i slični proizvodi:		
	— proizvodi koji se sastoje od dvaju ili više sastojaka, pomiješani za terapijsku ili profilaktičku upotrebu ili nepomiješani proizvodi za ove svrhe, pakirani u odmjerene doze ili u obliku ili pakirani za maloprodaju	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući ostale materijale iz tarifnog broja 3002. Međutim, materijali istog opisa kao i proizvod mogu se upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	
	— ostalo		
	— ljudska krv	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući ostale materijale iz tarifnog broja 3002. Međutim, materijali istog opisa kao i proizvod mogu se upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	
	— životinjska krv pripravljena za terapijsku ili profilaktičku upotrebu	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući ostale materijale iz tarifnog broja 3002. Međutim, materijali istog opisa kao i proizvod mogu se upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
	— frakcije krvi osim antiseruma, hemoglobina, krvnog globulina i serum globulina	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući ostale materijale iz tarifnog broja 3002. Međutim, materijali istog opisa kao i proizvod mogu se upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	
	— hemoglobin, krvni globulini i serum globulini	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući ostale materijale iz tarifnog broja 3002. Međutim, materijali istog opisa kao i proizvod mogu se upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	
	— ostalo	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući ostale materijale iz tarifnog broja 3002. Međutim, materijali istog opisa kao i proizvod mogu se upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	
3003 i 3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 ili 3006):		
	— dobiveni iz amikacina iz tarifnog broja 2941	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, materijali iz tarifnih brojeva 3003 i 3004 mogu se upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	
	— ostalo	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, materijali iz tarifnih brojeva 3003 i 3004 mogu se upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
ex 3006	— otpadni farmaceutski proizvodi navedeni u napomeni 4.k ovog poglavlja	Zadržat će se podrijetlo proizvoda prema njegovom izvornom razvrstavanju	
	— sterilne ljepljive barijere za kirurgiju ili zubarstvo, neovisno jesu li apsorpcijske ili ne:		

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
	— od plastičnih masa	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz poglavlja 39. ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica <sup>(5)</sup>	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica
	— od tkanine	Proizvodnja od <sup>(7)</sup> : — prirodnih vlakana, — umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana koja nisu ni vlačena ni češljana ni drukčije obrađena za pređenje, ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe	
	— sredstva prepoznatljiva kao stoma pomagala	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
ex poglavlje 31.	Gnojiva; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, materijali razvrstani unutar istog tarifnog broja kao i proizvod mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
ex 3105	Mineralna ili kemijska gnojiva koja sadržavaju dva ili tri gnojiva elementa: dušik, fosfor i kalij; ostala gnojiva; proizvodi iz ovog poglavlja u obliku tableta ili u sličnim oblicima, ili pakiranjima do 10 kg bruto mase, osim: — natrij-nitrata, — kalcij-cianomida, — kalijeva sulfata, — magnezij kalij sulfata	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, materijali razvrstani unutar istog tarifnog broja kao i proizvod mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica, i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
ex poglavlje 32.	Ekstrakti za štavljenje ili bojenje; tanini i njihovi derivati; bojila, pigmenti i druge tvari za bojenje; boje i lakovi; kitovi i druge mase za brtvljenje; tiskarske boje i crnila; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, materijali razvrstani unutar istog tarifnog broja kao i proizvod mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
ex 3201	Tanini i njihove soli, eteri, esteri i ostali derivati	Proizvodnja od ekstrakta tanina biljnog podrijetla	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
3205	Lak bojila; pripravci na osnovi lak bojila navedeni u napomeni 3. uz ovo poglavlje <sup>(3)</sup>	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnih brojeva 3203, 3204 i 3205. Međutim, materijali iz tarifnog broja 3205 mogu se upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
ex poglavlje 33.	Eterična ulja i rezinoidi; parfumerijski, kozmetički ili toaletni proizvodi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, materijali razvrstani unutar istog tarifnog broja kao i proizvod mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
3301	Eterična ulja (bez terpentina ili s terpentinom), uključujući takozvane konkrete i absolue; rezinoidi; ekstrahirani oleorezini; koncentracije eteričnih ulja u mastima, neeteričnim uljima, voskovima ili sličnom, dobiveni ekstrakcijom eteričnih ulja s pomoću masti ili maceracijom; sporedni terpeni dobiveni deterpenacijom eteričnih ulja; vodeni destilati i vodene otopine eteričnih ulja	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući materijale različite „skupine“ <sup>(4)</sup> iz ovog tarifnog broja. Međutim, materijali iz iste skupine kao i proizvod mogu se upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
ex poglavlje 34.	Sapun, organska površinski aktivna sredstva, pripravci za pranje, pripravci za podmazivanje, umjetni voskovi, pripremljeni voskovi, pripravci za poliranje i čišćenje, svijeće i slični proizvodi, paste za modeliranje, „zubarski voskovi“ te zubarski pripravci na osnovi sadre; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, materijali razvrstani unutar istog tarifnog broja kao i proizvod mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
ex 3403	Pripravci za podmazivanje koji po masi sadržavaju manje od 70 % masenih udjela naftnih ulja ili ulja dobivenog od bitumenskih minerala	Postupci rafiniranja i/ili jedan ili više specifičnih procesa <sup>(1)</sup> ili druge radnje u kojima su svi upotrijebljeni materijali tarifnog broja različitog od broja proizvoda. Međutim, materijali razvrstani unutar istog tarifnog broja kao i proizvod mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica.	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
3404	Umjetni voskovi i pripremljeni voskovi:		
	— na osnovi parafina, naftnih voskova'voskova dobivenih od bitumenskih minerala, prešanog parafina ili parafina s odstranjenim uljem	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, materijali razvrstani unutar istog tarifnog broja kao i proizvod mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica.	
	— ostalo	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim: — hidrogeniranih ulja koja imaju svojstva voskova iz tarifnog broja 1516,	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
		— kemijski neodređene masne kiseline ili industrijski masni alkoholi koji imaju svojstva voskova iz tarifnog broja 3823 i	
		— materijali iz tarifnog broja 3404	
		Međutim, ti materijali se mogu upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	
ex poglavlje 35.	Bjelančevinaste tvari; modificirani škrobovi; ljepila; enzimi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, materijali razvrstani unutar istog tarifnog broja kao i proizvod mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
3505	Dekstrini i drugi modificirani škrobovi (npr. preželatinirani i esterificirani škrobovi); ljepila na osnovi škrobova, dekstrina ili drugih modificiranih škrobova:		
	— škrobni eteri i esteri	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući ostale materijale iz tarifnog broja 3505	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica



HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
	— ostalo	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja 1108	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
ex 3507	Pripremljeni enzimi, koji nisu spomenuti ni uključeni na drugom mjestu	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
Poglavlje 36.	Eksplozivi; pirotehnički proizvodi; šibice; piroforne slitine; pojedini zapaljivi pripravci	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, materijali razvrstani unutar istog tarifnog broja kao i proizvod mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
ex poglavlje 37.	Proizvodi za fotografsku i kinematografsku upotrebu; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, materijali razvrstani unutar istog tarifnog broja kao i proizvod mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
3701	Fotografske ploče i ravni filmovi, osjetljivi na svjetlost, neosvijetljeni, od bilo kojeg materijala osim od papira, kartona ili tekstila; ravni filmovi za trenutnu fotografiju, osjetljivi na svjetlost, neosvijetljeni u kasetama ili bez kaset		
	— film za trenutnu kolor fotografiju, u kasetama	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnih brojeva 3701 i 3702. Međutim, materijali iz tarifnog broja 3702 mogu se upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
	— ostalo	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnih brojeva 3701 i 3702. Međutim, materijali iz tarifnih brojeva 3701 i 3702 mogu se upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
3702	Fotografski filmovi u svicima, osjetljivi na svjetlost, neosvijetljeni, od bilo kojeg materijala osim od papira, kartona ili tekstila; filmovi u svicima za trenutne (brze) fotografije, osjetljivi na svjetlost, neosvijetljeni	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnih brojeva 3701 i 3702	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
3704	Fotografske ploče, filmovi, papir, karton i tekstil, osvjetljeni, ali nerazvijeni	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnih brojeva 3701 do 3704	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
ex poglavlje 38.	Razni kemijski proizvodi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, materijali razvrstani unutar istog tarifnog broja kao i proizvod mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
ex 3801	— koloidni grafit u otopini ulja i polukoloidni grafit; ugljikove paste za elektrode	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
	— grafit u obliku paste, gdje mješavina grafita i mineralnih ulja sudjeluje u više od 30 % masenog udjela	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 3403 ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
ex 3803	Rafinirano talno ulje	Rafiniranje sirovog talnog ulja	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
ex 3805	Alkoholi sulfatnog terpentina, pročišćeni	Pročišćivanje destilacijom ili rafiniranjem sirova alkohola od sulfatnog terpentina	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
ex 3806	Smolni esteri	Proizvodnja od smolnih kiselina	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
ex 3807	Drvni katran (smola drvnog katrana)	Destilacija drvnog katrana	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
3808	Insekticidi, rodenticidi, fungicidi, herbicidi, sredstva protiv klijanja, sredstva za reguliranje rasta biljaka, dezinfektanti i slični proizvodi, pripremljeni u oblicima ili pakirani za prodaju na malo ili kao preparati ili proizvodi (npr. posumporene vrpce, fitilji, svijeće i papiri za ubijanje muha)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
3809	Sredstva za doradu, nosači bojila, sredstva za ubrzavanje bojenja i fiksiranje bojila te drugi proizvodi i preparati (npr. sredstva za apreturu i nagrivanje), koja se upotrebljavaju u tekstilnoj, papirnoj, kožarskoj ili sličnim industrijama, koji nisu spomenuti ni uključeni na drugom mjestu	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
3810	Pripravci za luženje (dekapiranje) kovinskih površina; talitelji i drugi pomoćni preparati za meko lemljenje, tvrdo lemljenje ili zavarivanje; prašci i paste za meko lemljenje, tvrdo lemljenje ili zavarivanje koje se sastoje od kovina i drugih materijala; pripravci koji se upotrebljavaju kao jezgre ili obloge za elektrode ili šipke za zavarivanje	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
3811	Pripravci protiv detonacije, preparati za sprečavanje oksidacije, preparati za sprečavanje taloženja smole, poboljšivači viskoznosti, pripravci za sprečavanje korozije i drugi pripremljeni aditivi za mineralna ulja (uključujući benzin) ili za druge tekućine koje se upotrebljavaju u iste svrhe kao i mineralna ulja:		
	— pripremljeni dodaci za ulja za podmazivanje koji sadržavaju naftna ulja ili ulja dobivena od bitumenskih minerala	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 3811 ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
	— ostalo	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
3812	Pripremljeni ubrzivači vulkanizacije; složeni omekšivači (plastifikatori) za gumu ili plastične mase, ako nisu spomenuti ni uključeni na drugom mjestu; pripravci za sprečavanje oksidacije i drugi složeni stabilizatori za gumu ili plastične mase	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
3813	Pripravci i punila za aparate za gašenje požara; napunjene granate za gašenje požara	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
3814	Složena organska otapala i razrjeđivači, koji nisu spomenuti ni uključeni na drugom mjestu; pripremljena sredstva za skidanje premaznih boja ili lakova	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
3818	Kemijski elementi dopirani za upotrebu u elektronici, u obliku diskova, pločica ili sličnih oblika; kemijski spojevi dopirani za upotrebu u elektronici	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
3819	Tekućine za hidraulične kočnice i ostale pripremljene tekućine za hidraulični prijenos koje ne sadržavaju ili sadržavaju manje od 70 % po masi naftnog ulja ili ulja dobivenih od bitumenskih minerala	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
3820	Preparati protiv smrzavanja i pripremljene tekućine za odleđivanje	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
Ex 3821	Pripremljene podloge za razvoj ili održavanje mikroorganizama (uključujući viruse i slično) ili biljnih, ljudskih ili životinjskih stanica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
3822	Dijagnostički ili laboratorijski reagensi na podlozi, pripremljeni dijagnostički ili laboratorijski reagensi na podlozi ili ne, osim onih iz tarifnih brojeva 3002 ili 3006; certificirani referentni materijali	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
3823	Industrijske monokarbonske masne kiseline; kisela ulja od rafinacije; industrijski masni alkoholi:		
	— industrijske monokarbonske masne kiseline; kisela ulja od rafinacije	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
	— industrijski masni alkoholi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući ostale materijale iz tarifnog broja 3823	
3824	Pripremljena vezivna sredstva za ljevaoničke kalupe ili ljevaoničke jezgre; kemijski proizvodi i preparati kemijske ili srodnih industrija (uključujući i one koji se sastoje od mješavina prirodnih proizvoda), koji nisu spomenuti ni obuhvaćeni na drugome mjestu:		
	— sljedeće iz ovog tarifnog broja: — pripremljena vezivna sredstva za ljevaoničke kalupe ili ljevaoničke jezgre od prirodnih smolnih proizvoda — naftenske kiseline, njihove soli netopive u vodi i njihovi esteri — sorbitol osim sorbitola iz tarifnog broja 2905	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, materijali razvrstani unutar istog tarifnog broja kao i proizvod mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
	— sulfonat nafte, osim sulfonata nafte alkalnih kovina, amonijaka ili etanolamina; tiofenirane sulfonske kiseline iz ulja dobivenih od bitumenskih ruda i njihove soli — ionski izmjenjivači — sušaći vakumskih cijevi		
	— alkalinizirani željezni oksidi za pročišćivanje plina — tekući amonijski plin i potrošni oksid proizveden u pročišćivanju ugljenog plina — sulfonaftene kiseline i njihove soli netopive u vodi te njihovi esteri — Fusel-ulje i Dippel-ulje — mješavine soli koje sadržavaju razne anione — želatinaste paste za grafičke reprodukcije, sa ili bez papirne ili tekstilne podloge		

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
	— ostalo	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
3901 do 3915	Plastične mase u primarnim oblicima, otpaci, odresci i lomljena plastičnih masa; osim iz tarifnih brojeva ex 3907 i 3912 za koje vrijede pravila u nastavku:		
	— proizvodi adicijske homopolimerizacije u kojima jedan monomer sudjeluje s više od 99 % masenog udjela u ukupnom sastavu polimera	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica i — unutar gornjeg ograničenja, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz poglavlja 39. ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica <sup>(5)</sup>	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica
	— ostalo	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz poglavlja 39. ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica <sup>(5)</sup>	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica
ex 3907	— kopolimer od polikarbonata i akrilonitril-butadien-stiren kopolimera (ABS)	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, materijali razvrstani unutar istog tarifnog broja kao i proizvod mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica <sup>(5)</sup> .	
	— poliester	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz poglavlja 39. ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica i/ili proizvodnja od polikarbonata tetrabroma-((bisfenol A)	
3912	Celuloza i njezini kemijski derivati, koji nisu spomenuti ni uključeni na drugom mjestu, u primarnim oblicima	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz istog tarifnog broja kao proizvod ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
3916 do 3921	Poluproizvodi i proizvodi od plastike; osim proizvoda iz tarifnih brojeva ex 3916, ex 3917, ex 3920 i ex 3921 za koje vrijede pravila u nastavku:		
	— plosnati proizvodi bolje obrađeni no samo površinski ili razrezani drukčije no u četvrtaste ili pravokutne oblike; ostali proizvodi obrađeni bolje no samo površinski	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz poglavlja 39. ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica
	— ostalo:		
	— proizvodi adicijske homopolimerizacije u kojima jedan monomer sudjeluje s više od 99 % masenog udjela u ukupnom sastavu polimera	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica i — unutar gornjeg ograničenja, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz poglavlja 39. ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica (5)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica
	— ostalo	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz poglavlja 39. ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica (5)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica
ex 3916 i ex 3917	Profili i cijevi	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica i — unutar gornjeg ograničenja, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz istog tarifnog broja kao proizvod ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica
ex 3920	— Ploče ili prevlake ionomera	Proizvodnja od termoplastične djelomične soli koja je kopolimer etilena i metakrilične kiseline, djelomično neutralizirane kovinskim ionima, u prvom redu cinka i natrija	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
	— Listovi regenerirane celuloze, poliamida ili polietilena	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz istog tarifnog broja kao proizvod ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica	
ex 3921	Folije od plastičnih masa, metalizirane	Proizvodnja od vrlo prozirne poliesterske folije debljine manje od 23 mikrona <sup>(6)</sup>	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica
3922 do 3926	Proizvodi od plastičnih masa	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
ex poglavlje 40.	Kaučuk i proizvodi od kaučuka i gume; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
ex 4001	Laminirane ploče ili krep guma za potplate	Laminiranje listova prirodnoga kaučuka	
4005	Pripremljene smjese ne vulkaniziranog kaučuka, u primarnim oblicima ili u obliku ploča, listova ili vrpca	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala, osim prirodnog kaučuka, ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
4012	Protektirane ili rabljene vanjske pneumatske gume; pune gume ili gume sa zračnim komorama, protektori (gazni sloj) i štitnici, od gume:		
	— protektirane gume, pune gume ili gume za napuhavanje, od gume	Protektiranje upotrebljivanih guma	
	— ostalo	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnih brojeva 4011 i 4012	
ex 4017	Proizvodi od tvrde gume	Proizvodnja od tvrde gume	
ex poglavlje 41.	Sirova koža (osim krzna) i štavljena koža; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
ex 4102	Sirova ovčja ili janjeća koža, bez vune	Odstranjivanje vune s ovčjih ili janječih koža, s vunom	



HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
4104 do 4106	Štavljene ili „crust” kože, bez vune ili dlake, cijepane ili necijepane, ali ne dalje obrađene	Ponovno štavljenje kože ili proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
4107, 4112 i 4113	Koža dalje obrađena nakon štavljenja ili crust-obrade, uključujući pergamentno dorađenu kožu, bez vune ili dlake, cijepanu ili necijepanu, osim kože iz tarifnog broja 4114	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnih brojeva 4104 do 4113	
ex 4114	Lakirana koža i lakirana laminirana koža; metalizirana koža	Proizvodnja od materijala iz tarifnih brojeva 4104 do 4106, 4107, 4112 ili 4113 pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
Poglavlje 42.	Proizvodi od kože; sedlarski i remenarski proizvodi; predmeti za putovanje, ručne torbe i slični spremnici; proizvodi od životinjskih crijeva (osim od dudovog svilca)	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
ex poglavlje 43.	Prirodno i umjetno krzno; proizvodi od krzna; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
ex 4302	Štavljena ili obrađena krzna, sastavljena:		
	— nape, četvorine i slični oblici	Bijeljenje ili bojenje, uz to rezanje i sastavljanje nesastavljenih štavljenih ili obrađenih kožica krzna	
	— ostalo	Proizvodnja od nesastavljenih štavljenih ili dorađenih krzna	
4303	Odjeća, pribor za odjeću i ostali proizvodi od krzna	Proizvodnja od nesastavljenih štavljenih ili dorađenih krzna iz tarifnog broja 4302	
ex poglavlje 44.	Drvo i drveni proizvodi; drveni ugljen; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
ex 4403	Grubo, četvrtasto tesano drvo	Proizvodnja od grubo obrađena drva, s korom ili bez kore ili samo okresanog	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
ex 4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem ili glodanjem, rezano ili ljušteno, debljine veće od 6 mm, blanžano, brušeno ili spojeno na krajevima	Blanžanje, brušenje ili spajanje na krajevima	
ex 4408	Listovi za furniranje (uključujući one dobivene rezanjem laminiranog drva nožem) i za šperploče debljine ne veće od 6 mm, spojeno i drugo drvo piljeno po dužini, rezano nožem ili ljušteno debljine ne veće od 6 mm, blanžano, brušeno ili spojeno na krajevima	Spajanje, blanžanje, brušenje ili spajanje na krajevima	
ex 4409	Drvo kontinuirano oblikovano duž bilo kojeg ruba, kraja ili lica, neovisno je li blanžano, brušeno ili spojeno na krajevima ili ne:		
	— brušeno ili spojeno na krajevima	Brušenje ili spajanje na krajevima	
	— rubne letvice i vijenci	Prerada u obliku rubnih letvica i vijenaca	
ex 4410 do ex 4413	Rubne letvice i vijenci od drva za pokućstvo, okvire, za unutarnju dekoraciju	Prerada u obliku rubnih letvica i vijenaca	
ex 4415	Drveni sanduci, kutije, gajbe, bubnjevi i slična drvena ambalaža, od drveta	Proizvodnja od dasaka, nerezanih u bilo kojim veličinama	
ex 4416	Drvene bačve, burad, kace, vjedra, i drugi bačvarski proizvodi i dijelovi, od drveta	Proizvodnja od dužica, piljenih ili nepiljenih na dvije glavne strane, ali ne drukčije obrađenih	
ex 4418	— građevinska stolarija i građa, drvena	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, mogu se upotrijebiti celularne drvene ploče, piljena šindra i cijepana šindra.	
	— rubne letvice i vijenci	Prerada u obliku rubnih letvica i vijenaca	
ex 4421	Drvo obrađeno za šibice; drveni klinovi ili igle za obuću	Proizvodnja od drva iz bilo kojeg tarifnog broja, osim obrađenog drva iz tarifnog broja 4409	
ex poglavlje 45.	Pluto i proizvodi od pluta; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
4503	Proizvodi od prirodnog pluta	Proizvodnja od pluta iz tarifnog broja 4501	
Poglavlje 46.	Proizvodi od slame i esparta i od ostalih materijala za pletarstvo; košarački i pletarski proizvodi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
Poglavlje 47.	Drvena celuloza ili celuloza od ostalih vlaknastih celuloznih materijala; papirni i kartonski ostaci i otpaci namijenjeni ponovnoj preradi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
ex poglavlje 48.	Papir i karton; proizvodi od papirne mase, papira ili od kartona; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
ex 4811	Papir i karton, namotan, s crtama ili kockama	Proizvodnja od materijala za proizvodnju papira iz poglavlja 47.	
4816	Karbonski papir, samokopirajući papir i ostali papir za kopiranje i prenošenje (osim onih iz tarifnog broja 4809), matrice za umnožavanje i ofset ploče, od papira, neovisno jesu li u kutijama ili ne	Proizvodnja od materijala za proizvodnju papira iz poglavlja 47.	
4817	Poštanske omotnice, dopisnice u obliku pisma, dopisnice i karte za dopisivanje, od papira ili kartona; u kutijama, vrećicama, notesima i u sličnim pakiranjima od papira ili kartona koji sadržavaju zbirku pribora za dopisivanje	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
ex 4818	Toaletni papir	Proizvodnja od materijala za proizvodnju papira iz poglavlja 47.	
ex 4819	Kutije, kutijice, vreće i drugi spremnici za pakiranje, od papira, kartona, celulozne vate ili koprane od celuloznih vlakana	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
ex 4820	Blokovi listovnog papira	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
ex 4823	Ostali papiri, kartoni, celulozne vate i koprane od celuloznih vlakana, sječeni u određene veličine ili oblike	Proizvodnja od materijala za proizvodnju papira iz poglavlja 47.	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom
(1)	(2)	(3) ili (4)
ex poglavlje 49.	Tiskane knjige, novine, slike i ostali proizvodi grafičke industrije; rukopisi, tipkani tekstovi i nacrti; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda
4909	Tiskane ili ilustrirane razglednice; tiskane karte koje sadržavaju osobne čestitke, poruke ili objave, neovisno jesu li ilustrirane ili ne, sa ili bez omotnica ili ukrasa	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnih brojeva 4909 i 4911
4910	Kalendari svih vrsta, tiskani, uključujući i kalendarske blokove:	
	— „vječiti” kalendari ili kalendari s promjenljivim listovima na podlozi koja nije papirnata ni kartonska	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica
	— ostalo	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnih brojeva 4909 i 4911
ex poglavlje 50.	Svila; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda
ex 5003	Svileni otpaci (uključujući čahure neprikladne za namatanje, otpatke pređe i čupave materijale), vlačeni ili češljani	Vlačenje ili češljanje svilenih otpadaka
5004 do ex 5006	Svilena pređa i pređa od svilenih otpadaka	Proizvodnja od (?): — sirove svile ili otpadaka svile, vlačениh ili češljanih ili drugačije pripremljenih za pređenje, — ostalih prirodnih vlakana koja nisu ni vlačena ni češljana ni drukčije pripremljena za pređenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — materijala koji služe za proizvodnju papira
5007	Tkanine od svile ili svilenih otpadaka:	
	— koje sadržavaju gumene niti	Proizvodnja od jednonitne pređe (?)

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom
(1)	(2)	(3) ili (4)
	— ostalo	Proizvodnja od (7):
		— pređe od kokosovog vlakna, — prirodnih vlakana, — umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana koja nisu ni vlačena ni češljana ni drukčije pripremljena za pređenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — papiraili
		Tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % cijene proizvoda fco tvornica
ex poglavlje 51.	Vuna, fina ili gruba životinjska dlaka; pređa i tkanine od konjske dlake; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda
5106 do 5110	Pređa od vune, fine ili grube životinjske dlake ili konjske dlake	Proizvodnja od (7): — sirove svile ili otpadaka svile, vlačanih ili češljanih ili drugačije pripremljenih za pređenje, — prirodnih vlakana koja nisu ni vlačena ni češljana ni drugačije pripremljena za pređenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — materijala koji služe za proizvodnju papira
5111 do 5113	Tkanine od vune, fine ili grube životinjske dlake ili od konjske dlake:	
	— koje sadržavaju gumene niti	Proizvodnja od jednonitne pređe (7)
	— ostalo	Proizvodnja od (7):
		— pređe od kokosovog vlakna, — prirodnih vlakana, — umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana koja nisu ni vlačena ni češljana ni drukčije pripremljena za pređenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — papiraili

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
		Tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekativanje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % cijene proizvoda fco tvornica	
ex poglavlje 52.	Pamuk; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
5204 do 5207	Pamučna pređa i konac	Proizvodnja od (7): — sirove svile ili otpadaka svile, vlačениh ili češljanih ili drugačije pripremljenih za pređenje, — prirodnih vlakana koja nisu ni vlačena ni češljana ni drugačije pripremljena za pređenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — materijala koji služe za proizvodnju papira	
5208 do 5212	Pamučne tkanine:		
	— koje sadržavaju gumene niti	Proizvodnja od jednonitne pređe (7)	
	— ostalo	Proizvodnja od (7):	
		— pređe od kokosovog vlakna, — prirodnih vlakana, — umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana koja nisu ni vlačena ni češljana ni drukčije pripremljena za pređenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — papiraili	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom
(1)	(2)	(3) ili (4)
		Tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % cijene proizvoda fco tvornica
ex poglavlje 53.	Ostala biljna tekstilna vlakna; papirna pređa i tkanine od papirne pređe; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda
5306 do 5308	Pređa od ostalih biljnih tekstilnih vlakana; papirna pređa	Proizvodnja od (7): — sirove svile ili otpadaka svile, vlačениh ili češljanih ili drugačije pripremljenih za pređenje, — prirodnih vlakana koja nisu ni vlačena ni češljana ni drugačije pripremljena za pređenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — materijala koji služe za proizvodnju papira
5309 do 5311	Tkanine od ostalih biljnih tekstilnih vlakana; tkanine od papirne pređe:	
	— koje sadržavaju gumene niti	Proizvodnja od jednonitne pređe (7)
	— ostalo	Proizvodnja od (7): — pređe od kokosovog vlakna, — jutene pređe — prirodnih vlakana, — umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana koja nisu ni vlačena ni češljana ni drukčije pripremljena za pređenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — papiraili

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom
(1)	(2)	(3) ili (4)
		Tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % cijene proizvoda fco tvornica
5401 do 5406	Pređa, monofilament i konac od umjetnih ili sintetičkih filamenata	Proizvodnja od (7): — sirove svile ili otpadaka svile, vlačениh ili češljanih ili drugačije pripremljenih za pređenje, — prirodnih vlakana koja nisu ni vlačena ni češljana ni drugačije pripremljena za pređenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — materijala koji služe za proizvodnju papira
5407 i 5408	Tkanine od umjetne ili sintetičke filament pređe	
	— koje sadržavaju gumene niti	Proizvodnja od jednonitne pređe (7)
	— ostalo	Proizvodnja od (7):
		— pređe od kokosovog vlakna, — prirodnih vlakana, — umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana koja nisu ni vlačena ni češljana ni drukčije pripremljena za pređenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — papiraili
		Tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % cijene proizvoda fco tvornica



HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
5501 do 5507	Umjetna ili sintetička rezana vlakna	Proizvodnja od kemijskih materijala ili tekstilne pulpe	
5508 do 5511	Pređa i konac za šivanje od umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana	Proizvodnja od (?): — sirove svile ili otpadaka svile, vlačanih ili češljanih ili drugačije pripremljenih za pređenje, — prirodnih vlakana koja nisu ni vlačena ni češljana ni drugačije pripremljena za pređenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — materijala koji služe za proizvodnju papira	
5512 do 5516	Tkanine od umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana:		
	— koje sadržavaju gumene niti	Proizvodnja od jednonitne pređe (?)	
	— ostalo	Proizvodnja od (?): — pređe od kokosovog vlakna, — prirodnih vlakana, — umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana koja nisu ni vlačena ni češljana ni drukčije pripremljena za pređenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — papiraili	
		Tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % cijene proizvoda fco tvornica	
ex poglavlje 56.	Vata, pust i netkani materijal; posebna pređa; konopi, uzice i užad te proizvodi od njih; osim:	Proizvodnja od (?): — pređe od kokosovog vlakna, — prirodnih vlakana, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — materijala koji služe za proizvodnju papira	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
5602	Pust, uključujući impregniran, prevučen, prekriven ili laminiran:		
	— iglani pust	Proizvodnja od (?): — prirodnih vlakana ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe Međutim, mogu se upotrijebiti:	
		— polipropilenski filament iz tarifnog broja 5402, — polipropilenska vlakna iz tarifnog broja 5503 ili 5506, ili — polipropilenski filament kućine iz tarifnog broja 5501, pri čemu je u svim primjerima udjel svakog monofilamenta ili vlakna manje od 9 deciteksta, pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
	— ostalo	Proizvodnja od (?): — prirodnih vlakana, — umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana dobivenih od kazeina ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe	
5604	Nit i kord od gume, prekriveni tekstilnim materijalom; tekstilna pređa, vrpce i slično iz tarifnih brojeva 5404 ili 5405, impregnirani, prevučeni, prekriveni ili obloženi gumom ili plastičnom masom:		
	— nit i kord od gume, prekriveni tekstilnim materijalom	Proizvodnja od gumenih niti ili jezgri koje nisu prekrivene tekstilom	
	— ostalo	Proizvodnja od (?): — prirodnih vlakana koja nisu ni vlačena ni češljana ni drukčije obrađena za pređenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — materijala koji služe za proizvodnju papira	
5605	Metalizirana pređa, uključujući upletenu pređu, koja se sastoji od tekstilne pređe, vrpce ili sličnog iz tarifnih brojeva 5404 ili 5405, kombiniranih s kovinom u obliku niti, vrpca ili praha ili prekrivenih kovinom	Proizvodnja od (?): — prirodnih vlakana, — umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana koja nisu ni vlačena ni češljana ni drukčije obrađena za pređenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — materijala koji služe za proizvodnju papira	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
5606	Upletena pređa, upletene vrpce i slični oblici iz tarifnih brojeva 5404 ili 5405 (osim upletenih proizvoda iz tarifnog broja 5605 i upletene pređe od konjskih dlaka iz grive i repa); šenil-pređa (uključujući flokiranu šenil-pređu); efektna pređa s petljama	Proizvodnja od (?): — prirodnih vlakana, — umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana koja nisu ni vlačena ni češljana ni drukčije obrađena za predenje, — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili — materijala koji služe za proizvodnju papira	
Poglavlje 57.	Sagovi i drugi tekstilni podni pokrivači:		
	— od iglanog pusta	Proizvodnja od (?): — prirodnih vlakana ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe Međutim, mogu se upotrijebiti:	
		— polipropilenski filament iz tarifnog broja 5402, — polipropilenska vlakna iz tarifnog broja 5503 ili 5506, ili — polipropilenski filament kućine iz tarifnog broja 5501, pri čemu je u svim primjerima udjel svakog monofilamenta ili vlakna manje od 9 deciteksta, pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica Tkanine od jute smiju se koristiti kao podloga	
	— od ostalog pusta	Proizvodnja od (?): — prirodnih vlakana koja nisu ni vlačena ni češljana ni drukčije obrađena za predenje ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe	
	— ostalo	Proizvodnja od (?): — pređe od kokosove pređe ili pređe jute, — pređe od sintetičkih ili umjetnih filamenata, — prirodnih vlakana ili — umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana koja nisu ni vlačena ni češljana ni drukčije obrađena za predenje Tkanine od jute smiju se koristiti kao podloga	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
ex poglavlje 58.	Posebne tkanine; tekstilne tkanine dobivene tafting postupkom; čipka; tapiserije; pozamanterija; vez; osim:		
	— kombinirane s gumenim nitima	Proizvodnja od jednonitne pređe (7)	
	— ostalo	Proizvodnja od (?):	
		<ul style="list-style-type: none"> <li>— prirodnih vlakana,</li> <li>— umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana koja nisu ni vlačena ni češljana ni drukčije obrađena za pređenje ili</li> <li>— kemijskih materijala ili tekstilne pulpeili</li> </ul>	
		Tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % cijene proizvoda fco tvornica	
5805	Tapiserije ručno tkane, vrsta Gobelins, Flanders, Aubusson, Bauveais i slično te tapiserije iglom rađene (npr. sitnim bodom i križićima), uključujući i gotove proizvode	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
5810	Vez u metraži, u vrpcama ili motivima	Proizvodnja: <ul style="list-style-type: none"> <li>— od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i</li> <li>— u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica</li> </ul>	
5901	Tekstilne tkanine prevučene ljepilom ili škrobnim tvarima koje se upotrebljavaju za vanjsko uvezivanje knjiga i u slične svrhe; tkanine za kopiranje; kanafas pripremljen za slikanje; krute tkanine ( <i>buckram</i> ) i slične krute tkanine koje se upotrebljavaju u izradi šešira	Proizvodnja od pređe	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
5902	Kord tkanine za vanjske pneumatske gume od najlonske pređe ili ostalih poliamida, poliestera i viskoznog rajona, velike čvrstoće:		
	— sa sadržajem 90 % masenog udjela ili manje tekstilnih tvari	Proizvodnja od pređe	
	— ostalo	Proizvodnja od kemijskih materijala ili tekstilne pulpe	
5903	Tekstilne tkanine impregnirane, premazane, prevučene, prekrivene ili laminirane plastičnim masama, osim onih iz tarifnog broja 5902	Proizvodnja od pređe ili tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijedenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % cijene proizvoda fco tvornica	
5904	Linoleum, uključujući rezan u oblike; podni pokrivači na tekstilnoj podlozi premazanoj, prevučenoj ili prekrivenoj, uključujući rezane u oblike	Proizvodnja od pređe (?)	
5905	Zidne tapete od tekstila:		
	— impregnirane, premazane ili prekrivene gumom, plastičnim tvarima ili drugim tvarima	Proizvodnja od pređe	
	— ostalo	Proizvodnja od (?):	
		<ul style="list-style-type: none"> <li>— pređe od kokosovog vlakna,</li> <li>— prirodnih vlakana,</li> <li>— umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana koja nisu ni vlačena ni češljana ni drukčije obrađena za pređenje ili</li> <li>— kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili</li> </ul>	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
		Tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % cijene proizvoda fco tvornica	
5906	Gumirane tekstilne tkanine, osim onih iz tarifnog broja 5902:		
	— pletene ili kačkane tkanine	Proizvodnja od (?): — prirodnih vlakana, — umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana koja nisu ni vlačena ni češljana ni drukčije obrađena za pređenje ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe	
	— ostale tkanine od pređe na osnovi sintetskog filameta, koje sadržavaju više od 90 % masenog udjela tekstilnih materijala	Proizvodnja od kemijskih materijala	
	— ostalo	Proizvodnja od pređe	
5907	Tekstilne tkanine na drugi način impregnirane, premazane, prevučene ili prekrivene; platna oslikana za kazališne kulise, umjetničke radionice i sličnu upotrebu	Proizvodnja od pređe ili tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijeđenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prelazi 47,5 % cijene proizvoda fco tvornica	
5908	Tekstilni stijenjevi, tkani, prepleteni ili pleteni, za svjetiljke, peći, upaljače, svijeće i slično; čarapice za plinsku rasvjetu i cjevaste pletene tkanine za čarapice; impregnirane ili neimpregnirane		
	— čarapice za plinsku rasvjetu, impregnirane	Proizvodnja od cjevasto pletenog vlakna za plinsku rasvjetu	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
	— ostalo	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
5909 do 5911	Tekstilni proizvodi za industrijsku upotrebu:		
	— diskovi ili obruči za poliranje, osim od pusta iz tarifnog broja 5911	Proizvodnja od pređe ili ostataka vlakna ili krpa iz tarifnog broja 6310	
	— tkanine, najčešće rabljene u proizvodnji papira ili za druge tehničke svrhe, postavljene ili ne, impregnirane ili neimpregnirane ili presvučene, okrugle, beskonačne ili s jednom ili više osnova i/ili potki, ili ravno tkane s više osnova i/ili potki iz tarifnog broja 5911	Proizvodnja od (?): — pređe od kokosovog vlakna, — sljedećih materijala: — pređe od politetrafluoroetilena <sup>(8)</sup> , — pređe, višenitne, od poliamida, presvučenog, impregniranog ili prekrivenog fenolskom smolom, — pređe od sintetskih tekstilnih vlakana aromatiziranog poliamida, dobivenog polikondenzacijom m-fenolenediamina i isoftalične kiseline,	
		— monofila od politetrafluoroetilena <sup>(8)</sup> , — pređe od sintetičkog tekstilnog vlakna od poli-(p-fenilena tereftalamida), — pređe od staklenih vlakana, presvučene fenolnom smolom i pojačano akrilnom pređom <sup>(8)</sup> ,	
		— kopoliestera monofilamenta i smola tereftalične kiseline i 1,4cikloheksanedimetanola i isoftalične kiseline, — prirodnih vlakana, — umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana koja nisu ni vlačena ni češljana ni drukčije obrađena za pređenje ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
	— ostalo	Proizvodnja od (7): — pređe od kokosovog vlakna, — prirodnih vlakana, — umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana koja nisu ni vlačena ni češljana ni drukčije obrađena za pređenje ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe	
Poglavlje 60.	Pletene ili kačkane tkanine	Proizvodnja od (7): — prirodnih vlakana, — umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana koja nisu ni vlačena ni češljana ni drukčije obrađena za pređenje ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe	
Poglavlje 61.	Odjeća i pribor za odjeću, pleteni ili kačkani:		
	— dobiveni šivanjem ili spajanjem na drugi način dvaju ili više dijelova trikotaže, koji su bili razrezani u krojne oblike ili bili proizvedeni već oblikovani	Proizvodnja od pređe (7) (9)	
	— ostalo	Proizvodnja od (7): — prirodnih vlakana, — umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana koja nisu ni vlačena ni češljana ni drukčije obrađena za pređenje ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe	
ex poglavlje 62.	Odjeća i pribor za odjeću, koji nisu pleteni ili kačkani; osim:	Proizvodnja od pređe (7) (9)	
ex 6202, ex 6204, ex 6206, ex 6209 i ex 6211	Odjeća za žene, djevojčice, dojenčad te drugi izrađeni pribor za odjeću, vezeni	Proizvodnja od pređe (9) ili proizvodnja od nevezanih tkanina, pod uvjetom da vrijednost nevezanih tkanina ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica (9)	



HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
ex 6210 i ex 6216	Protupožarna oprema od tkanine pokrivena poliesterskom aluminiziranom folijom	Proizvodnja od pređe <sup>(9)</sup> ili proizvodnja od nepresvučenih tkanina, pod uvjetom da vrijednost nepresvučenih tkanina ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica <sup>(9)</sup>	
6213 i 6214	Rupčići, šalovi, rupci, marame, velovi i slični proizvodi:		
	— vezeni	Proizvodnja od jednostavne nebijeljene pređe <sup>(7)</sup> <sup>(9)</sup> ili proizvodnja od nevezenih tkanina, pod uvjetom da vrijednost nevezenih tkanina ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica <sup>(9)</sup>	
	— ostalo	Proizvodnja od jednostavne nebijeljene pređe <sup>(7)</sup> <sup>(9)</sup> ili	
		slaganje koje slijedi tisak s najmanje dvije radnje pripremne obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijedenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost svih upotrijebljenih tkanina bez tiska iz tarifnih brojeva 6213 i 6214 ne prelazi 47,5 % cijene proizvoda fco tvornica	
6217	Ostali gotovi pribor za odjeću; dijelovi odjeće ili pribora za odjeću, osim onih iz tarifnog broja 6212:		
	— vezeni	Proizvodnja od pređe <sup>(9)</sup> ili proizvodnja od nevezenih tkanina, pod uvjetom da vrijednost nevezenih tkanina ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica <sup>(9)</sup>	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
	— protupožarna oprema od tkanine pokrivene poliesterskom aluminiziranom folijom	Proizvodnja od pređe <sup>(9)</sup> ili proizvodnja od nepresvučenih tkanina, pod uvjetom da vrijednost nepresvučenih tkanina ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica <sup>(9)</sup>	
	— međupostave za ovratnike i orukvice, razrezane	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
	— ostalo	Proizvodnja od pređe <sup>(9)</sup>	
ex poglavlje 63.	Ostali gotovi tekstilni proizvodi; kompleti; rabljena odjeća i rabljeni tekstilni proizvodi; krpe; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
6301 do 6304	Pokrivači, debeli vuneni pokrivači, posteljno rublje itd.; zavjese itd.; ostali proizvodi za unutarnje opremanje		
	— od pusta, od netkanog materijala	Proizvodnja od <sup>(7)</sup> : — prirodnih vlakana ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe	
	— ostalo:		
	— vezeni	Proizvodnja od jednostavne nebijeljene pređe <sup>(9)</sup> <sup>(10)</sup> ili proizvodnja od nevezanih tkanina (osim pletenih ili kačkanih) pod uvjetom da njihova vrijednost ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
	— ostalo	Proizvodnja od jednostavne nebijeljene pređe <sup>(9)</sup> <sup>(10)</sup>	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
6305	Vreće i vrećice za pakiranje robe	Proizvodnja od (7): — prirodnih vlakana, — umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana koja nisu ni vlačena ni češljana ni drukčije obrađena za pređenje ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe	
6306	Cerade, nadstrešnice i vanjski platneni zastori; šatori; jedra za čamce, daske za jedrenje ili suhozemna vozila; proizvodi za kampiranje:		
	— od netkanog materijala	Proizvodnja od (7) (9): — prirodnih vlakana ili — kemijskih materijala ili tekstilne pulpe	
	— ostalo	Proizvodnja od jednostavne nebijeljene pređe (7) (9)	
6307	Ostali gotovi proizvodi, uključujući modne krojeve za odjeću	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
6308	Kompleti koji se sastoje od komada tkanine i pređa, s priborom ili bez pribora, za izradu prostirki, tapiserija, vezanih stolnjaka i salveta, ili sličnih tekstilnih proizvoda, pripremljenih u pakiranju za prodaju na malo	Svaki proizvod u setu mora zadovoljavati određeno pravilo koje vrijedi i kada nije u setu. Međutim, set može sadržavati i proizvode bez podrijetla, ali pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 15 % cijene proizvoda fco tvornica.	
ex poglavlje 64.	Obuća, nazuvci i slični proizvodi; dijelovi tih proizvoda; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim od složenog gornjišta obuće pričvršćenog na unutarnje potplate ili druge dijelove potplata iz tarifnog broja 6406	
6406	Dijelovi obuće (uključujući gornjište koje je pričvršćeno ili ne na unutarnji potplat osim na vanjski potplat); izmjenjivi ulošci za obuću, umeci za potpetice i slični proizvodi; nazuvci, zaštitne dokoljenice i slični proizvodi te njihovi dijelovi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
ex poglavlje 65.	Pokrivala za glavu i njihovi dijelovi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
6505	Šeširi i druga pokrivala glave, pleteni ili kačkani, ili izrađeni od čipke, pusta ili ostalih tekstilnih metražnih materijala (osim od vrpca), neovisno jesu li podstavljeni ili ukrašeni ili ne; mreže za kosu od bilo kojeg materijala, neovisno jesu li podstavljeni ili ukrašeni ili ne	Proizvodnja od tekstilne pređe ili vlakana (9)	
ex poglavlje 66.	Kišobrani, suncobrani, štapovi, štapovi-stolci, bičevi, korbači i njihovi dijelovi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
6601	Kišobrani, suncobrani (uključujući štapove-kišobrane, vrtne kišobrane i slične kišobrane)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
Poglavlje 67.	Obraðeno perje i paperje te proizvodi izrađeni od perja i paperja; umjetno cvijeće; proizvodi od ljudske kose	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
ex poglavlje 68.	Proizvodi od kamena, sadre, cementa, azbesta, tinjca i sličnih materijala; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
ex 6803	Proizvodi od prirodna ili aglomerirana škriljevca	Proizvodnja od obrađena škriljevca	
ex 6812	Proizvodi od azbesta; proizvodi od mješavine na osnovi azbesta ili mješavine na osnovi azbesta i magnezijeva karbonata	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja	
ex 6814	Proizvodi od tinjca; uključujući i aglomerirani ili rekonstituirani tinjac, na podlozi od papira, kartona ili ostalih materijala	Proizvodnja od obrađena tinjca (obuhvaćen aglomerirani ili rekonstruirani tinjac)	
Poglavlje 69.	Keramički proizvodi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
ex poglavlje 70.	Staklo i stakleni proizvodi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
ex 7003, ex 7004 i ex 7005	Staklo s nereflektirajućim slojem	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7001	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
7006	Staklo iz tarifnih brojeva 7003, 7004 ili 7005, savijeno, s obrađenim rubovima, gravirano, brušeno, emajlirano ili drukčije obrađeno, ali neuokvireno ni spojeno s drugim materijalima:		
	— staklena ploča (podloga), obložena tankim dielektričnim filmom, poluprovodljivim, u skladu sa SEMI standardima <sup>(1)</sup>	Proizvodnja od neprevučениh staklenih ploča (podloge) iz tarifnog broja 7006	
	— ostalo	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7001	
7007	Sigurnosno staklo, izrađeno od kaljenog ili slojevitog stakla	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7001	
7008	Višeslojni zidni elementi za izolaciju, od stakla	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7001	
7009	Staklena zrcala, uokvirena ili neuokvirena, uključujući retrovizore	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7001	
7010	Opletene boce, boce, staklenke, lonci, fiole, ampule i ostali spremnici, od stakla, za transport ili pakiranje robe; staklenke za konzerviranje; čepovi, poklopci i ostali zatvarači, od stakla	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda ili rezanje staklenih predmeta, pod uvjetom da ukupna vrijednost upotrijebljenih nerezanih predmeta ne prelazi 50 % cijene gotova proizvoda fco tvornica	
7013	Stakleni predmeti koji se upotrebljavaju za stolom, u kuhinji, u toaletne svrhe, u uredima, proizvodi za unutarnju dekoraciju i slične svrhe (osim onih iz tarifnog broja 7010 ili 7018)	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda ili rezanje staklenih predmeta, pod uvjetom da ukupna vrijednost upotrijebljenih nerezanih predmeta ne prelazi 50 % cijene gotova proizvoda fco tvornica ili ukrašavanje rukom (osim svilotiska) ručno puhanih staklenih proizvoda, pod uvjetom da ukupna vrijednost upotrijebljenih puhanih staklenih predmeta ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
ex 7019	Predmeti od staklenih vlakana (osim pređe)	Proizvodnja od: — nebojenih strukova, roving prediva, pređe ili rezanog vlakna, ili — staklene vune	
ex poglavlje 71.	Prirodni ili kultivirani biseri, drago i poludrago kamenje, plemenite kovine, kovine presvučene plemenitim kovinama i proizvodi od njih; imitacije draguljarskih predmeta; kovani novac; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
ex 7101	Biseri, prirodni ili kultivirani, sortirani, privremeno nanizani radi lakšeg prijevoza	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
ex 7102, ex 7103 i ex 7104	Obradjeni dragulji ili poludragulji (prirodni, sintetički i rekonstruirani)	Proizvodnja od neobrađenih dragulja ili poludragulja	
7106, 7108 i 7110	Plemenite kovine:		
	— neobrađene	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnih brojeva 7106, 7108 i 7110 ili elektrolitička, termička ili kemijska separacija plemenitih kovina iz tarifnih brojeva 7106, 7108 ili 7110 ili međusobno legiranje plemenitih kovina iz tarifnih brojeva 7106, 7108 ili 7110 ili njihovo legiranje s običnim kovinama	
	— poluobrađene ili u prahu	Proizvodnja od neobrađenih plemenitih kovina	
ex 7107, ex 7109 i ex 7111	Kovine platirane plemenitim kovinama, u polupreradenom obliku	Proizvodnja iz neobrađenih kovina platiranih plemenitim kovinama	
7116	Predmeti od prirodnih ili kultiviranih bisera, dragulja ili poludragulja (prirodnih, sintetičkih ili rekonstruiranih)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
7117	Imitacije draguljarskih predmeta	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda ili	
		Proizvodnja od dijelova običnih kovina, koji nisu platirani ili prevučeni plemenitim kovinama, pod uvjetom da vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
ex poglavlje 72.	Željezo i čelik; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
7207	Poluproizvodi od željeza ili nelegiranog čelika	Proizvodnja od materijala iz tarifnih brojeva 7201, 7202, 7203, 7204 ili 7205	
7208 do 7216	Plosnati valjani proizvodi, žice, šipke, profili od željeza ili nelegirana čelika	Proizvodnja od ingota ili drugih primarnih oblika iz tarifnog broja 7206	
7217	Žica od željeza ili nelegiranog čelika	Proizvodnja od polupreradevina iz tarifnog broja 7207	
ex 7218, 7219 do 7222	Poluproizvodi, plosnati valjani proizvodi, šipke i profili od nehrđajućeg čelika	Proizvodnja od ingota ili drugih primarnih oblika iz tarifnog broja 7218	
7223	Žica od nehrđajućeg čelika	Proizvodnja od polupreradevina iz tarifnog broja 7218	
ex 7224, 7225 do 7228	Poluproizvodi, plosnati valjani proizvodi, toplovaljana žica i šipka, u nepravilno namotanim kolutima; šipke i profili od ostalih legiranih čelika; šuplje šipke za svrdla, od legiranih ili nelegiranih čelika	Proizvodnja od ingota ili drugih primarnih oblika iz tarifnih brojeva 7206, 7218 ili 7224	
7229	Žica od ostalih legiranih čelika	Proizvodnja od polupreradevina iz tarifnog broja 7224	
ex poglavlje 73.	Proizvodi od željeza ili čelika; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
ex 7301	Žmurje (priboj)	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7206	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
7302	Dijelovi za izgradnju željezničkih i tramvajskih kolosijeka, od željeza ili čelika: tračnice, tračnice vodilice i ozubljene tračnice, skretnički jezičci, skretnička srca, skretničko polužje i drugi dijelovi skretnica, pragovi, vezice, klizni jastuci, stezni klinovi, podložne ploče, elastične pritiskalice, uporne pločice, spojne motke i drugi dijelovi posebno zasnovani (konstruirani) za postavljanje, spajanje i pričvršćivanje tračnica	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7206	
7304, 7305 i 7306	Cijevi, šuplji profili od željeza (osim od lijevanog željeza) ili čelika	Proizvodnja od materijala iz tarifnih brojeva 7206, 7207, 7218 ili 7224	
ex 7307	Cijevi ili pribor za cijevi od nehrđajućeg čelika (ISO br. X5CrNiMo 1712), koji se sastoji od više dijelova	Izvrtnanje, bušenje, proširivanje, provlačenje, brušenje, pjeskarenje kovanih kolutova kovine, pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 35 % cijene proizvoda fco tvornica	
7308	Željezne ili čelične konstrukcije (osim montažnih zgrada iz tarifnog broja 9406) i dijelovi konstrukcija (npr. mostovi i sekcije mostova, vrata splavnica, tornjevi, rešetkasti i drugi stupovi, upornjaci, krovovi, krovni kosturi), vrata i prozori te okviri za njih, pragovi za vrata, roloi i ograde); željezni ili čelični limovi, šipke, profili, cijevi i slično, pripremljeni za upotrebu u konstrukcijama	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, zavarene kutove, kalupe i profile iz tarifnog broja 7301 ne smije se upotrebljavati	
ex 7315	Lanci protiv klizanja	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 7315 ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
ex poglavlje 74.	Bakar i predmeti napravljeni od njega; osim:	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
7401	Bakrenac; cementni (taložni) bakar	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
7402	Nerafinirani bakar; bakrene sonde za elektrolitsko rafiniranje	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	



HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
7403	Rafinirani bakar i slitine bakra, u sirovim oblicima:		
	— rafinirani bakar	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
	— slitine bakra i rafinirani bakar koji sadržavaju druge elemente	Proizvodnja od rafiniranog bakra, u sirovim oblicima, ili otpadaka i lomljevine od bakra	
7404	Otpaci i lomjevina od bakra	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
7405	Predslitine bakra	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
ex poglavlje 75.	Nikal i predmeti napravljeni od njega; osim:	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
7501 do 7503	Niklov kamenac, niklovi oksidi nastali postupkom sinteriranja i drugi međuproizvodi metalurgije nikla; nekovani nikal; otpaci i lomjevina od nikla	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
ex poglavlje 76.	Aluminij i predmeti napravljeni od njega; osim:	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
7601	Aluminij u sirovim oblicima	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica proizvodnja termičkim ili elektrolitičkim postupkom od nelegirana aluminija ili od otpadaka i lomljevine aluminija	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom
(1)	(2)	(3) ili (4)
7602	Otpaci ili lomljevinu od aluminijske	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda
ex 7616	Proizvodi aluminijske, osim gustih žičanih mreža, ograda, rešetaka, proizvoda za pojačanje i sličnih (uključujući beskrajne vrpce) od aluminijske žice te ekspanzirane kovine aluminijske	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, smiju se upotrijebiti žičane mreže, tkanine, rešetke, mreže, ograda, proizvodi za pojačanje i slično (uključujući beskrajne vrpce) od aluminijske žice, ili rešetke dobivene prosijecanjem i razvlačenjem aluminijske; i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica
Poglavlje 77.	Rezervirano za eventualnu buduću upotrebu u HS	
ex poglavlje 78.	Olovo i predmeti napravljeni od njega; osim:	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica
7801	Olovo u sirovim oblicima:	
	— rafinirano olovo	Proizvodnja od olova u prvoj obradi ili „obrađeno” olovo
	— ostalo	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, otpaci i lomljevinu iz tarifnog broja 7802 ne smiju se koristiti.
7802	Otpaci i lomljevinu od olova	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda
ex poglavlje 79.	Cink i predmeti napravljeni od njega; osim:	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
7901	Cink u sirovim oblicima	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, otpaci i lomljevina iz tarifnog broja 7902 ne smiju se koristiti.	
7902	Otpaci i lomljevina od cinka	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
ex poglavlje 80.	Kositar i predmeti napravljeni od njega; osim:	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
8001	Kositar u sirovim oblicima	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, otpaci i lomljevina iz tarifnog broja 8002 ne smiju se koristiti.	
8002 i 8007	Otpaci i lomljevina od kositra; ostali proizvodi od kositra	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
Poglavlje 81.	Ostale obične kovine; kermeti; proizvodi od njih:		
	— ostale obične kovine, kovane; proizvodi od njih	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz istog tarifnog broja kao proizvod ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
	— ostalo	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
ex poglavlje 82.	Alati, nožarski proizvodi, žlice i vilice, od običnih kovina; dijelovi za njih od običnih kovina; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
8206	Alati iz dvaju ili više tarifnih brojeva od 8202 do 8205, u setovima za prodaju na malo	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnih brojeva 8202 do 8205 Međutim, alate iz tarifnih brojeva 8202 do 8205 može se upotrijebiti u sklopu setova, pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 15 % cijene seta fco tvornica.	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
8207	Izmjenjivi alati za ručne sprave sa ili bez mehaničkog pogona ili za alatne strojeve (npr. za prešanje, utiskivanje, probijanje, urezivanje navoja, narezivanje navoja, bušenje, proširivanje provrta, glodanje, tokarenje ili odvijanje vijaka) uključujući matrice za vučenje ili izvlačenje kovina te alati za bušenje stijena ili zemlje	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
8208	Noževi i rezne oštrice za strojeve ili mehaničke sprave	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
ex 8211	Noževi s reznim oštricama, ozubljenim ili ne (uključujući vrtlarske noževe), osim noževa iz tarifnog broja 8208	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, mogu se upotrijebiti oštrice noža i ručke od osnovnih kovina.	
8214	Ostali nožarski proizvodi (npr. strojevi za šišanje i striženje, mesarske ili kuhinjske sjekire s dugom oštricom i kratkim drškom (bradve, satare), sjeckalice i slične sprave za sjeckanje, noževi za papir); sprave i setovi sprava za njegu ruku ili nogu (manikir i pedikir) (uključujući i rašpe za nokte)	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, mogu se upotrijebiti ručke od osnovnih kovina.	
8215	Žlice, vilice, grabilice, žlice za obiranje, lopatice za serviranje kolača, noževi za ribu, noževi za maslac, štipaljke za šećer i sličan kuhinjski ili stolni pribor	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, mogu se upotrijebiti ručke od osnovnih kovina.	
ex poglavlje 83.	Razni proizvodi od osnovnih kovina; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
ex 8302	Ostali proizvodi za montiranje, podešavanje i slični proizvodi prikladni za građenje te automatski zatvarači za vrata	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, ostali materijali iz tarifnog broja 8302 mogu se upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica.	
ex 8306	Kipići i drugi ukrasni predmeti od običnih kovina	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, ostali materijali iz tarifnog broja 8306 mogu se upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica.	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
ex poglavlje 84.	Nuklearni reaktori, kotlovi, strojevi i mehanički uređaji; njihovi dijelovi; osim:	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
ex 8401	Nuklearni gorivni elementi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda <sup>(12)</sup>	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
8402	Kotlovi za proizvodnju vodene ili druge pare (osim kotlova za centralno grijanje toplom vodom koji mogu proizvoditi i niskotlačnu paru); kotlovi za pregrijanu vodu	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica
8403 i ex 8404	Kotlovi za centralno grijanje, osim kotlova iz tarifnog broja 8402 i pomoćni uređaji za kotlove za centralno grijanje	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnih brojeva 8403 i 8404	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
8406	Turbine na vodenu paru i ostale parne turbine	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
8407	Klipni motori s unutarnjim izgaranjem na paljenje s pomoću svjećica, s pravocrtnim ili rotacijskim kretanjem klipa	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
8408	Klipni motori s unutarnjim izgaranjem na paljenje s pomoću kompresije (dizelski ili poludizelski motori)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
8409	Dijelovi prikladni isključivo ili uglavnom za motore iz tarifnih brojeva 8407 ili 8408	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
8411	Turbomlazni motori, turbopropelerni motori i ostale plinske turbine	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica
8412	Ostali pogonski strojevi i motori	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
ex 8413	Sisaljke za potiskivanje s rotacijskim kretanjem	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica
ex 8414	Industrijski ventilatori, puhala i slično	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica
8415	Uređaji za klimatizaciju s ventilatorom na motorni pogon i elementima za mijenjanje temperature i vlažnosti, uključujući strojeve u kojima se vlažnost ne može posebno regulirati	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
8418	Hladnjaci, zamrzivači i ostali uređaji za proizvodnju hladnoće ili zamrzavanje, električni i ostali; toplinske sisaljke, osim uređaja za klimatizaciju iz tarifnog broja 8415	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda, — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
ex 8419	Strojevi za drvenu industriju, za proizvodnju papirne mase, papira i kartona	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — unutar gornjeg ograničenja, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz istog tarifnog broja kao proizvod ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
8420	Kalandri i ostali strojevi za valjanje, osim za kovine ili staklo te valjci za njih	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — unutar gornjeg ograničenja, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz istog tarifnog broja kao proizvod ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
8423	Vage (osim vaga osjetljivosti 5 centigrama i finijih), uključujući strojeve za brojenje i provjeru koji rade na osnovi vaganja mase; utezi za vage svih vrsta	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica
8425 do 8428	Strojevi za dizanje, rukovanje, utovar ili istovar	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — unutar gornjeg ograničenja, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 8431 ne prelazi 10 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
8429	Samokretni buldožeri, angldožeri, grejderi, ravnjači, skrejperi (strugači), jaružala (gliboderi), utovarivači sa žlicom, strojevi za nabijanje i cestovni valjci:		
	— cestovni valjci	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
	— ostalo	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — unutar gornjeg ograničenja, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 8431 ne prelazi 10 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
8430	Ostali strojevi za premještanje, ravnanje, odsijecanje, kopanje, nabijanje, vađenje ili bušenje zemlje, minerala ili ruda; zabijala i strojevi za vađenje pilota; plugovi za snijeg i puhaljke za snijeg	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — unutar gornjeg ograničenja, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 8431 ne prelazi 10 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
ex 8431	Dijelovi prikladni za upotrebu isključivo ili uglavnom s cestovnim valjcima	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
8439	Strojevi za proizvodnju celuloze od vlaknastih celuloznih materijala ili strojevi za proizvodnju i dovršavanje papira ili kartona	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — unutar gornjeg ograničenja, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz istog tarifnog broja kao proizvod ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
8441	Ostali strojevi za preradu papirne mase, papira ili kartona, uključujući strojeve za sječenje svih vrsta	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — unutar gornjeg ograničenja, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz istog tarifnog broja kao proizvod ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
Ex 8443	Pisači, za uredske strojeve (npr. strojevi za automatsku obradu podataka, strojevi za obradu teksta itd.)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
8444 do 8447	Strojevi iz ovih tarifnih brojeva za tekstilnu industriju	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	



HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
ex 8448	Pomoćni strojevi za upotrebu sa strojevima iz tarifnih brojeva 8444 i 8445	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
8452	Strojevi za šivanje, osim strojeva za prošivanje knjiga iz tarifnog broja 8440; pokućstvo, postolja i poklopci predviđeni za strojeve za šivanje; igle za strojeve za šivanje:		
	— strojevi za šivanje, (samo strojevi s verižnim bodom), kada im glava teži najviše 16 kg, bez motora, ili 17 kg s motorom	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica — vrijednost svih materijala bez podrijetla, upotrijebljenih za slaganje glave (bez motora), ne prelazi vrijednost upotrijebljenih materijala s podrijetlom, i — u kojoj su upotrijebljeni uređaji za zatezanje niti, za kačkanje i uređaji za cik-cak s podrijetlom	
	— ostalo	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
8456 do 8466	Strojevi i alatni strojevi iz tarifnih brojeva od 8456 do 8466 s pripadajućim dijelovima i priborom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
8469 do 8472	Uredski strojevi (npr. strojevi za pisanje, strojevi za računanje, strojevi za automatsku obradu podataka, strojevi za umnožavanje, strojevi za spajanje)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
8480	Kalupnici za ljevaonice kovina; modelne ploče; modeli za kalupe; kalupi za kovine (osim kalupa za ingote), kovinske karbide, staklo, mineralne tvari, gumu i plastične mase	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
8482	Kuglični i valjni ležaji	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
8484	Brtve od kovinskih listova kombinirane s drugim materijalom ili od dvaju ili više slojeva kovine; setovi brtava, različitih po sastavu materijala, u vrećicama, omotima ili sličnim pakiranjima; mehaničke brtve	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
ex 8486	<ul style="list-style-type: none"> <li>— Alatni strojevi za obradu svih vrsta materijala odvajanjem materijala, laserom ili drugim svjetlosnim ili fotonskim snopom, ultrazvukom, elektroerozijom, elektrokemijskim postupkom, snopom elektrona, snopom iona ili mlazom plazme te njihovi dijelovi i pribor</li> <li>— alatni strojevi (uključujući preše) za obradu kovina savijanjem, presavijanjem, ravnanjem te njihovi dijelovi i pribor</li> <li>— alatni strojevi za obradu kamena, keramike, betona, azbestnog cementa ili sličnih mineralnih materijala ili za hladnu obradu stakla te njihovi dijelovi i pribor</li> <li>— instrumenti za označivanje, tj. aparati namijenjeni za generiranje predložaka za upotrebu pri izradi maski ili mrežica za supstrate prekrivene foto-postojanim filmom; njihovi dijelovi i pribor</li> </ul>	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
	— kalupi, za lijevanje brizganjem ili lijevanje pod pritiskom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
	— strojevi za dizanje, rukovanje, utovar ili istovar	Proizvodnja u kojoj: <ul style="list-style-type: none"> <li>— vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i</li> <li>— unutar gornjeg ograničenja, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 8431 ne prelazi 10 % cijene proizvoda fco tvornica</li> </ul>	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
8487	Dijelovi strojeva bez električnih priključaka, izolatora, svitaka, kontakata ili drugih električnih dijelova, koji nisu spomenuti ni obuhvaćeni na drugom mjestu u ovom poglavlju	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
ex poglavlje 85.	Električni strojevi i oprema te njihovi dijelovi; aparati za snimanje ili reprodukciju zvuka; aparati za snimanje ili reprodukciju televizijske slike i zvuka, njihovi dijelovi i pribor; osim:	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
8501	Elektromotori i električni generatori (osim generatorskih agregata)	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — unutar gornjeg ograničenja, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 8503 ne prelazi 10 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
8502	Električni generatorski agregati i rotacijski pretvarači (konvertori)	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — unutar gornjeg ograničenja, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnih brojeva 8501 i 8503 ne prelazi 10 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
ex 8504	Uređaji za napajanje strojeva za automatsku obradu podataka	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
ex 8517	Ostali aparati za slanje ili primanje glasa, slike ili drugih podataka, uključujući aparate za komunikaciju u bežičnoj mreži (kao što je lokalna mreža ili mreža širokog dosega), osim predajnika ili prijemnika iz tarifnih brojeva 8443, 8525, 8527 ili 8528	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — -vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica
ex 8518	Mikrofoni i njihovi stalci; zvučnici uključujući i zvučnike u zvučnim kutijama; audiofrekvencijska električna pojačala; setovi za električno pojačavanje zvuka	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
8519	Aparati za snimanje ili reprodukciju zvuka	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
8521	Aparati za snimanje ili reprodukciju slike, sa ili bez videoprijamnika	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
8522	Dijelovi i pribor prikladni za upotrebu isključivo ili uglavnom s aparatima iz tarifnih brojeva 8519 do 8521	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
8523	— nesnimljeni diskovi, vrpce, poluvodički uređaji za trajnu pohranu podataka i ostali mediji za snimanje zvuka ili drugih pojava, ali isključujući proizvode iz poglavlja 37.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
	— snimljeni diskovi, vrpce, poluvodički uređaji za trajnu pohranu podataka i ostali mediji za snimanje zvuka ili drugih pojava, ali isključujući proizvode iz poglavlja 37.	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — unutar gornjeg ograničenja, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 8523 ne prelazi 10 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
	— matrice i masteri za proizvodnju diskova, ali isključujući proizvode iz poglavlja 37.	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — unutar gornjeg ograničenja, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 8523 ne prelazi 10 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
	— kartice za oznaku za blizinu i „pametne kartice” s dva ili više elektroničkih integriranih krugova	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
	— „pametne kartice” s jednim elektroničkim integriranim krugom	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — unutar gornjeg ograničenja, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnih brojeva 8541 i 8542 ne prelazi 10 % cijene proizvoda fco tvornica postupak difuzije u kojem se oblikuju integrirani spojevi na poluvodičkoj podlozi sa selektivnim unošenjem odgovarajućeg topila (dopant), bez obzira na to je li sastavljeno i/ili testirano u državama različitim od navedenih u člancima 3. i 4.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica
8525	Odašiljači za radiodifuziju ili televiziju, neovisno imaju li ugrađen prijamnik ili aparat za snimanje ili reprodukciju zvuka; televizijske kamere, digitalne kamere i videokamere (kamkorderi)	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica
8526	Radari, uređaji za radionavigaciju i radiouređaji za daljinsko upravljanje	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica
8527	Prijamnici radiodifuzije, neovisno jesu li kombinirani, u istom kućištu, s aparatom za snimanje ili reprodukciju zvuka, odnosno sa satom	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
8528	— monitori i projektori, koji ne sadržavaju televizijski prijamnik, vrsta koje se rabe isključivo ili uglavnom u sustavima za automatsku obradu podataka iz tarifnog broja 8471	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
	— ostali monitori i projektori, koji ne sadržavaju televizijski prijamnik; televizijski prijamnici, s ugrađenim prijemnikom za radiodifuziju ili aparatom za snimanje ili reprodukciju zvuka ili slike ili bez njega	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica
8529	Dijelovi pogodni za upotrebu isključivo ili uglavnom za aparate iz tarifnih brojeva 8525 do 8528:		
	— namijenjeni isključivo ili uglavnom videouređajima za snimanje i reprodukciju	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
	— pogodni za upotrebu isključivo ili uglavnom s monitorima i projektorima, koji ne sadržavaju televizijski prijamnik, vrsta koje se rabe isključivo ili uglavnom u sustavima za automatsku obradu podataka iz tarifnog broja 8471	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — -u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
	— ostalo	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica
8535	Električni aparati za uklapanje, isklapanje, zaštitu ili spajanje električnih strujnih krugova za napon preko 1 000 V	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — unutar gornjeg ograničenja, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 8538 ne prelazi 10 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
8536	— Električni aparati za uklapanje, isklapanje, zaštitu ili spajanje električnih strujnih krugova za napon koji ne prelazi 1 000 V	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — unutar gornjeg ograničenja, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 8538 ne prelazi 10 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
	— konektori za optička vlakna, snopove optičkih vlakana ili optičke kabele		
	— od plastične mase	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
	— od keramike	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	
	— od bakra	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
8537	Ploče, pultovi, stolovi, ormari i ostali nosači, opremljeni s dva ili više aparata iz tarifnih brojeva 8535 ili 8536, za električno upravljanje ili razdiobu električne struje, uključujući one s ugrađenim instrumentima ili aparatima iz poglavlja 90., te aparati za numeričko upravljanje, osim komutacijskih aparata iz tarifnog broja 8517	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — unutar gornjeg ograničenja, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 8538 ne prelazi 10 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
ex 8541	Diode, tranzistori i slične poluvodičke naprave, osim slojeva koji još nisu izrezani u čipove	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
ex 8542	Elektronički integrirani krugovi		
	— monolitni integrirani krugovi	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — unutar gornjeg ograničenja, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnih brojeva 8541 i 8542 ne prelazi 10 % cijene proizvoda fco tvornica postupak difuzije u kojem se oblikuju integrirani spojevi na poluvodičkoj podlozi sa selektivnim unošenjem odgovarajućeg topila (dopant), bez obzira na to je li sastavljeno i/ili testirano u država različitim od navedenih u člancima 3. i 4.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica
	— multičipovi koji su dio strojeva ili aparata i koji nisu spomenuti ni obuhvaćeni na drugom mjestu u ovom poglavlju	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
	— ostalo	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — unutar gornjeg ograničenja, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnih brojeva 8541 i 8542 ne prelazi 10 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica
8544	Izolirana žica (uključujući emajliranu i anodiziranu žicu), kabeli (uključujući koaksijalne kabele) i ostali izolirani električni vodiči s konektorima ili bez konektora; kabeli od optičkih vlakana izrađeni od pojedinačno oplštenih vlakana, neovisno sadržavaju li električne vodiče ili su opremljeni konektorima ili ne	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
8545	Ugljene elektrode, ugljene četkice, ugljen za žarulje, ugljen za baterije i drugi proizvodi od grafita ili od drugih vrsta ugljika, sa ili bez kovina, vrsta koje se rabe za električne namjene	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
8546	Električni izolatori od bilo kojeg materijala	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	



HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
8547	Izolacijski dijelovi za električne strojeve, uređaje ili opremu, izrađeni u cijelosti od izolacijskih materijala ili samo s manjim dijelovima od kovina (na primjer čahure s navojem) ugrađenim za vrijeme oblikovanja isključivo za svrhe montaže, osim izolatora iz tarifnog broja 8546; elektrovodljive cijevi i njihove spojnice, od običnih kovina obloženih izolacijskim materijalom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
8548	— otpaci i ostaci od primarnih ćelija, primarnih baterija i električnih akumulatora; istrošene primarne ćelije, primarne baterije i električni akumulatori; električni dijelovi strojeva ili aparata i koji nisu spomenuti ni obuhvaćeni na drugom mjestu u ovom poglavlju	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
ex poglavlje 86.	Željezničke ili tramvajske lokomotive, vagoni i njihovi dijelovi; željeznički ili tramvajski kolosiječni sklopovi i pribor i njihovi dijelovi; mehanička (uključujući elektromehanička) prometna signalna oprema svih vrsta; osim:	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
8608	Željeznički ili tramvajski kolosiječni sklopovi i pribor; mehanička (uključujući elektromehanička) oprema za signalizaciju, sigurnost, nadzor ili upravljanje u željezničkom, tramvajskom, cestovnom prometu, u unutarnjim vodenim putovima, na parkiralištima, u lučkim postrojenjima ili na uzletištima za zrakoplove; njihovi dijelovi	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
ex poglavlje 87.	Vozila, osim željezničkih ili tramvajskih vagona i lokomotiva te njihovi dijelovi i pribor; osim:	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
8709	Radna kolica, samokretna, bez uređaja za dizanje ili rukovanje, koja se rabi u tvornicama, skladištima, lukama ili zračnim lukama za prijevoz robe na kratkim udaljenostima; vučna vozila koja se rabe na peronima željezničkih kolodvora; dijelovi navedenih vozila	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
8710	Tenkovi i druga oklopna borbeno motorna vozila, uključujući i ona opremljena naoružanjem, i njihovi dijelovi	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
8711	Motocikli (uključujući i mopede), bicikli i slična vozila s pomoćnim motorom, s bočnom prikolicom ili bez nje; bočne prikolice:		
	— s klipnim motorom (osim rotacijskih klipnih motora) obujma cilindara:		
	— do 50 cm <sup>3</sup>	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 20 % cijene proizvoda fco tvornica
	— većeg od 50 cm <sup>3</sup>	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica
	— ostalo	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
ex 8712	Bicikli bez kugličnih ležajeva	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja 8714	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
8715	Dječja kolica i njihovi dijelovi	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
8716	Prikolice i poluprikolice; ostala vozila, nesamokretna; njihovi dijelovi	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
ex poglavlje 88.	Zrakoplovi, svemirske letjelice i njihovi dijelovi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
ex 8804	Rotošuti	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući ostale materijale iz tarifnog broja 8804	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
8805	Oprema za lansiranje zrakoplova; palubni zaustavljači zrakoplova ili slična oprema; zemaljski trenažeri letenja; dijelovi navedenih proizvoda	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
Poglavlje 89.	Brodovi, čamci i ploveće konstrukcije	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, trupove broda iz tarifnog broja 8906 ne smije se upotrebljavati.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
ex poglavlje 90.	Optički, fotografski, kinematografski, mjerni i kontrolni instrumenti, instrumenti za kontrolu točnosti, medicinski ili kirurški instrumenti i aparati; njihovi dijelovi i pribor; osim:	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
9001	Optička vlakna i snopovi optičkih vlakana; kabeli od optičkih vlakana, osim onih iz tarifnog broja 8544; listovi i ploče od polarizirajućeg materijala; leće (uključujući kontaktne leće), prizme, zrcala i ostali optički elementi, od bilo kojeg materijala, nemontirani, osim takvih optičkih neobrađenih staklenih elemenata	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
9002	Leće, prizme, zrcala i ostali optički elementi, od bilo kojeg materijala, montirani, koji su dijelovi ili pribor instrumenata ili aparata, osim takvih optičkih neobrađenih staklenih elemenata	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
9004	Naočale i slični proizvodi, korektivni, zaštitni ili ostali	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
ex 9005	Dalekozori (s jednim ili dva objektiva), ostali optički teleskopi i njihova postolja; osim astronomskih refrakcijskih teleskopa i njihovih postolja	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda, — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
ex 9006	Fotografski aparati (osim kinematografskih kamera); fotografske bljeskalice i žarulje-bljeskalice, osim žarulja s električnim paljenjem	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda, — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
9007	Kinematografske kamere i projektori, neovisno imaju li ugrađene aparate za snimanje ili reprodukciju zvuka ili ne	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda, — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
9011	Optički mikroskopi, uključujući one za mikrofotografiju, mikrokinofotografiju ili mikroprojekciju	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda, — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
ex 9014	Ostali instrumenti i aparati za navigaciju	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
9015	Instrumenti i aparati za geodetsku izmjeru zemljišta (uključujući fotogrametriju), hidrografiju, oceanografiju, hidrologiju, meteorologiju ili geofiziku, osim kompasa; daljinomjeri	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
9016	Vage osjetljivosti od 5 centigrama ili finije, sa ili bez utega	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
9017	Instrumenti za crtanje, obilježavanje ili matematičko računanje (na primjer aparati za crtanje, pantografi, kutomjeri, pribor za crtanje u setu, logaritamska računala, kalkulatori u obliku okrugle ploče); instrumenti za mjerenje dužine, namijenjeni držanju u ruci (npr. mjerne šipke i vrpce, mikrometerska mjerila, pomična mjerila), koji nisu spomenuti ni obuhvaćeni na drugom mjestu u ovom poglavlju	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
9018	Instrumenti i aparati namijenjeni upotrebi u medicini, kirurgiji, zubarstvu ili veterini, uključujući scintigrafske i druge elektromedicinske aparate te instrumente za ispitivanje vida:		
	— zubarski stolci s ugrađenom zubarskom opremom ili uređajem za ispiranje usta vodom	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući ostale materijale iz tarifnog broja 9018	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
	— ostalo	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica
9019	Aparati za mehanoterapiju; aparati za masažu; aparati za psihološka ispitivanja; aparati za ozonoterapiju, oksigenoterapiju, aerosolterapiju, umjetno disanje ili ostali terapijski dišni aparati	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica
9020	Ostali dišni aparati i plinske maske, osim zaštitnih maski bez mehaničkih dijelova ili izmjenjivih filtera	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica
9024	Strojevi i aparati namijenjeni ispitivanju tvrdoće, vlačne ili tlačne čvrstoće, elastičnosti ili ostalih mehaničkih svojstava materijala (npr. kovina, drva, tekstila, papira, plastičnih masa)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
9025	Hidrometri i slični plutajući instrumenti, termometri, pirometri, barometri, higrometri i psihrometri, s registratorom ili bez njega te kombinacije tih instrumenata	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
9026	Instrumenti i aparati za mjerenje ili provjeru protoka, razine, tlaka ili ostalih promjenjivih veličina tekućine ili plinova (na primjer mjerači protoka, pokazivači razine, manometri, mjerila količine topline), osim instrumenata i aparata iz tarifnih brojeva 9014, 9015, 9028 ili 9032	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
9027	Instrumenti i aparati za fizikalne ili kemijske analize (na primjer polarimetri, refraktometri, spektrometri, aparati za analizu plina ili dima); instrumenti i aparati za mjerenje ili provjeru viskoznosti, poroznosti, ekspanzije, površinskog napona i slično; instrumenti i aparati za kalorimetrijska, akustična i fotometrijska mjerenja ili provjeru (uključujući ekspozimetre); mikrotomi	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
9028	Mjerila potrošnje ili proizvodnje plina, tekućine ili elektriciteta, uključujući mjerila za njihovo baždarenje:		
	— dijelovi i pribor	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
	— ostalo	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
9029	Brojila okretaja, brojila proizvodnje, taksimetri, brojila kilometara, brojila koraka i slično; pokazivači brzine i sprave za mjerenje brzine, osim onih iz tarifnog broja 9014 ili 9015; stroboskopi	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
9030	Osciloskopi, spektralni analizatori i ostali instrumenti i aparati za mjerenje ili provjeru električnih veličina, osim mjerila iz tarifnog broja 9028; instrumenti i aparati za mjerenje ili otkrivanje alfa, beta, gama, rendgenskih, svemirskih ili ostalih ionizirajućih zračenja	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
9031	Instrumenti, uređaji i strojevi za mjerenje ili provjeru, koji nisu spomenuti ni obuhvaćeni na drugom mjestu u ovom poglavlju; projektori profila	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
9032	Instrumenti i aparati za automatsku regulaciju ili upravljanje	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
9033	Dijelovi i pribor (koji nisu spomenuti ni obuhvaćeni na drugom mjestu u ovom poglavlju) za strojeve, uređaje, instrumente ili aparate iz poglavlja 90.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
ex poglavlje 91.	Satovi i njihovi dijelovi; osim:	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
9105	Ostali satovi	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
9109	Satni mehanizmi, kompletni i sastavljeni	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prelazi vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
9110	Kompletni satni mehanizmi (za osobne ili druge satove) nesastavljeni ili djelomično sastavljeni (satni mehanizmi u setovima); nekompletni satni mehanizmi (za osobne ili druge satove), sastavljeni; grubo kompletirani mehanizmi za satove (osobne ili druge)	Proizvodnja u kojoj: — vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica i — unutar gornjeg ograničenja, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 9114 ne prelazi 10 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
9111	Kutije za osobne satove i dijelovi kućišta	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica



HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
9112	Kućišta za ostale satove i kućišta slične vrste za ostalu robu iz ovog poglavlja te njihovi dijelovi	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica
9113	Remeni i narukvice za ručne satove i dijelovi za remene i narukvice:		
	— od obične kovine, pozlaćeni, posrebreni, platinirani ili presvućeni plemenitim kovinama	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
	— ostalo	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
Poglavlje 92.	Glazbeni instrumenti; dijelovi i pribor za te proizvode	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica	
Poglavlje 93.	Oružje i streljivo; njihovi dijelovi i pribor	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
ex poglavlje 94.	Pokućstvo; oprema za postelje, madraci, nosači madraca, jastuci i slični punjeni proizvodi; svjetiljke i ostala rasvjetna tijela, koja nisu drugdje spomenuta ni uključena; osvjetljeni znakovi, osvjetljene pločice s imenima ili slično; montažne zgrade; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
ex 9401 i ex 9403	Pokućstvo od običnih kovina presvućeno netapećiranom pamučnom tkaninom težine do najviše 300 g/m <sup>2</sup>	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda ili proizvodnja od pamučnih tkanina već proizvedenih u oblicima spremnima za upotrebu s materijalima iz tarifnih brojeva 9401 ili 9403, pod uvjetom da:	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 40 % cijene proizvoda fco tvornica
		— vrijednost tkanine ne prelazi 25 % cijene proizvoda fco tvornica, i — svi ostali upotrijebljeni materijali su s podrijetlom i razvrstani unutar tarifnog broja različitog od tarifnih brojeva 9401 ili 9403	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom
(1)	(2)	(3) ili (4)
9405	Svjetiljke i ostala rasvjetna tijela, uključujući reflektore i njihove dijelove, koji nisu spomenuti ni uključeni na drugom mjestu; osvijetljeni znakovi, osvijetljene pločice s imenima i slično, sa stalno učvršćenim izvorom svjetlosti, i njihovi dijelovi koji nisu drugdje spomenuti ni obuhvaćeni	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica
9406	Montažne zgrade	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica
ex poglavlje 95.	Igračke, rekviziti za društvene igre i šport; njihovi dijelovi i pribor; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda
ex 9503	Ostale igračke; umanjeni modeli i slični modeli za igru, uključujući s pogonom; slagalice svih vrsta	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica
ex 9506	Palice za golf i njihovi dijelovi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, grubo oblikovani blokovi za izradu glava za palice za golf mogu se upotrijebiti.
ex poglavlje 96.	Razni gotovi proizvodi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda
ex 9601 i ex 9602	Proizvodi životinjskog, biljnog ili mineralnog podrijetla, za rezbarjenje	Proizvodnja od materijala za rezbarjenje iz istih tarifnih brojeva kao i proizvod
ex 9603	Metle i četke (osim metla i metlica od grančica i četki od dlake vjeverica i lasica), ručno pogonjene mehaničke naprave za čišćenje poda, bez motora, jastučići za nanošenje boje i soboslikarski valjci; brisači za podove i pahalice (sa spužvastom glavom)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica
9605	Putni setovi za osobnu toaletu, šivanje ili čišćenje cipela ili odjeće	Svaki proizvod u setu mora zadovoljavati određeno pravilo koje vrijedi i kada nije u setu. Međutim, set može sadržavati i proizvode bez podrijetla, ali pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne prelazi 15 % cijene proizvoda fco tvornica.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Prerada ili obrada, obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3) ili (4)	
9606	Dugmad, kopčice koje se zatvaraju utiskivanjem ili na drugi način, dugmad za presvlačenje i ostali dijelovi tih proizvoda; nedovršena dugmad	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
9608	Kemijske olovke; flomasteri i markeri s vrhom od pusta ili drugog poroznog materijala; nalivpera i slična pera na punjenje; pera za kopiranje; tehničke olovke; držala za pera, držala za olovke i slična držala; dijelovi (uključujući kape i klipse) navedenih proizvoda, osim onih iz tarifnog broja 9609	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda. Međutim, pera i njihovi vrhovi iz istog tarifnog broja kao i proizvod mogu se upotrijebiti	
9612	Vrpce za pisaae strojeve ili slične vrpce, natopljene tiskarskom bojom ili drukčije pripremljene za davanje otisaka, neovisno jesu li na svicima ili u patronama ili ne; jastučići za žigove, neovisno jesu li natopljeni tintom ili ne, s kutijom ili bez kutije	Proizvodnja: — od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda i — u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prelazi 50 % cijene proizvoda fco tvornica	
ex 9613	Upaljači s električnom iskrom (piezo)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 9613 ne prelazi 30 % cijene proizvoda fco tvornica	
ex 9614	Lule za pušenje i glave lula	Proizvodnja od grubo obrađenih blokova	
Poglavlje 97.	Umjetnička djela, kolekcionarski predmeti i starine (antikviteti)	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda	

(1) Za posebne uvjete povezane sa „specifičnim procesima” vidjeti uvodne napomene 7.1. i 7.3.

(2) Za posebne uvjete povezane sa „specifičnim procesima” vidjeti uvodnu napomenu 7.2..

(3) Napomenom 3. uz poglavlje 32. određuje se da su ti pripravnici oni kakvi se koriste za bojenje bilo kakvog materijala, odnosno koji su namijenjeni kao sastojci u proizvodnji pripravaka za bojenje, pod uvjetom da nisu uvršteni u drugi tarifni broj u poglavlju 32.

(4) „Skupina” podrazumijeva bilo koji dio tarifnog broja odvojen od ostatka točkom i zarezom.

(5) U slučaju proizvoda sastavljenih od materijala razvrstanih i u tarifne brojeve od 3901 do 3906, s jedne strane, i u tarifne brojeve od 3907 do 3911, s druge strane, ovo se ograničenje primjenjuje samo na onu skupinu materijala koja u tom proizvodu prevladava po težini.

(6) Sljedeće se folije smatraju jako prozirnim: folije čije je optičko zamućenje, mjereno u skladu s ASTM-D 1003-16 Gardner Hazemeter (tj. Hazefaktor), manje od 2 %.

(7) Za posebne uvjete povezane s proizvodima od mješavine tekstilnih materijala vidjeti uvodnu napomenu 5.

(8) Upotreba tog materijala ograničena je na proizvodnju tkanina kakve se koriste za strojeve za proizvodnju papira.

(9) Vidjeti uvodnu napomenu 6.

(10) U vezi s pletenim i kačkanim proizvodima koji nisu elastični ili gumirani, dobiveni šivanjem ili spajanjem dijelova pletenih ili kačkanih tkanina (rezanih ili odmah oblikovanih) vidjeti uvodnu napomenu 6.

(11) SEMI – Institut za poluvodičku opremu i materijale (*Semiconductor Equipment and Materials Institute Incorporated*).

(12) Ovo pravilo vrijedi do 31.12.2005.

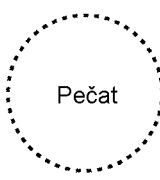
## PRILOG III. PROTOKOLU II.

**OGLEDNI PRIMJERC I POTVRDE O PROMETU ROBE EUR.1 I ZAHTJEV ZA POTVRDU O PROMETU ROBE EUR.1**

## Upute za tiskanje

1. Svaki obrazac ima dimenzije 210 × 297 mm; pri tome je dopušteno odstupanje po duljini od najviše minus 5 mm ili plus 8 mm. Obvezatna je upotreba bijelog papira, veličine za pisanje, koji je bez dodatnih premaza težak najmanje 25 g/m<sup>2</sup>. U pozadini mora imati tiskani *guilloche* uzorak u zelenoj boji na kojemu se vidjeti svako krivotvorenje mehaničkim ili kemijskim sredstvima.
2. Nadležna tijela stranaka mogu zadržati pravo samostalnog tiskanja obrazaca ili ih mogu dati u tisak ovlaštenim tiskarama. U drugom slučaju svaki obrazac sadržava naznaku tog ovlaštenja. Svaki obrazac sadržava naziv i adresu tiskare ili oznaku s pomoću koje je moguće identificirati tiskaru. Također mora sadržavati otisnut ili na drugi način naznačen serijski broj po kojemu ga se može identificirati.

## POTVRDA O PROMETU ROBE

1. <b>Izvoznik</b> (naziv, puna adresa, zemlja)	<b>EUR.1 br. A 000.000</b>	
	Prije ispunjavanja obrasca vidjeti napomene na poleđini.	
3. <b>Primatelj</b> (naziv, puna adresa, zemlja) (neobvezan podatak)	2. <b>Potvrda se koristi u povlaštenoj trgovini između</b> ..... <b>i</b> ..... (unijeti odgovarajuće zemlje, skupine zemalja ili područja)	
	4. <b>Zemlja, skupina zemalja ili područje na kojemu se proizvode smatra proizvodima s podrijetlom</b>	5. <b>Zemlja, skupina zemalja ili područje na koje se roba šalje</b>
6. <b>Podaci o prijevozu</b> (neobvezan podatak)	7. <b>Napomene</b>	
8. <b>Broj stavke; oznake i brojevi; broj i vrsta paketa</b> <sup>(1)</sup> ; opis robe	9. <b>Bruto masa (kg) ili druga količinska oznaka (litra, m<sup>3</sup> itd.)</b>	10. <b>Računi</b> (neobvezan podatak)
11. <b>CARINSKA POTVRDA</b>  <i>Ovjerena izjava</i> Izvozna isprava <sup>(2)</sup> Obrazac ..... br. .... od ..... Carinarnica ..... Zemlja ili područje izdavanja ..... ..... <i>(Mjesto i datum)</i> ..... <i>(Potpis)</i>	 Pečat	12. <b>IZJAVA IZVOZNIKA</b>  Ja, dolje potpisani, izjavljujem da prethodno opisana roba ispunjava uvjete potrebne za izdavanje ove potvrde.  ..... <i>(Mjesto i datum)</i> ..... <i>(Potpis)</i>
<sup>(1)</sup> Ako roba nije pakirana, navesti broj artikala ili navesti „rasuto“, već prema slučaju. <sup>(2)</sup> Ispuniti samo kada to zahtijevaju propisi zemlje izvoznice ili područja izvoza.		

<p>13. <b>ZAHTJEV ZA PROVJERU</b>, upućuje se</p>	<p>14. <b>REZULTAT PROVJERE</b></p>
<p>Traži se provjera vjerodostojnosti i točnosti ove potvrde</p> <p>..... (Mjesto i datum)</p> <p>..... (Potpis)</p> <p style="text-align: center;">Pečat</p>	<p>Izvršenom provjerom ustanovljeno je da je ovu potvrdu <sup>(1)</sup></p> <p><input type="checkbox"/> izdala navedena carinarnica i da su podaci u njoj točni</p> <p><input type="checkbox"/> da ova potvrda ne ispunjava potrebne uvjete u pogledu vjerodostojnosti i točnosti (vidjeti napomene u dodatku)</p> <p>..... (Mjesto i datum)</p> <p>..... (Potpis)</p> <p>..... Pečat</p> <p><sup>(1)</sup> Upisati X u odgovarajuće polje.</p>

## NAPOMENE

- Potvrde ne smiju sadržavati izbrisane dijelove ili riječi napisane jedna preko druge. Sve izmjene unose se tako da se netočni podaci precrtaju i da se dodaju potrebni ispravci. Takve izmjene mora parafirati osoba koja je ispunila potvrdu i moraju ih ovjeriti carinska tijela zemlje ili područja izdavanja.
- Između unosa u potvrdi ne smije biti praznih prostora, a svakoj stavci mora prethoditi broj stavke. Neposredno ispod posljednje stavke mora se povući vodoravna crta. Neiskorišteni se prostor mora precrtati na način da se onemogući naknadno upisivanje podataka.
- Roba mora biti opisana u skladu s trgovačkom praksom i dovoljno detaljno kako bi je se moglo identificirati;

## ZAHTJEV ZA POTVRDU O PROMETU ROBE

1. <b>Izvoznik</b> (naziv, puna adresa, zemlja)	<b>EUR.1 br. A 000.000</b>	
	Prije ispunjavanja obrasca vidjeti napomene na poleđini.	
3. <b>Primatelj</b> (naziv, puna adresa, zemlja) (neobvezan podatak)	2. <b>Zahtjev za izdavanje potvrde koja se koristi u povlaštenoj trgovini između</b> ..... i ..... (unijeti odgovarajuće zemlje, skupine zemalja ili područja)	
	4. <b>Zemlja, skupina zemalja ili područje na kojemu se proizvode smatra proizvodima s podrijetlom</b>	5. <b>Zemlja, skupina zemalja ili područje na koje se roba šalje</b>
6. <b>Podaci o prijevozu</b> (neobvezan podatak)	7. <b>Napomene</b>	
8. <b>Broj stavke; oznake i brojevi; broj i vrsta paketa</b> <sup>(1)</sup> <b>Opis robe</b>	9. <b>Bruto masa (kg) ili druga količinska oznaka (litra, m<sup>3</sup> itd.)</b>	10. <b>Računi</b> (neobvezan podatak)
<sup>(1)</sup> Ako roba nije pakirana, navesti broj artikala ili navesti „rasuto“, već prema slučaju.		

## IZJAVA IZVOZNIKA

Ja, dolje potpisani, izvoznik robe opisane na poledini,

IZJAVLJUJEM da roba ispunjava uvjete potrebne za izdavanje priložene potvrde;

NAVODIM sljedeće okolnosti na temelju kojih roba ispunjava prethodno navedene uvjete:

.....  
.....  
.....  
.....

PODNOŠIM sljedeće dokazne isprave <sup>(1)</sup>:

.....  
.....  
.....  
.....

OBVEZUJEM SE na zahtjev nadležnih tijela podnijeti sve mjerodavne dokaze koje ta tijela mogu zatražiti radi izdavanja priložene potvrde te se obvezujem prihvatiti, prema potrebi, svaki potreban pregled svojih poslovnih knjiga i svaku provjeru postupka proizvodnje prethodno navedene robe koje provode navedena tijela;

TRAŽIM izdavanje priložene potvrde za ovu robu.

(Mjesto i datum)

.....

(Potpis)

.....

\_\_\_\_\_

<sup>(1)</sup> Na primjer, uvozne isprave, potvrde o prometu robe, račune, izjave proizvođača itd. koji se pozivaju na proizvode upotrijebljene u proizvodnji ili na robu ponovno izvezenu u istu državu.



## PRILOG IV. PROTOKOLU II.

## TEKST IZJAVE O PODRIJETLU

Izjava o podrijetlu, čiji se tekst navodi u nastavku, mora se sastaviti u skladu s bilješkama. Međutim, bilješke nije potrebno ponovno navoditi.

## Bugarska inačica

Износителят на продуктите, обхванати от този документ (митническо разрешение № ... <sup>(1)</sup>) декларира, че освен където ясно е отбелязано друго, тези продукти са с ... преференциален произход <sup>(2)</sup>.

## Španjolska inačica

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera nº ... <sup>(1)</sup>) declara que, salvo indicación en sentido contrario, estos productos gozan de un origen preferencial ... <sup>(2)</sup>.

## Češka inačica

Vývozce výrobků uvedených v tomto dokumentu (číslo povolení ... <sup>(1)</sup>) prohlašuje, že kromě zřetelně označených mají tyto výrobky preferenční původ v ... <sup>(2)</sup>.

## Danska inačica

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument, (toldmyndighedernes tilladelse nr. ... <sup>(1)</sup>), erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i ... <sup>(2)</sup>.

## Njemačka inačica

Der Ausführer (Ermächtigter Ausführer; Bewilligungs-Nr. ... <sup>(1)</sup>) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anderes angegeben, präferenzbegünstigte ... <sup>(2)</sup> Ursprungswaren sind.

## Estonska inačica

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (tollikinnitus nr. ... <sup>(1)</sup>) deklareerib, et need tooted on ... <sup>(2)</sup> sooduspäritoluga, välja arvatud juhul, kui on selgelt näidatud teisiti.

## Grčka inačica

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (άδεια τελωνείου υπ' αριθ. ... <sup>(1)</sup>) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησιακής καταγωγής ... <sup>(2)</sup>.

## Francuska inačica

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière n° ... <sup>(1)</sup>) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle ... <sup>(2)</sup>.

## Hrvatska inačica

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br... <sup>(1)</sup>) izjavljuje da su, osim ako je drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi... <sup>(2)</sup> preferencijalnog podrijetla.

## Talijanska inačica

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale n. ... <sup>(1)</sup>) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale ... <sup>(2)</sup>.

## Latvijska inačica

To produktu eksportētājs, kuri ietverti šajā dokumentā (muitas atļauja Nr. ... <sup>(1)</sup>), deklarē, ka, izņemot tur, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir preferenciāla izcelsme ... <sup>(2)</sup>.

## Litavska inačica

Šiame dokumente išvardytų produktų eksportuotojas (muitinės liudijimo Nr. ... <sup>(1)</sup>) deklaruoja, kad, jeigu kitaip nenurodyta, tai yra ... <sup>(2)</sup> preferencinės kilmės produktai.

## Mađarska inačica

A jelen okmányban szereplő áruk exportőre (vámfelhatalmazási szám: ... <sup>(1)</sup>) kijelentem, hogy eltérő egyértelmű jelzés hiányában az áruk preferenciális ... <sup>(2)</sup> származásúak.

## Malteška inačica

L-esportatur tal-prodotti koperti b'dan id-dokument (awtorizzazzjoni tad-dwana nru. ... <sup>(1)</sup>) jiddikjara li, hlief fejn indikat b'mod ċar li mhux hekk, dawn il-prodotti huma ta' oriġini preferenzjali ... <sup>(2)</sup>.

## Nizozemska inačica

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning nr. ... <sup>(1)</sup>), verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële ... oorsprong zijn <sup>(2)</sup>.

## Poljska inačica

Eksporter produktów objętych tym dokumentem (upoważnienie władz celnych nr ... <sup>(1)</sup>) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają ... <sup>(2)</sup> preferencyjne pochodzenie.

## Portugalska inačica

O abaixo-assinado, exportador dos produtos abrangidos pelo presente documento (autorização aduaneira n.º ... <sup>(1)</sup>), declara que, salvo indicação expressa em contrário, estes produtos são de origem preferencial ... <sup>(2)</sup>.

## Rumunjska inačica

Exportatorul produselor ce fac obiectul acestui document (autorizația vamală nr. ... <sup>(1)</sup>) declară că, exceptând cazul în care în mod expres este indicat altfel, aceste produse sunt de origine preferențială ... <sup>(2)</sup>.

## Slovenska inačica

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom (pooblastilo carinskih organov št ... <sup>(1)</sup>) izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialno ... <sup>(2)</sup> poreklo.

## Slovačka inačica

Vývozca výrobkov uvedených v tomto dokumente (číslo povolenia ... <sup>(1)</sup>) vyhlasuje, že okrem zreteľne označených, majú tieto výrobky preferenčný pôvod v ... <sup>(2)</sup>.

## Finska inačica

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin lupa n:o ... <sup>(1)</sup>) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja ... alkuperätuotteita <sup>(2)</sup>.

## Švedska inačica

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd nr. ... <sup>(1)</sup>) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande ... ursprung <sup>(2)</sup>.

## Engleska inačica

The exporter of the products covered by this document (customs authorization No ... <sup>(1)</sup>) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ... <sup>(2)</sup> preferential origin.

## Inačica Republike Moldove

Exportatorul produselor ce fac obiectul acestui document (autorizația vamală nr. ... <sup>(1)</sup>) declară că, exceptând cazul în care în mod expres este indicat altfel, aceste produse sunt de origine preferențială ... <sup>(2)</sup>.

..... <sup>(3)</sup>

(Mjesto i datum)

..... <sup>(4)</sup>

(Potpis izvoznika; osim toga mora biti čitko navedeno ime osobe koja je potpisala izjavu.)

<sup>(1)</sup> Ako izjavu o podrijetlu sastavlja ovlašteni izvoznik, broj ovlaštenja ovlaštenog izvoznika mora biti upisan ovdje. Ako izjavu o podrijetlu ne sastavlja ovlašteni izvoznik, riječi u zagradama se ispuštaju ili se prostor ostavlja praznim.

<sup>(2)</sup> Podrijetlo proizvoda mora biti navedeno. Ako se izjava o podrijetlu djelomično ili u cijelosti odnosi na proizvode podrijetlom iz Ceute i Melille, izvoznik to mora jasno naznačiti u dokumentu u kojem se sastavlja izjava simbolom „CM”.

<sup>(3)</sup> Ti navodi mogu biti ispušteni ako su podaci sadržani u samom dokumentu.

<sup>(4)</sup> U slučajevima kada izvoznik ne mora vlastoručno potpisati izjavu, izuzeće potpisa podrazumijeva i izuzeće od navođenja imena potpisnika.

**ZAJEDNIČKA IZJAVA****O KNEŽEVINI ANDORI**

1. Proizvode podrijetlom iz Kneževine Andore obuhvaćene poglavljima od 25. do 97. Harmoniziranog sustava Republika Moldova prihvaća kao proizvode podrijetlom iz Europske unije u smislu ovog Sporazuma.
  2. Protokol II. o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i načinima administrativne suradnje primjenjuje se *mutatis mutandis* za potrebe definiranja statusa proizvoda s podrijetlom iz stavka 1.
-

**ZAJEDNIČKA IZJAVA****O REPUBLICI SAN MARINU**

1. Proizvode podrijetlom iz Republike San Marina Republika Moldova prihvaća kao proizvode podrijetlom iz Europske unije u smislu ovog Sporazuma.
  2. Protokol II. o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i načinima administrativne suradnje primjenjuje se *mutatis mutandis* za potrebe definiranja statusa proizvoda s podrijetlom iz stavka 1.
-

**ZAJEDNIČKA IZJAVA****O REVIZIJI PRAVILA O PODRIJETLU SADRŽANIH U PROTOKOLU II. O DEFINICIJI POJMA „PROIZVODI S PODRIJETLOM” I NAČINIMA ADMINISTRATIVNE SURADNJE**

1. Stranke su suglasne preispitati pravila o podrijetlu sadržana u Protokolu II. o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i načinima administrativne suradnje te raspraviti potrebne izmjene na zahtjev bilo koje stranke. Pri takvim raspravama stranke uzimaju u obzir razvoj tehnologija, proizvodne postupke, fluktuacije cijena i sve ostale čimbenike kojima bi se mogle opravdati promjene pravila.
2. Prilog II. Protokolu II. o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i načinima administrativne suradnje prilagođavat će se u skladu s redovitim izmjenama Harmoniziranog sustava.

---

**PROTOKOL III.****O UZAJAMNOJ ADMINISTRATIVNOJ POMOĆI U CARINSKIM PITANJIMA***Članak 1.***Definicije**

Za potrebe ovog Protokola:

- (a) „carinsko zakonodavstvo” znači svaki pravni ili regulatorni propis koji se primjenjuje na područjima stranaka, a kojom se uređuju uvoz, izvoz i provoz robe te njezino stavljanje pod bilo koji carinski režim ili postupak, uključujući mjere njihove zabrane, ograničavanja i kontrole;
- (b) „podnositelj molbe” znači nadležno administrativno tijelo koje podnosi molbu za pomoć na temelju ovog Protokola i koje je ugovorna stranka odredila u tu svrhu;
- (c) „primatelj molbe” znači nadležno administrativno tijelo koje prima molbu za pomoć na temelju ovog Protokola i koje je ugovorna stranka odredila u tu svrhu;
- (d) „osobni podaci” znači sve informacije koje se odnose na identificiranog pojedinca ili pojedinca kojeg se može identificirati;
- (e) „postupanje koje predstavlja povredu carinskog zakonodavstva” znači svaka povreda ili pokušaj povrede carinskog zakonodavstva.

*Članak 2.***Područje primjene**

1. Stranke, u područjima svoje nadležnosti te na način i pod uvjetima utvrđenima u ovom Protokolu, pomažu jedna drugoj kako bi osigurale pravilnu primjenu svojeg carinskog zakonodavstva, posebno sprečavanjem, istraživanjem i suzbijanjem postupanja koja predstavljaju povredu carinskog zakonodavstva.
2. Pomoć u carinskim pitanjima, na način kako je predviđeno u ovom Protokolu, primjenjuje se na sva administrativna tijela stranaka koja su nadležna za primjenu ovog Protokola. Ona ne dovodi u pitanje pravila kojima se uređuje uzajamna pomoć u kaznenim stvarima. Također ne obuhvaća razmjenu informacija koje su dobivene izvršavanjem ovlasti na temelju zahtjeva sudskih tijela, osim ako ta tijela odobre priopćivanje tih informacija.
3. Pomoć u naplati carina, poreza ili novčanih kazni nije obuhvaćena ovim Protokolom.

*Članak 3.***Pomoć na temelju molbe**

1. Na temelju molbe podnositelja, primatelj molbe pruža podnositelju molbe sve relevantne informacije koje mu mogu omogućiti da osigura pravilnu primjenu carinskog zakonodavstva, uključujući i informacije o uočenim ili planiranim aktivnostima koje jesu ili bi mogle biti postupanja koja predstavljaju povredu carinskog zakonodavstva.
2. Na temelju molbe podnositelja molbe primatelj molbe obavješćuje prethodno navedenog:
  - (a) je li roba, izvezena iz područja jedne od stranaka, propisno uvezena na područje druge stranke, navodeći, prema potrebi, carinski postupak koji je primijenjen na robu;
  - (b) je li roba, uvezena na područje jedne od stranaka, propisno izvezena iz područja druge stranke, navodeći, prema potrebi, carinski postupak koji je primijenjen na robu.
3. Na temelju molbe podnositelja molbe primatelj molbe, u okviru vlastitih zakonskih ili regulatornih odredbi, poduzima potrebne mjere kako bi osigurao poseban nadzor:
  - (a) fizičkih ili pravnih osoba u odnosu na koje postoje opravdani razlozi za pretpostavku da su bile ili su trenutačno uključene u postupanja koja predstavljaju povredu carinskog zakonodavstva;
  - (b) mjesta na kojima je roba pohranjena ili može biti pohranjena na takav način da postoje opravdani razlozi za pretpostavku da je ta roba namijenjena za upotrebu u postupanjima koja predstavljaju povredu carinskog zakonodavstva;

- (c) robe koja se prevozi ili se može prevoziti na takav način da postoje opravdani razlozi za pretpostavku da je namijenjena za upotrebu u postupanjima koja predstavljaju povrede carinskog zakonodavstva;
- (d) prijevoznih sredstava koja se upotrebljavaju ili se mogu upotrebljavati na takav način da postoje opravdani razlozi za pretpostavku da su namijenjena za upotrebu u postupanjima koja predstavljaju povrede carinskog zakonodavstva.

#### Članak 4.

### Spontana pomoć

Stranke pomažu jedna drugoj, na vlastitu inicijativu i u skladu sa svojim pravnim ili regulatornim propisima, ako smatraju da je to neophodno za pravilnu primjenu carinskog zakonodavstva, naročito pružanjem informacija koje se odnose na:

- (a) aktivnosti koje jesu ili izgledaju kao postupanja koja predstavljaju povrede carinskog zakonodavstva i koje bi mogle biti od interesa za drugu stranku;
- (b) nove načine ili metode primijenjene pri provedbi postupanja koja predstavljaju povrede carinskog zakonodavstva;
- (c) robu za koju se zna da je predmet postupanja koja predstavljaju povrede carinskog zakonodavstva;
- (d) fizičke ili pravne osobe za koje postoje opravdani razlozi za pretpostavku da su bile ili su trenutačno uključene u postupanja koja predstavljaju povrede carinskog zakonodavstva;
- (e) prijevozna sredstva za koja postoje opravdani razlozi za pretpostavku da su bila upotrebljavana ili se trenutačno upotrebljavaju, ili bi se mogla upotrijebiti za postupanja koja predstavljaju povrede carinskog zakonodavstva.

#### Članak 5.

### Isporuka i obavješćivanje

1. Na temelju molbe podnositelja molbe primatelj molbe, u skladu s vlastitim pravnim ili regulatornim odredbama koje se primjenjuju na to tijelo, poduzima sve potrebne mjere kako bi adresatu s boravištem odnosno poslovnim nastanom na području primatelja zahtjeva dostavio sve dokumente ili ga obavijestio o svim odlukama koje potječu od podnositelja molbe i koje ulaze u područje primjene ovog Protokola.
2. Molbe za dostavu dokumenata ili obavijesti o odlukama sastavljaju se u pisanom obliku na službenom jeziku primatelja molbe ili na jeziku koji je njemu prihvatljiv.

#### Članak 6.

### Oblik i sadržaj molbi za pomoć

1. Molbe na temelju ovog Protokola sastavljaju se u pisanom obliku. Uz njih se prilažu dokumenti koji su potrebni za ispunjavanje molbi. Moguće je, kada je to potrebno zbog hitnosti situacije, prihvatiti i usmene molbe koje se odmah moraju potvrditi u pisanom obliku.
2. Molbe iz stavka 1. sadržavaju sljedeće informacije:
  - (a) podnositelj molbe;
  - (b) zatražena mjera;
  - (c) predmet i razlog molbe;
  - (d) zakonske ili regulatorne odredbe i drugi uključeni pravni elementi;
  - (e) što je moguće preciznije i sveobuhvatnije naznake o fizičkim ili pravnim osobama koje su predmet istraga; i
  - (f) sažetak relevantnih činjenica i već poduzetih istraga.



3. Molbe se dostavljaju u pisanom obliku na službenom jeziku primatelja molbe ili na jeziku koji je njemu prihvatljiv. Taj se zahtjev ne primjenjuje na dokumente koji se molbi prilažu u skladu sa stavkom 1.
4. Ako molba ne ispunjava formalne pretpostavke navedene u ovom članku, moguće je zatražiti njezin ispravak ili dopunu, a u međuvremenu je moguće odrediti primjenu mjera predostrožnosti.

#### Članak 7.

##### **Rješavanje molbe**

1. Kako bi udovoljio molbi za pomoć, primatelj molbe, u granicama svoje nadležnosti i raspoloživih resursa, postupao kao da djeluje u vlastitom interesu ili na zahtjev drugih tijela iste stranke dostavljanjem informacija koje primatelj molbe već posjeduje, provođenjem odgovarajućih istraga ili organiziranjem njihovoga provođenja. Ova se odredba primjenjuje i na svako drugo tijelo na koje je primatelj molbe naslovio molbu ako ne može djelovati sâm.
2. Molbe za pomoć rješavaju se bez odgađanja u skladu sa zakonskim ili regulatornim odredbama stranke koja je molbu primila.
3. Dužnosnici jedne stranke, ovlaštteni na odgovarajući način, uz suglasnost druge uključene stranke i podložno uvjetima koje ta stranka utvrdi, mogu biti prisutni u uredima primatelja molbe ili drugog predmetnog tijela u skladu sa stavkom 1., kako bi pribavili informacije koje se odnose na aktivnosti koje predstavljaju ili koje bi mogle predstavljati postupanja koja predstavljaju povrede carinskog zakonodavstva i koje su podnositelju molbe potrebne za potrebe ovog Protokola.
4. Dužnosnici jedne stranke, ovlaštteni na odgovarajući način, uz suglasnost druge stranke i podložno uvjetima koje ta stranka odredi, mogu biti prisutni tijekom istraga koje se provode na području te stranke.

#### Članak 8.

##### **Oblik u kojem se šalju informacije**

1. Primatelj molbe podnositelju molbe šalje rezultate istrage u pisanom obliku zajedno s relevantnim dokumentima, ovjerenim preslikama ili drugim predmetima.
2. Te informacije mogu biti u elektroničkom obliku.
3. Izvorni se dokumenti šalju jedino na zahtjev u slučajevima kada ovjerene preslike ne bi bile dovoljne. Ti se izvornici vraćaju prvom prilikom.

#### Članak 9.

##### **Izuzeca od obveze pružanja pomoći**

1. Pomoć može biti odbijena ili uvjetovana ispunjavanjem određenih uvjeta ili pretpostavki u slučaju kada stranka smatra da bi pomoć na temelju ovog Protokola:
  - (a) vjerojatno narušila suverenitet Republike Moldove ili države članice od koje je zatraženo pružanje pomoći u okviru ovog Protokola;
  - (b) vjerojatno narušila javni poredak, sigurnost ili ostale bitne interese, posebno u slučajevima navedenima u članku 10. stavku 2. ovog Protokola; ili
  - (c) povrijedila industrijsku, trgovačku ili poslovnu tajnu.
2. Primatelj molbe može odgoditi pružanje pomoći zbog toga što bi time došlo do upletanja u istragu, kazneni progon ili sudski postupak koji je već u tijeku. U tom se slučaju primatelj molbe savjetuje s podnositeljem molbe kako bi se utvrdilo je li moguće pružiti pomoć na način i pod uvjetima koje primatelj molbe možebitno traži.

3. Ako podnositelj molbe zatraži pomoć koju, da je zamoljen, ni sam ne bi mogao pružiti, u svojoj molbi ukazuje na tu činjenicu. Na primatelju molbe je da odluči kako odgovoriti na takvu molbu.
4. U slučajevima iz stavaka 1. i 2. ovog članka primatelj molbe o svojoj odluci i razlozima za nju mora bez odgađanja obavijestiti podnositelja molbe.

#### Članak 10.

##### **Razmjena informacija i povjerljivost**

1. Sve informacije koje su na bilo koji način dostavljene na temelju ovog Protokola povjerljive su ili ograničene prirode, ovisno o pravilima koja se primjenjuju u svakoj stranci. One su obuhvaćene obvezom čuvanja službene tajne i uživaju istu zaštitu koja vrijedi za slične informacije prema mjerodavnim zakonima stranke koja ih je primila te odgovarajućim odredbama koje se primjenjuju na institucije Unije.
2. Osobni se podaci mogu razmjenjivati samo ako se stranka koja ih prima obveže da će štititi takve podatke na način koji stranka koja ih dostavlja smatra odgovarajućim.
3. Upotreba informacija dobivenih na temelju ovog Protokola u administrativnom ili sudskom postupku pokrenutom u vezi s postupanjima koja predstavljaju povrede carinskog zakonodavstva smatra se upotrebom za potrebe ovog Protokola. Stoga stranke mogu u evidenciji o dokazima, izvješćima i svjedočenjima te u postupcima i tužbama pred sudovima kao dokaz koristiti dobivene informacije i dokumente u koje su stekle uvid u skladu s odredbama ovog Protokola. Nadležno tijelo koje je dostavilo navedene informacije ili odobrilo pristup navedenim dokumentima obavješćuju se o takvoj upotrebi.
4. Informacije dobivene na temelju ovog Protokola upotrebljavaju se samo za potrebe ovog Protokola. Ako jedna stranka želi ove informacije upotrebljavati u druge svrhe, potrebna joj je prethodna pisana suglasnost tijela koje je dostavilo informacije. Takva upotreba tada podliježe bilo kakvim ograničenjima koja utvrdi navedeno tijelo.

#### Članak 11.

##### **Stručnjaci i svjedoci**

Službenik primatelja molbe može biti ovlašten nastupiti, u granicama danog odobrenja, kao stručnjak ili svjedok u administrativnom ili sudskom postupku u vezi s pitanjima koja su obuhvaćena ovim Protokolom i može iznijeti predmete, dokumente ili njihove ovjerene preslike koji mogu biti potrebni za postupak. Podnositelj molbe službeniku upućuje molbu u kojoj se obvezno navodi administrativno ili sudsko tijelo pred kojim će se službenik morati pojaviti, u vezi s kojim pitanjima te u kojem svojstvu (položaj ili kvalifikacija).

#### Članak 12.

##### **Troškovi pomoći**

Stranke se odriču svih međusobnih potraživanja za nadoknadu troškova koji su nastali na temelju ovog Protokola, osim, prema potrebi, troškova koji se odnose na stručnjake i svjedoke te onih koji se odnose na tumače i prevoditelje koji nisu zaposlenici javnih službi.

#### Članak 13.

##### **Provedba**

1. Provedba ovog Protokola povjerava se, s jedne strane, carinskim tijelima Republike Moldove i, s druge strane, nadležnim službama Europske komisije i carinskim tijelima država članica, prema potrebi. Ona odlučuju o svim praktičnim mjerama i aranžmanima koji su potrebni za njegovu primjenu, uzimajući u obzir važeća pravila, posebno u području zaštite podataka.
2. Stranke se međusobno savjetuju i slijedom toga obavješćuju jedna drugu o detaljnim pravilima provedbe koja se donesu u skladu s odredbama ovog Protokola.

*Članak 14.***Ostali sporazumi**

1. Uzimajući u obzir odgovarajuće nadležnosti Unije i država članica, odredbe ovog Protokola:
  - (a) ne utječu na obveze stranaka u okviru bilo kojeg drugog međunarodnog sporazuma ili konvencije;
  - (b) smatraju se dopunom sporazumima o uzajamnoj pomoći koji su sklopljeni ili bi mogli biti sklopljeni između pojedinih država članica i Republike Moldove; te
  - (c) ne utječu na odredbe Unije kojima je uređena razmjena informacija, dobivenih na temelju ovog Protokola, koje bi mogle biti od interesa za Uniju, između nadležnih službi Europske komisije i carinskih tijela država članica.
2. Neovisno o odredbama stavka 1., odredbe ovog Protokola imaju prednost pred odredbama bilo kojeg bilateralnog sporazuma o uzajamnoj pomoći koji je sklopljen ili bi mogao biti sklopljen između pojedinih država članica EU-a i Republike Moldove, u mjeri u kojoj odredbe takvog bilateralnog sporazuma nisu u skladu s odredbama ovog Protokola.

*Članak 15.***Savjetovanja**

Što se tiče pitanja povezanih s primjenjivošću ovog Protokola, stranke se međusobno savjetuju u cilju njihova rješavanja u okviru Carinskog pododbora osnovanog prema članku 200. ovog Sporazuma.

---

## PROTOKOL IV.

## DEFINICIJE

Za potrebe ovog Sporazuma:

1. „*Nepравilnost*” znači svaka povreda odredbe prava EU-a, ovog Sporazuma ili sporazuma i ugovora koji iz njega proizlaze do koje je došlo činjenjem ili nečinjenjem određenog gospodarskog subjekta, a koja šteti ili bi mogla štetiti općem proračunu EU-a ili proračunima kojima on upravlja bilo putem smanjenja ili gubitka prihoda iz vlastitih sredstava koja se prikupljaju izravno u ime EU-a ili putem neopravdanog izdatka.
2. „*Prijevара*” znači
  - (a) u pogledu rashoda, svako namjerno činjenje ili nečinjenje koje se odnosi na:
    - upotrebu ili iznošenje lažnih, netočnih ili nepotpunih izjava ili dokumenata koje za posljedicu ima protupravno prisvajanje ili zadržavanje sredstava iz općega proračuna EU-a ili proračunâ kojima upravlja EU ili kojima se upravlja u ime EU-a;
    - neotkrivanje informacija, čime se čini povreda određene obveze, s istim učinkom kao što je opisano u prvoj alineji ove točke;
    - zloupotrebu sredstava iz prve alineje ove točke za potrebe koje nisu one potrebe za koje su sredstva izvorno odobrena;
  - (b) u pogledu prihoda, svako namjerno činjenje ili nečinjenje koje se odnosi na:
    - upotrebu ili iznošenje lažnih, netočnih ili nepotpunih izjava ili dokumenata koje za posljedicu ima nezakonito smanjenje sredstava općega proračuna EU-a ili proračunâ kojima upravlja EU ili kojima se upravlja u ime EU-a;
    - neotkrivanje informacija, čime se čini povreda određene obveze, uz isti učinak kao što je opisano u prvoj alineji ove točke;
    - zloupotrebu zakonito stečene koristi, uz isti učinak kao što je opisano u prvoj alineji ove točke.
3. „*Aktivna korupcija*” znači namjerna radnja bilo koje osobe koja dužnosniku obeća dati ili daje, izravno ili putem posrednika, bilo kakvu prednost za njega samog ili za treću osobu kako bi djelovao ili se suzdržao od djelovanja u skladu sa svojom dužnosti ili kako bi pri obavljanju svojih dužnosti djelovao protivno svojim službenim dužnostima na način koji šteti ili bi mogao štetiti financijskim interesima EU-a.
4. „*Pasivna korupcija*” znači namjerna radnja dužnosnika koji izravno ili putem posrednika traži ili prima bilo kakvu prednost za sebe ili za treću osobu ili prihvaća obećanje takve prednosti, kako bi djelovao ili se suzdržao od djelovanja u skladu sa svojom dužnosti ili kako bi pri obavljanju svojih dužnosti djelovao protivno svojim službenim dužnostima na način koji šteti ili bi mogao štetiti financijskim interesima EU-a.
5. „*Sukob interesa*” znači svaka situacija u kojoj bi se sposobnost nepristranog i objektivnog djelovanja osoblja mogla dovesti u sumnju zbog obiteljskih ili emocionalnih razloga ili zbog političkih ili nacionalnih sklonosti, ekonomskog interesa ili bilo kojeg drugog zajedničkog interesa s ponuditeljem, podnositeljem zahtjeva ili korisnikom, ili ako bi se takav dojam mogao stvoriti kod vanjske treće osobe.
6. „*Nepropisno isplaćen*” znači isplaćen protivno pravilima koja se primjenjuju na fondove EU-a.
7. „*Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF)*” znači služba Europske komisije specijalizirana za borbu protiv prijevара. OLAF je operativno neovisan i nadležan je za provedbu administrativnih istraga radi suzbijanja prijevара, korupcije i drugih nezakonitih aktivnosti koje negativno utječu na financijske interese EU-a, kako je utvrđeno u Odluci Komisije 1999/352/EZ, EZUČ, Euratom od 28. travnja 1999. o osnivanju Europskog ureda za borbu protiv prijevара, Uredbi (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 1999. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) i Uredbi Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevара i ostalih nepravilnosti.

**ODLUKA VIJEĆA****od 16. lipnja 2014.****o odobravanju sklapanja od strane Europske komisije, u ime Europske zajednice za atomsku energiju, Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane**

(2014/493/Euratom)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, a posebno njegov članak 101. drugi stavak,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

budući da:

- (1) Vijeće je 15. lipnja 2009. ovlastilo Komisiju da započne pregovore s Republikom Moldovom o sklapanju novog sporazuma između Unije i Republike Moldove kojim se zamjenjuje Sporazum o partnerstvu i suradnji <sup>(1)</sup>.
- (2) Uzimajući u obzir bliski povijesni odnos i sve bliže veze između stranaka, kao i njihovu želju za jačanjem i proširenjem odnosa na ambiciozan i inovativan način, pregovori o Sporazumu o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane („Sporazum”) uspješno su zaključeni parafiranjem Sporazuma 29. studenoga 2013.
- (3) Komisija je 10. ožujka 2014. predložila Vijeću da bi Sporazum trebalo potpisati u ime Unije i djelomično ga privremeno primjenjivati u skladu s člankom 464. Sporazuma, do njegova kasnijeg sklapanja.
- (4) Sporazumom su obuhvaćena pitanja u nadležnosti Europske zajednice za atomsku energiju, to jest ona navedena u članku 77. točki (i) Sporazuma.
- (5) Sporazum bi stoga trebalo sklopiti u ime Europske zajednice za atomsku energiju u pogledu pitanja obuhvaćenih Ugovorom o Euratomu.
- (6) Potpisivanje i sklapanje Sporazuma podliježe posebnom postupku u pogledu pitanja obuhvaćenih Ugovorom o Europskoj uniji i Ugovorom o funkcioniranju Europske unije.
- (7) U skladu s člankom 102. Ugovora o Euratomu, Sporazum ne stupa na snagu za Europsku zajednicu za atomsku energiju dok države članice ne obavijeste Komisiju o tome da je Sporazum postao primjenjiv u skladu s odredbama njihovih nacionalnih prava.
- (8) Stoga bi trebalo odobriti sklapanje Sporazuma od strane Komisije u ime Europske zajednice za atomsku energiju,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

*Članak 1.*

Odobrava se sklapanje od strane Europske komisije, u ime Europske zajednice za atomsku energiju, Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove, s druge strane <sup>(2)</sup>.

<sup>(1)</sup> Sporazum o partnerstvu i suradnji između Europskih zajednica i njihovih država članica i Republike Moldove (SL L 181, 24.6.1998., str. 3.).

<sup>(2)</sup> Tekst Sporazuma priložen je Odluci o potpisivanju, u ime Europske unije, i privremenoj primjeni Sporazuma o pridruživanju između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Moldove s druge strane (vidi stranicu 1 ovog Službenog lista).

*Članak 2.*

Ova Odluka stupa na snagu sljedećeg dana od dana donošenja.

Sastavljeno u Luxembourg 16. lipnja 2014.

*Za Vijeće*  
*Predsjednik*  
G. KARASMANIS

---



ISSN 1977-0847 (elektroničko izdanje)  
ISSN 1977-0596 (tiskano izdanje)



**Ured za publikacije Europske unije**  
2985 Luxembourg  
LUKSEMBURG

**HR**